

ΦΟΡΕΑΣ:

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

Αλυκές Ποταμού - Εθν. Παλαιοκαστρίτσας,

Κέρκυρα, Τ.Κ. 49100

ΣΥΜΒΑΣΗ:

«Υπηρεσίες Τεχνικού Συμβούλου στο πλαίσιο της πράξης Τεχνική Βοήθεια Μεταβατικής περιόδου του ΕΠΑ για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων»

21SYMV008001687 2021-01-13

ΣΤΑΔΙΟ:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ)
ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
2021-2025**

ΑΝΑΔΟΧΟΣ:

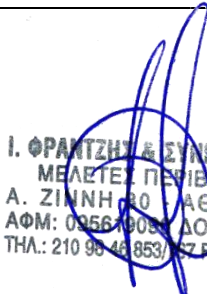

Π Ρ Ο Ο Π Τ Ι Κ Η Α . Ε .

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Γρυπάρη 191, Καλλιθέα 176 72, Τηλ. 2109573521-2, Fax 2109573520

E-mail: prooptiki-sa@ath.forthnet.gr

ΣΥΝΤΑΞΗ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΣΦΡΑΓΙΔΑ - ΥΠΟΓΡΑΦΗ
 <p>Ι. ΦΡΑΝΤΖΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ Αναστασίου Ζίννη 30, Τ.Κ. 11741, Αθήνα Τηλ: 2109846853, 2109846767 Fax: 210-9813442 Email: frantzis@i-frantzis.com</p>	ΙΟΥΛΙΟΣ 2021	 <p>Ι. ΦΡΑΝΤΖΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Ε.Π.Ε. ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Α. ΖΙΝΝΗ 30 ΑΘΗΝΑ 117 41 ΑΦΜ: 095679057 ΔΟΥ: Ε' ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΛ: 210 98 46 853 / 210 98 13 442</p>
	ΣΤΑΔΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ	
	ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	1-1
1.1	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	1-1
1.2	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΙΝ.....	1-1
1.2.1	Σκοπός του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2021-2025	1-1
1.2.2	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ.....	1-2
1.2.3	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΠΑ.....	1-9
1.3	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΟΤΗΤΕΣ.....	1-10
1.3.1	Εναλλακτική Δυνατότητα 1: Μηδενική λύση.....	1-10
1.3.2	Εναλλακτική Δυνατότητα 2: Εφαρμογή του Προτεινόμενου Προγράμματος.....	1-12
1.4	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	1-12
1.5	ΕΚΤΙΜΗΣΗ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΠΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: ΣΥΝΟΨΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ & ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ.....	1-14
1.6	ΣΥΝΟΨΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ & ΠΑΡΑΚΟΛΟΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ.....	1-17
2	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	2-1
2.1	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	2-1
2.2	ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	2-2
2.3	Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	2-2
2.3.1	Το στρατηγικό επίπεδο προγραμματισμού	2-2
2.3.2	Ανάδυση της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης μέσα από την εξέλιξη του Ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου	2-3
2.3.3	Η Οδηγία 2001/42/ΕΚ	2-5
2.3.4	Η Κοινή Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006	2-7
3	ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025	3-1
3.1	ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025.....	3-1
3.2	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ.....	3-2
3.2.1	Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 1: "Εξυπνη ανάπτυξη"	3-2
3.2.2	Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 2: "Πράσινη ανάπτυξη"	3-2
3.2.3	Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 3: "Κοινωνική ανάπτυξη".....	3-4
3.2.4	Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 4: "Ανάπτυξη Υποδομών"	3-5
3.2.5	Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 5: "Ενίσχυση εξωστρέφειας"	3-6
3.2.6	Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 6: "Υποστήριξη Προγραμμάτων".....	3-8
3.3	ΔΙΕΘΝΕΙΣ Ή ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ Ή ΕΘΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ ΥΠΟΨΗ	3-9
3.3.1	Γενικοί Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.....	3-9
3.3.2	Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα.....	3-12
3.3.3	Περιβαλλοντικές επιδράσεις στην ανθρώπινη υγεία, θόρυβος, ατμοσφαιρική ρύπανση, βιομηχανική επικινδυνότητα	3-14
3.3.4	Υδατικοί πόροι.....	3-16
3.3.5	Έδαφος - Απόβλητα.....	3-18
3.3.6	Ενέργεια και κλιματική αλλαγή.....	3-19

3.3.7	Πολιτιστική κληρονομιά - Τοπίο	3-21
3.4	ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ ΜΕ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ	3-21
3.4.1	Συμβατότητα με Ευρωπαϊκές Στρατηγικές	3-22
3.4.2	Συμβατότητα με Εθνικές Στρατηγικές	49
3.5	ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	3-62
3.5.1	Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Περιφέρειας Ιονίων Νησιών	3-62
3.5.2	Η Περιφερειακή Στρατηγική για το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ 2021-2027	3-64
3.5.3	Περιφερειακό Πρόγραμμα Ιονίων Νησιών 2014-2020	3-65
3.5.4	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	3-66
3.5.5	Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	3-67
4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025	4-1
4.1	Όραμα και Στρατηγική του ΠΠΑ της ΠΙΝ Ανά Στόχο	4-1
4.2	Ανάλυση της Στρατηγικής του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. ανά Αναπτυξιακό Στόχο	4-2
4.2.1	Το Πλαίσιο Χρηματοδότησης Έργων του Π.Δ.Ε./Π.Π.Α. Μεταβατικού Έτους 2021.	4-2
4.2.2	Προτάσεις Νέων Παρεμβάσεων στο Πλαίσιο του Π.Π.Α./Ε.Π.Α. για την Π.Π. 2021-2025 από τις Διαβουλεύσεις	4-3
4.2.3	Δράσεις και Νέα Έργα που δύναται να χρηματοδοτηθούν από το ΕΣΠΑ 2021-2027 ανά Αναπτυξιακό Στόχο	4-7
4.2.4	Παραδοχές Αναπτυξιακού Σχεδιασμού	4-9
4.2.5	Οι Τομείς Παρέμβασης του 1ου Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. 2021-2025	4-10
4.3	Προϋπολογισμός και Χρονοδιάγραμμα του Προγράμματος	4-17
5	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	5-1
5.1	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΠΑ	5-1
5.2	ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	5-3
5.3	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ	5-10
5.3.1	Εναλλακτική Δυνατότητα 1: Μηδενική λύση	5-10
5.3.2	Εναλλακτική Δυνατότητα 2: Εφαρμογή του Προτεινόμενου Προγράμματος	5-11
6	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	6-1
6.1	ΚΕΡΚΥΡΑ	6-1
6.1.1	Φυσικό Περιβάλλον	6-1
6.1.2	Έδαφος και Γεωλογία της Περιοχής	6-9
6.1.3	Υδατικοί Πόροι	6-16
6.1.4	Ανθρωπογενές Περιβάλλον	6-23
6.1.5	Υφιστάμενες Υποδομές	6-27
6.1.6	Πολιτιστικά Στοιχεία Αρχαιολογικοί Χώροι	6-29
6.2	ΛΕΥΚΑΔΑ	6-81
6.2.1	Φυσικό Περιβάλλον	6-81
6.2.2	Έδαφος και Γεωλογία της Περιοχής	6-88
6.2.3	Υδατικοί Πόροι	6-97
6.2.4	Ανθρωπογενές Περιβάλλον	6-105
6.2.5	Υφιστάμενες Υποδομές	6-111

6.2.6.	Πολιτιστικά Στοιχεία – Αρχαιολογικοί Χώροι.....	6-113
6.3.	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ - ΙΘΑΚΗ	6-126
6.3.3.	Φυσικό Περιβάλλον	6-126
6.3.4.	Έδαφος και Γεωλογία της Περιοχής	6-138
6.3.5.	Υδατικοί Πόροι	6-145
6.3.6.	Ανθρωπογενές Περιβάλλον.....	6-153
6.3.7.	Υφιστάμενες Υποδομές	6-157
6.3.8.	Πολιτιστικά Στοιχεία – Αρχαιολογικοί Χώροι.....	6-158
6.4.	ΖΑΚΥΝΘΟΣ	6-193
6.4.3.	Φυσικό Περιβάλλον	6-193
6.4.4.	Έδαφος και Γεωλογία της Περιοχής.....	6-199
6.4.4.	Υδατικοί Πόροι	6-208
6.4.5.	Ανθρωπογενές Περιβάλλον.....	6-209
6.4.6.	Υφιστάμενες Υποδομές	6-213
6.4.7.	Πολιτιστικά Στοιχεία – Αρχαιολογικοί Χώροι.....	6-214
6.5	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΤΟΥΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ	6-221
6.6	ΠΙΘΑΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	6-222
7	ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ	7-1
7.1	Μεθοδολογία εκτίμησης των επιπτώσεων.....	7-1
7.1.1	Μεθοδολογία του σταδίου προσδιορισμού των επιπτώσεων	7-2
7.1.2	Μεθοδολογία του σταδίου χαρακτηρισμού των επιπτώσεων	7-5
7.1.3	Μεθοδολογία του σταδίου αξιολόγησης των επιπτώσεων.....	7-5
7.2	Προσδιορισμός των επιπτώσεων.....	7-7
7.2.1	Προσδιορισμός των επιπτώσεων από τον Αναπτυξιακό Στόχο 1: Έξυπνη Ανάπτυξη.....	7-7
7.2.2	Προσδιορισμός των επιπτώσεων από τον Αναπτυξιακό Στόχο 2:Πράσινη Ανάπτυξη	7-10
7.2.3	Προσδιορισμός των επιπτώσεων από τον Αναπτυξιακό Στόχο 3: Κοινωνική Ανάπτυξη	7-15
7.2.4	Προσδιορισμός των επιπτώσεων από τον Αναπτυξιακό Στόχο 4: Ανάπτυξη Υποδομών	7-19
7.2.5	Προσδιορισμός των επιπτώσεων από τον Αναπτυξιακό Στόχο 5:Ενίσχυση Εξωστρέφειας... ..	7-23
7.2.6	Συμπεράσματα του προσδιορισμού των επιπτώσεων	7-25
7.3	Χαρακτηρισμός των επιπτώσεων.....	7-27
7.3.1	Χαρακτηρισμός των επιπτώσεων σε παράγοντες των βιοτικών χαρακτηριστικών του περιβάλλοντος.....	7-27
7.3.2	Χαρακτηρισμός των επιπτώσεων σε παράγοντες των υδάτων	7-33
7.3.3	Χαρακτηρισμός των επιπτώσεων σε παράγοντες της ατμόσφαιρας και της κλιματικής αλλαγής	7-36
7.3.4	Χαρακτηρισμός των επιπτώσεων στους παράγοντες διατροφικών περιβαλλοντικών πιέσεων	7-39
7.3.5	Συμπεράσματα του χαρακτηρισμού των επιπτώσεων	7-47
7.4	Αξιολόγηση των επιπτώσεων.....	7-50
7.5	Προτάσεις μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων	7-51
7.5.1	Μέτρα για τη βιοποικιλότητα και την πανίδα	7-52
7.5.2	Μέτρα για την ποιότητα του αέρα.....	7-55
7.5.3	Μέτρα για το τοπίο	7-58
7.6	Προτάσεις για την παρακολούθηση	7-59
7.6.1	Ανάλυση βασικών πτυχών	7-59
7.6.2	Συγκρότηση προτάσεων.....	7-61

7.6.3	Σύνοψη συμπερασμάτων και προτάσεων για την παρακολούθηση.....	7-66
8	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	8-1
9	ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ κατά ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ της ΣΜΠΕ	9-1
10	ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ	10-1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1 1: Συνοπτικά οι Στρατηγικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν.	1-8
Πίνακας 1-2: Κατανομή του 1 ^{ου} Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. ανά Αναπτυξιακό Στόχο	1-9
Πίνακας 1-3: Σύνοψη των επηρεαζόμενων περιβαλλοντικών παραμέτρων και των αντίστοιχων μεταβολών που εκτιμάται ότι θα επέλθουν από την υλοποίηση του ΠΠΑ ΠΑ	1-15
Πίνακας 1-4: Σύνοψη των ιδιοτήτων των επιπτώσεων του ΠΠΑ.....	1-16
Πίνακας 1-5: Περιεκτική μορφή των προτάσεων αντιμετώπισης και παρακολούθησης των επιπτώσεων του ΠΠΑ ΠΙΝ	1-18
Πίνακας 3-1: Συνοπτικά οι Στρατηγικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν.	10
Πίνακας 3-2: Συμβατότητα Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Στόχους της Στρατηγικής Ευρώπη 2020.....	23
Πίνακας 3-3: Συμβατότητα Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Στόχους του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020	31
Πίνακας 3-4: Συμβατότητα Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Στόχους του Νέου ΕΣΠΑ 2021-2027.....	39
Πίνακας 3-5: Συμβατότητα Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με Αντίστοιχες Εθνικές Στρατηγικές.....	48
ΠίνΠίνακας 4-1: Προταθείσες Παρεμβάσεις ανά Α.Σ. & Προτεραιότητα.....	4-4
Πίνακας 4-2: Συγκριτικός Πίνακας Ποσοστιαίων Κατανομών Μεταξύ Υφιστάμενων και Προταθέντων Έργων Π.Δ.Ε. ανά ΑΣ.....	4-6
Πίνακας 4-3: Τομείς Παρέμβασης ΑΣ1 Δυνητικής Χρηματοδότησης Μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027.....	4-7
Πίνακας 4-4: Τομείς Παρέμβασης ΑΣ2 Δυνητικής Χρηματοδότησης Μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027.....	4-7
Πίνακας 4-5: Τομείς Παρέμβασης ΑΣ3 Δυνητικής Χρηματοδότησης Μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027.....	4-8
Πίνακας 4-6: Τομείς Παρέμβασης ΑΣ4 Δυνητικής Χρηματοδότησης Μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027.....	4-9
Πίνακας 4-7: Τομείς Παρέμβασης ΑΣ5 Δυνητικής Χρηματοδότησης Μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027.....	4-9
Πίνακας 4-8: Συνοπτικά οι Στρατηγικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν.	4-16
Πίνακας 4-9: Κατανομή του 1ου Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. ανά Αναπτυξιακό Στόχο.....	4-17
Πίνακας 4-10: Αναλυτική Κατανομή Π.Π.Α. ανά Δράση/ Αναπτυξιακό Στόχο / Προτεραιότητα και Έτος	4-19
Πίνακας 5-1: Συσχέτιση Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π.Α. για τον Αναπτυξιακό Στόχο 1 της Έξυπνης Ανάπτυξης	5-4
Πίνακας 5-2: Συσχέτιση Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π.Α. για τον Αναπτυξιακό Στόχο 2 της Πράσινης Ανάπτυξης	5-5
Πίνακας 5-3: Συσχέτιση Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π.Α. για τον Αναπτυξιακό Στόχο 3 της Κοινωνικής ανάπτυξης.....	5-6
Πίνακας 5-4: Συσχέτιση Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π.Α. για τον Αναπτυξιακό Στόχο 4 της Ανάπτυξης Υποδομών.....	5-7
Πίνακας 5-5: Συσχέτιση Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π.Α. για τον Αναπτυξιακό Στόχο 5 της Εξωστρέφειας.....	5-8
Πίνακας 6-1: Είδη Μακκίας βλάστησης.....	6-1
Πίνακας 6-2: Είδη παρόχθιας βλάστησης Ν. Κέρκυρας.....	6-2
Πίνακας 6-3: Θηλαστικά Ν. Κέρκυρας	6-3
Πίνακας 6-4: Ερπετά Ν. Κέρκυρας	6-4
Πίνακας 6-5: Περιοχές ενταγμένες στο Δίκτυο Natura 2000 του Νομού Κέρκυρας	6-5
Πίνακας 6-6: Τ.Ι.Φ.Κ. στους δήμους Κέρκυρας και Παξών	6-8
Πίνακας 6-7: Λεκάνες Απορροής Ποταμών (ΛΑΠ), Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου	6-16
Πίνακας 6-8: Επιφανειακά ΥΣ, της ΛΑΠ Κέρκυρας – Παξών (GR34).....	6-16
Πίνακας 6-9: Υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Κέρκυρας – Παξών (πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Ηπείρου»)	6-19
Πίνακας 6-10: Ετήσια τροφοδοσία και απολήψεις από τα υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Κέρκυρας – Παξών (πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Ηπείρου»).....	6-20

Πίνακας 6-11: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι Π.Ε. Κέρκυρας.....	6-21
Πίνακας 6-12: Πληθυσμός ανά Δημοτική Ενότητα της Π.Ε. Κέρκυρας.....	6-23
Πίνακας 6-13: Απασχόληση οικονομικώς ενεργού πληθυσμού Νομού Κέρκυρας	6-24
Πίνακας 6-14: Απασχόληση ανά κλάδο στο Ν. Κέρκυρας	6-24
Πίνακας 6-15: Βασικές κατηγορίες χρήσεων γης στο Νομό Κέρκυρας	6-27
Πίνακας 6-16: Μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι Ν. Κερκυραίων.....	6-29
Πίνακας 6-17: ΦΕΚ κηρύξεων μνημείων και αρχαιολογικών χώρων Ν. Κέρκυρας	6-64
Πίνακας 6-18: Τ.Ι.Φ.Κ. στους Δήμους Λευκάδος και Μεγανησίου	6-84
Πίνακας 6-19: Περιοχές NATURA 2000 στους Δ. Λευκάδας και Μεγανησίου.....	6-85
Πίνακας 6-20: Καταφύγια Άγριας Ζωής στους Δήμους Λευκάδας και Μεγανησίου	6-87
Πίνακας 6-21: Βιότοποι Corine στους Δήμους Λευκάδας και Μεγανησίου	6-88
Πίνακας 6-22: Ισχυροί σεισμοί στη Λευκάδα τον 20ο αιώνα	6-96
Πίνακας 6-23: Λεκάνες Απορροής Ποταμών (ΛΑΠ) Υδατικού Διαμερισματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας	6-99
Πίνακας 6-24: Αριθμός επιφανειακών ΥΣ ανά ΛΑΠ, στην Π.Ι.Ν.	6-100
Πίνακας 6-25: Επιφανειακά ΥΣ, της ΛΑΠ Λευκάδας (GR44)	6-100
Πίνακας 6-26: Υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Λευκάδας (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Δυτ. Στερεάς Ελλάδας»).....	6-102
Πίνακας 6-27: Ετήσια τροφοδοσία και απολήψεις από τα υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Λευκάδας (πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Δυτ. Στερεάς Ελλάδας»)	6-103
Πίνακας 6-28: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι Π.Ε. Λευκάδας	6-104
Πίνακας 6-29: Πληθυσμός ανά Δήμο και Δημοτική Κοινότητα Π.Ε. Λευκάδας	6-105
Πίνακας 6-30: Απασχόληση οικονομικώς ενεργού πληθυσμού Νομού Λευκάδας	6-105
Πίνακας 6-31: Απασχόληση ανά κλάδο στο Ν. Λευκάδας.....	6-106
Πίνακας 6-32: Βασικές κατηγορίες χρήσεων γης στο Νομό Λευκάδας	6-110
Πίνακας 6-33: Μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι Ν. Λευκάδας	6-113
Πίνακας 6-34: ΦΕΚ κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων	6-120
Πίνακας 6-35: Βλάστηση Ιθάκης.....	6-127
Πίνακας 6-36: Πανίδα νήσου Ιθάκης	6-130
Πίνακας 6-37: Τ.Ι.Φ.Κ. στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης.....	6-133
Πίνακας 6-38: Περιοχές NATURA 2000 στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης.....	6-134
Πίνακας 6-39: Έκταση περιοχών Εθνικού Πάρκου	6-136
Πίνακας 6-40: Καταφύγια Άγριας Ζωής στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης.....	6-137
Πίνακας 6-41: Βιότοποι Corine στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης	6-138
Πίνακας 6-42: Ισχυρότεροι σεισμοί την περίοδο 1900-2014 στην Κεφαλονιά και Ιθάκη.....	6-145
Πίνακας 6-43: Λεκάνες Απορροής Ποταμών (ΛΑΠ) Υδατικού Διαμερισματος Βόρειας Πελοποννήσου	6-146
Πίνακας 6-44: Επιφανειακά ΥΣ, της ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (GR45)	6-146
Πίνακας 6-45: Υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Βορ. Πελοποννήσου»)	6-150
Πίνακας 6-46: Ετήσια τροφοδοσία και απολήψεις από τα υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Βορ. Πελοποννήσου»)	6-152
Πίνακας 6-47: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι Π.Ε. Κεφαλονιάς και Ιθάκης	6-153
Πίνακας 6-48: Πληθυσμός ανά ΟΤΑ των νησιών Κεφαλληνίας και Ιθάκης.....	6-153
Πίνακας 6-49: Απασχόληση οικονομικώς ενεργού πληθυσμού νησιών Κεφαλληνίας & Ιθάκης	6-154
Πίνακας 6-50: Απασχόληση ανά κλάδο στο Ν. Κεφαλληνίας & Ιθάκης	6-154
Πίνακας 6-51: Βασικές κατηγορίες χρήσεων γης στο Ν. Κεφαλληνίας & Ιθάκης.....	6-157
Πίνακας 6-52: Μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι Ν. Κεφαλληνίας και Ιθάκης	6-158
Πίνακας 6-53: ΦΕΚ των κηρύξεων Ν. Κεφαλληνίας και Ιθάκης.....	6-181
Πίνακας 6-54: Περιοχές NATURA 2000 στο Νομό Ζακύνθου	6-197
Πίνακας 6-55: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι Π.Ε. Ζακύνθου	6-209
Πίνακας 6-56: Πληθυσμός ανά Δήμο και Δ.Ε. του Νομού Ζακύνθου	6-209
Πίνακας 6-57: Απασχόληση οικονομικώς ενεργού πληθυσμού Νομού Ζακύνθου.....	6-210
Πίνακας 6-58: Απασχόληση ανά κλάδο στο Ν. Ζακύνθου	6-210
Πίνακας 6-59: Βασικές κατηγορίες χρήσεων γης στο Νομό Ζακύνθου	6-212
Πίνακας 6-60: Μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι Ν. Ζακύνθου	6-215

Πίνακας 6-61: ΦΕΚ κηρύξεων μνημείων και αρχαιολογικών χώρων Ν. Ζακύνθου	6-218
Πίνακας 7-1: Προσδιορισμός των πιθανών επιπτώσεων από τον Στόχο 1: Έξυπνη Ανάπτυξη	7-7
Πίνακας 7-2: Προσδιορισμός των πιθανών επιπτώσεων από τον Στόχο 2: Πράσινη Ανάπτυξη	7-10
Πίνακας 7-3: Προσδιορισμός των πιθανών επιπτώσεων από τον Στόχο 3: Κοινωνική Ανάπτυξη	7-16
Πίνακας 7-4: Προσδιορισμός των πιθανών επιπτώσεων από τον Στόχο 4: Ανάπτυξη Υποδομών	7-19
Πίνακας 7-5: Προσδιορισμός των πιθανών επιπτώσεων από τον Στόχο 5: Ενίσχυση Εξωστρέφειας	7-23
Πίνακας 7-6: Σύνοψη των επηρεαζόμενων περιβαλλοντικών παραμέτρων και των αντίστοιχων μεταβολών που εκτιμάται ότι θα επέλθουν από την υλοποίηση του ΠΠΑ ΠΙΝ	7-26
Πίνακας 7-7: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στην περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας.....	7-28
Πίνακας 7-8: Χαρακτηρισμός επίπτωσης σε ορισμένους καθοριστικούς για τη βιοποικιλότητα παράγοντες....	7-29
Πίνακας 7-9: Χαρακτηρισμός επίπτωσης σε ορισμένους καθοριστικούς για την πανίδα παράγοντες	7-30
Πίνακας 7-10: Χαρακτηρισμός επίπτωσης σε ορισμένους καθοριστικούς για τη χλωρίδα παράγοντες.....	7-31
Πίνακας 7-11: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στο ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων	7-32
Πίνακας 7-12: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στη συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου	7-34
Πίνακας 7-13: Χαρακτηρισμός επίπτωσης σε ορισμένους καθοριστικούς για τα νερά παράγοντες	7-35
Πίνακας 7-14: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στην επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα	7-36
Πίνακας 7-15: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στις εκπομπές οξειδίων του αζώτου	7-37
Πίνακας 7-16: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στις εκπομπές πτητικών οργανικών ουσιών	7-38
Πίνακας 7-17: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.....	7-39
Πίνακας 7-18: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στη χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km2	7-41
Πίνακας 7-19: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στο ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων.....	7-42
Πίνακας 7-20: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στον δείκτη διαδικτυακής πρόσβασης	7-43
Πίνακας 7-21: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στην οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας.....	7-44
Πίνακας 7-22: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς	7-45
Πίνακας 7-23: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στο τοπίο	7-46
Πίνακας 7-24: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στο ποσοστό έκτασης υπό μελλοντική απειλή λειψυδρίας	7-47
Πίνακας 7-25: Σύνοψη των ιδιοτήτων των επιπτώσεων του ΠΠΑ.....	7-49
Πίνακας 7-26: Προτεινόμενοι δείκτες για τη διετή παρακολούθηση ορισμένων περιβαλλοντικών παραγόντων που εκτιμήθηκε ότι θα επηρεαστούν ελάχιστα από την υλοποίηση του ΠΠΑ	7-65
Πίνακας 8-1: Προτάσεις για το περιεχόμενο της κανονιστικής πράξης περιβαλλοντικής έγκρισης του ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	8-1

EΙΚΟΝΕΣ

Εικόνα 1-1: Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.....	1-13
Εικόνα 6-1: Παρουσίαση Ιχθύων, Αμφιβίων, Ερπετών και Θηλαστικών στην Κέρκυρα (Πηγή: Γκίνης & Γκίνης, 1994.)	6-3
Εικόνα 6-2: Περιοχές Natura 2000 της Κέρκυρας	6-5
Εικόνα 6-3: Καταφύγια άγριας ζωής στην περιοχή της Κέρκυρας	6-6
Εικόνα 6-4: Τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους στην περιοχή της Κέρκυρας	6-7
Εικόνα 6-5: Η επί μέρους διάκριση της Ιόνιας ζώνης	6-10
Εικόνα 6-6: Υδρολιθολογικός Χάρτης της Κέρκυρας	6-11
Εικόνα 6-7: Γεωμορφολογικός Χάρτης της Κέρκυρας	6-13
Εικόνα 6-8: Λεκάνες απορροής Νήσου Κέρκυρας (Ι.Γ.Μ.Ε., Μελέτη υδροφόρων συστημάτων Ν. Κέρκυρας, 2002)	6-13
Εικόνα 6-9: Υψομετρική καμπύλη λεκάνης απορροής Ν. Κέρκυρας	6-14
Εικόνα 6-10: Επιφανειακά ΥΣ, ΛΑΠ Κέρκυρας -Παξών (GR34) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Ηπείρου»)	6-18
Εικόνα 6-11: Υπόγεια ΥΣ, ΛΑΠ Κέρκυρας -Παξών (GR34) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Ηπείρου»)	6-20
Εικόνα 6-12: Χάρτης Βλαστήσεως της Ελλάδος, του Τομέα Δασικής Σταθμολογίας, του Ιδρύματος Δασικών Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας (κλίμακα 1:1.000.000).....	6-83
Εικόνα 6-13: Τ.Ι.Φ.Κ. του Ν. Λευκάδας	6-85
Εικόνα 6-14: Περιοχές Natura 2000 των Δήμων Λευκάδας και Μεγανησίου	6-86
Εικόνα 6-15: Καταφύγια άγριας ζωής των Δήμων Λευκάδας και Μεγανησίου	6-87
Εικόνα 6-16: Βιότοποι Corine στους Δήμους Λευκάδας και Μεγανησίου	6-88
Εικόνα 6-17: Μορφολογικός χάρτης των Δήμων Λευκάδας και Μεγανησίου	6-89
Εικόνα 6-18: Υδρολιθολογικός Χάρτης των Δήμων Λευκάδας και Μεγανησίου.....	6-91
Εικόνα 6-19: Γεωλογικός Χάρτης Λευκάδας (Ροντογιάννη-Τσιαμπάου, 1997)	6-92
Εικόνα 6-20: Στρωματογραφική στήλη της ζώνης Παξών (Κατσικάτσος, 1992).....	6-93
Εικόνα 6-21: Στρωματογραφική στήλη της Ιόνιας ζώνης (Dercourt et al. 1980).....	6-93
Εικόνα 6-22: Χάρτης σεισμικής επικινδυνότητας (Ε.Α.Κ., 2003)	6-94
Εικόνα 6-23: Το «ελληνικό τόξο»	6-95
Εικόνα 6-24: Υδατικά Διαμερίσματα, Π.Ι.Ν.....	6-97
Εικόνα 6-25: Επιφανειακά ΥΣ, ΛΑΠ Λευκάδας (GR45) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Δυτ. Στερεάς Ελλάδας»).....	6-101
Εικόνα 6-26: Υπόγεια ΥΣ, ΛΑΠ Λευκάδας (GR44) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Δυτ. Στερεάς Ελλάδας»).....	6-104
Εικόνα 6-27: Χάρτης Βλαστήσεως της Ελλάδος, του Τομέα Δασικής Σταθμολογίας, του Ιδρύματος Δασικών Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας (κλίμακα 1:1.000.000).....	6-132
Εικόνα 6-28: Τ.Ι.Φ.Κ. των Δήμων Κεφαλονιάς και Ιθάκης	6-133
Εικόνα 6-29: Περιοχές Natura 2000 των Δήμων Κεφαλονιάς και Ιθάκης.....	6-134
Εικόνα 6-30: Χάρτης του Εθνικού Δρυμού Αίνου. Με κόκκινο οριοθετούνται τα όρια των δύο πυρήνων του Εθνικού Δρυμού, ενώ με κίτρινο παρουσιάζονται τα όρια της προβλεπόμενης Περιφερειακής Ζώνης.....	6-135
Εικόνα 6-31: Καταφύγια Άγριας Ζωής στους Δήμους Κεφαλονιάς και Ιθάκης	6-137
Εικόνα 6-32: Βιότοποι Corine στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης	6-138
Εικόνα 6-33: Μορφολογικός χάρτης των νησιών Κεφαλονιάς και Ιθάκης	6-140
Εικόνα 6-34: Υδρολιθολογικός Χάρτης των Δήμων Κεφαλονιάς και Ιθάκης	6-142
Εικόνα 6-35: Ποτάμια ΥΣ, ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (GR45) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Βορ. Πελοποννήσου»)	6-147
Εικόνα 6-36: Παράκτια και Μεταβατικά ΥΣ, ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (GR45) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Βορ. Πελοποννήσου»).....	6-148
Εικόνα 6-37: Υπόγεια ΥΣ, ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (GR45) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Βορ. Πελοποννήσου»)	6-151

Εικόνα 6-38: Χάρτης Φυτοκάλυψης – Βλάστησης της Ζακύνθου	6-194
Εικόνα 6-39: Ζώνες Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου	6-197
Εικόνα 6-40: Περιοχές Natura 2000 της Ζακύνθου	6-198
Εικόνα 6-41: Μορφολογικός χάρτης της Ζακύνθου	6-199
Εικόνα 6-42: Υδρολιθολογικός Χάρτης της Ζακύνθου	6-200
Εικόνα 6-43: Χάρτης Υδρογραφικού Δικτύου της Ζακύνθου	6-204

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 1-1: Ποσοστιαία Κατανομή Εγκεκριμένων Πόρων ανά Στόχο1-10

Διάγραμμα 4-1: Συνοπτική Εικόνα Προτάσεων Νέων Έργων ανά Αναπτυξιακό Στόχο Ε.Π.Α.4-3

Διάγραμμα 4-2: Ποσοστιαία Κατανομή Εγκεκριμένων Πόρων ανά Στόχο4-25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1 ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η παρούσα μελέτη εκπονείται στο πλαίσιο της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2021-2025. Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση στοχεύει στην υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος, εκτιμώντας τις επιπτώσεις που ενδέχεται να έχουν ορισμένα σχέδια και προγράμματα και υιοθετώντας μέτρα αντιμετώπισης στο πρώιμο αυτό στάδιο λήψης αποφάσεων.

Η εκτίμηση των επιπτώσεων στις αρχικές φάσεις εκπόνησης του σχεδίου ή του προγράμματος αποτελεί την προσφορότερη μέθοδο. Ο επιδιωκόμενος στόχος της είναι η ισότιμη και ορθολογική συνεκτίμηση των περιβαλλοντικών ζητημάτων αρκετά νωρίς στη διαδικασία σχεδιασμού, ώστε στις αποφάσεις για την τελική μορφή του σχεδίου να έχει ενσωματωθεί η μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η ενσωμάτωση της διαδικασίας αυτής στο εθνικό περιβαλλοντικό δίκαιο πραγματοποιήθηκε με την ΚΥΑ με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥ-ΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 για την «εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ» (ΦΕΚ 1225 Β'/ 5.9.2006). Οι προδιαγραφές της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, με τις οποίες συμμορφώνεται η παρούσα μελέτη, αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της ΚΥΑ αυτής, ενώ η διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης καθορίζεται στο άρθρο 7.

1.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΙΝ

1.2.1 Σκοπός του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2021-2025

Με βάση το εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο αναπτυξιακών επιδιώξεων, το όραμα της στρατηγικής της Περιφέρειας Ιονίων Νησιών για την περίοδο 2021-25 και σε απόλυτη σύγκλιση/συμπληρωματικότητα με το σχεδιασμό ΕΣΠΑ 2021-2027 της ΠΙΝ είναι το ακόλουθο:

«Ιόνια Νησιά: Ελκυστικός Προορισμός, Βιώσιμος Τόπος, Ανθεκτική Περιφέρεια»

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων βρίσκεται σε σημείο καμπής απέναντι σε μια νέα απρόβλεπτη, γενικότερη αρνητική κοινωνικο-οικονομική συγκυρία.

Χωρίς να έχει καλύψει επαρκώς τα ζητήματα της «εσωτερικής», περιφερειακής συνοχής, αντιμετωπίζει τη διαρκή πρόκληση μιας ποιοτικής μεταστροφής στη διαχείριση της (λόγω κυρίως του τουρισμού) εξωστρέφειάς της, αλλά πλέον και ζητήματα συμπεριφοράς απέναντι σε απρόσμενα γεγονότα που συνιστούν κρίσεις.

Η Περιφέρεια εμφανίζει ανεπάρκειες σε βασικά ζητήματα υποδομών, με ένα παραγωγικό σύστημα σταθερά χαμηλής ανταγωνιστικότητας (παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις)¹ και με ανθρώπινο

¹ Βελτίωση στο «Business Sophistication» (οδηγεί σε αύξηση παραγωγικότητας), υποχώρηση σε «Καινοτομία» και «Τεχνολογίες» το 2019 σε σχέση με το 2016 (RCI-2019)

δυναμικό που υστερεί σε εξειδίκευση², αλλά και βελτιώσεις σε ορισμένους κοινωνικούς δείκτες³, και καλείται να πραγματοποιήσει ένα ποιοτικό άλμα, αξιοποιώντας στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις σύγχρονες δυνατότητες, σε μία περίοδο αλληλο-διαδεχόμενων κρίσεων, διεθνούς αστάθειας και εκτάκτων καταστάσεων έχοντας ωςτόσο να υπερκεράσει επιβαρυντικούς ενδογενείς παράγοντες, όπως η «νησιωτικότητα».

Οι αλληλο-συμπληρούμενες συνιστώσες της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Π.Ι.Ν. είναι:

- i. η ενίσχυση της «ελκυστικότητα» της Περιφέρειας, με ενίσχυση παραγόντων που ενθαρρύνουν την ανάληψη (καινοτόμου κυρίως) επιχειρηματικής δραστηριότητας με δημιουργία αντίστοιχης απασχόλησης, αλλά και διαμορφώνουν τις συνθήκες προσέλκυσης κατοίκων και επισκεπτών
- ii. η διασφάλιση της «βιωσιμότητας» της Περιφέρειας, με βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού, την περιβαλλοντική αειφορία και την θωράκιση του κοινωνικού ιστού
- iii. η έμφαση στην «ανθεκτικότητα» της Περιφέρειας, μέσω της βελτίωσης στην αντιμετώπιση χρόνιων πιέσεων και έκτακτων κρίσεων και την άμβλυση αντικτύπου στο ανθρώπινο δυναμικό και τον κοινωνικό ιστό καθώς και το παραγωγικό σύστημα περιφερειακό «οικοσύστημα»

Τέλος, το αναπτυξιακό όραμα του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. ολοκληρώνεται με δράσεις ισόρροπης κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της Περιφέρειας με σεβασμό στο περιβάλλον και στον πολίτη δια της αξιοποίησης των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων και της αντιμετώπισης των προβλημάτων που εγείρει η «νησιωτικότητα».

1.2.2 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ

Συμπληρωματικά στις Ευρωπαϊκές, Εθνικές και άλλες Περιφερειακές Στρατηγικές, το 1^ο Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Π.Ι.Ν. ήτοι το μέρος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, της περιόδου 2021-2025, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί με αμιγώς εθνικούς πόρους 78 εκ ευρώ διαρθρώνεται ως ακολούθως.

1.2.2.1 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 1: «Έξυπνη ανάπτυξη».

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τον κεντρικό στόχο για την ελληνική οικονομία, ήτοι την συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας (δηλαδή της σχετικής συμμετοχής των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν) καθώς και την στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία, θα εστιάσει μέσω του παρόντος Προγράμματος Ανάπτυξης στον τομέα δράσης/προτεραιότητα Ε.Π.Α.:

² Το ποσοστό απασχολούμενων με εξειδίκευση μειώνεται σταθερά από το 2009 σε 39,9% το 2018 κινούμενο σημαντικά κάτω (7 και πλέον μονάδες) από το αντίστοιχο ποσοστό χώρας

³ Η ΠΙΝ το 2019 καταγράφει το 2^ο χαμηλότερο ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας στη χώρα (13,9%) με παράλληλη βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού (ΕΛΣΤΑΤ - 2019)

- **1.7 «Ηλεκτρονική υγεία (e-health)»** ως μοχλό μερικής ανάσχεσης των κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια καθώς εκτιμάται ότι ένα ποσοστό περίπου 8% του πληθυσμού που δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.
- **1.10 «Έξυπνες πόλεις»**
- **1.11 «Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη».**

1.2.2.2 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 2: «Πράσινη ανάπτυξη».

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν:

- στην ολοκλήρωση/επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου (κυρίως ΑΠΕ), στην προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και την ενίσχυση ESCOs, στη στήριξη καταναλωτών για την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, στην επιβολή υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης, στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ (περιλαμβανομένων υπεράκτιων), στην ανάπτυξη, αναβάθμιση και ψηφιοποίηση υποδομών δικτύων μεταφοράς και διανομής ενέργειας και των συστημάτων παρακολούθησης (έξυπνοι μετρητές) και στην επιλογή κατάλληλων οικονομικών κινήτρων για συμμετοχή τελικών καταναλωτών,
- στην πρόληψη κινδύνων και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε καταστροφές με παρεμβάσεις που θα επικεντρωθούν στην επιχειρησιακή ενίσχυση των δομών του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Καταστροφών, ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων, απόκτηση σύγχρονου εξοπλισμού και συστημάτων, αναβάθμιση δεξιοτήτων προσωπικού και κινητοποίηση εθελοντικών οργανώσεων, έργα βραχείας αποκατάστασης μετά από μεγάλες καταστροφές και δράσεις διασυνοριακή συνεργασία πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών κινδύνων,
- στην παράλληλη ενίσχυση δράσεων υιοθέτησης της κυκλικής οικονομίας από επιχειρήσεις και ενίσχυσης της βιομηχανικής συμβίωσης μεταξύ ΜΜΕ μέσω της προώθησης της κυκλικότητας στις μεθόδους παραγωγής,
- στην προώθηση της βιοοικονομίας, των υπηρεσιών χρήσης αντί της προμήθειας προϊόντων και των κυκλικών επιχειρηματικών μοντέλων καινοτομίας,
- στην προώθηση της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων με δράσεις που σχετίζονται με την κυκλική κατανάλωση, την ανακύκλωση και επανάχρηση με αναβάθμιση των σχετικών υποδομών, καθώς και τη χρήση έξυπνων τεχνολογιών,
- στην ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων (συμπ. θαλάσσιων) προκειμένου να διασφαλιστεί η καθολική πρόσβαση σε επαρκές και καλής ποιότητας νερό, με έμφαση σε απομακρυσμένα και μικρά νησιά,
- στην κατά προτεραιότητα αντιμετώπιση της κάλυψης αναγκών σε υποδομές διαχείρισης λυμάτων ιδιαίτερα σε οικισμούς α, β, γ προτεραιότητας, καθώς και σε τουριστικές και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές με έμφαση σε μικρά νησιά, συνδυάζοντας και διαχείριση υλούς,

- στην προστασία της βιοποικιλότητας και των δασών με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και του δικτύου NATURA 2000.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **2.1 «Ενεργειακή απόδοση»** για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτηρίων της Περιφέρειας.
- **2.3 «Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων»** για την προστασία του περιβάλλοντος φυσικού και ανθρωπογενούς με προσανατολισμό ιδιαίτερα στην ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, με εστίαση στην ανακύκλωση των στερεών και στη διαχείρισή τους στην πηγή, καθώς και με την ολιστική διαχείριση των υγρών αποβλήτων, κυρίως και πρωτίστως αξιοποιώντας την ιλύ και επαναχρησιμοποιώντας το νερό κατάλληλα επεξεργασμένων λυμάτων, με βάση τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.
- **2.4 «Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων»**, για την θωράκιση των νησιών της Περιφέρειας από φυσικές καταστροφές με μέτρα πρόληψης πυρκαγιών, πλημμυρών και διάβρωσης ακτών/εδαφών, καθώς και με μέτρα ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και κατάρτισης πολιτών και στελεχών αρμόδιων Υπηρεσιών, για πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφικών φαινομένων και γενικότερα περί κλιματικής αλλαγής.
- **2.9 «Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος»** (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ),
- **2.11 «Πράσινες πόλεις** (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)» για την αύξηση της αναγνωσιμότητας και της ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας ως περιοχές υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής και αποδοτικής οικονομικής/ επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Συνοπτικά τα αναμενόμενα αποτελέσματα των δράσεων του Αναπτυξιακού Στόχου 2 θα είναι η διασφάλιση της προστασίας του πληθυσμού των νησιών και της παρουσίας του από φυσικές καταστροφές, με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων κάθε νησιού ως πόλους έλξης για επίσκεψη, διαμονή και κατοίκηση των νησιών και για ανάπτυξη παραγωγικών/οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων.

1.2.2.3 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 3: «Κοινωνική ανάπτυξη»

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν στις βασικές προτεραιότητες :

- μια πιο κοινωνική Ελλάδα μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και της διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά, αναβάθμιση της ποιότητας και η ενίσχυση της εξωστρέφειας και της συνάφειας της εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων και της δια βίου μάθησης με την αγορά εργασίας,
- αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των θεσμών και μηχανισμών κοινωνικής αλληλεγγύης η οποία αποτελεί βασική επιλογή με στόχο τον περιορισμό της εισοδηματικής ανισότητας, του κινδύνου φτώχειας του κοινωνικού αποκλεισμού και των έμφυλων και άλλων διακρίσεων,

- ανάπτυξη υπηρεσιών φροντίδας που βασίζονται στην οικογένεια και την κοινότητα αποτελούν μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση παράλληλα με τον εκσυγχρονισμό και τη δημιουργία υποδομών κοινωνικής προστασίας, αναψυχής και πολιτισμού,
- κοινωνική ένταξη για πολίτες περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο, μέσω της αντιμετώπισης των εις βάρος τους διακρίσεων, της επισφαλούς στέγασης και της ένταξής τους στην εκπαίδευση.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **3.1 «Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός»** για την αναβάθμιση των υποδομών παροχής υπηρεσιών υγείας.
- **3.8 «Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης»** (μετάβαση σε αποκεντρωμένο σύστημα μεγαλύτερων και λιγότερων μονάδων, ενίσχυση ψηφιακών και λοιπών υποδομών, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κλπ.). Στόχος είναι η κάλυψη των αναγκών όλων των νησιών σε υποδομές εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων, συμπεριλαμβανόμενης και με ιδιαίτερη έμφαση της προσχολικής εκπαίδευσης, καθώς και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με αξιοποίηση και των ΤΠΕ, καθώς και των αναγκών μετακινήσεων μαθητών (Σχολικών λεωφορείων). Παράλληλοι στόχοι αποτελούν η βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού της Περιφέρειας και η σύνδεση των συστημάτων τοπικής εκπαίδευσης, ιδιαίτερα της περιφερειακής επαγγελματικής και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τις τοπικές/περιφερειακές ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- **3.13 «Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού».**

Γενικότεροι στόχοι αυτών των δράσεων αποτελούν η συνολική βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας και η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.

1.2.2.4 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 4: «Ανάπτυξη Υποδομών»

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν στις βασικές προτεραιότητες :

- ψηφιακή συνδεσιμότητα για την εξασφάλιση συνδεσιμότητας υπερυψηλής ταχύτητας για τους πολίτες και τους κοινωνικοοικονομικούς φορείς,
- γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ κατοίκων αστικών κέντρων, της ελληνικής περιφέρειας καθώς και των απομακρυσμένων και νησιωτικών περιοχών με την παροχή σταθερής ευρυζωνικής σύνδεσης, την αύξηση της χωρητικότητας και την εξασφάλιση διαθεσιμότητας σε ήδη εξυπηρετούμενα νησιά,
- ολοκλήρωση/αναβάθμιση υποδομών οδικών μεταφορών και του βασικού και αναλυτικού ΔΟΔ στην ηπειρωτική και νησιωτική χώρα, η λειτουργική διασύνδεσή τους, η ολοκλήρωση διασυννοριακών συνδέσεων, η κατασκευή νέων ή/και αναβάθμιση οδικού δικτύου εκτός ΔΟΔ, παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας εκτός ΔΟΔ και αξιοποίηση ευφύων συστημάτων μεταφορών. κατά προτεραιότητα ολοκλήρωση/αναβάθμιση υποδομών στις θαλάσσιες μεταφορές για την

βελτίωση της εξυπηρέτησης των νησιών με έμφαση στη διασύνδεση μεταξύ τους και με την ηπειρωτική χώρα,

- επενδύσεις σε συστήματα διαχείρισης ασφάλειας αφορούν και την εναέρια κυκλοφορία,
- κατά προτεραιότητα ενίσχυση της στρατηγικής συνδεσιμότητας μέσα από τα Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας και την μακροπεριφερειακή στρατηγική EUSAIR συμπεριλαμβάνοντας σχετικές δράσεις ως μέρος ενός ευρύτερου λειτουργικού χώρου,
- κατά προτεραιότητα παρεμβάσεις σε επιλεγμένα λιμάνια, σύμφωνα με τις ανάγκες επανασχεδιασμού των ακτοπλοϊκών/εμπορευματικών μεταφορών, με την παράλληλη εγκατάσταση συστημάτων και εφαρμογών για την ασφάλεια ναυσιπλοΐας,
- κατά προτεραιότητα επενδύσεις σε λιμενικές υποδομές μέσω δράσεων Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης όπως προσδιορίζονται στον Αναπτυξιακό Στόχο 5, Προτεραιότητα #3: «Εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών στις νησιωτικές περιοχές και συμπλέγματα νησιών που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα, στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην αξιοποίηση των προοπτικών τους-με έμφαση στις επενδύσεις στις υποδομές - ιδιαίτερα λιμενικές για τη διασύνδεση μεταξύ των νησιών, και τη ανάδειξή τους ως «τουριστικών προορισμών».

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.: **4.3 «Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών», 4.5 «Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών», 4.8 «Οδική ασφάλεια»,** με ειδικότερους στόχους:

- 1) την αναβάθμιση και ολοκλήρωση του εσωτερικού οδικού δικτύου των νησιών της Περιφέρειας, για την κάλυψη των αναγκών ασφαλούς και γρήγορης μεταφοράς/μετακίνησης προϊόντων και ανθρώπων από και προς τους εσωτερικούς οικισμούς και παραγωγικές περιοχές των νησιών και τις θαλάσσιες και εναέριες εισόδους εξόδους και τους τουριστικούς πόλους των νησιών,
- 2) μείωση του κόστους και του χρόνου μετακίνησης ανθρώπων και μεταφοράς αγαθών/εμπορευμάτων,
- 3) αύξηση της πρόσβασης κατοίκων και επισκεπτών των νησιών της Περιφέρειας σε υψηλού επιπέδου διοικητικές, εκπαιδευτικές, υγειονομικές, επιχειρηματικές και κοινωνικές υπηρεσίες εξυπηρέτησης πολιτών, δημόσιων υπηρεσιών, τοπικών φορέων και επιχειρήσεων,
- 4) αύξηση της ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας για επισκέψεις, διαμονή/ κατοίκηση και ανάπτυξη επενδυτικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και
- 5) μείωση των οδικών ατυχημάτων με την αύξηση της ασφάλειας των μετακινήσεων.

1.2.2.5 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 5: «Ενίσχυση εξωστρέφειας»

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν στις βασικές προτεραιότητες :

- εφαρμογή ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών με την αξιοποίηση των χωρικών εργαλείων ΟΧΕ και ΤΑΠΤΟΚ όπου θα εφαρμοστούν σε περιοχές ορεινές, αγροτικές και παράκτιες περιοχές ώστε να στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Επιδιώκεται παράλληλα η ανάπτυξη κοινοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σε παράκτιες και εσωτερικές περιοχές και η εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών στις νησιωτικές περιοχές και συμπλέγματα νησιών που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα, στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην αξιοποίηση των προοπτικών τους. Στόχος είναι η κατά προτεραιότητα άρση της γεωγραφικής απομόνωσης, η αειφόρος ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο και η διασφάλιση ποιοτικών συνθηκών διαβίωσης,
- έμφαση στις επενδύσεις στις υποδομές - ιδιαίτερα λιμενικές - (που δεν προτεραιοποιούνται από το ΑΣ4) για τη διασύνδεση μεταξύ των νησιών, και την εφαρμογή ολιστικών παρεμβάσεων που προωθούν την κυκλική οικονομία, την ενεργειακή και ψηφιακή μετάβαση, την τοπική επιχειρηματικότητα και την ανάδειξή τους ως τουριστικών προορισμών,
- συνεργασία διαπεριφερειακών ή τοπικών περιοχών που παρουσιάζουν λειτουργική/χωρική συνέχεια έχει στόχο την προώθηση ολοκληρωμένων αναπτυξιακών παρεμβάσεων που θα επιφέρουν προστιθέμενη αξία στις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες και ενδυνάμωση της ενιαίας πολιτισμικής ταυτότητας.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων με δεδομένο ότι η κύρια στρατηγική επιλογή της για την περίοδο 2021-2027 ταυτίζεται με τον Αναπτυξιακό Στόχο 5, ήτοι την **ενδυνάμωση της Χωρικής Συνοχής, βασικό παράγοντα της κοινωνικής συνοχής και της προώθησης της ανάπτυξης**, θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **5.1 «Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές»** και
- **5.3 «Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος»**

Στόχος των ανωτέρω δράσεων είναι η ολοκλήρωση του αναπτυξιακού οράματος της Π.Ι.Ν. αξιοποιώντας τόσο την αντίστοιχη εμπειρία κατά την τρέχουσα περίοδο (2014-2020), όσο και τα εργαλεία στρατηγικής της περιόδου 2021-2027 παράλληλα με την εστίαση των προαναφερόμενων δράσεων του Ε.Π.Α. 2021-2025 στα φυσικά και ανθρωπογενή πλεονεκτήματα της περιφέρειας ως μοχλό ανάσχεσης των επιπτώσεων της περιφερειακότητας των Ιονίων Νήσων.

1.2.2.6 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 6: «Υποστήριξη Προγραμμάτων»

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες στην παρούσα συγκυρία προγραμματισμού για την νέα Προγραμματική περίοδο 2021-2027 αλλά και ανάσχεσης των επιπτώσεων της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης και της πανδημίας covid-19 η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων στοχεύει να αξιοποιήσει στο έπακρο τις δυνατότητες του πρόσθετου Αναπτυξιακού Στόχου 6. Ειδικότερα μέσα από δράσεις σε τομείς παρέμβασης αντίστοιχους με τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **6.1. «Διοικητική Υποστήριξη»** και

• **6.2 «Τεχνική Βοήθεια»,**

σκοπεύει μέσω της αναβαθμισμένης διοικητικής υποστήριξής της: 1) του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, και 2) της Υπηρεσίας Διαχείρισης του Π.Π.Α., να ενισχύσει την διοικητική της επάρκεια ώστε να ανταποκριθεί στον ρόλο που αναλαμβάνει καλύπτοντας όλους τους παραπάνω αναπτυξιακούς στόχους πολιτικής, και να συμβάλει στην επίτευξη του αναπτυξιακού της οράματος για την νέα προγραμματική περίοδο.

Συνοψίζοντας στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι τομείς παρέμβασης της στρατηγικής του 1^{ου} Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

Πίνακας 1-1: Συνοπτικά οι Στρατηγικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Αναπτυξιακοί Στόχοι Στρατηγικής Π.Π.Α./ Τομείς Παρέμβασης
ΑΣ1: ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ:	1.7 Ηλεκτρονική υγεία (e-health)
	1.10 Έξυπνες Πόλεις
	1.11 Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη
ΑΣ2: ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ:	2.1 Ενεργειακή απόδοση
	2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων
	2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων
	2.9 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντλημμυρικά κλπ)
	2.11 Πράσινες πόλεις (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)
ΑΣ3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ:	3.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός
	3.8 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης
	3.13 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού
ΑΣ4 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ:	4.3 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών
	4.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών
	4.8 Οδική ασφάλεια
ΑΣ5 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ:	5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές
	5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος
ΑΣ6 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	6.1 Διοικητική Υποστήριξη
	6.2 Τεχνική Βοήθεια

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

1.2.3 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΠΑ

Στην ενότητα αυτή επιχειρείται η παρουσίαση της κατανομής των εγκεκριμένων πόρων Ε.Π.Α. 2021-2025 και των αναμενόμενων πρόσθετων πόρων υπερδέσμευσης στο Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, οι ποσοτώσεις τους και ο σχετικός χρονοπρογραμματισμός τους.

Οι πόροι που δεσμεύονται για την υλοποίηση του 1^{ου} Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. και κατανέμονται στην παρούσα ενότητα, προσδιορίζονται με βάση προσδιορίζονται τα ακόλουθα: [... Άρθρο 4. Προϋπολογισμός ΤΠΑ/ΠΠΑ. Οι προϋπολογισμοί των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης του ΕΠΑ 2021-2025 εγκρίθηκαν με την ΠΥΣ 38/31.8.2020 (ΦΕΚ 174/Α' / 10.9.2020)...].

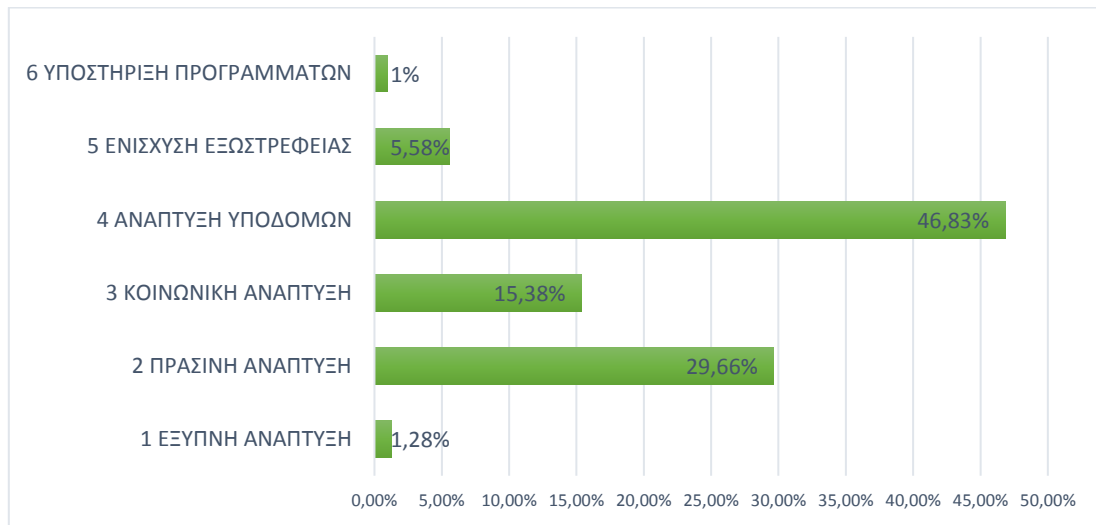
Πίνακας 1-2: Κατανομή του 1ου Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. ανά Αναπτυξιακό Στόχο

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ / ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΑΤΑΝΕΜΗΜΕΝΟΣ Προϋπολογισμός 2021-2025	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΟΡΩΝ Ε.Π.Α./Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. 2021-2025
ΑΣ1 ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΕΡΕΥΝΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ - ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	1.000.000,00 €	1,20%
ΑΣ2: ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	23.135.000,00 €	29,66%
ΑΣ3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΥΓΕΙΑ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ	12.000.000,00 €	15,38%
ΑΣ4 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ: ΔΙΚΤΥΑ - ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ	36.525.000,00 €	48,33%
ΑΣ5 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ - ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	4.560.000,00 €	5,85%
ΑΣ6. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	780.000,00 €	1,00%
ΣΥΝΟΛΑ	78.000.000,00 €	100,00%

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Συμπερασματικά, ο ως άνω χρονοπρογραμματισμός κατανομής των εγκεκριμένων πόρων ύψους 78 εκ. ευρώ του 1^{ου} Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, δεδομένων όλων των παραδοχών που έχουν ληφθεί υπόψη (ως αναλύονται σε προηγούμενες ενότητες) είναι απόλυτα ρεαλιστικός και εφαρμόσιμος.

Μείζονος σημασίας, στην εξέλιξη του Π.Π.Α. είναι η έγκαιρη υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων/έργων κατά τα πρώτα δύο έτη, ώστε ακολούθως να καταστεί εφικτή η μόχλευση των πρόσθετων πόρων της υπερδέσμευσης προς επίτευξη της ισόρροπης ανάπτυξης στους Στόχους: 1, 4, 5.

Διάγραμμα 1-1: Ποσοστιαία Κατανομή Εγκεκριμένων Πόρων ανά Στόχο

1.3 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΟΤΗΤΕΣ

1.3.1 Εναλλακτική Δυνατότητα 1: Μηδενική λύση

Ως προς την αξιολόγηση της μηδενικής λύσης ισχύουν τα εξής:

1. *Η οικονομική ανάπτυξη και η αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος είναι αλληλένδετες:* Η σύγχρονη αυτή αντίληψη έχει πλέον αντικαταστήσει τις παλαιότερες αντιλήψεις περιβαλλοντικού προστατευτισμού, που θεωρούσαν ότι η οικονομία μεγεθύνεται μόνο σε βάρος του περιβάλλοντος. Η ανάλυση του ζητήματος αυτού είναι αρκετά εκτεταμένη, αλλά συνοπτικά μπορεί να διαπιστωθεί ότι η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη αφενός τροφοδοτεί με πόρους τις πρωτοβουλίες προστασίας του περιβάλλοντος και αφετέρου καθιστά τις κοινωνίες ωριμότερες, ώστε τα περιβαλλοντικά ζητήματα να κατατάσσονται σε υψηλή θέση της κλίμακας προτεραιοτήτων. Με βάση αυτή τη σύνδεση μεταξύ ανάπτυξης και περιβάλλοντος, γίνεται προφανές ότι η μη-υλοποίηση του ΠΠΑ, η οποία συνιστά μια έντονα αντιαναπτυξιακή επιλογή, αποτελεί κατ' ουσία και ένα έντονα αντιπεριβαλλοντικό ενδεχόμενο.
2. *Η ενεργητική προστασία και η ορθή διαχείριση του περιβάλλοντος απαιτεί δαπάνες:* Η ειδικότερη εφαρμογή της προηγούμενης διαπίστωσης στο επίπεδο των επενδύσεων για περιβαλλοντική προστασία, εκκινεί από το γεγονός ότι οι περισσότερες σύγχρονες ανθρωπογενείς δραστηριότητες επάγουν σημαντικές πιέσεις στο περιβάλλον, είτε λόγω υπερεκμετάλλευσης των φυσικών πόρων (σε επίπεδο εισροών) είτε μέσω εύκολων αλλά λανθασμένων επιλογών (σε επίπεδο εκροών). Για την εξισορρόπηση των αρνητικών αποτελεσμάτων από τις πιέσεις αυτές, απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις σε κατάλληλες περιβαλλοντικές υποδομές. Το παράδειγμα επιτυχούς εξισορρόπησης σημαντικού μέρους περιβαλλοντικών πιέσεων από υποδομές που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο προηγούμενων προγραμματικών περιόδων, π.χ. στον τομέα επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων, επικυρώνει την παραπάνω διαπίστωση. Με βάση το σκεπτικό αυτό, η παραίτηση από την υλοποίηση του

ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, σημαίνει απώλεια των πόρων που κατευθύνονται προς επένδυση σε περιβαλλοντικές υποδομές και, κατά συνέπεια, αποτυχία δημιουργίας επαρκούς εξισορρόπησης των περιβαλλοντικών πιέσεων.

3. *Η σταδιακή αποκέντρωση στο διοικητικό σύστημα της Ελλάδας έχει μεταφέρει το κυριότερο μέρος των αρμοδιοτήτων για την περιβαλλοντική προστασία στα περιφερειακά και νομαρχιακά κέντρα:* Συνδυάζοντας το γεγονός αυτό με την προηγούμενη διαπίστωση για την αναγκαιότητα επενδύσεων σε περιβαλλοντικές υποδομές, γίνεται προφανές ότι η απώλεια των σχετικών πόρων για το περιβάλλον από τη μηδενική λύση, δεν πρόκειται να υποκατασταθεί από παρεμβάσεις του κεντρικού κράτους. Συνεπώς, το σενάριο της μη-υλοποίησης του ΠΠΑ αφήνει σε οριστική εκκρεμότητα τα ζητήματα επενδύσεων σε περιβαλλοντικές υποδομές, χωρίς διαφαινόμενη πιθανότητα ανάληψης τέτοιων πρωτοβουλιών από το κεντρικό κράτος.
4. *Οι τάσεις εξέλιξης του σημερινού περιβάλλοντος περιλαμβάνουν αρκετά σημεία που χρήζουν αντιμετώπισης.* Όπως θα παρουσιαστεί αναλυτικότερα στο κεφάλαιο 6 της παρούσας, παρότι η γενική εικόνα του περιβάλλοντος στην Περιφέρεια είναι ενθαρρυντική, ορισμένοι τομείς παρουσιάζουν υστερήσεις και απαιτούν την ανάληψη δράσης, ώστε να αποφευχθούν δυσμενείς εξελίξεις. Οι κυριότεροι τέτοιοι τομείς είναι:
 - η ορθή διαχείριση των στερεών αποβλήτων,
 - η ολοκλήρωση της επεξεργασίας υγρών αποβλήτων και η συνακόλουθη προστασία των υδατικών αποδεκτών,
 - η βιώσιμη διαχείριση του υδατικού δυναμικού και
 - η αντιπλημμυρική προστασία.

Στους τομείς αυτούς απαιτούνται επενδύσεις σε κατάλληλα έργα, υποδομές αλλά και στις απαραίτητες λειτουργικές δομές. Η μηδενική λύση μεταφράζεται σε απώλεια της ευκαιρίας πραγματοποίησης των επενδύσεων αυτών, με αποτέλεσμα οι υστερήσεις να παραμείνουν. Σε συνδυασμό με τη σταδιακή αύξηση των περιβαλλοντικών πιέσεων στους σχετικούς τομείς, τα αίτια των οποίων εξηγήθηκαν συνοπτικά πιο πάνω, η εξέλιξη του περιβάλλοντος με βάση το σενάριο μη-πραγματοποίησης του ΠΠΑ ΠΙΝ προβάλλει ιδιαίτερα δυσοίωνη.

Συνοψίζοντας, η περιβαλλοντική αξιολόγηση της μηδενικής λύσης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι **η μη-υλοποίηση του υπό μελέτη ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων συνιστά ένα έντονα απευκταίο, αντιπεριβαλλοντικό σενάριο, διότι:**

- ο συνολικός αντίκτυπος της μηδενικής λύσης θα είναι η αναπτυξιακή υστέρηση, η οποία, λόγω της σύγχρονης σύνδεσης ανάπτυξης - περιβάλλοντος, θα συνοδεύεται από τάσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης, ενώ
- ειδικότερα στον τομέα των δαπανών που κατευθύνονται προς επένδυση σε περιβαλλοντικές υποδομές, η απώλεια των σχετικών κονδυλίων οδηγεί στην αποτυχία εξισορρόπησης των περιβαλλοντικών πιέσεων, και μάλιστα χωρίς σοβαρή πιθανότητα υποκατάστασης από παρεμφερείς επενδύσεις του κεντρικού κράτους.

1.3.2 Εναλλακτική Δυνατότητα 2: Εφαρμογή του Προτεινόμενου Προγράμματος

Η εν λόγω εναλλακτική δυνατότητα αφορά στην εφαρμογή του προτεινόμενου προγράμματος, σύμφωνα με την ανάλυση αυτού που παρουσιάστηκε στο κεφάλαιο 4 της παρούσας.

Με βάση την ανάλυση του κεφαλαίου 4 διαφαίνεται ότι προτιμότερη από τις δύο εναλλακτικές δυνατότητας είναι η παρούσα.

Ειδικά η αξιοποίηση των πόρων του Προγράμματος της Περιφέρειας αναμένεται να αναθερμάνει σε σημαντικό βαθμό την τοπική οικονομία, καταλήγοντας τελικά σε ουσιαστικές βελτιώσεις των δεικτών ευημερίας των πολιτών.

Συνεπώς, η παραίτηση από τους πόρους αυτούς μεταφράζεται στην πράξη, πέραν της αναπτυξιακής υστέρησης, σε καθήλωση της ευημερίας στα σημερινά επίπεδα και παραίτηση από τις ευκαιρίες βελτίωσής της.

Μάλιστα, η εναλλακτική δυνατότητα 2 παρουσιάζει περισσότερα περιβαλλοντικά οφέλη, εφόσον εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει στα εξής:

- στην προστασία και διατήρηση των περιοχών με υψηλή οικολογική αξία,
- στην προστασία της βιοποικιλότητας και στην ανάσχεση της απώλειάς της,
- στην προστασία του τοπίου και των ιδιαίτερων τοξικολογικών χαρακτηριστικών,
- στην προστασία του εδάφους και των εδαφικών πόρων,
- στην προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδατικών πόρων,
- στην μείωση των εκπομπών που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και κατ' επέκταση στην κλιματική αλλαγή,
- στην αειφόρο διαχείριση των πόρων,
- στην αειφόρο διαχείριση των στερεών απορριμμάτων και υγρών αποβλήτων και
- στην ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση ενέργειας.

1.4 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (ΠΙΝ) βρίσκεται στον θαλάσσιο χώρο της Κεντρικής Μεσογείου και γειτνιάζει βόρεια με τη Βαλκανική και δυτικά με την Ιταλία, έχοντας συνολική έκταση 2.318 τ.χλμ. Η νησιωτικότητα που χαρακτηρίζει την ΠΙΝ της προσδίδει χαρακτηριστικά όπως η απομόνωση στο επίπεδο της γεωγραφικής θέσης και η περιφερειακότητα στο επίπεδο της οικονομίας, σε μικρότερο όμως βαθμό, καθώς και ότι παρουσιάζει μια έντονα αναπτυσσόμενη δυναμική στον τομέα του τουρισμού. Καλύπτοντας μόλις το 1,8% της συνολικής έκτασης της χώρας, δύναται να αποτελέσει μία από τις πλέον «περιφερειακές» ενότητες της Ελλάδας, γεγονός που οφείλεται τόσο στη γεωγραφική της θέση όσο και στο νησιωτικό της χαρακτήρα.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, ο ρόλος της ΠΙΝ προσδιορίζεται στα πλαίσια της λειτουργίας της ευρύτερης περιοχής της Ν.Α. Ευρώπης, ως ενιαίου πόλου τουριστικής ανάπτυξης, ικανός να ανταγωνιστεί μη Ευρωπαϊκούς τουριστικούς προορισμούς, με προσανατολισμό στον ποιοτικό περιηγητικό τουρισμό του ευρύτερου πολιτιστικού χώρου της Μεσογείου - Αδριατικής. Ο νησιωτικός χαρακτήρας της Περιφέρειας την καθιστά τμήμα του Ευρωπαϊκού Νησιωτικού Χώρου, που αποτελείται από 286

περιοχές με περίπου 10 εκατ. κατοίκους. Ο Ευρωπαϊκός Νησιωτικός Χώρος αντιμετωπίζει κοινά προβλήματα, που έχουν δομικό χαρακτήρα και επομένως μονιμότητα.

Στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου, η θέση των νησιών της Περιφέρειας εξασφαλίζει μια κεντρικότητα επί των μεσογειακών και ευρωπαϊκών αξόνων. Η γεωπολιτική αξία της Περιφέρειας απορρέει από την ύπαρξη της ελληνικής υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ στην πλευρά του Ιονίου, που εκτείνονται σε σημαντικό τμήμα του μεσογειακού χώρου. Τα θεμέλια μιας Ευρω-Μεσογειακής συνεργασίας τέθηκαν για πρώτη φορά το 1995 μέσω της «*Νέας Μεσογειακής Πολιτικής*». Στη Σύνοδο Κορυφής των Παρισίων το 2008, για την ενίσχυση της συμμετοχής των μεσογειακών εταίρων δημιουργήθηκε η «*Ένωση για τη Μεσόγειο*»⁴. Εντός της Διακήρυξης, μεταξύ άλλων, προωθούνται προγράμματα με αναπτυξιακή, περιβαλλοντική και κοινωνική διάσταση.

Σε Εθνικό επίπεδο, ο ρόλος της Περιφέρειας, όπως έχει καθοριστεί στο ΠΠΧΣΑΑ⁵ «*..αποτελεί ένα ισχυρό πόλο τουριστικής ανάπτυξης, ο οποίος αντισταθμίζει και εξισορροπεί τους άλλους δύο σημαντικούς νησιωτικούς πόλους, το Αιγαίο και την Κρήτη..*». Συγκαταλέγεται στον Ελληνικό Νησιωτικό Χώρο και υιοθετεί τα βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και τις αδυναμίες του. Τα σημαντικότερα ελλείματα της νησιωτικότητας απορρέουν από το αίσθημα απομόνωσης και περιφερειακότητας που επηρεάζουν τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά του ανθρώπινου δυναμικού.

Εικόνα 1-1: Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

⁴ [Διαπεριφερειακή Συνεργασία: Ένωση για τη Μεσόγειο \(mfa.gr\)](http://mfa.gr)

⁵ Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

1.5 ΕΚΤΙΜΗΣΗ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΠΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: ΣΥΝΟΨΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ & ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

Για τη διασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής αξιοπιστίας των εκτιμήσεων της μελέτης, οι οποίες αναπόφευκτα συνοδεύονται από ποσοστά αβεβαιότητας, η ομάδα μελέτης επεξεργάστηκε μια συνεκτική μεθοδολογία, αξιοποιώντας τα προσφορότερα στοιχεία των προσεγγίσεων που χρησιμοποιούνται στα καθιερωμένα συγγράμματα του τομέα. Συνοπτικά, η μεθοδολογία αυτή οδηγεί την εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων διαμέσου τριών διαδοχικών βημάτων:

- Στο πρώτο στάδιο προσδιορίζεται η πιθανότητα να επηρεαστεί κάποια περιβαλλοντική παράμετρος ή δείκτης από μία ή περισσότερες δράσεις του ΠΠΑ ΠΑ. Τα δεδομένα που συνεκτιμώνται για τον προσδιορισμό αυτό είναι αφενός τα χαρακτηριστικά των στόχων και των αξόνων του προγράμματος και αφετέρου οι ιδιότητες του περιβάλλοντος της Περιφέρειας.
- Στο δεύτερο στάδιο, για τις μεταβολές που εκτιμήθηκαν ως πιθανές, εκτιμώνται τα χαρακτηριστικά των αλλαγών π.χ. η θετική ή αρνητική κατεύθυνση της αλλαγής, η μονιμότητα ή ο περιορισμένος χρόνος παραμονής της κ.ά.
- Στο τρίτο στάδιο, με βάση τα χαρακτηριστικά των επιπτώσεων και σε συνδυασμό με την ευαισθησία του περιβάλλοντος ως προς τη συγκεκριμένη μεταβολή, αξιολογείται η αναγκαιότητα λήψης μέτρων είτε προς την κατεύθυνση αντιμετώπισης των αρνητικών επιπτώσεων, είτε προς μεγιστοποίηση του περιβαλλοντικού οφέλους από τις θετικές επιπτώσεις.

Τα συμπεράσματα αυτής της ανάλυσης, τροφοδοτούν το επόμενο στάδιο μελέτης, κατά το οποίο διαμορφώνονται λεπτομερείς προτάσεις για μέτρα αντιμετώπισης και παρακολούθησης των επιπτώσεων.

Με την ολοκλήρωση του πρώτου βήματος, διαπιστώθηκε ότι αναμένονται μεταβολές σε δεκαοκτώ από τους πενήντα περιβαλλοντικούς παράγοντες που συνθέτουν το «εργαλείο διάγνωσης» του προσδιορισμού των πιθανών περιβαλλοντικών αλλαγών από την υλοποίηση του ΠΠΑ ΠΑ. Οι παράγοντες που αναμένεται να μεταβληθούν και το είδος της αντίστοιχης μεταβολής παρουσιάζονται στον επόμενο Πίνακα.

Πίνακας 1-3: Σύνοψη των επηρεαζόμενων περιβαλλοντικών παραμέτρων και των αντίστοιχων μεταβολών που εκτιμάται ότι θα επέλθουν από την υλοποίηση του ΠΠΑ ΠΑ

Περιβαλλοντική Παράμετρος	Αναπτυξιακός Στόχος: Έξυπνη Ανάπτυξη	Αναπτυξιακός Στόχος: Πρόσνη Ανάπτυξη	Αναπτυξιακός Στόχος: Κοινωνική Ανάπτυξη	Αναπτυξιακός Στόχος: Ανάπτυξη Υποδομών	Αναπτυξιακός Στόχος: Ενίσχυση Εξωστρέφειας
↑ Βελτίωση ↓ Επιδείνωση					
Περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας		↑			
Καθοριστικοί για τη βιοποικιλότητα παράγοντες		↑		↓	
Καθοριστικοί για την πανίδα παράγοντες		↑		↓	
Καθοριστικοί για τη χλωρίδα παράγοντες		↑			
Ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων	↓			↓	
Συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου στα νερά		↑			
Καθοριστικοί για τα νερά παράγοντες		↑			
Επιβάρυνση υδάτων από βιομηχανική δραστηριότητα		↑			
Εκπομπές οξειδίων του αζώτου				↓	
Εκπομπές πτητικών οργανικών ουσιών				↓	
Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου		↑			
Χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km ²				↓	
Ποσοστό ανακύκλωσης αποβλήτων		↑			
Δείκτης διαδικτυακής πρόσβασης	↑				
Οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας		↑			
Διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς	↑	↑			
Μεταβολές στο τοπίο		↑		↓	
Ποσοστό έκτασης υπό μελλοντική απειλή έλλειψης νερού		↑			
Χρωματικό υπόμνημα					
	Δείκτες βιοτικού περιβάλλοντος			Δείκτες ατμόσφαιρας	
	Δείκτες υδάτων			Δείκτες διατροφικών περιβαλλοντικών πιέσεων	

Οι μεταβολές του Πίνακα αυτού αποτέλεσαν τα δεδομένα εισόδου στο δεύτερο βήμα της εκτίμησης, αυτό του χαρακτηρισμού των επιπτώσεων. Η ολοκλήρωση της σχετικής ανάλυσης κατέληξε στο συμπέρασμα ότι αμιγώς θετικές επιδράσεις εντοπίζονται σε έντεκα παραμέτρους, αμιγώς αρνητικές επιδράσεις δέχονται τέσσερις παράμετροι, ενώ σε τρεις παραμέτρους οι τελικές επιδράσεις διαμορφώνονται αθροιστικά από θετικές και αρνητικές συνεισφορές διαφορετικών μερών του ΠΠΑ. Οι διαπιστώσεις του δευτέρου βήματος συνοψίζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 1-4: Σύνοψη των ιδιοτήτων των επιπτώσεων του ΠΠΑ

Στη στήλη 1 τα σύμβολα σημαίνουν: + : Θετική - : Αρνητική (+) : Συνδυασμός θετικών και αρνητικών τάσεων		Στη στήλη 4 τα σύμβολα σημαίνουν: Π : Πρωτογενής Δ : Δευτερογενής					Στη στήλη 6 τα σύμβολα σημαίνουν: ~ : Μόνιμη ! : Προσωρινή			
Στις στήλες 2, 3, 8 και 9 τα σύμβολα σημαίνουν: ■ : Μικρή ■■ : Μέση ■■■ : Ευρεία ☒ : Δεν απαιτείται		Στη στήλη 5 τα σύμβολα σημαίνουν: Α : Άμεση Μ : Μεσοπρόθεσμη					Στη στήλη 7 τα σύμβολα σημαίνουν: ☑ : Πιθανή ☒ : Απίθανη			
Αριθμός στήλης →	1	2	3	4	5		6	7	8	9
Μεταβολή	Κατεύθυνση	Έκταση	Ένταση	Μηχανισμός	Χρονικός ορίζοντας		Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Δυνατότητα πρόληψης	Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	
					Εμφάνιση	Παραμονή				
Ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων	-	■■■	■■	Δ	Α	~	☒	■■■	■	
Εκπομπές NO _x	-	■■	■	Δ	Μ	~	☑	■■	■■■	
Εκπομπές VOCs	-	■■	■	Δ	Μ	~	☑	■■	■■■	
Χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km ²	-	■■	■	Δ	Μ	~	☑	■■	■■■	
Καθοριστικοί για τη βιοποικιλότητα παράγοντες	(+)	■■■	■	Δ	Α	~	☒	■■■	☒	
Καθοριστικοί για την πανίδα παράγοντες	(+)	■■■	■	Δ	Μ	~	☒	■■■	☒	
Μεταβολές στο τοπίο	(+)	■■■	■	Π	Α	~	☒	■■■	☒	
Περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας	+	■■■	■■	Δ	Α	~	☒	☒	☒	
Καθοριστικοί για τη γλωρίδα παράγοντες	+	■■	■■	Π	Μ	~	☒	☒	☒	
Συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου στα νερά	+	■■	■■	Π	Α	~	☒	☒	☒	
Ποσοστό έκτασης υπό μελλοντική απειλή λειψυδρίας	+	■■■	■■■	Π	Α	~	☒	☒	☒	
Καθοριστικοί για τα νερά της Περιφέρειας παράγοντες	+	■■	■■	Δ	Α	~	☒	☒	☒	
Επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα	+	■■	■■	Δ	Α	~	☑	☒	☒	
Εκπομπές CO ₂	+	■■■	■■	Π	Α	~	☑	☒	☒	
Ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων	+	■■■	■	Π	Μ	~	☑	☒	☒	
Δείκτης διαδικτυακής πρόσβασης	+	■■■	■	Π	Α	~	☑	☒	☒	
Οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας	+	■■■	■■	Δ	Α	~	☑	☒	☒	
Διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς	+	■■■	■■■	Π	Α	~	☒	☒	☒	

Τα δύο προηγούμενα βήματα, τα οποία αποτέλεσαν την αναλυτική πλευρά της διερεύνησης, ακολουθούνται από το τρίτο βήμα, που αποτελεί το συνθετικό μέρος της εκτίμησης. Σε αυτό, οι μεταβολές σε περιβαλλοντικούς δείκτες και παραμέτρους αντιστοιχίζονται με τις επιπτώσεις σε περιβαλλοντικές συνιστώσες, μελετώντας τη συσχέτιση και τα ενδεχόμενα αθροιστικότητας ή συνέργειας μεταξύ συναφών μεταβολών. Οι αρνητικές και μικτές επιπτώσεις αξιολογούνται, ενώ επανελέγχεται, μέσω διασταύρωσης, το σύνολο των εκτιμήσεων. Τα συμπεράσματα της αξιολόγησης συνοψίζονται ως εξής:

1. Στα ζητήματα του πληθυσμού και των υλικών περιουσιακών στοιχείων καθώς και στη σχέση μεταξύ των περιβαλλοντικών παραγόντων, δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου από την υλοποίηση του ΠΠΑ.
2. Η κατάσταση ως προς:
 - την περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας,
 - τη χλωρίδα,
 - τα ύδατα,
 - το έδαφος και
 - τους κλιματικούς παράγοντεςαναμένεται να βελτιωθεί κατά και μετά την υλοποίηση του προγράμματος, λόγω της σημαντικής μέριμνας και των ανάλογων στόχων και πόρων που έχουν προβλεφθεί στο ΠΠΑ για τα ζητήματα αυτά.
3. Στα ζητήματα:
 - της βιοποικιλότητας,
 - της πανίδας,
 - της ατμοσφαιρικής ποιότητας,
 - του τοπίουκαταγράφηκαν μικτές τάσεις: κάποιες από τις δράσεις του ΠΠΑ ωθούν σε βελτιώσεις, ενώ άλλες συνοδεύονται από πιθανή επιδείνωση. Γι' αυτές τις τελευταίες, επισημάνθηκε η αναγκαιότητα και το είδος των μέτρων που θα πρέπει να ληφθούν.

1.6 ΣΥΝΟΨΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ & ΠΑΡΑΚΟΛΟΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Οι προτάσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων προέρχονται από την εφαρμογή της αρχής της πρόληψης. Στοιχεύοντας στις αιτίες που προκαλούν τις δυσμενείς για το περιβάλλον τάσεις, επιτυγχάνεται σφαιρικότερο αποτέλεσμα και προστατεύεται αποτελεσματικότερα η φέρουσα ικανότητα των συστημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, διαπιστώθηκε ότι οι αιτίες των πιέσεων στη βιοποικιλότητα και στην πανίδα είναι κοινές και μπορούν να αντιμετωπιστούν με την ίδια ομάδα

μέτρων. Τα μέτρα για τη διατήρηση της καλής ποιότητας του αέρα και αυτά για το τοπίο είναι διαφορετικής φύσεως και αναλύονται σε διακριτές ομάδες μέτρων.

Η διαμόρφωση των προτεινόμενων μέτρων πραγματοποιείται μέσω μιας αναλυτικής διαδικασίας που περιλαμβάνει, πέραν του εντοπισμού των αιτιών των επιπτώσεων εντός του προγράμματος, τη στάθμιση των δυνατοτήτων ενσωμάτωσης των μέτρων στο ΠΠΑ ΠΙΝ ή σε ευρύτερο επίπεδο αποφάσεων καθώς και τα ειδικά χαρακτηριστικά των μηχανισμών υλοποίησης, ώστε να επιτευχθεί ο μεγαλύτερος δυνατός βαθμός «εφαρμοσιμότητας» των προτάσεων. Παράλληλα, σε διακριτή ενότητα αναλύονται οι στόχοι της παρακολούθησης των επιπτώσεων και μελετώνται τα μέτρα που μπορούν να ληφθούν για την επίτευξη των στόχων αυτών. Τέλος, οι προτάσεις αντιμετώπισης και παρακολούθησης των επιπτώσεων συμπυκνώνονται σε μια περιεκτική μορφή, κατάλληλη να αποτελέσει το υπόβαθρο της κανονιστικής πράξης περιβαλλοντικής έγκρισης του ΠΠΑ ΠΙΝ, η οποία παρουσιάζεται στο ακόλουθο πλαίσιο.

Πίνακας 1-5: Περιεκτική μορφή των προτάσεων αντιμετώπισης και παρακολούθησης των επιπτώσεων του ΠΠΑ ΠΙΝ

- A.** Για την **αντιμετώπιση** ενδεχόμενων επιπτώσεων του ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στο περιβάλλον, πραγματοποιούνται οι ακόλουθες ενέργειες:
1. Για την αποτροπή υποβάθμισης σημαντικών παραγόντων διατήρησης της βιοποικιλότητας, λόγω ενδεχόμενης συσσώρευσης έργων και δραστηριοτήτων εντός περιοχών του δικτύου Natura 2000, αλλά και περιοχών που έχουν διατηρηθεί σε σημαντικό βαθμό ανεπηρεάστες από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες με πρωτοβουλία του φορέα υλοποίησης του ΠΠΑ λαμβάνονται μέτρα σε δύο κατευθύνσεις:
 - α) την ενημέρωση των τελικών δικαιούχων για την αξία του περιβάλλοντος στις περιοχές αυτές και την ανάγκη σχεδιασμού των έργων τους μέσω επιλογών συμβατών με την αξία αυτή,
 - β) την πρωιμότερη δυνατή αξιολόγηση των προτάσεων προς ένταξη στο ΠΠΑ, ώστε να καθίσταται γνωστό το εάν η αξιολογούμενη πρόταση συντελεί στην απευκταία συσσώρευση έργων και δραστηριοτήτων εντός οικολογικά σημαντικών περιοχών.
 2. Για την πρώτη εκ των δύο παραπάνω κατευθύνσεων, στο πλαίσιο των ενημερωτικών ενεργειών του φορέα υλοποίησης του ΠΠΑ, θα πρέπει να ενταχθούν τουλάχιστον οι ακόλουθες πρωτοβουλίες:
 - 2.1. Οι ενημερωτικές ενέργειες που θα διεξάγει η Αρχή Υλοποίησης του ΠΠΑ στην έναρξη εφαρμογής και αργότερα (ημερίδες, παρουσιάσεις κ.ά.) θα πρέπει να τονίζουν, με σαφή τρόπο, τις περιβαλλοντικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την ένταξη έργων και δραστηριοτήτων στο πρόγραμμα.
 - 2.2. Το έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό που θα δημοσιευτεί για την προώθηση του ΠΠΑ (καταχωρήσεις στον τύπο, διαδικτυακή πύλη του ΠΠΑ κ.ά.), θα πρέπει να τονίζει ότι τα έργα και οι δράσεις που ενδιαφέρονται για ένταξη, θα πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα

για το περιβάλλον στο πρωιμότερο δυνατό στάδιο του σχεδιασμού τους.

- 2.3. Ο φορέας υλοποίησης θα πρέπει να εκπονήσει και να δημοσιεύσει έναν οδηγό περιβαλλοντικής συμβατότητας μεταξύ έργων και προστατευόμενων ή οικολογικά ευαίσθητων περιοχών. Αφετηρία για το υλικό του οδηγού αυτού μπορούν να αποτελέσουν η συστηματοποίηση των προβλέψεων των εγκεκριμένων διαχειριστικών σχεδίων για τις προστατευόμενες περιοχές, η συλλογή και συστηματοποίηση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών ή των Τυποποιημένων Δελτίων Δεδομένων για τις περιοχές εκείνες που εκκρεμεί η έγκριση διαχειριστικού σχεδίου καθώς και η συλλογή των βασικών χαρακτηριστικών για τις οικολογικά ενδιαφέρουσες περιοχές της Περιφέρειας που δεν ανήκουν στο δίκτυο Natura.
3. Για τη δεύτερη εκ των δύο κατευθύνσεων αποτροπής της υποβάθμισης παραγόντων διατήρησης της βιοποικιλότητας, ο φορέας υλοποίησης λαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα μέτρα:
 - 3.1. Στις προδιαγραφές των τευχών που υποβάλλονται για την αξιολόγηση της επιλεξιμότητας ή μη μιας πρότασης, θα πρέπει να περιληφθεί ρητή απαίτηση για την αναφορά στα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της έκτασης στην οποία αναπτύσσεται η πρόταση. Ο φορέας υλοποίησης θα πρέπει, στο στάδιο αυτό, να διασταυρώνει την πρόταση με τα έως τότε ενταγμένα έργα και να ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο για τη συμβατότητα ή μη της πρότασής του.
 - 3.2. Στις μελέτες που είναι απαραίτητες κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης του προς ένταξη έργου, ο φορέας υλοποίησης μπορεί αφενός να συστήνει την ειδική αναφορά για το ενδεχόμενο συσσωρευτικών επιπτώσεων εντός οικολογικά σημαντικών περιοχών και αφετέρου να παρέχει τα στοιχεία αρμοδιότητάς της σχετικά με τα ενταγμένα στο ΠΠΑ έργα της περιοχής.
 - 3.3. Στις ειδικές περιπτώσεις που μια πρόταση έργου είτε είναι καταφανώς ασύμβατη με τις δεσμεύσεις που ισχύουν εντός προστατευόμενων περιοχών είτε δημιουργεί προφανή συσσωρευτικά, δυσμενή για το περιβάλλον αποτελέσματα, σε συνδυασμό με ήδη ενταγμένα στο ΠΠΑ έργα, ο φορέας υλοποίησης ενημερώνει άμεσα τον ενδιαφερόμενο για τα ζητήματα αυτά, ώστε να αποφεύγονται άσκοπα κόστη μελετών και δραστηριοποίησης.
4. Επιπλέον των δύο πιο πάνω κατευθύνσεων, λαμβάνονται επίσης μέτρα για την εκ των προτέρων εξασφάλιση των δαπανών που προορίζονται για την εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων προστασίας της βιοποικιλότητας και του περιβάλλοντος που τη φιλοξενεί. Στο πλαίσιο αυτό, ο φορέας υλοποίησης του ΠΠΑ οφείλει να υιοθετήσει τις κατάλληλες διαδικασίες ελέγχου αναφορικά με το εάν, στον προϋπολογισμό του προτεινόμενου προς ένταξη έργου, έχουν προβλεφθεί οι δαπάνες εκείνες που αφορούν στην τήρηση των περιβαλλοντικών όρων.
5. Για την πρόληψη ή αντιστάθμιση των δυσμενών επιρροών του ΠΠΑ στις παραμέτρους της ποιότητας του αέρα, είναι αναγκαίο να αναληφθούν πρωτοβουλίες σε επίπεδο ευρύτερο από αυτό των διαδικασιών υλοποίησης του προγράμματος. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να

κατευθύνονται αφενός προς την ενίσχυση της ελκυστικότητας των μέσων μαζικής μεταφοράς στην Περιφέρεια, τόσο στις αστικές όσο και στις υπεραστικές συγκοινωνίες, και αφετέρου προς την ενίσχυση των ενημερωτικών ενεργειών προς τους χρήστες οχημάτων (ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης), αλλά και προς την εντατικοποίηση των ελέγχων εκπομπών. Για την προώθηση των πρωτοβουλιών αυτών, ο φορέας υλοποίησης θα πρέπει:

- α) να συνεργαστεί με τη διοίκηση της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ώστε η αναγκαιότητα μείωσης των εκπομπών αέριων ρύπων από τη χρήση ιδιωτικών οχημάτων να εισαχθεί σε υψηλή θέση μεταξύ των προτεραιοτήτων που διαμορφώνουν το πρόγραμμα δράσης της Περιφέρειας,
- β) να συστηματοποιήσει την αναφορά στο θέμα αυτό κατά τη συμμετοχή σε διαπεριφερειακού και εθνικού επιπέδου όργανα,
- γ) να προβαίνει στην περιοδική αποστολή σχετικών επιστολών ενδιαφέροντος για την ποιότητα του αέρα και τη διατήρησή της στα αρμόδια όργανα της κεντρικής Διοίκησης, ώστε να προκαλέσει την κινητοποίηση των οργάνων αυτών.

6. Για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο τοπίο, οι οποίες ενδέχεται να προκληθούν από γραμμικά συγκοινωνιακά έργα του προγράμματος, ο φορέας υλοποίησης του ΠΠΑ οφείλει να προβεί τουλάχιστον στις ακόλουθες ενέργειες:

- 6.1. Κατά την αξιολόγηση των σχεδίων έργων προς ένταξη στις γραμμικές συγκοινωνιακές παρεμβάσεις ΠΠΑ, θα πρέπει να εισαχθεί ρητό, διακριτό κριτήριο σχετικά με την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο τοπίο.
- 6.2. Σε περιπτώσεις συσσώρευσης οδικών ή σιδηροδρομικών έργων (ή συνδυασμού τους) στην ίδια ζώνη, θα πρέπει να προωθούνται, μέσω των κριτηρίων επιλεξιμότητας, μέτρα για τη διατήρηση της ποιότητας του τοπίου. Τέτοια μέτρα μπορούν να είναι η συνεργασία των φορέων σχεδιασμού των έργων, ώστε να εντοπίζεται η λιγότερο παρεμβατική λύση και οι συμβατές μέθοδοι αποκατάστασης του τοπίου, π.χ. με παρόμοιες κλίσεις πρανών και φυτεύσεις με ομοειδή είδη και συνδέσμους.

Β. Για την **παρακολούθηση** των ενδεχόμενων επιπτώσεων του ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στο περιβάλλον, πραγματοποιούνται οι ακόλουθες ενέργειες:

1. Η παρακολούθηση πραγματοποιείται μέσω ενός σπονδυλωτού σχήματος που αποτελείται από ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τις μεταβολές στις τέσσερις περιβαλλοντικές συνιστώσες που εκτιμήθηκε ότι είναι πιθανόν να πιεσθούν, διετείς εκθέσεις σχετικά με κρίσιμες περιβαλλοντικές παραμέτρους που εκτιμήθηκε ότι θα παραμείνουν ανεπηρέαστες ή θα βελτιωθούν και μια συγκεντρωτική συγκριτική ανάλυση του συνόλου των περιβαλλοντικών μεταβολών στη φάση εκείνη που έχει καταγραφεί σημαντική πρόοδος της υλοποίησης του ΠΠΑ.
2. Στις ετήσιες εκθέσεις αποτυπώνονται οι επιπτώσεις του ΠΠΑ στη βιοποικιλότητα, στην πανίδα, στην ατμοσφαιρική ποιότητα και στο τοπίο, διαμέσου των ακόλουθων οκτώ δεικτών:
 - Έκταση, σε στρέμματα, και ποσοστό κατάληψης εδάφους εντός περιοχών του δικτύου

Natura

- Συνολικός αριθμός ειδών που τέθηκαν σε κίνδυνο ή δέχτηκαν πιέσεις από την υλοποίηση έργων του ΠΠΑ
 - Μέτρα που υλοποιήθηκαν για την πρόληψη των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα και την πανίδα
 - Έκταση δασικών εκτάσεων που υποβαθμίστηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ
 - Αδρό ποσοστό συγκέντρωσης CO, NO_x και BTX, σε σχέση με το εκάστοτε ισχύον όριο, στις πρωτεύουσες των Π.Ε. και σε αντιπροσωπευτικές θέσεις της υπαίθρου
 - Αριθμός ενεργειών του φορέα υλοποίησης του ΠΠΑ για την προώθηση των μέτρων ενημέρωσης και ελέγχου των εκπομπών από οχήματα
 - Θέση και μέγεθος των σημαντικών από τοπιολογικής άποψης επεμβάσεων από τα γραμμικά συγκοινωνιακά έργα του ΠΠΑ
 - Βαθμός προόδου των μέτρων τοπιολογικής αποκατάστασης.
3. Στις διετεείς εκθέσεις, αποτυπώνονται οι επιπτώσεις του ΠΠΑ στη χλωρίδα, στο έδαφος, στα νερά και στους κλιματικούς παράγοντες, διαμέσου των ακόλουθων τεσσάρων δεικτών:
- Έκταση, σε στρέμματα, εκτάσεων άγριας χλωρίδας που καταλήφθηκε από έργα του ΠΠΑ, εξαιρούμενων των εκτάσεων που αποκαθίστανται βλαστητικά
 - Όγκος εδαφικών υλικών που μετακινήθηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ
 - Αριθμός υδατοροών που αναδιευθετήθηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ
 - Ισοδύναμοι τόνοι CO₂ ετήσιων εκπομπών από τα ολοκληρωμένα οδικά έργα του ΠΠΑ και τις βιομηχανικές μονάδες που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα.
4. Η συγκεντρωτική αποτίμηση των επιπτώσεων του ΠΠΑ στο περιβάλλον, πραγματοποιείται διαμέσου μιας εκτενούς αποτύπωσης όλων των μεγεθών που αναλύθηκαν στο Κεφάλαιο 7 της ΣΜΠΕ, στο χρονικό στάδιο που θα έχει υλοποιηθεί το 80% του προγράμματος, ώστε να υπάρχει περιθώριο μέτρων αντιστάθμισης ή αναστροφής, εάν κάτι τέτοιο αποδειχθεί αναγκαίο. Το περιεχόμενο της σχετικής μελέτης θα πρέπει να περιλαμβάνει τη διαπίστωση των συγκριτικών μεταβολών που θα έχουν επέλθει στον χρόνο εκπόνησής της, σε σχέση με τη σημερινή κατάσταση του περιβάλλοντος και τη σύνδεση των μεταβολών που θα διαπιστωθούν με τις παρεμβάσεις του ΠΠΑ που θα έχουν ολοκληρωθεί.
- Γ. Για την **εξειδίκευση** και την **εφαρμογή** των μέτρων αντιμετώπισης και παρακολούθησης των ενδεχόμενων επιπτώσεων του ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στο περιβάλλον, λαμβάνονται υπόψη οι πληροφορίες της ΣΜΠΕ που συνοδεύει την κανονιστική πράξη περιβαλλοντικής έγκρισης του προγράμματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) εκπονείται στο πλαίσιο της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης που προβλέπει το άρθρο 7 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥ-ΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 για την «εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ» (ΦΕΚ 1225 Β' / 5.9.2006).

Ο Περιφερειάρχης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ανέθεσε στην εταιρεία Προοπτική Α.Ε. την εκπόνηση της σύμβασης με τίτλο: «Υπηρεσίες Τεχνικού Συμβούλου στο πλαίσιο της πράξης Τεχνική Βοήθεια Μεταβατικής περιόδου του ΕΠΑ για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων».

Σύμφωνα με τη ανάθεση αυτή:

1. Αρχή Σχεδιασμού (Αναθέτουσα Αρχή) είναι η:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

που εδρεύει στη Κέρκυρα

Διεύθυνση: Αλυκές Ποταμού, ΤΚ 49100, Κέρκυρα

Τηλέφωνο: 26610 39606, 26610 31696

FAX: 26610 42335

Email: pin@pin.gov.gr

Ιστοσελίδα: www.pin.gov.gr

2. Ανάδοχος είναι η εταιρεία:

ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ Α.Ε.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ – ΑΝΩΝΥΜΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ, ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

που εδρεύει στη διεύθυνση

Γρυπάρη 191, Τ.Κ. 17672, Καλλιθέα

E-mail: prooptiki-sa@ath.forthnet.gr

Η παρούσα ΣΜΠΕ εκπονήθηκε από το γραφείο μελετών:

Ι. ΦΡΑΝΤΖΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Ε.Π.Ε.

που εδρεύει στη διεύθυνση

Αναστασίου Ζίννη 30, Τ.Κ. 11741, Αθήνα

Τηλ: 2109846853, 2109846767

Fax: 210-9813442

Email: frantzis@i-frantzis.com

Υπεύθυνος Επικοινωνίας: κ. Φραντζής Ιωάννης, Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός ΕΜΠ, Μηχανικός Περιβάλλοντος MSc.

2.2 ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Περιοχή μελέτης είναι η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, μία από τις δεκατρείς περιφέρειες της Ελλάδας. Διαιρείται στις Περιφερειακές Ενότητες Ζακύνθου, Ιθάκης, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας και Λευκάδας. Περιλαμβάνει τα περισσότερα από τα νησιά των Επτανήσων, εκτός από τα Κύθηρα και Αντικύθηρα, που ανήκουν διοικητικά στην Περιφερειακή Ενότητα Νήσων της Περιφέρειας Αττικής, και την Ελαφόνησο, που ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Η έδρα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων βρίσκεται στην πόλη της Κέρκυρας.

2.3 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ορισμένα σχέδια και προγράμματα, δηλαδή οργανωμένα σύνολα έργων, δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων είναι δυνατόν να συνοδεύονται, κατά την υλοποίησή τους και αργότερα, από δυσμενείς μεταβολές στο περιβάλλον. Καθώς οι διεθνείς και οι ευρωπαϊκές κοινότητες επαύξησαν το ενδιαφέρον τους για ορθότερη περιβαλλοντική διαχείριση, αλλά και για ανάπτυξη με αειφορικά χαρακτηριστικά, διαπιστώθηκε ότι η εκτίμηση και ο περιορισμός των επιπτώσεων σε επίπεδο έργων και δραστηριοτήτων δεν ήταν πάντοτε δυνατόν να προστατεύσουν επιτυχώς το περιβάλλον. Η αποσπασματικότητα της εστίασης μόνο στο επίπεδο των έργων φαινόταν καθαρότερα σε ζητήματα αθροιστικών και συνεργιστικών επιπτώσεων, αλλά και στον μακροπρόθεσμο ορίζοντα της λειτουργίας των έργων, κατά τον οποίο εμφανίζονταν δυσμενείς για το περιβάλλον τάσεις που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν εκ των προτέρων. Οι διαπιστώσεις αυτές οδήγησαν στην αναζήτηση μιας μεθόδου που να προλαμβάνει εξ αρχής τέτοιες δυσμενείς καταστάσεις, που τις περισσότερες φορές οφείλονται σε συγκεχυμένο προγραμματισμό ενός συνόλου έργων και όχι σε ελλιπή σχεδιασμό ή περιβαλλοντικές αβλεψίες των μεμονωμένων στοιχείων του συνόλου αυτού.

Η εκτίμηση των επιπτώσεων στις αρχικές φάσεις εκπόνησης του σχεδίου ή του προγράμματος αποτελεί την προσφορότερη τέτοια μέθοδο. Ο επιδιωκόμενος στόχος της είναι η ισότιμη και ορθολογική συνεκτίμηση των περιβαλλοντικών ζητημάτων αρκετά νωρίς στη διαδικασία σχεδιασμού, ώστε στις αποφάσεις για την τελική μορφή του σχεδίου ή του προγράμματος να έχει ενσωματωθεί η μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος.

2.3.1 Το στρατηγικό επίπεδο προγραμματισμού

Για να καταστεί αποτελεσματική η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από ορισμένα σχέδια και προγράμματα, θα πρέπει να πραγματοποιείται στο επίπεδο εκείνο που έπεται της διατύπωσης των κεντρικών κατευθύνσεων και στόχων και προηγείται των επιπέδων εξειδίκευσης και εφαρμογής. Στο επίπεδο αυτό, λαμβάνονται οι περισσότερες αποφάσεις γενικής φύσεως, οι οποίες έχουν συνήθως δύο χαρακτηριστικά:

- αφορούν κυρίως σε θέματα στοχεύσεων, προσανατολισμού και οριστικοποίησης του πλαισίου για τα επόμενα στάδια υλοποίησης του προγράμματος, παρά σε συγκεκριμένα ζητήματα σχεδιασμού των επιμέρους έργων και δραστηριοτήτων που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα,

- ενδεχόμενη ανατροπή ή μεταβολή των αποφάσεων αυτών στο μέλλον, συνοδεύεται από υψηλό έως δυσβάστακτο κόστος, συνήθως με την έννοια της ανατροπής ολόκληρων τμημάτων προγραμματισμού ή αυτή της παραίτησης από τη μεγάλη πλειοψηφία των στόχων του προγράμματος.

Ακριβώς αυτά τα δύο χαρακτηριστικά είναι εκείνα που δίνουν στις αποφάσεις τον στρατηγικό τους χαρακτήρα, και, για τον λόγο αυτό, το επίπεδο λήψης τους αποκαλείται «στρατηγικό». Έτσι, η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων που πραγματοποιείται σε αυτό το επίπεδο εκπόνησης του προγράμματος συνήθως ονομάζεται «Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση» (ΣΠΕ), παρότι στα επίσημα κείμενα θεσμοθέτησης των σχετικών διαδικασιών δεν έχει υιοθετηθεί παρόμοια ορολογία.

2.3.2 Ανάδυση της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης μέσα από την εξέλιξη του Ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου

Για την πληρέστερη κατανόηση των γενικών αρχών της ΣΠΕ, των αναγκών που η διαδικασία αυτή καλείται να καλύψει και των θεσμικών εργαλείων προς την κατεύθυνση αυτή, ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάδυση της ΣΠΕ μέσα από την εξέλιξη του Ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου. Τα σημαντικότερα σημεία αυτής της ανάδυσης παρουσιάζονται στις ενότητες που ακολουθούν.

2.3.2.1 Η αρχή της πρόληψης

Η αρχή της πρόληψης αντικατέστησε, στην πρώτη θέση των περιβαλλοντικών αρχών, την αρχή του ρυπαίνοντος. Το γεγονός αυτό οφείλεται σε μια σειρά λόγων, όπως είναι:

- η ευρεία συνειδητοποίηση πληθώρας περιβαλλοντικών προβλημάτων, πολλά εκ των οποίων έχουν αποκτήσει καθολικό χαρακτήρα και οι αρχικές τους αιτίες είναι διάσπαρτες, σύνθετες ή δύσκολο να εντοπισθούν, ώστε να τυγχάνει εφαρμογής η αρχή του ρυπαίνοντος,
- η σημαντική, πολλές φορές, μείωση της «φέρουσας ικανότητας» των διαφόρων οικοσυστημάτων,
- οι εκτεταμένες επιδράσεις που προκαλούν ιδιαίτερα τα μεγάλα έργα και τα προγράμματα στους παράγοντες και μεταβλητές του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και
- η υιοθέτηση σε διεθνές επίπεδο της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης.

Με την αρχή της πρόληψης, μετατοπίστηκε το βάρος της περιβαλλοντικής προστασίας από την αποκατάσταση, την καταστολή ή την αποτροπή, στην πρόληψη.

2.3.2.2 Η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από έργα και δραστηριότητες

Μέσα στις πρώτες εφαρμογές της αρχής της πρόληψης περιλαμβάνεται η Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από έργα και δραστηριότητες (ΕΠΕ), η οποία συνίσταται στην πρόβλεψη και την εκ των προτέρων αποφυγή των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την υλοποίηση και λειτουργία μεμονωμένων έργων και δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, τα αποτελέσματα της ΕΠΕ χρησιμοποιούνται ως εργαλείο για τη λήψη αποφάσεων αναφορικά με τη δυνατότητα αδειοδότησης των περισσότερων έργων ή δραστηριοτήτων, αλλά και με τις προϋποθέσεις

περιβαλλοντικής συμβατότητας που θα πρέπει να ικανοποιεί ο σχεδιασμός τους. Στο επίπεδο αυτό, η ΕΠΕ παρέχει λεπτομερή πληροφόρηση για τις επιπτώσεις· όμως, δεδομένης της εστίασής της σε μεμονωμένα έργα, δεν παρέχει τη δυνατότητα ολοκληρωμένης πρόληψης.

Η ΕΠΕ πραγματοποιείται για έργα που η πιθανότητα να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον είναι υπαρκτή. Θεωρείται πλέον ενοποιημένο κομμάτι της διαδικασίας σχεδιασμού έργων, που ξεκινά με την αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων και καταλήγει σε συμμετοχή του κοινού και σε ενδεχόμενη αναθεώρηση του έργου. Η διαδικασία ΕΠΕ περιλαμβάνει μία ή περισσότερες επιστημονικές Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, τις ενέργειες για τη δημοσιοποίηση και την αξιολόγησή τους και τέλος, την ένταξη των πορισμάτων της μελέτης, των διαβουλεύσεων και της αξιολόγησης στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Σε επίπεδο ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού δικαίου, η ΕΠΕ θεσμοθετήθηκε με την Οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27^{ης} Ιουνίου 1985 για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΟJ L 175/40/5.7.1985) και επικαιροποιήθηκε με την Οδηγία 97/11/ΕΚ του Συμβουλίου της 3^{ης} Μαρτίου 1997 (ΟJ L 073/5/14.3.1997). Το περιβαλλοντικό δίκαιο της Ελλάδας εναρμονίστηκε με τις Οδηγίες αυτές μέσω:

- του ν. 1650/1986 «για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 160 Α'), όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 3010/2002 (ΦΕΚ 91 Α') και
- με τις κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού κοινές υπουργικές αποφάσεις (ΚΥΑ):
 - με α.η.π. 15393/2332 «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρ. 3 του ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρ. 1 του ν. 3010/2002» (ΦΕΚ 1022 Β') και
 - με α.η.π. 11014/703/Φ104 «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων σύμφωνα με το άρ. 4 του ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρ. 2 του ν. 3010/2002» (ΦΕΚ 332 Β').

2.3.2.3 Ανάγκη για ολοκληρωμένη πρόληψη

Η ΕΠΕ αναφέρεται κατ' εξοχήν στον τρόπο με τον οποίο ένα προτεινόμενο έργο πρέπει να πραγματοποιηθεί, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Ερωτήματα όπως εάν, πού και ποιος τύπος ανάπτυξης πρέπει να επιλεγεί αποτελούν το αντικείμενο προηγούμενων διαδικασιών πολιτικής. Και συχνά, αυτές οι αποφάσεις εμφανίζονται με ελάχιστη ή καμία περιβαλλοντική ανάλυση.

Από την εισαγωγή της ΕΠΕ, ο κόσμος έχει αλλάξει κατά πολύ. Ο γενικός στόχος της βιώσιμης ανάπτυξης παρουσιάζεται ως η νέα πρόκληση και η περιβαλλοντική ποιότητα συχνά επιδεινώνεται, παρά τα θεσμικά και πρακτικά μέτρα σε επίπεδο έργων. Έτσι, τα τελευταία χρόνια, κατέστη εμφανές ότι η προσέγγιση από έργο σε έργο της ΕΠΕ δεν εξασφαλίζει επαρκώς την περιβαλλοντική ποιότητα και δεν αρκεί, είτε για να καλύψει έντονα περιβαλλοντικά προβλήματα που προκύπτουν ως αποτελέσματα προγραμματικών σχεδιασμών, είτε να αποτελέσει την προληπτική ασπίδα για μεγάλους χρονικούς ορίζοντες. Ειδικά στο ζήτημα της ανεπαρκούς κάλυψης των προγραμματικών σχεδιασμών, συνειδητοποιήθηκε ότι η διαδικασία ΕΠΕ εφαρμοζόταν στα τελικά στάδια υλοποίησης

και συχνά δεν υπήρχαν άλλες δυνατότητες πρόληψης των επικείμενων επιπτώσεων παρά μόνο η ανατροπή του προγράμματος· τότε όμως ήταν ήδη αργά. Μετά την επανάληψη τέτοιων καταστάσεων, έγινε φανερό ότι για την αποτελεσματική, μακροχρόνια και υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος, είναι αναγκαία η ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών διαστάσεων σε ανώτερα επίπεδα της λήψης αποφάσεων που διαμορφώνουν το πλαίσιο για τις μετέπειτα άδειες σχετικά με την εκτέλεση έργων, δηλαδή σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού και προγραμματισμού.

Έτσι, η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων πολιτικών, σχεδίων και προγραμμάτων εμφανίστηκε γύρω στο 1995 σε διάφορες χώρες όπως ο Καναδάς και η Ολλανδία και διάφορους οργανισμούς, όπως η Διεθνής Τράπεζα, με την ονομασία Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ).

2.3.2.4 Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση

Μετά από ένα σχετικά μεγάλο διάστημα προβληματισμού και ανάγνωσης των διεθνών εξελίξεων, η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε τη διαδικασία της ΣΠΕ, εφαρμόζοντας στην πράξη τις, διατυπωμένες σε επίπεδο πολιτικής, δεσμεύσεις για υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος.

Με την ώριμη πλέον μορφή της, η ΣΠΕ είναι μια δυναμική διαδικασία και στοχεύει στην εκπλήρωση του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης, διαμέσου της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στο κατά το δυνατόν έγκαιρο στάδιο της διαδικασίας σχεδιασμού πολιτικών, σχεδίων και προγραμμάτων. Με τη λογική ότι, όταν οι αποφάσεις στηρίζονται σε περιβαλλοντικά θεμελιωμένες στρατηγικές, οι ενέργειες που ακολουθούν είναι εξίσου περιβαλλοντικά αποδεκτές, αυξάνεται η βεβαιότητα ότι η ανάπτυξη και η γενικότερη επέμβαση στο περιβάλλον δεν θα είναι επιβλαβής.

Η ΣΠΕ δεν αντικαθιστά την ΕΠΕ αλλά λειτουργεί συμπληρωματικά σε ένα προγενέστερο, ανώτερο επίπεδο σχεδιασμού και προγραμματισμού της περιβαλλοντικής διαχείρισης. Συντίθεται δηλαδή μια νέα μορφή πολιτικής, ένα ενδυναμωμένο και αποτελεσματικό σύστημα εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε στρατηγικό επίπεδο, σε στενή πάντοτε σχέση με τη λειτουργική βιωσιμότητα, και όχι με πολιτικές χαμηλής αποτελεσματικότητας και υψηλού προστατευτισμού (π.χ. πράσινες πολιτικές και οικολογικές παρεμβάσεις, αντίστοιχα).

2.3.3 Η Οδηγία 2001/42/ΕΚ

Οι αρχικές δεσμεύσεις γύρω από το ζήτημα της ΣΠΕ περιλαμβάνονται στην «έκθεση Brundtland» και στην Agenda 21, ενώ συγκεκριμένες σχετικές αναφορές περιελήφθησαν στην αρχική Στρατηγική της Λισσαβόνας και διατηρήθηκαν κατά την αναθεώρησή της.

Η ενσωμάτωση στο ευρωπαϊκό περιβαλλοντικό κεκτημένο επήλθε με την Οδηγία 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Ιουνίου 2001 (ΟΙ L 197/30/21.7.2001). Στο κείμενο της Οδηγίας δεν υιοθετείται ο όρος «Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση», παρά μόνο ο – εν πολλοίς ισοδύναμος – όρος της «εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον από σχέδια και προγράμματα».

Συνοπτικά, η Οδηγία 2001/42/ΕΚ («Οδηγία ΣΠΕ» εφεξής), θέτει ένα διπλό στόχο και ρυθμίζει τη διεξαγωγή της διαδικασίας ΣΠΕ σε τέσσερα επίπεδα. Ειδικότερα:

- Ο διπλός στόχος της Οδηγίας ΣΠΕ είναι:
 - η υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος και
 - η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών θεωρήσεων στην προετοιμασία και υιοθέτηση σχεδίων και προγραμμάτων με σκοπό την προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης.
- Τα τέσσερα επίπεδα της διαδικασίας ΣΠΕ που προβλέπονται στην Οδηγία είναι:
 - η διερεύνηση των περιβαλλοντικών ζητημάτων, μέσω μιας επιστημονικής μελέτης εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον από το προτεινόμενο σχέδιο ή πρόγραμμα,
 - η διαβούλευση με τους πολίτες και τα όμορα κράτη - μέλη,
 - η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της περιβαλλοντικής διερεύνησης και διαβούλευσης στην προς έγκριση μορφή του σχεδίου ή προγράμματος,
 - η παρακολούθηση των μελλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος.

Το κείμενο της Οδηγίας ΣΠΕ παρέχει, κατά κοινή ομολογία, σημαντική ελευθερία στην ερμηνεία του, πολλή περισσότερη από την πλειοψηφία των Ευρωπαϊκών Οδηγιών και σαφώς μεγαλύτερη από αυτό της Οδηγίας ΕΠΕ. Βέβαια, το γεγονός αυτό δικαιολογείται από τα δεδομένα ότι:

- η ποικιλία των σχεδίων και προγραμμάτων που χρειάζεται να υποβληθούν σε ΣΠΕ χαρακτηρίζεται από μεγάλο εύρος και σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών - μελών,
- όμοια μεγάλο εύρος έχει διαμορφωθεί και στην ποικιλία των μηχανισμών εκπόνησης σχεδίων και προγραμμάτων.

Η παροχή σημαντικού εύρους ελευθερίας για την ερμηνεία της Οδηγίας ΣΠΕ, δικαιολογείται επίσης από την εννοιολογική ευρύτητα των θεμάτων που ρυθμίζει. Για παράδειγμα, σε αντίθεση με τον όρο «έργο» που διακρίνεται από επαρκή σαφήνεια, οι όροι «σχέδιο» και «πρόγραμμα» δεν έχουν παγιωμένη εννοιολογική οριοθέτηση, με αποτέλεσμα τα θεωρούμενα ως «προγράμματα» σε ένα κράτος - μέλος να μοιάζουν με τις «πολιτικές» ενός άλλου. Πάντως, το συνηθέστερο – πρακτικά και βιβλιογραφικά – περιεχόμενο των όρων αυτών, σε αντιδιαστολή με τον όρο «πολιτική» είναι το εξής:

«Πολιτική: έμπνευση και καθοδήγηση για δράση.

Σχέδιο: ένα σύνολο συντονισμένων και χρονοθετημένων στόχων για την υλοποίηση της πολιτικής.

Πρόγραμμα: ένα οργανωμένο σύνολο έργων σε ένα συγκεκριμένο τομέα.».

Η Οδηγία ΣΠΕ δεν διευκρινίζει ρητά την έννοια των σχεδίων και προγραμμάτων αλλά καθορίζει δύο ιδιότητές τους που τα ξεχωρίζουν από παρεμφερή σύνολα στόχων και ομάδων έργων. Οι ιδιότητες αυτές, οι οποίες πρέπει να είναι παρούσες αθροιστικά, είναι:

- η οργανωμένη εκπόνηση και έγκριση, δηλαδή η ιδιότητα της εκπόνησης ή και έγκρισης από μια αρχή σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο ή της εκπόνησης από μια αρχή και της έγκρισης μέσω νομοθετικής διαδικασίας,

- η εκ των προτέρων απαίτηση του σχεδιασμού, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων.

Το σημείο της Οδηγίας ΣΠΕ με τη χαρακτηριστικά μεγαλύτερη ελευθερία ερμηνείας είναι το πεδίο εφαρμογής, δηλαδή ο καθορισμός του είδους και του μεγέθους των σχεδίων και προγραμμάτων που θα πρέπει να υποβληθούν σε ΣΠΕ. Σε αντίθεση με την Οδηγία ΕΠΕ, στην οποία προβλέπονταν αναλυτικά τα έργα και οι δραστηριότητες που απαιτούνται να υποβληθούν σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η Οδηγία ΣΠΕ ρυθμίζει το συγκεκριμένο θέμα, καθορίζοντας ορισμένα χαρακτηριστικά, τα οποία πρέπει να διακρίνουν ένα σχέδιο ή πρόγραμμα, ή τις τροποποιήσεις τους, για να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι:

- ο τομέας του σχεδίου ή προγράμματος, ο οποίος θα πρέπει να είναι ένας ή περισσότεροι από τους τομείς γεωργίας, δασοπονίας, αλιείας, ενέργειας, βιομηχανίας, μεταφορών, διαχείρισης υγρών αποβλήτων, διαχείρισης στερεών αποβλήτων, διαχείρισης υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνιών, τουρισμού, πολεοδομίας και χωροταξίας ή χρήσης γης,
- ο καθορισμός, από το σχέδιο ή πρόγραμμα, του πλαισίου για μελλοντικές άδειες έργων που απαιτούν ΕΠΕ,
- οι σημαντικές ενδεχόμενες συνέπειές τους σε περιοχές που προστατεύονται για το φυσικό τους περιβάλλον.

Πέραν των ιδιοτήτων αυτών, επαφίεται στα κράτη - μέλη η τελική απόφαση για τον καθορισμό συγκεκριμένων ειδών ή ομάδων σχεδίων και προγραμμάτων για τα οποία απαιτείται ΣΠΕ.

Σε αντιδιαστολή με την ελευθερία του ορισμού του πεδίου εφαρμογής, η Οδηγία ΣΠΕ είναι πολύ σαφής ως προς την τελική της επιδίωξη, την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της περιβαλλοντικής εκτίμησης και διαβούλευσης στην προς έγκριση μορφή του σχεδίου ή προγράμματος.

2.3.4 Η Κοινή Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006

Το εθνικό περιβαλλοντικό δίκαιο της Ελλάδας εναρμονίστηκε με την Οδηγία ΣΠΕ μέσω της κοινής υπουργικής απόφασης (ΚΥΑ) με α. π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 για την «εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ» (ΦΕΚ 1225 Β' / 5.9.2006), η οποία για λόγους συντομίας αναφέρεται ως ΚΥΑ-ΣΠΕ εφεξής. Πρόκειται για μια πιστή μεταφορά της Οδηγίας ΣΠΕ στα μέτρα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ελληνικής πραγματικότητας, στην οποία τηρείται τόσο ο διπλός στόχος όσο και τα τέσσερα επίπεδα της διαδικασίας. Τα νέα, ειδικότερα στοιχεία της ΚΥΑ-ΣΠΕ σε σχέση με την Οδηγία είναι:

- ο σαφέστερος καθορισμός του πεδίου εφαρμογής, στο οποίο εντάσσονται συγκεκριμένα είδη σχεδίων και προγραμμάτων, όπως Επιχειρησιακά Προγράμματα και άλλα σχέδια και προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, Ειδικά ή Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης καθώς και σημαντικός αριθμός άλλων συγκεκριμένων ειδών σχεδίων και προγραμμάτων,

- η θέσπιση της διαδικασίας περιβαλλοντικού προελέγχου, ώστε να διαπιστώνεται εάν για ένα σχέδιο ή πρόγραμμα απαιτείται όντως να τηρηθεί η διαδικασία ΣΠΕ,
- η ρύθμιση του τρόπου διαβούλευσης, τόσο στο εσωτερικό όσο και διασυνοριακά,
- ο καθορισμός των απαιτήσεων από την περιβαλλοντική μελέτη, για την οποία εισάγεται ο όρος «Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων» (ΣΜΠΕ).

Ειδικότερα, στο άρθρο 6 της ΚΥΑ-ΣΠΕ ορίζονται μια σειρά χαρακτηριστικών που πρέπει να διαθέτει η ΣΜΠΕ:

- Στη ΣΜΠΕ εντοπίζονται, περιγράφονται και αξιολογούνται οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις που θα έχει στο περιβάλλον η εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος, καθώς και λογικές εναλλακτικές δυνατότητες, σε περιεκτική μορφή, λαμβανομένων υπόψη των στόχων και του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του σχεδίου ή προγράμματος.
- Η ΣΜΠΕ περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ευλόγως μπορεί να απαιτούνται για την εκτίμηση των ενδεχόμενων σημαντικών επιπτώσεων που θα έχει στο περιβάλλον η εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες γνώσεις και μεθόδους εκτίμησης, το περιεχόμενο και το επίπεδο λεπτομερειών του σχεδίου ή του προγράμματος, το στάδιο της διαδικασίας εκπόνησής του και τον βαθμό στον οποίο οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις δύνανται να αξιολογηθούν καλύτερα σε διαφορετικά επίπεδα σχεδιασμού ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη εκτίμησής τους.

Πέραν των παραπάνω χαρακτηριστικών, το περιεχόμενο της ΣΜΠΕ καθορίζεται στο Παράρτημα ΙΙΙ της ΚΥΑ-ΣΠΕ, οι προδιαγραφές του οποίου τηρούνται πλήρως στην παρούσα μελέτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ

3 ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025

3.1 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025

Με βάση το εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο αναπτυξιακών επιδιώξεων, το όραμα της στρατηγικής της Περιφέρειας Ιονίων Νησιών για την περίοδο 2021-25 και σε απόλυτη σύγκλιση/συμπληρωματικότητα με το σχεδιασμό ΕΣΠΑ 2021-2027 της ΠΙΝ είναι το ακόλουθο:

«Ιόνια Νησιά: Ελκυστικός Προορισμός, Βιώσιμος Τόπος, Ανθεκτική Περιφέρεια»

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων βρίσκεται σε σημείο καμπής απέναντι σε μια νέα απρόβλεπτη, γενικότερη αρνητική κοινωνικο-οικονομική συγκυρία.

Χωρίς να έχει καλύψει επαρκώς τα ζητήματα της «εσωτερικής», περιφερειακής συνοχής, αντιμετωπίζει τη διαρκή πρόκληση μιας ποιοτικής μεταστροφής στη διαχείριση της (λόγω κυρίως του τουρισμού) εξωστρέφειάς της, αλλά πλέον και ζητήματα συμπεριφοράς απέναντι σε απρόσμενα γεγονότα που συνιστούν κρίσεις.

Η Περιφέρεια εμφανίζει ανεπάρκειες σε βασικά ζητήματα υποδομών, με ένα παραγωγικό σύστημα σταθερά χαμηλής ανταγωνιστικότητας (παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις)¹ και με ανθρώπινο δυναμικό που υστερεί σε εξειδίκευση², αλλά και βελτιώσεις σε ορισμένους κοινωνικούς δείκτες³, και καλείται να πραγματοποιήσει ένα ποιοτικό άλμα, αξιοποιώντας στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις σύγχρονες δυνατότητες, σε μία περίοδο αλληλο-διαδεχόμενων κρίσεων, διεθνούς αστάθειας και εκτάκτων καταστάσεων έχοντας ωστόσο να υπερκεράσει επιβαρυντικούς ενδογενείς παράγοντες, όπως η «νησιωτικότητα».

Οι αλληλο-συμπληρούμενες συνιστώσες της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Π.Ι.Ν. είναι:

- i. η ενίσχυση της «ελκυστικότητας» της Περιφέρειας, με ενίσχυση παραγόντων που ενθαρρύνουν την ανάληψη (καινοτόμου κυρίως) επιχειρηματικής δραστηριότητας με δημιουργία αντίστοιχης απασχόλησης, αλλά και διαμορφώνουν τις συνθήκες προσέλκυσης κατοίκων και επισκεπτών
- ii. η διασφάλιση της «βιωσιμότητας» της Περιφέρειας, με βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού, την περιβαλλοντική αειφορία και την θωράκιση του κοινωνικού ιστού

¹ Βελτίωση στο «Business Sophistication» (οδηγεί σε αύξηση παραγωγικότητας), υποχώρηση σε «Καινοτομία» και «Τεχνολογίες» το 2019 σε σχέση με το 2016 (RCI-2019)

² Το ποσοστό απασχολούμενων με εξειδίκευση μειώνεται σταθερά από το 2009 σε 39,9% το 2018 κινούμενο σημαντικά κάτω (7 και πλέον μονάδες) από το αντίστοιχο ποσοστό χώρας

³ Η ΠΙΝ το 2019 καταγράφει το 2^ο χαμηλότερο ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας στη χώρα (13,9%) με παράλληλη βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού (ΕΛΣΤΑΤ - 2019)

- iii. η έμφαση στην «ανθεκτικότητα» της Περιφέρειας, μέσω της βελτίωσης στην αντιμετώπιση χρόνιων πιέσεων και έκτακτων κρίσεων και την άμβλυση αντικτύπου στο ανθρώπινο δυναμικό και τον κοινωνικό ιστό καθώς και το παραγωγικό σύστημα περιφερειακό «οικοσύστημα»

Τέλος, το αναπτυξιακό όραμα του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. ολοκληρώνεται με δράσεις ισόρροπης κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της Περιφέρειας με σεβασμό στο περιβάλλον και στον πολίτη δια της αξιοποίησης των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων και της αντιμετώπισης των προβλημάτων που εγείρει η «νησιωτικότητα».

3.2 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ

Συμπληρωματικά στις Ευρωπαϊκές, Εθνικές και άλλες Περιφερειακές Στρατηγικές, το 1^ο Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Π.Ι.Ν. ήτοι το μέρος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, της περιόδου 2021-2025, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί με αμιγώς εθνικούς πόρους 78 εκ ευρώ διαρθρώνεται ως ακολούθως.

3.2.1 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 1: "Εξυπνη ανάπτυξη"

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τον κεντρικό στόχο για την ελληνική οικονομία, ήτοι την συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας (δηλαδή της σχετικής συμμετοχής των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν) καθώς και την στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία, θα εστιάσει μέσω του παρόντος Προγράμματος Ανάπτυξης στον τομέα δράσης/προτεραιότητα Ε.Π.Α.:

- **1.7 «Ηλεκτρονική υγεία (e-health)»** ως μοχλό μερικής ανάσχεσης των κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια καθώς εκτιμάται ότι ένα ποσοστό περίπου 8% του πληθυσμού που δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.
- **1.10 «Εξυπνες πόλεις»**
- **1.11 «Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη».**

3.2.2 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 2: "Πράσινη ανάπτυξη"

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν:

- στην ολοκλήρωση/επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου (κυρίως ΑΠΕ), στην προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και την ενίσχυση ESCOs, στη στήριξη καταναλωτών για την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, στην επιβολή υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης, στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ (περιλαμβανομένων υπεράκτιων), στην ανάπτυξη, αναβάθμιση και ψηφιοποίηση υποδομών δικτύων μεταφοράς και

διανομής ενέργειας και των συστημάτων παρακολούθησης (έξυπνοι μετρητές) και στην επιλογή κατάλληλων οικονομικών κινήτρων για συμμετοχή τελικών καταναλωτών,

- στην πρόληψη κινδύνων και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε καταστροφές με παρεμβάσεις που θα επικεντρωθούν στην επιχειρησιακή ενίσχυση των δομών του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Καταστροφών, ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων, απόκτηση σύγχρονου εξοπλισμού και συστημάτων, αναβάθμιση δεξιοτήτων προσωπικού και κινητοποίηση εθελοντικών οργανώσεων, έργα βραχείας αποκατάστασης μετά από μεγάλες καταστροφές και δράσεις διασυνοριακή συνεργασία πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών κινδύνων,
- στην παράλληλη ενίσχυση δράσεων υιοθέτησης της κυκλικής οικονομίας από επιχειρήσεις και ενίσχυσης της βιομηχανικής συμβίωσης μεταξύ ΜΜΕ μέσω της προώθησης της κυκλικότητας στις μεθόδους παραγωγής,
- στην προώθηση της βιοοικονομίας, των υπηρεσιών χρήσης αντί της προμήθειας προϊόντων και των κυκλικών επιχειρηματικών μοντέλων καινοτομίας,
- στην προώθηση της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων με δράσεις που σχετίζονται με την κυκλική κατανάλωση, την ανακύκλωση και επανάχρηση με αναβάθμιση των σχετικών υποδομών, καθώς και τη χρήση έξυπνων τεχνολογιών,
- στην ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων (συμπ. θαλάσσιων) προκειμένου να διασφαλιστεί η καθολική πρόσβαση σε επαρκές και καλής ποιότητας νερό, με έμφαση σε απομακρυσμένα και μικρά νησιά,
- στην κατά προτεραιότητα αντιμετώπιση της κάλυψης αναγκών σε υποδομές διαχείρισης λυμάτων ιδιαίτερα σε οικισμούς α, β, γ προτεραιότητας, καθώς και σε τουριστικές και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές με έμφαση σε μικρά νησιά, συνδυάζοντας και διαχείριση ιλύος,
- στην προστασία της βιοποικιλότητας και των δασών με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και του δικτύου NATURA 2000.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **2.1 «Ενεργειακή απόδοση»** για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτηρίων της Περιφέρειας.
- **2.3 «Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων»** για την προστασία του περιβάλλοντος φυσικού και ανθρωπογενούς με προσανατολισμό ιδιαίτερα στην ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, με εστίαση στην ανακύκλωση των στερεών και στη διαχείρισή τους στην πηγή, καθώς και με την ολιστική διαχείριση των υγρών αποβλήτων, κυρίως και πρωτίστως αξιοποιώντας την ιλύ και επαναχρησιμοποιώντας το νερό κατάλληλα επεξεργασμένων λυμάτων, με βάση τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

- **2.4 «Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων»**, για την θωράκιση των νησιών της Περιφέρειας από φυσικές καταστροφές με μέτρα πρόληψης πυρκαγιών, πλημμυρών και διάβρωσης ακτών/εδαφών, καθώς και με μέτρα ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και κατάρτισης πολιτών και στελεχών αρμόδιων Υπηρεσιών, για πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφικών φαινομένων και γενικότερα περί κλιματικής αλλαγής.
- **2.9 «Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος»** (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ),
- **2.11 «Πράσινες πόλεις** (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)» για την αύξηση της αναγνωσιμότητας και της ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας ως περιοχές υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής και αποδοτικής οικονομικής/ επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Συνοπτικά τα αναμενόμενα αποτελέσματα των δράσεων του Αναπτυξιακού Στόχου 2 θα είναι η διασφάλιση της προστασίας του πληθυσμού των νησιών και της παρουσίας του από φυσικές καταστροφές, με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων κάθε νησιού ως πόλους έλξης για επίσκεψη, διαμονή και κατοίκηση των νησιών και για ανάπτυξη παραγωγικών/οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων.

3.2.3 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 3: "Κοινωνική ανάπτυξη"

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν στις βασικές προτεραιότητες :

- μια πιο κοινωνική Ελλάδα μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και της διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά, αναβάθμιση της ποιότητας και η ενίσχυση της εξωστρέφειας και της συνάφειας της εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων και της δια βίου μάθησης με την αγορά εργασίας,
- αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των θεσμών και μηχανισμών κοινωνικής αλληλεγγύης η οποία αποτελεί βασική επιλογή με στόχο τον περιορισμό της εισοδηματικής ανισότητας, του κινδύνου φτώχειας του κοινωνικού αποκλεισμού και των έμφυλων και άλλων διακρίσεων,
- ανάπτυξη υπηρεσιών φροντίδας που βασίζονται στην οικογένεια και την κοινότητα αποτελούν μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση παράλληλα με τον εκσυγχρονισμό και τη δημιουργία υποδομών κοινωνικής προστασίας, αναψυχής και πολιτισμού,
- κοινωνική ένταξη για πολίτες περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο, μέσω της αντιμετώπισης των εις βάρος τους διακρίσεων, της επισφαλούς στέγασης και της ένταξής τους στην εκπαίδευση.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **3.1 «Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός»** για την αναβάθμιση των υποδομών παροχής υπηρεσιών υγείας.
- **3.8 «Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης»** (μετάβαση σε αποκεντρωμένο σύστημα μεγαλύτερων και λιγότερων μονάδων, ενίσχυση ψηφιακών και λοιπών υποδομών, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κλπ.). Στόχος είναι η κάλυψη των αναγκών όλων των νησιών σε υποδομές εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων, συμπεριλαμβανόμενης και με ιδιαίτερη έμφαση της προσχολικής εκπαίδευσης, καθώς και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με αξιοποίηση και των ΤΠΕ, καθώς και των αναγκών μετακινήσεων μαθητών (Σχολικών λεωφορείων). Παράλληλοι στόχοι αποτελούν η βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού της Περιφέρειας και η σύνδεση των συστημάτων τοπικής εκπαίδευσης, ιδιαίτερα της περιφερειακής επαγγελματικής και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τις τοπικές/περιφερειακές ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- **3.13 «Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού».**

Γενικότεροι στόχοι αυτών των δράσεων αποτελούν η συνολική βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας και η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.

3.2.4 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 4: "Ανάπτυξη Υποδομών"

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν στις βασικές προτεραιότητες :

- ψηφιακή συνδεσιμότητα για την εξασφάλιση συνδεσιμότητας υπερυψηλής ταχύτητας για τους πολίτες και τους κοινωνικοοικονομικούς φορείς,
- γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ κατοίκων αστικών κέντρων, της ελληνικής περιφέρειας καθώς και των απομακρυσμένων και νησιωτικών περιοχών με την παροχή σταθερής ευρυζωνικής σύνδεσης, την αύξηση της χωρητικότητας και την εξασφάλιση διαθεσιμότητας σε ήδη εξυπηρετούμενα νησιά,
- ολοκλήρωση/αναβάθμιση υποδομών οδικών μεταφορών και του βασικού και αναλυτικού ΔΟΔ στην ηπειρωτική και νησιωτική χώρα, η λειτουργική διασύνδεσή τους, η ολοκλήρωση διασυννοριακών συνδέσεων, η κατασκευή νέων ή/και αναβάθμιση οδικού δικτύου εκτός ΔΟΔ, παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας εκτός ΔΟΔ και αξιοποίηση ευφύων συστημάτων μεταφορών. κατά προτεραιότητα ολοκλήρωση/αναβάθμιση υποδομών στις θαλάσσιες μεταφορές για την βελτίωση της εξυπηρέτησης των νησιών με έμφαση στη διασύνδεση μεταξύ τους και με την ηπειρωτική χώρα,
- επενδύσεις σε συστήματα διαχείρισης ασφάλειας αφορούν και την εναέρια κυκλοφορία,

- κατά προτεραιότητα ενίσχυση της στρατηγικής συνδεσιμότητας μέσα από τα Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας και την μακροπεριφερειακή στρατηγική EUSAIR συμπεριλαμβάνοντας σχετικές δράσεις ως μέρος ενός ευρύτερου λειτουργικού χώρου,
- κατά προτεραιότητα παρεμβάσεις σε επιλεγμένα λιμάνια, σύμφωνα με τις ανάγκες επανασχεδιασμού των ακτοπλοϊκών/εμπορευματικών μεταφορών, με την παράλληλη εγκατάσταση συστημάτων και εφαρμογών για την ασφάλεια ναυσιπλοΐας,
- κατά προτεραιότητα επενδύσεις σε λιμενικές υποδομές μέσω δράσεων Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης όπως προσδιορίζονται στον Αναπτυξιακό Στόχο 5, Προτεραιότητα #3.: «Εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών στις νησιωτικές περιοχές και συμπλέγματα νησιών που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα, στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην αξιοποίηση των προοπτικών τους- με έμφαση στις επενδύσεις στις υποδομές - ιδιαίτερα λιμενικές για τη διασύνδεση μεταξύ των νησιών, και τη ανάδειξή τους ως «τουριστικών προορισμών».

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.: **4.3 «Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών», 4.5 «Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών», 4.8 «Οδική ασφάλεια»,** με ειδικότερους στόχους:

- 1) την αναβάθμιση και ολοκλήρωση του εσωτερικού οδικού δικτύου των νησιών της Περιφέρειας, για την κάλυψη των αναγκών ασφαλούς και γρήγορης μεταφοράς/μετακίνησης προϊόντων και ανθρώπων από και προς τους εσωτερικούς οικισμούς και παραγωγικές περιοχές των νησιών και τις θαλάσσιες και εναέριες εισόδους εξόδους και τους τουριστικούς πόλους των νησιών,
- 2) μείωση του κόστους και του χρόνου μετακίνησης ανθρώπων και μεταφοράς αγαθών/εμπορευμάτων,
- 3) αύξηση της πρόσβασης κατοίκων και επισκεπτών των νησιών της Περιφέρειας σε υψηλού επιπέδου διοικητικές, εκπαιδευτικές, υγειονομικές, επιχειρηματικές και κοινωνικές υπηρεσίες εξυπηρέτησης πολιτών, δημόσιων υπηρεσιών, τοπικών φορέων και επιχειρήσεων,
- 4) αύξηση της ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας για επισκέψεις, διαμονή/κατοίκηση και ανάπτυξη επενδυτικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και
- 5) μείωση των οδικών ατυχημάτων με την αύξηση της ασφάλειας των μετακινήσεων.

3.2.5 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 5: "Ενίσχυση εξωστρέφειας"

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν στις βασικές προτεραιότητες :

- εφαρμογή ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών με την αξιοποίηση των χωρικών εργαλείων ΟΧΕ και ΤΑΠΤΟΚ όπου θα εφαρμοστούν σε περιοχές ορεινές, αγροτικές και παράκτιες περιοχές ώστε να στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Επιδιώκεται παράλληλα η ανάπτυξη κοινοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σε παράκτιες και εσωτερικές περιοχές και η εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών στις νησιωτικές περιοχές και συμπλέγματα νησιών που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα, στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην αξιοποίηση των προοπτικών τους. Στόχος είναι η κατά προτεραιότητα άρση της γεωγραφικής απομόνωσης, η αειφόρος ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο και η διασφάλιση ποιοτικών συνθηκών διαβίωσης,
- έμφαση στις επενδύσεις στις υποδομές - ιδιαίτερα λιμενικές - (που δεν προτεραιοποιούνται από το ΑΣ4) για τη διασύνδεση μεταξύ των νησιών, και την εφαρμογή ολιστικών παρεμβάσεων που προωθούν την κυκλική οικονομία, την ενεργειακή και ψηφιακή μετάβαση, την τοπική επιχειρηματικότητα και την ανάδειξη τους ως τουριστικών προορισμών,
- συνεργασία διαπεριφερειακών ή τοπικών περιοχών που παρουσιάζουν λειτουργική/χωρική συνέχεια έχει στόχο την προώθηση ολοκληρωμένων αναπτυξιακών παρεμβάσεων που θα επιφέρουν προστιθέμενη αξία στις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες και ενδυνάμωση της ενιαίας πολιτισμικής ταυτότητας.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων με δεδομένο ότι η κύρια στρατηγική επιλογή της για την περίοδο 2021-2027 ταυτίζεται με τον Αναπτυξιακό Στόχο 5, ήτοι την **ενδυνάμωση της Χωρικής Συνοχής, βασικό παράγοντα της κοινωνικής συνοχής και της προώθησης της ανάπτυξης**, θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **5.1 «Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές»** και
- **5.3 «Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος»**

Στόχος των ανωτέρω δράσεων είναι η ολοκλήρωση του αναπτυξιακού οράματος της Π.Ι.Ν. αξιοποιώντας τόσο την αντίστοιχη εμπειρία κατά την τρέχουσα περίοδο (2014-2020), όσο και τα εργαλεία στρατηγικής της περιόδου 2021-2027 παράλληλα με την εστίαση των προαναφερόμενων δράσεων του Ε.Π.Α. 2021-2025 στα φυσικά και ανθρωπογενή πλεονεκτήματα της περιφέρειας ως μοχλό ανάπτυξης των επιπτώσεων της περιφερειακότητας των Ιονίων Νήσων.

3.2.6 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 6: "Υποστήριξη Προγραμμάτων"

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες στην παρούσα συγκυρία προγραμματισμού για την νέα Προγραμματική περίοδο 2021-2027 αλλά και ανάσχεσης των επιπτώσεων της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης και της πανδημίας covid-19 η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων στοχεύει να αξιοποιήσει στο έπακρο τις δυνατότητες του πρόσθετου Αναπτυξιακού Στόχου 6. Ειδικότερα μέσα από δράσεις σε τομείς παρέμβασης αντίστοιχους με τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **6.1. «Διοικητική Υποστήριξη»** και
- **6.2 «Τεχνική Βοήθεια»,**

σκοπεύει μέσω της αναβαθμισμένης διοικητικής υποστήριξής της: 1) του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, και 2) της Υπηρεσίας Διαχείρισης του Π.Π.Α., να ενισχύσει την διοικητική της επάρκεια ώστε να ανταποκριθεί στον ρόλο που αναλαμβάνει καλύπτοντας όλους τους παραπάνω αναπτυξιακούς στόχους πολιτικής, και να συμβάλει στην επίτευξη του αναπτυξιακού της οράματος για την νέα προγραμματική περίοδο.

Συνοψίζοντας στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι τομείς παρέμβασης της στρατηγικής του 1^{ου} Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

Πίνακας 3-1: Συνοπτικά οι Στρατηγικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Αναπτυξιακοί Στόχοι Στρατηγικής Π.Π.Α./ Τομείς Παρέμβασης
ΑΣ1: ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ:	1.7 Ηλεκτρονική υγεία (e-health)
	1.10 Έξυπνες Πόλεις
	1.11 Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη
ΑΣ2: ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ:	2.1 Ενεργειακή απόδοση
	2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων
	2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων
	2.9 : Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)
	2.11 Πράσινες πόλεις (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)
ΑΣ3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ:	3.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός
	3.8 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης
	3.13 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού
ΑΣ4 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ:	4.3 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Αναπτυξιακοί Στόχοι Στρατηγικής Π.Π.Α./ Τομείς Παρέμβασης
	4.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών
	4.8 Οδική ασφάλεια
ΑΣ5 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ:	5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές
	5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος
ΑΣ6 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	6.1 Διοικητική Υποστήριξη
	6.2 Τεχνική Βοήθεια

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

3.3 ΔΙΕΘΝΕΙΣ Ή ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ Ή ΕΘΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ ΥΠΟΨΗ

Για τον σκοπό της μελέτης θα διερευνηθούν στην παρούσα φάση οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, ώστε να καθοριστούν και οι βασικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για το Πρόγραμμα. Επίσης διερευνάται και η σχέση του Προγράμματος με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα.

Γενικά οι θεματικές στρατηγικές για το περιβάλλον υλοποιούνται μέσω της εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών, Στρατηγικών και Ανακοινώσεων που εκδίδονται από την ΕΕ και ενσωματώνονται στην ελληνική νομοθεσία. Επίσης, σε αρκετές περιπτώσεις, επιμέρους πολιτικές για το περιβάλλον αποτυπώνονται σε εθνικό επίπεδο με την ανάπτυξη σχετικών Εθνικών Σχεδίων Δράσης.

Οι σημαντικότεροι γενικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που αφορούν άμεσα ή έμμεσα το συγκεκριμένο Πρόγραμμα ανά περιβαλλοντικό τομέα παρουσιάζονται στα επόμενα κεφάλαια.

3.3.1 Γενικοί Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Το Θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030, το οποίο ενέκρινε η διεθνής κοινότητα τον Σεπτέμβριο του 2015, αντιπροσωπεύει ένα νέο φιλόδοξο σχέδιο στρατηγικής για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων τάσεων και προκλήσεων. Στον πυρήνα του Θεματολογίου με ορίζοντα το 2030 βρίσκονται οι 17 Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΣΒΑ) και οι συναφείς στόχοι, οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030. Μαζί με τις άλλες διεθνείς διασκέψεις και συνόδους κορυφής που πραγματοποιήθηκαν το 2015 στην Αντίς Αμπέμπα και στο Παρίσι, η διεθνής κοινότητα διαθέτει πλέον ένα νέο πλαίσιο εντός του οποίου μπορούν να συνεργάζονται όλες οι χώρες για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων.

Οι στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη εφαρμόζονται σε όλες τις χώρες και η ΕΕ έχει δεσμευτεί να πρωτοστατήσει στην υλοποίησή τους. Ειδικότερα τα κύρια στοιχεία της νέας στρατηγικής προσέγγισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι τα εξής:

- Η απάντηση της ΕΕ στην υλοποίηση του Θεματολογίου με ορίζοντα το 2030 θα περιλαμβάνει δύο άξονες εργασίας: ο πρώτος είναι η ενσωμάτωση των στόχων για τη βιώσιμη ανάπτυξη στο ευρωπαϊκό πολιτικό πλαίσιο και στις τρέχουσες προτεραιότητες της Επιτροπής· και ο δεύτερος είναι η έναρξη του προβληματισμού για την περαιτέρω ανάπτυξη του πιο μακροπρόθεσμου οράματος για τον στόχο των τομεακών πολιτικών μετά το 2020.
- Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει τα μέσα που διαθέτει, συμπεριλαμβανομένων των μέσων για τη βελτίωση της νομοθεσίας, ώστε να διασφαλίσει ότι οι υφιστάμενες και οι νέες πολιτικές θα λαμβάνουν υπόψη τους τρεις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης: τον κοινωνικό, τον περιβαλλοντικό και τον οικονομικό.
- Για να δημιουργηθεί ένας δυναμικός χώρος που θα συνενώνει τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η Επιτροπή θα θέσει σε λειτουργία μια πολυσυμμετοχική πλατφόρμα που θα εξυπηρετεί την παρακολούθηση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την υλοποίηση των ΣΒΑ σε όλους τους τομείς.
- Η Επιτροπή θα υποβάλει εκθέσεις για την πρόοδο της ΕΕ όσον αφορά την υλοποίηση του Θεματολογίου με ορίζοντα το 2030 και θα ξεκινήσει τις εργασίες για την περαιτέρω ανάπτυξη του οράματος με προοπτική πέραν του 2020.

Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (2016-2030) είναι οι παρακάτω:

Στόχος 1: Μηδενική Φτώχεια

Στόχος 2: Μηδενική Πείνα

Στόχος 3: Καλή Υγεία και Ευημερία

Στόχος 4: Ποιοτική Εκπαίδευση

Στόχος 5: Ισότητα των Φύλων

Στόχος 6: Καθαρό Νερό και Αποχέτευση

Στόχος 7: Φτηνή και Καθαρή Ενέργεια

Στόχος 8: Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη

Στόχος 9: Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές

Στόχος 10: Λιγότερες Ανισότητες

Στόχος 11: Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες

Στόχος 12: Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή

Στόχος 13: Δράση για το Κλίμα

Στόχος 14: Ζωή στο Νερό

Στόχος 15: Ζωή στη Στεριά

Στόχος 16: Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί

Στόχος 17: Συνεργασία για τους Στόχους.

Οι προτεινόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων στο ΠΠΑ αναμένεται να δράσουν θετικά ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη για τον λόγο ότι ενσωματώνουν τη διάσταση μιας αναπτυξιακής προσέγγισης που αναμένεται να εφαρμοστεί με μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη των πόρων, ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα και η ανάπτυξη των μελλοντικών γενεών, περιλαμβάνοντας οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές οι οποίες αλληλοενισχύονται.

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος αποτελούν απειλή για την ύπαρξη της Ευρώπης και του κόσμου. Για να αντιμετωπίσει αυτή την πρόκληση, η Ευρώπη προετοιμάζει μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που θα μετατρέψει την Ένωση σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία, με μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050, όπου η οικονομική ανάπτυξη θα είναι αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων και όπου κανένας άνθρωπος και κανένας τόπος δεν θα μένει στο περιθώριο.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία παρέχει έναν οδικό χάρτη δράσεων για την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων με τη μετάβαση σε μια καθαρή, κυκλική οικονομία και την ανάσχεση της κλιματικής αλλαγής, την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και τη μείωση της ρύπανσης. Περιγράφει αδρομερώς τις απαιτούμενες επενδύσεις και τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να εξασφαλιστεί ότι η μετάβαση θα είναι δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία καλύπτει όλους τους τομείς της οικονομίας, ιδίως τις μεταφορές, την ενέργεια, τη γεωργία, τα κτίρια και βιομηχανίες.

Η ανακοίνωση για την Πράσινη Συμφωνία καθορίζει την πορεία της δράσης κατά το επόμενο διάστημα για τους παρακάτω τομείς:

- Κλιματικοί Στόχοι
- Καθαρή, προσιτή και ασφαλής ενέργεια
- Βιομηχανική στρατηγική για μια καθαρή και κυκλική οικονομία
- Βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα
- Προς μία Πράσινη Κοινή Αγροτική Πολιτική/ Στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο»
- Διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας

- Προς ένα περιβάλλον μηδενικής ρύπανσης χωρίς τοξικές ουσίες
- Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ
- Η ΕΕ ως παγκόσμιος ηγέτης.

Για τους παραπάνω τομείς έχουν τεθεί χρονοδιαγράμματα για την εφαρμογή των επιμέρους στόχων και δεσμεύσεων.

3.3.2 Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα

Η ΕΕ διαθέτει νομικό και θεσμικό πλαίσιο προστασίας της βιοποικιλότητας. Θεμελιώδεις είναι οι Οδηγίες για τη συγκρότηση του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000:

- Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (L 206/ 22.7.1992) «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας»
- Οδηγία 2009/147/ΕΚ (πρώην 79/409/ΕΟΚ L 103/25.4.1979) «περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών».

Η ισχύουσα στρατηγική για τη βιοποικιλότητα περιλαμβάνει έξι ειδικούς στόχους, οι οποίοι εξυπηρετούν τον πρωταρχικό στόχο για το 2020 που αφορά την: «ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην ΕΕ μέχρι το 2020 και αποκατάστασή τους στο βαθμό του εφικτού, με παράλληλη ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στην αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως».

Οι στόχοι της στρατηγικής αποσκοπούν στην προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, στην ενίσχυση της θετικής συμβολής στη γεωργία και τη δασοκομία με σκοπό τη μείωση της πίεσης προς τη βιοποικιλότητα καθώς και την αύξηση της συμβολής της ΕΕ στην παγκόσμια βιοποικιλότητα.

Η έγκριση της εθνικής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα για τα έτη 2014 - 2029 και του πενταετούς Σχεδίου Δράσης πραγματοποιήθηκε με την ΥΑ 40332/8-9-2014 (ΦΕΚ 2383 Β'). Η Στρατηγική απαρτίζεται από 13 Γενικούς Στόχους, οι οποίοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε Ειδικούς Στόχους και εξειδικεύεται με το πρώτο πρόγραμμα Δράσης πενταετούς διάρκειας. Οι 13 Γενικοί Στόχοι (ΓΣ) είναι οι ακόλουθοι:

- ΓΣ 1: Αύξηση της διαθέσιμης γνώσης για την εκτίμηση της κατάστασης της βιοποικιλότητας
- ΓΣ 2: Διατήρηση του εθνικού φυσικού κεφαλαίου και αποκατάσταση των οικοσυστημάτων
- ΓΣ 3: Οργάνωση και λειτουργία εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών και ενίσχυση των ωφελειών από τη διαχείρισή τους

- ΓΣ 4: Διατήρηση των γενετικών πόρων της Ελλάδας – ρυθμίσεις πρόσβασης στους γενετικούς πόρους – δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των ωφελειών που θα προκύψουν από τη χρήση τους
- ΓΣ 5: Ενίσχυση της συνέργειας των κύριων τομεακών πολιτικών με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας – θέσπιση κινήτρων
- ΓΣ 6: Διατήρηση της ποικιλότητας του τοπίου
- ΓΣ 7: Πρόληψη και μείωση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα λόγω της κλιματικής αλλαγής
- ΓΣ 8: Προστασία της βιοποικιλότητας από τα χωροκατακτητικά ξενικά είδη (invasive alien species)
- ΓΣ 9: Ενίσχυση της διεθνούς και διακρατικής συνεργασίας για την προστασία της βιοποικιλότητας
- ΓΣ 10: Αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης σε σχέση με την προστασία της βιοποικιλότητας
- ΓΣ 11: Ενσωμάτωση της διατήρησης της βιοποικιλότητας στο αξιακό σύστημα της κοινωνίας
- ΓΣ 12: Συμμετοχή της κοινωνίας στη διατήρηση της βιοποικιλότητας
- ΓΣ 13: Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην Ελλάδα και προβολή της αξίας της ελληνικής βιοποικιλότητας.

Το εθνικό θεσμικό πλαίσιο σε σχέση με την προστασία και διαχείριση της φύσης και της βιοποικιλότητας αφορά κυρίως στις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις (ΚΥΑ) με τις οποίες έγινε η εναρμόνιση των Οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ.

Ο ν. 3937/2011 για τη «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας» στοχεύει στην επικαιροποίηση των κατευθύνσεων και του θεσμικού πλαισίου του ν. 1650/1986 (όπως ισχύει) για την προστασία του περιβάλλοντος. Η σημαντικότερη χωρική διάσταση του νόμου είναι η «θεσμική κατοχύρωση» των περιοχών Natura 2000, με την παρουσίαση του εθνικού καταλόγου περιοχών που έχουν ενταχθεί στο Κοινοτικό δίκτυο και τον καθορισμό ελάχιστων ρυθμίσεων για την προστασία και διαχείρισή τους. Ο εθνικός κατάλογος περιοχών του Δικτύου Natura 2000 αναθεωρήθηκε σύμφωνα με την ΚΥΑ 50743/11-12- 2017 (ΦΕΚ 4432 Β' / 2017). Σύμφωνα με τον ν. 4685/2020 (ΦΕΚ 92 Α') συστήνονται είκοσι τέσσερις (24) Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) που καλύπτουν το σύνολο των Προστατευόμενων Περιοχών.

Τα σημαντικότερα εργαλεία του Συστήματος Διακυβέρνησης Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ), είναι τα εξής:

- η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα και το Πενταετές Σχέδιο Δράσης

- το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το δίκτυο Natura 2000
- τα Προεδρικά Διατάγματα χαρακτηρισμού, οριοθέτησης και όρων προστασίας και χρήσεων γης των προστατευόμενων περιοχών
- τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών
- τα εγκεκριμένα Σχέδια Δράσης προστασίας ειδών και τύπων οικοτόπων.

3.3.3 Περιβαλλοντικές επιδράσεις στην ανθρώπινη υγεία, θόρυβος, ατμοσφαιρική ρύπανση, βιομηχανική επικινδυνότητα

Δημόσια υγεία και περιβάλλον

Η ανθρώπινη υγεία προστατεύεται μέσω των εθνικών πολιτικών και σχετίζεται με τους στόχους της περιβαλλοντικής πολιτικής για την κλιματική αλλαγή, τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, του θορύβου και τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και των υδάτινων πόρων. Στις βασικές αρχές που διέπουν τις πολιτικές της Εθνικής Στρατηγικής δημόσιας υγείας στον ν. 4675/2020 (ΦΕΚ 54 Α'), όπως αυτές υλοποιούνται από την Πολιτεία μέσω των αρμόδιων φορέων της λαμβάνεται υπόψη η περιβαλλοντική διάσταση και ειδικότερα:

- η αποτύπωση των συμπεριφορικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραγόντων κινδύνου για την υγεία
- η παρέμβαση και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων για την υγεία των πολιτών, καθώς και των κινδύνων που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή και τη μετακίνηση μεγάλων τμημάτων πληθυσμού.

Στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Δημόσιας Υγείας, εκπονείται πενταετές Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία, το οποίο καθορίζει τις επιμέρους δράσεις και τα προγράμματα για την προαγωγή της υγείας των πολιτών και είναι δεσμευτικό για τις δημόσιες αρχές και τις υπηρεσίες υγείας.

Ακουστικό περιβάλλον

Σχετικά με τις εκπομπές θορύβου, έχει εκδοθεί η ΚΥΑ 13586/724 (ΦΕΚ 384 Β'/ 2006) «Καθορισμός μέτρων, όρων και μεθόδων για την αξιολόγηση και τη διαχείριση του θορύβου στο περιβάλλον, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2002/49/ΕΚ "σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου" του Συμβουλίου της 25.6.2002». Με την απόφαση αυτή αποσκοπείται ο καθορισμός των αναγκαίων μέτρων, όρων και διαδικασιών ώστε να προλαμβάνονται και να περιορίζονται οι δυσμενείς επιπτώσεις, από την έκθεση στον περιβαλλοντικό θόρυβο.

Επίσης, έχει εκδοθεί και η ΚΥΑ 37393/2028 (ΦΕΚ 1418 Β'/ 2003) «Μέτρα και όροι για τις εκπομπές θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους», όπως τροποποιήθηκε από την ΚΥΑ ΗΠ 9272/471/2007 (ΦΕΚ 286 Β'/ 2007).

Ατμοσφαιρική ρύπανση

Για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης το 1996 η ΕΕ εξέδωσε την Οδηγία Πλαίσιο για την ποιότητα της ατμόσφαιρας (96/62) και στη συνέχεια Οδηγίες που θεσπίζουν τις οριακές τιμές για τις συγκεντρώσεις των ρύπων στην ατμόσφαιρα (1999/30, 2000/69). Η αναθεώρηση των ορίων για το όζον για το 2010 έγινε με βάση την Οδηγία 2002/3. Επίσης, το 2001 εκδόθηκε Οδηγία για τα Εθνικά Ανώτατα Όρια Εκπομπών (2001/81). Οι στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αναφέρονται κυρίως στην τήρηση των ορίων που θέτουν οι Οδηγίες για την ποιότητα της ατμόσφαιρας στο αστικό περιβάλλον, καθώς και στην επίτευξη των στόχων της Οδηγίας 2001/81.

Βιομηχανική επικινδυνότητα

Για την αντιμετώπιση της βιομηχανικής επικινδυνότητας και των ατυχημάτων μεγάλης έκτασης, έχει καταρτιστεί ένα θεσμικό πλαίσιο σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και την Εθνική νομοθεσία με σκοπό την αναγνώριση των κινδύνων από τις «εγκαταστάσεις SEVESO», την καταστολή των συμβάντων/μεγάλων ατυχημάτων, την αποτελεσματική αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και την διαχείριση των συνεπειών στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Προϋπόθεση για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι η συνεργασία και η συνεργασία των εμπλεκόμενων Φορέων σε όλα τα επίπεδα Διοίκησης.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, το Θεσμικό Πλαίσιο για την αντιμετώπιση της Βιομηχανικής Επικινδυνότητας αρχικά διαμορφώθηκε από την Οδηγία SEVESO I (82/501/ΕΟΚ). Η Οδηγία SEVESO I τροποποιήθηκε δύο φορές, με τις οδηγίες 87/216/ΕΟΚ και 88/610/ΕΟΚ και αντικαταστάθηκε από την Οδηγία SEVESO II (96/82/ΕΚ). Σήμερα βρίσκεται σε ισχύ η Οδηγία SEVESO III (2012/18/ΕΕ).

Η εθνική νομοθεσία ενσωμάτωσε τις Οδηγίες SEVESO I και II, με τις αντίστοιχες Υπουργικές Αποφάσεις 18187/272 (3/3/1988) και 5697/590 (16/3/2000), ενώ με την Υπουργική Απόφαση 12044/613 (19/3/2007) η οποία αντικατέστησε τις δύο προηγούμενες, ενσωματώθηκαν οι διατάξεις της Οδηγίας SEVESO II 96/82/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε από την 2003/105/ΕΚ. Η ισχύουσα Απόφαση είναι η 172058/17-2-2016 (ΦΕΚ 354 Β') για τον καθορισμό κανόνων, μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες, λόγω της ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2012/18/ΕΕ (SEVESO III).

Η Απόφαση αυτή αφορά εγκαταστάσεις που αποτελούν τον συνολικό χώρο που τελεί υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης όπου υπάρχουν επικίνδυνες ουσίες σε μία ή περισσότερες μονάδες, συμπεριλαμβανομένων των κοινών ή συναφών υποδομών ή δραστηριοτήτων (άρθρο 3). Οι εγκαταστάσεις κατατάσσονται σε κατώτερης ή ανώτερης βαθμίδας.

Η ανάλυση κινδύνου εξειδικεύεται στα Ειδικά (ή εξωτερικά) Σχέδια Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης (ΣΑΤΑΜΕ) που καταρτίζονται από τις Περιφέρειες για τον χώρο εκτός των εγκαταστάσεων SEVESO ανώτερης βαθμίδας, στα οποία λαμβάνονται υπόψη οι Μελέτες Ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης, καθώς και οι Κοινοποιήσεις και οι εκθέσεις Πολιτικής Πρόληψης Μεγάλων Ατυχημάτων των εγκαταστάσεων ανώτερης βαθμίδας.

3.3.4 Υδατικοί πόροι

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συμπεριλάβει στις άμεσες προτεραιότητές της την υψηλή ποιότητα των υπόγειων και επιφανειακών υδατικών πόρων. Η περιβαλλοντική πολιτική των υδάτων αφορά κυρίως την εφαρμογή δύο Οδηγιών, της 2000/60/ΕΚ «Οδηγία - Πλαίσιο των Υδάτων» (ΟΠΥ) και της 2007/60/ΕΚ «Αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνων πλημμύρας». Από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζονται οι κατάλληλες κατευθύνσεις για την εφαρμογή της πολιτικής των υδάτων.

Με την Οδηγία - Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) και τις επιμέρους συμπληρωματικές Οδηγίες, τέθηκαν σε επίπεδο ΕΕ οι βάσεις για την ολοκληρωμένη προσέγγιση της προστασίας και διαχείρισης των υδάτων. Άμεσος στόχος είναι να σταματήσει η υποβάθμιση της ποιότητας των νερών. Μακροπρόθεσμος στόχος είναι να αποκτήσουν έως το 2015 όλα τα νερά στην Ευρωπαϊκή Ένωση «καλή ποιότητα» που θα ανταποκρίνεται σε αυστηρά οικολογικά και χημικά πρότυπα. Σε σύγκριση με προγενέστερες αντιλήψεις, η νέα αυτή πολιτική εισάγει καινοτόμες θέσεις όπως μεταξύ άλλων είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση, η διαχείριση σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης (και διασυνοριακής), η αναγνώριση των αναγκών σε νερό των οικοσυστημάτων και η σημασία της συμμετοχής του πολίτη στον σχεδιασμό, τη λήψη των αποφάσεων και την παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής για τα νερά. Κεντρική ιδέα αποτελεί η ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων στη γεωγραφική κλίμακα των Λεκανών Απορροής Ποταμών, η έννοια των οποίων επαναπροσδιορίζεται ώστε να περιλάβει τα εσωτερικά επιφανειακά (ποταμοί, λίμνες), τα υπόγεια ύδατα, τα μεταβατικά (δέλτα, εκβολές ποταμών) και τα παράκτια οικοσυστήματα.

Η Οδηγία - Πλαίσιο για τα Νερά ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με τον ν. 3199/2003 (ΦΕΚ 280 Α΄) «Προστασία και διαχείριση υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου». Ακόμη, έχει εκδοθεί και το ΠΔ 51/2007 (ΦΕΚ 54 Α΄) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ “για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων” του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου 2000». Σύμφωνα με το ΠΔ 51/2007, «κάθε Υδατικό Διαμέρισμα (ΥΔ) εκπονεί Σχέδιο Διαχείρισης κάθε 6 χρόνια. Το Σχέδιο Διαχείρισης περιλαμβάνει Πρόγραμμα Μέτρων και Πρόγραμμα Παρακολούθησης».

Για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων εφαρμόζεται η Οδηγία 91/271/ΕΟΚ (τροποποιήθηκε με την Οδηγία 98/15/ΕΚ) που έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με την ΚΥΑ 5673/400/1997 (ΦΕΚ 192 Β') «Μέτρα και Όροι για την επεξεργασία των Αστικών Λυμάτων».

Σύμφωνα με την Οδηγία - Πλαίσιο για τα Ύδατα, αποτελεί υποχρέωση η εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης σε επίπεδο «Περιοχής Λεκάνης Απορροής Ποταμού», που αντιστοιχεί στα Υδατικά Διαμερίσματα, με σκοπό την ενίσχυση των διαδικασιών προστασίας και διατήρησης των υδατικών πόρων και των οικοσυστημάτων που υποστηρίζουν. Στόχος της Οδηγίας είναι η επίτευξη της καλής κατάστασης όλων των υδάτινων σωμάτων και επιπλέον η διατήρησή της, στα σώματα εκείνα στα οποία η κατάσταση χαρακτηρίζεται ήδη ως καλή. Τα Σχέδια Διαχείρισης καταγράφουν την υφιστάμενη κατάσταση των υδάτων, θέτουν τους στόχους για την κατάστασή τους στο τέλος του εξαετούς κύκλου και καθορίζουν το Πρόγραμμα Μέτρων για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Σύμφωνα με την Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «Καθορισμός των Λεκανών Απορροής Ποταμών της Χώρας και ορισμός των αρμόδιων Περιφερειών για τη διαχείριση και προστασία τους» (ΦΕΚ 1383 Β' / 2010 και διόρθωση σφάλματος, ΦΕΚ 1572 Β' / 2010), καθορίστηκαν 45 Λεκάνες Απορροής Ποταμών, οι οποίες υπάγονται σε 14 Περιοχές Λεκανών Απορροής Ποταμών (που αντιστοιχούν στον όρο Υδατικά Διαμερίσματα του άρ. 3 του ΠΔ 51/2007).

Το 2008 υπεγράφη το πρωτόκολλο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών της Μεσογείου (2009/89/CE L34 4.2.2009), στη σύμβαση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων περιοχών της Μεσογείου. Η ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών αποτελεί συνιστώσα της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ, την οποία ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα, στις 13 και 14 Δεκεμβρίου 2007.

Η εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ για τη διαχείριση του πλημμυρικού κινδύνου, ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο το 2010 με την ΚΥΑ Η.Π 31822/1542/Ε103 (ΦΕΚ 1108 Β' / 2010). Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων Φορέων στη διαχείριση του κινδύνου των πλημμυρών περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία, σύμφωνα με το υπ' αριθ. 7824/16-11-2011 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας -Δ/νση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

Τέλος, η Θαλάσσια Στρατηγική για την προστασία και διαχείριση των θαλάσσιων υδάτων διατυπώνεται στον ν. 3983/2011 (ΦΕΚ 144 Α'), με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2008/56/ΕΚ.

Η πολιτική για την προστασία των υδάτων σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με δύο άλλες βασικές κατευθύνσεις της περιβαλλοντικής πολιτικής, που είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

3.3.5 Έδαφος - Απόβλητα

Ο σημαντικότερος στόχος προστασίας των εδαφών είναι η προστασία από τον κίνδυνο που προκαλεί η διαδικασία της απερίμωσης. Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις χώρες που πλήττονται από το φαινόμενο της ερημοποίησης ως συνδυασμένο αποτέλεσμα των βιογεωκλιματικών χαρακτηριστικών της και της υπερεκμετάλλευσης των φυσικών της πόρων. Με τον ν. 2468/1997, επικυρώθηκε από την Ελλάδα η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της ερημοποίησης.

Σημαντική παράμετρο που επηρεάζει την κατάσταση του εδαφικού παράγοντα αποτελούν επίσης τα απόβλητα. Με τον ν. 4042/2012, (ΦΕΚ 24 Α΄) με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2008/98/ΕΚ, ρυθμίζεται συνολικά η διαχείριση των αποβλήτων, ώστε να προστατεύεται το περιβάλλον και η ανθρώπινη υγεία και να εξοικονομούνται οι φυσικοί πόροι, μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης, καθώς και της ανάκτησης υλικών ή/και ενέργειας από τα απόβλητα. Με τον νόμο αυτό θεσπίζονται ενιαίοι κανόνες διαχείρισης για όλα τα είδη αποβλήτων, με ενσωμάτωση ειδικών ρυθμίσεων για τα επικίνδυνα απόβλητα. Κύριος στόχος είναι η μετάβαση σε μια κοινωνία ανακύκλωσης, με υψηλό επίπεδο αποδοτικότητας των πόρων. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προωθηθεί η επαναχρησιμοποίηση προϊόντων και οι δραστηριότητες προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, καθώς και η προώθηση της ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας.

Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) είναι στρατηγικός και πολιτικός σχεδιασμός της χώρας για τη διαχείριση των αποβλήτων της. Η σύνταξη Σχεδίων Διαχείρισης αποτελεί υποχρέωση των κρατών μελών της ΕΕ και απορρέει από το άρθρο 28 της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα. Το ΕΣΔΑ αφορά περίοδο 10 ετών και αξιολογείται κάθε 5 χρόνια και, εφόσον απαιτείται, αναθεωρείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του ν. 4685/2020 (ΦΕΚ 92 Α΄). Η έγκριση του ΕΣΔΑ πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 39/31-8-2020 (ΦΕΚ 185 Α΄). Επίσης έχουν εκδοθεί:

- η ΚΥΑ οικ. 51373/4684/15-12-2015 (ΦΕΚ 270 6Β΄) «Κύρωση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων».
- η ΚΥΑ 8668/2007 (ΦΕΚ 287 Β΄) «Έγκριση Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων».

Επιπλέον, η Κυκλική Οικονομία, σύμφωνα με τη σχετική Ευρωπαϊκή Στρατηγική, στηρίζεται στην ορθή αξιοποίηση των πόρων, στην ιδέα της ανακύκλωσης- επαναχρησιμοποίησης και στο μοντέλο της βιομηχανικής συμβίωσης. Επιδιώκει και ενθαρρύνει τη χρήση δευτερογενών υλικών και αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων και χρήσιμων υλικών, προσδίδοντας μια αειφορική διάσταση στο παραγωγικό μοντέλο.

3.3.6 Ενέργεια και κλιματική αλλαγή

Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά διάφορους τομείς των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Οι μεταβολές στη διαθεσιμότητα ύδατος θα έχουν άμεσες επιπτώσεις στην εφαρμογή άλλων πολιτικών όπως π.χ. η αγροτική παραγωγή και η παραγωγή ενέργειας. Σχετικά με την υλοποίηση των στόχων της ΕΕ, οι κατευθύνσεις της Λευκής Βίβλου αφορούν κυρίως στην ενσωμάτωση σε υφιστάμενες πολιτικές, όπως των υδάτων και της βιοποικιλότητας, μέσα από τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών καθώς και τα σχέδια διαχείρισης των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον οδικό χάρτη για μια οικονομία χαμηλών εκπομπών CO₂ έως το 2050 (COM(2011) 112 τελικό), ο οποίος έχει ως στόχο να συνεισφέρει στην κεντρική πολιτική της ΕΕ για μια Ευρώπη με υψηλή αποδοτικότητα των πόρων που διαθέτει. Στο πλαίσιο αυτό προτείνει συγκεκριμένες στρατηγικές για την επίτευξη μιας οικονομίας χαμηλών εκπομπών CO₂ και αειφόρο ανάπτυξη έως το 2050.

Στις 15 Δεκεμβρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την Ανακοίνωση «Ενεργειακός χάρτης 2050». Δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου κατά 80-95% των επιπέδων του 1990 μέχρι το 2050, ο ενεργειακός αυτός χάρτης διερευνά τους τρόπους επίτευξης αυτού του στόχου, παράλληλα βέβαια με την εξασφάλιση ασφάλειας στην παροχή ενέργειας προς τους καταναλωτές και την ανταγωνιστικότητα σε αυτόν τον σημαντικό τομέα. Με βάση την ανακοίνωση αυτή, προωθείται μακροπρόθεσμο ευρωπαϊκό πλαίσιο σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους.

Κύριος άξονας αναφοράς της ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής είναι η σταθερή προσήλωση στην ανάγκη αύξησης της ενεργειακής απόδοσης. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης θα συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων που τίθενται σε εθνικό επίπεδο και αφορούν μέτρα και επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης στον κτιριακό τομέα, τη βιομηχανία και τις μεταφορές. Για τον σκοπό αυτό έχουν θεσμοθετηθεί οι νόμοι:

- ν. 3855/2010 (ΦΕΚ 95 Α΄) «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις» σύμφωνα με τον οποίο εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2006/32/ΕΚ,
- ν. 4122/2013 (ΦΕΚ 42 Α΄) «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» σύμφωνα με τον οποίο εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ η οποία αντικαθιστά την προγενέστερη Οδηγία 2002/91/ΕΚ. Για τον σκοπό αυτό έχουν εκδοθεί ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων - ΚΕΝΑΚ (ΦΕΚ 2367 Β΄ / 2017) και οι Τεχνικές Οδηγίες ΤΕΕ για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων (ΦΕΚ 4003 Β΄ / 2017).

Στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα - ΕΣΕΚ (ΦΕΚ 4893 Β΄ / 2019) παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το έτος 2030. Έχει ως στόχο να αποτελέσει το βασικό εργαλείο διαμόρφωσης της

εθνικής πολιτικής για την Ενέργεια και το Κλίμα την επόμενη δεκαετία, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αλλά και τους στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα καθορίζει πιο φιλόδοξους εθνικούς στόχους για επίτευξη των επιδιώξεων της Ενεργειακής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης έως το έτος 2030, τόσο σε σχέση με το αρχικό σχέδιο ΕΣΕΚ, που είχε σταλεί για αξιολόγηση προς τις υπηρεσίες της ΕΕ, όσο και με κεντρικούς ευρωπαϊκούς στόχους που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της Ενεργειακής Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα:

- θέτει υψηλότερο στόχο μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, για να γίνει δυνατή η μετάβαση σε μια οικονομία κλιματικής ουδετερότητας έως το έτος 2050,
- αυξάνει τον στόχο για διείσδυση των ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας,
- ενισχύει τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης θέτοντας πιο φιλόδοξο στόχο εξοικονόμησης ενέργειας και
- δρομολογεί τη δέσμευση για την απολιγνιτοποίηση του τομέα της ηλεκτροπαραγωγής, οδηγώντας σε ριζικό μετασχηματισμό τον ενεργειακό τομέα.

Για την επίτευξη των στόχων του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα, ιδιαίτερη σημασία έχουν οι βασικές Προτεραιότητες Πολιτικής για κάθε διάσταση του Εθνικού Σχεδίου. Οι Προτεραιότητες Πολιτικής αποτελούν τους άξονες για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή-υλοποίηση συγκεκριμένων μέτρων πολιτικής. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα Μέτρα Πολιτικής αποτελούν συνδυασμό επιμέρους Μέτρων και Προτεραιοτήτων, τα οποία θα εξειδικευτούν σταδιακά την περίοδο 2021-2030 με την εφαρμογή του ΕΣΕΚ.

Το 2016 εγκρίθηκε από το Υ.Π.ΕΝ. η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή που αφορά την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε επίπεδο χώρας με συγκεκριμένες δράσεις προσαρμογής σε όλους τους τομείς καθώς και την αξιοποίηση της εμπειρίας της Τράπεζας της Ελλάδος και της διεπιστημονικής Επιτροπής Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής, σε θέματα όπως οι οικονομικές και λοιπές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Βασικοί στόχοι της ΕΣΠΚΑ είναι:

- η συστηματοποίηση και βελτίωση της διαδικασίας λήψης (βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων) αποφάσεων σχετικών με την προσαρμογή
- η σύνδεση της προσαρμογής με την προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου μέσα από περιφερειακά/ τοπικά σχέδια δράσης
- η προώθηση δράσεων και πολιτικών προσαρμογής σε όλους τους τομείς της ελληνικής οικονομίας με έμφαση στους πλέον ευάλωτους
- η δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης, αξιολόγησης και επικαιροποίησης των δράσεων και πολιτικών προσαρμογής

- η ενδυνάμωση της προσαρμοστικής ικανότητας της ελληνικής κοινωνίας μέσα από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

3.3.7 Πολιτιστική κληρονομιά - Τοπίο

Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς και των ιστορικών τόπων, διέπεται από τον ν. 3028/2002 (ΦΕΚ Α' 153) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς». Το θεσμικό πλαίσιο προστασίας είναι επαρκές και υλοποιείται μέσω της κήρυξης ζωνών προστασίας σε όλες τις αναγνωρισμένες περιοχές ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, αλλά και με τη θεσμοθέτηση μέτρων και όρων κατά την αποκάλυψη νέων αρχαιολογικών ευρημάτων.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου (υπεγράφη στη Φλωρεντία, στις 20 Οκτωβρίου 2000) αντιμετωπίζει το τοπίο με ιδιαίτερη ευρύτητα. Έτσι, η έννοια του τοπίου επεκτείνεται πέρα από το «φυσικό» ή το «όμορφο» και περιλαμβάνει τόσο τις αστικές περιοχές όσο και την ύπαιθρο ενώ αναφέρεται εξίσου στις «υποβαθμισμένες» περιοχές, στις περιοχές «υψηλής ποιότητας» που ήδη αναγνωρίζονται ως εξαιρετικού κάλλους αλλά και στη μεγάλη πλειονότητα των «καθημερινών» περιοχών. Επιπλέον, ο ορισμός της Σύμβασης υπερβαίνει την οπτική εμπειρία που συναρτάται με μια περιοχή, ώστε να περιλάβει το σύνολο των παραγόντων που γίνονται αντιληπτοί με ενιαίο τρόπο από τον άνθρωπο μέσω του συνόλου των αισθήσεων, της μνήμης, της ιστορίας κ.λπ. Παράλληλα, η Σύμβαση αναγνωρίζει την αξία του τοπίου ως σημαντικού πόρου περιβαλλοντικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα και αποδίδει μεγάλη σημασία στον ρόλο της δημόσιας διαβούλευσης για τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με την προστασία, τη διαχείριση και το σχεδιασμό του. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου κυρώθηκε με τον ν. 3827/2010 «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το Τοπίο» (ΦΕΚ Α' 30).

3.4 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ ΜΕ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Στην ακόλουθη υποενότητα θα αναδειχθεί η συμβατότητα/συνάφεια του Π.Π.Α. με τις υφιστάμενες και εν εξελίξει ευρωπαϊκές και εθνικές στρατηγικές. Ωστόσο και εδώ λειτουργούν δύο διαφοροποιητικοί παράγοντες εν αντιθέσει με αντίστοιχα προγράμματα που βρίσκονται στο στάδιο μόνο του προγραμματισμού.

Πρώτον, οι περισσότερες δράσεις του προγράμματος αφορούν σε εξέλιξη έργα τα οποία έχουν σχεδιαστεί, εστιάσει και υλοποιηθεί μερικώς για να καλύψουν συγκεκριμένες ανάγκες ανά τομέα και ως εκ τούτου δεν μπορεί να προσδώσουν γενικότερα πρόσθετη συνάφεια/ συμβατότητα στο Π.Π.Α. καθόσον εξυπηρετούν αποκλειστικά τους άξονες/ προτεραιότητες /ειδικούς στόχους στους οποίους εντάχθηκαν.

Δεύτερον, τα εν λόγω έργα του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. αποτελούσαν και αποτελούν μέρη μιας ευρύτερης, συμπληρωματικής (στο ΕΣΠΑ, συγχρηματοδοτούμενο Π.Δ.Ε. κλπ) και ολοκληρωμένης περιφερειακής στρατηγικής (για την περίοδο 2014-2020), ως εκ τούτου οι οριζόντιες συνάφειες/συμβατότητές τους με άλλες στρατηγικές είτε ήδη επιτεύχθηκαν ή καλύπτονται από συμπληρωματικές δράσεις/έργα αυτών.

Μόνο σε μια αναθεωρημένη έκδοση του Π.Π.Α. όπου σε αυτή θα εμπεριέχονταν ικανό πλήθος νέων έργων για τη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2025/27 θα μπορούσε πραγματικά να αποτυπωθεί η συνάφεια του προγράμματος με τις σε εξέλιξη ευρωπαϊκές και εθνικές στρατηγικές.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, οι ακόλουθες μετρήσεις είναι ενδεικτικές και όχι απόλυτες της συνάφειας που επιτυγχάνεται από την ολοκλήρωση των δράσεων/έργων του 1^{ου} Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Π.Ι.Ν.

Ακολούθως, ο μέσος όρος (%) της συνάφειας που επιτυγχάνεται θα προσδιορίζεται με βάση το συνολικό άθροισμα δράσεων ανά στρατηγική του Π.Π.Α. έναντι του συνολικού αθροίσματος των μετρήσεων που καταγράφηκαν.

3.4.1 Συμβατότητα με Ευρωπαϊκές Στρατηγικές

Πίνακας 3-2: Συμβατότητα Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Στόχους της Στρατηγικής Ευρώπη 2020

Στόχοι της Στρατηγικής "Ευρώπη 2020"							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Απασχόληση	Έρευνα & Ανάπτυξη	Κλιματική Αλλαγή & Ενέργεια	Εκπαίδευση	Φτώχεια & Κοινωνικός Αποκλεισμός	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
1.1 Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών προγραμμάτων σε τομείς αιχμής							
1.2 Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα							
1.3 Λοιπές επενδύσεις στην Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία							

Στόχοι της Στρατηγικής "Ευρώπη 2020"							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Απασχόληση	Έρευνα & Ανάπτυξη	Κλιματική Αλλαγή & Ενέργεια	Εκπαίδευση	Φτώχεια & Κοινωνικός Αποκλεισμός	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
1.4 Έξυπνη Εξειδίκευση – Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις							
1.5 Συστάδες ανάπτυξης							
1.6 Ψηφιακή οικονομία- Επιχειρηματικότητα							
1.7 Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη							
1.8 Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα (αυτοματοποίηση της παραγωγής, αξιοποίηση της συνδεσιμότητας και των μεγάλων όγκων δεδομένων, διαδίκτυο των πραγμάτων, cloud computing κλπ)							
1.9 Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονική μάθηση, κλπ)							
1.10 Ηλεκτρονική υγεία (e-health)	1	3	0	1	5	10	0,4
1.11 Ψηφιακή διασύνδεση μονάδων δημόσιας διοίκησης							
1.12 Εκσυγχρονισμός του δικαστικού συστήματος							
1.13 Έξυπνες πόλεις							

Στόχοι της Στρατηγικής "Ευρώπη 2020"							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Απασχόληση	Έρευνα & Ανάπτυξη	Κλιματική Αλλαγή & Ενέργεια	Εκπαίδευση	Φτώχεια & Κοινωνικός Αποκλεισμός	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
1.14 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την καινοτομία και τον τεχνολογικό μετασχηματισμό							
2.1 Ενεργειακή απόδοση	1	0	5	0	0	6	0,24
2.2 ΑΠΕ – συμπαραγωγή							
2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	3	0	5	0	3	11	0,44
2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	1	0	5	0	5	11	0,44
2.5 Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα-ενεργειακή μετάβαση							
2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων							
2.7 Πράσινη επιχειρηματικότητα (επαναχρησιμοποίηση, διαχείριση γεωργικών αποβλήτων με χρήση ΑΠΕ κλπ)							
2.8 Επιχειρηματικότητα – στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής & αποδοτικής χρήσης πόρων							
2.9 Αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής							

Στόχοι της Στρατηγικής "Ευρώπη 2020"							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Απασχόληση	Έρευνα & Ανάπτυξη	Κλιματική Αλλαγή & Ενέργεια	Εκπαίδευση	Φτώχεια & Κοινωνικός Αποκλεισμός	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
2.10 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)	3	0	5	1	5	14	0,56
2.11 Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς (βιοποικιλότητα, περιοχές Natura κλπ)							
2.12 Πράσινες πόλεις (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)	3	1	3	1	5	13	0,52
2.13 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την πράσινη ανάπτυξη							
2.14 Λοιπές δράσεις κυκλικής οικονομίας							
3.1 ΤΠΕ/ Ευρυζωνικό δίκτυο πολύ υψηλής χωρητικότητας, άλλα είδη υποδομών ΤΠΕ							
3.2 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός ενεργειακών δικτύων και υποδομών							
3.3 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών	5	0	3	3	3	14	0,56

Στόχοι της Στρατηγικής "Ευρώπη 2020"							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Απασχόληση	Έρευνα & Ανάπτυξη	Κλιματική Αλλαγή & Ενέργεια	Εκπαίδευση	Φτώχεια & Κοινωνικός Αποκλεισμός	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
3.4 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός σιδηροδρομικού δικτύου							
3.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών	5	1	5	5	5	21	0,84
3.6 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός υποδομών αερομεταφορών							
3.7 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός υδατοδρομίων							
3.8 Οδική ασφάλεια	3	1	5	1	5	15	0,6
3.9 Ψηφιοποίηση μεταφορών							
3.10 Πολυτροπική και αστική κινητικότητα							
3.11 Επενδύσεις στην Εφοδιαστική αλυσίδα							
3.12 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων σε υποδομές και δίκτυα							
3.13 Λοιπές υποδομές	5	1	5	1	0	12	0,48
3.15 Προστασία - Αναβάθμιση Υποδομών Εγκατάστασης του Φορέα							
4.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	0	1	0	0	5	6	0,24

Στόχοι της Στρατηγικής "Ευρώπη 2020"							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Απασχόληση	Έρευνα & Ανάπτυξη	Κλιματική Αλλαγή & Ενέργεια	Εκπαίδευση	Φτώχεια & Κοινωνικός Αποκλεισμός	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
4.2 Τόνωση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (προγράμματα επιχειρηματικής κατάρτισης, μικροπιστώσεις για επιχειρηματικά σχέδια ανέργων κλπ.)							
4.3 Ενσωμάτωση Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στο εργατικό δυναμικό							
4.4 Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης ΑΜΕΑ							
4.5 Κοινωνικές επενδύσεις (πχ στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)							
4.6 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την κοινωνική συνοχή							
4.7 Λοιπές υποδομές και δράσεις βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων							
4.8 Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές (μεταφορικό ισοδύναμο)							

Στόχοι της Στρατηγικής "Ευρώπη 2020"							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Απασχόληση	Έρευνα & Ανάπτυξη	Κλιματική Αλλαγή & Ενέργεια	Εκπαίδευση	Φτώχεια & Κοινωνικός Αποκλεισμός	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
4.9 Λοιπές δράσεις εκπαίδευσης – κατάρτισης – εργαζομένων							
4.10 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (μετάβαση σε αποκεντρωμένο σύστημα μεγαλύτερων και λιγότερων μονάδων, ενίσχυση ψηφιακών και λοιπών υποδομών, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κλπ.)	3	3	1	5	3	15	0,6
4.11 Δημιουργία πρότυπων μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επαγγελματικής κατεύθυνσης, με διασύνδεση με την τοπική παραγωγή							
4.12 Διεθνοποίηση των ΑΕΙ							
4.13 Ενίσχυση δομών ενσωμάτωσης Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στην εκπαίδευση, δημιουργία μηχανισμών υποστήριξης							
4.14 Προσέλκυση καταρτισμένων Ελλήνων από το εξωτερικό (Brain Gain)							
4.15 Λοιπές δράσεις ενίσχυσης των υποδομών και υπηρεσιών στήριξης της εκπαίδευσης							

Στόχοι της Στρατηγικής "Ευρώπη 2020"							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Απασχόληση	Έρευνα & Ανάπτυξη	Κλιματική Αλλαγή & Ενέργεια	Εκπαίδευση	Φτώχεια & Κοινωνικός Αποκλεισμός	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
4.16 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	3	0	0	5	3	11	0,44
4.17 Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών -στήριξη τοπικών πρωτοβουλιών							
5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές	5	1	0	3	5	14	0,56
5.2 Προώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού (health & wellness, city break, αγροτουρισμός, ορειβατικός τουρισμός κλπ.)							
5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	5	1	0	3	5	14	0,56
5.4 Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής στον τομέα του τουρισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς							
5.5 Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα							
5.6 Υποδομές και δράσεις σύγχρονου Πολιτισμού							
5.7 Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες							

Στόχοι της Στρατηγικής "Ευρώπη 2020"							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Απασχόληση	Έρευνα & Ανάπτυξη	Κλιματική Αλλαγή & Ενέργεια	Εκπαίδευση	Φτώχεια & Κοινωνικός Αποκλεισμός	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
5.8 Επενδύσεις στήριξης του παραγωγικού δυναμικού							
5.9 Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές							
5.10 Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) και προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ)							
5.11 Προώθηση έρευνας και ανάπτυξης των εγχώριων ορυκτών πρώτων υλών							
5.12 Προώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό (συμμετοχή σε εκθέσεις, εμπορικές αποστολές κλπ.)							
5.13 Δημιουργία και προώθηση εθνικού εμπορικού σήματος							
6.1 Τεχνική βοήθεια	3	1	3	1	3	11	0,44
Σύνολο	49	14	45	30	60	198	52,80%
Τιμή συνάφειας	3,27	0,93	3,00	2,00	4,00		

Σημειώσεις: Μέγιστη Τιμή Συνάφειας = 5. (5) πολύ ισχυρή συνάφεια, (3) μέτρια συνάφεια, (1) ελάχιστη συνάφεια, (0 ή κενό) καμία συνάφεια.

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι επιτυγχάνεται μέγιστη συνάφεια (σημαντικά άνω του 50%) στις δράσεις: 2.1 Ενεργειακή Απόδοση (56%), 3.3 (56%), 5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές (56%), 5.3 Προστασία και ανάδειξη

μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος (56%), 3.8 Οδική ασφάλεια (60%), 4.10 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (60%) και 3.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών (84%). Συμπερασματικά προκύπτει ότι ο συνολικός μέσος όρος ποσοστού συνάφειας **52,80%** αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι οι δράσεις του 1^{ου} Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις, συνάδουν με τον σχεδιασμό και συμβάλουν ικανοποιητικά ως προς την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής: «Ευρώπη 2020».

Πίνακας 3-3: Συμβατότητα Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Στόχους του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020

Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2014 - 2020							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Επιχειρηματικότητα Ανταγωνιστικότητα Καινοτομία	Ανθρώπινο δυναμικό- Κοινωνική ενσωμάτωση	Περιβάλλον	Επάρκεια Δημόσιας Διοίκησης	Υποδομές για ανάπτυξη	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
1.1 Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών προγραμμάτων σε τομείς αιχμής							
1.2 Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα							
1.3 Λοιπές επενδύσεις στην Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία							
1.4 Έξυπνη Εξειδίκευση – Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις							
1.5 Συστάδες ανάπτυξης							
1.6 Ψηφιακή οικονομία- Επιχειρηματικότητα							
1.7 Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη							

Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2014 - 2020							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Επιχειρηματικότητα Ανταγωνιστικότητα Καινοτομία	Ανθρώπινο δυναμικό- Κοινωνική ενσωμάτωση	Περιβάλλον	Επάρκεια Δημόσιας Διοίκησης	Υποδομές για ανάπτυξη	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
1.8 Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα (αυτοματοποίηση της παραγωγής, αξιοποίηση της συνδεσιμότητας και των μεγάλων όγκων δεδομένων, διαδίκτυο των πραγμάτων, cloud computing κλπ)							
1.9 Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονική μάθηση, κλπ)							
1.10 Ηλεκτρονική υγεία (e-health)	1	3	0	0	5	9	0,36
1.11 Ψηφιακή διασύνδεση μονάδων δημόσιας διοίκησης							
1.12 Εκσυγχρονισμός του δικαστικού συστήματος							
1.13 Έξυπνες πόλεις							
1.14 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την καινοτομία και τον τεχνολογικό μετασχηματισμό							
2.1 Ενεργειακή απόδοση	0	0	5	0	3	8	0,32
2.2 ΑΠΕ – συμπαραγωγή							

Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2014 - 2020							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Επιχειρηματικότητα Ανταγωνιστικότητα Καινοτομία	Ανθρώπινο δυναμικό- Κοινωνική ενσωμάτωση	Περιβάλλον	Επάρκεια Δημόσιας Διοίκησης	Υποδομές για ανάπτυξη	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	0	3	5		3	11	0,44
2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	0	1	5		3	9	0,36
2.5 Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα- ενεργειακή μετάβαση							
2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων							
2.7 Πράσινη επιχειρηματικότητα (επαναχρησιμοποίηση, διαχείριση γεωργικών αποβλήτων με χρήση ΑΠΕ κλπ)							
2.8 Επιχειρηματικότητα – στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής & αποδοτικής χρήσης πόρων							
2.9 Αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής							
2.10 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)	0	2	5	3	5	15	0,6
2.11 Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς (βιοποικιλότητα, περιοχές Natura κλπ)							

Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2014 - 2020							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Επιχειρηματικότητα Ανταγωνιστικότητα Καινοτομία	Ανθρώπινο δυναμικό- Κοινωνική ενσωμάτωση	Περιβάλλον	Επάρκεια Δημόσιας Διοίκησης	Υποδομές για ανάπτυξη	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
2.12 Πράσινες πόλεις (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)	0	1	3	0	3	7	0,28
2.13 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την πράσινη ανάπτυξη							
2.14 Λοιπές δράσεις κυκλικής οικονομίας							
3.1 ΤΠΕ/ Ευρυζωνικό δίκτυο πολύ υψηλής χωρητικότητας, άλλα είδη υποδομών ΤΠΕ							
3.2 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός ενεργειακών δικτύων και υποδομών							
3.3 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών	3	1	1	1	5	11	0,44
3.4 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός σιδηροδρομικού δικτύου							
3.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών	1	3		1	5	10	0,4
3.6 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός υποδομών αερομεταφορών							

Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2014 - 2020							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Επιχειρηματικότητα Ανταγωνιστικότητα Καινοτομία	Ανθρώπινο δυναμικό- Κοινωνική ενσωμάτωση	Περιβάλλον	Επάρκεια Δημόσιας Διοίκησης	Υποδομές για ανάπτυξη	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
3.7 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός υδατοδρομίων							
3.8 Οδική ασφάλεια	1	3		1	5	10	0,4
3.9 Ψηφιοποίηση μεταφορών							
3.10 Πολυτροπική και αστική κινητικότητα							
3.11 Επενδύσεις στην Εφοδιαστική αλυσίδα							
3.12 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων σε υποδομές και δίκτυα							
3.13 Λοιπές υποδομές	1	1	0	5	1	8	0,32
3.15 Προστασία - Αναβάθμιση Υποδομών Εγκατάστασης του Φορέα							
4.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	0	1	0	0	3	4	0,16
4.2 Τόνωση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (προγράμματα επιχειρηματικής κατάρτισης, μικροπιστώσεις για επιχειρηματικά σχέδια ανέργων κλπ.)							
4.3 Ενσωμάτωση Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στο εργατικό δυναμικό							

Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2014 - 2020							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Επιχειρηματικότητα Ανταγωνιστικότητα Καινοτομία	Ανθρώπινο δυναμικό- Κοινωνική ενσωμάτωση	Περιβάλλον	Επάρκεια Δημόσιας Διοίκησης	Υποδομές για ανάπτυξη	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
4.4 Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης ΑΜΕΑ	0	3	0	0	3	6	0,24
4.5 Κοινωνικές επενδύσεις (πχ στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)							
4.6 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την κοινωνική συνοχή							
4.7 Λοιπές υποδομές και δράσεις βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων							
4.8 Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές (μεταφορικό ισοδύναμο)							
4.9 Λοιπές δράσεις εκπαίδευσης – κατάρτισης εργαζομένων							

Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2014 - 2020							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Επιχειρηματικότητα Ανταγωνιστικότητα Καινοτομία	Ανθρώπινο δυναμικό- Κοινωνική ενσωμάτωση	Περιβάλλον	Επάρκεια Δημόσιας Διοίκησης	Υποδομές για ανάπτυξη	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
4.10 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (μετάβαση σε αποκεντρωμένο σύστημα μεγαλύτερων και λιγότερων μονάδων, ενίσχυση ψηφιακών και λοιπών υποδομών, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κλπ.)	1	3	0	0	3	7	0,28
4.11 Δημιουργία πρότυπων μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επαγγελματικής κατεύθυνσης, με διασύνδεση με την τοπική παραγωγή							
4.12 Διεθνοποίηση των ΑΕΙ							
4.13 Ενίσχυση δομών ενσωμάτωσης Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στην εκπαίδευση, δημιουργία μηχανισμών υποστήριξης							
4.14 Προσέλκυση καταρτισμένων Ελλήνων από το εξωτερικό (Brain Gain)							
4.15 Λοιπές δράσεις ενίσχυσης των υποδομών και υπηρεσιών στήριξης της εκπαίδευσης							
4.16 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	0	3	3	3	5	14	0,56

Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2014 - 2020							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Επιχειρηματικότητα Ανταγωνιστικότητα Καινοτομία	Ανθρώπινο δυναμικό- Κοινωνική ενσωμάτωση	Περιβάλλον	Επάρκεια Δημόσιας Διοίκησης	Υποδομές για ανάπτυξη	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
4.17 Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών -στήριξη τοπικών πρωτοβουλιών							
5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές	3	1	1	1	5	11	0,44
5.2 Προώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού (health & wellness, city break, αγροτουρισμός, ορειβατικός τουρισμός κλπ.)							
5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	1	0	1	3	5	10	0,4
5.4 Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής στον τομέα του τουρισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς							
5.5 Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα							
5.6 Υποδομές και δράσεις σύγχρονου Πολιτισμού							
5.7 Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες							
5.8 Επενδύσεις στήριξης του παραγωγικού δυναμικού							

Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2014 - 2020							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Επιχειρηματικότητα Ανταγωνιστικότητα Καινοτομία	Ανθρώπινο δυναμικό- Κοινωνική ενσωμάτωση	Περιβάλλον	Επάρκεια Δημόσιας Διοίκησης	Υποδομές για ανάπτυξη	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
5.9 Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές							
5.10 Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) και προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ)							
5.11 Προώθηση έρευνας και ανάπτυξης των εγχώριων ορυκτών πρώτων υλών							
5.12 Προώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό (συμμετοχή σε εκθέσεις, εμπορικές αποστολές κλπ.)							
5.13 Δημιουργία και προώθηση εθνικού εμπορικού σήματος							
6.1 Τεχνική βοήθεια	3	1	0	5	0	9	0,36
Σύνολο	15	30	29	23	62	159	42,40%
Τιμή συνάφειας	1,00	2,00	1,93	1,53	4,13		

Σημειώσεις: Μέγιστη Τιμή Συνάφειας = 5. (5) πολύ ισχυρή συνάφεια, (3) μέτρια συνάφεια, (1) ελάχιστη συνάφεια, (0 ή κενό) καμία συνάφεια.

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι επιτυγχάνεται μέγιστη συνάφεια (σημαντικά άνω του 50%) στις δράσεις: 4.16 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού (56%) και 2.10 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (60%). Συμπερασματικά προκύπτει ότι ο συνολικός μέσος όρος ποσοστού συνάφειας **42,40%** αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι οι δράσεις του 1^{ου} Περιφερειακού

Προγράμματος Ανάπτυξης είναι συμπληρωματικές μιας ευρύτερης περιφερειακής στρατηγικής για την περίοδο 2014-2022, αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις, συνάδουν με τον σχεδιασμό και συμβάλουν ικανοποιητικά ως προς την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής: «ΕΣΠΑ 2014-2020».

Πίνακας 3-4: Συμβατότητα Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Στόχους του Νέου ΕΣΠΑ 2021-2027

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Μία εξυπνότερη Ευρώπη	Μία πιο πράσινη Ευρώπη	Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη	Μια πιο κοινωνική Ευρώπη	Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
1.1 Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών προγραμμάτων σε τομείς αιχμής							
1.2 Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα							
1.3 Λοιπές επενδύσεις στην Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία							
1.4 Έξυπνη Εξειδίκευση – Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις							
1.5 Συστάδες ανάπτυξης							
1.6 Ψηφιακή οικονομία-Επιχειρηματικότητα							
1.7 Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη							

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Μία εξυπνότερη Ευρώπη	Μία πιο πράσινη Ευρώπη	Μία πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη	Μία πιο κοινωνική Ευρώπη	Μία Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
1.8 Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα (αυτοματοποίηση της παραγωγής, αξιοποίηση της συνδεσιμότητας και των μεγάλων όγκων δεδομένων, διαδίκτυο των πραγμάτων, cloud computing κλπ)							
1.9 Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονική μάθηση, κλπ)							
1.10 Ηλεκτρονική υγεία (e-health)	3	5	1	5	3	17	0,68
1.11 Ψηφιακή διασύνδεση μονάδων δημόσιας διοίκησης							
1.12 Εκσυγχρονισμός του δικαστικού συστήματος							
1.13 Έξυπνες πόλεις							
1.14 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την καινοτομία και τον τεχνολογικό μετασχηματισμό							
2.1 Ενεργειακή απόδοση	0	5	0	0	0	5	0,2
2.2 ΑΠΕ – συμπαραγωγή							
2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	0	5	0	0	3	8	0,32

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Μία εξυπνότερη Ευρώπη	Μία πιο πράσινη Ευρώπη	Μία πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη	Μία πιο κοινωνική Ευρώπη	Μία Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	0	1	5	0	3	9	0,36
2.5 Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα-ενεργειακή μετάβαση							
2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων							
2.7 Πράσινη επιχειρηματικότητα (επαναχρησιμοποίηση, διαχείριση γεωργικών αποβλήτων με χρήση ΑΠΕ κλπ)							
2.8 Επιχειρηματικότητα – στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής & αποδοτικής χρήσης πόρων							
2.9 Αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής							
2.10 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)	0	5	1	0	1	7	0,28
2.11 Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς (βιοποικιλότητα, περιοχές Natura κλπ)							
2.12 Πράσινες πόλεις (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)	0	3	0	0	1	4	0,16

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Μία εξυπνότερη Ευρώπη	Μία πιο πράσινη Ευρώπη	Μία πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη	Μία πιο κοινωνική Ευρώπη	Μία Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
2.13 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την πράσινη ανάπτυξη							
2.14 Λοιπές δράσεις κυκλικής οικονομίας							
3.1 ΤΠΕ/ Ευρυζωνικό δίκτυο πολύ υψηλής χωρητικότητας, άλλα είδη υποδομών ΤΠΕ							
3.2 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός ενεργειακών δικτύων και υποδομών							
3.3 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών	1	5	5	1	5	17	0,68
3.4 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός σιδηροδρομικού δικτύου							
3.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών	1	1	5	3	3	13	0,52
3.6 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός υποδομών αερομεταφορών							
3.7 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός υδατοδρομίων							
3.8 Οδική ασφάλεια	0	1	5	3	1	10	0,4
3.9 Ψηφιοποίηση μεταφορών							
3.10 Πολυτροπική και αστική κινητικότητα							
3.11 Επενδύσεις στην Εφοδιαστική αλυσίδα							

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Μία εξυπνότερη Ευρώπη	Μία πιο πράσινη Ευρώπη	Μία πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη	Μία πιο κοινωνική Ευρώπη	Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
3.12 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων σε υποδομές και δίκτυα							
3.13 Λοιπές υποδομές	0	0	3	0	1	4	0,16
3.15 Προστασία - Αναβάθμιση Υποδομών Εγκατάστασης του Φορέα							
4.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	0	0	0	5	0	5	0,2
4.2 Τόνωση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (προγράμματα επιχειρηματικής κατάρτισης, μικροπιστώσεις για επιχειρηματικά σχέδια ανέργων κλπ.)							
4.3 Ενσωμάτωση Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στο εργατικό δυναμικό							
4.4 Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης ΑΜΕΑ							
4.5 Κοινωνικές επενδύσεις (πχ στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)							

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Μία εξυπνότερη Ευρώπη	Μία πιο πράσινη Ευρώπη	Μία πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη	Μία πιο κοινωνική Ευρώπη	Μία Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
4.6 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την κοινωνική συνοχή							
4.7 Λοιπές υποδομές και δράσεις βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων							
4.8 Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές (μεταφορικό ισοδύναμο)							
4.9 Λοιπές δράσεις εκπαίδευσης – κατάρτισης εργαζομένων							
4.10 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (μετάβαση σε αποκεντρωμένο σύστημα μεγαλύτερων και λιγότερων μονάδων, ενίσχυση ψηφιακών και λοιπών υποδομών, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κλπ.)	0	0	3	5	0	8	0,32
4.11 Δημιουργία πρότυπων μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επαγγελματικής κατεύθυνσης, με διασύνδεση με την τοπική παραγωγή							

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Μία εξυπνότερη Ευρώπη	Μία πιο πράσινη Ευρώπη	Μία πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη	Μία πιο κοινωνική Ευρώπη	Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
4.12 Διεθνοποίηση των ΑΕΙ							
4.13 Ενίσχυση δομών ενσωμάτωσης Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στην εκπαίδευση, δημιουργία μηχανισμών υποστήριξης							
4.14 Προσέλκυση καταρτισμένων Ελλήνων από το εξωτερικό (Brain Gain)							
4.15 Λοιπές δράσεις ενίσχυσης των υποδομών και υπηρεσιών στήριξης της εκπαίδευσης							
4.16 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	0	3	3	3	5	14	0,56
4.17 Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών - στήριξη τοπικών πρωτοβουλιών							
5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές	3	1	1	1	5	11	0,44
5.2 Προώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού (health & wellness, city break, αγροτουρισμός, ορειβατικός τουρισμός κλπ.)							

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Μία εξυπνότερη Ευρώπη	Μία πιο πράσινη Ευρώπη	Μία πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη	Μία πιο κοινωνική Ευρώπη	Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	1	0	1	3	5	10	0,4
5.4 Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής στον τομέα του τουρισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς							
5.5 Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα							
5.6 Υποδομές και δράσεις σύγχρονου Πολιτισμού							
5.7 Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες							
5.8 Επενδύσεις στήριξης του παραγωγικού δυναμικού							
5.9 Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές							
5.10 Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) και προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ)							
5.11 Προώθηση έρευνας και ανάπτυξης των εγχώριων ορυκτών πρώτων υλών							

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027							
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Μία εξυπνότερη Ευρώπη	Μία πιο πράσινη Ευρώπη	Μία πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη	Μία πιο κοινωνική Ευρώπη	Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
5.12 Προώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό (συμμετοχή σε εκθέσεις, εμπορικές αποστολές κλπ.)							
5.13 Δημιουργία και προώθηση εθνικού εμπορικού σήματος							
6.1 Τεχνική βοήθεια	3	3	3	3	3	15	0,6
Σύνολο	12	38	36	32	39	157	41,87%
Τιμή συνάφειας	0,80	2,53	2,40	2,13	2,60		

Σημειώσεις: Μέγιστη Τιμή Συνάφειας = 5. (5) πολύ ισχυρή συνάφεια, (3) μέτρια συνάφεια, (1) ελάχιστη συνάφεια, (0 ή κενό) καμία συνάφεια.

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι επιτυγχάνεται μέγιστη συνάφεια (σημαντικά άνω του 50%) μόνο στις δράσεις: 3.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών (52%), 4.16 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού (56%), 3.3 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών (68%), 1.10 Ηλεκτρονική υγεία (68%) και 6.1 Τεχνική βοήθεια (60%). Συμπερασματικά προκύπτει ότι ο συνολικός μέσος όρος ποσοστού συνάφειας **41,87%** αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι οι δράσεις του 1^{ου} Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης είναι συμπληρωματικές μιας ευρύτερης περιφερειακής στρατηγικής για την περίοδο 2014-2020 και ιδιαίτερα του ΕΣΠΑ (καθόσον επιτυγχάνουν σχεδόν όμοιο ποσοστό) αλλά δεν συνάδουν επαρκώς με τον σχεδιασμό και την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής: «ΕΣΠΑ 2021-2027». Συνεπώς θα πρέπει οι προγραμματιζόμενες δράσεις της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων σε αυτή την στρατηγική να σηκώσουν το βάρος της ισόρροπης ανάπτυξης, τουλάχιστον κατά τα πρώτα δύο έτη εξέλιξης του Π.Π.Α.. Στη συνέχεια, με την αξιοποίηση της Τεχνικής Βοήθειας και την επικαιροποίηση του Π.Π.Α. θα καταστεί εφικτή η μεγέθυνση της συνάφειας του Π.Π.Α. με το ΕΣΠΑ 21-27 της Π.Ι.Ν.

3.4.2 Συμβατότητα με Εθνικές Στρατηγικές

Πίνακας 3-5: Συμβατότητα Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με Αντίστοιχες Εθνικές Στρατηγικές

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τμή Συνάφειας
1.1 Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών προγραμμάτων σε τομείς αιχμής										
1.2 Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα										
1.3 Λοιπές επενδύσεις στην Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία										
1.4 Έξυπνη Εξειδίκευση – Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις										
1.5 Συστάδες ανάπτυξης										
1.6 Ψηφιακή οικονομία- Επιχειρηματικότητα										

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
1.7 Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη										
1.8 Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα (αυτοματοποίηση της παραγωγής, αξιοποίηση της συνδεσιμότητας και των μεγάλων όγκων δεδομένων, διαδίκτυο των πραγμάτων, cloud computing κλπ)										
1.9 Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονική μάθηση, κλπ)										
1.10 Ηλεκτρονική υγεία (e-health)	0	3	0	0	0	0	5	1	9	0,23
1.11 Ψηφιακή διασύνδεση μονάδων δημόσιας διοίκησης										
1.12 Εκσυγχρονισμός του δικαστικού συστήματος										

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
1.13 Έξυπνες πόλεις										
1.14 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την καινοτομία και τον τεχνολογικό μετασχηματισμό										
2.1 Ενεργειακή απόδοση	0	0	3	0	0	0		0	3	0,08
2.2 ΑΠΕ – συμπαραγωγή										
2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	0	1	3	0	0	0	5	0	9	0,23
2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	0	1	3	0	0	0	1	0	5	0,13
2.5 Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα- ενεργειακή μετάβαση										
2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων										

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
2.7 Πράσινη επιχειρηματικότητα (επαναχρησιμοποίηση, διαχείριση γεωργικών αποβλήτων με χρήση ΑΠΕ κλπ)										
2.8 Επιχειρηματικότητα – στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής & αποδοτικής χρήσης πόρων										
2.9 Αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής										
2.10 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)	0	0	5	0	0	0	1	0	6	0,15

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
2.11 Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς (βιοποικιλότητα, περιοχές Natura κλπ)										
2.12 Πράσινες πόλεις (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)	0	0	1	0	0	0	0	1	2	0,05
2.13 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την πράσινη ανάπτυξη										
2.14 Λοιπές δράσεις κυκλικής οικονομίας										
3.1 ΤΠΕ/ Ευρυζωνικό δίκτυο πολύ υψηλής χωρητικότητας, άλλα είδη υποδομών ΤΠΕ										

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
3.2 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός ενεργειακών δικτύων και υποδομών										
3.3 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών	0	0	1	3	0	0	3	0	7	0,18
3.4 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός σιδηροδρομικού δικτύου										
3.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών	0	0	3	3	0	0	3	0	9	0,23
3.6 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός υποδομών αερομεταφορών										
3.7 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός υδατοδρομίων										
3.8 Οδική ασφάλεια	0	0	3	3	0	0	3	0	9	0,23
3.9 Ψηφιοποίηση μεταφορών										

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
3.10 Πολυτροπική και αστική κινητικότητα										
3.11 Επενδύσεις στην Εφοδιαστική αλυσίδα										
3.12 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων σε υποδομές και δίκτυα										
3.13 Λοιπές υποδομές	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0,03
3.15 Προστασία -Αναβάθμιση Υποδομών Εγκατάστασης του Φορέα										
4.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	0	3	0	0	0	0	5	0	8	0,20
4.2 Τόνωση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (προγράμματα επιχειρηματικής κατάρτισης, μικροπιστώσεις για επιχειρηματικά σχέδια ανέργων κλπ.)										

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
4.3 Ενσωμάτωση Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στο εργατικό δυναμικό										
4.4 Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης ΑΜΕΑ										
4.5 Κοινωνικές επενδύσεις (πχ στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)										
4.6 Συμμετοχή σε επενδυτικά οχήματα με σκοπό την συγχρηματοδότηση στοχευμένων επενδύσεων με προσανατολισμό την κοινωνική συνοχή										
4.7 Λοιπές υποδομές και δράσεις βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων										

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
4.8 Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές (μεταφορικό ισοδύναμο)										
4.9 Λοιπές δράσεις εκπαίδευσης – κατάρτισης εργαζομένων										
4.10 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (μετάβαση σε αποκεντρωμένο σύστημα μεγαλύτερων και λιγότερων μονάδων, ενίσχυση ψηφιακών και λοιπών υποδομών, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κλπ.)	3	5	1	3	1	3	0	3	19	0,48
4.11 Δημιουργία πρότυπων μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επαγγελματικής κατεύθυνσης, με διασύνδεση με την τοπική παραγωγή										

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
4.12 Διεθνοποίηση των ΑΕΙ										
4.13 Ενίσχυση δομών ενσωμάτωσης Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στην εκπαίδευση, δημιουργία μηχανισμών υποστήριξης										
4.14 Προσέλκυση καταρτισμένων Ελλήνων από το εξωτερικό (Brain Gain)										
4.15 Λοιπές δράσεις ενίσχυσης των υποδομών και υπηρεσιών στήριξης της εκπαίδευσης										
4.16 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	1	1	1	1	0	0	0	1	5	0,13
4.17 Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών -στήριξη τοπικών πρωτοβουλιών										

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές	5	0	1	0	0	3	0	0	9	0,23
5.2 Προώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού (health & wellness, city break, αγροτουρισμός, ορειβατικός τουρισμός κλπ.)										
5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	5	0	1	0	0	3	0	0	9	0,23
5.4 Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής στον τομέα του τουρισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς										
5.5 Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα										
5.6 Υποδομές και δράσεις σύγχρονου Πολιτισμού										

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
5.7 Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες										
5.8 Επενδύσεις στήριξης του παραγωγικού δυναμικού										
5.9 Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές										
5.10 Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) και προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ)										
5.11 Προώθηση έρευνας και ανάπτυξης των εγχώριων ορυκτών πρώτων υλών										
5.12 Προώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό (συμμετοχή σε εκθέσεις, εμπορικές αποστολές κλπ.)										

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027										
Άξονες Προτεραιότητας ΠΠΑ	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική	Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη	Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά	Εθνική Στρατηγική για την ΚΑΛΟ	Στρατηγική για την Υγεία	Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση	Σύνολο (s)	Τιμή Συνάφειας
5.13 Δημιουργία και προώθηση εθνικού εμπορικού σήματος										
6.1 Τεχνική βοήθεια	5	5	5	5	5	5	5	5	40	1,00
Σύνολο	19	20	31	18	6	14	31	11	150	25,00%
Τιμή συνάφειας	1,27	1,33	2,07	1,20	0,40	0,93	2,07	0,73		

Σημειώσεις: Μέγιστη Τιμή Συνάφειας = 5. (5) πολύ ισχυρή συνάφεια, (3) μέτρια συνάφεια, (1) ελάχιστη συνάφεια, (0 ή κενό) καμία συνάφεια.

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι επιτυγχάνεται μέγιστη συνάφεια (σημαντικά άνω του 50%) μόνο στη δράση: 6.1 Τεχνική βοήθεια (100%). Συμπερασματικά, προκύπτει ότι ο συνολικός μέσος όρος ποσοστού συνάφειας **25,00%** του 1^{ου} Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης επί όλων των προαναφερόμενων στρατηγικών είναι ανεπαρκής για να τις στηρίξει ικανοποιητικά.

Επίσης, αποδεικνύει ότι οι δράσεις του Π.Π.Α. είναι συμπληρωματικές της ευρύτερης περιφερειακής στρατηγικής ΕΣΠΑ για την περίοδο 2014-2020 και δεν συνάδουν επαρκώς με τον σχεδιασμό και την επίτευξη των στόχων της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2025/27.

Επομένως, θα πρέπει οι προγραμματιζόμενες δράσεις της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων για την νέα προγραμματική περίοδο σε κάθε μία εκ των προαναφερόμενων στρατηγικών να σηκώσουν το βάρος της ισόρροπης ανάπτυξης, τουλάχιστον κατά τα πρώτα δύο έτη εξέλιξης του Π.Π.Α..

Στη συνέχεια, με την αξιοποίηση της Τεχνικής Βοήθειας και την επικαιροποίηση του Π.Π.Α. θα καταστεί εφικτή η μεγέθυνση της συνάφειας του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Π.Ι.Ν. με τις επιμέρους Εθνικές Στρατηγικές.

3.5 ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

3.5.1 Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Περιφέρειας Ιονίων Νησιών

Το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) εναρμονίζεται και εξειδικεύει στον χώρο της Περιφέρειας, τις γενικές κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται στον Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Πρόληψης Παραγωγής Αποβλήτων παράλληλα με τις βασικές αρχές, κατευθύνσεις και στόχους της Ενότητας Β «Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων» του ν. 4042/2012 (ΦΕΚ 24/Α/13-2-12), ο οποίος απορρέει από την κοινοτική οδηγία 2008/98 ΕΚ. Το ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας θέτοντας ποσοτικούς στόχους για όλα τα ρεύματα αποβλήτων εξειδικεύοντας έτσι τις κατευθύνσεις και τους στόχους του ΕΣΔΑ. Περιλαμβάνει επίσης και ένα σχέδιο πρόληψης μείωσης παραγωγής αποβλήτων ενώ ταυτόχρονα θέτει ποιοτικούς στόχους αναφορικά με την πρόληψη μείωσης παραγωγής αποβλήτων για επιλεγμένα ρεύματα αποβλήτων όπως: απόβλητα τροφίμων, χαρτί και απόβλητα συσκευασίας.

Η Στρατηγική της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στοχεύει στην υλοποίηση των απαιτούμενων υποδομών για τη βιώσιμη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και στην υλοποίηση συμπληρωματικών δράσεων για την ενίσχυση της πρόληψης και της ανακύκλωσης, σύμφωνα με τις αρχές της πολιτικής της Ε.Ε. Οι προτεινόμενοι **γενικοί στόχοι** του ΠΕΣΔΑ της Π.Ι.Ν. παρουσιάζονται ακολούθως:

- Σταθεροποίηση παραγωγής αποβλήτων στα επίπεδα του 2011, με φθίνουσα τάση.
- Θεσμοθέτηση μέτρων για πρόληψη παραγωγής αποβλήτων και ιδίως για τα απόβλητα τροφίμων και συσκευασίας. Ανάπτυξη Ζώνης Ειδικής Διαχείρισης Αποβλήτων (ΖΕΔΑ) για τις νησιωτικές και τουριστικές περιοχές.
- Προτεραιότητα στη διαλογή αποβλήτων υλικών στην πηγή με σκοπό στη συνέχεια να οδηγηθούν σε – αποκεντρωμένες – υποδομές διαχείρισης, έναντι της διαχείρισής τους σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας σύμμεικτων ΑΣΑ.

- Ολοκλήρωση του αναγκαίου δικτύου με την προσθήκη του νέου δικτύου των Πράσινων Σημείων – ΚΑΕΔΙΣΠ σε υποδομές διαχείρισης αποβλήτων.
- Μείωση στο ελάχιστο δυνατό της συνολικής ποσότητας ανακτήσιμων αποβλήτων που διατίθενται για υγειονομική ταφή.
- Ριζικός ανασχεδιασμός του υφιστάμενου σχεδιασμού υποδομών διαχείρισης, με στόχο τη ριζική αναβάθμιση της ανακύκλωσης και ανάκτησης με χωριστή συλλογή.
- Περαιτέρω αξιοποίηση δευτερογενών υλικών (κομπόστ/compost, κομπόστ τύπου Α) με εξασφάλιση αυστηρών ποιοτικών προδιαγραφών.
- Ανάκτηση ενέργειας σε συμπληρωματικό ρόλο, όταν έχουν εξαντληθεί τα περιθώρια άλλου είδους ανάκτησης.
- Συστηματική καταγραφή και παρακολούθηση των δεδομένων παραγωγής και διαχείρισης των αποβλήτων – Δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου δεδομένων αποβλήτων, το οποίο θα είναι προσβάσιμο από όλους τους αρμόδιους φορείς.
- Δημιουργία περιφερειακού μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου της διαχείρισης των αποβλήτων.
- Ανάπτυξη περιφερειακής επικοινωνιακής στρατηγικής για τα απόβλητα που θα στοχεύει σε ομάδες-στόχους και θα αξιοποιήσει το σύνολο των προσβάσιμων τρόπων επικοινωνίας (π.χ. κοινωνικά μέσα δικτύωσης).
- Άμεση εξάλειψη της ανεξέλεγκτης διάθεσης αστικών αποβλήτων και λοιπών αποβλήτων.
- Ορθολογική διαχείριση των ιστορικά αποθηκευμένων αποβλήτων, με υποβολή των σχετικών προγραμμάτων - σχεδίων συμμόρφωσης από τους υπόχρεους.
- Αποκατάσταση των κυριότερων ρυπασμένων χώρων διάθεσης αποβλήτων.

Σκόπιμη κρίνεται και η αναφορά στους **στόχους** ανά τομέα του **Σχεδίου Πρόληψης Παραγωγής Αποβλήτων**:

- Τομέας Προτεραιότητας - Απόβλητα τροφίμων. Ειδικός στόχος: Προώθηση της μείωσης παραγωγής αποβλήτων τροφίμων.
- Τομέας Προτεραιότητας - Χαρτί. Ειδικός στόχος: Προώθηση της μείωσης κατανάλωσης χαρτιού.
- Τομέας Προτεραιότητας - Υλικά/απόβλητα συσκευασίας. Ειδικός στόχος: Προώθηση της μείωσης αποβλήτων συσκευασίας.
- Τομέας Προτεραιότητας - Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού. Ειδικός στόχος: Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης ΑΗΗΕ.

Το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης των Αποβλήτων εστιάζει και αναλύει την υφιστάμενη κατάσταση ανά διαχειριστική ενότητα και στη συνέχεια προτείνει ορισμένες δράσεις και έργα για την επίτευξη των στόχων του ΠΕΣΔΑ.

3.5.2 Η Περιφερειακή⁴ Στρατηγική για το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ 2021-2027

Τα περισσότερα εκ των προβλημάτων και των αναγκών της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων έχουν διαχρονική παρουσία, με αποτέλεσμα τη συσσώρευση των διαθέσιμων εργαλείων ανταπόκρισης σε αυτά κάθε φορά. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί μια ανάγκη συνεχούς σχεδιασμού πολιτικών, που εμπλουτίζεται κάθε φορά με νέα στοιχεία και αντιλήψεις. Με γνώμονα το σύνολο των υφιστάμενων προβλημάτων και προκλήσεων, σε συνδυασμό με το ευρύτερο (ευρωπαϊκό και εθνικό) πλαίσιο αναπτυξιακών επιδιώξεων, η στρατηγική της Περιφέρειας οφείλει αφενός να συνδυάζει την αξιοποίηση των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων, ενσωματώνοντας σε αυτά τη δυναμική της γνώσης, επιδιώκοντας έτσι μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία και αφετέρου να αξιοποιεί τις δυνατότητες και να αντιμετωπίζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τα πρόσθετα προβλήματα που συνθέτουν η «νησιωτικότητα» και ο θαλάσσιος περίγυρος, διαμορφώνοντας ταυτόχρονα συνθήκες και ικανότητες για την αντιμετώπιση πιέσεων και κρίσεων.

Με βάση λοιπόν τα παραπάνω, η διαμόρφωση της Νέας Περιφερειακής Στρατηγικής των Ιονίων Νήσων γίνεται κατόπιν συνυπολογισμού μιας σειράς επιδιώξεων, όπως είναι η αύξηση της «ελκυστικότητας», η διασφάλιση της «βιωσιμότητας» αλλά και της «ανθεκτικότητας» της Περιφέρειας. Πιο συγκεκριμένα, η αύξηση της «ελκυστικότητας» δύναται να ενισχυθεί μέσα από τον διαρκή επηρεασμό των παραγόντων που ενθαρρύνουν την ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας αλλά και με τη δημιουργία συναφών θέσεων απασχόλησης που δύναται να έχει ως αποτέλεσμα την προσέλκυση κατοίκων και επισκεπτών. Η διασφάλιση της «βιωσιμότητας» της Περιφέρειας συνιστά έναν ακόμη σημαντικό προάγοντα που παραπέμπει κυρίως στις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού με τις ιδιαιτερότητες που δημιουργεί η νησιωτική φυσιογνωμία, στη περιβαλλοντική αειφορία και στη θωράκιση του κοινωνικού ιστού. Αναφορικά με την αύξηση της «ανθεκτικότητας» της περιφέρειας, η βασική της επιδίωξη είναι να καταστήσει την Περιφέρεια ικανή να αντιμετωπίσει κάθε είδους χρόνιων πιέσεων και έκτακτων κρίσεων, που έχουν αντίκτυπο τόσο στο ανθρώπινο δυναμικό και τον κοινωνικό ιστό, όσο και στο παραγωγικό σύστημα και το περιφερειακό «οικοσύστημα» γενικότερα.

Ο νέος Στρατηγικός Σχεδιασμός της Περιφέρειας γίνεται κάτω από την ύπαρξη της «νησιωτικότητας» στο σύνολό της, που χαρακτηρίζεται από εύθραυστες ισορροπίες μεταξύ παραγωγικών δραστηριοτήτων και περιβάλλοντος, χωρικές ανισότητες μεταξύ διαφόρων τύπων γεωγραφικών ενοτήτων, εξωστρεφή προσανατολισμό ως κυρίαρχη επιλογή και την ανάγκη συγκράτησης μιας ελάχιστης πληθυσμιακής πύκνωσης, απαραίτητης τόσο στην παραγωγική διαδικασία, όσο και για τη διασφάλιση της κοινωνική συνοχής. Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, το «όραμα⁵» ανάπτυξης της Π.Ι.Ν. συνοψίζεται ως εξής: **«Ιόνια Νησιά: Ελκυστικός Προορισμός, Βιώσιμος Τόπος, Ανθεκτική Περιφέρεια».**

Η επίτευξη του Στρατηγικού Στόχου της Περιφέρειας, θα πραγματοποιηθεί με την αποτελεσματική και αποδοτική αξιοποίηση των διατιθέμενων πόρων που αναλογούν στην Περιφέρεια, από όλα τα

⁴ Πηγή: Προκαταρκτικό Κείμενο για την ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ της Π.Ι.Ν. στο πλαίσιο της Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2021-2027, <http://www.peponia.gr/wp-content/uploads/2020/12/3.-Regional-Strategy-Prokliseis-Stoxoi-112020.pdf>

⁵ Κείμενο για την ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ της Π.Ι.Ν. στο πλαίσιο της Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2021-2027, Σεπτέμβριος – Δεκέμβριος 2020

Ταμεία (ΕΔΕΤ) της ΕΕ, τα οποία θα συγχρηματοδοτήσουν το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) της Χώρας, κατά την περίοδο 2021-2027. Οι βασικές και αλληλο-συμπληρούμενες συνιστώσες της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Π.Ι.Ν. είναι:

Στο πλαίσιο των βασικών Αναπτυξιακών Προτεραιοτήτων της Περιφέρειας, η αναπτυξιακή στρατηγική, καλείται να αντιμετωπίσει ορισμένες προκλήσεις οι οποίες είναι οι εξής:

- Ισχυροποίηση της παραγωγικής δυναμικότητας και ικανότητας της Π.Ι.Ν
- Διασφάλιση της κοινωνικής συνεκτικότητας
- Αντιμετώπιση αποτελεσματική των ιδιομορφιών της νησιωτικότητας
- Αξιοποίηση της ποικιλομορφίας των πόρων και της χωρικής διαφορετικότητας

Ειδικότερα, κατά τον σχεδιασμό της **νέας προγραμματικής περιόδου 2021-2027** δίνεται έμφαση από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων μέσα από όλες τις προγραμματιζόμενες δράσεις και στρατηγικές στην επίτευξη αποτελεσμάτων και στους πέντε στόχους πολιτικής, εντοπίζοντας τις προκλήσεις και διασύνδεοντάς τις με τους Στόχους Πολιτικής, ως ακολούθως:

1. Διασυνδεδεμένα με το **Στόχο Πολιτικής 1** η ΠΡΟΚΛΗΣΗ_1: «Ισχυροποίηση της παραγωγικής δυναμικότητας και ικανότητας» όπως εξειδικεύεται από τους περαιτέρω στόχους ΣΣ1: «Διαφοροποίηση του παραγωγικού συστήματος & προτύπου στην κατεύθυνση της «έξυπνης εξειδίκευσης», ΣΣ2: «Διαμόρφωση συνθηκών Ανθεκτικότητας του παραγωγικού συστήματος».
2. Διασυνδεδεμένα με το **Στόχο Πολιτικής 4** η ΠΡΟΚΛΗΣΗ_2: «Διασφάλιση της κοινωνικής συνεκτικότητας ικανότητας» όπως εξειδικεύεται από τους περαιτέρω στόχους: ΣΣ3: Αξιοποίηση του πλεονάσματος δεξιοτήτων για αναβάθμιση της Αγοράς Εργασίας και ΣΣ4: Δημιουργία συνθηκών κοινωνικής Ανθεκτικότητας.
3. Διασυνδεδεμένα με το **Στόχο Πολιτικής 3** και **Στόχο Πολιτικής 2** η ΠΡΟΚΛΗΣΗ_3: «Αντιμετώπιση αποτελεσματική των ιδιομορφιών της νησιωτικότητας» όπως εξειδικεύεται από τους περαιτέρω στόχους ΣΣ5: «Διασφάλιση βασικών προϋποθέσεων ελκυστικής διαβίωσης κατοίκων & επισκεπτών» και ΣΣ6: «Βιώσιμη αντιμετώπιση φυσικών & ανθρωπογενών πιέσεων στο νησιωτικό οικοσύστημα».
4. Διασυνδεδεμένα με το **Στόχο Πολιτικής 5** η ΠΡΟΚΛΗΣΗ_4: «Αξιοποίηση της ποικιλομορφίας των πόρων και της χωρικής διαφορετικότητας» όπως εξειδικεύεται από τον περαιτέρω στόχο ΣΣ7: «Πρώθηση ολοκληρωμένων χωρικών πολιτικών ενδογενούς ανάπτυξης».

3.5.3 Περιφερειακό Πρόγραμμα Ιονίων Νησιών 2014-2020

Ο κεντρικός Αναπτυξιακός Στόχος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 ήταν η *«Βιώσιμη ανάπτυξη με ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας της ΠΙΝ, μέσα από την αξιοποίηση της οικονομίας της γνώσης, του πολιτιστικού και περιβαλλοντικού αποθέματος»*, προκειμένου να αυξηθεί η απασχόληση και η ευημερία των πολιτών. Το αναπτυξιακό όραμα της ΠΙΝ για την ίδια προγραμματική περίοδο ήταν να αποτελέσουν τα *«Ιόνια Νησιά, Ελκυστικό Προορισμό & Βιώσιμο Τόπο»*. Οι κυριότεροι αναπτυξιακοί στόχοι της περιφέρειας επιγραμματικά ήταν:

1. Η διαφοροποίηση του παραγωγικού συστήματος, μέσω της υιοθέτησης των προτεραιοτήτων της «έξυπνης εξειδίκευση» της Περιφέρειας γεγονός που συνεισφέρει στη δημιουργία απασχόλησης στους τομείς εξειδίκευσης.
2. Η ενίσχυση του κοινωνικού ιστού, διευκολύνοντας την πρόσβαση στη γνώση για την αποφυγή του κινδύνου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Συνεισφέροντας σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής Ευρώπη 2020 για την «έξυπνη ανάπτυξη» και την «ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς» (κοινωνική προστασία).
3. Η διαχείριση του περιβάλλοντος και του χώρου με στόχο τη βιωσιμότητα, την προστασία του περιβάλλοντος, την εξοικονόμηση & ορθολογική χρήση των πόρων, την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την αντιμετώπιση φυσικών κινδύνων, συνεισφέροντας, επομένως, στις στοχεύσεις της στρατηγικής Ευρώπη 2020 για την «έξυπνη ανάπτυξη» (αξιοποίηση πόρων) και στην «βιώσιμη ανάπτυξη» (προστασία περιβάλλοντος, χαμηλοί ρύποι).

Το ΠΕΠ των Ιονίων Νήσων 2014-2020 ήταν περίπου 231 εκατομμύρια ευρώ. Συνολικά πάνω από τα μισά κεφάλαια αφορούσαν περιβαλλοντικά έργα (38,8%) και έργα μεταφοράς (15,2%), άλλα και την ανάπτυξη και προστασία ανθρώπινου δυναμικού (33,9%). Ένα σχετικά μικρότερο ποσό αφορούσε δράσεις υποστήριξης της επιχειρηματικότητας (6,1%) και έρευνα και τεχνολογία (4,1%).

Σε σύγκριση με το μερίδιο των συνολικών πόρων των 13 ΠΕΠ σε διαφορετικές πολιτικές προτεραιότητες, το ΠΕΠ των Ιονίων Νήσων εκχωρεί περισσότερους πόρους στο περιβάλλον (126%) και στο ανθρώπινο κεφάλαιο (106%) και λιγότερο σε έρευνα και τεχνολογία (93%) στις μεταφορές (70%) και επιχειρηματικότητα (66%). Αναφορικά με την πρόοδο της εφαρμογής του ΠΕΠ, δύναται να χαρακτηριστεί ως αργή, καθώς περίπου το 56,4% του προϋπολογισμού της ΠΕΠ (έως τον Μάρτιο του 2020) έχει ανατεθεί σε έργα και δράσεις και μόλις το 30,6% στην πραγματικότητα δαπανήθηκε.

Οι πόροι του ΠΕΠ αντιστοιχίζονται από τα κεφάλαια (περίπου 382 εκατομμύρια ευρώ) από τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα ΕΣΠΑ στα Ιόνια Νησιά. Τα Τομεακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ που απευθύνονται στα Ιόνια Νησιά αφιερώνουν ένα σχετικά υψηλότερο μερίδιο στην έρευνα και την τεχνολογία, περισσότερο ή λιγότερο παρόμοια μερίδια στην επιχειρηματικότητα, το ανθρώπινο κεφάλαιο και περιβάλλον και σημαντικά χαμηλότερους πόρους στις μεταφορές. Αυτά τα προγράμματα διατηρούν επίσης ορισμένους πόρους για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης στα Ιόνια Νησιά (2,1%).

3.5.4 Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Το Χωροταξικό Σχέδιο Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (ΦΕΚ 56B'/19.01.04), αποτελεί το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού, όπως αυτό περιγράφεται στον νόμο 2742/99 «Χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη κι άλλες διατάξεις». Πρόκειται για ένα σχέδιο Στρατηγικής Χωροταξίας, όπου προσδιορίζονται με προοπτική δεκαπέντε (15) ετών βασικές προτεραιότητες και οι στρατηγικές επιλογές για την ολοκληρωμένη και αειφόρο ανάπτυξη του χώρου στο επίπεδο της Περιφέρειας, οι οποίες θα προωθούν την ισότιμη ένταξή της στον ευρύτερο διεθνή, ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο.

Στις προτάσεις του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ που αφορούν την χωροταξική οργάνωση και την προστασία,

διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, σχετικά με τις υποδομές διαχείρισης απορριμμάτων προτείνονται:

- Η εξασφάλιση της αναγκαίας υποδομής ΧΥΤΑ στον Νομό Ζακύνθου καθώς ο υφιστάμενος ΧΥΤΑ πλησιάζει το όριο κορεσμού του.
- Η εξασφάλιση κατάλληλου συστήματος συλλογής -μεταφοράς -διάθεσης απορριμμάτων με οργάνωση ΧΥΤΑ ή και Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) στη Βόρεια και Νότια Κέρκυρα και στη Λευκάδα.
- Η εγκατάσταση ΣΜΑ στην Ιθάκη η οποία θα εξυπηρετείται από τον ΧΥΤΑ Κεφαλονιάς και η διερεύνηση της ανάγκης για δημιουργία ΣΜΑ ή μικρών ΧΥΤΑ ειδικών προδιαγραφών για να καλυφθούν οι ανάγκες των μικρών νησιών στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου δικτύου διαχείρισης ανά Νομό.
- Η αποκατάσταση των ανεξέλεγκτων χώρων διάθεσης.
- Η προώθηση της ανακύκλωσης στα πλαίσια της ολοκληρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων.
- Η διερεύνηση των δυνατοτήτων εκμετάλλευσης βιομάζας από τους ΧΥΤΑ.

3.5.5 Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Στη μελέτη αξιολόγησης και αναθεώρησης, οι στρατηγικοί στόχοι που είχαν τεθεί στο ΠΠΧΣΑΑ και αφορούσαν στο αναπτυξιακό και χωρικό πρότυπο είναι ακόμα και σήμερα επίκαιροι.

Η εν λόγω μελέτη δεν προκρίνει ως ζητούμενο την αναθεώρηση της στρατηγικής και των γενικών στόχων που είχε θέσει το εγκεκριμένο ΠΠΧΣΑΑ, αλλά επισημαίνει τις καθυστερήσεις στην επίτευξη των στόχων αυτών και σκιαγραφεί τις αντίστοιχες αιτίες. Επιπλέον το αναθεωρημένο ΠΠΧΣΑΑ θα λαμβάνει, όπως ρητά αναφέρεται, υπόψη τα νέα δεδομένα στη χάραξη των ευρωπαϊκών πολιτικών στις οποίες αντίστοιχα υπακούουν και οι επιμέρους στρατηγικοί στόχοι του ΠΠΑ. Ως εκ τούτου, με δεδομένο ότι οι βασικοί στρατηγικοί στόχοι του ΠΠΧΣΑΑ όχι μόνο δεν αναθεωρούνται, αλλά αντιθέτως εμπλουτίζονται με τα νέα δεδομένα και στοχεύσεις των ευρωπαϊκών πολιτικών, προκύπτει ότι το υπό μελέτη ΠΠΑ αφενός θα είναι απόλυτα συμβατό με το αναθεωρημένο ΠΠΧΣΑΑ που θα προκύψει από τη συγκεκριμένη μελέτη, αφετέρου θα συμβάλει στην άρση των καθυστερήσεων που επισημαίνονται στη μελέτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
2021-2025

4 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025

4.1 ΌΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΠΠΑ ΤΗΣ ΠΙΝ ΑΝΑ ΣΤΟΧΟ

Με βάση το εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο αναπτυξιακών επιδιώξεων, το όραμα της στρατηγικής της Περιφέρειας Ιονίων Νησιών για την περίοδο 2021-25 και σε απόλυτη σύγκλιση/συμπληρωματικότητα με το σχεδιασμό ΕΣΠΑ 2021-2027 της ΠΙΝ είναι το ακόλουθο:

«Ιόνια Νησιά: Ελκυστικός Προορισμός, Βιώσιμος Τόπος, Ανθεκτική Περιφέρεια».

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων βρίσκεται σε σημείο καμπής απέναντι σε μια νέα απρόβλεπτη, γενικότερη αρνητική κοινωνικο-οικονομική συγκυρία.

Χωρίς να έχει καλύψει επαρκώς τα ζητήματα της «εσωτερικής», περιφερειακής συνοχής, αντιμετωπίζει τη διαρκή πρόκληση μιας ποιοτικής μεταστροφής στη διαχείριση της (λόγω κυρίως του τουρισμού) εξωστρέφειάς της, αλλά πλέον και ζητήματα συμπεριφοράς απέναντι σε απρόσμενα γεγονότα που συνιστούν κρίσεις.

Η Περιφέρεια εμφανίζει ανεπάρκειες σε βασικά ζητήματα υποδομών, με ένα παραγωγικό σύστημα σταθερά χαμηλής ανταγωνιστικότητας (παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις)¹ και με ανθρώπινο δυναμικό που υστερεί σε εξειδίκευση², αλλά και βελτιώσεις σε ορισμένους κοινωνικούς δείκτες³, και καλείται να πραγματοποιήσει ένα ποιοτικό άλμα, αξιοποιώντας στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις σύγχρονες δυνατότητες, σε μία περίοδο αλληλοδιαδεχόμενων κρίσεων, διεθνούς αστάθειας και εκτάκτων καταστάσεων έχοντας ωστόσο να υπερκεράσει επιβαρυντικούς ενδογενείς παράγοντες, όπως η «νησιωτικότητα».

Οι αλληλο-συμπληρούμενες συνιστώσες της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Π.Ι.Ν. είναι:

- i. η ενίσχυση της «ελκυστικότητας» της Περιφέρειας, με ενίσχυση παραγόντων που ενθαρρύνουν την ανάληψη (καινοτόμου κυρίως) επιχειρηματικής δραστηριότητας με δημιουργία αντίστοιχης απασχόλησης, αλλά και διαμορφώνουν τις συνθήκες προσέλκυσης κατοίκων και επισκεπτών
- ii. η διασφάλιση της «βιωσιμότητας» της Περιφέρειας, με βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού, την περιβαλλοντική αειφορία και την θωράκιση του κοινωνικού ιστού
- iii. η έμφαση στην «ανθεκτικότητα» της Περιφέρειας, μέσω της βελτίωσης στην αντιμετώπιση χρόνιων πιέσεων και έκτακτων κρίσεων και την άμβλυση αντικτύπου στο ανθρώπινο δυναμικό και τον κοινωνικό ιστό καθώς και το παραγωγικό σύστημα περιφερειακό «οικοσύστημα».

¹ Βελτίωση στο «Business Sophistication» (οδηγεί σε αύξηση παραγωγικότητας), υποχώρηση σε «Καινοτομία» και «Τεχνολογίες» το 2019 σε σχέση με το 2016 (RCI-2019)

² Το ποσοστό απασχολούμενων με εξειδίκευση μειώνεται σταθερά από το 2009 σε 39,9% το 2018 κινούμενο σημαντικά κάτω (7 και πλέον μονάδες) από το αντίστοιχο ποσοστό χώρας

³ Η ΠΙΝ το 2019 καταγράφει το 2^ο χαμηλότερο ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας στη χώρα (13,9%) με παράλληλη βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού (ΕΛΣΤΑΤ - 2019)

Τέλος, το αναπτυξιακό όραμα του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. ολοκληρώνεται με δράσεις ισόρροπης κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της Περιφέρειας με σεβασμό στο περιβάλλον και στον πολίτη δια της αξιοποίησης των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων και της αντιμετώπισης των προβλημάτων που εγείρει η «νησιωτικότητα».

4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ Π.Π.Α. ΤΗΣ Π.Ι.Ν. ΑΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΤΟΧΟ

Στην υποενότητα αυτή επιχειρείται η ανάδειξη του πλαισίου, των δράσεων, των στόχων, των δεικτών και της συνάφειας που διέπει τον σχεδιασμό της Περιφερειακής Αναπτυξιακής Πολιτικής μέσω του Ε.Π.Α. 2021-2025 για την πραγμάτωση των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

4.2.1 Το Πλαίσιο Χρηματοδότησης Έργων του Π.Δ.Ε./Π.Π.Α. Μεταβατικού Έτους 2021.

Το συνολικό πλαίσιο χρηματοδότησης δράσεων του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης καθορίζεται και από τις οδηγίες της παραγράφου 5.13.4. «Προτεραιότητες στην χρηματοδότηση των έργων από το εθνικό σκέλος του Π.Δ.Ε. 2021» της Εγκυκλίου με αριθ. πρωτ.: 17642 -10-02-2021«Οδηγιών για την Έγκριση και Χρηματοδότηση του Π.Δ.Ε. 2021 και τον Προγραμματισμό Δαπανών Π.Δ.Ε. 2022–2024», (δημοσίευσης 3-3-2021) προσδιορίζει ότι: [...Η εκταμίευση των εθνικών πόρων για τα έργα του εθνικού σκέλους του Π.Δ.Ε. 2021 πραγματοποιείται ύστερα από αιτήματα των φορέων που οφείλουν με ευθύνη τους να τα υποβάλλουν κατά προτεραιότητα για:

1. την εξόφληση υποχρεώσεων που απορρέουν από δικαστικές ή διαιτητικές αποφάσεις,
2. την εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, εντός του εγκεκριμένου Π/Υ,
3. την εξόφληση οφειλών προηγούμενων ετών από εκτελεσθείσες εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί εντός των εγκεκριμένων Π/Υ και
4. την εξόφληση οφειλών έργων ΣΔΙΤ (βλ. και ενότητα 5.13.2.9)
5. την εκτέλεση εν εξελίξει (συνεχιζόμενων) έργων με πιστώσεις που να ανταποκρίνονται στους διαθέσιμους πόρους του Π.Δ.Ε...]

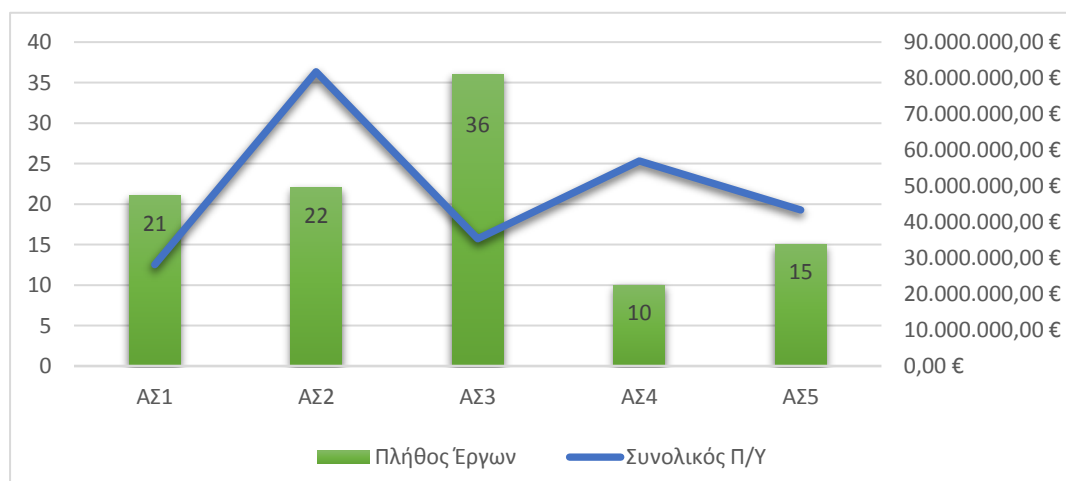
Συνεπώς οι δράσεις που προτείνονται στο 1^ο Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, εναρμονίζονται εκτός από το θεσμικό πλαίσιο του Ε.Π.Α. και στο ως άνω πλαίσιο για το μεταβατικό έτος 2021.

4.2.2 Προτάσεις Νέων Παρεμβάσεων στο Πλαίσιο του Π.Π.Α./Ε.Π.Α. για την Π.Π. 2021-2025 από τις Διαβουλεύσεις.

Ακολούθως παρουσιάζονται τα στοιχεία και η επεξεργασία που συλλέχθηκαν σε συνεργασία με την Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (Δι.Α.Π) συγκεντρώθηκε, από τον Σύμβουλο Τεχνικής Υποστήριξης Ε.Π.Α., μέσω των διαβουλεύσεων ή καλύτερα ενημερωτικών συναντήσεων της αιρετής Διοίκησης της Π.Ι.Ν με διάφορους φορείς.

Στόχος της ενέργειας ήταν να αποτελέσουν μία από τις βάσεις στρατηγικού σχεδιασμού του 1^{ου} Π.Π.Α. της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Στα νέα έργα που προτάθηκαν επιχειρήθηκε η προτεραιοποίησή τους ανάλογα με τον βαθμό ωριμότητάς τους (δηλ. την προοπτική άμεσης ένταξής τους στο Π.Δ.Ε.).

Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι στους ακόλουθους πίνακες οι αθροίσεις προταθέντων προϋπολογισμών παρατίθενται αποκλειστικά και μόνο «ενδεικτικά» καθώς πολλές προτάσεις για νέα έργα δεν συνοδεύονταν από αντίστοιχες εκτιμήσεις κόστους/προϋπολογισμούς (επισημαίνονται με N/A).

Διάγραμμα 4-1: Συνοπτική Εικόνα Προτάσεων Νέων Έργων ανά Αναπτυξιακό Στόχο Ε.Π.Α.

Πηγή: Διαβουλεύσεις Ε.Π.Α. της Δι.Α.Π, Δεκέμβριος 2020, Επεξεργασία Συμβούλου ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Ακολούθως παρουσιάζονται ανά Α.Σ. και Προτεραιότητα Ε.Π.Α. συνοπτικά στοιχεία παρεμβάσεων όπως προτάθηκαν κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων της Δι.Α.Π. της Π.Ι.Ν με φορείς.

Πίνακας 4-1: Προταθείσες Παρεμβάσεις ανά Α.Σ. & Προτεραιότητα

	Πλήθος Προτάσεων	Π/Υ έργων
1. ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Περιλαμβάνει έρευνα & ανάπτυξη, ψηφιακό μετασχηματισμό και καινοτομία & επιχειρηματικότητα)	ΑΣ1: 21	28.160.000,00
1.1 Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών προγραμμάτων σε τομείς αιχμής	5	4.200.000,00
1.3 Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις	5	8.160.000,00
1.6 Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονική μάθηση, κλπ)	2	3.000.000,00
1.7 Ηλεκτρονική υγεία (e-health)	3	7.000.000,00
1.11 Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη	6	5.800.000,00
2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Περιλαμβάνει: Βιώσιμη ανάπτυξη και κυκλική οικονομία)	ΑΣ2: 22	81.766.200,00 €
2.1 Ενεργειακή απόδοση	2	N/A
2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	2	40.000.000,00
2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	2	11.600.00,00
2.5 Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα- ενεργειακή μετάβαση	1	N/A
2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων	3	12.700.000,00
2.9 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)	14	29.066.200,00
3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Περιλαμβάνει: Υγεία, Απασχόληση, Παιδεία Αθλητισμό & Κοινωνική Συνοχή)	ΑΣ3: 36	35.355.001,00
3.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	10	10.000.000,00
3.2 Τόνωση των πολιτικών απασχόλησης (προγράμματα επιχειρηματικής κατάρτισης, μικροπιστώσεις για επιχειρηματικά σχέδια ανέργων κλπ.)	3	2.000.000,00
3.3 Ενσωμάτωση Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στο εργατικό δυναμικό	1	N/A
3.4 Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης ΑΜΕΑ	2	N/A

	Πλήθος Προτάσεων	Π/Υ έργων
3.5 Κοινωνικές επενδύσεις (πχ στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)	4	N/A
3.6 Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές (μεταφορικό ισοδύναμο)	1	N/A
3.8 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (μετάβαση σε αποκεντρωμένο σύστημα μεγαλύτερων και λιγότερων μονάδων, ενίσχυση ψηφιακών και λοιπών υποδομών, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κλπ.)	1	N/A
3.13 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	15	23.355.001,00
4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (Περιλαμβάνει: Δίκτυα, Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα)	ΑΣ4: 10	57.000.000,00
4.1 Υποδομές ΤΠΕ	1	2.000.000,00
4.2 Ενεργειακά δίκτυα και υποδομές	1	2.000.000,00
4.3 Λιμενικές υποδομές	3	18.000.000,00
4.5 Οδικές υποδομές	2	25.000.000,00
4.8 Οδική ασφάλεια	3	10.000.000,00
5.ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ (Περιλαμβάνει: Πολιτισμό, Τουρισμό, Αγροδιατροφικό Τομέα, Μεταποίηση)	ΑΣ5: 15	43.384.800,00
5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	8	22.634.800,00
5.4 Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής στον τομέα του τουρισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς	1	450.000,00
5.5 Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα	1	3.000.000,00
5.7 Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες	1	2.500.000,00
5.8 Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές	2	8.500.000,00
5.10 Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) και προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ)	2	6.300.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	105	245.666.001,00

Πηγή: Διαβουλεύσεις Ε.Π.Α. της Δι.Α.Π, Δεκέμβριος 2020, Επεξεργασία Συμβούλου

Τα συμπεράσματα που εξάγονται εκ των προαναφερθέντων στοιχείων και της διαδικασίας συστηματοποίησής τους είναι τα εξής:

Οι Φορείς, οι Υπηρεσίες και τα Αιρετά στελέχη της Π.Ι.Ν. έχουν κατανοήσει την ανάγκη για ισόρροπη ανάπτυξη σε όλους τους Στόχους Πολιτικής όπως αποτυπώνεται στους προηγούμενους πίνακες και στις προτάσεις που υπέβαλλαν. Μάλιστα, όπως παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα **θεωρούν αναγκαία την ανατροπή της μέχρι σήμερα ποσόστωσης κατανομής πόρων** σε όλους τους Στόχους Πολιτικής.

Πίνακας 4-2: Συγκριτικός Πίνακας Ποσοστιαίων Κατανομών Μεταξύ Υφιστάμενων και Προταθέντων Έργων Π.Δ.Ε. ανά ΑΣ

Αναπτυξιακός Στόχος	Προτάσεις Νέων Έργων	Υφιστάμενο Π.Δ.Ε.	ΑΛΛΑΓΗ
1	2	3	4
ΑΣ1	7,57%	0,00%	(+) 7,57%
ΑΣ2	30,10%	36,50%	(-) 6,40%
ΑΣ3	38,45%	6,10%	(+) 32,35%
ΑΣ4	10,19%	50,80%	(-) 40,61%
ΑΣ5	13,39%	3,90%	(+) 9,49%

Πηγή: Διαβουλευσεις Ε.Π.Α. της Δι.Α.Π, Δεκέμβριος 2020, Επεξεργασία Συμβούλου

- Από την εκτίμηση του συνολικού αθροίσματος προταθέντων νέων έργων και «πιθανών ενταγμένων έργων», ήτοι «ενδεικτικά» 339.015.903,56 € προκύπτει ότι υπερκαλύπτεται η διαθέσιμη κατανομή πόρων του Ε.Π.Α. 2021-2025 προς την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (βλ. 78εκ €) (τεταπλάσιος π/υ). Ως αποτέλεσμα οι προτάσεις νέων έργων δεν θα καταστεί εφικτό να ενσωματωθούν στο σύνολό τους στο 1^ο Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. και θα πρέπει να αποτελέσουν βάση περιφερειακού σχεδιασμού (παράλληλα με το Ε.Π.Α. 2021-2025) για το ΕΣΠΑ 2021-2027 και το Ταμείο Ανάκαμψης.
- Στους ως άνω προταθέντες τομείς/προτεραιότητες παρέμβασης (ως νέα έργα και πιθανόν ενταγμένα έργα) τα 126 εκ των 224 έργων αθροιζόμενου προϋπολογισμού **91.059.902,56 €** είτε δεν απαιτούν μελέτες ή διαθέτουν επικαιροποιημένες μελέτες μπορούν να χαρακτηριστούν ως **«ώριμα» έργα**. Όσο αφορά τα υπόλοιπα θα απαιτηθεί περαιτέρω ενδελεχής έρευνα των από την Δι.Α.Π. και τις Τεχνικές Υπηρεσίες της Περιφέρειας και ίσως συμπληρωματικές παρεμβάσεις ανάθεσης μελετών –πιθανώς από την Τεχνική Βοήθεια του Ε.Π.Α. ή/και ως διακριτές ενέργειες (μελέτης/κατασκευής) μέσω της ένταξής τους στο ΕΣΠΑ– ώστε να αποτελέσουν αναπτυξιακές παρεμβάσεις στη Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

4.2.3 Δράσεις και Νέα Έργα που δύναται να χρηματοδοτηθούν από το ΕΣΠΑ 2021-2027 ανά Αναπτυξιακό Στόχο

Ακολούθως και με βάση τη 2^η Εγκύκλιο⁴ και ανά Αναπτυξιακό Στόχο παρουσιάζονται οι δυνατότητες ένταξης των νέων έργων που προτάθηκαν στα πλαίσια διαβούλευσης για το Ε.Π.Α. της Περιφέρειας Ιονίων νήσων, για χρηματοδότηση μέσω του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Αναπτυξιακός Στόχος 1

Η διαδικασία διαβούλευσης ανέδειξε την ανάγκη ένταξης **21 νέων έργων** συνολικού εκτιμώμενου προϋπολογισμού περίπου: **28.160.000,00 €** στον Αναπτυξιακό Στόχο 1, τα οποία κατά εφαρμογή της 2^{ης} Εγκυκλίου μπορούν να ενταχθούν στον περιφερειακό σχεδιασμό ΕΣΠΑ 2021-2027. Άλλωστε, τα περισσότερα εξ αυτών αποτελούν αμιγώς έργα «Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης» (RIS3).

Πίνακας 4-3: Τομείς Παρέμβασης ΑΣ1 Δυνητικής Χρηματοδότησης Μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027

ΑΣ1: Έξυπνη Ανάπτυξη		Τομείς/Προτεραιότητες Παρέμβασης που δύναται να ενταχθούν στο ΕΣΠΑ 2021-2027
1.1	Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών προγραμμάτων σε τομείς αιχμής	
1.3	Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις	
1.6	Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονική μάθηση, κλπ)	
1.7	Ηλεκτρονική υγεία (e-health)	
1.11	Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη	

Πηγή: Διαβουλεύσεις Ε.Π.Α. της Δι.Α.Π, Δεκέμβριος 2020, Επεξεργασία Συμβούλου

Αναπτυξιακός Στόχος 2

Η διαδικασία διαβούλευσης ανέδειξε την ανάγκη ένταξης **22 νέων έργων** συνολικού εκτιμώμενου προϋπολογισμού περίπου: **81.766.200,00 €** στον Αναπτυξιακό Στόχο 2, τα οποία κατά εφαρμογή της 2^{ης} Εγκυκλίου μπορούν να ενταχθούν στον περιφερειακό σχεδιασμό ΕΣΠΑ 2021-2027.

Πίνακας 4-4: Τομείς Παρέμβασης ΑΣ2 Δυνητικής Χρηματοδότησης Μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027

ΑΣ2: Πράσινη Ανάπτυξη		Τομείς/Προτεραιότητες Παρέμβασης που δύναται να ενταχθούν στο ΕΣΠΑ 2021-2027
2.1	Ενεργειακή απόδοση	
2.3	Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	

⁴ Πηγή: υπ' αρ. πρωτ.: 125192/2020 «2^η εγκύκλιος για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027»

2.4	Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων
2.5	Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα- ενεργειακή μετάβαση
2.6	Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων
2.9	Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντλητήμμορικά κλπ)

Πηγή: Διαβουλεύσεις Ε.Π.Α. της Δι.Α.Π, Δεκέμβριος 2020, Επεξεργασία Συμβούλου

Αναπτυξιακός Στόχος 3

Η διαδικασία διαβούλευσης ανέδειξε την ανάγκη ένταξης **36 νέων έργων** συνολικού εκτιμώμενου προϋπολογισμού περίπου: **35.355.000,00 €** στον Αναπτυξιακό Στόχο 3, τα οποία κατά εφαρμογή της 2^{ης} Εγκυκλίου μπορούν να ενταχθούν στον περιφερειακό σχεδιασμό ΕΣΠΑ 2021-2027.

Πίνακας 4-5: Τομείς Παρέμβασης ΑΣ3 Δυνητικής Χρηματοδότησης Μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027

ΑΣ3: Κοινωνική Ανάπτυξη		Τομείς/Προτεραιότητες Παρέμβασης που δύναται να ενταχθούν στο ΕΣΠΑ 2021-2027
3.1	Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	
3.2	Τόνωση των πολιτικών απασχόλησης (προγράμματα επιχειρηματικής κατάρτισης, μικροπιστώσεις για επιχειρηματικά σχέδια ανέργων κλπ.)	
3.3	Ενσωμάτωση Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στο εργατικό δυναμικό	
3.4	Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης ΑΜΕΑ	
3.5	Κοινωνικές επενδύσεις (πχ στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)	
3.6	Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές (μεταφορικό ισοδύναμο)	
3.8	Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (μετάβαση σε αποκεντρωμένο σύστημα μεγαλύτερων και λιγότερων μονάδων, ενίσχυση ψηφιακών και λοιπών υποδομών, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κλπ.)	
3.13	Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	

Πηγή: Διαβουλεύσεις Ε.Π.Α. της Δι.Α.Π, Δεκέμβριος 2020, Επεξεργασία Συμβούλου

Αναπτυξιακός Στόχος 4

Η διαδικασία διαβούλευσης ανέδειξε την ανάγκη ένταξης **10 νέων έργων** συνολικού εκτιμώμενου προϋπολογισμού περίπου: **57.000.000,00 €** στον Αναπτυξιακό Στόχο 4, τα οποία κατά εφαρμογή της 2^{ης} Εγκυκλίου μπορούν να ενταχθούν στον περιφερειακό σχεδιασμό ΕΣΠΑ 2021-2027.

Πίνακας 4-6: Τομείς Παρέμβασης ΑΣ4 Δυνητικής Χρηματοδότησης Μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027

ΑΣ4: Ανάπτυξη Υποδομών		Τομείς/Προτεραιότητες Παρέμβασης που δύναται να ενταχθούν στο ΕΣΠΑ 2021-2027
4.1	Υποδομές ΤΠΕ	
4.2	Ενεργειακά δίκτυα και υποδομές	
4.3	Λιμενικές υποδομές	
4.5	Οδικές υποδομές	
4.8	Οδική ασφάλεια	

Πηγή: Διαβουλεύσεις Ε.Π.Α. της Δι.Α.Π, Δεκέμβριος 2020, Επεξεργασία Συμβούλου

Αναπτυξιακός Στόχος 5

Η διαδικασία διαβούλευσης ανέδειξε την ανάγκη ένταξης **15 νέων έργων** συνολικού εκτιμώμενου προϋπολογισμού περίπου: **43.384.800,00 €** στον Αναπτυξιακό Στόχο 5, τα οποία κατά εφαρμογή της 2^{ης} Εγκυκλίου μπορούν να ενταχθούν στον περιφερειακό σχεδιασμό ΕΣΠΑ 2021-2027.

Πίνακας 4-7: Τομείς Παρέμβασης ΑΣ5 Δυνητικής Χρηματοδότησης Μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027

ΑΣ5: Ενίσχυση Εξωστρέφειας		Τομείς/Προτεραιότητες Παρέμβασης που δύναται να ενταχθούν στο ΕΣΠΑ 2021-2027
5.3	Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	
5.4	Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής στον τομέα του τουρισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς	
5.5	Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα	
5.7	Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες	
5.8	Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές	
5.10	Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) και προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ)	

Πηγή: Διαβουλεύσεις Ε.Π.Α. της Δι.Α.Π, Δεκέμβριος 2020, Επεξεργασία Συμβούλου

Φυσικά για την ένταξη των ως άνω παρεμβάσεων στο σχεδιασμό του ΕΣΠΑ 2021-2027 θα πρέπει να εξεταστούν περαιτέρω τόσο οι εξαρτώμενες αιρεσιμότητες του προγράμματος, όσο και η σκοπιμότητα και οι τεχνικές προδιαγραφές τους.

4.2.4 Παραδοχές Αναπτυξιακού Σχεδιασμού

Από τις εγκυκλίους του Υπουργείου Ανάπτυξης για το Ε.Π.Α. 2021-2025, ως «παραδοχές» στο σχεδιασμό του 1^{ου} Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. προκύπτει ότι :

1. Στον πρόσθετο Στόχο Πολιτικής 6 «Υποστήριξη Προγραμμάτων» που εισάγει το Ε.Π.Α.:
 - ✓ Οι απαιτούμενοι Πόροι ΠΤΑ της περιφέρειας θα χρησιμοποιηθούν για να δεσμεύσουν πόρους στην Προτεραιότητα 6.1 «Διοικητική Υποστήριξη».
 - ✓ Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο της Πράξης «Τεχνική βοήθεια Μεταβατικής Περιόδου του Ε.Π.Α. Περιφέρειας Ιονίων Νήσων» ανέρχεται σε: 130.000,00€ τα οποία και θα χρησιμοποιηθούν για να δεσμεύσουν πόρους στην Προτεραιότητα 6.2 «Τεχνική Βοήθεια».
2. Ωστόσο, το ποσό «βάσης» περιορίζει κατά πολύ την εισαγωγή νέων έργων. Όμως, καθώς η υλοποίησή του βρίσκεται σε εξέλιξη αναμένεται η αποδέσμευση του μεγαλύτερου μέρους του να προκύψει κατά τα πρώτα δύο έτη.
3. Περαιτέρω, με την 30% προσαύξηση υπο την λογική «υπερδέσμευσης» επι των εγκεκριμένων πόρων που εισάγει το Ε.Π.Α., οι διαθέσιμοι πρόσθετοι πόροι των περίπου **23,4 εκ. ευρώ** θα επιτρέψουν την ένταξη έργων κατά τη λογική και τις απαιτήσεις που προέκυψαν από τις διαβουλεύσεις, ώστε να δημιουργηθεί το πλαίσιο της ισόρροπης ανάπτυξης και στους 5 Αναπτυξιακούς Στόχους.

Άλλωστε, η συνεχής παρακολούθηση και η δυνατότητα αναθεωρητισμού που εισάγει το Ε.Π.Α. στα έργα που χρηματοδοτούνται από αμιγώς εθνικούς πόρους, επιτρέπει την ως άνω συλλογιστική σχεδιασμού για το 1^ο Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

4.2.5 Οι Τομείς Παρέμβασης του 1^{ου} Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. 2021-2025

Συμπληρωματικά στις Ευρωπαϊκές, Εθνικές και άλλες Περιφερειακές Στρατηγικές, το 1^ο Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Π.Ι.Ν. ήτοι το μέρος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, της περιόδου 2021-2025, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί με αμιγώς εθνικούς πόρους 78 εκ ευρώ διαρθρώνεται ως ακολούθως.

4.2.5.1 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 1: «Εξυπνη ανάπτυξη»

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τον κεντρικό στόχο για την ελληνική οικονομία, ήτοι την συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας (δηλαδή της σχετικής συμμετοχής των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν) καθώς και την στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία, θα εστιάσει μέσω του παρόντος Προγράμματος Ανάπτυξης στον τομέα δράσης/προτεραιότητα Ε.Π.Α.:

- **1.7 «Ηλεκτρονική υγεία (e-health)»** ως μοχλό μερικής ανάσχεσης των κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια καθώς εκτιμάται ότι ένα ποσοστό περίπου 8% του πληθυσμού που δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.
- **1.10 «Εξυπνες πόλεις».**

- **1.11 «Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη».**

4.2.5.2 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 2: «Πράσινη ανάπτυξη»

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν:

- στην ολοκλήρωση/επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου (κυρίως ΑΠΕ), στην προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και την ενίσχυση ESCOs, στη στήριξη καταναλωτών για την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, στην επιβολή υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης, στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ (περιλαμβανομένων υπεράκτιων), στην ανάπτυξη, αναβάθμιση και ψηφιοποίηση υποδομών δικτύων μεταφοράς και διανομής ενέργειας και των συστημάτων παρακολούθησης (έξυπνοι μετρητές) και στην επιλογή κατάλληλων οικονομικών κινήτρων για συμμετοχή τελικών καταναλωτών,
- στην πρόληψη κινδύνων και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε καταστροφές με παρεμβάσεις που θα επικεντρωθούν στην επιχειρησιακή ενίσχυση των δομών του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Καταστροφών, ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων, απόκτηση σύγχρονου εξοπλισμού και συστημάτων, αναβάθμιση δεξιοτήτων προσωπικού και κινητοποίηση εθελοντικών οργανώσεων, έργα βραχείας αποκατάστασης μετά από μεγάλες καταστροφές και δράσεις διασυννοριακή συνεργασία πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών κινδύνων,
- στην παράλληλη ενίσχυση δράσεων υιοθέτησης της κυκλικής οικονομίας από επιχειρήσεις και ενίσχυσης της βιομηχανικής συμβίωσης μεταξύ ΜΜΕ μέσω της προώθησης της κυκλικότητας στις μεθόδους παραγωγής,
- στην προώθηση της βιοοικονομίας, των υπηρεσιών χρήσης αντί της προμήθειας προϊόντων και των κυκλικών επιχειρηματικών μοντέλων καινοτομίας,
- στην προώθηση της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων με δράσεις που σχετίζονται με την κυκλική κατανάλωση, την ανακύκλωση και επανάχρηση με αναβάθμιση των σχετικών υποδομών, καθώς και τη χρήση έξυπνων τεχνολογιών,
- στην ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων (συμπ. θαλάσσιων) προκειμένου να διασφαλιστεί η καθολική πρόσβαση σε επαρκές και καλής ποιότητας νερό, με έμφαση σε απομακρυσμένα και μικρά νησιά,
- στην κατά προτεραιότητα αντιμετώπιση της κάλυψης αναγκών σε υποδομές διαχείρισης λυμάτων ιδιαίτερα σε οικισμούς α, β, γ προτεραιότητας, καθώς και σε τουριστικές και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές με έμφαση σε μικρά νησιά, συνδυάζοντας και διαχείριση ιλύος,
- στην προστασία της βιοποικιλότητας και των δασών με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και του δικτύου NATURA 2000.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **2.1 «Ενεργειακή απόδοση»** για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτηρίων της Περιφέρειας.
- **2.3 «Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων»** για την προστασία του περιβάλλοντος φυσικού και ανθρωπογενούς με προσανατολισμό ιδιαίτερα στην ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, με εστίαση στην ανακύκλωση των στερεών και στη διαχείρισή τους στην πηγή, καθώς και με την ολιστική διαχείριση των υγρών αποβλήτων, κυρίως και πρωτίστως αξιοποιώντας την ιλύ και επαναχρησιμοποιώντας το νερό κατάλληλα επεξεργασμένων λυμάτων, με βάση τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.
- **2.4 «Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων»**, για την θωράκιση των νησιών της Περιφέρειας από φυσικές καταστροφές με μέτρα πρόληψης πυρκαγιών, πλημμυρών και διάβρωσης ακτών/εδαφών, καθώς και με μέτρα ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και κατάρτισης πολιτών και στελεχών αρμόδιων Υπηρεσιών, για πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφικών φαινομένων και γενικότερα περί κλιματικής αλλαγής.
- **2.9 «Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος»** (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ).
- **2.11 «Πράσινες πόλεις** (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)» για την αύξηση της αναγνωσιμότητας και της ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας ως περιοχές υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής και αποδοτικής οικονομικής/ επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Συνοπτικά τα αναμενόμενα αποτελέσματα των δράσεων του Αναπτυξιακού Στόχου 2 θα είναι η διασφάλιση της προστασίας του πληθυσμού των νησιών και της περιουσίας του από φυσικές καταστροφές, με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων κάθε νησιού ως πόλους έλξης για επίσκεψη, διαμονή και κατοίκηση των νησιών και για ανάπτυξη παραγωγικών/οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων.

4.2.5.3 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 3: «Κοινωνική ανάπτυξη»

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν στις βασικές προτεραιότητες :

- μια πιο κοινωνική Ελλάδα μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και της διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά, αναβάθμιση της ποιότητας και η ενίσχυση της εξωστρέφειας και της συνάφειας της εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων και της δια βίου μάθησης με την αγορά εργασίας,
- αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των θεσμών και μηχανισμών κοινωνικής αλληλεγγύης η οποία αποτελεί βασική επιλογή με στόχο τον περιορισμό της

εισοδηματικής ανισότητας, του κινδύνου φτώχειας του κοινωνικού αποκλεισμού και των έμφυλων και άλλων διακρίσεων,

- ανάπτυξη υπηρεσιών φροντίδας που βασίζονται στην οικογένεια και την κοινότητα αποτελούν μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση παράλληλα με τον εκσυγχρονισμό και τη δημιουργία υποδομών κοινωνικής προστασίας, αναψυχής και πολιτισμού,
- κοινωνική ένταξη για πολίτες περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο, μέσω της αντιμετώπισης των εις βάρος τους διακρίσεων, της επισφαλούς στέγασης και της ένταξής τους στην εκπαίδευση.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **3.1 «Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός»** για την αναβάθμιση των υποδομών παροχής υπηρεσιών υγείας.
- **3.8 «Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης»** (μετάβαση σε αποκεντρωμένο σύστημα μεγαλύτερων και λιγότερων μονάδων, ενίσχυση ψηφιακών και λοιπών υποδομών, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κλπ.). Στόχος είναι η κάλυψη των αναγκών όλων των νησιών σε υποδομές εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων, συμπεριλαμβανόμενης και με ιδιαίτερη έμφαση της προσχολικής εκπαίδευσης, καθώς και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με αξιοποίηση και των ΤΠΕ, καθώς και των αναγκών μετακινήσεων μαθητών (Σχολικών λεωφορείων). Παράλληλοι στόχοι αποτελούν η βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού της Περιφέρειας και η σύνδεση των συστημάτων τοπικής εκπαίδευσης, ιδιαίτερα της περιφερειακής επαγγελματικής και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τις τοπικές/περιφερειακές ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- **3.13 «Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού».**

Γενικότεροι στόχοι αυτών των δράσεων αποτελούν η συνολική βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας και η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.

4.2.5.4 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 4: «Ανάπτυξη Υποδομών»

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν στις βασικές προτεραιότητες :

- ψηφιακή συνδεσιμότητα για την εξασφάλιση συνδεσιμότητας υπερυψηλής ταχύτητας για τους πολίτες και τους κοινωνικοοικονομικούς φορείς,
- γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ κατοίκων αστικών κέντρων, της ελληνικής περιφέρειας καθώς και των απομακρυσμένων και νησιωτικών περιοχών με την παροχή σταθερής ευρυζωνικής σύνδεσης, την αύξηση της χωρητικότητας και την εξασφάλιση διαθεσιμότητας σε ήδη εξυπηρετούμενα νησιά,

- ολοκλήρωση/αναβάθμιση υποδομών οδικών μεταφορών και του βασικού και αναλυτικού ΔΟΔ στην ηπειρωτική και νησιωτική χώρα, η λειτουργική διασύνδεσή τους, η ολοκλήρωση διασυννοριακών συνδέσεων, η κατασκευή νέων ή/και αναβάθμιση οδικού δικτύου εκτός ΔΟΔ, παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας εκτός ΔΟΔ και αξιοποίηση ευφύων συστημάτων μεταφορών. Κατά προτεραιότητα ολοκλήρωση/αναβάθμιση υποδομών στις θαλάσσιες μεταφορές για την βελτίωση της εξυπηρέτησης των νησιών με έμφαση στη διασύνδεση μεταξύ τους και με την ηπειρωτική χώρα,
- επενδύσεις σε συστήματα διαχείρισης ασφάλειας αφορούν και την εναέρια κυκλοφορία,
- κατά προτεραιότητα ενίσχυση της στρατηγικής συνδεσιμότητας μέσα από τα Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας και την μακροπεριφερειακή στρατηγική EUSAIR συμπεριλαμβάνοντας σχετικές δράσεις ως μέρος ενός ευρύτερου λειτουργικού χώρου,
- κατά προτεραιότητα παρεμβάσεις σε επιλεγμένα λιμάνια, σύμφωνα με τις ανάγκες επανασχεδιασμού των ακτοπλοϊκών/εμπορευματικών μεταφορών, με την παράλληλη εγκατάσταση συστημάτων και εφαρμογών για την ασφάλεια ναυσιπλοΐας,
- κατά προτεραιότητα επενδύσεις σε λιμενικές υποδομές μέσω δράσεων Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης όπως προσδιορίζονται στον Αναπτυξιακό Στόχο 5, Προτεραιότητα #3.: «Εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών στις νησιωτικές περιοχές και συμπλέγματα νησιών που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα, στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην αξιοποίηση των προοπτικών τους-με έμφαση στις επενδύσεις στις υποδομές - ιδιαίτερα λιμενικές για τη διασύνδεση μεταξύ των νησιών, και τη ανάδειξή τους ως «τουριστικών προορισμών».

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.: **4.3 «Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών», 4.5 «Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών», 4.8 «Οδική ασφάλεια»,** με ειδικότερους στόχους:

- 1) την αναβάθμιση και ολοκλήρωση του εσωτερικού οδικού δικτύου των νησιών της Περιφέρειας, για την κάλυψη των αναγκών ασφαλούς και γρήγορης μεταφοράς/μετακίνησης προϊόντων και ανθρώπων από και προς τους εσωτερικούς οικισμούς και παραγωγικές περιοχές των νησιών και τις θαλάσσιες και εναέριες εισόδους εξόδους και τους τουριστικούς πόλους των νησιών,
- 2) μείωση του κόστους και του χρόνου μετακίνησης ανθρώπων και μεταφοράς αγαθών/εμπορευμάτων,
- 3) αύξηση της πρόσβασης κατοίκων και επισκεπτών των νησιών της Περιφέρειας σε υψηλού επιπέδου διοικητικές, εκπαιδευτικές, υγειονομικές, επιχειρηματικές και κοινωνικές υπηρεσίες εξυπηρέτησης πολιτών, δημόσιων υπηρεσιών, τοπικών φορέων και επιχειρήσεων,

- 4) αύξηση της ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας για επισκέψεις, διαμονή/ κατοίκηση και ανάπτυξη επενδυτικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και
- 5) μείωση των οδικών ατυχημάτων με την αύξηση της ασφάλειας των μετακινήσεων.

4.2.5.5 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 5: «Ενίσχυση εξωστρέφειας»

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες θα επικεντρωθούν στις βασικές προτεραιότητες :

- εφαρμογή ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών με την αξιοποίηση των χωρικών εργαλείων ΟΧΕ και ΤΑΠΤΟΚ όπου θα εφαρμοστούν σε περιοχές ορεινές, αγροτικές και παράκτιες περιοχές ώστε να στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Επιδιώκεται παράλληλα η ανάπτυξη κοινοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σε παράκτιες και εσωτερικές περιοχές και η εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών στις νησιωτικές περιοχές και συμπλέγματα νησιών που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα, στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην αξιοποίηση των προοπτικών τους. Στόχος είναι η κατά προτεραιότητα άρση της γεωγραφικής απομόνωσης, η αιεφόρος ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο και η διασφάλιση ποιοτικών συνθηκών διαβίωσης,
- έμφαση στις επενδύσεις στις υποδομές - ιδιαίτερα λιμενικές - (που δεν προτεραιοποιούνται από το ΑΣ4) για τη διασύνδεση μεταξύ των νησιών, και την εφαρμογή ολιστικών παρεμβάσεων που προωθούν την κυκλική οικονομία, την ενεργειακή και ψηφιακή μετάβαση, την τοπική επιχειρηματικότητα και την ανάδειξή τους ως τουριστικών προορισμών,
- συνεργασία διαπεριφερειακών ή τοπικών περιοχών που παρουσιάζουν λειτουργική/χωρική συνέχεια έχει στόχο την προώθηση ολοκληρωμένων αναπτυξιακών παρεμβάσεων που θα επιφέρουν προστιθέμενη αξία στις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες και ενδυνάμωση της ενιαίας πολιτισμικής ταυτότητας.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων με δεδομένο ότι η κύρια στρατηγική επιλογή της για την περίοδο 2021-2027 ταυτίζεται με τον Αναπτυξιακό Στόχο 5, ήτοι την **ενδυνάμωση της Χωρικής Συνοχής, βασικό παράγοντα της κοινωνικής συνοχής και της προώθησης της ανάπτυξης**, θα εστιάσει σε δράσεις στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης με βάση τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **5.1 «Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές»** και
- **5.3 «Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος».**

Στόχος των ανωτέρω δράσεων είναι η ολοκλήρωση του αναπτυξιακού οράματος της Π.Ι.Ν. αξιοποιώντας τόσο την αντίστοιχη εμπειρία κατά την τρέχουσα περίοδο (2014-2020), όσο και τα εργαλεία στρατηγικής της περιόδου 2021-2027 παράλληλα με την εστίαση των

προαναφερόμενων δράσεων του Ε.Π.Α. 2021-2025 στα φυσικά και ανθρωπογενή πλεονεκτήματα της περιφέρειας ως μοχλό ανάσχεσης των επιπτώσεων της περιφερειακότητας των Ιονίων Νήσων.

4.2.5.6 Αναπτυξιακός Στόχος (ΑΣ) 6: «Υποστήριξη Προγραμμάτων»

Σε απόλυτη σύγκλιση και συμπληρωματικότητα με τις εθνικές παρεμβάσεις οι οποίες στην παρούσα συγκυρία προγραμματισμού για την νέα Προγραμματική περίοδο 2021-2027 αλλά και ανάσχεσης των επιπτώσεων της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης και της πανδημίας covid-19 η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων στοχεύει να αξιοποιήσει στο έπακρο τις δυνατότητες του πρόσθετου Αναπτυξιακού Στόχου 6. Ειδικότερα μέσα από δράσεις σε τομείς παρέμβασης αντίστοιχους με τις προτεραιότητες του Ε.Π.Α.:

- **6.1. «Διοικητική Υποστήριξη»** και
- **6.2 «Τεχνική Βοήθεια»,**

σκοπεύει μέσω της αναβαθμισμένης διοικητικής υποστήριξής της: 1) του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης και 2) της Υπηρεσίας Διαχείρισης του Π.Π.Α., να ενισχύσει την διοικητική της επάρκεια ώστε να ανταποκριθεί στον ρόλο που αναλαμβάνει καλύπτοντας όλους τους παραπάνω αναπτυξιακούς στόχους πολιτικής, και να συμβάλει στην επίτευξη του αναπτυξιακού της οράματος για την νέα προγραμματική περίοδο.

Συνοψίζοντας στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι τομείς παρέμβασης της στρατηγικής του 1^{ου} Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

Πίνακας 4-8: Συνοπτικά οι Στρατηγικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Αναπτυξιακοί Στόχοι Στρατηγικής Π.Π.Α./ Τομείς Παρέμβασης
ΑΣ1: ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ:	1.7 Ηλεκτρονική υγεία (e-health)
	1.10 Έξυπνες Πόλεις
	1.11 Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη
ΑΣ2: ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ:	2.1 Ενεργειακή απόδοση
	2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων
	2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων
	2.9 : Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)
	2.11 Πράσινες πόλεις (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)
ΑΣ3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ:	3.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός
	3.8 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης
	3.13 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Αναπτυξιακοί Στόχοι Στρατηγικής Π.Π.Α./ Τομείς Παρέμβασης
ΑΣ4 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ:	4.3 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών
	4.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών
	4.8 Οδική ασφάλεια
ΑΣ5 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ:	5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές
	5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος
ΑΣ6 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	6.1 Διοικητική Υποστήριξη
	6.2 Τεχνική Βοήθεια

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

4.3 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Στην ενότητα αυτή επιχειρείται η παρουσίαση της κατανομής των εγκεκριμένων πόρων Ε.Π.Α. 2021-2025 και των αναμενόμενων πρόσθετων πόρων υπερδέσμευσης στο Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, οι ποσοστώσεις τους και ο σχετικός χρονοπρογραμματισμός τους.

Οι πόροι που δεσμεύονται για την υλοποίηση του 1^{ου} Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. και κατανέμονται στην παρούσα ενότητα, προσδιορίζονται με βάση προσδιορίζονται τα ακόλουθα: [... Άρθρο 4. Προϋπολογισμός ΤΠΑ/ΠΠΑ. Οι προϋπολογισμοί των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης του ΕΠΑ 2021-2025 εγκρίθηκαν με την ΠΥΣ 38/31.8.2020 (ΦΕΚ 174/Α'/ 10.9.2020)...].

Πίνακας 4-9: Κατανομή του 1^{ου} Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. ανά Αναπτυξιακό Στόχο

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ / ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΑΤΑΝΕΜΗΜΕΝΟΣ Προϋπολογισμός 2021-2025	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΟΡΩΝ Ε.Π.Α./Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. 2021-2025
ΑΣ1 ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΕΡΕΥΝΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ - ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	1.000.000,00 €	1,20%
ΑΣ2: ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	23.135.000,00 €	29,66%
ΑΣ3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΥΓΕΙΑ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ	12.000.000,00 €	15,38%
ΑΣ4 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ: ΔΙΚΤΥΑ - ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ	36.525.000,00 €	48,33%

ΑΣ5 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ - ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	4.560.000,00 €	5,85%
ΑΣ6. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	780.000,00 €	1,00%
ΣΥΝΟΛΑ	78.000.000,00 €	100,00%

Ακολούθως παρουσιάζονται αναλυτικά οι κατανομές των πόρων και ο χρονοπρογραμματισμός του 1^{ου} Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025

ΣΤΑΔΙΟ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Πίνακας 4-10: Αναλυτική Κατανομή Π.Π.Α. ανά Δράση/ Αναπτυξιακό Στόχο / Προτεραιότητα και Έτος

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε ευρώ)					
Α/Α	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ/ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑ/ ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΠΑ/ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΤΗ					
		2021	2022	2023	2024	2025	ΣΥΝΟΛΟ
	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Α ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ						
1	1. ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	1.200.000,00 €	900.000,00 €	600.000,00 €	300.000,00 €	0,00 €	3.000.000,00 €
1.7	1.7 Ηλεκτρονική υγεία (e-health)	400.000,00 €	300.000,00 €	200.000,00 €	100.000,00 €	0,00 €	1.000.000,00 €
1.7.1	ΔΡΑΣΗ 1.7.1 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ						
1.10	1.10 Έξυπνες πόλεις	400.000,00 €	300.000,00 €	200.000,00 €	100.000,00 €	0,00 €	1.000.000,00 €
1.10.1	ΔΡΑΣΗ 1.10.1 Smart Region						
1.11	1.11 Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη	400.000,00 €	300.000,00 €	200.000,00 €	100.000,00 €	0,00 €	1.000.000,00 €
1.11.1	ΔΡΑΣΗ 1.11.1 Ψηφιακές δεξιότητες εργαζομένων						
2	2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	7.101.000,00 €	5.637.250,00 €	2.313.500,00 €	1.704.000,00 €	2.379.250,00 €	19.135.000,00 €
2.1	2.1 Ενεργειακή απόδοση	200.000,00 €	104.000,00 €	40.000,00 €	56.000,00 €	0,00 €	400.000,00 €
2.1.1	ΔΡΑΣΗ 2.1.1: ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ -ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΝ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΤΙΣ Π.Ε.						
2.3	2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	1.700.000,00 €	1.275.000,00 €	425.000,00 €	425.000,00 €	425.000,00 €	4.250.000,00 €
2.3.1	ΔΡΑΣΗ 2.3.1: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ						
2.4	2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	800.000,00 €	800.000,00 €	800.000,00 €	800.000,00 €	800.000,00 €	4.000.000,00 €

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025

ΣΤΑΔΙΟ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε ευρώ)					
A/A	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ/ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑ/ ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΠΑ/ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΤΗ					
2.4.1	ΔΡΑΣΗ 2.4.1. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΙΣΗ ΚΟΥΝΟΥΠΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ						
2.9	<i>2.9 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντλημυμυρικά κλπ)</i>	3.766.500,00 €	2.929.500,00 €	837.000,00 €	0,00 €	837.000,00 €	8.370.000,00 €
2.9.1	ΔΡΑΣΗ 2.9.1: ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ Π.Ι.Ν.						
2.9.2	ΔΡΑΣΗ 2.9.2: ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΠΟΤΑΜΩΝ, ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ, ΡΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΠΙΝ						
2.9.3	ΔΡΑΣΗ 2.9.3: ΜΕΛΕΤΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΩΝ						
2.11	<i>2.11 Πράσινες πόλεις</i>	634.500,00 €	528.750,00 €	211.500,00 €	423.000,00 €	317.250,00 €	2.115.000,00 €
2.11.1	ΔΡΑΣΗ 2.11.1: ΕΡΓΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ						
2.11.2	ΔΡΑΣΗ 2.11.2. ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ - ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ						
3	3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	5.300.000,00 €	5.900.000,00 €	800.000,00 €	0,00 €	0,00 €	12.000.000,00 €
3.1	<i>3.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός</i>	1.600.000,00 €	1.600.000,00 €	800.000,00 €	0,00 €	0,00 €	4.000.000,00 €
3.1.1	ΔΡΑΣΗ 3.1.1: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ						
3.1.2	ΔΡΑΣΗ 3.1.2: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΙΝ						

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025

ΣΤΑΔΙΟ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε ευρώ)					
A/A	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ/ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑ/ ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΠΑ/ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΤΗ					
3.8	3.8 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης	2.700.000,00 €	3.300.000,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	6.000.000,00 €
3.8.1	ΔΡΑΣΗ 3.8.1: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ & ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ						
3.8.2	ΔΡΑΣΗ 3.8.2: ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΑΘΜΙΔΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΙΝ						
3.13	3.13 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	1.000.000,00 €	1.000.000,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	2.000.000,00 €
3.13.1	ΔΡΑΣΗ 3.13.1: ΈΡΓΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ / ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ / ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ/ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ / ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ						
4	4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	11.934.310,00 €	12.000.260,00 €	3.685.710,00 €	5.640.010,00 €	5.264.760,00 €	38.525.050,00 €
4.3	4.3 Λιμενικές υποδομές	1.170.000,00 €	1.755.000,00 €	1.228.500,00 €	887.500,00 €	809.000,00 €	5.850.000,00 €
4.3.1	ΔΡΑΣΗ 4.3.1: ΕΡΓΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΛΙΜΕΝΩΝ						
4.3.2	ΔΡΑΣΗ 4.3.2: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΓΚΥΡΟΒΟΛΙΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΚΑΦΩΝ						
4.3.3	ΔΡΑΣΗ 4.3.3.: ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΚΑΦΩΝ						
4.3.4	ΔΡΑΣΗ 4.3.4.: ΕΚΣΥΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΦΥΓΕΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ						
4.3.5	ΔΡΑΣΗ 4.3.5.: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ						
4.3.6	ΔΡΑΣΗ 4.3.6.: ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ , ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΒΑΘΩΝ, ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ						

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025

ΣΤΑΔΙΟ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε ευρώ)					
Α/Α	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ/ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑ/ ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΠΑ/ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΤΗ					
4.5	<i>4.5 Οδικές υποδομές</i>	9.619.310,00 €	9.165.260,00 €	1.512.210,00 €	3.987.510,00 €	3.690.760,00 €	27.975.050,00 €
4.5.1	ΔΡΑΣΗ 4.5.1: ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ / ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ						
4.5.2	ΔΡΑΣΗ 4.5.2: ΕΡΓΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΠΙΝ						
4.5.3	ΔΡΑΣΗ 4.5.3: ΝΕΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗΣ ΠΟΛΕΩΝ / ΟΙΚΙΣΜΩΝ						
4.5.4	ΔΡΑΣΗ 4.5.4: ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗΣ ΠΟΛΕΩΝ						
4.5.5	ΔΡΑΣΗ 4.5.5: ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΥΚΛΙΚΩΝ ΚΟΜΒΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ						
4.5.6	ΔΡΑΣΗ 4.5.6: ΝΕΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ						
4.5.7	ΔΡΑΣΗ 4.5.7: ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΟΔΩΝ						
4.5.8	ΔΡΑΣΗ 4.5.8: ΜΕΛΕΤΕΣ ΝΕΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ						
4.5.9	ΔΡΑΣΗ 4.5.9: ΜΕΛΕΤΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ						
4.5.10	ΔΡΑΣΗ 4.5.10: ΜΕΛΕΤΕΣ ΝΕΩΝ ΓΕΦΥΡΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ						
4.8	<i>4.8 Οδική ασφάλεια</i>	945.000,00 €	1.080.000,00 €	945.000,00 €	765.000,00 €	765.000,00 €	4.500.000,00 €
4.8.1	ΔΡΑΣΗ 4.8.1: ΕΡΓΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΙΣΗΣ - ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ						

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025

ΣΤΑΔΙΟ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε ευρώ)					
Α/Α	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ/ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑ/ ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΠΑ/ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΤΗ					
4.8.2	ΔΡΑΣΗ 4.8.2: ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΦΩΤΕΙΝΩΝ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΩΝ ΚΑΙ ΦΩΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ						
4.10	<i>4.10 Πολυτροπική και αστική κινητικότητα</i>	200.000,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	200.000,00 €
4.10.1	ΔΡΑΣΗ 4.10.1 : ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ						
5	5. ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ	1.608.700,00 €	2.706.500,00 €	244.800,00 €	0,00 €	0,00 €	4.560.000,00 €
5.1	<i>5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές</i>	300.000,00 €	700.000,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	1.000.000,00 €
5.1.1	ΔΡΑΣΗ 5.1.1: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ						
5.3	<i>5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος</i>	1.133.700,00 €	1.681.500,00 €	244.800,00 €	0,00 €	0,00 €	3.060.000,00 €
5.3.1	ΔΡΑΣΗ 5.3.1: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ/ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ / ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ						
5.3.2	ΔΡΑΣΗ 5.3.2: ΕΡΓΑ ΑΝΑΣΚΑΣΦΗΣ/ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ						
5.3.3	ΔΡΑΣΗ 5.3.3: ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ/ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ / ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ / ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ/ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ / ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ						
5.3.4	ΔΡΑΣΗ 5.3.4: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ/ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΟΥ ΠΟΛΥΧΩΡΟΥ Ι.ΝΑΟΥ						
5.6	<i>5.6 Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού</i>	175.000,00 €	325.000,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	500.000,00 €

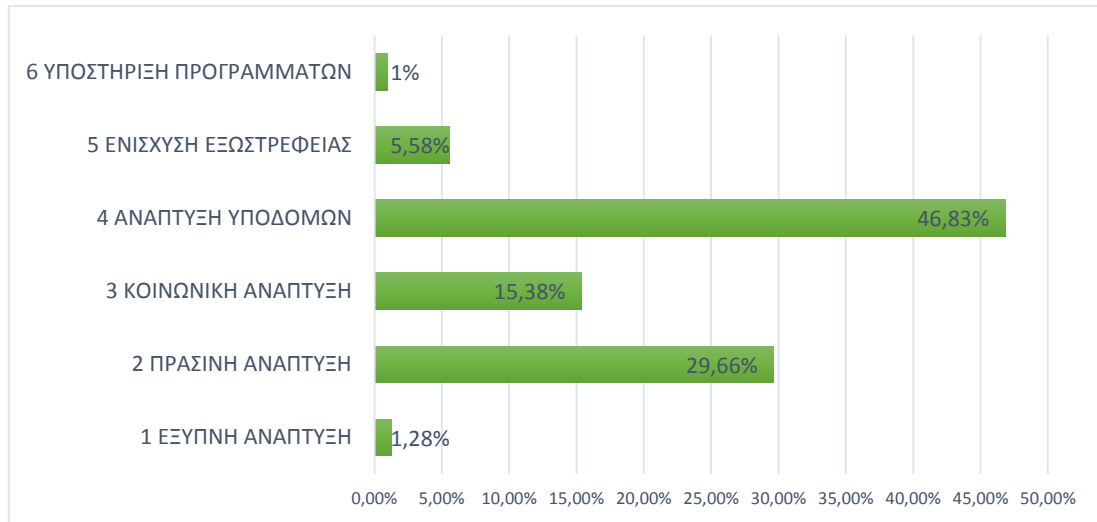
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025

ΣΤΑΔΙΟ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε ευρώ)					
Α/Α	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ/ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑ/ ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΠΑ/ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΤΗ					
5.6.1	ΔΡΑΣΗ 5.6.1: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΟΥ ΠΟΛΥΧΩΡΟΥ						
6	6. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	155.990,00 €	155.990,00 €	155.990,00 €	155.990,00 €	155.990,00 €	779.950,00 €
6.1	6.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	97.000,00 €	97.000,00 €	97.000,00 €	97.000,00 €	97.000,00 €	485.000,00 €
6.1.1.	ΔΡΑΣΗ 6.1.1: Πόροι του ΠΕΡΙΦ. ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤ. Άρθρου 55						
6.2	6.2 ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	58.990,00 €	58.990,00 €	58.990,00 €	58.990,00 €	58.990,00 €	294.950,00 €
6.2.1	ΔΡΑΣΗ 6.2.1 Σύμβουλος Τεχνικής Υποστήριξης Ε.Π.Α.						
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Α							78.000.000,00 €

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Συμπερασματικά, ο ως άνω χρονοπρογραμματισμός κατανομής των εγκεκριμένων πόρων ύψους 78 εκ. ευρώ του 1^{ου} Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, δεδομένων όλων των παραδοχών που έχουν ληφθεί υπόψη (ως αναλύονται σε προηγούμενες ενότητες) είναι απόλυτα ρεαλιστικός και εφαρμόσιμος.

Διάγραμμα 4-2: Ποσοστιαία Κατανομή Εγκεκριμένων Πόρων ανά Στόχο

Μείζονος σημασίας, στην εξέλιξη του Π.Π.Α. είναι η έγκαιρη υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων/έργων κατά τα πρώτα δύο έτη, ώστε ακολούθως να καταστεί εφικτή η μόχλευση των πρόσθετων πόρων της υπερδέσμευσης προς επίτευξη της ισόρροπης ανάπτυξης στους Στόχους: 1, 4, 5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

5 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

5.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΠΑ

Ακολούθως παρουσιάζονται, οι διαδικασίες σχεδιασμού που πραγματοποιήθηκαν στο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της υπογραφής της σχετικής Σύμβασης στις 13 Ιανουαρίου 2021 έως τις 13.5.2021, αποκαλούμενη και περίοδο αναφοράς.

Το έργο σχεδιασμού ξεκίνησε κατά την εναρκτήρια συνάντηση του Συμβούλου με την Αναθέτουσα Αρχή (Δι.Α.Π.) κατά τη διάρκεια της οποίας πραγματοποιήθηκε η γνωριμία των δύο συμβαλλόμενων μερών και η συζήτηση επί των προτεραιοτήτων του έργου, έτσι ώστε να δοθεί η απαραίτητη εισροή για την ορθή οριοθέτηση του έργου και την επικαιροποίηση του χρονοδιαγράμματος.

Παράλληλα εξετάστηκε ο προγραμματισμός της Δι.Α.Π. για την διενέργεια διαβουλεύσεων με φορείς ώστε να συλλεχθούν ιδέες για νέα έργα και να επικαιροποιηθεί το αναπτυξιακό όραμα της αιρετής διοίκησης κατά την νέα προγραμματική περίοδο 2021-2025.

Στο ως άνω πλαίσιο έχουν ήδη διεξαχθεί δύο οργανωτικές τηλεδιασκέψεις με την αιρετή διοίκηση της Περιφέρειας και σχεδιάζονται άμεσα συμπληρωματικές τηλεδιασκέψεις με υπηρεσιακά στελέχη και φορείς. Στόχος των τηλεδιασκέψεων είναι: α) η συγκέντρωση απόψεων και β) η συγκέντρωση προτάσεων για έργα που δύναται να ενταχθούν στο σχεδιασμό του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης, μέσα από ένα δομημένο διάλογο, εντός των Στόχων Πολιτικής και Προτεραιοτήτων του ΕΠΑ/ΠΠΑ, ώστε να επιτραπεί η περαιτέρω επεξεργασία τους, η ιεράρχησή τους με βάση το βαθμό ωριμότητάς τους, η ιεράρχηση της διαδικασίας προετοιμασίας της ωρίμανσης έργων και η ανάδειξη τόσο της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, όσο και η δημιουργία μιας δυνητικής βάσης αναπτυξιακών έργων για νέα Προγραμματική Περίοδο.

Απώτερος στόχος της διαδικασίας διαβούλευσης, εκτός από την επικαιροποίηση και προτεραιοποίηση έργων (σε εξέλιξη ή/και νέων) στο σχεδιασμό του ΠΠΑ για την νέα Προγραμματική Περίοδο 2021-2025, είναι και η συλλογή ιδεών απαιτήσεων για έργα από την τοπική κοινωνία.

Αρωγός των φορέων, ή/και δικαιούχων ή/και πολιτών που συμμετείχαν στις διαδικασίες διαβούλευσης ήταν τόσο η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, όσο και ο Σύμβουλος Τεχνικής Υποστήριξης για το ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, καθώς και η σχετική Ομάδα Εργασίας.

Προσκλήσεις συμμετοχής στη διαβούλευση για το ΕΠΑ/ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων απεστάλησαν σε υπευθύνους Υπηρεσιών της Περιφέρειας, την αιρετή διοίκηση, τις περιφερειακές παρατάξεις, τους δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών, τους φορείς του ευρύτερου δημοσίου τομέα, τους φορείς πολιτισμού, του τουρισμού, τις επαγγελματικές ενώσεις, τους συνεταιρισμούς, κ.α. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε εντός Νοεμβρίου σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα κατάρτισης του 1^{ου} Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης των Ιονίων Νήσων.

Αναλυτικότερα:

Ιανουάριος 2021

1. Υπεγράφη η Σύμβαση την 13^η Ιανουαρίου 2021.

2. Έλαβε χώρα η εναρκτήρια συνάντηση με την Αναθέτουσα Αρχή και έγινε ο καθορισμός των παραδοτέων.
3. Έγινε ενημέρωση της Αιρετής Διοίκησης συνέπεια επικαιροποίησης του θεσμικού πλαισίου για το ΕΠΑ, όπως επικαιροποιήθηκε και ισχύει με τη σχετική δημοσίευση της Υπ. Πράξης (αρ.:38/31.8.2020 ΦΕΚ 174 Α' 10.9.2020) και της Υπ. Απόφασης (αρ.πρ.:95189-14.09.2020)
4. Συγκεντρώθηκαν τα αρχικά στοιχεία από τις (2) οργανωτικές διαβουλεύσεις που είχε διοργανώσει η Δι.Α.Π. (η πρώτη στις 30.5.20 & η δεύτερη στις 07.09.2020) με την Αιρετή Διοίκηση της Π.Ι.Ν., για την ανάδειξη έργων που χρήζουν επικαιροποίησης, άλλων έργων που συνεχίζονται, νέων έργων που δύναται να προταθούν και αρχικές κατευθύνσεις καθορισμού της αναπτυξιακής πολιτικής για το σχεδιασμό του Π.Π.Α.
5. Παρελήφθησαν τα στοιχεία από τις αρχικές διαβουλεύσεις που είχαν πραγματοποιηθεί από την Δι.Α.Π. με την Αιρετή Διοίκηση πριν τις 13-1-2021.
6. Προετοιμάστηκε ενημερωτικό υλικό για την περαιτέρω προετοιμασία της αιρετής διοίκησης, για την επικείμενη διαβούλευση Σχεδιασμού του Π.Π.Α. με φορείς, μέσω της εκπόνησης κειμένων για την έκδοση σχετικών Δελτίων Τύπου και του χρονοπρογραμματισμού διεξαγωγής ευρείας κλίμακας Διαβουλεύσεων με Φορείς, σε όλο το γεωγραφικό εύρος της Π.Ι.Ν.
7. Έγινε η κατάλληλη προετοιμασία για τον Ορισμό Ομάδας Εργασίας ώστε να συνδράμει την Δι.Α.Π., ως αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης, στην κατάρτιση του 1^{ου} Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν.
8. Συγκεντρώθηκαν τα απαραίτητα στοιχεία έργων και υποέργων, που έχουν ήδη ενταχθεί στο σκέλος του Π.Δ.Ε. που χρηματοδοτείται από αμιγώς εθνικούς πόρους, ώστε από κοινού με την Δι.Α.Π. ο Ανάδοχος να ξεκινήσει η διαδικασία ενοποίησης, εξορθολογισμού, κάθαρσης και ανάδειξης συμπερασμάτων για τον σχεδιασμό της νέας Προγραμματικής Περιόδου.

Φεβρουάριος 2021

1. Συνεχίστηκε η από κοινού επεξεργασία, μεταξύ Δι.Α.Π. και Αναδόχου/Συμβούλου, των στοιχείων, που είχαν ήδη παραληφθεί.
2. Έγινε η τελική αποδελτίωση των στοιχείων από τις διαβουλεύσεις με τα έως τότε στοιχεία και ιδέες για έργα του Π.Δ.Ε. ώστε να αποτελέσουν την βάση σχεδιασμού της αναπτυξιακής κατεύθυνσης της Περιφέρειας για την περίοδο 2021-2025/2027.
3. Συντάχθηκε ο Συγκεντρωτικός Πίνακας υφιστάμενων και νέων/προτεινόμενων έργων Εθνικού ΠΔΕ.
4. Παρελήφθησαν τα στοιχεία πληρωμών για τα έργα του εθνικού σκέλους του Π.Δ.Ε., με ημερομηνία έως και 31.12.2020.

Μάρτιος 2021

1. Αποτυπώθηκαν τα στοιχεία της τελικής αποδελτίωσης σε ενιαίο κείμενο ώστε να αποτελέσουν τη βάση για το 1^ο Σχέδιο ΠΠΑ της ΠΙΝ.
2. Συντάχθηκε η 1^η Διμηνιαία Έκθεση Εργασιών του Αναδόχου.
3. Συνεχίστηκε η συστηματοποίηση των στοιχείων του Συγκεντρωτικού Πίνακα.

4. Εξορθολογήστηκαν τα διαθέσιμα στοιχεία ώστε να αντληθούν χρήσιμα συμπεράσματα αναφορικά με το συνολικό δεσμευμένο ποσό έργων, τις νομικές δεσμεύσεις τους και τα ανεκτέλεστα υπόλοιπά τους.

5. Συγκεντρώθηκαν τα απαραίτητα στοιχεία εθνικών και περιφερειακών πολιτικών ώστε να καταστεί εφικτή η συμπληρωματικότητα σχεδιασμού του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. προς αυτά.

6. Επιπλέον αναζητήθηκαν και πρόσθετα στοιχεία αναφορικά με τον σε εξέλιξη σχεδιασμό του ΕΣΠΑ 2021-2027 στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Ειδικότερα ως προς την διαδικασία των «διαβουλεύσεων με φορείς», απώτερος στόχος τους ήταν:

α) η ενημέρωση των συμμετεχόντων για τον προγραμματισμό σχεδιασμού του Ε.Π.Α. και του πλαισίου του (στόχοι πολιτικής, χρονοδιάγραμμα κλπ.),

β) η συγκέντρωση προτάσεων για νέα έργα που δύναται να ενταχθούν στο σχεδιασμό του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης, και

γ) η συστημική συγκέντρωση προτάσεων μέσω υποδείγματος που ετοιμάστηκε από τον Σύμβουλο Ε.Π.Α. της Π.Ι.Ν.

Όπως προαναφέρθηκε, τα νέα έργα που προτάθηκαν από τις αρμόδιες επιτροπές διαβουλεύσεων, εστάλησαν σε ηλεκτρονική μορφή στον Σύμβουλο Τεχνικής Υποστήριξης, ο οποίος με τη σειρά του και κατόπιν επεξεργασίας, τα συστηματοποίησε στον Συγκεντρωτικό Πίνακα Έργων Εθνικού Π.Δ.Ε..

Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι για τα νέα έργα επιχειρήθηκε η προτεραιοποίησή τους ανάλογα με τον βαθμό ωριμότητάς τους (δηλ. την προοπτική άμεσης ένταξης τους στο Π.Δ.Ε.).

5.2 ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ

Στην ακόλουθη υποενότητα θα αναδειχθεί η συσχέτιση του Π.Π.Α. με τους Ειδικούς Αναπτυξιακούς Στόχους του Ε.Π.Α.. Ωστόσο με δεδομένο ότι οι περισσότερες δράσεις του προγράμματος αφορούν σε εξέλιξη έργα τα οποία έχουν σχεδιαστεί, εστιάζει και υλοποιηθεί μερικώς για να καλύψουν συγκεκριμένες ανάγκες ανά τομέα, η βαθμολόγηση της συσχέτισής τους –εν αντιθέσει με προγράμματα που βρίσκονται στο στάδιο μόνο του προγραμματισμού- παρουσιάζει αποκλειστικά και μόνο «πολύ ισχυρή συσχέτιση» (βλ. σημειώσεις στους ακόλουθους πίνακες: ●●● - πολύ ισχυρή συσχέτιση, ●● - ισχυρή συσχέτιση, ● - συσχέτιση).

Πίνακας 5-1: Συσχέτιση Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π.Α. για τον Αναπτυξιακό Στόχο 1 της Έξυπνης Ανάπτυξης

Προτεραιότητες και ενδεικτικά έργα	Ειδικοί στόχοι			Ανάγκες							Δυνατότητες		
	Έρευνα και Ανάπτυξη	Ψηφιακός μετασχηματισμός	Καινοτομία και επιχειρηματικότητα	Κοινωνικές συνέπειες	Δημοσιονομική πειθαρχία	Αλλαγή παραγωγικού υποδείγματος	Τεχνολογικές Εξελίξεις	Κλιματική αλλαγή / περιβάλλον	Δημογραφικές εξελίξεις	Λοιπές προκλήσεις	Γεωγραφική θέση	Φυσικό περιβάλλον	Πολιτιστική κληρονομιά
Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής													
Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα													
Πρώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις													
Συστάδες ανάπτυξης													
Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα													
Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση													
Ηλεκτρονική υγεία (e-health)		•••		•••			•••						
Ψηφιακή διασύνδεση μονάδων δημόσιας διοίκησης							•••						
Εκσυγχρονισμός του δικαστικού συστήματος													
Έξυπνες πόλεις													
Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη													

Σημείωση: ••• - πολύ ισχυρή συσχέτιση, •• - ισχυρή συσχέτιση, • - συσχέτιση

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Πίνακας 5-2: Συσχέτιση Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π.Α. για τον Αναπτυξιακό Στόχο 2 της Πράσινης Ανάπτυξης

Προτεραιότητες και ενδεικτικά έργα	Ειδικοί στόχοι			Ανάγκες							Δυνατότητες		
	Μετάβαση σε κυκλική οικονομία	Προστασία του περιβάλλοντος	Αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής	Κοινωνικές συνέπειες	Δημοσιονομική πειθαρχία	Αλλαγή παραγωγικού υποδείγματος	Τεχνολογικές Εξελίξεις	Κλιματική αλλαγή / περιβάλλον	Δημογραφικές εξελίξεις	Λοιπές προκλήσεις	Γεωγραφική θέση	Φυσικό περιβάλλον	Πολιτιστική κληρονομιά
Ενεργειακή απόδοση		•••	•••					•••					
Στήριξη ΑΠΕ - συμπαραγωγή													
Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα- ενεργειακή μετάβαση													
Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων		•••	•••	•••				•••		•••	•••	•••	
Ανάπτυξη υποδομών προστασίας		•••	•••	•••				•••		•••	•••		
Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων													
Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	•••	•••						•••		•••		•••	
Στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής & αποδοτικής χρήσης πόρων													
Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς													
Πράσινη επιχειρηματικότητα													
Πράσινες πόλεις		•••									•••		

Σημείωση: ••• - πολύ ισχυρή συσχέτιση, •• - ισχυρή συσχέτιση, • - συσχέτιση

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Πίνακας 5-3: Συσχέτιση Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π.Α. για τον Αναπτυξιακό Στόχο 3 της Κοινωνικής ανάπτυξης

Προτεραιότητες και ενδεικτικά έργα	Ειδικοί στόχοι				Ανάγκες							Δυνατότητες			
	Υγεία και αθλητισμός	Απασχόληση	Παιδεία	Κοινωνική συνοχή	Κοινωνικές συνέπειες	Δημοσιονομική πειθαρχία	Αλλαγή παραγωγικού υποδείγματος	Τεχνολογικές Εξελίξεις	Κλιματική αλλαγή / περιβάλλον	Δημογραφικές εξελίξεις	Λοιπές προκλήσεις	Γεωγραφική θέση	Φυσικό περιβάλλον	Πολιτιστική κληρονομιά	
Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	•••			•••	•••					•••					
Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	•••		•••	•••						•••		•••			
Τόνωση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης															
Δράσεις εκπαίδευσης - κατάρτισης εργαζομένων															
Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό															
Κοινωνικές επενδύσεις (στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)		•	•••	•••	•••										
Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στην εκπαίδευση															
Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της ενσωμάτωσης ΑΜΕΑ															
Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές		•••	•••	•••						•••		•••			
Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών															
Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης		•••	•••	•••						•••		•••			
Πρότυπες μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επαγγελματικής κατεύθυνσης															
Διεθνοποίηση των ΑΕΙ															

Προτεραιότητες και ενδεικτικά έργα	Ειδικοί στόχοι				Ανάγκες						Δυνατότητες			
	Υγεία και αθλητισμός	Απασχόληση	Παιδεία	Κοινωνική συνοχή	Κοινωνικές συνέπειες	Δημοσιονομική πειθαρχία	Αλλαγή παραγωγικού υποδείγματος	Τεχνολογικές Εξελίξεις	Κλιματική αλλαγή / περιβάλλον	Δημογραφικές εξελίξεις	Λοιπές προκλήσεις	Γεωγραφική θέση	Φυσικό περιβάλλον	Πολιτιστική κληρονομιά
Προσέλκυση καταρτισμένων Ελλήνων από το εξωτερικό (brain gain)														

Σημείωση: ●●● - πολύ ισχυρή συσχέτιση, ●● - ισχυρή συσχέτιση, ● - συσχέτιση

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Πίνακας 5-4: Συσχέτιση Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π.Α. για τον Αναπτυξιακό Στόχο 4 της Ανάπτυξης Υποδομών

Προτεραιότητες και ενδεικτικά έργα	Ειδικοί στόχοι				Ανάγκες						Δυνατότητες		
	Δίκτυα	Μεταφορές	Εφοδιαστική αλυσίδα	Κοινωνικές συνέπειες	Δημοσιονομική πειθαρχία	Αλλαγή παραγωγικού υποδείγματος	Τεχνολογικές Εξελίξεις	Κλιματική αλλαγή / περιβάλλον	Δημογραφικές εξελίξεις	Λοιπές προκλήσεις	Γεωγραφική θέση	Φυσικό περιβάλλον	Πολιτιστική κληρονομιά
Υποδομές ΤΠΕ													
Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός ενεργειακών δικτύων και υποδομών	●●●			●●				●●●			●●●	●●●	
Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών	●●●	●●●	●●●	●●●				●●●		●●●	●●●		
Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός σιδηροδρομικού δικτύου													
Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών	●●●	●●●	●●●	●●●				●●●		●●●	●●●	●●●	
Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός υποδομών αερομεταφορών													

Προτεραιότητες και ενδεικτικά έργα	Ειδικοί στόχοι				Ανάγκες						Δυνατότητες		
	Δίκτυα	Μεταφορές	Εφοδιαστική αλυσίδα	Κοινωνικές συνέπειες	Δημοσιονομική πειθαρχία	Αλλαγή παραγωγικού υποδείγματος	Τεχνολογικές Εξελίξεις	Κλιματική αλλαγή / περιβάλλον	Δημογραφικές εξελίξεις	Λοιπές προκλήσεις	Γεωγραφική θέση	Φυσικό περιβάλλον	Πολιτιστική κληρονομιά
Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός υδατοδρομίων													
Οδική ασφάλεια	•••	•••	•••					•••		•••	•••	•••	
Ψηφιοποίηση μεταφορών													
Πολυτροπική και αστική κινητικότητα													
Επενδύσεις στην εφοδιαστική αλυσίδα													

Σημείωση: ••• - πολύ ισχυρή συσχέτιση, •• - ισχυρή συσχέτιση, • - συσχέτιση

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Πίνακας 5-5: Συσχέτιση Προτεραιοτήτων του Π.Π.Α. με τους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π.Α. για τον Αναπτυξιακό Στόχο 5 της Εξωστρέφειας

Προτεραιότητες και ενδεικτικά έργα	Ειδικοί στόχοι				Ανάγκες						Δυνατότητες			
	Πολιτισμός	Τουρισμός	Αγροδιατροφικός Τομέας	Βιομηχανία	Κοινωνικές συνέπειες	Δημοσιονομική πειθαρχία	Αλλαγή παραγωγικού υποδείγματος	Τεχνολογικές Εξελίξεις	Κλιματική αλλαγή / περιβάλλον	Δημογραφικές εξελίξεις	Λοιπές προκλήσεις	Γεωγραφική θέση	Φυσικό περιβάλλον	Πολιτιστική κληρονομιά
Πρώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές	•••	•••	•••	•••	•••			••			•••	•••	•••	•••
Πρώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού														

Ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	•••	•••		•••	•••			•••			•••	•••		•••
Τουρισμός και πολιτιστική κληρονομιά - προστασία, ανάπτυξη και προβολή	•••	•••	•••	•••	•••			•••			•••	•••	•••	•••
Μουσεία και πολιτιστικά κέντρα														
Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού														
Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες														
Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές														
Πρώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό														
Ανάπτυξη και πρώθηση προϊόντων με ΠΟΠ και ΠΓΕ														
Δημιουργία και πρώθηση εθνικού εμπορικού σήματος														
Πρώθηση έρευνας και ανάπτυξης των εγχώριων ορυκτών πρώτων υλών														

Σημείωση: ••• - πολύ ισχυρή συσχέτιση, •• - ισχυρή συσχέτιση, • - συσχέτιση

Πηγή: Επεξεργασία Συμβούλου

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι τα έργα του Π.Π.Α. της Π.Ι.Ν. δεν εξυπηρετούν απλά τις προκλήσεις της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2025, αλλά βελτιστοποιούν και την κατάταξη της Περιφέρειας ως προς τους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π.Α..

5.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ

5.3.1 *Εναλλακτική Δυνατότητα 1: Μηδενική λύση*

Ως προς την αξιολόγηση της μηδενικής λύσης ισχύουν τα εξής:

1. *Η οικονομική ανάπτυξη και η αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος είναι αλληλένδετες:* Η σύγχρονη αυτή αντίληψη έχει πλέον αντικαταστήσει τις παλαιότερες αντιλήψεις περιβαλλοντικού προστατευτισμού, που θεωρούσαν ότι η οικονομία μεγεθύνεται μόνο σε βάρος του περιβάλλοντος. Η ανάλυση του ζητήματος αυτού είναι αρκετά εκτεταμένη, αλλά συνοπτικά μπορεί να διαπιστωθεί ότι η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη αφενός τροφοδοτεί με πόρους τις πρωτοβουλίες προστασίας του περιβάλλοντος και αφετέρου καθιστά τις κοινωνίες ωριμότερες, ώστε τα περιβαλλοντικά ζητήματα να κατατάσσονται σε υψηλή θέση της κλίμακας προτεραιοτήτων. Με βάση αυτή τη σύνδεση μεταξύ ανάπτυξης και περιβάλλοντος, γίνεται προφανές ότι η μη-υλοποίηση του ΠΠΑ, η οποία συνιστά μια έντονα αντιαναπτυξιακή επιλογή, αποτελεί κατ' ουσία και ένα έντονα αντιπεριβαλλοντικό ενδεχόμενο.
2. *Η ενεργητική προστασία και η ορθή διαχείριση του περιβάλλοντος απαιτεί δαπάνες:* Η ειδικότερη εφαρμογή της προηγούμενης διαπίστωσης στο επίπεδο των επενδύσεων για περιβαλλοντική προστασία, εκκινεί από το γεγονός ότι οι περισσότερες σύγχρονες ανθρωπογενείς δραστηριότητες επάγουν σημαντικές πιέσεις στο περιβάλλον, είτε λόγω υπερεκμετάλλευσης των φυσικών πόρων (σε επίπεδο εισροών) είτε μέσω εύκολων αλλά λανθασμένων επιλογών (σε επίπεδο εκροών). Για την εξισορρόπηση των αρνητικών αποτελεσμάτων από τις πιέσεις αυτές, απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις σε κατάλληλες περιβαλλοντικές υποδομές. Το παράδειγμα επιτυχούς εξισορρόπησης σημαντικού μέρους περιβαλλοντικών πιέσεων από υποδομές που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο προηγούμενων προγραμματικών περιόδων, π.χ. στον τομέα επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων, επικυρώνει την παραπάνω διαπίστωση. Με βάση το σκεπτικό αυτό, η παραίτηση από την υλοποίηση του ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, σημαίνει απώλεια των πόρων που κατευθύνονται προς επένδυση σε περιβαλλοντικές υποδομές και, κατά συνέπεια, αποτυχία δημιουργίας επαρκούς εξισορρόπησης των περιβαλλοντικών πιέσεων.
3. *Η σταδιακή αποκέντρωση στο διοικητικό σύστημα της Ελλάδας έχει μεταφέρει το κυριότερο μέρος των αρμοδιοτήτων για την περιβαλλοντική προστασία στα περιφερειακά και νομαρχιακά κέντρα:* Συνδυάζοντας το γεγονός αυτό με την προηγούμενη διαπίστωση για την αναγκαιότητα επενδύσεων σε περιβαλλοντικές υποδομές, γίνεται προφανές ότι η απώλεια των σχετικών πόρων για το περιβάλλον από τη μηδενική λύση, δεν πρόκειται να υποκατασταθεί από παρεμβάσεις του κεντρικού κράτους. Συνεπώς, το σενάριο της μη-υλοποίησης του ΠΠΑ αφήνει σε οριστική εκκρεμότητα τα ζητήματα επενδύσεων σε περιβαλλοντικές υποδομές, χωρίς διαφαινόμενη πιθανότητα ανάληψης τέτοιων πρωτοβουλιών από το κεντρικό κράτος.
4. *Οι τάσεις εξέλιξης του σημερινού περιβάλλοντος περιλαμβάνουν αρκετά σημεία που χρήζουν αντιμετώπισης.* Όπως θα παρουσιαστεί αναλυτικότερα στο κεφάλαιο 6 της παρούσας, παρότι η γενική εικόνα του περιβάλλοντος στην Περιφέρεια είναι ενθαρρυντική, ορισμένοι τομείς

παρουσιάζουν υστερήσεις και απαιτούν την ανάληψη δράσης, ώστε να αποφευχθούν δυσμενείς εξελίξεις. Οι κυριότεροι τέτοιοι τομείς είναι:

- η ορθή διαχείριση των στερεών αποβλήτων,
- η ολοκλήρωση της επεξεργασίας υγρών αποβλήτων και η συνακόλουθη προστασία των υδατικών αποδεκτών,
- η βιώσιμη διαχείριση του υδατικού δυναμικού και
- η αντιπλημμυρική προστασία.

Στους τομείς αυτούς απαιτούνται επενδύσεις σε κατάλληλα έργα, υποδομές αλλά και στις απαραίτητες λειτουργικές δομές. Η μηδενική λύση μεταφράζεται σε απώλεια της ευκαιρίας πραγματοποίησης των επενδύσεων αυτών, με αποτέλεσμα οι υστερήσεις να παραμείνουν. Σε συνδυασμό με τη σταδιακή αύξηση των περιβαλλοντικών πιέσεων στους σχετικούς τομείς, τα αίτια των οποίων εξηγήθηκαν συνοπτικά πιο πάνω, η εξέλιξη του περιβάλλοντος με βάση το σενάριο μη-πραγματοποίησης του ΠΠΑ ΠΙΝ προβάλλει ιδιαίτερα δυσοίωνα.

Συνοψίζοντας, η περιβαλλοντική αξιολόγηση της μηδενικής λύσης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η **μη-υλοποίηση του υπό μελέτη ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων συνιστά ένα έντονα απευκταίο, αντιπεριβαλλοντικό σενάριο**, διότι:

- ο συνολικός αντίκτυπος της μηδενικής λύσης θα είναι η αναπτυξιακή υστέρηση, η οποία, λόγω της σύγχρονης σύνδεσης ανάπτυξης - περιβάλλοντος, θα συνοδεύεται από τάσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης, ενώ
- ειδικότερα στον τομέα των δαπανών που κατευθύνονται προς επένδυση σε περιβαλλοντικές υποδομές, η απώλεια των σχετικών κονδυλίων οδηγεί στην αποτυχία εξισορρόπησης των περιβαλλοντικών πιέσεων, και μάλιστα χωρίς σοβαρή πιθανότητα υποκατάστασης από παρεμφερείς επενδύσεις του κεντρικού κράτους.

5.3.2 Εναλλακτική Δυνατότητα 2: Εφαρμογή του Προτεινόμενου Προγράμματος

Η εν λόγω εναλλακτική δυνατότητα αφορά στην εφαρμογή του προτεινόμενου προγράμματος, σύμφωνα με την ανάλυση αυτού που παρουσιάστηκε στο κεφάλαιο 4 της παρούσας.

Με βάση την ανάλυση του κεφαλαίου 4 διαφαίνεται ότι προτιμότερη από τις δύο εναλλακτικές δυνατοτήτας είναι η παρούσα.

Ειδικά η αξιοποίηση των πόρων του Προγράμματος της Περιφέρειας αναμένεται να αναθερμάνει σε σημαντικό βαθμό την τοπική οικονομία, καταλήγοντας τελικά σε ουσιαστικές βελτιώσεις των δεικτών ευημερίας των πολιτών.

Συνεπώς, η παραίτηση από τους πόρους αυτούς μεταφράζεται στην πράξη, πέραν της αναπτυξιακής υστέρησης, σε καθήλωση της ευημερίας στα σημερινά επίπεδα και παραίτηση από τις ευκαιρίες βελτίωσής της.

Μάλιστα, η εναλλακτική δυνατότητα 2 παρουσιάζει περισσότερα περιβαλλοντικά οφέλη, εφόσον εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει στα εξής:

- στην προστασία και διατήρηση των περιοχών με υψηλή οικολογική αξία,
- στην προστασία της βιοποικιλότητας και στην ανάσχεση της απώλειάς της,
- στην προστασία του τοπίου και των ιδιαίτερων τοξικολογικών χαρακτηριστικών,
- στην προστασία του εδάφους και των εδαφικών πόρων,
- στην προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδατικών πόρων,
- στην μείωση των εκπομπών που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και κατ' επέκταση στην κλιματική αλλαγή,
- στην αειφόρο διαχείριση των πόρων,
- στην αειφόρο διαχείριση των στερεών απορριμμάτων και υγρών αποβλήτων και
- στην ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση ενέργειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

6 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

6.1 ΚΕΡΚΥΡΑ

6.1.1 Φυσικό Περιβάλλον

6.1.1.1 Χλωρίδα - Πανίδα

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης, ήτοι το νησί της Κέρκυρας παρουσιάζει μια πλούσια ποικιλία διαφορετικών οικοσυστημάτων. Το γεγονός αυτό συμβάλλει στην ύπαρξη μεγάλης βιολογικής ποικιλότητας στο νησί. Ιδιαίτερης σημασίας είναι οι λιμνοθάλασσες που υπάρχουν στο νησί, οι οποίες, όπως προαναφέρθηκε περιλαμβάνονται και στον εθνικό κατάλογο περιοχών ένταξης στον Ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο NATURA 2000. Αυτές οι περιοχές είναι η λιμνοθάλασσα Κορισσίων στις νοτιοδυτικές ακτές, η λιμνοθάλασσα Αντινιώτη στις βόρειες ακτές και η παράκτια θαλάσσια ζώνη από Κανόνι έως Μεσόγγη, στις ανατολικές ακτές του νησιού.

Η Κέρκυρα χαρακτηρίζεται γενικά από πλούσια φυσική βλάστηση και γεωργικές καλλιέργειες, με κύριο αντιπρόσωπο τις ελαιοκαλλιέργειες που παρατηρούνται τόσο στην παράκτια όσο και στην ηπειρωτική ζώνη του νησιού.

Μια άλλη ζώνη βλάστησης που είναι διακριτή, είναι αυτή της μακκίας βλάστησης. Η ζώνη αυτή καλύπτει εκτάσεις που δεν έχουν καλλιεργηθεί ποτέ, και χαρακτηρίζεται από πυκνή φυτοκάλυψη. Τα είδη που συμμετέχουν σε αυτού του τύπου τα οικοσυστήματα παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 6-1: Είδη Μακκίας βλάστησης

ΕΙΔΟΣ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Ασπάλαθος	CALICOTOME VILLOSA
Αγριελιά	OLEA EUROPA SILVESTRIS
Φιλική	PHILLYREA MEDIA
Μυρτιά	MYRTUS COMMUNIS
Αχινό	PISTASIA LENTISCUS
Πουρνάρι	QUERCUS CUCCIFERA
Βάτα	RUBUS TOMENTUS
Φτέρη	PTERIS AQUALINA
Φασκομηλιά	SALVIA SP.

Άλλοι τύποι βλάστησης που απαντώνται στο νησί είναι η βλάστηση εδαφών που συγκεντρώνονται επιφανειακά ύδατα (υγρότοποι) καθώς και η βλάστηση των ορεινών περιοχών.

Η Κέρκυρα χωρίζεται από τις απέναντι ηπειρωτικές ακτές μέσω ενός θαλάσσιου στενού του οποίου το πλάτος κυμαίνεται από 1,5 (στα βόρεια) ως 6 μίλια (στα νότια). Τόσο η νότια Αλβανία όσο και η Ήπειρος διαθέτουν σημαντικούς υγροτόπους και η μικρή απόσταση ανάμεσα στις ακτές επιτρέπει σε

πολλά είδη πανίδας και κυρίως ορνιθοπανίδας να πραγματοποιούν μετακινήσεις και να εμπλουτίζουν την πανίδα και ορνιθοπανίδα της Κέρκυρας με είδη χαρακτηριστικά των ηπειρωτικών βιοτόπων. Οι υγρότοποι της Κέρκυρας καλύπτονται στο μεγαλύτερο μέρος από δενδρώδη, θαμνώδη και ποώδη βλάστηση. Εξάιρεση αποτελεί η λιμνοθάλασσα των Κορισίων, που διαθέτει έναν ιδιαίτερο βιότοπο από αμμοθίνες και αμμόλοφους διάσπαρτους από μεγάλους Άρκευθους.

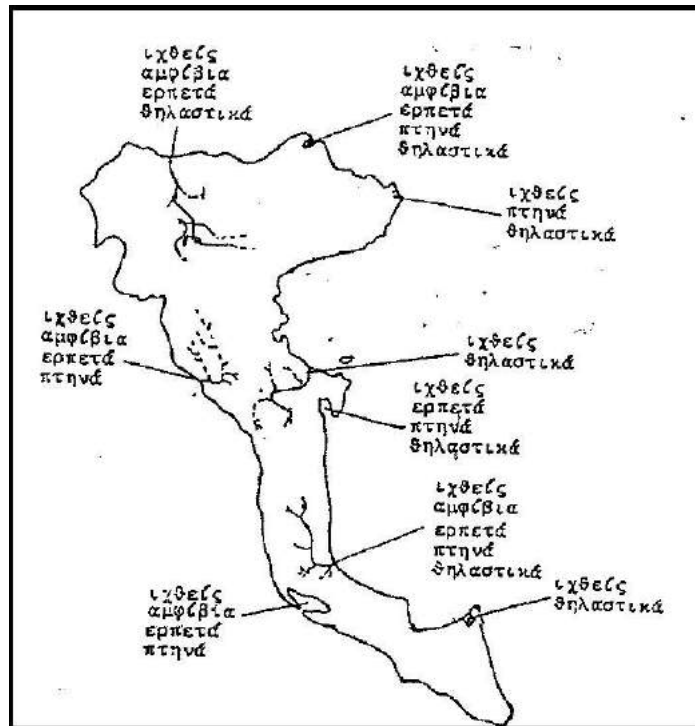
Τα είδη που χαρακτηρίζουν την παρόχθια βλάστηση του νησιού, περιλαμβάνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6-2: Είδη παρόχθιας βλάστησης Ν. Κέρκυρας

ΕΙΔΟΣ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Βούρλα	JUNKUS ACUTUS
Ψάθα	TYPHA LATIFOLIA
Βάτα	RIBUS SP.
Λεύκη	POPULUS ALBA
Καρυδιά	JYGLANS REGIA
Φτελιά	ULMUS CAMPESTRI
Μαύρη Λεύκη	POPULUS NIGRA
Ιτιά	SALIX SP.
Πλάτανος	PLATANUS SP.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στους υγροτόπους αλλά και σε ολόκληρο το νησί υπάρχουν πολλά διαφορετικά αυτοφυή είδη ορχιδέων.

Στο νησί της Κέρκυρας συναντώνται πολλά είδη ασπόνδυλων, αρθρόποδων, καθώς και διάφορα είδη σπονδυλωτών, όπως ερπετά, θηλαστικά, πτηνά, ενώ στις περιοχές με επιφανειακά ύδατα συναντώνται και υδρόβια και αμφίβια είδη. Αξίζει να σημειωθεί ότι στους υγροτόπους της Κέρκυρας απαντάται το υδρόβιο θηλαστικό *Lutra lutra*, κοινώς βίδρα, το οποίο πρόκειται για προστατευόμενο είδος, καθώς κινδυνεύει με εξαφάνιση. Η παρουσία του έχει αναφερθεί στη λιμνοθάλασσα του Αντινιώτη, στα βόρεια παράλια του νησιού. Η γενική κατανομή αυτών των ομάδων αυτών, παρουσιάζεται στην εικόνα που ακολουθεί.

Εικόνα 6-1: Παρουσίαση Ιχθύων, Αμφιβίων, Ερπετών και Θηλαστικών στην Κέρκυρα (Πηγή: Γκίνης & Γκίνης, 1994.)

Τα κυριότερα είδη θηλαστικών καθώς και τα είδη των ερπετών που συναντώνται στην Κέρκυρα παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν.

Πίνακας 6-3: Θηλαστικά Ν. Κέρκυρας

ΘΗΛΑΣΤΙΚΟ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Κουνάβι	MARVES FOINA
Αλεπού	VULPES VULPES
Λαγός	LEPUS CAPENCIS
Μαύρος Ποντικός	RATTUS RATTUS
Ποντικός κοινός	MUS MUSCULUS
Σκαντζόχοιρος	EPINACEUS ROYMANICUS
Νυχτερίδες	NYCTERIDAE SP.
Βίδρα	LUTRA LUTRA

Πίνακας 6-4: Ερπετά Ν. Κέρκυρας

ΕΡΠΕΤΑ (ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ)	ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ & ΕΙΔΗ
Χερσαίες χελώνες	TESTUDO HERMANI
Νεροχελώνες γλυκού νερού	EMUS ORBICULARIS MAYREMUS CASPICA
Σαύρες	TARENTOLA MAURITANICA ALGYROIDES NIGROPUNCTATUS ANGUSIS FRAGILIS LACERTA TRILINEATA PODARCIS TAURICA
Άποδες σαύρες	OPHISAURUS APODUS
Νερόφιδα	NATRIX NATRIX NATRIX TESSELLATA
Φίδια	MOLPOLON MONSPESSULANUS VIPERA AMMODYTES

6.1.1.2. Προστατευόμενες Περιοχές

Περιοχές Natura 2000

Ένα από τα σημαντικά συστατικά του πλέγματος ρυθμίσεων για την προστασία της βιοποικιλότητας είναι η εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και η ένταξη σημαντικού αριθμού περιοχών στο Δίκτυο Natura 2000, το ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο περιοχών, οι οποίες φιλοξενούν φυσικούς τύπους οικοτόπων και οικοτόπους ειδών που είναι σημαντικοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αποτελείται από δύο κατηγορίες περιοχών: αποτελείται από τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και από τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τα Πουλιά σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ. Οι περιοχές του δικτύου τίθενται υπό καθεστώς ειδικής διαχείρισης, που καθορίζεται από κάθε κράτος-μέλος λαμβάνοντας υπόψη κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές ιδιαιτερότητες.

Το πλήθος των περιοχών του δικτύου Natura 2000 στον Νομό Κέρκυρας παρατίθεται στον επόμενο πίνακα και αποτελεί σαφές μέτρο του εύρους που παρουσιάζει η βιοποικιλότητα στη ευρύτερη περιοχή μελέτης.

Η πλησιέστερη στο χώρο υγειονομικής ταφής περιοχή δικτύου Natura 2000 είναι η Ειδική Ζώνη Διατήρησης με κωδικό GR2230005 με ονομασία «Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη από Κανόνι έως Μεσολόγγι» η οποία βρίσκεται 9,6 km Ν.Α. αυτού. Η περιοχή βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της Κέρκυρας και περιλαμβάνει τις ακτές από Κανόνι μέχρι και Μεσογγή. Στην περιοχή του Κανονιού το νερό είναι αβαθές. Το υπόστρωμα είναι ψαμμιτικό. Μεταξύ των ανώτερων βράχων αναπτύσσεται, σε αμμώδες υπόστρωμα, το θαλάσσιο φανερόγαμο *Cymodocea nodosa*. Τα λιβάδια της *Posidonia oceanica* εκτείνονται σε βάθη κάτω από 1,5 m νότια του χωριού Μεσογγή. Στην περιοχή αυτή ο βυθός της θάλασσας είναι βραχώδης αλλά και αμμώδης, με πέτρες και βράχους όλων των μεγεθών. Τα *Rhapherophyceae* κυριαρχούν, καθώς και οι φυτοκοινωνίες *Cystoseiretum crinitae*. Η παρουσία του θαλάσσιου φανερόγαμου *Posidonia oceanica* είναι μεγάλης οικολογικής αξίας. Τα λιβάδια που σχηματίζει το είδος αποτελούν τα πιο σημαντικά θαλάσσια οικοσυστήματα στη Μεσόγειο θάλασσα, αφού συμβάλλουν σημαντικά στην πρωτογενή παραγωγή. Αποτελούν επίσης κατάλληλο μέρος για την απόθεση των αβγών των ψαριών και ιδανικό ενδιαίτημα για πολλά ζωικά και φυτικά είδη. Τα

λιβάδια αυτά αναπτύσσονται πυκνότερα προς την πλευρά της Μεσογής. Η θαλάσσια περιοχή χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλότητα χλωρίδας και βλάστησης.

Πίνακας 6-5: Περιοχές ενταγμένες στο Δίκτυο Natura 2000 του Νομού Κέρκυρας

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ ΤΟΠΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ (km ²)
1	GR2230001	ΕΖΔ/ΖΕΠ	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΟΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	1,9
2	GR2230002	ΕΖΔ	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	23,6
3	GR2230003	ΕΖΔ /ΖΕΠ	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	2,4
4	GR2230004	ΕΖΔ	ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ & ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ	56,5
5	GR2230005	ΕΖΔ	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΕΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	8,8
6	GR2230007	ΖΕΠ	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) & ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ	10,6
7	GR2230008	ΖΕΠ	ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ)	10, 2

Εικόνα 6-2: Περιοχές Natura 2000 της Κέρκυρας

Το ποσοστό της εδαφικής έκτασης στον Νομό Κέρκυρας που έχει ενταχθεί στο Δίκτυο Natura 2000 είναι περίπου 16,2%.

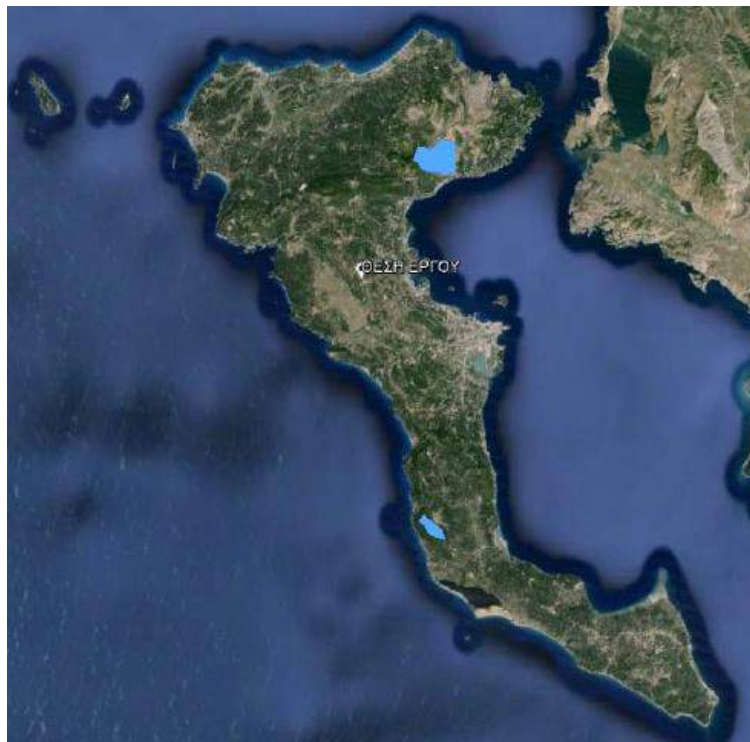
Ο κατάλογος των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας της Ελλάδας εγκρίθηκε με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής «σχετικά με την έγκριση, σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, του καταλόγου των τόπων κοινοτικής σημασίας για τη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή» (ΟJ L259/1, 21.9.2006).

Επίσης, στην Λιμνοθάλασσα Κορυσσιών σε μια έκταση 5% της συνολικής προστατευόμενης περιοχής έχει ιδρυθεί μόνιμο Καταφύγιο Θηραμάτων, εφόσον στην περιοχή αυτή πληρούνται οι προϋποθέσεις ώστε να καλύπτονται οι βασικές ανάγκες των θηραμάτων σε ησυχία, τροφή και νερό.

Καταφύγια Άγριας Ζωής

Ως καταφύγια Άγριας Ζωής χαρακτηρίζονται φυσικές περιοχές (χερσαίες, υδάτινες ή θαλάσσιες), που έχουν ιδιαίτερη σημασία ως σημαντικοί τόποι ανάπτυξης της άγριας χλωρίδας ή ως βιότοποι αναπαραγωγής, διατροφής, διαχείμασης ειδών της άγριας πανίδας, ή ως περιοχές αναπαραγωγής ψαριών και συγκέντρωσης γόνου, ή τέλος, ως σημαντικά θαλάσσια ενδιαιτήματα. Ως καταφύγια άγριας ζωής μπορούν να χαρακτηρίζονται και οι οικολογικοί διάδρομοι. Στην Κέρκυρα συναντώνται δύο περιοχές χαρακτηρισμένες ως καταφύγια άγριας ζωής:

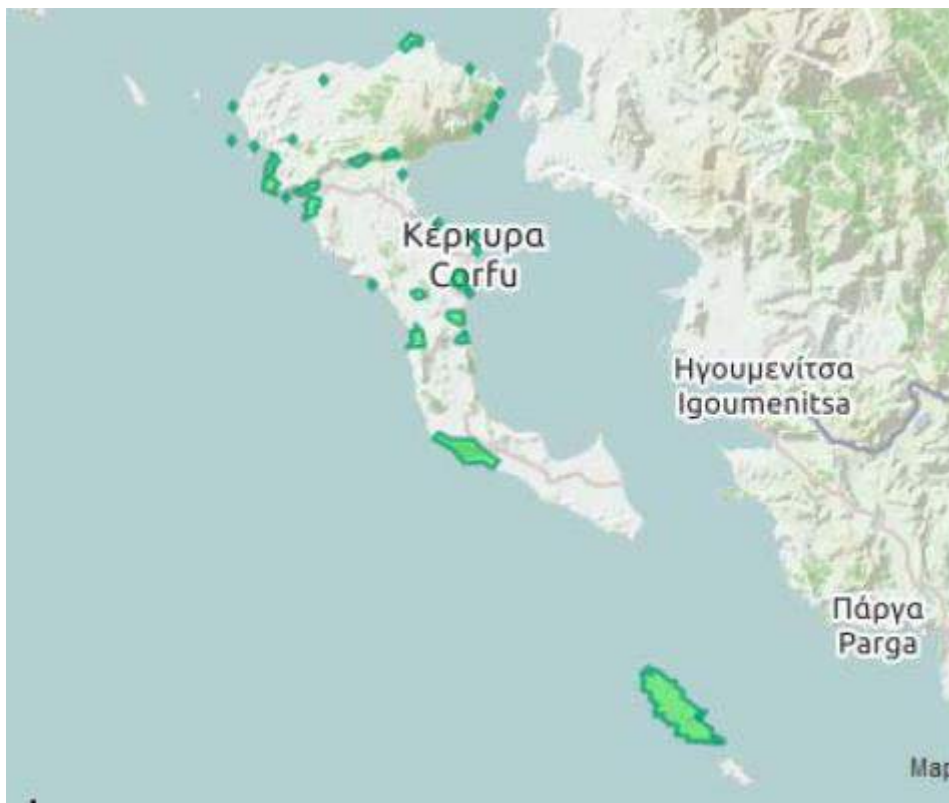
- Η περιοχή «Ψηλός Παντοκράτωρ (Σπαρτύλας-Πεταλείας-Νησακίου)» με κωδικό K217.
- Η περιοχή «Παντοκράτωρ Βίγλα (Αγ. Ματθαίου)» με κωδικό K238.

Εικόνα 6-3: Καταφύγια άγριας ζωής στην περιοχή της Κέρκυρας

Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

Το Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (Τ.Ι.Φ.Κ.) είναι ένας τόπος που διακρίνεται για την αισθητική του αξία και παραμένει σε αξιόλογο βαθμό φυσικός, αν και συχνά είναι δομημένος. Συχνά τα Τ.Ι.Φ.Κ. περιλαμβάνουν παραδοσιακούς οικισμούς, αρχαιολογικούς ή ιστορικούς χώρους. Τα κριτήρια επιλογής και αξιολόγησης των Τ.Ι.Φ.Κ. συνδέονται με φυσικά και οικολογικά χαρακτηριστικά, όπως το ανάγλυφο, η βλάστηση και η χλωρίδα, η παρουσία πανίδας, τα νερά, οι μετεωρολογικές συνθήκες, η πανοραμική θέα και με ανθρωπογενή χαρακτηριστικά, όπως η ύπαρξη μνημείων, η ιστορική αναφορά, ο παραδοσιακός χαρακτήρας, οι χρήσεις γης. Κριτήρια μπορούν, επίσης, να αποτελέσουν στοιχεία όπως η διαχρονικότητα, η επαφή με την φύση, η δυνατότητα κατανόησης φυσικών διεργασιών κλπ. Μεγάλο μέρος των Τ.Ι.Φ.Κ. απειλούνται με υποβάθμιση, εξ' αιτίας έντονων ανθρωπογενών πιέσεων, όπως η αυθαίρετη ή ακαλαίσθητη δόμηση, η διάνοιξη δρόμων, ο ανεξέλεγκτος τουρισμός και πολλές άλλες καταστροφικές δραστηριότητες που υποβαθμίζουν τη φύση. Ως Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (Τ.Ι.Φ.Κ.) έχουν χαρακτηριστεί στην περιοχή της Κέρκυρας οι περιοχές που απεικονίζονται στην ακόλουθη εικόνα και παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Εικόνα 6-4: Τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους στην περιοχή της Κέρκυρας

Πίνακας 6-6: Τ.Ι.Φ.Κ. στους δήμους Κέρκυρας και Παξών

Όνομασία	Κωδικός
Ακρωτήριο Αρίλλας και Πόρτο Τιμόνι	ΑΤ1011045
Ακρωτήριο Ελαία (Κλάμπ Μεντιτερανέ)	ΑΤ1011035
Ακρωτήριο και Όρμος Καλάμι	ΑΤ1011036
Ακρωτήριο και Όρμος Κουλούρας	ΑΤ1011037
Ακρωτήριο Καστρί και γύρω πλαγιές	ΑΤ1011048
Ακρωτήριο Κεφάλι και Νησίδες Διάπλο και Διάκοπο	ΑΤ1011043
Άνω Κορακιάνα Κερκύρας	ΑΤ1011033
Αχίλλειο και Γαστούρι Κερκύρας	ΑΤ1011057
Βαρυπατάδες	ΑΤ1011027
Βουνό πάνω από Μπενίτσες	ΑΤ1011030
Καρουσάδες	ΑΤ1011042
Κάτω Γαρούνα και γύρω περιοχή	ΑΤ1011028
Λιμνοθάλασσα Αντηνιώτη	ΑΤ1011041
Λιμνοθάλασσα Κορισίων	ΑΤ1011029
Λιμνοθάλασσα Χαλκιοπούλου	ΑΤ1011032
Νησίδα Λαζαρέττο (Γουβίνο)	ΑΤ1011031
Νησίδα Πτυχία (Βίδος)	ΑΤ1010108
Νησίδες Γυναίκα, Συκιά και Κραβιά	ΑΤ1011044
Νήσος Παξοί	ΑΤ1010112
Όρμος και Χερσόνησος Αγίου Στεφάνου	ΑΤ1011039
Παλαιοκαστρίτσα	ΑΤ1011061
Παλιό Φρούριο Αγίου Νικολάου Κερκύρας	ΑΤ1011059
Πέλεκας-Γλυφάδα Κερκύρας	ΑΤ1011051
Πλαγιές γύρω από τους Λάκωνες	ΑΤ1011060
Πλαγιές νότια της παραλίας Αγίου Γεωργίου και Αγγελόκαστρο	ΑΤ1011046
Ύψωμα πάνω από τα χωριά Ασπιωτάδες και Μανατάδες	ΑΤ1011047
Χερσόνησος και Όρμος Κερασιάς	ΑΤ1011038
Χερσόνησος Κανόνι και Ποντικονήσι Κερκύρας	ΑΤ1010107
Χερσόνησος Κασσιόπης (Κασσώπης)	ΑΤ1011040
Χωριό άγιος Μάρκος και γύρω περιοχή	ΑΤ1011034

6.1.2 Έδαφος και Γεωλογία της Περιοχής

6.1.2.1 Γεωλογία και Υδρογεωλογία Ευρύτερης Περιοχής

Γεωλογία

Από γεωλογική άποψη, η νήσος Κέρκυρα ανήκει στο εξωτερικό τμήμα της γεωτεκτονικής ζώνης του Ιονίου. Οι γεωλογικοί σχηματισμοί που δομούν το νησί, διακρίνονται σε δύο ενότητες:

- **Στην ενότητα των αλπικών σχηματισμών:** οι σχηματισμοί αυτοί αποτελούνται από ασβεστόλιθους και λατυποπαγείς ασβεστόλιθους με γύψο (τριαδικής ηλικίας), ασβεστόλιθους δολομίτες και σχιστόλιθους (ιουρασικής ηλικίας), λατυποπαγείς ασβεστόλιθους (κρητιδικής ηλικίας), ασβεστόλιθους (Παλαιόκαινου -ηώκαινου) και φλύσχη (άνω ηώκαινου -κατ. μειόκαινου).
- **Στην ενότητα των μεταλπικών σχηματισμών:** οι σχηματισμοί αυτοί αποτελούνται από τους μολασσικούς σχηματισμούς (μάργες, ψαμμιτο μάργες, κροκαλοπαγή, κροκαλολατυποπαγοί και γύψους) μειοπλειοκαινικής ηλικίας, καθώς και τεταρτογενές (πρόσφατες, χαλαρές αποθέσεις). Οι μολασσικοί σχηματισμοί επικάθονται σε ασυμφωνία στους προαναφερόμενους σχηματισμούς της αλπικής σειράς.

Οι ανθρακικοί σχηματισμοί (ασβεστόλιθοι, δολομίτες) αναπτύσσονται κυρίως στο ΒΑ τμήμα του νησιού, όπου δομούν το ορεινό συγκρότημα του Παντοκράτορα καθώς και στο βόρειο -κεντρικό τμήμα της ημιορεινής περιοχής των Λακώνων -Τρουμπέτα Αγίου Μάρκου, με διεύθυνση Δ -Α. Στην Κεντρική Κέρκυρα αναπτύσσονται στην ημιορεινή περιοχή των Αγίων Δέκα, ενώ στο ΝΔ τμήμα αναπτύσσονται στον ημιορεινό όγκο Αγίας Παυλιάνας -Αγίου Ματθαίου, του οποίου η διεύθυνση είναι Β Ν. Οι λατυποπαγείς ασβεστόλιθοι του Τριαδικού, καταλαμβάνουν κυρίως ένα μεγάλο τμήμα της Κεντρικής Κέρκυρας, καθώς και ένα μικρό τμήμα της νότιας Κέρκυρας.

Οι μολασσικοί σχηματισμοί αναπτύσσονται σε ολόκληρο σχεδόν το νησί, κυρίως όμως στο ΒΔ τμήμα (Πελεκάς -Γιαννάδες -Λιαπάδες) καθώς και στο κεντρικό και νότιο τμήμα. Το τεταρτογενές εμφανίζεται στις πεδινές περιοχές και κυρίως στις περιοχές πλησίον των ποταμών και των παράκτιων ζωνών.

Ιόνιος Ζώνη¹: Το όνομα Ιόνια για τη ζώνη αυτή δόθηκε από τον Α. PHILIPPSON (1898), ενώ οι Ν. NORCSA (1921) και C. RENZ (1940) την ονομάζουν Αδριατικοϊόνια ζώνη. Η Ιόνια ζώνη αρχίζει από την Αλβανία και εκτείνεται προς τα νότια, προς τη Δυτική Ηπειρωτική Ελλάδα (Ηπειρο και Ακαρνανία), τα Ιόνια Νησιά (Κέρκυρα, ανατολικό τμήμα Λευκάδας, Ιθάκη, Ανατολική Κεφαλονιά και ένα μικρό τμήμα της Ζακύνθου) και τη ΒΔ Πελοπόννησο.

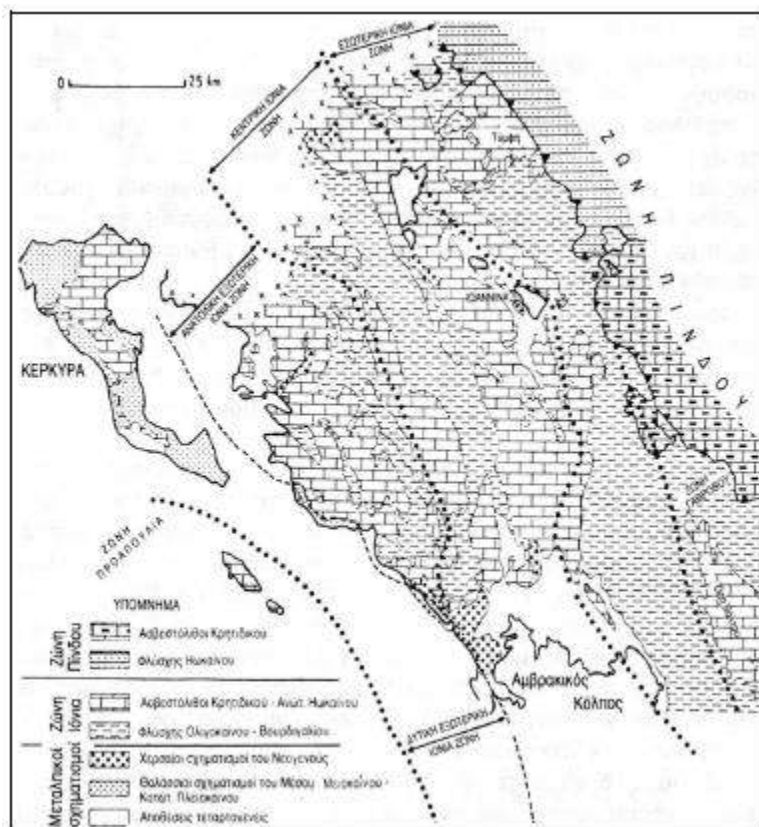
Στη περιοχή των Ιονίων Νησιών, η Ιόνια ζώνη είναι επωθημένη προς τα δυτικά πάνω στη ζώνη Παξών, ενώ προς τα ανατολικά πάνω στη ζώνη αυτή βρίσκεται επωθημένη η ζώνη της Πίνδου. Η ιζηματογένεση στον παλαιογεωγραφικό χώρο της Ιόνιας ζώνης από το Τριαδικό μέχρι και την απόθεση του φλύσχη (Ανώτερο Ηώκαινο – Κατώτερο Μειόκαινο) ήταν συνεχής, με μοναδική εξαίρεση την κατά θέσεις και για μικρό χρονικό διάστημα χέρσευση της περιοχής κατά το Μέσο-Ανώτερο

¹ Μουζακίτης Αριστείδης, Υδρογεωλογική – Περιβαλλοντική Μελέτη της Ευρύτερης Περιοχής της Βόρειας Κέρκυρας, Πανεπιστήμια Πατρών, 2009

Ιουρασικό, με αποτέλεσμα την παρουσία μιας κατά περιοχές στρωματογραφικής ασυμφωνίας στην επαλληλία των στρωμάτων της Ιόνιας ζώνης.

Η ασυμφωνία αυτή παρατηρείται σε εκτεταμένες περιοχές στο χώρο της Ηπείρου και της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, που καταλαμβάνονται από σχηματισμούς της ζώνης αυτής. Η εν λόγω ασυμφωνία διαπιστώθηκε για πρώτη φορά κατά τη γεωλογική έρευνα που έγινε από το Ινστιτούτο Πετρελαίων της Γαλλίας (I.F.P.) και το τότε Ι.Γ.Ε.Υ. (σημερινό Ι.Γ.Μ.Ε.) για την αναζήτηση υδρογονανθράκων της περιοχής, σε κλίμακα 1:50.000, καθώς επίσης την εκτέλεση γεωτρήσεων μεγάλου βάθους (1966) (Κατοικάτσος, Γεωλογία της Ελλάδας, 1992).

Επίσης, κατά την παραπάνω έρευνα, η Ιόνια ζώνη στην περιοχή της Δυτικής Ελλάδας, με βάση τις διαφορές τις οποίες αυτή παρουσιάζει στη στρωματογραφική της επαλληλία στην αξονική περιοχή και στις περιοχές των παρυφών της, διακρίθηκε, από τα δυτικά προς τα ανατολικά, στις παρακάτω τρεις επί μέρους ζώνες: α) Την Εξωτερική Ιόνια ζώνη, η οποία διακρίθηκε στη Δυτική Εξωτερική και στην Ανατολική Εξωτερική Ιόνια, β) Την Κεντρική Ιόνια ζώνη, και γ) Την Εσωτερική ή Ανατολική Ιόνια ζώνη.

Εικόνα 6-5: Η επί μέρους διάκριση της Ιόνιας ζώνης

Υδρογεωλογία

Η υδρολιθολογική συμπεριφορά των γεωλογικών σχηματισμών εξαρτάται από την λιθολογική τους σύσταση και την κοκκομετρία τους, εφ' όσον πρόκειται για κοκκώδεις σχηματισμούς και από το βαθμό διαγένεσης και τον τεκτονισμό τους, εφ' όσον πρόκειται για συμπαγή πετρώματα. Η συμπεριφορά αυτή των γεωλογικών σχηματισμών έναντι του νερού, προσδιορίζεται από το πορώδες και τη διαπερατότητα τους.

Από υδρογεωλογική άποψη οι σύγχρονες αργλικές προσχώσεις, είναι ημιπερατές και μέσα σε αυτές σχηματίζεται ασθενής φρεάτιος ορίζοντας χωρίς ιδιαίτερο υδρογεωλογικό ενδιαφέρον. Ενώ οι λατυποπαγείς ασβεστόλιθοι με γύψο (Τριαδικής ηλικίας), είναι έντονα διερρηγμένοι και καρστικοποιημένοι και μέσα σε αυτούς αναπτύσσεται πυκνό καρστικό δίκτυο διαμέσου του οποίου κινείται το υπόγειο νερό.

Εικόνα 6-6: Υδρολιθολογικός Χάρτης της Κέρκυρας

6.1.2.2. Σεισμικότητα

Το νησί της Κέρκυρας συνολικά κατατάσσεται στη Ζώνη Σεισμικής Επικινδυνότητας II (ζώνη μέσης σεισμικής επικινδυνότητας), κατά την κατανομή του Ελληνικού Αντισεισμικού Κανονισμού ΕΑΚ – 2000 – (Τροποποίηση ΦΕΚ Β' 1154/12-8-2003, Απόφαση Αριθ. Δ17α/115/9/ΦΝ275). Οι Ζώνες Σεισμικής Επικινδυνότητας της Ελλάδας είναι 3 (I,II,III), και τη μέγιστη επικινδυνότητα την έχει η ζώνη III.

6.1.2.3. Γεωμορφολογικά Στοιχεία

Μορφολογία περιοχής

Ο Νομός Κέρκυρας αποτελείται από το νησί της Κέρκυρας, τους Παξούς - Αντίπαξους και τις Διαπόντιους Νήσους. Η νήσος Κέρκυρα έχει σχήμα μακρόστενο, πλατύτερο στο βόρειο τμήμα της, ενώ στενεύει προς το νότο. Η Κέρκυρα αποτελείται σχεδόν κατά το ήμισυ από ορεινά υψώματα που διαιρούν το νησί σε τρεις ζώνες, τη βόρεια, μέση και νότια Κέρκυρα.

Η μορφολογία της Νήσου Κέρκυρας είναι γενικά λοφώδεις – ημιορεινή με πολλές μικρές κοιλάδες. Η συνολική έκταση του νησιού κατανέμεται ως εξής:

- 65% πεδινή (422,4 km²)
- 35% ημιορεινή (218,6 km²)
- το όρος του Παντοκράτορα, με υψόμετρο 914 m, στο ΒΑ τμήμα και
- το Όρος της Άνω Παυλιάνας – Αγίου Ματθαίου, με υψόμετρο 465 m, στο ΝΔ τμήμα.

Χερσαίες εκτάσεις

Η νήσος Κέρκυρας, διαχωρίζοντας τις χερσαίες εκτάσεις σε ορεινές και πεδινές και περιλαμβάνοντας στις ορεινές και τις λοφώδεις και ημιορεινές περιοχές, ήτοι όσες έχουν υψόμετρο μεγαλύτερο από 200,0 m, εξετάζουμε την υφιστάμενη κατάσταση από ανθρώπινες και άλλες πιέσεις με κριτήριο κυρίως την φυτοκάλυψη, δηλαδή τις δασοσκεπείς και καλλιεργούμενες εκτάσεις.

Βουνά – Λόφοι

Τα κυριότερα όρη της Νήσου Κέρκυρας είναι: Το μορφολογικό ανάγλυφο είναι πιο έντονο στο βόρειο τμήμα του νησιού, όπου υψώνεται το ψηλότερο βουνό του νησιού, ο Παντοκράτορας. Νοτιότερα, το ανάγλυφο γίνεται ομαλότερο. Στο κεντρικό τμήμα του νησιού απαντώνται οι χαμηλότερες κορυφές των υψωμάτων Μελιτίου, ενώ στο νότιο τμήμα το υψόμετρο των λόφων δεν ξεπερνά τα 250 m.

Στο βόρειο – κεντρικό τμήμα διακρίνεται η ημιορεινή περιοχή των Λακώνων – Τρουμπέτα – Αγίου Μάρκου, με διεύθυνση από δυτικά προς ανατολικά. Οι κυριότερες λοφοσειρές είναι του Βάτου – Ερμόνων – Γιαννάδων – Λιαπάδων, στο ΒΔ τμήμα, του Στυαρού – Στρογγύλης – Μωραϊκών στο κεντρικό – ανατολικό τμήμα και τέλος του Χλομού στο ΝΑ τμήμα του νησιού.

Πεδιάδες – Κοιλάδες

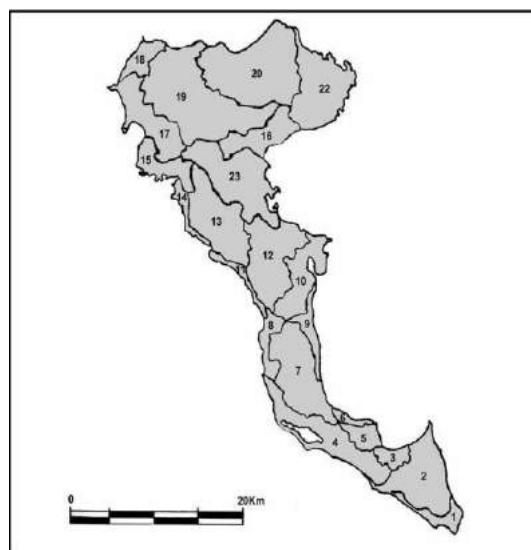
Στο νησί απαντώνται πολλές κοιλάδες, οι σημαντικότερες εκ των οποίων είναι οι κοιλάδες του Λειβαδίου Ράπα, με έκταση 13.000 στρεμμάτων, στο ΒΔ τμήμα του νησιού, η κοιλάδα που περικλείεται από τις κοινότητες Μεσαριάς, Βερονάδων, Μαγουλάδων και Αγράφων, στο ΒΔ τμήμα και η κοιλάδα που περικλείεται από τις Κοινότητες Στρογγυλής, Αγίου Ματθαίου και Μοραΐτικων, στο νότιο τμήμα του Νησιού.

Εικόνα 6-7: Γεωμορφολογικός Χάρτης της Κέρκυρας

Υδρογραφία

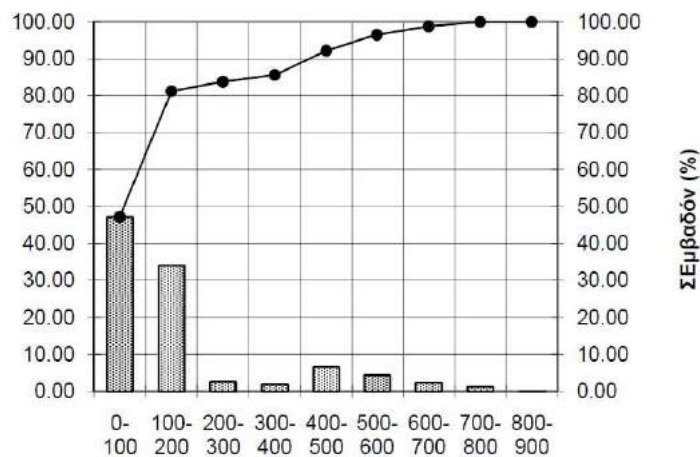
Το νησί της Κέρκυρας διασχίζουν τέσσερις ποταμοί, ο τυφλοπόταμος, ο Μεσόγης, ο Έρμονας και ο Ποταμός, καθώς και πολυάριθμοι μικρότεροι χείμαρροι με ήπιες γενικά κλίσεις στο μεγαλύτερο τμήμα της διαδρομής τους. Τη μορφολογία του νησιού συμπληρώνουν οι τρεις λιμνοθάλασσες, οι οποίες είναι των Κορισσίων, στο ΝΔ τμήμα, του Αντινιώτη στις βόρειες ακτές και του Χαλικιόπουλου στο κεντρικό τμήμα του νησιού. Στον ακόλουθο χάρτη παρουσιάζονται οι λεκάνες απορροής της:

Εικόνα 6-8: Λεκάνες απορροής Νήσου Κέρκυρας (Ι.Γ.Μ.Ε., Μελέτη υδροφόρων συστημάτων Ν. Κέρκυρας, 2002)

Κατά την βιβλιογραφία (Ι.Γ.Μ.Ε., Μελέτη Υπόγειων Υδροφόρων Συστημάτων Ν. ΚΕΡΚΥΡΑΣ, 2002), η ανάλυση του ψηφιακού αναγλύφου οδηγεί στην διάκριση ενός μεγάλου αριθμού υδρολογικών λεκανών. Το σύστημα λαμβάνει υπόψη τη μορφολογία με βάση την οποία προσδιορίζονται οι λεκάνες επιφανειακής απορροής των υδατορευμάτων.

Από την ανάλυση οριοθετήθηκαν συγκεκριμένα 23 επί μέρους υδρολογικές λεκάνες. Ο μεγάλος αριθμός λεκανών οφείλεται στην ποικιλία των πετρωμάτων και στον έντονο τεκτονισμό αυτών. Στη νήσο της Κέρκυρας πραγματοποιήθηκε γεωαναφορά (στο Ελληνικό Σύστημα Προβολής ΕΓΣΑ '87) και ψηφιοποίηση των τοπογραφικών χαρτών της Γ.Υ.Σ. κλίμακας 1:50.000. Συγκεκριμένα ψηφιοποιήθηκαν οι ισοϋψείς καμπύλες (σε ισοδιάσταση 100m) καθώς και το υδρογραφικό δίκτυο. Στην ακόλουθη εικόνα απεικονίζεται η υψογραφική καμπύλη για το σύνολο της νήσου.

Εικόνα 6-9: Υψομετρική καμπύλη λεκάνης απορροής Ν. Κέρκυρας

Ακτογραφία

Τα παράλια της Κέρκυρας έχουν συνολικό μήκος 217 χιλιόμετρα και σχηματίζουν αρκετούς όρμους και ακρωτήρια. Οι βορειοανατολικές ακτές του νησιού πλησιάζουν αρκετά (περίπου 2,5 χλμ) τις ακτές των αγίων Σαράντα της Αλβανίας. Οι δυτικές ακτές βρέχονται από το Ιόνιο Πέλαγος και στην μεγαλύτερη έκτασή τους είναι απότομες, χωρίς φυσικά λιμάνια. Μόνο στο βορειότερο τμήμα σχηματίζονται οι όρμοι του Αγίου Γεωργίου, των Λιαπάδων και το κλειστό λιμάνι της Παλαιοκαστρίτσας. Οι ανατολικές ακτές είναι ομαλές και σχηματίζουν τον κόλπο της Κέρκυρας, με το λιμάνι της στο κεντρικό τμήμα, τη λιμνοθάλασσα του Χαλικιόπουλου, με το Ποντικονήσι και τον κόλπο της Λευκίμμης, που καταλήγει στο ομώνυμο ακρωτήριο.

Ποταμοί

Η κυριότερη χρήση των ρεμάτων τα οποία απαντώνται στην ευρύτερη περιοχή μελέτης είναι η γεωργική. Χρησιμοποιούνται δηλαδή για την άρδευση των καλλιεργούμενων εκτάσεων, τις περιόδους βέβαια που παρουσιάζουν κάποια ροή, αφού δεν είναι όλα μόνιμης ροής. Συχνά, όμως, αποτελούν και τον κύριο αποδέκτη των οικιακών λυμάτων.

Οι κυριότερες από τις πιέσεις που δέχεται το υδρογραφικό δίκτυο προκαλούνται από ανθρώπινες δραστηριότητες και είναι οι ακόλουθες:

α) Ρύπανση και μόλυνση των επιφανειακών νερών

Αποτελεί έναν από τους σοβαρότερους παράγοντες υποβάθμισης των ποτάμιων οικοσυστημάτων.

Οι κυριότερες πηγές ρυπαντών είναι:

- **Τα υγρά οικιακά απόβλητα:** Τα λύματα των οικιστικών περιοχών μπορεί να διοχετεύονται στα υδάτινα συστήματα της περιοχής και να προκαλούν ρύπανση και μείωση της ποιότητάς τους.
- **Τα σφαγεία:** η συμβολή τους στην ρύπανση των επιφανειακών υδάτων είναι εξίσου σοβαρή. Η ελλιπής υποδομή τους (δεν έχουν συστήματα αποχέτευσης και εξελιγμένων βιολογικών καθαρισμών), οδηγεί τα απόβλητα τους στο υφιστάμενο υδρογραφικό δίκτυο, με ελλιπή επεξεργασία είτε απ' ευθείας είτε μαζί με τα οικιακά απόβλητα αυξάνοντας τη ρύπανση και μολύνοντας τις γύρω καλλιέργειες.
- **Βιομηχανίες:** Τα λύματα των βιοτεχνικών και βιομηχανικών μονάδων διοχετεύονται άμεσα ή έμμεσα, μέσω τάφρων, ρεμάτων ή και κοινοτικών αυλακιών σε επιφανειακούς αποδέκτες.
- **Φυτοφάρμακα και λιπάσματα:** Η μόλυνση των νερών προέρχεται κυρίως από την πλύση γεωργικών μηχανημάτων καθώς και από την απόρριψη των υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων και των υλικών συσκευασίας τους.

Όλοι οι ανωτέρω παράγοντες συντελούν στη ρύπανση και μόλυνση των υδατινών πόρων της περιοχής με αποτέλεσμα μείωση της πανίδας. Αυτοί έχουν παρατηρηθεί μετά από βροχοπτώσεις οπότε τα συσσωρευμένα πάσης φύσεως απόβλητα, λόγω της καλοκαιρινής ανομβρίας, σε ρέματα, ρυάκια, ξηροποτάμους καθώς και τα υπολείμματα γεωργικών φαρμάκων παρασύρονται, με αποτέλεσμα κατακόρυφη αύξηση της ρύπανσης των νερών.

β) Αλιεία

Οι παράνομοι τρόποι αλιείας όπως χρήση ασφυξιογόνων ουσιών (χλωρίνη), καμακιών, διχτύων με άνοιγμα οπής μικρότερο των 20m, τεχνητοί φραγμοί, ο μη ορθολογικός τρόπος ψαρέματος (τράτες, δίχτυα με μικρό μάτι, δυναμίτες κ.λπ.) καθώς και η παρατηρούμενη λαθραλιεία ιδίως την περίοδο της αναπαραγωγής, αλλά και η μόλυνση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων από φυτοφάρμακα και άλλους παράγοντες, προκαλούν καταστροφικές συνέπειες στον ιχθυοπληθυσμό.

γ) Τουριστική εκμετάλλευση

Η τουριστική εκμετάλλευση των διάφορων αρχαιολογικών χώρων αλλά και των παραθεριστικών κέντρων, οδηγεί στην συγκέντρωση αρκετά μεγάλου αριθμού επισκεπτών, ειδικά κατά τους θερινούς μήνες. Για τον λόγο αυτό απαιτείται σωστή και οργανωμένη υλικοτεχνική υποδομή σε όλες τις τουριστικές μονάδες, έτσι ώστε να μην προκληθούν αλλοιώσεις και καταστροφές στο περιβάλλον.

6.1.3 Υδατικοί Πόροι

6.1.3.1. Επιφανειακά Υδατα

Τα νησιά Κέρκυρα, Οθωνοί, Ερεϊκούσα, Παξοί και Αντίπαξοι ανήκουν στο Υδατικό Διαμέρισμα Ηπείρου (ΥΔ05). Σύμφωνα με τα παρακάτω, το Υδατικό Διαμέρισμα Ηπείρου περιλαμβάνει τις ακόλουθες Λεκάνες Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ):

- την ΥΑ 706/16-07-2010 (ΦΕΚ 1383/Β/02-09-2010 και ΦΕΚ 1572/Β/28-09-2010), της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «περί καθορισμού των Λεκανών Απορροής Ποταμών της χώρας και ορισμού των αρμόδιων Περιφερειών για τη διαχείριση και προστασία τους»,
- το εγκεκριμένο «Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου (ΥΔ05)» (ΦΕΚ 2292/Β/13-09-2013).

Πίνακας 6-7: Λεκάνες Απορροής Ποταμών (ΛΑΠ), Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου

Υδατικό Διαμέρισμα (ΥΔ)	Λεκάνη Απορροής Ποταμού		
	Όνομασία	Κωδικός	Έκταση(km ²)
Ηπείρου (ΥΔ05)	Αώου	GR11	2.361
	Καλαμά	GR12	2.523
	Αχέροντα	GR13	1.292
	Αράχθου	GR14	2.209
	Κέρκυρας – Παξών	GR34	631
	Λούρου	GR46	964

Η Λεκάνη Απορροής Κέρκυρας-Παξών (GR34) δεν εμφανίζει ποταμούς σημαντικής ροής. Οι κύριοι ποταμοί της Κέρκυρας είναι η Φόνισα με μήκος 7 km, ο Μεσάγγης με μήκος 7,5 km και το Ποτάμι με μήκος 2,1 km.

Τα επιφανειακά ΥΣ που προσδιορίστηκαν στην ΛΑΠ Κέρκυρας -Παξών, καθώς και στοιχεία σχετικά με την οικολογική και χημική τους κατάσταση, δίνονται στον παρακάτω Πίνακα.

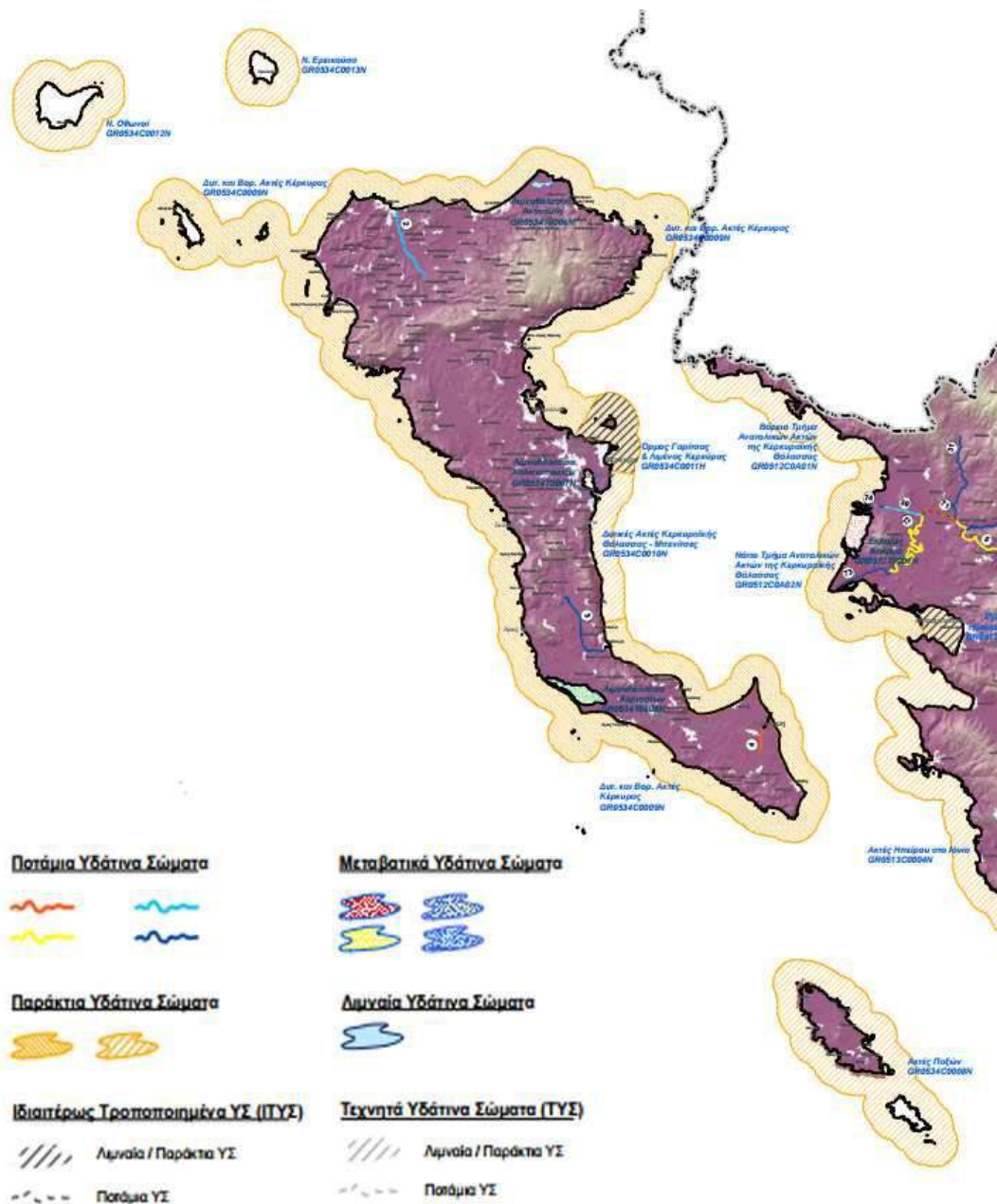
Πίνακας 6-8: Επιφανειακά ΥΣ, της ΛΑΠ Κέρκυρας – Παξών (GR34)

Κωδικός ΥΣ	Όνομασία ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	Οικολογική Κατάσταση	Χημικοί κατάσταση
GR0534C0008N	Ακτές Παξών	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Άγνωστη
GR0534C0009N	Δυτ. και Βορ. Ακτές Κέρκυρας	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Άγνωστη
GR0534C0010N	Δυτικές Ακτές Κερκυραϊκής Θάλασσας-Μπενίτσες	Παράκτιο ΥΣ	Καλή	Άγνωστη
GR0534C0013H	Όρμος Γαρίτσας και λιμένας Κέρκυρας	Παράκτιο ΥΣ	Καλή	Άγνωστη

Κωδικός ΥΣ	Ονομασία ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	Οικολογική Κατάσταση	Χημικοί κατάσταση
GR0534C0012N	Ν. Οθωνοί	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Άγνωστη
GR0534C0013N	Ν. Ερεϊκούσα	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Άγνωστη
GR0534R000101074N	Ποτάμι	Ποτάμιο ΥΣ	Καλή	Άγνωστη
GR0534R000101075N	Μεσαγγης ρ.	Ποτάμιο ΥΣ	Καλή	Άγνωστη
GR0534R000101076N	Φόνισα π.	Ποτάμιο ΥΣ	Καλή	Άγνωστη
GR0534T0005N	Λιμνοθάλασσα Κορισσίων (Κέρκυρας)	Μεταβατικό ΥΣ	Καλή	Άγνωστη
GR0534T0006N	Λιμνοθάλασσα Αντινιώτη	Μεταβατικό ΥΣ	Άγνωστη	Άγνωστη
GR0534T0007N	Λιμνοθάλασσα Χαλικιόπουλου	Μεταβατικό ΥΣ	Άγνωστη	Άγνωστη

Τα τρία (3) ποτάμια ΥΣ που έχει καθοριστεί στη Λεκάνη Απορροής Κέρκυρας – Παξών είναι φυσικά. Επίσης στην εν λόγω ΛΑΠ δεν έχουν καθοριστεί λιμναία υδατικά συστήματα. Όσον αφορά τα τρία (3) μεταβατικά ΥΣ της ΛΑΠ Κέρκυρας -Παξών, δεν χαρακτηρίστηκαν ως ΙΤΥΣ ή ΤΥΣ (σημειώνεται ότι στο σύνολο του ΥΔ Ηπείρου, δεν χαρακτηρίστηκαν μεταβατικά υδάτινα σώματα ως ΙΤΥΣ ή ΤΥΣ).

Τέλος, από τα έξι (6) παράκτια ΥΣ της ΛΑΠ Κέρκυρας -Παξών, ένα (1) έχει χαρακτηριστεί ως ΙΤΥΣ. Πρόκειται για το παράκτιο ΥΣ «Όρμος Γαρίτσας και Λιμένας Κερκύρας» (κωδ.: GR0534C0011H), που βρίσκεται σε καλό οικολογικό δυναμικό και άγνωστη χημική κατάσταση.

Εικόνα 6-10: Επιφανειακά ΥΣ, ΛΑΠ Κέρκυρας -Παξών (GR34) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Ηπείρου»)

Οι χρήσεις νερού διακρίνονται στην ύδρευση και τον τουρισμό, που αφορούν πόσιμο νερό, την άρδευση, την κτηνοτροφία και τη βιομηχανία. Η σημαντικότερη ζήτηση αντιστοιχεί στις αρδεύσεις και, κατά δεύτερο λόγο, το πόσιμο νερό. Οι ζητήσεις της βιομηχανίας και της κτηνοτροφίας είναι πολύ μικρότερες.

Στην ΛΑΠ Κέρκυρας – Παξών, δεν υπάρχουν ποτάμια σώματα με σημαντική ένταση πίεσης απόληψης, ενώ δεν υπάρχουν λιμναία ΥΣ. Επίσης στην εν λόγω ΛΑΠ, δεν εφαρμόζεται πίεση απόληψης σε παράκτια σώματα και δεν υφίστανται πιέσεις απόληψης λόγω ύδρευσης και άρδευσης που να

αντιστοιχούν σε μεταβατικά σώματα. Η συνολική ετήσια απόληψη από επιφανειακά ύδατα, στην ΛΑΠ Κέρκυρας – Παξών ανέρχεται σε $0,5 \times 10^6 \text{ m}^3$, ενώ από υπόγεια ύδατα σε $29 \times 10^6 \text{ m}^3$.

6.1.3.2. Υπόγεια Υδατα

Στη ΛΑΠ της Κέρκυρας -Παξών συναντώνται οι γεωλογικοί σχηματισμοί της Ιόνιας Ζώνης. Ασύμφωνα πάνω στους παραπάνω σχηματισμούς έχουν αποτεθεί στα βυθίσματα των λεκανών νεογενείς σχηματισμοί (μάργες, μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι, κροκαλοπαγή κ.λπ.) και τεταρτογενείς αποθέσεις (αλλουβιακές αποθέσεις, υλικά αναβαθμίδων, κώνοι κορημάτων -πλευρικά κορήματα και παράκτιοι σχηματισμοί) με σημαντικότερες εμφανίσεις στο ΒΑ και νότιο τμήμα της νήσου Κέρκυρας.

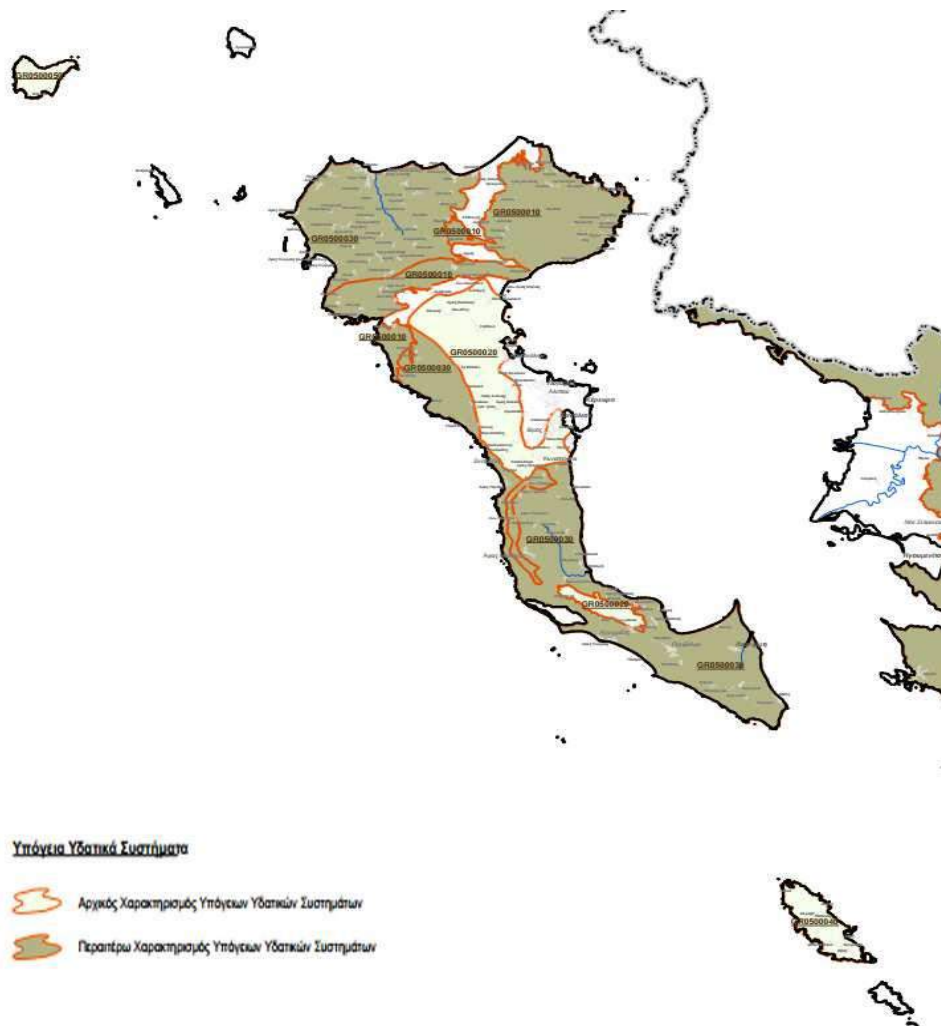
Οι κύριες υδροφορίες του υδατικού διαμερίσματος αναπτύσσονται στους ανθρακικούς σχηματισμούς της Ιονίου ζώνης που λόγω παρουσίας των εβαποριτών περιέχουν υψηλές συγκεντρώσεις θεικών. Τοπικής σημασίας υδροφορίες αναπτύσσονται στους κοκκώδεις σχηματισμούς των νεογενών και τεταρτογενών αποθέσεων το δυναμικό των οποίων εξαρτάται από την κοκκομετρία τους και τις συνθήκες τροφοδοσίας. Στην ΛΑΠ Κέρκυρας -Παξών οριοθετήθηκαν 5 υπόγεια υδατικά συστήματα, τα στοιχεία των οποίων δίνονται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 6-9: Υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Κέρκυρας – Παξών (πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Ηπείρου»)

Κωδικός ΥΣ	Ονομασία ΥΣ	Είδος υδροφορέα	Ποσοτική κατάσταση	Χημική κατάσταση	Τάση πτώσης ΥΣ	Τάση ρύπανσης ΥΣ
GR0500010	Σύστημα ασβεστολίθων Ν. Κέρκυρας	Καρστικός	Καλή	Καλή	Όχι	Τοπική
GR0500020	Σύστημα Τριαδικών λατυποπαγών Ν. Κέρκυρας	Καρστικός	Καλή	Καλή	Όχι	Όχι
GR0500030	Σύστημα κοκκωδών υδροφορέων Ν. Κέρκυρας	Κοκκώδης	Καλή	καλή	Όχι	Τοπική
GR0500040	Σύστημα Ν.Παξών	Καρστικός	Καλή	Καλή	Όχι	-
GR0500050	Σύστημα Ν.Οθωνών	Καρστικός	Καλή	Καλή	Όχι	Όχι

Σημειώνεται ότι σε δύο (2) από τα πέντε (5) υπόγεια υδατικά συστήματα της λεκάνης απορροής Κέρκυρας – Παξών, που ορίστηκαν, απαιτήθηκε περαιτέρω χαρακτηρισμός.

Ο περαιτέρω χαρακτηρισμός αφορούσε στα υπόγεια ΥΣ: «Σύστημα ασβεστολίθων Ν.Κέρκυρας» (κωδ.: GR0500010) και «Σύστημα κοκκωδών υδροφοριών Ν. Κέρκυρας» (κωδ.: GR0500030).

Εικόνα 6-11: Υπόγεια ΥΣ, ΛΑΠ Κέρκυρας -Παξών (GR34) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Ηπείρου»)

Στον ακόλουθο Πίνακα, δίδονται αναλυτικά στοιχεία των αντλήσεων ανά υπόγειο υδατικό σύστημα στην ΛΑΠ Κέρκυρας -Παξών.

Πίνακας 6-10: Ετήσια τροφοδοσία και απολήψεις από τα υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Κέρκυρας – Παξών (πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Ηπείρου»)

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μέση ετήσια τροφοδοσία (10 ⁶ m ³)	Μέσες ετήσιες απολήψεις (10 ⁶ m ³)	Άρδευση (10 ⁶ m ³)	Υδρευση (10 ⁶ m ³)
GR0500010	Σύστημα ασβεστολίθων Ν. Κέρκυρας	75	5,8	5,3	0,5

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μέση ετήσια τροφοδοσία (10 ⁶ m ³)	Μέσες ετήσιες απολήψεις (10 ⁶ m ³)	Άρδευση (10 ⁶ m ³)	Υδρευση (10 ⁶ m ³)
GR0500020	Σύστημα Τριαδικών λατυποπαγών Ν. Κέρκυρας	40	6,4	3,0	3,4
GR0500030	Σύστημα κοκκωδών υδροφοριών Ν. Κέρκυρας	40	14,3	9,8	4,5
GR0500040	Σύστημα Ν. Παξών	8	0,3	0,3	0,003
GR0500050	Σύστημα Ν. Οθωνών	4	0,2	0,15	0,005

Στην υδρολογική λεκάνη Κέρκυρας -Παξών δεν παρατηρούνται προβλήματα υπερεκμετάλλευσης των υπόγειων υδατικών συστημάτων. Οι απολήψεις, γενικώς, από τα υπόγεια υδατικά συστήματα αποτελούν μικρό ποσοστό της μέσης ετήσιας φυσικής τροφοδοσίας τους.

Τοπικά στα δύο κύρια υδροσυστήματα της Κέρκυρας [σύστημα ασβεστολίθων (GR0500010) και σύστημα κοκκωδών υδροφοριών (GR0500030)] σημειώνονται τοπικές υπεραντλήσεις που έχουν ως αποτέλεσμα τοπικής μόνο έκτασης υφαλμυρίσεις στις παράκτιες ζώνες. Ένα επιπλέον ζήτημα που συνδέεται με την κάλυψη των υδατικών αναγκών των νησιών είναι και το γεγονός ότι παρατηρείται στα καρστικά συστήματα υφαλμύριση συνδεδεμένη με φυσικά, κυρίως, αίτια και όχι σε υπεραντλήσεις.

6.1.3.3. Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι

Σύμφωνα με το Π.Δ. ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/19-06-2012 « Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν», στην Π.Ι.Ν, απαντώνται 51 περιοχές οι οποίες περιλαμβάνονται στον κατάλογο των «Μικρών Νησιωτικών Υγροτόπων», που κρίνονται ως σημαντικοί και χρήζουν προστασίας.

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζονται οι μικροί νησιωτικοί Υγρότοποι που απαντώνται στην Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας.

Πίνακας 6-11: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι Π.Ε. Κέρκυρας

Ονομασία	Κωδικός	Περιοχή	Έκταση (ha)
Π.Ε. Κέρκυρας			
Έλος Βουτούμι	Υ222ΑΡΧ001	Νήσος Αντιπαξοί	4
Έλος Μώλου	Υ222ΚΕΡ006	Νήσος Κέρκυρα	8
Εκβολή Γρίτη	Υ222ΚΕΡ007	Νήσος Κέρκυρα	22

Όνομασία	Κωδικός	Περιοχή	Έκταση (ha)
Εκβολή ποταμού Γαρδένα	Υ222KER009	Νήσος Κέρκυρα	12
Εκβολή 1 παραλίας Μαραθιά	Υ222KER011	Νήσος Κέρκυρα	5
Εκβολή παραλίας Πετρίτης	Υ222KER012	Νήσος Κέρκυρα	10
Εκβολή Ποταμού	Υ222KER016	Νήσος Κέρκυρα	70
Έλος μαρίνας Γουβιών	Υ222KER018	Νήσος Κέρκυρα	67
Έλος ακρωτηρίου Τούρκο	Υ222KER019	Νήσος Κέρκυρα	17
Έλος Ανεμόμυλου	Υ222KER020	Νήσος Κέρκυρα	17
Λίμνη Σκοτεινή	Υ222KER022	Νήσος Κέρκυρα	44
Λίμνη Μπερτζάνου	Υ222KER023	Νήσος Κέρκυρα	62
Έλος Γουβιών	Υ222KER024	Νήσος Κέρκυρα	21
Εκβολή και κανάλι Στραβοποτάμου	Υ222KER025	Νήσος Κέρκυρα	54
Γαυρολίμνη	Υ222KER027	Νήσος Κέρκυρα	52
Λίμνη Κουνουπίνα	Υ222KER029	Νήσος Κέρκυρα	19
Βρωμολίμνη	Υ222KER030	Νήσος Κέρκυρα	14
Λίμνη Άκολη	Υ222KER031	Νήσος Κέρκυρα	15
Έλος Ερημίτη	Υ222KER032	Νήσος Κέρκυρα	25
Λίμνη Μακρή	Υ222KER033	Νήσος Κέρκυρα	8
Έλος Όρμου Άπραου 1	Υ222KER034	Νήσος Κέρκυρα	31
Εκβολή ποταμού Φόνισας	Υ222KER036	Νήσος Κέρκυρα	10
Λίμνη Μπουτσουλή	Υ222KER043	Νήσος Κέρκυρα	33
Έλος Κοντοκαλίου	Υ222KER044	Νήσος Κέρκυρα	20
Οροπέδιο Καταπίνος	Υ222KER048	Νήσος Κέρκυρα	37
Λιμνίο ΧΥΤΑ	Υ222KER049	Νήσος Κέρκυρα	9
Λίμνη Κλουδάτικη	Υ222KER050	Νήσος Κέρκυρα	18
Έλος Στους Κορήτους	Υ222KER052	Νήσος Κέρκυρα	21
Λίμνη Συβιλάτικα	Υ222KER053	Νήσος Κέρκυρα	15
Εποχιακό τέλμα Τεμπλονίου	Υ222KER054	Νήσος Κέρκυρα	44
Έλος Ασπρακερής	Υ222KER055	Νήσος Κέρκυρα	17
Λίμνη Μπελενιώτη	Υ222KER056	Νήσος Κέρκυρα	11
Έλος Όρμου Άπραου 2	Υ222KER057	Νήσος Κέρκυρα	11

Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημανθεί ότι ο ΧΥΤΑ Κεντρικής Κέρκυρας και η προβλεπόμενη από τον υφιστάμενο σχεδιασμό Μονάδα Επεξεργασία Απορριμμάτων καθώς και η μεταβατική διαχείριση στο χώρο της ΟΕΔΑ Κεντρικής Κέρκυρας χωροθετείται πλησίον αλλά εκτός των ορίων τεσσάρων (4) Μικρών Νησιωτικών Υγροτόπων ως ακολούθως:

1. Λίμνη Μπερτζάνου, με κωδ. Υ222ΚΕΡ023 και έκταση 62 στρ.
2. Γαυρολίμνη, με κωδ. Υ222ΚΕΡ027 και έκταση 52 στρ.
3. Λιμνίο ΧΥΤΑ, με κωδ. Υ222ΚΕΡ049 και έκταση 9 στρ.
4. Εποχιακό τέλμα Τεμπλονίου, με κωδ. Υ222ΚΕΡ054 και έκταση 44 στρ.

Ειδικότερα, η Λίμνη Μπερτζάνου και το Εποχιακό Τέλμα Τεμπλονίου βρίσκονται εντός της λεκάνης απορροής του παρακείμενου του ΧΥΤΑ ρέματος, το οποίο είναι αποδέκτης τόσο των ομβρίων από τον χώρο του ΧΥΤΑ όσο και στραγγιδίων λόγω της πλημμελούς λειτουργίας της Μονάδας Επεξεργασίας Στραγγιδίων.

6.1.4 Ανθρωπογενές Περιβάλλον

6.1.4.1. Δημογραφικά Στοιχεία

Ο Νομός Κέρκυρας είναι ο πολυπληθέστερος νομός της Περιφέρειας των Ιονίων Νήσων. Στον Νομό ανήκουν διοικητικά τα νησιά της Κέρκυρας, των Παξών, των Αντιπάξων και τα Διαπόντια (Οθωνοί-Ερείκουσα-Μαθράκι). Ο πληθυσμός του Νομού είναι 104.371 κάτοικοι (ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2011), ενώ η πυκνότητά του είναι 157 κατ/τ.χμ. Έχει υπερτριπλάσιο πληθυσμό σε σύγκριση με τους νομούς Κεφαλονιάς και Ζακύνθου και πενταπλάσιο σε σύγκριση με τον πληθυσμό Λευκάδας.

Πίνακας 6-12: Πληθυσμός ανά Δημοτική Ενότητα της Π.Ε. Κέρκυρας

A/A	Περιγραφή	Μόνιμος Πληθυσμός (απογραφής 2011)
1	ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ (Έδρα: Κέρκυρα,η)	102.071
1.1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	3.431
1.2	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΧΙΛΛΕΙΩΝ	10.651
1.3	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΕΙΚΟΥΣΣΗΣ	496
1.4	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΣΠΕΡΙΩΝ	6.990
1.5	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΙΝΑΛΙΟΥ	5.226
1.6	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΣΩΠΑΙΩΝ	2.185
1.7	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ	39.674
1.8	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ	4.775
1.9	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΕΥΚΙΜΜΑΙΩΝ	5.800
1.10	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΡΑΚΙΟΥ	329
1.11	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΛΙΤΕΙΕΩΝ	5.106
1.12	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΟΘΩΝΩΝ	392
1.13	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΙΤΩΝ	4.068
1.14	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΕΛΙΩΝ	6.403
1.15	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΑΙΑΚΩΝ	6.545
2	ΔΗΜΟΣ ΠΑΞΩΝ (Έδρα: Γάιος,ο)	2.300
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	104.371

6.1.4.2. Οικονομικές Συνθήκες - Απασχόληση

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζεται η απασχόληση του πληθυσμού σε επίπεδο Νομού με βάση τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής κατά την απογραφή του Πληθυσμού το έτος 2011. Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ο Νομός Κέρκυρας παρουσιάζει σημαντική δραστηριότητα στον τριτογενή τομέα, γεγονός που οφείλεται αφενός στην αύξηση του τουρισμού και του εμπορίου και αφετέρου στη γενικότερη μεταβολή της οικονομίας προς τις υπηρεσίες.

Πίνακας 6-13: Απασχόληση οικονομικώς ενεργού πληθυσμού Νομού Κέρκυρας

Νομός	Οικονομικώς ενεργοί							Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι					Άνεργοί	
		Σύνολο	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας	Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας		
ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	44.762	36.477	2.510	4.430	29.432	105	8.285	59.609
ΠΟΣΟΣΤΟ (%)	43	81,5	6,9	12,1	80,7	0,3	18,5	57,1

Ο δευτερογενής τομέας κατέχει τη δεύτερη θέση στην απασχόληση. Τέλος ο πρωτογενής τομέας παρουσιάζει μικρή δραστηριότητα και κατέχει την τρίτη θέση στην απασχόληση του πληθυσμού στο Νομό.

Πίνακας 6-14: Απασχόληση ανά κλάδο στο Ν. Κέρκυρας

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Απασχολούμενοι
Σύνολο	36.477
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία, αλιεία	2.510
Μεταποιητικές βιομηχανίες	1.470
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	129
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	207
Κατασκευές	2.960
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	6.367
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	8.552
Μεταφορές και αποθήκευση	1.855
Ενημέρωση και Επικοινωνία	307
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	518
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες	387

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Απασχολούμενοι
Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες	1.417
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	2.586
Εκπαίδευση	2.695
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	1.768
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	478
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	373
Δήλωσαν ασαφώς ή ανεπαρκώς τον κλάδο ή δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	776

Στην Κέρκυρα, η έντονη τουριστική ανάπτυξη επέφερε μεγάλες αλλοιώσεις στα ποσοστά απασχόλησης ανά παραγωγικό τομέα και με ιδιαίτερο προσανατολισμό την μεταστροφή των απασχολούμενων προς τα επαγγέλματα που έχουν σχέση με το τριτογενή τομέα, τόσο στο επίπεδο της εξαρτημένης εργασίας, όσο και των ελευθέρων επαγγελμάτων.

Οι προτεινόμενες αναπτυξιακές επιλογές και πολιτικές θα προκαλέσουν στην Περιφερειακή Ενότητα, αύξηση της απασχόλησης, βελτίωση της ποιότητας ζωής και επομένως συγκράτηση του πληθυσμού. Ταυτόχρονα με την αύξηση του πληθυσμού θα αυξηθεί και το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ενώ η αύξηση στον τομέα της απασχόλησης θα έχει διαφορετική εξέλιξη ανά παραγωγικό τομέα.

Συγκεκριμένα, η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα θα παρουσιάσει σημαντική μείωση κυρίως λόγω της μεταπήδησης των εργαζομένων από τον πρωτογενή τομέα στους άλλους τομείς. Μικρή μείωση θα παρουσιάσει και ο δευτερογενής τομέας, διότι ο εκσυγχρονισμός της τεχνολογίας στους παραδοσιακούς κλάδους της μεταποίησης θα προκαλέσει αύξηση της παραγωγής αλλά όχι όμως και της απασχόλησης.

Ο τριτογενής τομέας θα έχει σημαντική αύξηση η οποία συντελείται και από τα προγράμματα ποιοτικής αναβάθμισης του τουρισμού σε συνδυασμό με τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού και από την αύξηση της απασχόλησης από τους άλλους κλάδους, όπως εμπόριο, χονδρεμπόριο, διοίκηση, επιστημονικοί κλάδοι, κλπ.

Το ΑΕΠ σε απόλυτες τιμές αναμένεται να βελτιωθεί και σε ότι αφορά τη συμμετοχή του κάθε τομέα στο συνολικό ΑΕΠ, ο τριτογενής τομέας καταλαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό. Η ανεργία θα συνεχίσει να παραμένει σε υψηλά ποσοστά διότι θα διατηρηθούν οι συμβατικές μορφές του μαζικού τουρισμού που προκαλεί εποχιακές απασχολήσεις.

Πρωτογενής τομέας

Η Κέρκυρα παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό καλλιεργούμενης γεωργικής γης και χαρακτηρίζεται από τις εκτεταμένες ελαιοκαλλιέργειες και τις καλλιέργειες εσπεριδοειδών, όπως επίσης των κτηνοτροφικών φυτών και των λαχανικών και θερμοκηπίων. Οι σημαντικότερες καλλιέργειες είναι οι δενδρώδεις καλλιέργειες με κυρίαρχη την ελιά αποτελώντας το 70% στο σύνολο των καλλιεργειών. Σημαντικό είναι το ποσοστό των αροτραίων (24%), ενώ ελάχιστο των αμπελιών και της κηπευτικής γης η οποία εξ αντικειμένου απαιτεί μικρή έκταση. Οι τάσεις των καλλιεργειών διαχρονικά δείχνουν

ότι οι καλλιεργούμενες εκτάσεις όλων των καλλιεργειών μειώνονται, με εξαίρεση μια μικρή αύξηση στις δενδρώδεις. Έτσι η Κέρκυρα κατέχει την πρώτη θέση στην παραγωγή ελαιόλαδου έχοντας μια αρκετά προωθημένη καθετοποιημένη παραγωγή, η οποία την χαρακτηρίζει μάλιστα έναντι των υπόλοιπων νομών.

Επίσης, η Κέρκυρα χαρακτηρίζεται από την παραγωγή του κουμ -κουάτ (Νύμφες Κλιματιά -Ξανθάτα) ως προϊόν προέλευσης και την επεξεργασία του και την διάθεσή του κυρίως στην τουριστική αγορά. Η περιοχή που καλλιεργείται πρέπει να οριοθετηθεί και να προστατευθεί και οι Νομαρχιακές Υπηρεσίες πρέπει να ενεργοποιηθούν προς αυτήν την κατεύθυνση.

Δευτερογενής τομέας

Η μεταποιημένη παραγωγή είναι προσανατολισμένη στην αξιοποίηση των αγροτικών προϊόντων (ελαιόκαρπος - λάδι), ενώ πλέον σύγχρονες μορφές που άρχισαν να εμφανίζονται λόγω της ανάπτυξης της τουριστικής αγοράς, όπως «εισαγωγή» δερμάτων και γούνας από τον τόπο παραγωγής - Καστοριά και ραφή στην Κέρκυρα, πρέπει να ενισχυθούν.

Τριτογενής τομέας

Εκείνο που χαρακτηρίζει την Π.Ε. Κέρκυρας στο τριτογενή τομέα, εκτός του τουρισμού είναι η ιδιαίτερα αυξημένη δραστηριότητα στο χονδρεμπόριο και το λιανικό εμπόριο. Ο τζίρος τους μάλιστα είναι υψηλότερος του τζίρου του τουρισμού.

Προτείνεται να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη των συγκεκριμένων κλάδων εμπορίου στο πλαίσιο μιας ισόρροπης κατά το δυνατόν ανάπτυξης των διαφορετικών κλάδων. Στον κλάδο του τουρισμού, στην Κέρκυρα, παρά τις μεγάλες επενδύσεις που έγιναν ιδιαίτερα στην Ζάκυνθο, συνεχίζουν να είναι συγκεντρωμένες οι περισσότερες κλίνες των ξενοδοχειακών μονάδων και το ήμισυ περίπου των μονάδων στην Π.Ε. Κέρκυρας. Η Κέρκυρα μάλιστα έναντι των υπολοίπων Π.Ε. της Περιφέρειας, χαρακτηρίζεται για τον μεγάλο αριθμό ξενοδοχείων τα οποία μάλιστα είναι πολλών κλινών.

Για την Κέρκυρα η ανάπτυξη του τουρισμού αποτελεί την κινητήρια δύναμη της οικονομίας της, στο πλαίσιο όμως του προτύπου της βιώσιμης ανάπτυξης όπου με την αξιοποίηση των τοπικών πόρων και του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού αναπτύσσονται ισόρροπα και κυρίως αλληλοσυνδεόμενοι όλοι οι παραγωγικοί τομείς και ταυτόχρονα αποδίδεται ταυτότητα στο τουριστικό προϊόν, ώστε να είναι βιώσιμο και ανταγωνιστικό.

6.1.4.3. Χωροταξία – Χρήσεις Γης

Σε επίπεδο του νησιωτικού συμπλέγματος του Ιονίου, έχει εκπονηθεί και εγκριθεί με την 48976/04 Υ.Α. η οποία δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. 56B'/19.01.04, το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, το οποίο είναι προς αναθεώρηση και το οποίο και αποτελεί το κύριο νομικό κείμενο για τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις της Περιφέρειας.

Επιπλέον στην Π.Ε. Κέρκυρας έχουν θεσμοθετηθεί τα ακόλουθα:

- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Λευκίμμης – Α. Λευκίμμη (ΦΕΚ 1173/Δ/87)

- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Κέρκυρας (ΦΕΚ55/Δ/87) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το ΦΕΚ 283/ΑΑΠ/10-07-2008.
- Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου Κοιν. Αργυράδων Ν. Κέρκυρας, ΦΕΚ407/Δ/16-06-1989.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής ο Νομός Κέρκυρας έχει έκταση 639,9 km². Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή των εκτάσεων στις βασικές κατηγορίες χρήσεων γης για το σύνολο των εκτάσεων του Νομού.

Πίνακας 6-15: Βασικές κατηγορίες χρήσεων γης στο Νομό Κέρκυρας

	Βασικές κατηγορίες χρήσεως	Έκταση (km ²)
	Σύνολο εκτάσεων	639,9
Γεωργικές περιοχές	Αρώσιμη γη	28,8
	Μόνιμες καλλιέργειες	332,4
	Βοσκότοποι -Μεταβατικές δασώδεις/θαμνώδεις εκτάσεις	0,0
	Βοσκότοποι –Συνδυασμοί θαμνώδους και/ή ποώδους βλάστησης	29,7
	Βοσκότοποι -Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	0,4
	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	106,1
Δάση ημι-φυσικές εκτάσεις	Δάση	3,2
	Μεταβατικές δασώδεις -θαμνώδεις εκτάσεις	6,8
	Συνδυασμοί θαμνώδους και/ ή ποώδους βλάστησης	55,3
	Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	38,9
Εκτάσεις που καλύπτονται από νερά	Χερσαία ύδατα	4,1
	Εσωτερικές υγρές ζώνες	0,2
	Παραθαλάσσιες υγρές ζώνες	2,8
Τεχνητές περιοχές	Αστική οικοδόμηση	28,8
	Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες	0,8
	Δίκτυα συγκοινωνιών	0,8
	Ορυχεία,χώροι απόρριψης απορριμμάτων και εργοτάξια	0,1
	Τεχνητές, μη γεωργικές ζώνες πρασίνου, χώροι αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων	0,7

6.1.5 Υφιστάμενες Υποδομές

6.1.5.1 Δίκτυο Μεταφορών

Το οδικό δίκτυο της Κέρκυρας είναι εξαιρετικά πυκνό, δεδομένης κυρίως της πληθυσμιακής πυκνότητας του νησιού, και των πολλών διάσπαρτων οικισμών. Ωστόσο, η ποιότητα του οδικού

δικτύου είναι υποβαθμισμένη και καθόλου λειτουργική. Τα βασικά προβλήματα του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου του Δήμου είναι: μικρό πλάτος, κακή χάραξη και κατασκευή, φθορά στο οδόστρωμα, έλλειψη σήμανσης – υποδομών ασφαλείας – φωτισμού στις εισόδους των οικισμών, διέλευση επαρχιακών αξόνων μέσα από πολυπληθείς οικισμούς. Η έλλειψη ενός σύγχρονου οδικού άξονα βορρά – νότου που θα μπορούσε να μειώσει δραστικά το χρόνο και το κόστος μετακίνησης εντός του νέου Καλλικράτειου Δήμου και να καταστήσει την πόλη της Κέρκυρας πραγματικό κέντρο του νησιού, αποτελεί ένα σημαντικό “αναπτυξιακό αγκάθι”. Ο Δήμος Κέρκυρας διαθέτει επίσης τοπική αστική συγκοινωνία που εξυπηρετεί κυρίως την περιοχή της πόλης της Κέρκυρας και τους κοντινούς προς αυτήν οικισμούς, αλλά και υπεραστικό ΚΤΕΛ με δρομολόγια προς τους περισσότερους, αν όχι όλους, τους τοπικούς οικισμούς.

Ο Λιμένας της πόλης της Κέρκυρας είναι ο κύριος Λιμένας του νησιού και καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος των βόρειων παραλίων. Έχει ήδη κατασκευαστεί και λειτουργεί με χρηματοδότηση από το Κοινοτικό Πρόγραμμα INTERREG ο Νέος Επιβατικός Σταθμός, ενώ τρία (3) ακόμη από τα σημαντικότερα έργα του Προγραμματικού Σχεδίου, (α. ο υπερδιπλασιασμός του μήκους του προσήνεμου μόλου – προβλήτα κρουαζιερόπλοιων, β. ο υπήνεμος μόλος με τα κρηπιδώματα Ε/Γ – Ο/Γ πλοίων εσωτερικού και γ. το Καταφύγιο τουριστικών σκαφών μεσαίου και μεγάλου μεγέθους από 12 – 25 m μήκους στην προκουμαία του ιστορικού κέντρου της πόλης της Κέρκυρας, συνολικού προϋπολογισμού 40.000.000 €), βρίσκονται ήδη σε φάση κατασκευής (με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα INTERREG και το Π.Ε.Π. Ιόνιων Νησιών.

Η σύνδεση της Κέρκυρας μέσω θαλάσσης γίνεται με τρεις εναλλακτικούς τρόπους:

- Από την Ηγουμενίτσα για την Κέρκυρα φεύγουν καθημερινά πολλά ferry “ανοικτού” και “κλειστού” τύπου με δρομολόγια που αλλάζουν συχνά ανάλογα με την εποχή.
- Από την Πάτρα φεύγουν τα μεγάλα πλοία με προορισμό την Ιταλία και συνήθη σταθμό την Κέρκυρα
- Από την Ιταλία (Μπάρι, Μπρίντζι, Ανκόνα) τα ίδια πλοία κάνουν στάση στην Κέρκυρα πριν καταλήξουν στην Πάτρα
- Για τους Παξούς φεύγουν καθημερινά Ιπτάμενα Δελφίνια από το Νέο Λιμάνι και εκτελούν το δρομολόγιο σε 1 ώρα (απ’ ευθείας) ή σε 1 ώρα και 40 λεπτά (μέσω Ηγουμενίτσας).
- Για τα Διαπόντια νησιά υπάρχουν συχνά δρομολόγια από δύο σημεία του νησιού (Νέο Λιμάνι και το Σιδάρι).

Η Κέρκυρα, διαθέτει διεθνές αεροδρόμιο (Κρατικός Αερολιμένας “*Ιωάννης Καποδίστριας*”), που απέχει 3 χλμ από το κέντρο της πόλης και είναι συνδεδεμένο με τις περισσότερες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες και σημαντικότερες πόλεις. Οι Αεροπορικές συνδέσεις (προγραμματισμένες πτήσεις εσωτερικού) που εξυπηρετούν το Δήμο Κέρκυρας, με την υπόλοιπη Ελλάδα είναι:

- Αθήνα – Κέρκυρα (τουλάχιστον 2 δρομολόγια καθημερινά)
- Θεσσαλονίκη – Κέρκυρα (4 φορές την εβδομάδα)
- Κέρκυρα – Πρέβεζα (Άκτιο) – Κεφαλονιά – Ζάκυνθος (4 φορές την εβδομάδα)

Η αεροπορική γραμμή που συνδέει τα αεροδρόμια της Κέρκυρας, του Ακτίου (εξυπηρετεί τη Λευκάδα), της Κεφαλονιάς και της Ζακύνθου, ανήκει στις άγονες γραμμές. Τέλος, λειτουργούν και δύο ελικοδρόμια σε δύο από τα Διαπόντια Νησιά (Οθωνοί και Ερείκουσα). Η συμβολή των ελικοδρομιών είναι σημαντική για την κάλυψη αεροδιακομιδών, για μεταφορά ασθενών, για έκτακτες περιπτώσεις επικοινωνίας.

Το οδικό δίκτυο των Παξών, περιλαμβάνει περί τα 30 km ασφαλτοστρωμένου οδικού δικτύου μέτριας ποιότητας, με κακή διάστρωση του οδοστρώματος σε πολλά σημεία, κακή σήμανση, μικρό πλάτος και σημεία με σημαντικές κλίσεις. Τους καλοκαιρινούς μήνες παρατηρείται συμφόρηση και πρόβλημα χώρων στάθμευσης, λόγω αυξημένου κυκλοφοριακού φόρτου, κυρίως στο Γάιο, αλλά και στην Λάκκα και τον Λογγό. Σε εξέλιξη βρίσκεται ο σχεδιασμός και η κατασκευή περιφερειακού δρόμου στο Γάιο. Υπάρχει λεωφορειακή σύνδεση με την Αθήνα μέσω Ηγουμενίτσας, με υπεραστικά λεωφορεία, καθώς και εσωτερική σύνδεση των οικισμών μεταξύ τους μέσω λεωφορείων.

Η ακτοπλοϊκή σύνδεση των Παξών γίνεται μέσω ferry-boat με την Ηγουμενίτσα και μικρά ταχύπλοα με το νησί της Κέρκυρας και την Πάργα. Τους καλοκαιρινούς μήνες υπάρχει σύνδεση με τα λιμάνια της Ιταλίας (Μπάρι, Πρίντεζι και Βενετία) και της Αλβανίας. Επίσης υπάρχει ακτοπλοϊκή σύνδεση με Κέρκυρα και ενίοτε με Ηγουμενίτσα, μέσω ιπτάμενων δελφινιών, η οποία όμως το τελευταίο διάστημα δεν λειτουργεί. Τέλος σημειώνεται ότι υπάρχει η δυνατότητα εξυπηρέτησης συγκοινωνιακών αναγκών μέσω δικτύου υδροπλάνων.

Στους Παξούς υπάρχει ελικοδρόμιο στη θέση Σουμάκη, με δυνατότητα φιλοξενίας μεγάλων ελικοπτέρων και εξυπηρέτηση εκτάκτων αναγκών μετακίνησης (για ιατρικούς κυρίως λόγους). Το ελικοδρόμιο έχει την δυνατότητα να αξιοποιηθεί και από τουρίστες υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

6.1.6 Πολιτιστικά Στοιχεία Αρχαιολογικοί Χώροι

Σύμφωνα με τη Διεύθυνση Αρχαίου Μνημείων και Δημοσιευμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού, σε ολόκληρη την Π.Ε. Κέρκυρας υπάρχει πλήθος κηρυγμένων χώρων και μνημείων. Τα μνημεία αυτά παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί, ο οποίος αποτελεί τμήμα του Διαρκή Καταλόγου των κηρυγμένων Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων της Ελλάδας.

Πίνακας 6-16: Μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι Ν. Κερκυραίων

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κέλυφος κτιρίου επί της οδού Αγ. Πατέρων 11-13 και Δελβινιώτη στην πόλη της Κέρκυρας, φερομένης ιδιοκτησίας της Φιλαρμονικής Ένωσης Κερκύρας «Ο Καποδίστριας».	Κερκυραίων			Αστικά Κτίρια
Αχιλλειον στο Γαστούρι	Αχιλλείων	Γαστούρι		Φυσικοί Χώροι, Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτιριακό συγκρότημα αρχοντικού Σορδίνα στο Κοθονίκη Καλαφατιώνων, ιδ. Αυγούστου Σορδίνα	Αχιλλείων	Καλαφατιώνες	Κοθονίκη	Βοηθητικοί Χώροι, Αρχοντικά, Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Υπεραγίας Θεοτόκου Κυροπούλας στους Κουραμάδες	Αχιλλείων	Κουραμάδες		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ερείπια ρωμαϊκών λουτρών στις Μπενίτσες.	Αχιλλείων	Μπενίτσαι	Κτήμα Καψικαββάδη	Λουτρά, Αρχαιολογικές Θέσεις
Λείψανα οικίας γνωστής ως "Λόντζας του Λούβρου" στο Σταυρό	Αχιλλείων		Σταυρός	Αστικά Κτίρια
Ι. Μονή Οδηγήτριας στους Αγραφούς	Εσπερίων	Αγραφοί		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Κωδωνοστάσια, Θρησκευτικοί Χώροι
Μονότοξο λιθόκτιστο γεφύρι που βρίσκεται στη θέση "Πόρος" (ή "Βόλος") στο χείμαρρο Αστρακερής στο Δημοτικό Διαμέρισμα Κουρασάδων του Δήμου Εσπερίων του Ν. Κερκύρας.	Εσπερίων	Καρουσάδες	Πόρος ή Βόλος	Γέφυρες
Συγκρότημα οικιών στο Ρεκίνι Καρουσάδων, ιδ. Γ. και Δ. Αρλιώτη	Εσπερίων	Καρουσάδες	Ρεκίνι	Αγροτική Οικονομία
Ι. Μονή Υψηλής Θεοτόκου στους Μαγουλάδες	Εσπερίων	Μαγουλάδες		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτιριακό συγκρότημα στους Περουλάδες, ιδ. Ιωάννη Λεοντίτση	Εσπερίων	Περουλάδες		Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίου Νικολάου στο Σιδάρι	Εσπερίων	Σιδάριον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος στο λόφο "Σιδάρι" (προϊστορικός οικισμός)	Εσπερίων	Σιδάριον	Βόρεια παραλία Κέρκυρας	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο στη λεωφόρο Αλεξάνδρας 36 και Κογεβίνα στην Κέρκυρα, ιδ. Γεωργίου Καζιάνη	Θιναλίου	Αχαράβη	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 36 και Κογεβίνα	Κήποι / Πάρκα, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ευαγγέλου Ναπολέοντος 11 στην Κέρκυρα	Θιναλίου	Αχαράβη	Μαντούκι. Οδός Ευαγγέλου Ναπολέοντος 11	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Ευαγγέλου Ναπολέοντος 15 και Σπύρου Περούλη 2 (δύο ιδιοκτησίες) στην Κέρκυρα	Θιναλίου	Αχαράβη	Μαντούκι. Οδός Ευαγγέλου Ναπολέοντος 15 και Σπύρου Περούλη 2	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ευαγγέλου Ναπολέοντος 17 στην Κέρκυρα	Θιναλίου	Αχαράβη	Μαντούκι. Οδός Ευαγγέλου Ναπολέοντος 17	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ευαγγέλου Ναπολέοντος 19 στην Κέρκυρα	Θιναλίου	Αχαράβη	Μαντούκι. Οδός Ευαγγέλου Ναπολέοντος 19	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ευαγγέλου Ναπολέοντος 21 και νέα πάροδο	Θιναλίου	Αχαράβη	Μαντούκι. Οδός Ευαγγέλου	Αστικά Κτίρια
Ευαγγέλου Ναπολέοντος στην Κέρκυρα			Ναπολέοντος 21 και και νέα πάροδο Ευαγγέλου Ναπολέοντος	
Κτίριο στην οδό Ευαγγέλου Ναπολέοντος 5 στην Κέρκυρα	Θιναλίου	Αχαράβη	Μαντούκι. Οδός Ευαγγέλου Ναπολέοντος 5	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ευαγγέλου Ναπολέοντος 7 στην Κέρκυρα	Θιναλίου	Αχαράβη	Μαντούκι. Οδός Ευαγγέλου Ναπολέοντος 7	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ευαγγέλου Ναπολέοντος 9 στην Κέρκυρα	Θιναλίου	Αχαράβη	Μαντούκι. Οδός Ευαγγέλου Ναπολέοντος 9	Αστικά Κτίρια
Όψεις κτιρίου στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 63 στην Κέρκυρα, ιδ. Εμπορικής Τράπεζας (πρώην Κορκοτσάκη)	Θιναλίου	Αχαράβη	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 63	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Παναγιώτη Γκιτσιάλη 2, 4 (δύο ιδιοκτησίες) στην Κέρκυρα	Θιναλίου	Αχαράβη	Μαντούκι. Οδός Παναγιώτη Γκιτσιάλη 2,4	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Παναγιώτη Γκιτσιάλη 6, 8 (δύο ιδιοκτησίες) στην Κέρκυρα	Θιναλίου	Αχαράβη	Μαντούκι. Οδός Παναγιώτη Γκιτσιάλη 6, 8	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αγίων Πάντων 3 και Καποδιστρίου στην Κέρκυρα, ιδ. Σ. Μπόντα και Δ. Τεμπονέρα	Θιναλίου	Αχαράβη	Οδός Αγίων Πάντων 3 και Καποδιστρίου	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχοντικό Καντώνη στην οδό Καποδιστρίου 36 στην Κέρκυρα, ιδ. Α. Βραχλιώτη, Γ. Βερονίκη, Γ. Πάμπανου, Ασωνίτη και Μ. Κυγιρίδη	Θιναλίου	Αχαράβη	Οδός Καποδιστρίου 36	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Παλαιά Περίθεια (μεταβυζαντινός οικισμός)	Θιναλίου	Περίθεια		Οικιστικά Σύνολα
Παλιό Αρχοντικό στην Άνω Περίθεια, ιδ. Ενορίας Αγίων Θεοδώρων	Θιναλίου	Περίθεια		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην Παλαιά Περίθεια, ιδ. "Αναπτυξιακής Θιναλίων ΑΕ"	Θιναλίου	Περίθεια		Αστικά Κτίρια
Βυζαντινός Ι. Ναός Αγίας Αικατερίνης και το σύνολο του μοναστηριακού συγκροτήματος στη Νήσο Περίθειας	Θιναλίου	Περίθεια	Νήσος	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Μονή "Παντοκράτορα στο Όρος" στην κορυφή του όρους Παντοκράτορα	Θιναλίου	Στρινύλας	Στην κορυφή του όρους Παντοκράτορα	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο στους Κυπριανάδες, ιδ. Χαρίλαου Βαλσάμη	Θιναλίου	Κυπριανάδες		Αστικά Κτίρια
Κτίριο στον Άγιο Στέφανο Σινίων, ιδ. Ελένης Πετροπούλου	Κασσωπαίων	Άγιος Στέφανος		Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Παναγίας στην Κασσιόπη	Κασσωπαίων	Κασσιόπη		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Μεσαιωνικό Φρούριο Κασσιόπης	Κασσωπαίων	Κασσιόπη		Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Κέλυφος κτιρίου του πρώην Δημοτικού Σχολείου στην Πόρτα Σινίων, ιδ. Ι.Μ. Κέρκυρας και Παξών	Κασσωπαίων	Πόρτα		Καφενεία, Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής από το ακρωτήριο Κουντούρι ως το ακρωτήριο Αγνί	Κερκυραίων		Από το ακρωτήριο Κουντούρι ως το ακρωτήριο Αγνί	Ενάλιοι Χώροι
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής από το ακρωτήριο Ρόδα μέχρι το ακρωτήριο Δράστης	Κερκυραίων		Από το ακρωτήριο Ρόδα μέχρι το ακρωτήριο Δράστης	Ενάλιοι Χώροι
Αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου στο Φιγαρέτο	Κερκυραίων		Φιγαρέτο	Αρχαιολογικές Θέσεις
Κτίριο στην Αλεπού, ιδ. Ανδρέα Κοσκινά	Κερκυραίων	Αλεπού		Αστικά Κτίρια
Οικία στην Αλεπού, ιδ. Θεόδωρου Γρίμμα	Κερκυραίων	Αλεπού		Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής στην Αλεπού	Κερκυραίων	Αλεπού		Θρησκευτικοί Χώροι, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί
Οικία -Μουσείο Καποδίστρια στη θέση "Κουκουρίτσα "	Κερκυραίων		Κουκουρίτσα	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Αρχαιολογικός Χώρος στις ΝΔ ακτές της νήσου Κέρκυρας	Κερκυραίων			Ενάλιοι Χώροι
Κτίσμα των παλαιών Ενετικών Αλυκών ("Αλατόσπιτο") στα Γουβιά	Κερκυραίων	Γουβιά		Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής
Ερείπια του ενετικού ναυστάθμου μετά των παρ' αυτόν αρχιτεκτονικών λειψάνων (πύλης κλπ) στα Γουβιά	Κερκυραίων	Γουβιά	Κόλπος των Γουβιών	Στρατιωτικές Εγκαταστάσεις, Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής, Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κάστρο Κερκύρας	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Ι. Ναός Αγίων Αποστόλων στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Εσταυρωμένου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Ιάσωνος και Σωσιπάτρου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Λόφος Αναλήψεως στην Κέρκυρα (η αρχαία ακρόπολις)	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Ανάκτορο Αγίου Μιχαήλ και Γεωργίου (Σινοϊαπωνικό Μουσείο) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας, Κέντρα Διοίκησης
Οχυρώσεις της πόλεως της Κέρκυρας	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αμυντικά Συγκροτήματα
Ι. Ναός Αγίου Σπυρίδωνα στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Θεοτόκου Αντιβουνιώτισσας στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός "Κρεμαστής" στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Συστήματα Ύδρευσης, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο Ιονίου Βουλευτηρίου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Ι. Ναός Μητροπόλεως (Υπεραγία Θεοτόκος Σπηλαιώτισσα) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο Γυναικείων Φυλακών στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Κέντρα Διοίκησης, Αστικά Κτίρια
Κτίριο Δημαρχείου και μνημείο Μοροζίνη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Κτίριο Παλαιού Δικαστηρίου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Χριστιανικός Ι. Ναός υπό την επωνυμία Domus (Άγιος Ιάκωβος και Χριστόφορος) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Λείψανα της οικίας Ρίικη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αστικά Κτίρια
Κτίριο Ιονίου Πανεπιστημίου (πρώην Νομαρχίας, Μέγαρο Καποδίστρια) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Κωδωνοστάσιο Ενετικού Ναού "Ανουντσιάτα" (Καθολικός Ι. Ναός Ευαγγελιστρίας)	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Κωδωνοστάσια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Παλαιά πόλη Κέρκυρας (Α). Αρχαιολογικός χώρος	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Οικιστικά Σύνολα
Παλαιά πόλη Κέρκυρας (Β). Αποχαρακτηρισμοί	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Κωδωνοστάσια, Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Παλαιά πόλη Κέρκυρας (Γ). Επαναχαρακτηρισμοί	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο πρώην Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου Κερκύρας	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Νησίδα Βίδος	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Φυσικοί Χώροι
Ι. Ναός Παναγίας Μανδρακίνας (Μανδρακιώτισσα) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Παλαιά πόλη Κέρκυρας (Δ)	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Οικιστικά Σύνολα
Τρία κτίρια εφαιπτόμενα στην ΒΑ πλευρά του Ι. Ναού των Αγίων Πατέρων στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αστικά Κτίρια
Αρχοντικό του Ευγενίου Πιέρρη	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αρχοντικά
Κτίριο στην Κέρκυρα, ιδ. Νικολάου και Σταματίου Κατσαρού	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίου Νικολάου Αντιπερνών στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Συγκρότημα παλιών Φυλακών Κέρκυρας	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Αρχοντικό Ρίκκι στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αστικά Κτίρια, Αρχοντικά
Αρχοντικό Σαούλη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Τριμάρτυρος (Τριών Μαρτύρων) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Νησίδα Λαζαρέτο	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Φυσικοί Χώροι, Ιστορικοί Τόποι
Ι. Ναός Αγίου Νικολάου Ντεβέκια (Άγιος Νικόλαος των Γερόντων) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίας Σοφίας και Ιωσήφ Μνήστορος στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Αντωνίου και Αγίου Ανδρέα στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίων Αποστόλων στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Υπεραγίας Θεοτόκου (Κυρά των Αγγέλων) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Θρησκευτικοί Χώροι, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί
Ι. Ναός Υπεραγίας Θεοτόκου (Οδηγήτρια του Ραχαπίδη) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Υπεραγίας Θεοτόκου (Υψηλή των Οινοπολών) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Υπεραγίας Θεοτόκου Στερεωτών (Παναγία των Ξένων) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παναγίας Μαμάλων στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίρια του βιομηχανικού συγκροτήματος ΑΕΒΕΚ μαζί με τον εξοπλισμό του στην Κέρκυρα, ιδ. Αγροτικής Τράπεζας	Κερκυραίων	Κέρκυρα		Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Κτίριο στην οδό Αθηναγόρα Καβαθά 1 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Ανεμόμυλος, Οδ. Αθηναγόρα Καβαθά 1	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Ιάσονος και Σωσιπάτρου 37 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Ανεμόμυλος. Οδός Ιάσονος και Σωσιπάτρου 37	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ιάσονος και Σωσιπάτρου 43 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Ανεμόμυλος. Οδός Ιάσονος και Σωσιπάτρου 43	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ιάσονος και Σωσιπάτρου 46 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Ανεμόμυλος. Οδός Ιάσονος και Σωσιπάτρου 46	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ιάσονος και Σωσιπάτρου 48 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Ανεμόμυλος. Οδός Ιάσονος και Σωσιπάτρου 48	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ιάσωνος και Σωσιπάτρου 60 και 4ης παρόδου Αλκιβιάδου Δαρρή στην Κέρκυρα, ιδ. Μαίρης και Κωνσταντίνου Καραμούτσου	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Ανεμόμυλος. Οδός Ιάσωνος και Σωσιπάτρου 60 και 4ης παρόδου Αλκιβιάδου Δαρρή	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αρχιεπισκόπου Αθηνάγορα Καββάδα 3, μαζί με το οικοπέδο, στην Κέρκυρα, ιδ. Νικολάου και Σταματίου Κατσαρού	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα. Οδός Αρχιεπισκόπου Αθηνάγορα Καββάδα 3	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δαίρπφελδ στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα. Οδός Δαίρπφελδ	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Σπ. Βαγγελάτου 1 στην Κέρκυρα, ιδ. Νικολάου Σαγιαδινού (ιερέως)	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Σπ. Βαγγελάτου 1	Αστικά Κτίρια
Αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου στην περιοχή "Άγιοι Θεόδωροι" στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Άγιοι Θεόδωροι	Λουτρά, Αρχαιολογικές Θέσεις, Αρχαία Ιερά, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικοδομή στην 3η πάροδο Κομνηνών 2 στην Κέρκυρα, ιδ. Ελένης Κυπριώτη και Μαρίας Τσακαλίδου	Κερκυραίων	Κέρκυρα	3η πάροδος Κομνηνών 2, στην πλατεία της Παναγίας Κρεμαστής	Αστικά Κτίρια
Ενετικός εξώστης στην 4η πάροδο της οδού Υπαπαντής στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	4η πάροδος της οδού Υπαπαντής, α' όροφος	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 53 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Ανεμόμυλος. Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 53	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 55 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Ανεμόμυλος, Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 55	Αστικά Κτίρια
Οικία Θωμά Φλαγγίνη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Ανεμόμυλος, κοντά στο Μον Repos	Αστικά Κτίρια
Ενετική Πύλη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Βρίσκεται στο γήπεδο του νέου κτιρίου της Εθνικής Τραπέζης	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Ι. Μονή Αγίων Θεοδώρων στη Γαρίτσα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναΐσκος επί αρχαίων λειψάνων στη Γαρίτσα, ιδ. οικογένειας Παπαδάτου	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα	Οικιστικά Σύνολα, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Εργοστάσιο "Δεσύλλα" στη Γαρίτσα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα	Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Ι. Ναός Αγίου Ισαύρου στη Γαρίτσα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα, κοντά στην παραλία Ανεμομύλου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικία Μαυρογιάννη στην οδό Θ. Δεσύλλα 123 -125 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα. Οδός Θ. Δεσύλλα 123 125	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 10 -12 (γωνία 2ης και 3ης παρόδου) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα. Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 10 12 (γωνία 2ης και 3ης παρόδου)	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 15 (6ο Δημοτικό Σχολείο Κέρκυρας) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα. Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 15	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 2 (6η πάροδος) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα. Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 2 (6η πάροδος)	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 3 (7η πάροδος) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα. Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 3 (7η πάροδος)	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 31 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα. Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 31	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 47 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα. Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 47	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 49 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα. Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 49	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 59 και 3η πάροδο Μητροπολίτου Αθανασίου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Γαρίτσα. Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 59 και 3η πάροδος Μητροπολίτου Αθανασίου	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίων Πατέρων στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Εβραϊκή συνοικία	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κωδωνοστάσιο Ι. Ναού Παναγίας Οδηγήτριας στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Εβραϊκή συνοικία	Κωδωνοστάσια, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Χαραλάμπους στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Εβραϊκή συνοικία	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αγγλική Πύλη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Είναι συνεχόμενη προς το κτίριο της Αγροτικής Τραπέζης	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Ερείπια ρωμαϊκών λουτρών στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Εντός του κτήματος του Ινστιτούτου Ελαίας	Λουτρά, Αρχαιολογικές Θέσεις
Ι. Ναός Αγίου Στεφάνου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Έξω από τα τείχη	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Χερσόνησος Κανονιού μετά της παρακείμενης πεζονησίδας	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Κανόνι	Φυσικοί Χώροι, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Ευαγγελιστριάς (Τουρλινού) στην Κέρκυρα, ιδ. Δαπέργολα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Κοντά στην πλατεία Δημάρχου Μπιζάρου στην παλιά πόλη της Κέρκυρας	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Ανδρέα στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Κοντά στο λιμάνι	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο στην λεωφόρο Αλεξάνδρας (κτίριο όπου στεγάζεται το ΠΙΚΠΑ) στην Κέρκυρα, ιδ. Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Αλεξάνδρας	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στη λεωφόρο Αλεξάνδρας 12 και γωνία Γ. Καλοσγούρου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 12 και γωνία Γ. Καλοσγούρου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Αλεξάνδρας 2 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 2	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στη λεωφόρο Αλεξάνδρας 20 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 20	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Αλεξάνδρας 23 και Ριζοσπαστών Βουλευτών στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 23 και Ριζοσπαστών Βουλευτών	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Αλεξάνδρας 25 και Ριζοσπαστών Βουλευτών γωνία στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 25 και Ριζοσπαστών Βουλευτών γωνία	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Αλεξάνδρας 3 και Ντίνου Θεοτόκη γωνία στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 3 και Ντίνου Θεοτόκη γωνία	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας 5 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 5	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Αλεξάνδρας 6 και Ντίνου Θεοτόκη γωνία στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 6 και Ντίνου Θεοτόκη γωνία	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας 8 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 8	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας και Ριζοσπαστών Βουλευτών 10 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Αλεξάνδρας και Ριζοσπαστών Βουλευτών 10	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 10 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 10	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 12 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 12	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 14 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 14	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 16 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 16	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 18 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 18	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 20 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 20	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 33 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 33	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 35 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 35	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 37 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 37	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 38 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 38	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 39 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 39	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 40 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 40	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 41 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 41	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 42 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 42	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 43 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 43	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 45 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 45	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 47 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 47	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 48 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 48	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 50 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 50	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 52 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 52	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 54 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 54	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 56 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 56	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 58 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 58	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 60 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 60	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 62 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 62	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 64 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 64	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 66 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 66	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 70 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 70	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 71 (Ιονική Τράπεζα, γωνία πλατεία Θεοτόκη 3) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 71 (Ιονική Τράπεζα, γωνία Πλατεία Θεοτόκη 3)	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 72 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 72	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 74 και γωνία Λεωφ. Αλεξάνδρας 46 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 74 και γωνία Λεωφ. Αλεξάνδρας 46.	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 76 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Γ. Θεοτόκη 76	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην Λεωφόρο Δημοκρατίας 13 και Π. Βράιλα - Αρμένη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Δημοκρατίας 13 και Π. Βράιλα Αρμένη	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην Λεωφόρο Δημοκρατίας 5 και Ιακώβου Πολυλά στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Δημοκρατίας 5 και Ιακώβου Πολυλά	Αστικά Κτίρια
Οικία στη λεωφόρο Γ. Θεοτόκη 68 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Λεωφόρος Θεοτόκη 68	Αστικά Κτίρια
Ι. Μονή Πλατυτέρας στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Κέλυφος κτιρίου στην 17η πάροδο και οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 2 4 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. 17η πάροδος και οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 2 -4	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην 6η πάροδο Ξενοφώντος Στρατηγού 2 και Σπύρου Γαρδικιώτη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. 6η πάροδος Ξενοφώντος Στρατηγού 2 και Σπύρου Γαρδικιώτη	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην 6η πάροδο Ξενοφώντος Στρατηγού 7 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. 6η πάροδος Ξενοφώντος Στρατηγού 7	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην 7η πάροδο και Ξενοφώντος Στρατηγού 1 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. 7η πάροδος και Ξενοφώντος Στρατηγού 1	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην 7η πάροδο και Ξενοφώντος Στρατηγού 3 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. 7η πάροδος και Ξενοφώντος Στρατηγού 3	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην 7η πάροδο και Ξενοφώντος Στρατηγού 4 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. 7η πάροδος και Ξενοφώντος Στρατηγού 4	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην 7η πάροδο και Ξενοφώντος Στρατηγού 5 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. 7η πάροδος και Ξενοφώντος Στρατηγού 5	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην 7η πάροδο και Ξενοφώντος Στρατηγού 7 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. 7η πάροδος και Ξενοφώντος Στρατηγού 7	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Αναστασίου Χειμαρίου και 16η παροδο Ξενοφώντος Στρατηγού 5 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Αναστασίου Χειμαρίου (πίσω όψη) και 16η πάροδος Ξενοφώντος Στρατηγού 5 (κύρια όψη)	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αναστασίου Χειμαρίου 9 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Αναστασίου Χειμαρίου 9	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ανδρέα Κάλβου και επί του παραλιακού δρόμου του Μαντουκιού στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ανδρέα Κάλβου και επί του παραλιακού δρόμου του Μαντουκιού	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γ. Κόκκαλη 2 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Γ. Κόκκαλη 2	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γ. Κόκκαλη 4 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Γ. Κόκκαλη 4	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γ. Κόκκαλη 8 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Γ. Κόκκαλη 8	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 81 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 81	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 104 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 104	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 106 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 106	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 108 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 108	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 110 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 110	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 112 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 112	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 116 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 116	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 120 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 120	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 122 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 122	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 124 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 124	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 126 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 126	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 128 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 128	Αστικά Κτίρια
Ισόγειο κτίσμα στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 130 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 130	Αστικά Κτίρια
Ισόγειο κτίσμα στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 132 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 132	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 144 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 144	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 146 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 146	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 148 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 148	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 15 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 15	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 154 και 165 πάροδο Ξενοφώντος Στρατηγού στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 154 & 165 πάροδος Ξενοφώντος Στρατηγού	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντα Στρατηγού 160 και Σπύρου Μεγαλογένη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 160 και Σπύρου Μεγαλογένη	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 162 και Σ. Μεγαλογένη 1 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 162 και Σ. Μεγαλογένη 1	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 17 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 17	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 174 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 174	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 178 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 178	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 180 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 180	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 19 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 19	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 21 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 21	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 23 και Δημ. Καλούδη 4 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 23 και Δημ. Καλούδη 4	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 27 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 27	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 29 και 7η πάροδο στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 29 και 7η πάροδος	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 35 και Γερ. Γιαννούση στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 35 και Γερ. Γιαννούση	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 37 και Γ. Κόκκαλη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 37 και Γ. Κόκκαλη	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 41 και 13η πάροδο Ξενοφώντος Στρατηγού στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 41 και 13η πάροδος	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 45 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 45	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 51 και 15η πάροδος 4 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 51 και 15η πάροδος 4	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 55 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 55	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 57 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 57	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 64 και Σπύρου Γαρδικιώτη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 64 και Σπύρου Γαρδικιώτη	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 65 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 65	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 66 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 66	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 67 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 67	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 68 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 68	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 70 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 70	Αστικά Κτίρια
Σύνολο τριών κτιρίων στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 73 και επί της μικρής πλατείας στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 73 και επί της μικρής πλατείας	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 77 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 77	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 78 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 78	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 80 και 7η πάροδο στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 80 και 7η πάροδος	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 82 και 8η πάροδο στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 82 και 8η πάροδος	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 83 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 83	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 84 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 84	Αστικά Κτίρια
Ισόγειο κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 85 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 85	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 86 και Γερ. Γιαννούση στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 86 και Γερ. Γιαννούση	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 87 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 87	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 88 και Γερ. Γιαννούση στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 88 και Γερ. Γιαννούση	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 90 και Κόκκαλη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 90 και Κόκκαλη	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 92 και Κόκκαλη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 92 και Κόκκαλη	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 94 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 94	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 96 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 96	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 98 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 98	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού και Χριστοδούλου Δεσύλλα 1 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού και Χριστοδούλου Δεσύλλα 1	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Σπύρου Δούη και Ξενοφώντος Στρατηγού στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Σπύρου Δούη και Ξενοφώντος Στρατηγού	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Χριστοδούλου Δεσύλλα 3 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Μαντούκι. Οδός Χριστοδούλου Δεσύλλα 3	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 22, (γωνία 6ης παρόδου) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 22 (γωνία 6ης παρόδου)	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αγίας Βαρβάρας (Οικία Νικ. Μαντζάρου) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αγίας Βαρβάρας	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αγίων Πατέρων 22 στην Κέρκυρα. Αποχαρακτηρισμός.	Κερκυραίων	Κέρκυρα	οδός Αγίων Πατέρων 22, παλαιά πόλη Κέρκυρας	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αθηναγόρα Καββαδά 17 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αθηναγόρα Καββαδά 17	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ακαδημίας 1 (Θέατρο "Φοίνιξ") στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ακαδημίας 1	Θέατρα / Ωδεία
Κτίριο στην οδό Ακαδημίας 2 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ακαδημίας 2	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ακαδημίας 3 (στεγάζεται η Δημοτική Πινακοθήκη) στην Κέρκυρα, ιδ. Δημοτικής Πινακοθήκης	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ακαδημίας 3	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στην οδό Αλεξάνδρας, Ι. Ρωμανού και Ιακώβου Πολυλά (κτίριο Αστυνομίας Πόλεων) στην Κέρκυρα, ιδ. Ευτυχίας Ηλία Τζάφου, Μάρκου Ισαάκ Τζάφου, Ισαάκ Ηλία Τζάφου, Ισαάκ Λέοντος Μπαντή, Σολομώντος Ιωσήφ Καπέτα και Ραχήλ Έρλιχ	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλεξάνδρας, Ι. Ρωμανού και Ιακώβου Πολυλά	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλεξάνδρου Δεσύλλα 2 και Αλκινόου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλεξάνδρου Δεσύλλα 2 και Αλκινόου	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 112 και 3ης παρόδου Μητροπολίτου Αθανασίου 9 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 112 και 3ης παρόδου Μητροπολίτου Αθανασίου 9	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 2 (5η πάροδος) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 2 (5η πάροδος)	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 29 και 1ης παρόδου Αλικινίου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 29 και 1η πάροδος Αλικινίου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 45 , και γωνία 3ης και 4ης παρόδου Αλικινίου	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 45 και γωνία 3ης και 4ης παρόδου Αλικινίου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 93 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 93	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 102 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 102	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 104 την Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 104	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 106 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 106	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 108 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 108	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 11 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 11	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 110 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 110	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 111, 113 και Βλαχερνών στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 111, 113 και Βλαχερνών	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 117 και Βλαχερνών στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 117και Βλαχερνών	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 119 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 119	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 121 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 121	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 123 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 123	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 125 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 125	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 137 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 137	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 139 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 139	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλικινίου 14 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλικινίου 14	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 141 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 141	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 143 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 143	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 153 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 153	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 155 (Βίλα Δεσύλλα) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 155	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 16 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 16	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 19 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 19	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 2 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 2	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 20 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 20	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 30 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 30	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 32 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 32	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 4 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 4	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 43 και γωνία 3ης και 4ης παρόδου Αλκινόου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 43 και γωνία 3ης και 4ης παρόδου Αλκινόου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 9 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 9	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αλκινόου 95 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Αλκινόου 95	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αρσενίου στην Κέρκυρα. Αποχαρκτηρισμός.	Κερκυραίων	Κέρκυρα	οδός Αρσενίου, παλαιά πόλη Κέρκυρας	Αστικά Κτίρια
Οικία Γεωργίου Κασίμη στην οδό Βασιλέως Κωνσταντίνου και Λεωφόρο Αλεξάνδρας 1 στην Κέρκυρα, ιδ. Γεωργίου Κασίμη	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Βασιλέως Κωνσταντίνου και Λεωφόρος Αλεξάνδρας 1	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Παύλου 2 και Φαιάκων στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Βασιλέως Παύλου 2 και Φαιάκων, περιοχή μεταξύ Ανεμόμυλου και MON - REPOS	Κήποι / Πάρκα, Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Παύλου 4 ("VILLA MON PLAISIR") στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Βασιλέως Παύλου 4	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Γ. Καλοσγούρου 1 και Π. Βράιλα -Αρμένη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Γ. Καλοσγούρου 1 και Π. Βράιλα Αρμένη	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γ. Καλοσγούρου 2 και Βράιλα -Αρμένη στην Κέρκυρα, ιδ. ΧΕΝ	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Γ. Καλοσγούρου 2 και Βράιλα Αρμένη	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στην οδό Γ. Καλοσγούρου 4 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Γ. Καλοσγούρου 4	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γερασίμου Μαρκορά 37 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Γερασίμου Μαρκορά 37	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δ. Δημουλίτσα 10 12 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δ. Δημουλίτσα 10 12	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δ. Δημουλίτσα 11 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δ. Δημουλίτσα 11	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δ. Δημουλίτσα 13 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δ. Δημουλίτσα 13	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δ. Δημουλίτσα 14 16 -18 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δ. Δημουλίτσα 14 16 -18	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δ. Δημουλίτσα 15 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δ. Δημουλίτσα 15	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δ. Δημουλίτσα 2 -4 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δ. Δημουλίτσα 2 - 4	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δ. Δημουλίτσα 20 22 -24 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δ. Δημουλίτσα 20 22 -24	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δ. Δημουλίτσα 34 36 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δ. Δημουλίτσα 34 36	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δ. Δημουλίτσα 38 και Α. Δενδρινού 2 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δ. Δημουλίτσα 38 και Α. Δενδρινού 2	Κήποι / Πάρκα, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δ. Δημουλίτσα 6 -8 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δ. Δημουλίτσα 6 - 8	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δ. Δημουλίτσα 60 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δ. Δημουλίτσα 60	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δαίρπφελδ 15 (Βίλα Λινάρδου) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δαίρπφελδ 15	Αστικά Κτίρια
Αρχοντικό στην οδό Δαίρπφελδ 5 στην Κέρκυρα, ιδ. Ινστιτούτου Ελαίας Υπουργείου Γεωργίας	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Δαίρπφελδ 5	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Παλαιά ενετική οικία στην οδό Θεμ. Κοτάρδου 41 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Θεμ. Κοτάρδου 41	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Οικία στην οδό Θεοδώρας 27 στην Κέρκυρα, ιδ. Αλέξανδρου Κουλούρη	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Θεοδώρας 27	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ιακώβου Πολυλά 14 και Γ. Καλοσγούρου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ιακώβου Πολυλά 14 και Γ. Καλοσγούρου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ιακώβου Πολυλά 2 και Ι. Θεοτόκη στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ιακώβου Πολυλά 2 και Ι. Θεοτόκη	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ιακώβου Πολυλά 4 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ιακώβου Πολυλά 4	Αστικά Κτίρια
Οικοδομή στην οδό Ιουλίας Ανδρεάδη στην Κέρκυρα, ιδ. Ι. Μάρκου, Γ. Κουλούρη και Α. Δένδια	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ιουλίας Ανδρεάδη	Αστικά Κτίρια
Αρχοντικό Γιαλλινά στην οδό Καποδιστρίου 14 στην Κέρκυρα, ιδ. κληρονόμων Γιαλλινά	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Καποδιστρίου 14	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κέλυφος ξενοδοχείου "CAVALIERI" στην οδό Καποδιστρίου 4 στην Κέρκυρα, ιδ. Αιμιλίας και Σπυρίδωνος Φλαμπουριάρη	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Καποδιστρίου 4	Καταλύματα, Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Κτίριο Ιονίου Ακαδημίας στην οδό Καποδιστρίου και Ακαδημίας στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Καποδιστρίου και Ακαδημίας	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στην οδό Κύπρου (Μενεκράτους) και Μαρασλή στην Κέρκυρα, ιδ. του Δημοσίου	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Κύπρου (Μενεκράτους) και Μαρασλή	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μαντζάρου 10 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μαντζάρου 10	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μαντζάρου 14 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μαντζάρου 14	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μαντζάρου 16 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μαντζάρου 16	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μαντζάρου 18 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μαντζάρου 18	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μαντζάρου 20 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μαντζάρου 20	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μαντζάρου 22 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μαντζάρου 22	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μαντζάρου 24 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μαντζάρου 24	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στις οδούς Μαντζάρου & Γ. Θεοτόκη 44 στην Κέρκυρα, ιδ. Σ. και Π. Γκασιάλη, Ιωάννας-Μαρίας Ειρήνης Ζολώτα και Γεωργίου Σταματάκου	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μαντζάρου και Γ. Θεοτόκη 44	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Φαρμακείο "Πασχαλίνου" στην οδό Μαντζάρου και Γεωργίου Θεοτόκη 44 στην Κέρκυρα, ιδιοκτησίας Σπύρου και Παναγιώτη Γκασιάλη, Ιωάννας-Μαρίας-Ειρήνης συζύγου Α. Ζολώτα και Γεωργίου Σταματάκου	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μαντζάρου και Γεωργίου Θεοτόκη 44	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μαρασλή 2 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μαρασλή 2	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Όψεις του κτιρίου στην οδό Μεγ. Δουκίσσης Μαρίας και Ιακώβου Πολυλά 13-15 στην Κέρκυρα, ιδ. Στέλλας Μυλωνά-Ζαχαριά	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μεγ. Δουκίσσης Μαρίας και Ιακώβου Πολυλά 13 -15	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου (3η πάροδος, πλάι στο ξενοδοχείο "Αρχοντικό") στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου (3η πάροδος, πλάι στο ξενοδοχείο "Αρχοντικό")	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 1 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 1	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 105 στην Κέρκυρα, ιδ. Οκτάβιου Βούλγαρι	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 105	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 33 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 33	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 35 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 35	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 37 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 37	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 61 (ξενοδοχείο "Αρχοντικό") στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 61	Καταλύματα, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 85 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 85	Κήποι / Πάρκα, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 87 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 87	Κήποι / Πάρκα, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου 89 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου 89	Κήποι / Πάρκα, Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Μητροπολίτου Αθανασίου, Μενεκράτους και Λεωφόρο Αλεξάνδρας (Βρετανικό Προξενείο) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Μητροπολίτου Αθανασίου, Μενεκράτους και Λεωφόρος Αλεξάνδρας	Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Κτίριο στην οδό Ναυσικάς 1 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ναυσικάς 1	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ναυσικάς 3 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ναυσικάς 3 προς Φιγαρέτο απέναντι από Βίλα Καλαβρούντζων	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ναυσικάς 5 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ναυσικάς 5	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Νικηφόρου Θεοτόκη 49 (πρώην Παλάτσο Καμπίτσι) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Νικηφόρου Θεοτόκη 49	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ντίνου Θεοτόκη 17 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ντίνου Θεοτόκη 17	Αστικά Κτίρια
Κτίρια στην οδό Ντίνου Θεοτόκη 19 -21 και γωνία Μαρασλή στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ντίνου Θεοτόκη 19 -21 και γωνία Μαρασλή	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ντίνου Θεοτόκη 5 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ντίνου Θεοτόκη 5	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ντίνου Θεοτόκη 7 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ντίνου Θεοτόκη 7	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 31, 8η πάροδο και 7η πάροδο (τρεις όψεις) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 31, 8η πάροδος και 7η πάροδος	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 49 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 49	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ξενοφώντος Στρατηγού 62, Σπύρου Γαρδικιώτη και Παναγιώτη Γκιτσιάνου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ξενοφώντος Στρατηγού 62, Σπύρου Γαρδικιώτη και Παναγιώτη Γκιτσιάνου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Π. Βράιλα - Αρμένη 1 (Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Π. Βράιλα Αρμένη 1	Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Κτίριο στην οδό Π. Βράιλα - Αρμένη 15 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Π. Βράιλα Αρμένη 15	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Π. Βράιλα - Αρμένη 4 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Π. Βράιλα Αρμένη 4	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Π. Βράιλα - Αρμένη 8 και Ι. Ρωμανού στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Π. Βράιλα Αρμένη 8 και Ι. Ρωμανού	Αστικά Κτίρια
Ερείπια της Απουλιανής Συναγωγής στην οδό Παλαιολόγου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Παλαιολόγου, οικόπεδο Γ. Δήμα	Συναγωγές, Θρησκευτικοί Χώροι
Ενετική Θύρα στην οδό Πανελληνίου 3 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πανελληνίου 3	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυλά 22 και Ιωάννου Ρωμανού στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυλά 22 και Ιωάννου Ρωμανού	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 10 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 10	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 11 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 11	Αστικά Κτίρια
Κέλυφος των δύο γωνιακών όψεων κτιρίου στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 12 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 12 γωνία	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 13 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 13	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 15 στην Κέρκυρα, ιδ. Μ. Παππά και Σπ. Πατούνη. Αποχαρακτηρισμός	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 15	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 16 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 16	Αστικά Κτίρια
Πρόσοψη κτιρίου στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 17 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 17	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 2 και γωνία 1ης	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου	Αστικά Κτίρια
παρόδου Πολυχρονίου Κωνσταντά στην Κέρκυρα			Κωνσταντά 2 και γωνία 1ης παρόδου Πολυχρονίου Κωνσταντά	
2 διόροφα κτίρια στην οδό Πολ. Κωνσταντά 20 και γωνία 6ης παρόδου Πολ. Κωνσταντά στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 20 και γωνία 6ης παρόδου Πολυχρονίου Κωνσταντά	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Πολ. Κωνσταντά 22 (γωνία 7ης παρόδου - κρεοπωλείο, παλιός αριθμός 376) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 22 (γωνία 7ης παρόδου κρεοπωλείο, παλιός αριθμός 376)	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 24 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 24	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 32 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 32	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 4 και γωνία 2ης παρόδου Πολυχρονίου Κωνσταντά στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 4 και γωνία 2ης παρόδου Πολυχρονίου Κωνσταντά	Αστικά Κτίρια
7 χαμηλά κτίρια στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 6 -8 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 6 -8	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 7 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 7	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 8 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 8	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Πολυχρονίου Κωνσταντά 9 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Πολυχρονίου Κωνσταντά 9 γωνία	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Ριζοσπαστών Βουλευτών 1 και Ιονίου Βουλής (Γαλλικό Ινστιτούτο) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ριζοσπαστών Βουλευτών 1 και Ιονίου Βουλής	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στην οδό Ριζοσπαστών Βουλευτών και Βράιλα (1ο Γυμνάσιο Κέρκυρας) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ριζοσπαστών Βουλευτών και Βράιλα	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στην οδό Ριζοσπαστών Βουλευτών και Βράιλα (5ο Γυμνάσιο Κέρκυρας) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ριζοσπαστών Βουλευτών και Βράιλα	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Ριζοσπαστών Βουλευτών και Ιακώβου Πολυλά (12ο Δημοτικό Σχολείο) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ριζοσπαστών Βουλευτών και Ιακώβου Πολυλά	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στην οδό Ρωμανού 7 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Ρωμανού 7	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Σαμαρά 28 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Σαμαρά 28	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Στεφάνου Παδοβά 36 (Οικοδομή Μεταξά) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Στέφανου Παδοβά 36	Κήποι / Πάρκα, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Υπαπαντής και Αρσενίου στην Κέρκυρα, ιδ. Κόππιτσα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Υπαπαντής και Αρσενίου στην παλιά πόλη της Κέρκυρας	Αστικά Κτίρια
Έπαυλη στην οδό Φαιάκων 19 ("VILLA PAVLINA") στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Φαιάκων 19	Αστικά Κτίρια
Έπαυλη στην οδό Φαιάκων 33 και Ναυσικάς (Βίλα Καλαβρούντζων) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Φαιάκων 33 και Ναυσικάς	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Φιλελλήνων 16 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Φιλελλήνων 16	Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίας Τριάδος στην οδό Φλαγγίνη (τώρα Ι. Φωκά) στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Οδός Φλαγγίνη (τώρα Ι. Φωκά)	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Βασιλική Παλαιοπόλεως και ο περιβάλλον αρχαιολογικός χώρος	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Παλαιόπολη	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Αρχαία Ιερά, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παναγίας Κασσοπίτρας στην Παλαιόπολη	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Παλαιόπολη	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παναγίας Νεραντζίχας στην Παλαιόπολη	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Παλαιόπολη, κοντά στο ναό της Αρτέμιδος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο στην οδό Ομήρου 7 και Μητροπολίτου Αθανασίου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Παραλία Γαρίτσας. Οδός Ομήρου 7 και Μητροπολίτου Αθανασίου	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην πλατεία Γ. Θεοτόκη 16 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Γ. Θεοτόκη 16	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην πλατεία Γ. Θεοτόκη 18 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Γ. Θεοτόκη 18	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην πλατεία Γ. Θεοτόκη 20 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Γ. Θεοτόκη 20	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην πλατεία Γ. Θεοτόκη 22 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Γ. Θεοτόκη 22	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην πλατεία Γ. Θεοτόκη 24 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Γ. Θεοτόκη 24	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην πλατεία Γ. Θεοτόκη 26 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Γ. Θεοτόκη 26	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην πλατεία Γ. Θεοτόκη 28 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Γ. Θεοτόκη 28	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην πλατεία Γ. Θεοτόκη 30 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Γ. Θεοτόκη 30	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην πλατεία Γ. Θεοτόκη 42 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Γ. Θεοτόκη 42	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην πλατεία Γ. Θεοτόκη 44 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Γ. Θεοτόκη 44	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην πλατεία Γ. Θεοτόκη και	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Γ.	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Δ. Δημουλίτσα 1 στην Κέρκυρα			Θεοτόκη και Δ. Δημουλίτσα 1	
Κτίριο Ιονικής Τράπεζας στην πλατεία Ηρώων Κυπριακού Αγώνα 1963 στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλατεία Ηρώων Κυπριακού Αγώνα 1963	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Πλησίον της οικίας Θ. Φλαγγίνη	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτιριακό συγκρότημα VILLA ROSSA στην Κέρκυρα, ιδ. ΚΕΔ	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Σαρόκο	Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίου Ιωάννη στις Στέρνες	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Στέρνες	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παντοκράτορα στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Συνοικία Καμπιέλο	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο στη συνοικία Καμπιέλο, ιδιοκτησίας Έκτορος Γεροντικού, στην Κέρκυρα. Αποχαρακτηρισμός.	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Συνοικία Καμπιέλο, παλιά πόλη Κέρκυρας	Αστικά Κτίρια
Τμήμα της λεωφόρου Αλεξάνδρας στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Τμήμα : Πλατεία Σαρόκο μέχρι παραλία Γαρίτσας	Αστικά Κτίρια
Τμήμα της οδού Ριζοσπαστών Βουλευτών στην Κέρκυρα	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Το τμήμα από τη λεωφόρο Αλεξάνδρας μέχρι την οδό Στ. Δεσύλλα	Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής και βυζαντινά ερείπια στο Φιγαρέτο, ιδ. Ησαΐα Χαλκιάπουλου	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Φιγαρέτο	Οικιστικά Σύνολα, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος στο κτήμα "Μον Ρεπος" στη χερσόνησο Κανονιού. Καθορισμός Ζώνης Α' απολύτου Προστασίας	Κερκυραίων	Κέρκυρα	Χερσόνησος Κανονιού	Αρχαιολογικές Θέσεις, Αρχαία Ιερά, Θρησκευτικοί Χώροι
Έπαυλη Σπύρου Γερακάρη στη θέση «Σωτηριώτισσα» Κοντοκαλίου	Κερκυραίων	Κοντοκάλιον	«Σωτηριώτισσα»	Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Παντοκράτορα στο Ποντικονήσι	Κερκυραίων	Ποντικονήσιον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Συγκρότημα Ι. Ναού Παναγίας Αρκουδίλας	Λευκιμμαίων	Κάβος	Αρκουδίλα Ασπροκάβος	Βοηθητικοί Χώροι, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχοντικό Κογιεβίνα στη Λευκίμμη	Λευκιμμαίων	Λευκίμμη	Βρίσκεται στον κεντρικό δρόμο του κυρίου οδικού άξονα της Ν. Κέρκυρας	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κτίριο "του Βιάρου Καποδίστρια" στα Μελίκια Λευκίμμης	Λευκιμμαίων	Λευκίμμη	Μελίκια	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό 21ης Μαρτίου 335 στη Λευκίμμη	Λευκιμμαίων	Λευκίμμη	Οδός 21ης Μαρτίου 335	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό 21ης Μαρτίου 359 στη Λευκίμμη, ιδ. Ζερβού	Λευκιμμαίων	Λευκίμμη	Οδός 21ης Μαρτίου 359	Αστικά Κτίρια
Κέλυφος ισογείου κτίσματος στην οδό 21ης Μαρτίου 361 στη Λευκίμμη	Λευκιμμαίων	Λευκίμμη	Οδός 21ης Μαρτίου 361	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό 21ης Μαρτίου 462, 460, 458 στη Λευκίμμη	Λευκιμμαίων	Λευκίμμη	Οδός 21ης Μαρτίου 462, 460, 458	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στο Ποτάμι Πεντάχωρου Λευκίμμης, ιδ. Σταμάτη Βούλγαρη	Λευκιμμαίων	Λευκίμμη	Ποτάμι Πεντάχωρου	Αστικά Κτίρια
Σπήλαιο Γράβα στη θέση "Αγία Μαρίνα" Γαρδικίου	Μελιτειέων		Αγία Μαρίνα Γαρδικίου	Φυσικοί Χώροι, Σπήλαια, Αρχαιολογικές Θέσεις
Μεσαιωνικό Φρούριο "Γαρδίκι" στον Άγιο Ματθαίο	Μελιτειέων	Άγιος Ματθαίος	Νότια του Αγίου Ματθαίου	Κάστρα / Φρούρια, Αμυντικά Συγκροτήματα
Δάσος στον Άγιο Ματθαίο	Μελιτειέων	Άγιος Ματθαίος	Πάνω από τον Άγιο Ματθαίο	Φυσικοί Χώροι
Συγκρότημα Αρχοντικού Τριβώλη Ροδόσταμου στα Βραγκανιώτικα Κέρκυρας	Μελιτειέων	Βραγκανιώτικα		Αρχοντικά, Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής στα Βραγκανιώτικα Κέρκυρας	Μελιτειέων	Βραγκανιώτικα	Συγκρότημα Αρχοντικού Τριβώλη Ροδόσταμου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτιριακό συγκρότημα στην Κάτω Μεσογγή, ιδ. Κοσμά Κρητικού	Μελιτειέων	Μεσογγή	Κάτω Μεσογγή	Αγροτική Οικονομία, Βοηθητικοί Χώροι, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο στη θέση "Πεύκος" Παπαδιάτικων, ιδ. Γεωργίου, Θωμά, Σπύρου και Τζίμη Γκρίνγουδ	Οθωνών		Πεύκος	Αστικά Κτίρια
Κτίριο Δημοτικού Σχολείου Δουκάδων	Παλαιοκαστριτών	Δουκάδες		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Ι. Μονή Θεοτόκου Παλαιοκαστρίτσας	Παλαιοκαστριτών	Παλαιοκαστρίτσα		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος του φρουρίου Αγγελοκάστρου	Παλαιοκαστριτών	Παλαιοκαστρίτσα		Αμυντικά Συγκροτήματα, Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικία των Γιατρών (Villa Esilio) στην Παλαιοκαστρίτσα	Παλαιοκαστριτών	Παλαιοκαστρίτσα	13 ^ο χιλιόμετρο οδού Κερκύρας Παλαιοκ/τσας	Αστικά Κτίρια
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής από την Παλαιοκαστρίτσα μέχρι το ακρωτήριο Αρκουδούλα Ν.Κερκύρας.	Παλαιοκαστριτών	Παλαιοκαστρίτσα	από τη Παλαιοκαστρίτσα μέχρι το ακρωτήριο Αρκουδούλα	Ενάλιοι Χώροι
Παλαιοκαστρίτσα	Παλαιοκαστριτών	Παλαιοκαστρίτσα	Περιοχή κόλπου Αλύπας, κόλπου Αγ. Σπυρίδωνα, κόλπου Αγ.Πέτρου	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις
Το κτίριο του παλαιού Δημοτικού Σχολείου στο Δημοτ. Διαμέρισμα Λιαπάδων Δήμου Παλαιοκαστριτών	Παλαιοκαστριτών			Αστικά Κτίρια
Κτίριο στους Μακράδες, ιδ. αδελφών Μακρή	Παλαιοκαστριτών	Μακράδες		Αστικά Κτίρια
Κτιριακό συγκρότημα "Βίλα Φοντάνα" στο Σκριπερό, ιδ. αδελφών Σπύρου και Στέφανου Σπάθα	Παλαιοκαστριτών	Σκριπερόν		Βοηθητικοί Χώροι, Αρχοντικά, Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια
Επαρχία Παξών. Τ.Ι.Φ.Κ	Παξών			Φυσικοί Χώροι
Μύλος Αγίου Νικολάου στα Ανεμογιαννάτικα	Παξών			Αγροτική Οικονομία, Μύλοι

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής σε ζώνη πλάτους 500μ. Γύρω από τις ακτές της νήσου, εκτός των περιοχών Κουκούτσα-Λιθάρια, Γερομόναχος-Τρυπητός, Πούντα Λούτου, Λάκκα - Ερημίτης, Βουτσιί Ν.Κερκύρας	Παξών			Ενάλιιοι Χώροι
Μύλος Αγίου Χαραλάμπους	Παξών			Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Μύλος Λεσιναίτη	Παξών			Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Φρούριο Αγίου Νικολάου στη νησίδα Αγίου Νικολάου	Παξών		Νησίδα Αγίου Νικολάου (όρμος Γαΐου)	Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Στέρνα στο Καλογήρι	Παξών	Αντίπαξος	Καλογήρι	Συστήματα Ύδρευσης
Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου του Ζέρνου στα Ζερνάτικα	Παξών	Βελιανιτάτικα	Ζερνάτικα	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίων Αναργύρων στο Γάιο	Παξών	Γάιος Παξοί		Κωδωνοστάσια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίων Αποστόλων στο Γάιο	Παξών	Γάιος Παξοί		Κωδωνοστάσια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Στέρνα Αγίων Αναργύρων στο Γάιο	Παξών	Γάιος Παξοί		Συστήματα Ύδρευσης
Στέρνα Αγίων Αποστόλων στο Γάιο	Παξών	Γάιος Παξοί		Συστήματα Ύδρευσης
Κτίριο στο Γάιο, ιδ. Αφροδίτης Δημητρακοπούλου, Μαρίας Γ. Λύχνου και κληρονόμων Χαραλάμπους Λύχνου	Παξών	Γάιος Παξοί		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κτίριο ("κόκκινο σπίτι") στο Γάιο, ιδ. Αλίκης Βελιανίτη	Παξών	Γάιος Παξοί		Αστικά Κτίρια
Κτίριο στο Γάιο, ιδ. της κοινότητας	Παξών	Γάιος Παξοί		Αστικά Κτίρια
Τμήματα του βαθμιδωτού βοτσαλωτού καλντεριμιού γύρω από το παλιό Ενετικό Κυβερνείο	Παξών	Γάιος Παξοί	Γύρω από το παλιό Ενετικό Κυβερνείο	Οδικό σύστημα
Στέρνα Μαλέθανας στα Ζενεμπισάτικα	Παξών	Γάιος Παξοί	Ζενεμπισάτικα	Συστήματα Ύδρευσης
Στέρνα στο Μανδρόπουλο	Παξών	Γάιος Παξοί	Μανδρόπουλο	Συστήματα Ύδρευσης
Κτίριο πρώην Δημοτικού Σχολείου (νυν Λύκειο) στο Γάιο, ιδ. της κοινότητας	Παξών	Γάιος Παξοί	Παραλία Γεωργίου Ανεμογιάννη	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Γυμνάσιο στο Γάιο Παξών	Παξών	Γάιος Παξοί	Παραλία Γεωργίου Ανεμογιάννη	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο παλαιού Δημοτικού Σχολείου στο Γάιο	Παξών	Γάιος Παξοί	Προφήτης Ηλίας	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στο Γάιο ("σπίτι της κόρης"), ιδ. Αγγελικής Σοφού	Παξών	Κατσιμάτικα	Κατσιμάτικα	Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Παντοκράτορος στα Μακράτικα	Παξών	Μακράτικα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παναγίας Λαμπροβίτισσας στα Μπογδανάτικα	Παξών	Μπογδανάτικα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικία Μάρθας Τράνακα στα Μπογδανάτικα	Παξών	Μπογδανάτικα		Αστικά Κτίρια
Παλαιοχριστιανική βασιλική Αγίας Μαρίνης στην Οζιά	Παξών	Οζιάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Παλαιοχριστιανική βασιλική Αγίου Στεφάνου στην Οζιά	Παξών	Οζιάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Παναγία	Παξών	Παναγία		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Νησίδες Αγίου Νικολάου και Παναγίας: Τ.Ι.Φ.Κ.	Παξών	Γάϊος Παξοί	Όρμος του Γαΐου Παξών	Φυσικοί Χώροι
Αρχοντικό Ανδρέα Γραμματικού στα Βασιλιάτικα Λάκκας	Παξών		Βασιλιάτικα	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Στέρνα στα Μαστοράτικα Λάκκας	Παξών		Κοντά στα Μαστοράτικα	Συστήματα Ύδρευσης
Ι. Ναός Υπαπαντής στην Υπαπαντή	Παξών		Υπαπαντή, νοτιοδυτικά της Λάκκας	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Μύλος στη Λάκκα	Παξών	Λάκκα		Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Ι. Ναός Αγίου Ανδρέα στη Λάκκα	Παξών	Λάκκα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Παλαιό Δημοτικό Σχολείο στη Λάκκα	Παξών	Λάκκα	Δίπλα στην παραλία	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Παλαιό Δημοτικό Σχολείο στα Μαστοράτικα	Παξών	Μαστοράτικα		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Αρχοντικό Παπαμάρκου στα Πετράτικα	Παξών	Πετράτικα		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Στέρνα Τζίλλιος στα Ανεμογιαννάτικα	Παξών	Ανεμογιαννάτικα		Συστήματα Ύδρευσης
Μύλος στο Λογγό	Παξών	Λογγός		Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Κτιριακό συγκρότημα του πρώην πυρηνελαιουργείου Ανεμογιάννη στο Λογγό Παξών, ιδ. GERALD LUBNER ESA	Παξών	Λογγός		Συστήματα Ύδρευσης, Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Οικιστικά Σύνολα

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Παλιό Δημοτικό Σχολείο στο Λογγό, ιδ. της κοινότητας	Παξών	Λογγός	Δίπλα στο λιμάνι	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στα Μαγαζιά, ιδ. Σταματίας Αναστασιάδη	Παξών	Μαγαζιά		Αστικά Κτίρια
Παλιό Δημοτικό Σχολείο στα Μαγαζιά, ιδ. της κοινότητας	Παξών	Μαγαζιά		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Ι. Ναός Αγίων Αποστόλων στα Μποϊκάτικα	Παξών	Μποϊκάτικα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Στέρνες του Σαρακηνού στα Μποϊκάτικα	Παξών	Μποϊκάτικα		Συστήματα Ύδρευσης
Γεφύρι Κουρκουμέλη με τον περιβάλλοντα χώρο του 20 μ. περιμετρικά στο Δημοτ. Διαμέρισμα Άφρας	Παρελίων			Γέφυρες
Γεφύρι Ντόριας με τον περιβάλλοντα χώρο του 20 μ. περιμετρικά στο Δημοτ. Διαμέρισμα Άφρας	Παρελίων			Γέφυρες
Γεφύρι στη θέση Δούλι με τον περιβάλλοντα χώρο του 20 μ. περιμετρικά στο Δημοτ. Διαμέρισμα Άφρας	Παρελίων		θέση Δούλι	Γέφυρες
Γεφύρι Αραδαριάς στη θέση Τρίκλινο με τον περιβάλλοντα χώρο του 20 μ. περιμετρικά στο Δημοτ. Διαμέρισμα Άφρας	Παρελίων		θέση Τρίκλινο	Γέφυρες
Κτιριακό Συγκρότημα στην Άφρα, ιδ. Ροδόσταμου Κουρκουμέλη	Παρελίων	Άφρα		Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια
Αρχοντικό Ανδρουτσέλη - Θεοτόκη στον Άγιο Ιωάννη	Παρελίων			Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Αρχαιολογικός χώρος στο λόφο "Ερμονες" (προϊστορικός συνοικισμός)	Παρελίων		Δυτική παραλία Κέρκυρας	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
2 πέτρινα γεφύρια α) «Ζαμπέλη» στην κοιλάδα του Ρόπα και β) στην περιοχή «Ερμονες» του Δήμου Παρελίων (Κέρκυρα)	Παρελίων	Έρμονες		Γέφυρες
Κωδωνοστάσιο στο Κομπίτσι	Παρελίων	Κομπίτσιον		Κωδωνοστάσια, Θρησκευτικοί Χώροι
Παλαιά κρήνη στο Κομπίτσι	Παρελίων	Κομπίτσιον		Συστήματα Ύδρευσης, Κρήνες
Περιοχή Γλυφάδας, Πέλεκα και ο μεταξύ τους δρόμος	Παρελίων	Γλυφάδα		Οικιστικά Σύνολα
Κτιριακό συγκρότημα Πιέρρη στις Χελάνες Πέλεκα	Παρελίων	Πέλεκας	Χελάνες	Βοηθητικοί Χώροι, Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο Λαογραφικού Μουσείου στις Σιναράδες	Παρελίων	Σιναράδες		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Αρχοντικό στις Σιναράδες, ιδ. Αλέξανδρου Βασιλάκη	Παρελίων	Σιναράδες		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίου Αθανασίου στην Άνω Κορακιάνα Κερκύρας	Φαιάκων	Άνω Κορακιάνα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναΰδριο Αγίου Μερκουρίου	Φαιάκων	Άγιος Μάρκος		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός της Ι. Μονής Παντοκράτορος στον Άγιο Μάρκο	Φαιάκων	Άγιος Μάρκος		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Παραδοσιακός Οικισμός Αγίου Μάρκου	Φαιάκων	Άγιος Μάρκος		Οικιστικά Σύνολα, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικία (αρχοντικό Μυλωνοπούλου) στην Κάτω Κορακιάνα, ιδ. Αγάθης Κόπιτσα	Φαιάκων	Άγιος Βασίλειος		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Μεταβυζαντινός Ι. Ναός Αγίου Βασιλείου στην Κάτω Κορακιάνα	Φαιάκων	Κάτω Κορακιάνα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Πηγή: Ενιαίος διαρκής κατάλογος των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδας του αρμόδιου Υπουργείου. (http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php)

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται και τα ΦΕΚ των κηρύξεων.

Πίνακας 6-17: ΦΕΚ κηρύξεων μνημείων και αρχαιολογικών χώρων Ν. Κέρκυρας

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΒΔ 25-2-1922	ΦΕΚ 28/Α/26-2-1922	Περί κηρύξεως προεχόντων Βυζαντινών μνημείων.
ΠΔ 18-2-1925	ΦΕΚ 61/Α/12-3-1925	
ΠΔ 31-10-1933	ΦΕΚ 342/Α/4-11-1933	Περί κηρύξεως ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
ΠΔ 26-10-1934	ΦΕΚ 389/Α/8-11-1934	
ΒΔ 18-8-1938	ΦΕΚ 331/Α/15-9-1938	
ΥΑ 61871/2154/14-12-1942	ΦΕΚ 15/Β/8-2-1943	
ΥΑ 28787/1316/5-5-1955	ΦΕΚ 102/Β/11-6-1955	Περί κηρύξεως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της εν Κερκύρα Ιονίου Ακαδημίας.
ΥΑ 147158/6029/24-12-1957	ΦΕΚ 21/Β/24-1-1958	Περί κηρύξεως ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του Ναού της Θεοτόκου Αντιβουνιωτίσσης εν τη πόλει της Κερκύρας.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ 132827/5628/15-12-1958	ΦΕΚ 2/Β/3-1-1959	Περί κηρύξεως ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων εν Κερκύρα.
ΥΑ 33974/1866/17-3-1960	ΦΕΚ 142/Β/12-4-1960	Περί κηρύξεως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ 15794/19-12-1961	ΦΕΚ 35/Β/2-2-1962	Περί χαρακτηρισμού ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων και αρχαιολογικών χώρων.
ΥΑ 13818/6-12-1962	ΦΕΚ 490/Β/24-12-1962	Περί κηρύξεως ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του εν Κερκύρα Ναού των Καθολικών.
ΥΑ 99/17-1-1963	ΦΕΚ 29/Β/26-1-1963	Περί κηρύξεως ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της οικίας Ρίικη εν Κερκύρα.
ΥΑ 3003/4-3-1963	ΦΕΚ 152/Β/9-4-1963	Περί κηρύξεως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ 1967/13-5-1963	ΦΕΚ 216/Β/22-5-1963	Περί κηρύξεως ιστορικών διατηρητέων μνημείων εν Κερκύρα.
ΥΑ 14445/13-5-1963	ΦΕΚ 216/Β/22-5-1963	Περί κηρύξεως ιστορικού διατηρητέου μνημείου εν Κερκύρα.
ΥΑ 1967/21-8-1963	ΦΕΚ 382/Β/29-8-1963	Περί χαρακτηρισμού μνημείων εν Κερκύρα ως χρηζόντων ειδικής προστασίας.
ΥΑ 6742/15-11-1963	ΦΕΚ 518/Β/16-11-1963	Περί κηρύξεως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ 4499/12-6-1964	ΦΕΚ 239/Β/30-6-1964	Περί των διατηρητέων ιστορικών μνημείων και αρχαιολογικών χώρων.
ΥΑ 12524/9-12-1964	ΦΕΚ 38/Β/19-1-1965	Περί κηρύξεως ιστορικών διατηρητέων μνημείων και αρχαιολογικών χώρων
ΥΑ 2258/4-2-1966	ΦΕΚ 175/Β/26-3-1966	Περί κηρύξεως ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
ΥΑ 11707/14-6-1966	ΦΕΚ 429/Β/8-7-1966	Περί χαρακτηρισμού ως αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
ΥΑ 3888/21-2-1967	ΦΕΚ 168/Β/9-3-1967	Περί χαρακτηρισμού αρχαιολογικών χώρων.
ΥΑ 4701/3-3-1967	ΦΕΚ 183/Β/16-3-1967	Περί χαρακτηρισμού ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
ΥΑ 24946/26-8-1967	ΦΕΚ 606/Β/3-10-1967	Περί χαρακτηρισμού ιστορικών διατηρητέων τόπων.
ΥΑ 7514 π.ε./25-6-1970	ΦΕΚ 445/Β/29-6-1970	Περί κηρύξεως της περιοχής του Δήμου Κερκυραίων ως οργανωμένου αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ 24605/1-12-1970	ΦΕΚ 893/Β/9-12-1970	Περί αποχαρακτηρισμού Ιστορικών Μνημείων εν παλαιά πόλει Κερκύρας.
ΥΑ 8664/7-10-1971	ΦΕΚ 806/Β/12-10-1971	Περί άρσεως χαρακτηρισμού ως διατηρητέου μνημείου οικοδομής εν Κερκύρα.
ΥΑ 1386/22-4-1972	ΦΕΚ 323/Β/10-5-1972	Περί άρσεως χαρακτηρισμού ως διατηρητέων Μνημείων δύο οικοδομών εν τη Παλαιά πόλει Κερκύρας.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ 4488/16-6-1972	ΦΕΚ 519/Β/25-7-1972	Περί άρσεως χαρακτηρισμού ως διατηρητέου Μνημείου Οικοδομής εν τη παλαιά πόλει Κερκύρας.
ΥΑ 6257/8-7-1972	ΦΕΚ 519/Β/25-7-1972	Περί άρσεως χαρακτηρισμού ως διατηρητέου Μνημείου του Κωδωνοστασίου Ι.Ν. Παναγίας Οδηγητριάς εν τη παλαιά πόλει Κερκύρας.
ΥΑ Φ31/44426/3438/28-9-1973	ΦΕΚ 1195/Β/5-10-1973	Περί χαρακτηρισμού Βασιλικού κτήματος "ΜΟΝ REPOS" εν Κερκύρα ως αρχαιολογικού χώρου και ιστορικού τόπου.
ΥΑ Α/Φ31/47921/3653/10-12-1973	ΦΕΚ 1456/Β/13-12-1973	Περί χαρακτηρισμού της οικίας Θωμά Φλαγγίνη και του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου εν Κερκύρα ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων και ιστορικού τόπου.
ΥΑ Φ31/46512/3574/18-12-1973	ΦΕΚ 1499/Β/31-12-1973	Περί χαρακτηρισμού του εν Κερκύρα κτιρίου του πρώην Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου ως οικήματος χρήζοντος ειδικής κρατικής προστασίας.
ΥΑ Φ31/32268/3107/10-7-1974	ΦΕΚ 734/Β/22-7-1974	Περί χαρακτηρισμού του φρουρίου Αγίου Νικολάου Παξών ως διατηρητέου μνημείου και ιστορικού τόπου.
ΥΑ Α/Φ31/15017/1349 π.ε./27-5-1975	ΦΕΚ 599/Β/10-6-1975	Περί χαρακτηρισμού ως Τ.Ι.Φ.Κ. της Χερσονήσου του Κανονίου Κερκύρας μετά της παρακειμένης πεζονησίδος.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Α/Φ10/51350/4411/6-12-1975	ΦΕΚ 1513/Β/31-12-1975	Περί χαρακτηρισμού της οικίας "των Γιατρών" (VILLA ESILIO) εν Κερκύρα.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Α/Φ31/60694/5483/3-5-1976	ΦΕΚ 687/Β/24-5-1976	Περί χαρακτηρισμού ιστορικών διατηρητέων μνημείων εις Παξούς.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Α/Φ31/19250/2091/16-7-1976	ΦΕΚ 975/Β/27-7-1976	Περί χαρακτηρισμού ηρειπωμένου αρχοντικού της Ενετοκρατίας της οικογένειας Θεοτόκη -Ανδρουτσέλη εις Κέρκυραν ως οικήματος χρήζοντος ειδικής κρατικής προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Α/Φ31/27538/3048/15-10-1976	ΦΕΚ 1311/Β/26-10-1976	Περί χαρακτηρισμού του Ιερού Ναού Οδηγητριάς Αγραφών Κερκύρας, ως μνημείου χρήζοντος ειδικής κρατικής προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Α/Φ31/39964/4438/16-12-1976	ΦΕΚ 1560/Β/31-12-1976	Περί κηρύξεως ως τόπον ιδιαίτερου φυσικού κάλλους της νησίδος Βίδο Κερκύρας.
ΥΑ 39659/9138/7-2-1977	ΦΕΚ 119/Β/19-2-1977	Περί κηρύξεως Ιερού Ναού Παναγίας Μανδρακίνας στην Κέρκυρα σαν ιστορικό διατηρητέο μνημείο.
ΥΑ Φ31/41432/5601/10-9-1977	ΦΕΚ 973/Β/5-10-1977	Περί χαρακτηρισμού παλαιάς κρήνης στην Κοινότητα Κομπιτσίου Κερκύρας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ Φ31/41430/5600/10-9-1977	ΦΕΚ 973/Β/5-10-1977	Περί χαρακτηρισμού του κωδονοστασίου στο χωριό Κομπίτσι Κερκύρας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ Φ33/16207/673/29-3-1978	ΦΕΚ 336/Β/12-4-1978	Περί χαρακτηρισμού οικίας Α. Κόπιτσα (αρχοντικό Μυλωνοπούλου), ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου στην Κ. Κορακιάνα Κέρκυρας.
ΠΔ 19-10-1978	ΦΕΚ 594/Δ/13-11-1978	Περί χαρακτηρισμού ως Παραδοσιακών Οικισμών τινών του Κράτους και καθορισμού των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικυπέδων αυτών.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ33/32196/1438/27-2-1979	ΦΕΚ 235/Β/9-3-1979	Περί κηρύξεως Αχιλλείου Κερκύρας ως διατηρητέου Μνημείου (τροποποίηση της ΥΑ 4701/3-3-1967 αποφάσεως).
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΠΑ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1483/40983 /15/6/1979	ΦΕΚ 680/Β/14/8/1979	Διόρθωση Σφάλματος
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ33/16547/601/21-6-1979	ΦΕΚ 731/Β/30-8-1979	Περί επαναχαρακτηρισμού κεντρικού μέρους Παλαιάς Πόλης Κερκύρας ως προστατευομένου από τον Αρχαιολογικό Νόμο.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ33/44918/1672/19-7-1979	ΦΕΚ 748/Β/6-9-1979	Κήρυξη των Ι. Ναών Υπαπαντής, Αγίου Γεωργίου, Αγίων Αποστόλων στους Παξούς ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ33/45981/1712/20-7-1979	ΦΕΚ 793/Β/14-9-1979	Περί χαρακτηρισμού του Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας, οικογενείας Δαπέργολα στην Κέρκυρα ως ιστορικό διατηρητέο Μνημείο.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/56237/2124/17-11-1979	ΦΕΚ 52/Β/21-1-1980	Περί τροποποίησης αποφάσεως που καθορίζει τα όρια της παλαιάς πόλης της Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/67316/2590/4-12-1979	ΦΕΚ 210/Β/1-3-1980	Περί χαρακτηρισμού παλαιάς Περίθειας στην Κέρκυρα ως τοπίου φυσικού κάλλους.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/189/13107/6-3-1980	ΦΕΚ 327/Β/29-3-1980	Περί κηρύξεως ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του συγκροτήματος οικιών ιδιοκτησίας Γ. και Δ. Αρλιώτη στο χωριό Καρουσάδες Κερκύρας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/29925/828/27-5-1980	ΦΕΚ 512/Β/4-6-1980	Περί επαναχαρακτηρισμού ως ιστορικού διατηρητέου του Κεντρικού μέρους της παλαιάς πόλεως Κερκύρας και του Κωδονοστασίου του Ι. Ναού της Παναγίας της Οδηγήτριας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/31244/857/27-5-1980	ΦΕΚ 522/Β/9-6-1980	Περί χαρακτηρισμού τριών παλαιών οικοδομών εφαιπτομένων στη ΒΑ πλευρά του Ιερού Ναού Αγίων Πατέρων στην Κέρκυρα, ως διατηρητέων μνημείων.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΓΔΠΑ/ΥΑΠΑ/ΔΙΛΑΠ/Γ/17772/7 28 /246-1980	ΦΕΚ 609/Β/3-7-1980	Περί χαρακτηρισμού ως έργου τέχνης του αρχοντικού Ανδρέα Γραμματικού στο χωριό Βασιλιάτικα της περιοχής Λάκκας Παξών.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΓΔΠΑ/ΥΑΠΑ/ΔΙΛΑΠ/Γ/17771/7 34 /246-1980	ΦΕΚ 609/Β/3-7-1980	Περί χαρακτηρισμού ως ιστορικού κτιρίου του αρχοντικού Παπαμάρκου στα Πετράτικα Παξών.
ΥΑ ΥΑΠΑ/ΔΙΛΑΠ/Γ/17773/731/8-7- 1980	ΦΕΚ 669/Β/18-7-1980	Περί χαρακτηρισμού ως τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους των νησίδων Αγίου Νικολάου και Παναγίας στον όρμο του Γαΐου Παξών.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/61831/2355/14- 11-1980	ΦΕΚ 1226/Β/25-11-1980	Περί χαρακτηρισμού ως έργου τέχνης και ως ιστορικού κτηρίου της παλαιάς οικοδομής ιδιοκτησίας Ι.Μάρκου, Γ. Κουλούρη και Αλ. Δένδια, στην οδό Ιουλίας Ανδρεάδη στην πόλη της Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/76091/2044 π.ε./231-1981	ΦΕΚ 78/Β/5-2-1981	Περί χαρακτηρισμού του Ι. Ναού Αγίου Βασιλείου Κάτω Κορακιάνας Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/13404/396/30- 31981	ΦΕΚ 244/Β/23-4-1981	Περί χαρακτηρισμού της οικίας Νικ. Μάντζαρου στην Κέρκυρα ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1141/50862/17- 7-1981	ΦΕΚ 548/Β/15-9-1981	Περί χαρακτηρισμού ως έργου τέχνης του κτιρίου στις οδούς Αλεξάνδρας, Ι. Ρωμανού και Ιακ. Πολυλά, στην Κέρκυρα, ιδιοκτησίας των Ευτυχίας Ηλία Τζάφου, Μάρκου Ισαάκ Τζάφου, Ισαάκ Ηλία Τζάφου, Ισαάκ Λέοντος Μπαντή, Σολομώντος Ιωσήφ Καπέτα και Ραχήλ Έρλιχ.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1259/30651/2-7- 1982	ΦΕΚ 778/Β/14-10-1982	Χαρακτηρίζονται ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία οι Στέρνεστους Παξούς και τους Αντίπαξους.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1372/32527/9-6- 1983	ΦΕΚ 381/Β/30-6-1983	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης κτιριακού συγκροτήματος ιδιοκτησίας Σπύρου και Στεφάνου Σπάθα, στην Κέρκυρα
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/1354/26098/9-6- 1983	ΦΕΚ 401/Β/12-7-1983	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης κτιριακού συγκροτήματος ιδιοκτησίας Ρ. Κουρκουμέλη στην Άφρα Κερκύρας
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1777/35009/1-7- 1983	ΦΕΚ 427/Β/25-7-1983	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδιοκτησίας Ανδρέα Κοσκινά στον οικισμό Αλεπού Κερκύρας
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1778/35010/1-7- 1983	ΦΕΚ 444/Β/2-8-1983	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιριακού συγκροτήματος ιδιοκτησίας Κοσμά Κρητικού στον οικισμό Κάτω Μεσογγή Κέρκυρας
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1784/35911/12- 7-1983	ΦΕΚ 450/Β/4-8-1983	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του αρχοντικού Ευγένιου Πιέρρη, στον οικισμό Άγιοι Δέκα στην Κέρκυρα

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/35008/1787/12-7-1983	ΦΕΚ 450/Β/4-8-1983	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του σπιτιού ιδιοκτησίας Θεοδώρου Γρίμμα στο συνοικισμό Αλεπού Κερκύρας
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/37698/812/15-7-1983	ΦΕΚ 463/Β/11-8-1983	Χαρακτηρισμός βυζαντινής εκκλησίας και μοναστηριακού συγκροτήματος Αγ. Αικατερίνης Νήσου Περίθειας
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1946/39248/21-7-1983	ΦΕΚ 493/Β/24-8-1983	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της οικίας ιδιοκτησίας Γεωργίου Κασίμη στην πόλη της Κέρκυρας
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2155/42828/29-8-1983	ΦΕΚ 572/Β/4-10-1983	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδιοκτησίας Νικολάου και Σταματίου Κατσαρού στην πόλη της Κέρκυρας
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1944/39250/30-9-1983	ΦΕΚ 592/Β/14-10-1983	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της οικίας στο Γάιο Παξών, ιδ. Αφροδίτης Δημητρακοπούλου, Μαρίας Γ. Λύχνου και κληρονόμων Χαραλάμπους Λύχνου
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/131/2934/24-1-1984	ΦΕΚ 148/Β/15-3-1984	Κήρυξη της νήσου των Παξών μαζί με τις νησίδες Αντίπαξοι, Καλτσονήσι και Μογγονήσι ως τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/128/2937/7-2-1984	ΦΕΚ 187/Β/27-3-1984	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδιοκτησίας Αγγελικής Σοφού στον οικισμό Κατσιμάτικα των Παξών.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/937/19256/5-4-1984	ΦΕΚ 260/Β/27-4-1984	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδιοκτησίας Σταματίας Αναστασιάδη στα Μαγαζιά Παξών.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/20612/394/27-4-1984	ΦΕΚ 646/Β/13-9-1984	Χαρακτηρισμός του αρχοντικού Κογιεβίνα στη Λευκίμμη της Κέρκυρας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ43/22172/415/30-4-1984	ΦΕΚ 670/Β/20-9-1984	Χαρακτηρισμός Ιερού Ναού Αγ. Νικολάου στο Σιδάρι Κερκύρας, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/37773/770/20-7-1984	ΦΕΚ 830/Β/22-11-1984	Χαρακτηρισμός Παλιού Αρχοντικού στην άνω Περίθεια της Κέρκυρας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/65853/3309/13-12-1984	ΦΕΚ 8/Β/9-1-1985	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του συγκροτήματος Λεοντίτση στους Περουλάδες Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/65854/3310/13-12-1984	ΦΕΚ 8/Β/9-1-1985	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της οικίας της Μ. Τράνακα στη θέση "Μπογδανάτικα" στο Γάιο Πάξών.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/65852/3308/13-12-1984	ΦΕΚ 8/Β/9-1-1985	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της οικίας των Αφών Μακρή στους Μακράδες Κερκύρας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1332/25943/21-1-1985	ΦΕΚ 68/Β/8-2-1985	Χαρακτηρισμός ως έργων τέχνης των μύλων Λεσιανίτη, Αγίου Χαραλάμπους, Αγ. Νικολάου Ανεμογιαννάτικων, Λογγού και Λάκκας στο Νομού Κερκύρας.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ33/64125/1403/7-12-1985	ΦΕΚ 66/Β/8-2-1985	Χαρακτηρισμός του Ι. Ν. Αγ. Νικολάου Αντιπερνών στην Κέρκυρα ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/210/4486/31-1-1985	ΦΕΚ 80/Β/13-2-1985	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου στις οδούς Μαντζάρου και Γεωργίου Θεοτόκη 44 στην Κέρκυρα και του φαρμακείου "Πασχαλίνου", ιδιοκτησίας Σπ. και Παν. Γκασιάλη, που βρίσκεται στο ισόγειο του κτιρίου, μαζί με την εσωτερική του διακόσμηση.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ33/25053/468/2-10-1984	ΦΕΚ 112/Β/1-3-1985	Χαρακτηρισμός οικίας Μαυρογιάννη στην οδό Θ. Δεσύλλα 123-125 στη Γαρίτσα Κερκύρας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/21128/1320/17-5-1985	ΦΕΚ 357/Β/31-5-1985	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδιοκτησίας Αλίκης Βελιανίτη στο Γάιο Παξών.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ33/20612/394/27-4-1984	ΦΕΚ 487/Β/7-9-1985	Διόρθωση σφάλματος στην υπουργική απόφαση αριθ. Β1/Φ33/20612/394/27-4-1984 σχετικά με το χαρακτηρισμό του αρχοντικού Κογιεβίνα στη Λευκίμμη της Κέρκυρας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/21128/1320/3-1-1985	ΦΕΚ 36/Β/13-2-1986	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδιοκτησίας Αλίκης Ι. Βελιανίτη στο Γάιο Παξών.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3584/61243/20-1-1986	ΦΕΚ 66/Β/21-2-1986	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του συγκροτήματος "VILLA ROSSA" στην περιοχή Σαρρόκου της Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/9693/242/31-3-1986	ΦΕΚ 289/Β/24-4-1986	Χαρακτηρισμός Ι. Ναού Παναγίας Αρκουδίας Κερκύρας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2733/49211/2-12-1986	ΦΕΚ 940/Β/31-12-1986	Χαρακτηρισμός ως έργων τέχνης των όψεων του κτιρίου, ιδιοκτησίας Στέλλας Μυλωνά-Ζαχαριά, στην οδό Μεγ. Δουκίσσης Μαρίας και Ιακώβου Πολυλά 13-15 στην Κέρκυρα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/42429/1053/1-12-1986	ΦΕΚ 53/Β/5-2-1987	Χαρακτηρισμός Αρχοντικού Τριβύλη Ροδόσταμου μαζί με τον Ι. Ναό της Αγίας Παρασκευής στα Βραγγανιώτικα Κέρκυρας, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/15019/339/21-5-1987	ΦΕΚ 325/Β/24-6-1987	Χαρακτηρισμός οικοδομής ιδιοκτησίας Ελ. Κυπριώτη και Μαρίας Τσακαλίδου, στην παλιά πόλη της Κέρκυρας, ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/27183/590/12-8-1987	ΦΕΚ 488/Β/10-9-1987	Χαρακτηρισμός οικίας Αυγούστου Σορδίνια στο Κοθονίκη Κέρκυρας ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/420/7203/17-2-1988	ΦΕΚ 122/Β/3-3-1988	

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/100 33/4-3-1988	ΦΕΚ 152/Β/18-3-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/14858/335/9-5-1988	ΦΕΚ 319/Β/27-5-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/14859/334/9-5-1988	ΦΕΚ 416/Β/21-6-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/15746/352/9-5-1988	ΦΕΚ 409/Β/21-6-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ38/20180/489/9-6-1988	ΦΕΚ 494/Β/14-7-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/20986/502/27-7-1988	ΦΕΚ 643/Β/6-9-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/34813/909/26-9-1988	ΦΕΚ 788/Β/26-10-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/34445/904/26-9-1988	ΦΕΚ 778/Β/26-10-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/45996/1172 π.ε./243-1989	ΦΕΚ 299/Β/25-4-1989	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1683/25518/5-6-1989	ΦΕΚ 471/Β/16-6-1989	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του εργοστασίου "ΔΕΣΥΛΛΑ" στη Γαρίτσα Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/30703/647/13-9-1989	ΦΕΚ 741/Β/4-10-1989	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2745/44302/16-10-1989	ΦΕΚ 839/Β/3-11-1989	Εμμονή στο χαρακτηρισμό ως έργο τέχνης του κτιρίου στις οδούς Μαντζάρου και Γ. Θεοτόκη 44 και τροποποίηση της ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/420/7203/17-2-1988 όσον αφορά την IN SITU κήρυξη ως διατηρητέου του εξοπλισμού και της επίπλωσης του Φαρμακείου "Πασχαλίνου" ιδ. Καρμέλας Δελεονάρδου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3557/5761/1-3-1990	ΦΕΚ 144/Β/9-3-1990	Εμμονή στον χαρακτηρισμό ως έργο τέχνης του κτιρίου στις οδούς Μαντζάρου και Γ. Θεοτόκη 44 στην Κέρκυρα και εμμονή στην κήρυξη ως διατηρητέου του εξοπλισμού και της επίπλωσης του Φαρμακείου "Πασχαλίνου" ιδ. Καρμέλας Δελεονάρδου Αλέγρη όχι όμως IN SITU.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/375/9973/28-2-1990	ΦΕΚ 161/Β/15-3-1990	Χαρακτηρισμός ως έργων τέχνης και ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων ογδόντα (80) κτιρίων στην πόλη της Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Φ33/16377/412/25-4-1990	ΦΕΚ 338/Β/31-5-1990	Κήρυξη Ι.Ν. Αγ. Ανδρέα Λάκκα Παξών ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2647/36949/11-9-1990	ΦΕΚ 631/Β/3-10-1990	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου και ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδ. Κοινότητας Γαΐου στους Παξούς, Ν. Κερκύρας με τον περιβάλλοντα αύλειο χώρο του.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3550/1232/3-1-1991	ΦΕΚ 33/Β/28-1-1991	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτησίας Μαίρης και Κωνσταντίνου Καραμούτσου, στις οδούς Ιάσωνος και Σωσιπάτρου 60 και 4ης παρόδου Αλκιβιάδου Δαρρή στην περιοχή Ανεμόμυλου Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/248/5839/5-2-1991	ΦΕΚ 85/Β/21-2-1991	Συμπλήρωση της ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/375/9973 /28.3.90 Υπουργικής Απόφασης και χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης και ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου και του κτιρίου επί της Λεωφόρου Γ. Θεοτόκη αρ. 68, στην πόλη της Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/28427/519/27-6-1991	ΦΕΚ 837/Β/11-10-1991	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/43090/818/4-11-1991	ΦΕΚ 960/Β/22-11-1991	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4442/58495/18-11-1991	ΦΕΚ 9/Β/14-1-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/455/18404/15-4-1992	ΦΕΚ 324/Β/14-5-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/6697/137/18-2-1992	ΦΕΚ 331/Β/18-5-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/374/21686/15-4-1992	ΦΕΚ 359/Β/5-6-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/375/9973/28-2-1990	ΦΕΚ 462/Β/15-7-1992	Διόρθωση Σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/375/9973/28-2-1990 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/21500/434/16-6-1993	ΦΕΚ 509/Β/9-7-1993	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1717/36782/15-7-1993	ΦΕΚ 564/Β/28-7-1993	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/30229/615/21-7-1993	ΦΕΚ 572/Β/2-8-1993	

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/38710/805/16-91993	ΦΕΚ 751/Β/27-9-1993	
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/64127/1340/22-21994	ΦΕΚ 150/Β/4-3-1994	Κήρυξη του Ι. Ναού Παναγίας Μαμάλων Κερκύρας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2183/38482/13-6-1994	ΦΕΚ 613/Β/8-8-1994	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου κτιρίου επί της οδού Δαίρπφελδ στη Γαρίτσα της Κέρκυρας και ορισμός ζώνης προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1328/38483/13-6-1994	ΦΕΚ 613/Β/8-8-1994	Επέκταση της ΥΑ ΔΙΛΑΠ/Γ/1683/25518/59-1989 και συμπλήρωση με τον χαρακτηρισμό ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της διώροφης επί της οδού Δαίρπφελδ 4, καθώς και τον ορισμό ζώνης προστασίας των διατηρητέων εγκαταστάσεων του Βιομηχανικού συγκροτήματος Δεσύλλα στη Γαρίτσα Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1866/39126/29-7-1994	ΦΕΚ 622/Β/11-8-1994	Αποχαρακτηρισμός από ιστορικό διατηρητέο μνημείο, του κτιρίου ιδιοκτησίας Μ. Παππά και Σπ. Πατούνη, στην οδό Πολ. Κωνσταντά 15, στην Κέρκυρα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/39135/696/10-81994	ΦΕΚ 672/Β/7-9-1994	Κήρυξη του κτιρίου "του Βιάρου Καποδίστρια" ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΚΥ 627/2-9-1994	ΦΕΚ 996/Β/Δ/23-9-1994	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1866/39126/29-7-1994	ΦΕΚ 759/Β/10-10-1994	Διόρθωση Σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/ 1866/39126/29-7-1994 απόφαση Υπουργού Πολιτισμού.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/39135/696/10-81994	ΦΕΚ 776/Β/13-10-1994	Διορθώσεις σφαλμάτων στις ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/39132/694/10-81994, ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/39134/695/9-81994 και ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/39135/696/10-8-1994 αποφάσεις Υπουργού Πολιτισμού.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3428/61136/5-12-1994	ΦΕΚ 979/Β/30-12-1994	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού τόπου της Λ. Αλεξάνδρας στην πόλη της Κέρκυρας, από την πλατεία Σαρόκο μέχρι την παραλία της Γαρίτσας και την οδό Ριζοσπαστών Βουλευτών, από την Λ. Αλεξάνδρας μέχρι τη Στ. Δεσύλλα με τα πεζοδρόμια μεταξύ των οικοδομικών γραμμών εκατέρωθεν, σύμφωνα με το συνημμένο τοπογραφικό διάγραμμα.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3468/61220/5-12-1994	ΦΕΚ 978/Β/30-12-1994	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου της οδού Αθηνάγορα Καββαδά 1, στην περιοχή Ανεμόμυλου στην Κέρκυρα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3429/61292/16-12-1994	ΦΕΚ 979/Β/30-12-1994	Χαρακτηρισμός ως έργων τέχνης ή και ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων πενήντα ενός (51) κτιρίων (από το σύνολο των 132), της πόλης της Κέρκυρας, στα όρια ιδιοκτησίας κατά την εισήγηση.
ΥΑ 1042586/2667/0010/25-4-1995	ΦΕΚ 341/Β/Δ/18-5-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1525/26969/16-5-1995	ΦΕΚ 538/Β/21-6-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1529/27033/16-5-1995	ΦΕΚ 540/Β/21-6-1995	Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων ή και ως έργων τέχνης σαράντα επτά (47) κτιρίων, στην πόλη της Κέρκυρας με ζώνη προστασίας, όπου αυτό αναφέρεται.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1627/29086/30-5-1995	ΦΕΚ 636/Β/18-7-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ08/26077/1541/19-6-1995	ΦΕΚ 636/Β/18-7-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/44023/1273/16-10-1995	ΦΕΚ 893/Β/30-10-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/44023/1273/16-10-1995	ΦΕΚ 1001/Β/5-12-1995	Διόρθωση σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/44023/1273/16-10-1995 απόφαση ΥΠΠΟ.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4336/63045/19-12-1995	ΦΕΚ 29/Β/19-1-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του αρχοντικού Γιαλλινά, ιδιοκτησίας κληρονόμων Γιαλλινά, στην οδό Καποδιστρίου 14, στην Κέρκυρα, με ζώνη προστασίας στα όρια ιδιοκτησίας
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4330/63046/19-12-1995	ΦΕΚ 29/Β/19-1-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου και έργου τέχνης του αρχοντικού Καντώνη ιδ. Αθ. Βραχλιώτη, Γ. Βερονίκη, Γ. Πάμπανου, Ασωνίτη και Μ. Κυγριδίδη, στην οδό Καποδιστρίου 36, στην πόλη της Κέρκυρας
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4329/63082/19-12-1995	ΦΕΚ 29/Β/19-1-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδ. Σπ. Μπόντα και Δ. Τεμπονέρα, στη συμβολή των οδών Αγ. Πάντων 3 και Καποδιστρίου, στην πόλη της Κέρκυρας
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/60311/1726 π.ε./4-11996	ΦΕΚ 152/Β/13-3-1996	Κήρυξη παλαιάς Περιθειας Κέρκυρας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/11121/351/11-31996	ΦΕΚ 218/Β/2-4-1996	Κήρυξη Αγίου Μάρκου (παλαιού οικισμού), ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1007/14607/12-3-1996	ΦΕΚ 225/Β/5-4-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου, του κτιρίου επί της οδού 21ης Μαρτίου αρ. 462, 460, 458 στην Λευκίμμη Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1006/14606/13-3-1996	ΦΕΚ 225/Β/5-4-1996	Χαρακτηρισμός ως α) ιστορικού διατηρητέου μνημείου, του κτιρίου ιδιοκτησίας Ζερβού, στην οδό 21ης Μαρτίου 359, στην Λευκίμμη Κέρκυρας και β) ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κελύφους του ισογείου κτίσματος επί της οδού 21ης Μαρτίου 361 στην Λευκίμμη Κέρκυρας
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2474/17262/3-4-1996	ΦΕΚ 276/Β/23-4-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων των κτιρίων (2), (3), (3α), (10) της στρογγυλής καμινάδας και του (11), σύμφωνα με το συνημμένο τοπογραφικό διάγραμμα, του βιομηχανικού συγκροτήματος ΑΕΒΕΚ στην Κέρκυρα, ιδιοκτησίας της Αγροτικής Τράπεζας με τον εξοπλισμό του και με ζώνη προστασίας στα όρια ιδιοκτησίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2646/37122/23-7-1996	ΦΕΚ 696/Β/19-8-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου του Δημοτικού Σχολείου της Κοινότητας Δουκάδων Κέρκυρας, με τον περιβάλλοντα χώρο στα όρια της ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένου του περιμετρικού τοίχου.
ΥΑ 3636/596/12-2-1997	ΦΕΚ 178/Δ/6-3-1997	Χαρακτηρισμός ως διατηρητέου κτιρίου που βρίσκεται εντός του οικισμού Ποταμού Πεντάχωρου του Δήμου Λευκίμμης (Ν. Κέρκυρας).
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1988/26099/15-5-1997	ΦΕΚ 492/Β/13-6-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του του πρώην Δημοτικού Σχολείου (νυν Λυκείου) με τον περιβάλλοντα χώρο του στα όρια της ιδιοκτησίας, στην παραλία Γεωργίου Ανεμογιάννη στο Γάιο Παξών Ν. Κερκύρας, ιδιοκτησίας της Κοινότητας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1978/26100/15-5-1997	ΦΕΚ 492/Β/13-6-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του παλαιού Δημοτικού Σχολείου στα Μαστράτικα της Λάκκας Παξών Ν. Κερκύρας με τον αύλειο χώρο του στα όρια του οικοπέδου.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2189/38933/26-6-1997	ΦΕΚ 753/Β/28-8-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων έντεκα (11) κτιρίων στο Μαντούκι Κέρκυρας, με τον περιβάλλοντα χώρο τους, στα όρια ιδιοκτησίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2667/38934/26-6-1997	ΦΕΚ 753/Β/28-8-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων δεκαέξι (16) κτιρίων στην περιοχή Μαντούκι της Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2192/29537/5-6-1997	ΦΕΚ 788/Β/1-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του παλαιού Δημοτικού Σχολείου δίπλα στην παραλία στη Λάκκα Παξών Ν. Κερκύρας, μαζί με τον αύλειο χώρο του στα όρια του οικοπέδου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2200/29534/5-6-1997	ΦΕΚ 809/Β/8-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου και έργου τέχνης του Γυμνασίου με τον αύλειο χώρο του στα όρια του οικοπέδου στην παραλία Γεωργίου Ανεμογιάννη στο Γάιο Παξών, Ν. Κερκύρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2158/41226/5-6-1997	ΦΕΚ 809/Β/8-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του παλαιού Δημοτικού Σχολείου στον Προφήτη Ηλία Γάιου Παξών Ν. Κερκύρας με τον αύλειο χώρο του στα όρια του οικοπέδου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2167/29539/5-6-1997	ΦΕΚ 809/Β/8-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του παλαιού Δημοτικού Σχολείου δίπλα στο λιμάνι της Κοινότητας Λογγού Παξών Ν. Κερκύρας μαζί με τον αύλειο χώρο του στα όρια του οικοπέδου, ιδιοκτησίας της Κοινότητας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2166/29540/5-6-1997	ΦΕΚ 809/Β/8-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του παλαιού Δημοτικού Σχολείου της Κοινότητας Μαγαζιών Παξών, Ν. Κερκύρας, μαζί με τον αύλειο χώρο του στα όρια του οικοπέδου, ιδιοκτησίας της Κοινότητας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2872/42597/1-9-1997	ΦΕΚ 847/Β/24-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων δέκα πέντε (15) κτιρίων, στην περιοχή Μαντούκι της πόλης της Κέρκυρας, με τον περιβάλλοντα χώρο στα όρια ιδιοκτησίας.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2831/42596/1-9-1997	ΦΕΚ 847/Β/24-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων είκοσι έξι (26) κτιρίων στην περιοχή Μαντούκι της πόλης της Κέρκυρας, με τον περιβάλλοντα χώρο στα όρια ιδιοκτησίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2871/42595/1-9-1997	ΦΕΚ 847/Β/24-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων είκοσι τριών (23) κτιρίων, στην περιοχή Μαντούκι της πόλης της Κέρκυρας, με τον περιβάλλοντα χώρο στα όρια ιδιοκτησίας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2155/42828/29-8-1983	ΦΕΚ 895/Β/10-10-1997	Διόρθωση σφάλματος στη Γ/2155/42828/29-8-1983 απόφαση Υπουργού Πολιτισμού.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2667/38934/26-6-1997	ΦΕΚ 1030/Β/24-11-1997	Διορθώσεις σφαλμάτων στο ορθό α) στην Υπ. Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2667/38934/2.6.97, (ΦΕΚ 753/Β/28.8.97) β) στις Υπ. Αποφάσεις ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2872/42597/1.9.97, (ΦΕΚ 847/Β/24.9.97) και γ) ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2871/42595/1.9.97, (ΦΕΚ 847/Β/24.9.97), που αφορούν τον χαρακτηρισμό ιστορικών διατηρητέων μνημείων κτιρίων στο Μαντούκι της πόλης της Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2871/42595/1-9-1997	ΦΕΚ 1030/Β/24-11-1997	Διορθώσεις σφαλμάτων στο ορθό α) στην Υπ. Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2667/38934/2.6.97, (ΦΕΚ 753/Β/28.8.97) β) στις Υπ. Αποφάσεις ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2872/42597/1.9.97, (ΦΕΚ 847/Β/24.9.97) και γ) ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2871/42595/1.9.97, (ΦΕΚ 847/Β/24.9.97), που αφορούν τον χαρακτηρισμό ιστορικών διατηρητέων μνημείων κτιρίων στο Μαντούκι της πόλης της Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2872/42597/1-9-1997	ΦΕΚ 1030/Β/24-11-1997	Διορθώσεις σφαλμάτων στο ορθό α) στην Υπ. Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2667/38934/2.6.97, (ΦΕΚ 753/Β/28.8.97) β) στις Υπ. Αποφάσεις ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2872/42597/1.9.97, (ΦΕΚ 847/Β/24.9.97) και γ) ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2871/42595/1.9.97, (ΦΕΚ 847/Β/24.9.97), που αφορούν τον χαρακτηρισμό ιστορικών διατηρητέων μνημείων κτιρίων στο Μαντούκι της πόλης της Κέρκυρας.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2451/44526/27-8-1998	ΦΕΚ 1052/Β/12-10-1998	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιριακού συγκροτήματος (κτίρια Α, Β, Γ, Δ) του πρώην πυρηνελαιουργείου Ανεμογιάννη, στην κοινότητα Λογγού Παξών, με τον εξοπλισμό του, τις πέτρινες δεξαμενές και ορισμός ζώνης προστασίας στα όρια ιδιοκτησίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4569/1444/28-12-1998	ΦΕΚ 29/Β/25-1-1999	Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων των τεσσάρων (4) τμημάτων ΑΒΓΔΑ, ΕΖΗΘΕ, ΓΙΚΛΓ, ΜΝΞΟΜ, του βαθμιδωτού βοτσαλωτού καλντεριμιού, γύρω από το παλιό Ενετικό Κυβερνείο, στον Γάιο Παξών, όπως φαίνονται στο συνημμένο τοπογραφικό σκαρίφημα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3871/1291/29-12-1998	ΦΕΚ 26/Β/25-1-1999	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου επί της οδού 21ης Μαρτίου 335 στην Κεντρική οδό Λευκίμμης στην Κέρκυρα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/ΚΗΡ/56868/213 9 π.ε./8-1-1999	ΦΕΚ 280/Β/31-3-1999	Κήρυξη συγκροτήματος Βυζαντινών ερειπίων και Ι. Ναού Αγ. Παρασκευής Φιγαρέτου Κέρκυρας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/804/24305/11-5-1999	ΦΕΚ 1096/Β/9-6-1999	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτησίας Ελένης Πετροπούλου στον Αγ. Στέφανο Σινιών στην Κέρκυρα και ορισμός ζώνης προστασίας του περιβάλλοντος χώρου στα όρια της ιδιοκτησίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4570/24463/11-5-1999	ΦΕΚ 1096/Β/9-6-1999	Συμπλήρωση της απόφασης 3584/61243/20.1.86 (ΦΕΚ 66/Β/21.2.86) με την οποία χαρακτηρίστηκε ως έργο τέχνης το κτιριακό συγκρότημα VILLA ROSSA ιδιοκτ. ΚΕΔ στην περιοχή Σαρρόκου στην Κέρκυρα και χαρακτηρισμός του και ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου με τον περιβάλλοντα χώρο του στα όρια ιδιοκτησίας και με ταβοθητικά κτίσματα και τον μανδρότοιχο.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2872/42597/1-9-1997	ΦΕΚ 1168/Β/14-6-1999	Διόρθωση Σφάλματος στη διόρθωση σφάλματος που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1030/Β/24-11-1997.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1717/36782/15-7-1993	ΦΕΚ 1313/Β/24-6-1999	Διόρθωση σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1717/36782 απόφαση Υπουργού Πολιτισμού.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2599/40693/3-9-1999	ΦΕΚ 1766/Β/20-9-1999	Ανάκληση χαρακτηρισμού ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου επί της οδού Πολ. Κωνσταντά 17 στην Κέρκυρα και εμμόνη χαρακτηρισμού ως προς την πρόσοψη.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2415/41132/30-8-1999	ΦΕΚ 1823/Β/29-9-1999	Συμπλήρωση της ΔΙΛΑΠ/Γ/2451/44526/27.8.98 απόφασης (ΦΕΚ 1052/ΤΒ/12.10.98) και επέκταση χαρακτηρισμού ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου & στο παρακείμενο κτίριο Α΄, του πρώην πυρηνελαιουργείου Ανεμογιάννη νυν ιδ. GERALD LUBNER ESA (κτίρια Α, Α΄, Β, Γ, Δ, του τοπογραφικού διαγράμματος) στο Λογγό Παξών.
ΠΔ 5-11-1999	ΦΕΚ 849/Δ/25-11-1999	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2752/33302/3-7-2000	ΦΕΚ 941/Β/28-7-2000	Χαρακτηρισμός ως διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτησίας "Αναπτυξιακής Θιναλίων ΑΕ" στο διατηρητέο οικισμό της Παλαιάς Περίθειας στην Κέρκυρα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2751/33300/3-7-2000	ΦΕΚ 941/Β/28-7-2000	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτησίας του Δημοσίου, επί των οδών Κύπρου (Μενεκράτους) και Μαρασλή στην Κέρκυρα με τον περιβάλλοντα χώρο ΑΒΒ΄Ν΄ΞΑ (του συν. τοπ. διαγράμματος).
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/276/39356/2-8-2000	ΦΕΚ 1025/Β/21-8-2000	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτησίας Γεωργίου, Θωμά, Σπύρου και Τζίμη Γκρίνγουδ, στη θέση "Πεύκος" του οικισμού Παπαδιάτικα στους Οθωνούς νομού Κερκύρας.
ΥΑ 29448/914/14-9-2001	ΦΕΚ 1252/Β/27-9-2001	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της οικίας Σπύρου Γερακάρη στη θέση «Σωτηριώτισσα» στο Κοντοκάλι Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1547/54236/16-10-2001	ΦΕΚ 1353/Β/17-10-2001	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κελύφους του κτιρίου του πρώην δημ. Σχολείου στην περιοχή "Πόρτα" Σινιών, στην Κέρκυρα ιδιοκτησίας Ι.Μ. Κέρκυρας και Παξών.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1686/54229/16-10-2001	ΦΕΚ 1355/Β/17-10-2001	Τροποποίηση της ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1529/ 27033/16-5-95 με την οποία χαρακτηρίστηκε το κτίριο στην οδό Μητρ. Αθανασίου 105 στην Κέρκυρα, ιδιοκτησίας Οκτάβιου Βούλγαρι, με τον περιβάλλοντα χώρο.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/54861/1775/17-102001	ΦΕΚ 1471/Β/29-10-2001	Κήρυξη αρχαιολογικού χώρου Φρουρίου Αγγελοκάστρου Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1293/32083/10-6-2002	ΦΕΚ 800/Β/28-6-2002	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου και έργου τέχνης του κελύφους του ξενοδοχείου CAVALIERI, ιδιοκτησίας Αιμιλίας και Σπυρίδωνος Φλαμπουριάρη, επί της οδού Καποδιστρίου 4, στην πόλη της Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/42813/2830/2-92003	ΦΕΚ 1498/Β/10-10-2003	Ορισμός όρων άσκησης υποβρύχιων δραστηριοτήτων με αναπνευστικές συσκευές, βαθυσκάφη ή άλλα μέσα επισκόπησης του βυθού, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15, παρ. 3, του Ν. 3028/2002 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς".
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/59538/3993/411-2003	ΦΕΚ 1726/Β/24-11-2003	Κήρυξη ως ενάλιου αρχαιολογικού χώρου, του θαλάσσιου χώρου στις ΝΔ ακτές της Νήσου Κέρκυρας, Νομού Κέρκυρας.
ΥΑ ΦΕΚ 1011/Β/7-7-2004/15-6-2004	ΦΕΚ 1011/Β/7-7-2004	Χαρακτηρισμός ως μνημείων τεσσάρων (4) γεφυριών (γεφύρι Αραδαριάς στη θέση Τρίκλινο, γεφύρι στη θέση Δούλι, γεφύρι Ντορίας και γεφύρι Κουρκουμέλη) με τον περιβάλλοντα χώρο του 20 μ. περιμετρικά, στο Δημοτικό Διαμέρισμα Αφρας του Δήμου Παρελίων Κέρκυρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/375/9973/28-2-1990	ΦΕΚ 1109/Β/22-7-2004	Διόρθωση σφάλματος στο ΦΕΚ 161/Β/153-1990.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/55614/1306/26-7-2004	ΦΕΚ 1433/Β/17-9-2004	Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κελύφους του κτιρίου επί της οδού Αγ. Πατέρων 11-13 και Δελβινιώτη στην πόλη της Κέρκυρας, φερομένης ιδιοκτησίας της Φιλαρμονικής Ένωσης Κερκύρας «Ο Καποδίστριας».
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/375/9973/28-2-1990	ΦΕΚ 1438/Β/20-9-2004	Διόρθωση Σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/375/9973/28-2-1990 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.

Αριθμός Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/77363/1844/14-12-2004	ΦΕΚ 1902/Β/22-12-2004	Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κτιρίου του παλαιού Δημοτικού Σχολείου στο Δημοτικό Διαμέρισμα Λιαπάδων Δήμου Παλαιοκαστριτών, Ν. Κερκύρας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/Γ/96743ΠΕ/2234/18-12005	ΦΕΚ 128/Β/3-2-2005	Χαρακτηρισμός ως μνημείου του μονότοξου λιθόκτιστου γεφυριού στη θέση "Πόρος" (ή "Βόλος") στο χείμαρρο Αστρακερής στο Δημοτικό Διαμέρισμα Κουρασάδων του Δήμου Εσπερίων.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2474/17262/3-4-1996	ΦΕΚ 1389/Β/7-10-2005	Διόρθωση σφάλματος στο τοπογραφικό σκαρίφημα της ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2474/17262 /3.4.1996 (ΦΕΚ 276/ Β/23.4.1996) απόφασης Υπουργού Πολιτισμού.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/91422/2371/1-12-2005	ΦΕΚ 1810/Β/22-12-2005	Χαρακτηρισμός ως μνημείων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3028/2002, των πέτρινων γεφυριών α) «Ζαμπέλη» στην κοιλάδα του Ρόπα και β) στην περιοχή «Ερμονες» του Δήμου Παρελίων.

Πηγή: Ενιαίος διαρκής κατάλογος των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδας του αρμόδιου Υπουργείου. (http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php)

6.2 ΛΕΥΚΑΔΑ

6.2.1 Φυσικό Περιβάλλον

6.2.1.1. Χλωρίδα - Πανίδα

Χαρακτηριστικό γνώρισμα του Λευκαδίτικου περιβάλλοντος είναι η μεγάλη βιοποικιλότητα ιδιαίτερα σε ό, τι αφορά τη χλωρίδα. Η Λευκάδα, όπως όλα τα Επτάνησα, λόγω των πολλών βροχοπτώσεων που χαρακτηρίζει το κλίμα τους, ανέπτυξε ένα πλούτο φυτικών ειδών. Φυτά σπάνιας ομορφιάς όπως οι παιόνιες στον ορεινό όγκο ή το Παγκράτιο που κατακλύζει την παραλιακή ζώνη, η Αρενάρια της Λευκάδας κλπ, αποτελούν ένα μικρό παράδειγμα. Παράλληλα η παραδοσιακή καλλιέργεια της ελιάς και του αμπελιού δημιουργούν εκτεταμένες ζώνες εναλλαγής χρωμάτων, ιδιαίτερα όλων των αποχρώσεων του πράσινου.

Στην Ελλάδα, με βάση την ταξινόμηση Braun-Blanquet, διαμορφώνονται πέντε κυρίως ζώνες βλάστησης, που έχουν διαμορφωθεί στον ελλαδικό χώρο με κριτήρια χλωριδικά, οικολογικά, φυσιογνωμικά και ιστορικά. Η Λευκάδα σύμφωνα με τον παρακάτω Χάρτη ταξινομείται στην Ευμεσογειακή ζώνη βλάστησης (*Quercetalia ilicis*) και συγκεκριμένα απαντώνται δύο υποζώνες, Θερμομεσογειακών διαπλάσεων της Ανατολικής Μεσογείου (*Oleo-Ceratonion*) και Μεσομεσογειακή διάπλαση Αρίας τύπος βαλκανικός και Ανατολικής Μεσογείου (*Quercion ilicis*).

Παρακάτω περιγράφονται τα σημαντικότερα είδη της χλωρίδας της Λευκάδας, καθώς και τα σημαντικότερα είδη πανίδας και ορνιθοπανίδας του νησιού. Τα φυτά που μπορεί να συναντήσει

κανείς στο Λευκαδίτικο χώρο είναι αμέτρητα. Παρακάτω παρουσιάζονται τα κυριότερα χωρισμένα σε ομάδες.

Χλωρίδα ορεινής Λευκάδας

Paeonia officinalis/ Paeonia mascula ή Παιώνια, *Stipa pennata* ή Στίπα, *Orchis Dactylorhiza* ή ορχιδέες, *Geum reptans*.

Μελισσοκομικά Φυτά

Ασφόδελος ή *Asphodelus luteus*, Βασιλικός *Ocimum* ή *basilicum*, Βοράγκο *Borago* ή *officinalis*, Δατούρα ή *Datura stramonium*, Δάφνη ή *Laurus nobilis*, Δρακοντιά ή *Arum maculatum*, Ευφόρμπια ή *Euphorbia* sp, Ίνουλα ή *Inula viscosa*, Κίστος ή *Cistus creticus*, Λυγαριά ή *Vitex agnus castus*, Μαντζουράνα ή *Origanum majorana*, Μάραθος ή *Foeniculum vulgare*, Μελισσόχορτο ή *Melissa officinalis*, Μέντα ή *Mentha pulegium*, Μήκων ή *Paraver rhoeas*, Μολόχα ή *Malva silvestris*, Νιγκέλα ή *Nigella damascena*, Πεντάνευρο ή *Plantago lanceolata*, Περικοκλάδα ή *Convolvulus arvensis*, Ραδίκι ή *Cichorium intybus*, Ρίγανη ή *Origanum heracleoticum*, Σπάρτο ή *Spartium junceum*, Υπερικό ή *Hypericum perforatum*, Χαμομήλι ή *Matricaria chamomilla*, Ψωραλέα ή *Psoralea bituminosa*, Αγιόκλημα ή *Lonicera etrusca*.

Χλωρίδα παραλιακής ζώνης

Αγριάγκαθα ή *Eryngium* sp., Αθάνατος ή *Agave americana*, Σπάρτο ή *Juncus acutus*, Παπαρούνα ή *Paraver rhoeas*, Αρενάρια ή *Arenaria Leucadica*, Κρίνος της Θάλασσας ή *Pangratiun maritimum*, Παπαρούνα της Θάλασσας ή *Glaucium flavum*, Μπαρμπαροσουκιά ή *Opuntia ficus indica*, Κρίταμο ή *Crithmum maritimum*, Αρμυρήθρα ή *Salicornia* sp., Πικραγγουριά ή *Ecballium elaterium*, Λαίποδας ή *Anthyllis hermaniae*.

Χλωρίδα νησιώτικου συμπλέγματος

- **Δενδρώδη:** Ελιά ή *Olea europea*, Κουτσουτιά ή *Cercis siliquastrum*, Αμπέλι ή *Vitis vinifera*, Αμυγδαλιά ή *Prunus amygdaliformis*, Βελανιδιά ή *Quercus*, Γκορτσιά ή *Pyrus amygdaliformis*, Κραίταγος ή *Crataegus monogyna*, Λεμονιά ή *Citrus limon*, Μεσπολιά ή *Eriobotrya japonica*, Πορτοκαλιά ή *Citrus communis*, Συκιά ή *Ficus carica*, Καρυδιά ή *Juglans regia*, Κισσός ή *Hedera helix*, Κότινος ή *Cotinus obovata*
- **Θαμνώδη:** Καλάμι ή *Arundo donax*, Αγριλίδα ή *Olea europea* var *siliquastrum* Πικροδάφνη ή *Nerium Oleander*.
- **Ποώδη:** Γάτα ή *Lagurus ovatus*, Δρακοντιά ή *Arum maculatum*, Καμπανούλα ή *Campanula* sp., Κέντρανθος ή *Centranthus ruber*, Τραγιά ή *Capsela bursa pastoris*, Φτερη ή *Dryopteris* sp., Χηνοπόδιο ή *Chenopodium*, Αγριοβρώμη ή *Avena fatua* Αγριοκαρώτο ή *Daucus* sp., Αγριοκρέμμυδο ή *Allium* sp., Αγριοσίταρο ή *Aegilops ovata*, Αστοιβή ή *Poterium spinosum*, Ασφάκα ή *Croton californicus*, Βλήτο ή *Amarantus vlitum*, Κουσκούτα ή *Cuscuta* sp., Λύκος ή *Orobancha* sp., Πολυτρίχι ή *Equisetum arvense*, Φλώμος ή *Verbascum Thapsiforme*, Ψαθί ή *Thypha* sp.

Όσον αφορά το Μεγανήσι, καθώς και τα γύρω μικρά νησιά (Κάστος κ.λπ.) με βάση την ταξινόμηση Braun-Blanquet, είναι ένα τυπικό δείγμα της Ευμεσογειακής Ζώνης Βλάστησης (*Quercetalia ilicis*) και συγκεκριμένα στην υποζώνη Μεσομεσογειακή διάπλαση Αρίας τύπος βαλκανικός και Ανατολικής Μεσογείου (*Quercion ilicis*). Η τυπική βλάστηση αυτού του αυξητικού χώρου είναι το πουργάρι, η τραχεία και χαλέπιος πεύκη, το σπάρτο, ρείκια η παραθαλάσσια άρκευθος.

Ειδικότερα, τα είδη χλωρίδας που απαντώνται στο νησί είναι:

Cupressus sempervires L. (κυπαρίσσι), *Pinus brutia* (τραχεία πεύκη), *Pinus halepensis* (χαλέπιος πεύκη), *Laurus nobilis* L. (δάφνη), *Quercus ilex* L. (αριά), *Quercus coccifera* L. (πουργάρι), *Pyrus pyraster* Burgsd. (αγριαπιδιά), *Cercis siliquastrum* L. (αγριοκουτσουπιά), *Myrtus communis* L. (μυρτιά), *Pistacia lentiscus* L. (σχίνος), *Spartium junceum* (σπάρτο), *Pistacia terebinthus* L. (κοκορεβιθιά), *Cistus incanus* L. (λαδανία), *Erica manipuliflora* Salisb. (αρίκι), *Olea europaea* var. *silvestris* L. (αγριλίδα), *Olea europaea* L. (ελιά), *Calycotom villosa* Link. (ασπάλαθος), *Origanum vulgare*, *Thymus capitatus*, *Cyclamen hederifolium* Aiton.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ - LÉGENDE

	Θερμομεσογειακές διακλάσεις (Oleo-Ceratonion) Ανατολικής Μεσογείου Végétation thermoméditerranéenne (Type est méditerranéen).
	Μεσομεσογειακή διάπλαση Αρίας (<i>Quercion ilicis</i>) τύπος βαλκανικός και Ανατολικής Μεσογείου. Végétation mesoméditerranéenne du chêne vert (Type balkanique et est méditerranéen).
	Υπομεσογειακή διάπλαση (Ostryo - Carpinion). Végétation supraméditerranéenne à <i>Carpinus orientalis</i> (<i>Carpinus orientalis</i> , <i>Ostrya carpinifolia</i> , <i>Quercus frainetto</i> , <i>Qu. pubescens</i>).
	Διαπλάσεις θερμοφίλων υποηπειρωτικών φυλλοβόλων δρυών. Sapiniées subcontinentales thermophiles.
	Όρομεσογειακή διάπλαση κεφαλληνιακής Έλάτης (και μαύρης Πεύκης) Végétation oroméditerranéenne à <i>Abies cephalonica</i> (et <i>Pinus nigra</i>).
	Όρομεσογειακή διάπλαση Κυπαρίσσου. Végétation oroméditerranéenne à <i>Cypripis</i> .
	Όρομεσογειακή διάπλαση Όξυας - υβριδογενούς Έλάτης. Végétation oroméditerranéenne à <i>Fagus moesiaca</i> et <i>Abies borisii regis</i> .
	Όρομεσογειακή διάπλαση μαύρης Πεύκης. Végétation oroméditerranéenne, facies à <i>Pinus nigra</i> .
	Όρομεσογειακή διάπλαση δασικής Πεύκης, Έρυθρελάτης. Végétation oroméditerranéenne (étage supérieur) à <i>Pinus silvestris</i> , <i>Picea excelsa</i> , <i>Fagus sylvatica</i> .
	Άλσιωνικές παρακοσμίμες διαπλάσεις δέλτα εκβολών. Végétation azonale des plaines alluviales (Delta) à <i>Ulmus</i> , <i>Populus</i> , <i>Salix</i> , <i>Ainus</i> , <i>Fraxinus oxycarpa</i> .

Εικόνα 6-12: Χάρτης Βλαστήσεως της Ελλάδος, του Τομέα Δασικής Σταθμολογίας, του Ιδρύματος Δασικών Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας (κλίμακα 1:1.000.000)

Σχετικά με την **Πανίδα** της Λευκάδας, συνοπτικά τα σημαντικότερα είδη πανίδας που συναντώνται είναι τα παρακάτω:

Θηλαστικά: λαγός (*Lepus europaeus*), αλεπού (*Vulpes vulpes*), ασβός (*Meles meles*), νυφίτσα (*Mustela nivalis*), σκαντζόχοιρος (*Erinaceus concolor*), αγριοκούνελο, νυχτερίδα (*Pipistrellus pipistrellus*), νυχτερίδα (*Pipistrellus kuhlii*), σταχτοποντικός (*Mus musculus*), μαυροποντικός (*Rattus rattus*).

Ορνιθοπανίδα:

- Πτηνά παραμένοντα όλο το χρόνο: πέρδικα (*Alectoris sp.*), σπουργίτης, καρακάξα (*Pica pica*), κουρούνα (*Cervus corone*), αγριοπερίστερο (*Columba corone*), κόρακας (*Corvus coras*), δρυοκολάπτης
- Πτηνά διερχόμενα: μπεκάτσα (*Scolopax rusticola*), τσίχλα (*Turdus philomelos*), κοτούφι (*Turdus sp.*), τρυγόνι (*Streptopelia turtur*), χελιδόνι, συκοφαγός (*Oriolus oriolus*), πετροχελιδόνο (*Ptyonoprogne rupestris*)

Ερπετά: οχιά (*Vipera ammodytes*), δενδρογαλιά (*Coluber gemonensis*), λωρίτης, μεσογειακή χελώνα (*Testudo hermanni*)

Στο Μεγανήσι συναντώνται κάποια είδη πτηνών και θηλαστικών, όπως: *Lepus europaeus* L. (λαγός), *Vulpes vulpes* L. (αλεπού), *Meles meles* (L) (ασβός), *Mustela nivalis* L. (νυφίτσα), *Erinaceus europaeus* (L) (ακανθόχοιρος), *Columba palubus* L. (φάσα), *Accipiter nisus* L. (ξεφτέρι), *Alectoris graeca* (πέρδικα), *Scolopax rusticola* L. (μπεκάτσα), *Cuculus canorus* L. (κούκος), *Otus scorp* L. (γκιώνης), *Athene noctua* (κουκουβάγια), *Merops ardiaster* L. μελισσοφάγος), *Pica pica* L. (καρακάξα), *Oriolus oriolus* L. (συκοφάγος), *Turdus merula* L. (κότσυφας), *Vipera lebetina* L. & *ammodytes* (L) (οχιά) και *Malpolon monssressulanus* (σαϊτάρι).

6.2.1.2. Προστατευόμενες Περιοχές

Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

Στη Λευκάδα απαντώνται τα παρακάτω Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (Τ.Ι.Φ.Κ.):

Πίνακας 6-18: Τ.Ι.Φ.Κ. στους Δήμους Λευκάδος και Μεγανησίου

Όνομασία	Κωδικός
Βόρεια λιμνοθάλασσα (Παλιώνης Αβλιμών) Λευκάδας	AT1011055
Ανατολική Λιμνοθάλασσα και Αλυκές Λευκάδας	AT1011054
Χερσόνησος Νυδρίου Λευκάδας	AT1011052
Νησάκι Μαδουρή Λευκάδας	AT1080114
Νησίδα Σπάρτη Λευκάδας	AT1011058
Νησίδα Σκορπίδι Λευκάδας	AT1011062
Νησίδα Σκορπιός Λευκάδας	AT1011053
Νήσος Κάλαμος	AT2011103

Πηγή: Φιλότης, ΕΜΠ

Εικόνα 6-13: Τ.Ι.Φ.Κ. του Ν. Λευκάδας

Περιοχές Δικτύου Natura 2000

Οι περιοχές του δικτύου NATURA 2000, αποτελούνται από δύο κατηγορίες περιοχών: από τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και από τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τα Πουλιά σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ. Στους Δήμους Λευκάδας και Μεγανησίου έχουν καταγραφεί και οριοθετηθεί δύο περιοχές σημαντικές προς προστασία και διαχείριση στα πλαίσια του Προγράμματος «Φύση 2000» οι οποίες φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 6-19: Περιοχές NATURA 2000 στους Δ. Λευκάδας και Μεγανησίου

Κωδικός Τύπου	Είδος Τύπου	Ονομασία Τύπου	Έκταση (ha)
GR2240001	ΕΖΔ /ΖΕΠ	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣΑΥΛΙΜΩΝ) & ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	2143,4
GR2240002	ΕΖΔ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΟΡΤΑΤΩΝ (ΛΕΥΚΑΔΑ)	1255,59

Πηγή: ΥΠΕΚΑ

Εικόνα 6-14: Περιοχές Natura 2000 των Δήμων Λευκάδας και Μεγανησίου

Καταφύγια Άγριας Ζωής

Ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής ορίζεται η περιοχή στην οποία απαγορεύεται το κυνήγι κάθε θηράματος, με σκοπό την προστασία και την ανάπτυξη των πληθυσμών των θηραμάτων και των λοιπών ειδών της άγριας πανίδας ως και των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας.

Ιδρύονται καταφύγια άγριας ζωής, σε δασικές, δασοσκεπείς, χορτολιβαδικές, ελώδεις, υγροτοπικές, αγροτικές, παράχθιες, παραλίμνιες και παράκτιες εκτάσεις, καθώς και σε ερημονησίδες, με την προϋπόθεση ότι οι εκτάσεις αυτές, είτε είναι απαραίτητες για την διατροφή, διαχείμανση, αναπαραγωγή ή την διάσωση των ειδών της άγριας πανίδας ή αυτοφυούς χλωρίδας, είτε είναι απαραίτητες για την επιβίωση ενός ή περισσότερων ειδών της άγριας πανίδας, ή αυτοφυούς χλωρίδας που είναι μοναδικά, σπάνια ή απειλούνται με εξαφάνιση ή είτε αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα τύπου βιοτόπου. (Παράγραφος 5 του άρθρου 57 του Ν 2637/98).

Στους Δήμους Λευκάδας και Μεγανησίου απαντώνται τα παρακάτω καταφύγια άγριας ζωής:

Πίνακας 6-20: Καταφύγια Άγριας Ζωής στους Δήμους Λευκάδας και Μεγανησίου

Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (ha)	Νομοθεσία
Δ.Δ Καρυάς, Εξάνθειας, Αγ.Ηλία, Νικολή Δήμου Καρυάς, Σφακιωτών, Απολλωνίων και Ελλομένου	K768	3300	ΦΕΚ 170B/18.02.03 Τροποποίηση

Εικόνα 6-15: Καταφύγια άγριας ζωής των Δήμων Λευκάδας και Μεγανησίου

Βιότοποι CORINE

Οι σημαντικοί βιότοποι διακρίνονται για την παρουσία σε αυτούς απειλούμενων ειδών της ελληνικής χλωρίδας και πανίδας. Ως απειλούμενα χαρακτηρίζονται τα είδη που κινδυνεύουν άμεσα να εξαφανιστούν (κινδυνεύοντα), αυτά που μπορεί να βρεθούν σε κατάσταση κινδύνου (τρωτά) και αυτά που είναι ευάλωτα διότι έχουν μικρούς πληθυσμούς (σπάνια). Η κατάσταση των βιοτόπων, των ειδών χλωρίδας και πανίδας και γενικότερα του οικολογικού πλούτου της ελληνικής φύσης παραμένει ακόμα πολύ καλή σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Ωστόσο, το φυσικό περιβάλλον υποβαθμίζεται ραγδαία από αυξανόμενες πιέσεις, όπως οι έγγειες βελτιώσεις, η διάνοιξη ορεινών ή παράκτιων δρόμων, η επέκταση της δόμησης, η κατασκευή τεχνικών έργων με ανεπαρκείς

περιβαλλοντικές προδιαγραφές, οι δασικές πυρκαγιές, η υπερβόσκηση, η παράνομη θήρα και αλιεία, η ανεξέλεγκτη αναψυχή ή τουριστική δραστηριότητα και η ρύπανση.

Πίνακας 6-21: Βιότοποι Corine στους Δήμους Λευκάδας και Μεγανησίου

Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (ha)
Περιοχή Χορτάτων Λευκάδας	A00040041	323,08
Λιμνοθάλασσα Παλιόνη / Αυλαίμων / Αλυκές Λευκάδας	A00010307	1466,72

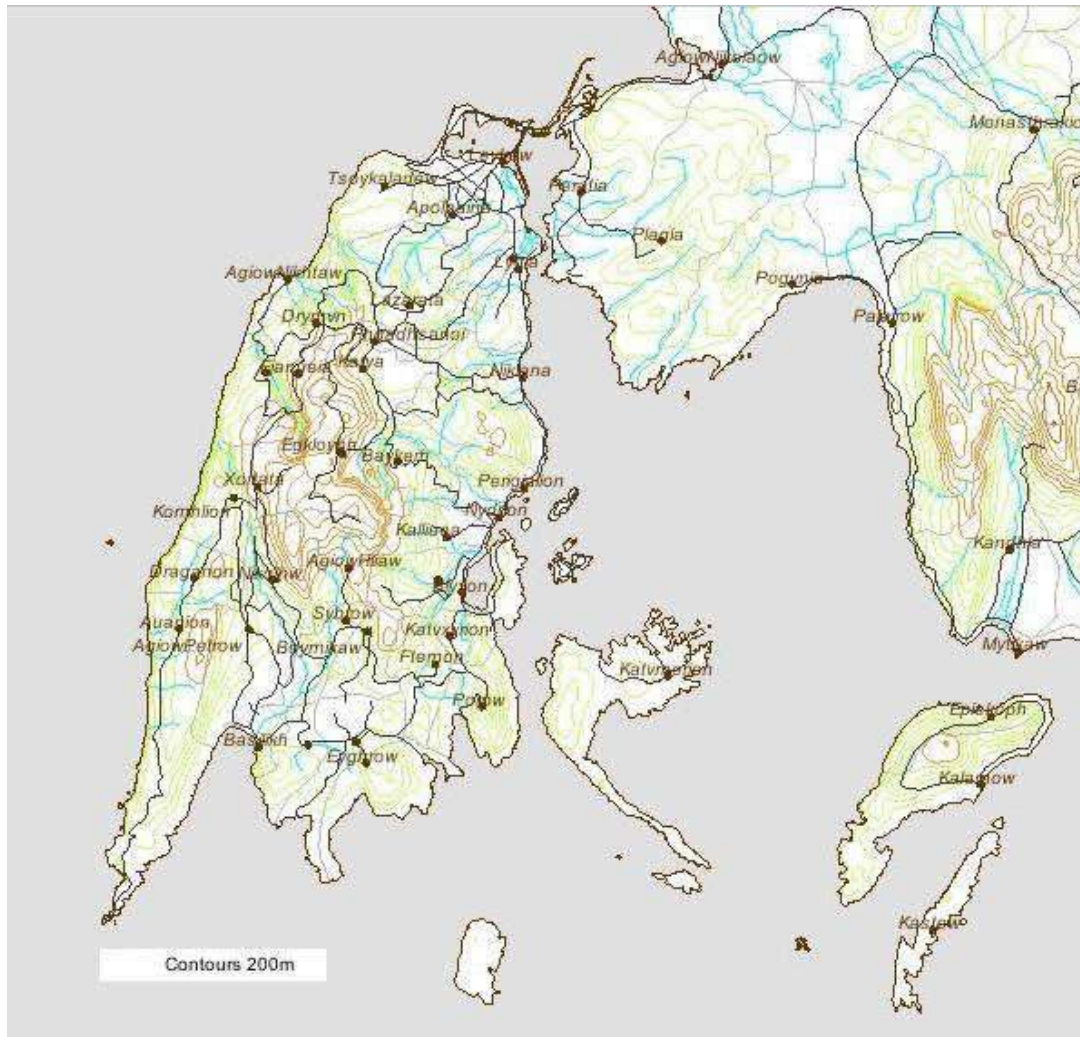
Εικόνα 6-16: Βιότοποι Corine στους Δήμους Λευκάδας και Μεγανησίου

6.2.2 Έδαφος και Γεωλογία της Περιοχής

6.2.2.1 Μορφολογία - Έδαφος

Η Λευκάδα είναι νησί του Ιονίου πελάγους και ανήκει στο νησιωτικό σύμπλεγμα των Επτανήσων. Βρίσκεται ανάμεσα στην Κέρκυρα και την Κεφαλονιά. Βρίσκεται πολύ κοντά στις ακτές της δυτικής ηπειρωτικής Ελλάδας. Μια πολύ στενή λωρίδα θάλασσας τη χωρίζει από την Αιτωλοακαρνανία και μια πλωτή κινητή γέφυρα, μήκους 50 μέτρων, τη συνδέει μαζί της.

Η Λευκάδα, με έκταση 302,5 τετραγωνικά χιλιόμετρα είναι το τέταρτο σε μέγεθος νησί των Επτανήσων. Μαζί με τα νησάκια, Μεγανήσι, Κάλαμο, Καστό, Σκορπιό, Σκορπίδι, Μαδουρή, Σπάρτη, Θηλειά, Κυθρό κι άλλα μικρότερα γύρω από αυτά, συναποτελεί διοικητικά τον (πρώην καποδιστριακό) Νομό της Λευκάδας, που έχει ως πρωτεύουσα την ομώνυμη πόλη και χωρίζεται σε 6 Δήμους (Λευκάδας, Ελλομένου, Απολλωνίων, Καρυάς, Σφακιωτών και Μεγανησίου) και 2 κοινότητες (Καλάμου και Καστού).

Εικόνα 6-17: Μορφολογικός χάρτης των Δήμων Λευκάδας και Μεγανησίου

Το έδαφος της Λευκάδας είναι κατά το 70% ορεινό. Έχει ψηλά βουνά με ψηλότερη κορυφή στο κέντρο τα Σταυρωτά (1.182 m). Ακολουθούν η Ελάτη (1.126 m), ο Αη Λιας (1.014 m) και το Μέγα Όρος (1.012 m). Στη δυτική πλευρά της που είναι απόκρημνη, βρίσκονται πολλές εκτεταμένες παραλίες με άμμο. Διαθέτει, επίσης στενά οροπέδια, εύφορες κοιλάδες και φαράγγια με πλούσια βλάστηση.

Το νησί έχει αρκετές πηγές, όπως οι ονομαστές πηγές της Κερασιάς στο Σύβρο, χείμαρρους που κάποτε είναι ορμητικοί και σχηματίζουν μικρούς καταρράκτες, όπως ο Δημοσάρης στην περιοχή του Νυδριού και εντυπωσιακά φαράγγια σαν αυτά της Μέλισσας στους Σφακιώτες και των Χαραδιάτικων.

Οι δύο λιμνοθάλασσες, στο βόρειο τμήμα του νησιού, αποτελούν σημαντικούς υδροβιότοπους για πολλά είδη πτηνών.

Πλούσιος είναι ο θαλάσσιος διαμελισμός της Λευκάδας. Αποτελείται από εντυπωσιακές ακτές, χερσονήσους, ακρωτήρια -με ξεχωριστό το ακρωτήριο Λευκάτα -όρμους που αποτελούν εξαιρετικά φυσικά λιμάνια όπως του Βλυχού, των Συβότων, της Ρούδας στα ανατολικά της Λευκάδας και της Βασιλικής στη νότια πλευρά. Πολλοί διαδοχικοί όρμοι υπάρχουν και στο Μεγανήσι, που δημιουργούν μικρά εντυπωσιακά φιόρδ.

6.2.2.2. Υδρογεωλογία

Οι γεωλογικοί σχηματισμοί της Λευκάδας (και των γύρω μικρών νησιών) διακρίνονται υδρολιθολογικά σε τρεις διαφορετικές ενότητες, στους υδροπερατούς, στους ημιπερατούς και στους πρακτικά αδιαπέρατους (Σκαγιάς, 1999).

Στους υδροπερατούς σχηματισμούς εντάσσονται οι ασβεστόλιθοι του Ιουρασικού – Κατ. Σενώνιου, του Ανωτ. Σενωνίου, του Ανωτ. Τριαδικού -Λιάσιου του Παλαιόκαινου -Ανωτ. Ηώκαινου της Ιόνιας ζώνης και του Κενομάνιου – Μαιστρίχτιου της Ζώνης Παξών.

Ως ημιπερατοί χαρακτηρίζονται οι θαλάσσιες αποθέσεις του Ανωτ. (ενίοτε και Μέσου) Μειόκαινου και οι σύγχρονες προσχώσεις κοιλάδων και πεδιάδων και παράκτιες αποθέσεις του Ολόκαινου.

Τέλος, ως πρακτικά, αδιαπέρατοι χαρακτηρίζονται ο κρυπτοφλύσσης (Μειόκαινο) της Ζώνης Παξών.

1. ΥΔΡΟΛΟΓΙΑ

ΠΟΡΕΙΕΣ ΕΞΗΜΑΤΩΣΙΣ

Κελεύθες προεπιλεγμένες εκθέσεις παρατηρητών υδρομετεωρολογίας

Προβλεπόμενες οι αλλαγές υδρομετεωρολογίας, εκθέσεις και ονόματα της Ομάδας, οι λεπτομέρειες της έκθεσης εκθέσεις και οι πληροφορίες για το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν, καθώς και το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν.

Κελεύθες με μετρήσεις υδρομετεωρολογίας

Προβλεπόμενες οι αλλαγές υδρομετεωρολογίας, εκθέσεις και ονόματα της Ομάδας, οι λεπτομέρειες της έκθεσης εκθέσεις και οι πληροφορίες για το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν, καθώς και το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν.

Κελεύθες με μετρήσεις υδρομετεωρολογίας

Προβλεπόμενες οι αλλαγές υδρομετεωρολογίας, εκθέσεις και ονόματα της Ομάδας, οι λεπτομέρειες της έκθεσης εκθέσεις και οι πληροφορίες για το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν, καθώς και το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν.

ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΕΞΗΜΑΤΩΣΙΣ

Προβλεπόμενες οι αλλαγές υδρομετεωρολογίας, εκθέσεις και ονόματα της Ομάδας, οι λεπτομέρειες της έκθεσης εκθέσεις και οι πληροφορίες για το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν, καθώς και το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν.

Κελεύθες με μετρήσεις υδρομετεωρολογίας

Προβλεπόμενες οι αλλαγές υδρομετεωρολογίας, εκθέσεις και ονόματα της Ομάδας, οι λεπτομέρειες της έκθεσης εκθέσεις και οι πληροφορίες για το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν, καθώς και το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΔΙΑΠΕΡΑΤΟΙ ΕΞΗΜΑΤΩΣΙΣ

Εκθέσεις

Εκθέσεις υδρομετεωρολογίας, εκθέσεις και ονόματα της Ομάδας, οι λεπτομέρειες της έκθεσης εκθέσεις και οι πληροφορίες για το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν, καθώς και το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν.

Μεταφορικές εκθέσεις

Εκθέσεις υδρομετεωρολογίας, εκθέσεις και ονόματα της Ομάδας, οι λεπτομέρειες της έκθεσης εκθέσεις και οι πληροφορίες για το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν, καθώς και το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν.

Πλάσματα και υδρομετεωρολογίας

Εκθέσεις υδρομετεωρολογίας, εκθέσεις και ονόματα της Ομάδας, οι λεπτομέρειες της έκθεσης εκθέσεις και οι πληροφορίες για το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν, καθώς και το είδος των μετρήσεων που θα γίνουν.

2. ΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Ρήγμα - οριζόντιο κλάσμα

Επιπέδωση - Επικλίση

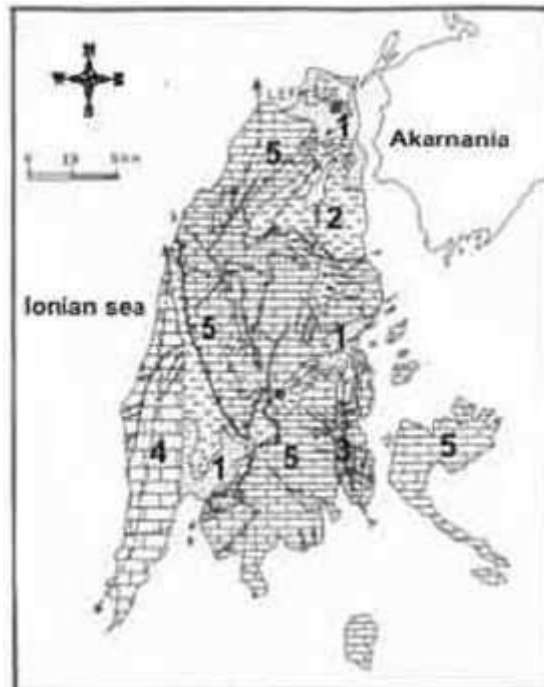
Όραση υδρομετεωρολογίας

Εικόνα 6-18: Υδρολιθολογικός Χάρτης των Δήμων Λευκάδας και Μεγανησίου

6.2.2.3. Γεωλογικά Χαρακτηριστικά

Οι Δήμοι Λευκάδας και Μεγανησίου ανήκουν γεωλογικά στη ζώνη των Παξών και στην Ιόνια ζώνη. Στην γεωλογική δομή της νήσου λαμβάνουν μέρος αλπικοί, μολασικοί και μεταλικοί σχηματισμοί. Διακρίνουμε:

1. Πλειστοκαινικές και κυρίως Ολοκαινικές παράκτιες αποθέσεις.
2. Μειοκαινικές μάργες και ψαμμίτες.
3. Κατά τόπου εμφανίσεις του φλύσχη της Ιονίου.
4. Ασβεστόλιθους της Απουλίας ζώνης στο ΝΔ τμήμα του νησιού.
5. Την ασβεστολιθική σειρά της Ιόνιας ζώνης.

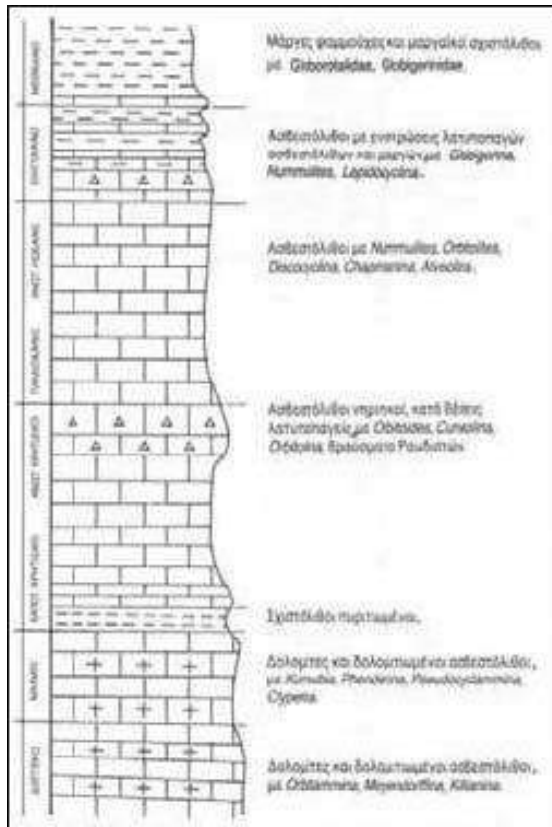

Εικόνα 6-19: Γεωλογικός Χάρτης Λευκάδας (Ροντογιάννη-Τσιαμπάου, 1997)

Η ζώνη των Παξών στρωματογραφικά αποτελείται από επιφανειακούς μειοκαινικούς σχηματισμούς οι οποίοι είναι μαργαικοί, συχνά ψαμμούχοι εναλλασσόμενοι με λατυποπαγείς ασβεστόλιθους. Η Ιόνια ζώνη είναι επωθημένη προς τα δυτικά πάνω στη ζώνη των Παξών. Οι επιφανειακοί της μειοκαινικοί σχηματισμοί είναι αποθέσεις μολασικών ιζημάτων μεγάλου πάχους (κυρίως μάργες και

λιγότερο ψαμμίτες, με ενστρώσεις μαργαικών ασβεστόλιθων και λατυποκροκαλοπαγών) που επικάθονται στο φλύσχη².

Στον Κάλαμο και στον Καστό απαντώνται, επίσης, ασβεστόλιθοι της Απουλίας ζώνης και η ασβεστολιθική σειρά της Ιόνιας ζώνης.

Εικόνα 6-20: Στρωματογραφική στήλη της ζώνης Παξών (Κατσικάτσος, 1992)

Εικόνα 6-21: Στρωματογραφική στήλη της Ιόνιας ζώνης (Dercourt et al. 1980)

6.2.2.4. Τεκτονική

Η νήσος Λευκάδα, τμήμα των δυτικών Ελληνίδων οροσειρών και τοποθετημένη γεωτεκτονικά στο μέτωπο του Ελληνικού ορογενετικού τόξου, μεταξύ των φλοιών Ευρώπης και Ανατ. Μεσογείου που συγκλίνουν, αποτελεί πεδίο εκδήλωσης σεισμικών γεγονότων, συχνά καταστροφικών, όπως αυτών που την έπληξε στις 14 Αυγούστου 2003 (08:30 π.μ.) με μέγεθος 6,4R.

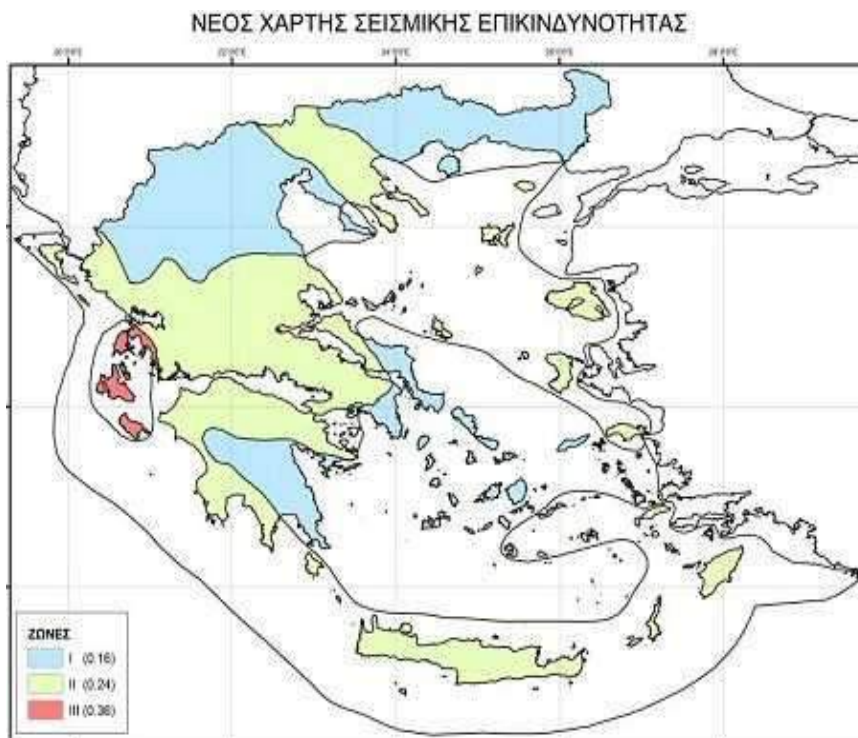
Η έντονη ανοδική της κίνηση κατά το πρόσφατο γεωλογικό παρελθόν, λόγω της νεοτεκτονικής παραμόρφωσης και ο κατατεμαχισμός της κατά τη νεοτεκτονική περίοδο από μεγάλα ρήγματα (επικρατούσας διεύθυνσης ΒΒΔ – ΝΝΑ) έχουν διαμορφώσει ένα έντονο μορφολογικό ανάγλυφο με

² Φαινόμενα ρευστοποίησης που προκλήθηκαν απο το σεισμό της Λευκάδας 14/08/03, Δελτίο της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρίας τομ. XXXVI, 2004, Πρακτικά 10^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου, Θεσ/νίκη Απρίλιος 2004

κατά τόπους έντονα τα φαινόμενα της κατά βάθος διάβρωσης, που σχηματίζουν βαθιές κοιλάδες και δημιουργούν κατά μήκος των ακτών απότομα φυσικά πρανή, των οποίων οι επιφάνειες ταυτίζονται στις περισσότερες των περιπτώσεων με ενεργές επιφάνειες ρηγμάτων.

6.2.2.5. Σεισμική Δραστηριότητα

Η σεισμικότητα της περιοχής καθορίζεται από τον ισχύοντα Αντισεισμικό Κανονισμό με βάση την κατάταξη των μειζόνων αστικών περιοχών. Σύμφωνα με τον ισχύοντα Ελληνικό Αντισεισμικό Κανονισμό (ΕΑΚ) του 2003 (Υ.Α. Δ17α/115/9/ΦΝ275/2003, ΦΕΚ 1154/Β`/12.8.2003), οι Δήμοι Λευκάδας και Μεγανησίου κατατάσσονται στην κατηγορία ΙΙΙ. Η επιτάχυνση εδάφους που αντιστοιχεί στη ζώνη αυτή είναι $A = \alpha \times g$, όπου $\alpha = 0,36$.

Εικόνα 6-22: Χάρτης σεισμικής επικινδυνότητας (Ε.Α.Κ., 2003)

Το ελληνικό τόξο ξεκινώντας από την Κεφαλονιά, διασχίζει το νότιο Ιόνιο ανατολικά της Πελοποννήσου και περνώντας νότια της Κρήτης καταλήγει στη Ρόδο. Είναι το όριο επαφής και σύγκλισης της αφρικανικής με την ευρασιατική λιθοσφαιρική πλάκα, που η πρώτη βυθίζεται με ταχύτητα περίπου 4,5 cm τον χρόνο κάτω από τη δεύτερη. Η μεγαλύτερη σεισμική δραστηριότητα παρουσιάζεται στο δυτικό τμήμα του Ελληνικού Τόξου, όπου και σημειώθηκαν ισχυρές δονήσεις στον θαλάσσιο χώρο νοτίως της Καλαμάτας και μεταξύ Λευκάδας -Πρέβεζας. Στο δυτικότερο άκρο του Ελληνικού Τόξου, εντοπίζεται και το σεισμικό «τρίγωνο του διαβόλου», ένας χώρος με ιδιαίτερα

τεκτονικά χαρακτηριστικά που τον κατατάσσουν στην πρώτη θέση της λίστας των περιοχών υψηλότερης σεισμικότητας στο Αιγαίο και στην Ευρώπη.

Κατά μήκος των ακτών της Δυτικής Ελλάδας από την Κέρκυρα ως τη Δυτική Κρήτη, η σεισμική δραστηριότητα μπορεί να διακριθεί γενικά σε τρεις περιοχές.

Η πρώτη περιοχή βρίσκεται βορείως της Λευκάδας και η σεισμική δραστηριότητα εκεί οφείλεται σε συμπιεστικές δυνάμεις περίπου ανατολικής -δυτικής διεύθυνσης (κάθετες στη διεύθυνση των ακτών της Δυτικής Ελλάδας).

Η δεύτερη περιοχή βρίσκεται νοτίως της Κεφαλονιάς και αποτελεί το δυτικό τμήμα του Ελληνικού Τόξου. Η σεισμική δραστηριότητα εκεί οφείλεται στη σύγκλιση μεταξύ της αφρικανικής πλάκας και του Αιγαίου και της κατάδυσης της πρώτης κάτω από τη δεύτερη. Αποτέλεσμα της κατάδυσης αυτής είναι και η εκδήλωση σεισμικής δραστηριότητας ενδιάμεσου βάθους (εστιακά βάθη σεισμών μεγαλύτερα των 60 χιλιομέτρων) κάτω από την Πελοπόννησο και ανατολικά αυτής περίπου ως τον χώρο των Κυκλάδων.

Η τρίτη περιοχή βρίσκεται μεταξύ των δύο προηγούμενων, στον ευρύτερο χώρο της Κεφαλονιάς, από τη Ζάκυνθο ως τη Λευκάδα. Η σεισμική δραστηριότητα εδώ εκδηλώνεται κυρίως κατά μήκος ενός ρήγματος, το οποίο έχει διεύθυνση ΒΑ - ΝΔ. Με άλλα λόγια, η σεισμική δραστηριότητα στον χώρο αυτό εκδηλώνεται επειδή έχουμε μια οριζόντια κίνηση του χώρου νοτίως του ρήγματος προς τα νοτιοδυτικά (προς τη Μεσόγειο) και του χώρου βορείως του ρήγματος προς τα βορειοανατολικά (προς την Πίνδο). Η συνολική σχετική κίνηση κοντά στο ρήγμα αυτό είναι της τάξεως των 25 χιλιοστών ανά έτος³.

Εικόνα 6-23: Το «ελληνικό τόξο»

³ <http://www.seismoi.gr/toellinikotoxo.htm>

Η Λευκάδα έχει υποστεί αρκετές ζημιές από ισχυρούς σεισμούς στο παρελθόν.

Πίνακας 6-22: Ισχυροί σεισμοί στη Λευκάδα τον 20^ο αιώνα

Ημερομηνία	Ms
21 Δεκεμβρίου 1820	6,4
24 Μαΐου 1911	5,3
27 Νοεμβρίου 1914	6,3
22 Απριλίου 1948	6,5
30 Ιουνίου 1948	6,4
14 Αυγούστου 2003	6,4

6.2.2.6. Εδαφομηχανικές Ιδιότητες – Κατολισθητικά Φαινόμενα

Στην γεωλογική δομή της νήσου της Λευκάδας, όπως προαναφέρθηκε, λαμβάνουν μέρος αλπικοί, μολασσικοί και μεταλπικοί σχηματισμοί. Οι σχηματισμοί αυτοί ενδιαφέρουν από άποψη γεωμηχανικών – γεωτεχνικών χαρακτηριστικών, αφού εξετάζεται η συμπεριφορά τους, ως προς το κατά πόσο επιδεκτικοί είναι στην εκδήλωση κατολισθήσεων.

Οι αλπικοί σχηματισμοί ανήκουν στις ενότητες Παξών και Ιόνια. Η ενότητα Παξών καταλαμβάνει το νοτιοδυτικό τμήμα της νήσου (χερσόνησος Αθανίου), είναι δε κατακερματισμένη από νεοτεκτονικά ρήγματα, τα οποία και διαμορφώνουν τις απότομες ακτές στην περιοχή αυτή (Πόρτο Κασίκι, Ακρωτήριο Δουκάτο). Εκπροσωπείται από τα ανθρακικά ιζήματα της ανωτέρας ασβεστολιθικής σειράς και από τα ιζήματα της κλαστικής σειράς του φλύσχη.

Η Ιόνια ενότητα καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της νήσου και περιλαμβάνει ιζήματα ηλικίας μεταξύ Αν. Τριαδικού και Ολιγοκαίνου. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον από αυτά παρουσιάζουν οι ασβεστόλιθοι της Βίγλας, λόγω του έντονου κατακερματισμού τους από πυκνές ζώνες διακλάσεων και της δολομιτώσεως που έχουν υποστεί, οι λατυποπαγείς ασβεστόλιθοι του ανωτέρου τμήματος της ανθρακικής σειράς, επίσης, λόγω του κατακερματισμού τους από δίκτυο διακλάσεων και τέλος ο φλύσχη. Και οι τρεις αυτοί σχηματισμοί εμφανίζουν χαμηλούς δείκτες γεωμηχανικών χαρακτηριστικών με αποτέλεσμα να εκδηλώνουν κατολισθητικά φαινόμενα, ιδίως όταν σχηματίζουν φυσικά πρηνή.

Οι μολασσικοί σχηματισμοί, επίσης, εμφανίζουν κακούς γεωμηχανικούς δείκτες, λόγω της ιδιαίτερης λιθολογίας των (μάργες, μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι, ψαμμίτες και λατυποκροκαλοπαγή), αλλά η γεωμετρία των οριζόντων των στρωμάτων (σχεδόν οριζόντια) δεν ευνοεί την εκδήλωση κατολισθήσεων. Είναι δυνατόν βέβαια να εκδηλωθούν τέτοια φαινόμενα, οσάκις υπάρχουν αθρωπογενείς παρεμβάσεις, π.χ. στην περίπτωση όπου ο δρόμος τέμνει εγκάρσια προς την παράταξη τους τα στρώματα της μολασσικής ακολουθίας, όπως συμβαίνει μεταξύ Λαζαράτων και πόλεως Λευκάδας.

Από τους μεταλπικούς σχηματισμούς ιδιαίτερο ενδιαφέρον, από άποψη κατολισθητικών φαινομένων, παρουσιάζουν τα σύγχρονα πλευρικά κορήματα, εξαιτίας κυρίως της μικρής γωνίας εσωτερικής τριβής (χαλαρά συνδεδεμένα ή ασύνδετα χερσογενή ιζήματα) και της ασταθούς, πολλές

φορές θέσεως ισορροπίας των, καθώς βρίσκονται κατά μήκος απότομων πρανών διαμορφωμένων συνήθως από ρηξιγενείς ζώνες.

Οι λιμναίες, λιμνοθάλασσες και παράκτιες αποθέσεις στην περιοχή της λιμνοθάλασσας της πόλεως Λευκάδας (βόρεια απόληξη της νήσου) δεν παρουσιάζει κατολισθητικά φαινόμενα λόγω της μορφολογικής των θέσεως. Αναπτύσσονται όμως εδώ καθιζήσεις και μετακινήσεις μαζών κατά την κατακόρυφη έννοια από φαινόμενα ρευστοποίησης και εκτίναξης νερού και άμμου⁴.

6.2.3. Υδατικοί Πόροι

6.2.3.1. Επιφανειακά Υδατα

Η Π.Ι.Ν. ανήκει υδρολογικά στα ακόλουθα Υδατικά Διαμερίσματα (βλέπε και ακόλουθη Εικόνα):

- στο Υδατικό Διαμέρισμα Βόρειας Πελοποννήσου (ΥΔ 02)
- στο Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ 04) και
- στο Υδατικό Διαμέρισμα Ηπείρου (ΥΔ 05).

Εικόνα 6-24: Υδατικά Διαμερίσματα, Π.Ι.Ν.

⁴ Η Γεωγραφική κατανομή των κατολισθήσεων στον σεισμό της Λευκάδας (14/08/03) και παράγοντες που ευνοούν την εκδήλωσή τους, Ε. Λέκκας, Ε. Βερυκίου, Γ. Δανάμος, Σ. Λόζιος, Ε. Σκούρτσος

Ακολούθως δίνονται συνοπτικά περιγραφικά στοιχεία των Υδατικών Διαμερισμάτων, εντός των οποίων βρίσκεται η Π.Ι.Ν:

- Το Υδατικό Διαμέρισμα Βόρειας Πελοποννήσου (ΥΔ 02), εκτείνεται γεωγραφικά στη βόρεια Πελοπόννησο. Εντός των ορίων του βρίσκονται, επίσης, τα νησιά Κεφαλονιά, Ιθάκη και Ζάκυνθος. Στα νότια, συνορεύει με τα Υδατικά Διαμερίσματα Δυτικής και Ανατολικής Πελοποννήσου (ΥΔ 01 και 03 αντίστοιχα). Η συνολική έκταση του ΥΔ02 είναι 7.397 km². Από διοικητικής άποψης, σε αυτή την έκταση περιλαμβάνονται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, οι Περιφερειακές Ενότητες Αργολίδας, Κορινθίας, Αχαΐας, Ηλείας, Κεφαλληνίας, Ιθάκης και Ζακύνθου. Το Υδατικό Διαμέρισμα Βόρειας Πελοποννήσου οριοθετείται στο χερσαίο τμήμα του από τον υδροκρίτη που ξεκινά από το ακρωτήριο Κατάκωλο, συνεχίζει στους ορεινούς όγκους Φολόη, Λάμπεια, Ερύμανθο, Αροάνεια, στο υψίπεδο Καλαβρύτων, στο νότιο όριο της κλειστής λεκάνης Φενεού, στους ορεινούς όγκους του Ολιγύρτου, Λύρκειου και Ονειών, και καταλήγει στο ακρωτήριο Τραχήλι μέσω των κορυφών Τραπεζώνα και Πολίτη στην Κορινθία.
- Το Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ04), εκτείνεται γεωγραφικά στο βόρειο τμήμα της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στην οποία εμπίπτει και η μεγαλύτερη του έκταση. Περιλαμβάνει ακόμη μέρος των Περιφερειών Στερεάς Ελλάδας και Ιονίων Νήσων (Λευκάδα και γύρω νησίδες), μικρό μέρος της Περιφέρειας Θεσσαλίας, και ελάχιστο μέρος της Περιφέρειας Ηπείρου. Τα φυσικά του όρια αποτελούν το όρος Λάκμος προς τα βορειοδυτικά, ο ορεινός όγκος της Πίνδου, των Βαρδουσιών και της Γκιώνας προς τα ανατολικά, τα όρη Βάλτου και Αθαμανικά, ο Αμβρακικός Κόλπος και το Ιόνιο Πέλαγος προς τα δυτικά, ο Κορινθιακός Κόλπος και ο Πατραϊκός κόλπος προς τα νότια. Στο διαμέρισμα αναπτύσσεται από βορρά προς νότο η οροσειρά της νότιας Πίνδου, η οποία περιλαμβάνει τα Αθαμανικά, τα Άγραφα, τον Τυμφρηστό, το Παναιτωλικό και τα Βαρδούσια. Τα υψόμετρα φτάνουν τα 2.416 m (Αθαμανικά) ως 1.924 m (Παναιτωλικό). Στα δυτικά εμφανίζονται χαμηλότερα βουνά (Βάλτου και Ακαρνανικά με μέγιστα υψόμετρα 1.728 και 1.528 m αντίστοιχα). Η συνολική έκταση του διαμερίσματος είναι 10.199 km², από τα οποία τα 303 km² ανήκουν στη Λευκάδα και τα 53 km² σε άλλα, μικρά νησιά.
- Το Υδατικό Διαμέρισμα Ηπείρου (ΥΔ05), περιλαμβάνει την Περιφέρεια Ηπείρου και πολύ μικρά τμήματα των Περιφερειών Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας, καθώς και τα νησιά Κέρκυρα, Οθωνοί, Ερεικούσα, Παξοί και Αντίπαξοι, που ανήκουν στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Τα γεωγραφικά όρια του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου ορίζονται νότια από τον Αμβρακικό κόλπο, ανατολικά από τους ορεινούς όγκους Βάλτου, Αθαμανικών, οροσειράς βόρειας Πίνδου, Βόιου και Γράμμου, βόρεια από τα ελληνοαλβανικά σύνορα και δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος. Το Υδατικό Διαμέρισμα Ηπείρου έχει έκταση 9.980 km², από τα οποία τα 631 km² ανήκουν στα νησιά Κέρκυρα Οθωνοί, Ερεικούσα, Παξοί και Αντίπαξοι.

Ως «Λεκάνη Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ)» ορίζεται η εδαφική έκταση από την οποία αποστραγγίζεται το σύνολο της απορροής (βροχόπτωση ή/ και χιονόπτωση) μιας περιοχής, μέσω του υδρογραφικού δικτύου της (διαδοχικών ρευμάτων, χειμάρρων, ποταμών, και πιθανώς λιμνών) και παροχετεύεται στη θάλασσα μέσω της εκβολής (ή δέλτα) ποταμού.

Σύμφωνα με:

- την ΥΑ 706/16-07-2010 (ΦΕΚ 1383/Β/02-09-2010 και ΦΕΚ 1572/Β/28-09-2010), της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «περί καθορισμού των Λεκανών Απορροής Ποταμών της χώρας και ορισμού των αρμόδιων Περιφερειών για τη διαχείριση και προστασία τους»,
- το εγκεκριμένο «Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ04)» (ΕΓΥ-ΥΠΕΚΑ, Απόφαση οικ. 191392/31-10-2013),

το Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, στο οποίο ανήκει η Λευκάδα περιλαμβάνει τις ακόλουθες Λεκάνες Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ):

Πίνακας 6-23: Λεκάνες Απορροής Ποταμών (ΛΑΠ) Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας

Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ04)	Λεκάνη Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ)		
	Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (km ²)
	Αχελώου	GR15	4.762
	Ευήνου	GR20	1.163
	Μόρνου	GR21	1.438
	Λευκάδας	GR44	365

Ακολούθως, δίνονται συνοπτικά στοιχεία των Υδατικών Διαμερισμάτων και των ΛΑΠ της Π.Ι.Ν., σύμφωνα με τις «Στρατηγικές Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)», των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης Υδατικών Πόρων των Υδατικών Διαμερισμάτων: Βόρειας Πελοποννήσου (ΥΔ02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ04) και Ηπείρου (ΥΔ05).

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα προαναφερόμενα Σχέδια Διαχείρισης, τα οποία εκπονήθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τις πρόνοιες της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και του ΠΔ 51/2007, τα επιφανειακά υδάτινα σώματα (ΥΣ) κατατάσσονται σε 4 κατηγορίες: ποτάμια, λίμνες, μεταβατικά και παράκτια και εν συνεχεία προσδιορίζονται τα τεχνητά υδάτινα σώματα (ΤΥΣ) (σύστημα επιφανειακών υδάτων που δημιουργείται με δραστηριότητα του ανθρώπου) και ιδιαίτερος τροποποιημένα υδάτινα σώματα (ΙΤΥΣ) (σώματα επιφανειακών υδάτων, τα οποία έχουν υποστεί φυσική αλλοίωση λόγω της ανθρώπινης δραστηριότητας), σύμφωνα με το άρθρο 4(3) της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

Στην Π.Ι.Ν. προσδιορίστηκαν συνολικά τα παρακάτω επιφανειακά Υδάτινα Σώματα (ΥΣ):

- 5 ποτάμια
- 22 παράκτια
- 5 μεταβατικά.

Σημειώνεται ότι στην Π.Ι.Ν., δεν προσδιορίστηκε κάποιο λιμναίο ΥΣ.

Στον ακόλουθο Πίνακα δίνονται τα επιφανειακά ΥΣ της Π.Ι.Ν., που προσδιορίστηκαν σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ και το ΠΔ 51/2007, ανά ΛΑΠ.

Πίνακας 6-24: Αριθμός επιφανειακών ΥΣ ανά ΛΑΠ, στην Π.Ι.Ν.

Επιφανειακό Υδατικό Σώμα	ΛΑΠ			
	Κεφαλονιάς –Ιθάκης - Ζακύνθου (GR)	Λευκάδας (GR 44)	Κέρκυρας – Παξών (ΓΡ34)	Σύνολο Π.Ι.Ν.
Ποτάμιο	1	1	3	5
Λιμναίο	0	0	0	0
Παράκτιο	12	4	6	22
Μεταβατικό	1	1	3	5

Στη συνέχεια, δίνονται στοιχεία αναφορικά με τα επιφανειακά υδάτινα σώματα (ΥΣ), ανά ΛΑΠ, που προσδιορίστηκαν στην Π.Ι.Ν., σύμφωνα με τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης Υδατικών Πόρων των Υδατικών Διαμερισμάτων: Βόρειας Πελοποννήσου (ΥΔ02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ04) και Ηπείρου (ΥΔ05).

Λεκάνη Απορροής Λευκάδας (GR44)

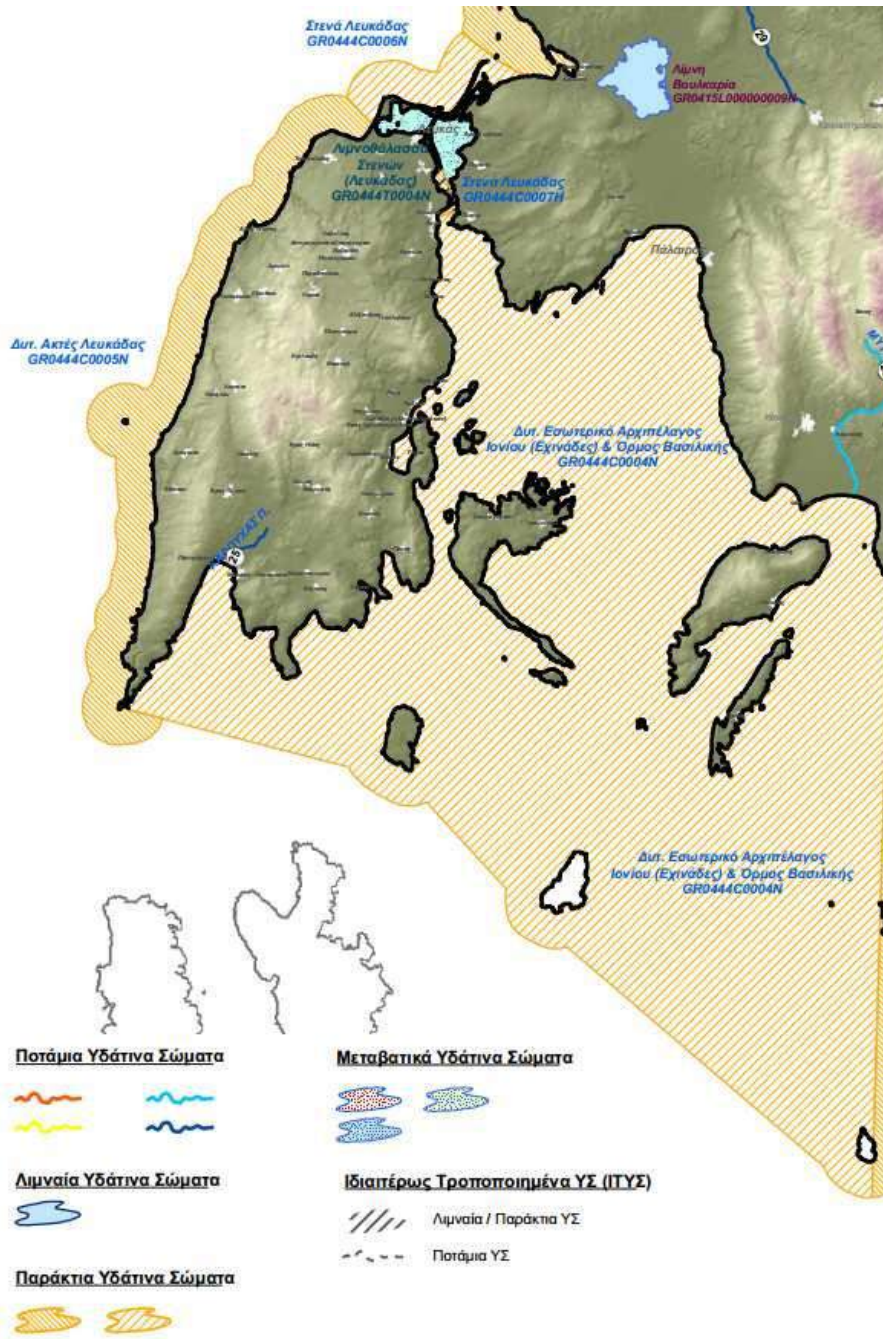
Τα επιφανειακά ΥΣ που προσδιορίστηκαν στην ΛΑΠ Λευκάδας, καθώς και στοιχεία σχετικά με την οικολογική και χημική τους κατάσταση, δίνονται στον παρακάτω Πίνακα (βλέπε και ακόλουθη Εικόνα).

Πίνακας 6-25: Επιφανειακά ΥΣ, της ΛΑΠ Λευκάδας (GR44)

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	Οικολογική κατάσταση	Χημική Κατάταση
GR044C0004N	Δυτ. Εσωτερικό αρχιπέλαγος Ιονίου (Εχινάδες) και Ορμος Βασιλικής	Παράκτιο ΥΣ	Καλή	Άγνωστη
GR044C0005N	Δυτ. Ακτές Λευκάδας	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Άγνωστη
GR044C0006N	Ορμος Λευκάδας	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Άγνωστη
GR044C0007H	Στενά Λευκάδας	Παράκτιο ΥΣ	Καλή	Άγνωστη
GR0444R000101095 N	Καρουχας π.	Ποτάμιο ΥΣ	Καλή	Άγνωστη
GR0444T0004N	Λιμνοθάλασσα Στενών (Λευκάδας)	Μεταβατικό ΥΣ	Μέτρια	Άγνωστη

Το μοναδικό ποτάμιο υδατικό σύστημα που έχει καθοριστεί στη Λεκάνη Απορροής Λευκάδας είναι φυσικό. Επίσης στην εν λόγω ΛΑΠ δεν έχουν καθοριστεί λιμναία υδατικά συστήματα. Όσον αφορά το ένα μεταβατικό ΥΣ της ΛΑΠ Λευκάδας, δεν χαρακτηρίστηκε ως ΙΤΥΣ ή ΤΥΣ (σημειώνεται ότι στο σύνολο του ΥΔ Δυτ. Στερεάς Ελλάδας, δεν χαρακτηρίστηκαν μεταβατικά υδάτινα σώματα ως ΙΤΥΣ ή ΤΥΣ).

Τέλος, από τα τέσσερα (4) παράκτια ΥΣ της ΛΑΠ Λευκάδας, ένα (1) έχει χαρακτηριστεί ως ΙΤΥΣ. Πρόκειται για το παράκτιο ΥΣ «Στενά Λευκάδας» (κωδ.: GR0444C0007H), επιφάνειας 1,63 km² που βρίσκεται σε καλό οικολογικό δυναμικό και άγνωστη χημική κατάσταση.

Εικόνα 6-25: Επιφανειακά ΥΣ, ΛΑΠ Λευκάδας (GR45) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Δυτ. Στερεάς Ελλάδας»)

Οι χρήσεις νερού διακρίνονται στην ύδρευση και τον τουρισμό, που αφορούν πόσιμο νερό, την άρδευση, την κτηνοτροφία και τη βιομηχανία. Η σημαντικότερη ζήτηση αντιστοιχεί στις αρδεύσεις και, κατά δεύτερο λόγο, το πόσιμο νερό. Οι ζητήσεις της βιομηχανίας και της κτηνοτροφίας είναι πολύ μικρότερες.

Στην ΛΑΠ Λευκάδας, δεν υπάρχουν ποτάμια σώματα με σημαντική ένταση πίεσης απόληψης, ενώ δεν υπάρχουν λιμναία ΥΣ.

6.2.3.2. Υπόγεια Υδάτα

Στο παρόν κεφάλαιο δίνονται στοιχεία αναφορικά με τα υπόγεια υδάτινα σώματα (ΥΣ) της Λεκάνης Απορροής Λευκάδας, όπως προσδιορίστηκαν στην Π.Ι.Ν., σύμφωνα με τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης Υδατικών Πόρων των Υδατικών Διαμερισμάτων: Βόρειας Πελοποννήσου (ΥΔ02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ04) και Ηπείρου (ΥΔ05).

Στην ΠΙΝ, προσδιορίστηκαν συνολικά δώδεκα (12) Υπόγεια Υδάτινα Σώματα (ΥΣ).

Λεκάνη Απορροής Λευκάδας (GR44)

Στη ΛΑΠ Λευκάδας συναντώνται οι γεωτεκτονικές ζώνες: α) ΖΩΝΗ ΠΑΞΩΝ (καλύπτει το Δ – ΝΔ τμήμα της νήσου Λευκάδας) και β) ΙΟΝΙΟΣ ΖΩΝΗ (καλύπτει μεγάλο τμήμα του νησιού). Ασύμφωνα πάνω στους παραπάνω σχηματισμούς έχουν αποθεθεί στα βυθίσματα των λεκανών νεογενείς σχηματισμοί και τεταρτογενείς αποθέσεις που καλύπτουν τα πεδινά τμήματα στις περιοχές Λευκάδας – Νυδρίου και Βασιλικής.

Οι κυριότερες υπόγειες καρστικές υδροφορίες αναπτύσσονται στους ανθρακικούς σχηματισμούς της Ιονίου ζώνης και της ζώνης Παξών. Η εκφόρτιση της υδροφορίας γίνεται μέσω κάποιων εσωτερικών πηγών και στο μεγαλύτερο τμήμα της στη θάλασσα μέσω παράκτιων ή υποθαλάσσιων πηγών. Μέσης δυναμικότητας υδροφορίες αναπτύσσονται στους κοκκώδεις σχηματισμούς κυρίως των τεταρτογενών αποθέσεων Λευκάδας – Νυδρίου και Βασιλικής που υφίστανται εκμετάλλευση μέσω υδροληπτικών έργων.

Στην ΛΑΠ Λευκάδας οριοθετήθηκαν 2 υπόγεια υδατικά συστήματα, τα στοιχεία των οποίων δίνονται στον παρακάτω Πίνακα (βλέπε και ακόλουθη Εικόνα).

Πίνακας 6-26: Υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Λευκάδας (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Δυτ. Στερεάς Ελλάδας»)

Κωδικός Υ.Σ.	Όνομα Υ.Σ.	Είδος υδροφορέα	Ποσοτική κατάσταση ΥΣ	Χημική κατάσταση ΥΣ	Τάση πτώσης στάθμης	Τάση ρύπανσης
GR0400160	Σύστημα Λευκάδας	Καρστικός	Καλή	Καλή	Όχι	Όχι
GR0400170	Σύστημα Βασιλικής-Νυδρίου-Λευκάδας	Κοκκώδης	Κακή	Καλή	Ναι	Τοπική

Σημειώνεται ότι σε ένα (1) από τα δυο (2) υπόγεια υδατικά συστήματα της λεκάνης απορροής Λευκάδας, που ορίστηκαν, απαιτήθηκε περαιτέρω χαρακτηρισμός. Ο περαιτέρω χαρακτηρισμός αφορούσε στο υπόγειο ΥΣ: «Σύστημα Βασιλικής -Νυδρίου -Λευκάδας» (GR0400170). Η συνολική ετήσια απόληψη από υπόγεια ύδατα, στην ΛΑΠ Λευκάδας ανέρχεται σε $3 \times 10^6 \text{ m}^3$.

Όλα τα υπόγεια συστήματα της ΛΑΠ Λευκάδας βρίσκονται μεν σε καλή χημική κατάσταση, με αυξημένες όμως τιμές φυσικού υποβάθρου σε χλωριόντα και τοπικά σε SO_4 .

Στον ακόλουθο Πίνακα, δίδονται αναλυτικά στοιχεία των αντλήσεων ανά υπόγειο υδατικό σύστημα στην ΛΑΠ Λευκάδας.

Πίνακας 6-27: Ετήσια τροφοδοσία και απολήψεις από τα υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Λευκάδας (πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Δυτ. Στερεάς Ελλάδας»)

Κωδικός Υ.Σ.	Όνομα Υ.Σ.	Μέση ετήσια τροφοδοσία (10^6 m^3)	Μέσες ετήσιες απολήψεις (10^6 m^3)	Άρδευση (10^6 m^3)	Ύδρευση (10^6 m^3)
GR0400160	Σύστημα Λευκάδας	85	0,3	0,25	0,05
GR0400170	Σύστημα Βασιλικής-Νυδρίου-Λευκάδας	10	2,4	2,1	0,3

Από τα υπόγεια ΥΣ της ΛΑΠ Λευκάδας, στο σύστημα Βασιλικής – Νυδρίου – Λευκάδος (GR0400170) σημειώνονται τοπικές υπεραντλήσεις χωρίς όμως οι μέσες ετήσιες απολήψεις να υπερβαίνουν τη μέση τροφοδοσία του συστήματος. Οι τοπικές αυτές υπεραντλήσεις έχουν συμβάλει στην τοπική υφαλμύριση του συστήματος.

6.2.3.3. Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι

Σύμφωνα με το Π.Δ., ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/19-06-2012 « Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν», στην Π.Ι.Ν., απαντώνται 51 περιοχές οι οποίες περιλαμβάνονται στον κατάλογο των «Μικρών Νησιωτικών Υγροτόπων», που κρίνονται ως σημαντικοί και χρήζουν προστασίας.

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζονται οι μικροί νησιωτικοί Υγρότοποι που απαντώνται στην Περιφερειακή ενότητα Λευκάδας.

Πίνακας 6-28: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι Π.Ε. Λευκάδας

Όνομασία	Κωδικός	Περιοχή	Έκταση (ha)
Π.Ε. Λευκάδας			
Έλος κοιλάδας Κομηλιού	Υ224LEF007	Νήσος Λευκάδα	12
Εκβολή ρύακα Κακό Λαγγάδι	Υ224LEF008	Νήσος Λευκάδα	13
Εκβολή ρέματος Χειμάρρου (Βασιλική)	Υ224LEF010	Νήσος Λευκάδα	12
Λίμνη Μαραντοχωρίου	Υ224LEF011	Νήσος Λευκάδα	10
Έλος Ακόνι	Υ224MGN001	Νήσος Μεγανήσι	5
Έλος Ελιά	Υ224MGN002	Νήσος Μεγανήσι	2
Έλος Γρίλια	Υ224MGN003	Νήσος Μεγανήσι	14

Υπόγεια Υδατικά Συστήματα

- Αρχικός Χαρακτηρισμός Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων
- Περαιτέρω Χαρακτηρισμός Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων

Εικόνα 6-26: Υπόγεια ΥΣ, ΛΑΠ Λευκάδας (GR44) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Δυτ. Στερεάς Ελλάδας»)

6.2.4. Ανθρωπογενές Περιβάλλον

6.2.4.1. Δημογραφικά Στοιχεία

Σύμφωνα με την απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής το έτος 2011 ο Νομός Λευκάδας αριθμεί 23.693 κατοίκους. Η πληθυσμιακή κατανομή στους ΟΤΑ - παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 6-29: Πληθυσμός ανά Δήμο και Δημοτική Κοινότητα Π.Ε. Λευκάδας

Α/Α	Περιγραφή	Μόνιμος Πληθυσμός (απογραφή 2011)
1	ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (Έδρα: Λευκάς,η)	22 652
1.1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ	2 768
1.2	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	3 570
1.3	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΜΟΥ	496
1.4	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΥΑΣ	871
1.5	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΟΥ	80
1.6	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΕΥΚΑΔΟΣ	13 490
1.7	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	1 377
2	ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΝΗΣΙΟΥ (Έδρα: Κατωμέριον,το)	1 041
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (Έδρα: Λευκάς,η)	23 693

6.2.4.2. Οικονομικές Συνθήκες - Απασχόληση

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζεται η απασχόληση του πληθυσμού σε επίπεδο Νομού με βάση τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής κατά την απογραφή του Πληθυσμού το έτος 2011. Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ο Νομός Λευκάδας παρουσιάζει σημαντική δραστηριότητα στον τριτογενή τομέα, γεγονός που οφείλεται αφενός στην αύξηση του τουρισμού και του εμπορίου και αφετέρου στη γενικότερη μεταβολή της οικονομίας προς τις υπηρεσίες.

Πίνακας 6-30: Απασχόληση οικονομικώς ενεργού πληθυσμού Νομού Λευκάδας

Νομός	Οικονομικώς ενεργοί							Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι					Άνεργοι	
		Σύνολο	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας	Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας		
ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ	9.665	8.141	805	1.433	5.891	12	1.524	14.028
ΠΟΣΟΣΤΟ (%)	41	84,2	10	17,6	72,3	0,1	15,8	59

Πηγή : Ελληνική Στατιστική Αρχή 2011

Ο πρωτογενής τομέας κατέχει τη δεύτερη θέση στην απασχόληση αλλά παρουσίασε πτωτική πορεία τα τελευταία χρόνια. Τέλος ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει μικρή δραστηριότητα, στηρίζεται περισσότερο στις κατασκευές παρά την μεταποίηση και κατέχει την τρίτη θέση στην απασχόληση του πληθυσμού στο Νομό.

Πίνακας 6-31: Απασχόληση ανά κλάδο στο Ν. Λευκάδας

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Απασχολούμενοι
Σύνολο	8.141
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία, αλιεία	805
Μεταποιητικές βιομηχανίες	376
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	28
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	22
Κατασκευές	1057
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	1193
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1382
Μεταφορές και αποθήκευση	356
Ενημέρωση και Επικοινωνία	84
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	123
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες	387
Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες	188
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	774
Εκπαίδευση	636
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	391
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	84
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	114
Δήλωσαν ασαφώς ή ανεπαρκώς τον κλάδο ή δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	141

6.2.4.3. Παραγωγικοί Τομείς

Η Λευκάδα, κατά παράδοση γεωργικός Νομός, στηρίζονταν αποκλειστικά στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας, μέχρι τα τελευταία χρόνια.

Σήμερα, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Νομού ασχολείται: στον τριτογενή τομέα παραγωγής σε ποσοστό 72,3%, στον πρωτογενή τομέα παραγωγής σε ποσοστό 10 %, στον δευτερογενή τομέα παραγωγής σε ποσοστό 17,6 %.

Πρωτογενής τομέας

Στον Πρωτογενή τομέα τα κύρια είδη παραγωγής είναι το λάδι στους λιγοστούς κάμπους -ελαιώνες και στα καλύτερα εδάφη των ορεινών περιοχών, το κρασί στις ορεινές περιοχές και η κτηνοτροφία στις πλέον ορεινές περιοχές του Νομού. Σε πολύ μικρή έκταση στις ανατολικές και νότιες πεδινές εκτάσεις του νησιού υπάρχουν λιγοστές καλλιέργειες εσπεριδοειδών και κηπευτικών.

Η γεωργική γη ανέρχεται σε 129.496 στρέμματα (1992). Οι δενδρώδεις καλλιέργειες (κυρίως ελιά) καταλαμβάνουν 83.280 στρέμματα, οι αροτραίες καλλιέργειες καταλαμβάνουν 20.335 στρέμματα. Η αγρανάπαυση καταλαμβάνει 14.752 στρέμματα, οι άμπελοι – σταφιδάμπελοι 9.451 στρέμματα και τα κηπευτικά 1.678 στρέμματα. Η αρδευόμενη γη καταλαμβάνει μόνον 7.227 στρέμματα, δηλαδή περίπου το 5% της γεωργικής γης.

Οι μεταβολές της γεωργικής γης κατά τις δεκαετίες 1971-81 και 1981-92 ήταν ασήμαντες αφού άλλωστε οι εκτάσεις που είναι κατάλληλες για αγροτική δραστηριότητα, λόγω γεωμορφολογικής και πεδογενετικής εξέλιξης, είναι σαφώς καθορισμένες. Οι συνολικά όμως καλλιεργούμενες εκτάσεις που περιλαμβάνουν, συγκαλλιέργειες, επισπορές, δευτερεύουσες κλπ καλλιέργειες, την τελευταία δεκαετία εμφάνισαν σαφή μείωση. Κατά τη δεκαετία 1980-90 όλες, σχεδόν, οι καλλιέργειες του νησιού (ιδιαίτερα οι άμπελοι σταφιδάμπελοι) εμφάνισαν σημαντική μείωση ενώ οι αγραναπαύσεις αυξήθηκαν κατά 50% περίπου.

Οι σημαντικότεροι ανασταλτικοί παράγοντες για την ανάπτυξη της γεωργίας ήταν η ορεινή διαμόρφωση του νησιού, η έλλειψη επαρκών διαθέσιμων υδάτινων πόρων και ο έντονος κατακερματισμός της αγροτικής ιδιοκτησίας (σε μερικές περιπτώσεις 15 αγροτεμάχια/ εκμετάλλευση). Στους παραπάνω ανασταλτικούς παράγοντες προστέθηκε και η γήρανση του αγροτικού πληθυσμού, του οποίου η ανανέωση καθίσταται ολοένα και περισσότερο προβληματική.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Λευκάδας ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός σε αγροτικά νοικοκυριά είναι 3.500 εκ των οποίων τα 2.000 έχουν κύριο εισόδημα μόνο από τον αγροτικό τομέα.

Η κτηνοτροφία του νησιού δεν αποτελεί σημαντικό οικονομικό πόρο. Η εξάλειψη των νομαδικών αιγοπροβάτων οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στην έλλειψη ατόμων για την βόσκηση των ποιμνίων (βοσκών) και στην υποβάθμιση των βοσκοτόπων της περιοχής, που αποτελεί και γενικότερο πρόβλημα, που δρα ανασταλτικά για την περαιτέρω βελτίωση και ανάπτυξη του κτηνοτροφικού κεφαλαίου της περιοχής.

Στον εν λόγω τομέα της κτηνοτροφίας ο αριθμός των ζώων είναι 18.686 πρόβατα και αιγοειδή με περίπου 243 τόνους παραγομένου κρέατος, ετησίως, σύμφωνα με στοιχεία Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Επίσης, στα παραπάνω θα πρέπει να προστεθεί και η παράλληλη ασχολία σχετικά μικρού αριθμού αγροτών, κυρίως των ορεινών περιοχών, με την μελισσοκομία. Σήμερα, παρατηρείται σταθερή

αύξηση του αριθμού των κυψελών, αφού ευνοείται η ανάπτυξη της μελισσοκομίας λόγω ύπαρξης μελιτοφόρου αυτοφυούς βλάστησης κατάλληλης για παραγωγή άριστης ποιότητας μελιού.

Η ευρύτερη θαλάσσια περιοχή της Λευκάδας είναι κατάλληλη για την ανάπτυξη της αλιείας. Υπάρχει σημαντική ποικιλία αλιευμάτων καθώς επίσης και σημαντικός αριθμός αλιευτικών σκαφών και απασχολούμενων με την αλιεία.

Επίσης, από την σύγκριση της διαχρονικής εξέλιξης της αλιείας κατά τα τελευταία χρόνια, προκύπτει ότι υπάρχει σταθερή αύξηση της παραγωγής και της παραγωγικότητας, ενώ ο αριθμός των εργαζομένων παραμένει σταθερός.

Η ύπαρξη σημαντικών λιμνοθαλασσών στο βορειοανατολικό τμήμα του νησιού καθιστά εφικτή την ανάπτυξη της ημιεντατικής καλλιέργειας. Σήμερα αξιοποιούνται με κλασικό τρόπο και χωρίς κατάλληλη υποδομή οι λιμνοθάλασσες: Παλαιού και Αυλαίμωνα.

Εν κατακλείδι, ο κλάδος αλιείας, παρά το ότι εμφανίζει σημαντικά οικονομικά αποτελέσματα και αποτελεί μια αξιόλογη πηγή εισοδήματος για το Νομό εν τούτοις, όμως, αντιμετωπίζει προβλήματα, όπως ο γερασμένος στόλος, η μεγάλη ηλικία των αλιέων και η μη δυνατότητα εισόδου νέων αλιέων στο επάγγελμα.

Δευτερογενής τομέας

Ο Δευτερογενής τομέας από πλευράς απασχόλησης και ανταγωνιστικότητας βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα και καλύπτει ένα πολύ μικρό ποσοστό Απασχόλησης. Το μεγαλύτερο ποσοστό των μονάδων του δευτερογενούς τομέα αφορά δύο συγκεκριμένες ομάδες: τις μονάδες επεξεργασίας, μεταποίησης, τυποποίησης, συσκευασίας γεωργικών προϊόντων, αλλά κυρίως τις μονάδες που σχετίζονται με την παραγωγή οικοδομικών υλικών ή γενικότερα έχουν σχέση με την οικοδομική δραστηριότητα.

Οι περισσότερες μονάδες της πρώτης κατηγορίας είναι τα ελαιοτριβεία, τα οινοποιεία και εμφιαλωτήρια οίνου. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι μονάδες παραγωγής αμμοχάλικου και έτοιμου σκυροδέματος και άλλες μονάδες σχετικές με την παραγωγή οικοδομικών υλικών όπως παρασκευήςτσιμεντόλιθων, επεξεργασίας μαρμάρων, ξυλουργεία κλπ.

Ορισμένες μεταποιητικές μονάδες και συνεργεία σχετίζονται με την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού. Τέτοιες είναι ναυπηγοξυλουργεία, εγκαταστάσεις αποθήκευσης και τροφοδοσίας σκαφών με υγρά καύσιμα, συνεργεία επισκευής μηχανών θαλάσσης κλπ. Ο τομέας αυτός έχει σημαντικές προοπτικές, δεδομένου ότι η Λευκάδα έχει σημαντικά πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού. Η λειτουργία της μαρίνας της Λευκάδας στηρίζει αυτές τις δραστηριότητες.

Συμπερασματικά, ο μόνος κλάδος του δευτερογενούς τομέα που παρουσιάζει σήμερα εντυπωσιακή αύξηση είναι η οικοδομική δραστηριότητα, η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ανάπτυξη του τουρισμού, παρά το γεγονός ότι για τους ίδιους λόγους υπάρχουν δυνατότητες για ανάπτυξη βιοτεχνικών μονάδων σε παραδοσιακά προϊόντα και σε προϊόντα μεταποίησης.

Τριτογενής τομέας

Ο τριτογενής τομέας, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία, παρουσιάζει διαχρονικά σημαντική αύξηση και αποτελεί σήμερα το 72,3% των τομέων παραγωγής (έρευνα), και παράγει πάνω από το μισό του ΑΕΠ στη Λευκάδα, αποτελώντας τη σημαντικότερη εισοδηματική πηγή.

Ο Νομός μετασηματίσθηκε τις τελευταίες δεκαετίες από μια παραδοσιακή αγροτική οικονομία σε μια οικονομία υπηρεσιών όπου επικρατεί – κυριαρχεί ο τουρισμός. Η τουριστική ανάπτυξη έγινε με βάση το κυρίαρχο πρότυπο του μαζικού τουρισμού, που χαρακτηρίζεται από την εποχικότητα και την χαμηλή ποιότητα και εισόδημα των τουριστών και εντοπίζεται κυρίως στην ανατολική παραθαλάσσια ζώνη του νησιού, λόγω της ιδιαίτερης γεωμορφολογίας του.

Η ανάπτυξη του τουρισμού παίζει, τα τελευταία χρόνια, σημαντικό ρόλο στην αναδιάρθρωση της οικιστικής δομής του νησιού και έχει δώσει ώθηση στη δυναμική ανάπτυξη των παραλιακών οικισμών. Αντίθετα οι ορεινοί οικισμοί, συνεχίζουν να φθίνουν και ορισμένοι έχουν πλέον εγκαταλειφθεί εντελώς ως τόπος μόνιμης διαμονής. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνουν, τόσο η εξέλιξη των πληθυσμιακών μεγεθών, όσο και τα στατιστικά στοιχεία της οικοδομικής δραστηριότητας.

Πρόκειται για το φαινόμενο «εσωτερικής μετανάστευσης» στην ίδια ανθρωπογεωγραφική ενότητα από τα ορεινά, με την αποδιαρθρωμένη αγροτική οικονομία, προς τις ακτές που αναπτύσσεται ο τουρισμός.

Η εντυπωσιακή μετεγκατάσταση του πληθυσμού από τους ορεινούς ή εσωτερικούς οικισμούς στην παραλία δεν οφείλεται απλά στην αλματώδη ανάπτυξη του τουρισμού αλλά και στον χαρακτήρα της τουριστικής οικονομίας στο νησί, που στηρίζεται, σε μεγάλο βαθμό, σε μικρές οικογενειακές μονάδες.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νομού, όπως η ιδιαίτερα προικισμένη φύση, η πλούσια καλλιτεχνική και πολιτιστική κληρονομιά, το ήδη σημαντικό επενδυμένο κεφάλαιο στον τομέα των τουριστικών υποδομών και η συνεχής και αδιάκοπη σύνδεσή του με την υπόλοιπη Ελλάδα σε συνδυασμό με το χαμηλό κόστος μεταφοράς, ευνοούν την ανάπτυξη του ποιοτικού τουρισμού και μάλιστα των ειδικών μορφών τουρισμού (θαλάσσιος τουρισμός, οικολογικός τουρισμός, αγροτουρισμός, πολιτιστικός τουρισμός κλπ.).

Το μεγαλύτερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού απασχολείται στην «τουριστική βιομηχανία», με αποτέλεσμα λόγω της μικρής τουριστικής περιόδου να υποαπασχολείται περίπου το 35% του πληθυσμού. Στο φαινόμενο της υποαπασχόλησης και εποχικής απασχόλησης συντελούν η εποχικότητα του τουρισμού καθώς και η έλλειψη μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων και το χαμηλό επίπεδο παροχής υπηρεσιών.

Τα τελευταία χρόνια οι κάτοικοι κατευθύνονται σε δραστηριότητες που έχουν σχέση με τον Αγροτουρισμό, μια ήπια μορφή βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και πολυδραστηριότητας στον αγροτικό χώρο.

Ο σωστά σχεδιασμένος και καλά οργανωμένος αγροτουρισμός έχει καταδειχθεί ότι αποτελεί ένα από τα αποτελεσματικότερα εργαλεία για τη μακροπρόθεσμη διατήρηση της ταυτότητας ενός τόπου. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι σε αυτής της μορφής την τουριστική ανάπτυξη το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μιας περιοχής αποτελούν πλέον τα διαφοροποιητικά χαρακτηριστικά που στηρίζονται στην διατήρηση και ανάδειξη των τοπικών ιδιαιτεροτήτων της.

Σε επιχειρηματικό επίπεδο, ο αγροτουρισμός αποτελεί τον συνδυαστικό κρίκο του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα με τον τριτογενή. Δηλαδή της παραγωγής γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων και της μεταποίησης, με την παροχή υπηρεσιών και τον τουρισμό. Κατ' αυτόν τον τρόπο δημιουργεί, στηρίζει και τονώνει την τοπική αγορά, παρέχοντας νέες θέσεις εργασίας, ένα συμπληρωματικό εισόδημα στις αγροτικές οικογένειες και συγκρατώντας τον πληθυσμό στην ύπαιθρο.

6.2.4.4. Χωροταξία – Χρήσεις Γης

Σε επίπεδο του νησιωτικού συμπλέγματος του Ιονίου, έχει εκπονηθεί και εγκριθεί με την 48976/04 Υ.Α. η οποία δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. 56Β'/19.01.04, το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και η αναθεώρησή του, το οποίο και αποτελεί το κύριο νομικό κείμενο για τις αναπτυξιακές κατευθύνεις της Περιφέρειας.

Ειδικότερα, για το Ν. Λευκάδας έχουν εκπονηθεί τα παρακάτω Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΓΠΣ):

- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Νυδρίου ΦΕΚ 769Δ/88
- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Λευκάδας ΦΕΚ405Δ/89

Επιπλέον έχουν εκπονηθεί οι ακόλουθες Μελέτες Πολεοδόμησης:

- Μελέτη Πολεοδόμησης Νυδρίου ΦΕΚ ΥΥ (Λευκάδα)
- Μελέτη Πολεοδόμησης Λευκάδας ΦΕΚ 517Δ/90 (Λευκάδα).

Επίσης, με το Π.Δ. ΦΕΚ 1096Δ'/18.12.97 έχει Καθοριστεί Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου, κατωτάτου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προϋφισταμένων του έτους 1923 περιοχές των Κοινοτήτων Πλατυστόμων, Βαυκερής, Νυδρίου και Δήμου Λευκάδας (ΖΟΕ Γύρα – Δημοσάρι Λευκάδας (Κοινοτήτων Πλατυστόμων, Βαυκερής, Νυδρίου και Δήμου Λευκάδας). Τέλος, στο Δήμο Μεγανησίου έχει εκπονηθεί η Α' Φάση Σχεδίου Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ).

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής ο Νομός Λευκάδας έχει έκταση 354,9 km². Το έδαφος της Λευκάδας είναι κατά το 70% ορεινό. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή των εκτάσεων στις βασικές κατηγορίες χρήσεων γης για το σύνολο των εκτάσεων του Νομού.

Πίνακας 6-32: Βασικές κατηγορίες χρήσεων γης στο Νομό Λευκάδας

	Βασικές κατηγορίες χρήσεως	Νομός Λευκάδας
		Έκταση (Km ²)
	Σύνολο εκτάσεων	354,9
Γεωργικές περιοχές	Αρώσιμη γη	11,7
	Μόνιμες καλλιέργειες	61,7
	Βοσκότοποι -Μεταβατικές δασώδεις/ θαμνώδεις εκτάσεις	8,1

	Βασικές κατηγορίες χρήσεως	Νομός Λευκάδας
		Έκταση (Κm ²)
	Βοσκότοποι –Συνδυασμοί θαμνώδους και/ή ποώδους βλάστησης	20,7
	Βοσκότοποι -Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	1,5
	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	93,8
Δάση ημι-φυσικές εκτάσεις	Δάση	45,1
	Μεταβατικές δασώδεις -θαμνώδεις εκτάσεις	21,2
	Συνδυασμοί θαμνώδους και/ ή ποώδους βλάστησης	56,1
	Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	25,8
Εκτάσεις που καλύπτονται από νερά	Χερσαία ύδατα	0,1
	Εσωτερικές υγρές ζώνες	0,4
	Παραθαλάσσιες υγρές ζώνες	1,0
Τεχνητές περιοχές	Αστική οικοδόμηση	6,7
	Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες	0,1
	Δίκτυα συγκοινωνιών	0,1
	Ορυχεία,χώροι απόρριψης απορριμμάτων και εργοτάξια	0,8
	Τεχνητές, μη γεωργικές ζώνες πρασίνου, χώροι αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων	0

6.2.5. Υφιστάμενες Υποδομές

6.2.5.1. Υποδομή Συγκοινωνιών

Οδικό Δίκτυο: Η Λευκάδα διαθέτει, σχετικά πυκνό δίκτυο επαρχιακών οδών. Χαρακτηρίζεται κυρίως από δευτερεύον επαρχιακό δίκτυο. Το υφιστάμενο οδικό δίκτυο καλύπτει σχετικά ικανοποιητικά τις ανάγκες μετακίνησης κατοίκων και επισκεπτών, εμφανίζει όμως ανάγκες βελτίωσης σε θέματα βατότητας, σήμανσης και ασφάλειας. Ιδιαίτερα ικανοποιητική είναι η κατάσταση των δρόμων του επαρχιακού δικτύου, ενώ το αγροτικό δίκτυο είναι επαρκές στα όρια των απομακρυσμένων οικισμών.

Μια σειρά από μεγάλα έργα υποδομής που υλοποιήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια στην ευρύτερη περιοχή, συνέβαλαν στο να έρθει η Λευκάδα πιο «κοντά» στην ηπειρωτική Ελλάδα. Η λειτουργία της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου διευκολύνει σημαντικά τη σύνδεση του νησιού με την υπόλοιπη Ελλάδα, καθώς και με το λιμάνι της Πάτρας που απέχει 170 χλμ. Η υποθαλάσσια σήραγγα Πρεβέζης-Ακτίου καθιστά εύκολη την πρόσβαση στο νησί από τη βορειοδυτική Ελλάδα, αλλά και από το λιμάνι της Ηγουμενίτσας, που απέχει 100 χλμ.

Ιδιαίτερα σημαντικές για τη Λευκάδα είναι μια σειρά από αναπτυξιακές οδικές υποδομές που δρομολογούνται για τα επόμενα χρόνια, όπως:

- Η κατασκευή του δρόμου σύνδεσης της Λευκάδας με τον αυτοκινητόδρομο Αμβρακία – Άκτιο,
- Η υποθαλάσσια ζεύξη της Λευκάδας με την Ακαρνανία

- Ο περιφερειακός δρόμος της πόλης της Λευκάδας (τμήμα περιοχής Βαρδανίων)
- Ο εγκάρσιος οδικός άξονας, ο οποίος θα συνδέσει κάθετα τα ανατολικά και δυτικά παράλια του νησιού, ο δρόμος Άγιος Νικήτας- Καλαμίτσι κλπ.

Λιμενική υποδομή: Ο Νομός Λευκάδας διαθέτει πολλά λιμάνια (Λευκάδας, Λυγιάς, Νυδριού, Βασιλικής, Νικιάνας, Περιγιαλίου και Μεγανησίου), για την σύνδεση του νησιού της Λευκάδας και με τα μικρά νησιά (Μεγανήσι, Καστός, Κάλαμος). Πρόσφατα κατασκευάστηκε και λειτουργεί η μαρίνα⁵, που βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της πόλης. Έχει δυνατότητα ελλιμενισμού 500 σκαφών και οι κτηριακές εγκαταστάσεις της διαθέτουν: πύργο ελέγχου, κτήριο πολλαπλών χρήσεων, γραφεία ναυτικού ομίλου, συγκροτήματα γραφείων και καταστημάτων, μικρό ξενοδοχείο, μονάδα επισκευής και συντήρησης σκαφών, χώρους στάθμευσης 455 αυτοκινήτων, χώρους χειμερινής παραμονής 300 σκαφών, οδικό δίκτυο και χώρους πράσινου. Έχει συνολικό μήκος κρηπιδωμάτων 1.700 μέτρων και πλωτές προβλήτες μήκους 940 μέτρων.

Αεροδρόμιο: Η αεροπορική εταιρία Sky Express πραγματοποιεί εβδομαδιαία δρομολόγια από Άκτιο προς τους εξής εσωτερικούς προορισμούς: Κύθηρα - Ζάκυνθο – Κεφαλονιά – Κέρκυρα και Σητεία. Επίσης τους καλοκαιρινούς μήνες πραγματοποιούνται επίσης απευθείας πτήσεις από διάφορες Ευρωπαϊκές πόλεις προς το αεροδρόμιο του Ακτίου⁶.

6.2.5.2. Υποδομή Ύδρευσης - Αποχέυτησης

Δίκτυα ύδρευσης: Το νησί της Λευκάδας δεν διαθέτει πηγές γλυκού νερού οι οποίες να καλύπτουν τις ανάγκες του. Έτσι, στο μεγαλύτερο μέρος του υδροδοτείται από τις πηγές Αγίου Γεωργίου Φιλλιτιάδας, οι οποίες είναι υπόγεια ύδατα. Οι περιοχές του Νομού Λευκάδας που δεν καλύπτουν τις ανάγκες τους με πόσιμο νερό από τις πηγές του Αγίου Γεωργίου είναι το Νυδρί και το Μεγανήσι. Ο κεντρικός αγωγός που υδροδοτεί την Λευκάδα, ακολουθεί την εξής διαδρομή: ξεκινά από τον Άγιο Γεώργιο και φτάνει στο Άκτιο όπου υπάρχει αντλιοστάσιο και από εκεί γεμίζεται μια μεγάλη δεξαμενή στην περιοχή Μεταξά που φτάνει σε υψόμετρο 1000,0 m. Ο αγωγός πριν το Άκτιο διακλαδίζεται σε δύο σημεία από όπου ξεκινούν αγωγοί που μεταφέρουν νερό στην Άρτα και στην Πρέβεζα. Στη συνέχεια, από το Άκτιο και μετά ο αγωγός φτάνει στη Λευκάδα με δύο ενδιάμεσες διακλαδώσεις που υδροδοτούν τον Άγιο Νικόλαο Αιτωλοακαρνανίας καθώς, επίσης, την Περατιά και την Πλαγιά Αιτωλοακαρνανίας.

Ο Σύνδεσμος Ύδρευσης Λευκάδας-Αιτωλοακαρνανίας είναι υπεύθυνος για την τροφοδοσία νερού σε όλους τους Δήμους του Νομού Λευκάδας που υδρεύονται από τις πηγές του Αγίου Γεωργίου. Με αντλιοστάσια γεμίζει τις δεξαμενές των δήμων και κοινοτήτων και από εκεί και πέρα ο κάθε δήμος είναι υπεύθυνος να τροφοδοτήσει τους καταναλωτές με πόσιμο νερό.

Το δίκτυο ύδρευσης του Νομού τα τελευταία χρόνια έχει υποστεί κάποια έργα αναβάθμισής του, ενώ έχει ενταχθεί η μελέτη για την κατασκευή λιμνοδεξαμενών στην Εγκλουβή και σε Αγ. Πέτρο – Βασιλική στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

⁵ <http://www.lefkadaslowguide.gr/pages/by-sea/>

⁶ <http://www.lefkadaslowguide.gr/pages/by-air/>

Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων: Ο Ν. Λευκάδας διαθέτει 3 ΕΕΛ, της Λευκάδας (στη θέση Αλυκές), του Αγ. Νικήτα και της Βασιλικής.

6.2.5.3. Δίκτυα Ηλεκτρικής Ενέργειας - Τηλεπικοινωνιών

Στο Νομό Λευκάδας υπάρχει πλήρως ανεπτυγμένο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και τηλεπικοινωνιών του ΟΤΕ, αλλά και πληθώρα σταθμών (κυρίως κινητής τηλεφωνίας) ιδιωτικών εταιριών.

6.2.6. Πολιτιστικά Στοιχεία – Αρχαιολογικοί Χώροι

Σύμφωνα με το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, σε ολόκληρο το Νομό Λευκάδας υπάρχει πλήθος κηρυγμένων χώρων και μνημείων. Τα μνημεία και οι αρχαιολογικοί χώροι αυτοί παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 6-33: Μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι Ν. Λευκάδας

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο Ελαιοτριβείου μαζί με τον εξοπλισμό του	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ			Αγροτική Οικονομία, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Ι. Μονή Αγίου Ιωάννου Θεολόγου Ροδάκι	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ		Ροδάκι	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Ιωάννου Προδρόμου των "Καραβιάδων"	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ	Βουρνικάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
"Μπρούζι" ή "Σπίτι του Τούρκου" ή "Σπίτι των Φλογαϊτών"	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ	Μαραντοχώριον		Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι
Ι. Μονή Αγίου Γεωργίου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ	Μαραντοχώριον	Μπισιά	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Νερόμυλος, ιδ. Δημ. Κακαβούλη	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ	Σύβρος		Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Κτιριακό συγκρότημα ιδιοκτησίας Τσαρλαμπά	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ	Σύβρος		Οικιστικά Σύνολα
Αγροικία ιδιοκτησίας Τσαρλαμπά	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ	Σύβρος	θέση "Σπαρτιά"	Αγροτική Οικονομία
Περιοχή Νυδρίου - Βλυχού	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ			Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος στην πεδιάδα Νυδρίου, τους πρόποδες τους όρους Σκάρος και ως τη θέση "Μαγεμένος"	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ		Κολώνιο	Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος στην πεδιάδα Νυδρίου, τους πρόποδες τους όρους Σκάρος και ως τη θέση "Μαγεμένος"	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ		Περιοχή Παλαιοκατούνα · Θέσεις "Σωτήρος" και "Καρού"	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στην πεδιάδα Νυδρίου, τους πρόποδες τους όρους Σκάρος και ως τη θέση "Μαγεμένος"	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ		Ράχη	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Λείψανα οικοδομήματος	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ		Στενό	Οικιστικά Σύνολα
Ι. Ναός Αγίου Ιωάννου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Άλατρον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Μονή Αγίων Ασωμάτων	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Βαυκερή		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Κατωχώριον	Ανατολικά του Κυκλώπειου τείχους και των βασιλικών ταφών	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παναγίας (Ι. Ναός Εισοδίων Θεοτόκου)	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Κατωχώριον	Ανατολικά του Κυκλώπειου τείχους και των βασιλικών ταφών	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Έπαυλη Αριστοτέλους Βαλαωρίτου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Μαδουρή (νησίς)		Αστικά Κτίρια
Νησίς Μαδουρή	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Μαδουρή (νησίς)	Δυτικά του Νυδρίου	Φυσικοί Χώροι, Ιστορικοί Τόποι
Αρχαιολογικός χώρος στην πεδιάδα Νυδρίου, τους πρόποδες τους όρους Σκάρος και ως τη θέση "Μαγεμένος"	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Περιγιάλιον		Αρχαιολογικές Θέσεις

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ι. Μονή Θεοτόκου Ευαγγελιστρίας ("Κόκκινη Παναγία" ή "Κόκκινη Εκκλησία") και ο περιβάλλων χώρος της	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Πλατύστομα		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αναλήψεως	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Πόρος		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος στην πεδιάδα Νυδρίου, τους πρόποδες τους όρους Σκάρος και ως τη θέση "Μαγεμένος"	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Στενό		Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Εκκλησία Παναγίας "στα Πολιτάτα"	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Φτερνόν	"Πολιτάτα"	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παναγίας στο Φάο	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	Φτερνόν	Φάο	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Φρούριο Καλάμου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΚΑΛΑΜΟΥ		Βρίσκεται κοντά στον οικισμό Επισκοπής	Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Ι. Ναός Αγίου Μηνά	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΚΑΛΑΜΟΥ	Επισκοπή		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής στη νήσο Κάλαμος, νότια του όρμου Βαθύ Λιμιόνι Λευκάδος.	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΚΑΛΑΜΟΥ	Κάλαμος		Ενάλιοι Χώροι
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής στη νήσο Κάλαμος, ΒΑ του ακρωτηρίου Κεφαλή Λευκάδος.	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΚΑΛΑΜΟΥ	Κάλαμος	ΒΑ του ακρωτηρίου Κεφαλή	Ενάλιοι Χώροι
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής στη νήσο Κάλαμος, ΒΑ του όρμου Γερολιμώνα από περιοχή Πετρολαγκάδα έως Πευκούς Λευκάδος.	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΚΑΛΑΜΟΥ	Κάλαμος	ΒΑ του όρμου Γερολιμώνα από περιοχή Πετρολαγκάδα έως Πευκούς	Ενάλιοι Χώροι
Συγκρότημα αλωνιών και πηγαδιών (συγκρότημα "Βόλτων")	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΚΑΡΥΑΣ		Άγιος Δονάτος	Συστήματα Ύδρευσης, Αγροτική Οικονομία

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Νερόμυλος στη θέση "Σκούπα"	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΚΑΡΥΑΣ	Εγκλουβή	"Σκούπα"	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Κτίριο Ελαιοτριβείου ιδιοκτησίας Αφών Αραβανή	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΚΑΡΥΑΣ	Καρυά		Αγροτική Οικονομία, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Οικία Καρφάκη», που βρίσκεται επί της οδού Α. Κατοπόδη 6, στη συνοικία Σταυρακάτα του Δημοτικού Διαμερίσματος Καρυάς του Δήμου Καρυάς στο Νομό Λευκάδος	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΚΑΡΥΑΣ	Καρυά		Αστικά Κτίρια
Μονή Προδρόμου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΚΑΡΥΑΣ	Καρυά	Λει(β)άδι	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Μονή Αγίου Ιωάννου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΚΑΡΥΑΣ	Καρυά	Λιβάδι	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος της θέσης δυτικά της περιοχής Νηρά, στη Νήσο Λευκάδα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ			Αρχαιολογικές Θέσεις
Ι. Ναός Αγίου Ιωάννη Αντζούση	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ		2,5 χλμ. δυτικά της πόλης	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Βόρεια Ακτή Λευκάδας (Γύρα)	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ		Γύρα	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Πέντε Ανεμόμυλοι στη Γύρα	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ		Γύρα	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Αρχαιολογικός χώρος της χερσονήσου του Λευκάτα, στη Νήσο Λευκάδα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ		Λευκάτα	Αρχαιολογικές Θέσεις
Κτηριακό συγκρότημα στην περιοχή Περιβόλια	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ		Περιοχή Περιβόλια. Εντός της κηρυγμένης ζώνης προστασίας της αρχαίας πόλης Νηρίκου.	Κωδωνοστάσια, Οικιστικά Σύνολα, Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αποστόλου Θωμά	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ		Στα περίχωρα της Λευκάδας	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαία Λευκάδα. Καθορισμός Ζωνών Προστασίας Α και Β.	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ		Τσεχλιμπού	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αλυκές Αλεξάνδρου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Αλέξανδρος		Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής
Ι. Μονή Αγίου Γεωργίου Σκάρων	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Αλέξανδρος	Σκάροι	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Παλαιό Δημοτικό Σχολείο Κοινότητας Αλεξάνδρου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Αλέξανδρος	Σταυρός	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Ι. Ναός Θεοτόκου (καθολικό της άλλοτε Ι. Μονής Παναγίας Οδηγήτριας)	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Απόλλαινα		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαία Λευκάδα. Καθορισμός Ζωνών Προστασίας Α και Β.	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Καριώται	Σπασμένη Βρύση	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Μηνά	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Νικολάου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Σπυρίδωνα	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Χαράλαμπος	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίων Αναργύρων	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Γενεσίου της Θεοτόκου (Παναγία των Ξένων)	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παντοκράτορος	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Πόλη της Λευκάδας	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Ιστορικοί Τόποι, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Οικία ιδιοκτησίας Χρήστου Βερούκιου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Υδραγωγείο στη Λευκάδα	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Συστήματα Ύδρευσης
Αγγλικανική Εκκλησία Λευκάδος	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Το φρούριο της Αγίας Μαύρας στη Λευκάδα.	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς		Αμυντικά Συγκροτήματα, Ιστορικοί Τόποι, Κάστρα / Φρούρια
Βρύση στην οδό Δαίρπφελδ 34 - 36	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς	Οδός Δαίρπφελδ 34 - 36, Κεντρική Αγορά Λευκάδας	Συστήματα Ύδρευσης, Κρήνες
Κτίριο στην οδό Κύπρου 3, ιδιοκτησίας Δημ. Μαλακάση	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς	Οδός Κύπρου 3	Αστικά Κτίρια
Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς	Οδός Ροντογιάννη 11	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο ιδιοκτησίας ΓΣΕΒΕ Λευκάδας	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς	Οδός Στεφανίτση και Φιλαρμονικής	Αστικά Κτίρια
Οικία ιδιοκτησίας Αικατερίνης Ρωμανού	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς	Οδός Στρατηγού Μελά 80	Αστικά Κτίρια
Οικία ιδιοκτησίας Ξένης Ρουσοπούλου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λευκάς	Πλατεία Δικαστηρίων	Αστικά Κτίρια
Αρχαία Λευκάδα. Καθορισμός Ζωνών Προστασίας Α και Β.	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Λυγιά		Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ασκητήριο Αγίων Πατέρων	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Νικιάνα		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος στην πεδιάδα Νυδρίου, τους πρόποδες του όρους Σκάρος και ως τη θέση "Μαγεμένος"	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	Νικιάνα		Αρχαιολογικές Θέσεις
Αυλάκια, Δεξαμενές και Αμυντικό Σύστημα - Φυλάκιο	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ			Συστήματα Ύδρευσης, Αμυντικά Συγκροτήματα
Νερόμυλος ιδιοκτησίας Ασπρογέρακα (1 ^{ος})	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ			Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Νερόμυλος ιδιοκτησίας Ασπρογέρακα (2 ^{ος})	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ			Αγροτική Οικονομία, Μύλοι

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Νερόμυλος ιδιοκτησίας Ασπρογέρακα (4 ^{ος})	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ			Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Νερόμυλος ιδιοκτησίας κληρονόμων Κοντομούχη	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ			Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Νερόμυλος ιδιοκτησίας Σπ. Χαλκιά και Σπ. Τσαμπάκη	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ			Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Γεφύρι υπ. αριθμ. 2	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ		Συνδέει τον 2 ^ο νερόμυλο Ασπρογέρακα με τους επόμενους	Γέφυρες
Συγκρότημα νερόμυλων στη θέση "Μέλισσα"	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ		"Μέλισσα"	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Βρύση που βρίσκεται σε απόσταση 100m από τη θέση Σπηλιά	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ		100m από τη θέση Σπηλιά	Συστήματα Ύδρευσης, Κρήνες
Γεφύρι υπ. αριθμ. 3	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ		Βρίσκεται μετά τον 3ο νερόμυλο Ασπρογέρακα	Γέφυρες
Γεφύρι στη θέση σπηλιά	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ		Σπηλιά	Γέφυρες
Νερόμυλος Κοσπέτου	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	Ασπρογερακάτα		Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Νερόμυλος του Καρασούλα	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	Ασπρογερακάτα		Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Ανεμόμυλος στον Κάβαλλο	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	Κάβαλλος		Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Νερόμυλος	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	Κάβαλλος	κοντά στον αγροτικό δρόμο της περιοχής	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Ελαιοτριβείο ιδ. Σπυρίδωνα και Κων/νου Β. Λάζαρη	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	Λαζαράτα		Αγροτική Οικονομία, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Οικία ιδ. Αλίκης Κουινιάκη	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	Λαζαράτα		Αστικά Κτίρια
Ανεμόμυλος στο Πινακοχώρι	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	Πινακοχώριον		Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Ελαιοτριβείο ιδιοκτησίας Χαλκιά	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	Σπανοχώριον		Αγροτική Οικονομία, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Ι. Ναός Προφήτη Ηλία	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	Σπανοχώριον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ανεμόμυλος στο Σπανοχώρι	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	Σπανοχώριον		Αγροτική Οικονομία, Μύλοι

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής στη νήσο Μεγανησίου, στον όρμο Μπάλου Λευκάδος.	ΜΕΓΑΝΗΣΙΟΥ			Στον όρμο Μπάλου.	Ενάλιος Χώρος

Πηγή: Ενιαίος διαρκής κατάλογος των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδας του αρμόδιου Υπουργείου. (http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php)

Πίνακας 6-34: ΦΕΚ κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων

Απόφαση	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΒΔ 25-2-1922	ΦΕΚ 28/Α/26-2-1922	Περί κηρύξεως προεχόντων Βυζαντινών μνημείων.
ΥΑ 69120/4183/2-10-1959	ΦΕΚ 372/Β/22-10-1959	Περί κηρύξεως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ 15794/19-12-1961	ΦΕΚ 35/Β/2-2-1962	Περί χαρακτηρισμού ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων και αρχαιολογικών χώρων.
ΥΑ 15904/24-11-1962	ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962	Περί κηρύξεως αρχαιολογικών χώρων.
ΥΑ 12524/9-12-1964	ΦΕΚ 38/Β/19-1-1965	Περί κηρύξεως ιστορικών διατηρητέων μνημείων και αρχαιολογικών χώρων
ΥΑ Φ31/53893/4062/29-4-1974	ΦΕΚ 503/Β/14-5-1974	Περί χαρακτηρισμού της εις την περιοχήν Νυδρίου Λευκάδος νησίδος Μαδουρής ως τόπου ιστορικού και ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και της επί της ως άνω νησίδος επάυλεως Βαλαωρίτη ως ολκιμα χρίζον ειδικής Κρατικής προστασίας.
ΥΑ Α/Φ31/22887/2034/29-8-1974	ΦΕΚ 865/Β/7-9-1974	Περί προστασίας της Β. Ακτής της Λευκάδος (Γύρας).
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1491/39483/19-6-1979	ΦΕΚ 646/Β/31-7-1979	Περί χαρακτηρισμού ως έργου τέχνης της οικίας Ξένης Ρουσοπούλου στην Πλατεία Δικαστηρίων στη Λευκάδα.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α1/Φ12/79645/3954/30-1-1980	ΦΕΚ 277/Β/20-3-1980	Περί κηρύξεως περιοχής Νυδρίου-Βλυχού Λευκάδος ως τοπίου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/41721/1073/3-8-1981	ΦΕΚ 581/Β/23-9-1981	Περί χαρακτηρισμού ως προέχοντος Βυζαντινού μνημείου του μεσαιωνικού φρουρίου Καλάμου Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/180/85009/30-12-1981	ΦΕΚ 77/Β/22-2-1982	Συμπλήρωση της Υπουργικής αποφάσεως αριθ. Α/Φ31/22887/2034/29.8.74 (ΦΕΚ 865/τ.Β' /7.9.74) και επέκταση των ορίων της κηρύξεως ως τόπου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους της βόρειας παραλίας της Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1981/85006/30-12-1981	ΦΕΚ 103/Β/10-3-1982	Χαρακτηρισμός της πόλεως της Λευκάδας ως ιστορικού τόπου.

Απόφαση	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/16192/362/1-4-1983	ΦΕΚ 322/Β/9-6-1983	Χαρακτηρισμός του περιβάλλοντος το Φρούριο της Αγίας Μαύρας χώρου ως ιστορικού τόπου
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1373/31598/9-6-1983	ΦΕΚ 351/Β/21-6-1983	Περί χαρακτηρισμού ως έργου τέχνης κτιρίου ιδιοκτησίας Χρήστου Βερούκιου στην πόλη της Λευκάδας
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1330/25942/28-6-1984	ΦΕΚ 494/24-7-1984	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της οικίας ιδιοκτησίας Αικ. Ρωμανού, στην οδό Στρατηγού Μεταξά αριθ. 80 στη Λευκάδα.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1330/25942/5-1-1985	ΦΕΚ 34/Β/22-1-1985	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της οικίας ιδιοκτησίας Αικ. Ρωμανού στην οδό Στρατηγού Μελά 80 στη Λευκάδα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1237/26344/15-5-1991	ΦΕΚ 472/Β/28-6-1991	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/19063/802/15-4-1993	ΦΕΚ 303/Β/28-4-1993	Χαρακτηρισμός θέσης "Στενό" Κοινότητας Χαραδιάτικων ως αρχαιολογικού χώρου
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/25824/1060/12-5-1993	ΦΕΚ 388/Β/28-5-1993	Συμπλήρωση απόφασης ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/10033/4.3.88 για αποδέσμευση θαλασσίων περιοχών για υποβρύχια δραστηριότητα με αναπνευστικές συσκευές για ψυχαγωγία.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/43029/1917/24-8-1993	ΦΕΚ 679/Β/2-9-1993	Κήρυξη ως αρχαιολογικού χώρου περιοχής Τσαχλιπούς-Σπασμένης Βρύσης-Λυγιάς Κατούνας στη Λευκάδα
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/38711/807/14-9-1993	ΦΕΚ 752/Β/27-9-1993	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/16977/359/11-6-1993	ΦΕΚ 805/Β/6-10-1993	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/43029/1917/24-8-1993	ΦΕΚ 792/Β/6-10-1993	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/1444/8/16-2-1994	ΦΕΚ 137/Β/2-3-1994	Κήρυξης ζώνης προστασίας περιβάλλοντος χώρου Ι.Μ. Ευαγγελιστρίας "Κόκκινης Εκκλησίας" στα Πλατύστομα Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/39132/694/10-8-1994	ΦΕΚ 672/Β/7-9-1994	Κήρυξη των ανεμομύλων Γύρας Λευκάδος ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2270/42547/4-8-1994	ΦΕΚ 689/Β/14-9-1994	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης και ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου της Δημόσιας Βιβλιοθήκης Λευκάδας στην οδό Ροντογιάννη 11.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/39135/696/10-8-1994	ΦΕΚ 776/Β/13-10-1994	Διορθώσεις σφαλμάτων στις ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/39132/694/10-8-1994, ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/39134/695/9-8-1994 και ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/39135/696/10-8-1994 αποφάσεις Υπουργού Πολιτισμού.

Απόφαση	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/Β1/Φ33/52127/1159/2-12-1994	ΦΕΚ 963/Β/23-12-1994	Χαρακτηρισμός οικίας μετά Πύργου στον οικισμό Μαραντοχώρι του Νομού Λευκάδας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου ("Μπρούζι", "Σπίτι του Τούρκου" ή "Σπίτι των Φλογαϊτών".
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/62141/3296π.ε./18-5-1995	ΦΕΚ 543/Β/22-6-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/52105/1158/8-6-1995	ΦΕΚ 591/Β/7-7-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/62141/3296π.ε./18-5-1995	ΦΕΚ 699/Β/9-8-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ12/18150/1022/10-8-1995	ΦΕΚ 822/Β/25-9-1995	Καθορισμός Ζωνών Προστασίας Α και Β προστασίας και χρήσεων γης στη Ζώνη Α του Αρχαιολογικού Χώρου της αρχαίας Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2599/44578/12-9-1995	ΦΕΚ 830/Β/2-10-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2604/43882/12-9-1995	ΦΕΚ 828/Β/2-10-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/43966/1274/16-10-1995	ΦΕΚ 894/Β/30-10-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ12/18150/1022/10-8-1995	ΦΕΚ 1022/Β/12-12-1995	Διόρθωση Σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ12/18150/1022/10-8-1995 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/46590/2677/13-11-1995	ΦΕΚ 1088/Β/29-12-1995	Αποδεσμεύσεις θαλασίων περιοχών για υποβρύχια δραστηριότητα με αναπνευστικές συσκευές για εκπαιδευτικούς και ψυχαγωγικούς σκοπούς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/51710/1402 Π.Ε./17-1-1997	ΦΕΚ 222/Β/20-3-1997	Χαρακτηρισμός αγγλικανικής εκκλησίας Λευκάδας ως μνημείου χρήζοντος ειδικής κρατικής προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/51711/1400 Π.Ε./17-1-1997	ΦΕΚ 222/Β/20-3-1997	Κήρυξη Ι. Ναού Αγίου Μηνά στην Επισκοπή Καλάμου Λευκάδας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2450/29527/27-6-1997	ΦΕΚ 777/Β/29-8-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του νερόμυλου ιδ. Δημ. Κακαβούλη στην Κοινότητα Σύβρου Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2449/29528/27-6-1997	ΦΕΚ 777/Β/29-8-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του νερόμυλου στη θέση " Σκούπα" της Κοινότητας Εγκλουβής Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2449/29528/27-6-1997	ΦΕΚ 777/Β/29-8-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του συγκροτήματος νερόμυλων στη θέση "Μέλισσα" στον Κάβαλλο του Δήμου Σφακιωτών Λευκάδας.

Απόφαση	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2201/29533/5-6-1997	ΦΕΚ 809/Β/8-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του παλαιού Δημοτικού Σχολείου της Κοινότητας Αλεξάνδρου - Νικιάνας Ν, Λευκάδας, μαζί με τον αύλειο χώρο του στα όρια του οικοπέδου, ιδιοκτ. της Κοινότητας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2452/29555/26-6-1997	ΦΕΚ 824/Β/15-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του νερόμυλου Κοσπέτου στα Ασπρογερακάτα του Δήμου Σφακιωτών Λευκάδας
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2571/41889/7-7-1997	ΦΕΚ 824/Β/15-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του ελαιοτριβείου ιδιοκτησίας Λουίζας Λαζαρέτου στα Λαζαράτα του Δήμου Σφακιωτών Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2568/42094/4-7-1997	ΦΕΚ 834/Β/17-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου του Ελαιοτριβείου στο Σπανοχώρι Λευκάδας, ιδιοκτησίας Χαλικιά, μαζί με τον εξοπλισμό του.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2570/42592/7-7-1997	ΦΕΚ 847/Β/24-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου ελαιοτριβείου ιδιοκτησίας Αφών Αραβανή στην Κοινότητα Καρυάς Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2569/42593/7-7-1997	ΦΕΚ 847/Β/24-9-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου ελαιοτριβείου στην Κοινότητα Δραγάνου Λευκάδας μαζί με τον εξοπλισμό του.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2705/44346/6-8-1997	ΦΕΚ 876/Β/2-10-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου, της αγροικίας ιδιοκτησίας Τσαρλαμπά, με τον περιβάλλοντα χώρο της, στη θέση Σπαρτια στο "Σύβρο" Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2705/44325/6-8-1997	ΦΕΚ 876/Β/2-10-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιριακού συγκροτήματος ιδιοκτησίας Τσαρλαμπά στο Σύβρο Λευκάδας και ορισμός ζώνης προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2482/45228/11-9-1997	ΦΕΚ 886/Β/8-10-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του νερόμυλου του Καρασουλά στα Ασπρογερακάτα του Δήμου Σφακιωτών Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/65193/2128/18-12-1997	ΦΕΚ 32/Β/23-1-1998	Κήρυξη ζώνης προστασίας στην χαρακτηρισμένη ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο Μονή των Αγίων Ασωμάτων Βαυκερής, Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/65194/2129/18-12-1997	ΦΕΚ 26/Β/23-1-1998	Κήρυξη ζώνης προστασίας στην χαρακτηρισμένη ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο Μονή του Αγ. Ιωάννη Θεολόγου στο Ροδάκι του Βουρνικά, Λευκάδας.

Απόφαση	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/65192/2127/18-12-1997	ΦΕΚ 43/Β/28-1-1998	Κήρυξη ζώνης προστασίας στην χαρακτηρισμένη ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο Μονή Αγίου Γεωργίου Σκάρων , Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/50351/1721/18-12-1997	ΦΕΚ 47/Β/28-1-1998	Κήρυξη ζώνης προστασίας στη χαρακτηρισμένη ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο Μονή του Αγ. Ιωάννη στο Λιβάδι Καρυάς, Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/50352/1753π.ε./2-2-1998	ΦΕΚ 138/Β/18-2-1998	Χαρακτηρισμός του Ι.Ναού Προφήτη Ηλία στο Σπανοχώρι Λευκάδας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/65044/2131π.ε./2-2-1998	ΦΕΚ 138/Β/18-2-1998	Χαρακτηρισμός του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννη Αντζούση στη Λευκάδα ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4922π.ε./6813/4-2-1998	ΦΕΚ 176/Β/25-2-1998	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της οικίας ιδιοκτ. Αλίκης Κουινιάκη στα Λαζαράτα του Δήμου Σφακιωτών Λευκάδα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/50351/1721/18-12-1997	ΦΕΚ 743/Β/23-7-1998	Διόρθωση της ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/50351/1721/18-12-1997 απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/65194/2129/18-12-1997	ΦΕΚ 868/Β/19-8-1998	Διόρθωση Σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/65194/2129/18-12-1997 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2352/39249/23-7-1998	ΦΕΚ 915/Β/26-8-1998	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του ανεμόμυλου στο Πινακοχώρι του Δήμου Σφακιωτών Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2345/42537/26-8-1998	ΦΕΚ 980/Β/17-9-1998	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του ανεμόμυλου στο Σπανοχώρι του Δήμου Σφακιωτών Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1646/45738/27-8-1998	ΦΕΚ 1045/Β/6-10-1998	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του ανεμόμυλου στον Κάβαλο Δήμου Σφακιωτών Λευκάδας με τον εξοπλισμό του και ορισμός ως ζώνης προστασίας σε ακτίνα 20μ. Περιμετρικά του ανεμόμυλου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2571/41889/7-7-1997	ΦΕΚ 1339/Β/31-12-1998	Διόρθωση Σφάλματος της ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2571/41889/7-7-1997 απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/5067/13939/16-3-1999	ΦΕΚ 293/Β/1-4-1999	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του συγκροτήματος των "Βόλτων" - αλωνιών και πηγαδιών, στον Άγιο Δονάτο Εγκλουβής Λευκάδας.

Απόφαση	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/ΚΗΡ/20946/594/27-7-2000	ΦΕΚ 1146/Β/15-9-2000	Κήρυξη αρχαιολογικού χώρου του Κάστρου της Αγ. Μαύρας στη Λευκάδα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2126/54163/17-10-2001	ΦΕΚ 1351/Β/17-10-2001	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του συγκροτήματος (νερόμυλοι - γεφύρια - βρύση - φυλάκιο) στο Δήμο Σφακιωτών στη Λευκάδα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/ΚΗΡ/27204/1028/27-5-2002	ΦΕΚ 728/Β/13-6-2002	Χαρακτηρισμός κτηριακού συγκροτήματος στην περιοχή Περιβόλια, Δήμου Λευκάδας, επαρχίας Λευκάδας, Ν. Λευκάδας, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/42813/2830/2-9-2003	ΦΕΚ 1498/Β/10-10-2003	Ορισμός όρων άσκησης υποβρύχιων δραστηριοτήτων με αναπνευστικές συσκευές, βαθυσκάφη ή άλλα μέσα επισκόπησης του βυθού, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15, παρ.3, του Ν. 3028/2002 ?Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚΤ/96745 ΠΕ/2231/18-1-2005	ΦΕΚ 149/ Β/ 7-2-2005	Χαρακτηρισμός ως μνημείου της «Οικίας Καρφάκη», που βρίσκεται επί της οδού Α. Κατοπόδη 6, στη συνοικία Σταυρακάτα του Δημοτικού Διαμερίσματος Καρυάς του Δήμου Καρυάς στο Νομό Λευκάδος.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Β1/Φ33/52615/2684/21-6-2005	ΦΕΚ 1061/Β/27-7-2005	Θεσμοθέτηση ζώνης Α' απολύτου προστασίας στην περιοχή του φρουρίου της Αγίας Μαύρας στη Λευκάδα.
ΥΑ ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/52282/2347/27-07-2010	ΦΕΚ 329/ΑΑΠ/10-08-2010	Αναοριοθέτηση του αρχαιολογικού χώρου Νυδρίου, Δ.Δ. Νικιάνας, νομού Λευκάδας.
ΥΑ ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/44725/2230/6-6-2012	ΦΕΚ 199/ΑΑΠ/13-6-2012	Έγκριση κήρυξης και οριοθέτησης ως αρχαιολογικών χώρων της χερσονήσου του Λευκάτα και της θέσης δυτικά της περιοχής Νηρά, στη Νήσο Λευκάδα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

Πηγή: Ενιαίος διαρκής κατάλογος των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδας του αρμόδιου Υπουργείου. (http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php)

6.3. ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ - ΙΘΑΚΗ

6.3.3. Φυσικό Περιβάλλον

6.3.3.1. Χλωρίδα - Πανίδα

Γενικά, η **Κεφαλονιά** ανήκει στην Ιόνιο – Δυτικοελλαδική φυτογεωργική περιοχή και γενικότερα στον Αδριατικοίονιο χώρο. Παρουσιάζει περισσότερο ηπειρωτικό και λιγότερο νησιωτικό χαρακτήρα. Από βιοκλιματικής άποψης το νησί κατατάσσεται σε δύο χαρακτήρες Μεσογειακού κλίματος. Αυτοί είναι:

- Ο ασθενής θερμομεσογειακός χαρακτήρας ο οποίος χαρακτηρίζει την περιφερειακή παραλιακή ζώνη και το εσωτερικό της.
- Ο έντονος μεσομεσογειακός χαρακτήρας ο οποίος επικρατεί στην λοφώδη και ορεινή ζώνη του νησιού.

Τα λίγα ενδημικά είδη στο νησί δεν έχουν προέλθει από νησιωτική απομόνωση. Εκτιμάται ότι περίπου το 30% της χλωρίδας είναι φυτά που έχουν εισαχθεί από τον άνθρωπο και έχουν πλέον ενσωματωθεί στις αυτόχθονες φυτοκοινωνίες.

Στον θερμομεσογειακό βιοκλιματικό χαρακτήρα, αναπτύσσεται ένας θερμομεσογειακός όροφος βλάστησης με διαπλάσεις Αγριελιάς (*Olea europaea*), χαρουπιάς (*Ceratonia siliqua*) και σχίνου (*Pistacia lentiscus*). Οι διαπλάσεις αυτές ανήκουν στην ζώνη του Oleo-Ceratonia και κατά τύπους διακρίνονται ανάλογα με την επικράτηση της χαρουπιάς ή του σχίνου στους αυξητικούς χώρους του Oleo-Ceratonia ή Oleo-Lentiscetum.

Στις περιοχές με μεσομεσογειακό βιοκλιματικό χαρακτήρα αναπτύσσεται ο αντίστοιχος όροφος βλάστησης με διαπλάσεις Αριάς (*Quercus ilex*) – κουμαριάς (*Arbutus*) που ανήκουν στην ζώνη Quercion ilicis. Πρόκειται για υγροβιότερες από τις προηγούμενες διαπλάσεις και καλύπτουν τις λοφώδεις περιοχές της Κεφαλονιάς.

Στους αυξητικούς χώρους αυτών των παραπάνω ζωνών βλαστήσεως αναπτύσσονται και φυσικές συστάδες χαλέπιου πεύκης (*Pinus halepensis*) και του κυπαρισσιού (*Cypripinus sempervirens*) καθώς του Κεφαλλονίτικου ελάτου (*Abies cephalonica*).

Οι ευνοϊκές εδαφοκλιματικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή έχουν σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη πλούσιας αυτοφυούς βλάστησης. Οι γενικές κατηγορίες φυτοκοινωνιών που εμφανίζονται στη νήσο είναι:

- Φυτοκοινωνίες αείφυλλων σκληρόφυλλων πλατύφυλλων
- Φυτοκοινωνίες φυλλοβόλων πλατύφυλλων
- Φυτοκοινωνίες κωνοφόρων.

Στην σύνθεση των φυτοκοινωνιών της νήσου εκτός των προαναφερομένων παρατηρούνται τα παρακάτω είδη: *Silene ionica*, *Silene reinholdii*, *Arenaria guicciardii*, *Dianthus fruticosus* spp. *Occidentalis*, *Erysimum cephalonicum*, *Astragalus sempervirens* spp. *Cephalonicus*, *Eurhorbia zahni*, *Scaligeria moreana*, *Stachus ionica*, *Crocus adriaticus*.

Όσον αφορά την **Ιθάκη**, το νησί καλύπτεται από στοιχεία της Ευμεσογειακής ζώνης βλάστησης (*Quercetalia ilicis*). Πιο συγκεκριμένα έχουμε εμφάνιση της υποζώνης *Quercion ilicis* στην οποία διακρίνεται ο αυξητικός χώρος *Adrachno – Quercetum ilicis* που καταλαμβάνει τις χαμηλότερες περιοχές και ο αυξητικός χώρος *Orno – Quercetum ilicis* που καταλαμβάνει την υψηλότερη περιοχή της *Quercion ilicis*.

Στις ράχες και στις νότιες εκθέσεις των κλιτύων εμφανίζονται συνήθως ενώσεις με *Erica manipuliflora* (χαμορείκι) και *Erica arborea* (δενδρώδες ρείκι). Σε σχετικά καλύτερες οικολογικές θέσεις κυριαρχούν το *Arbutus unedo* (κουμαριά), *Calycotome villosa* (ασπάλαθος), *Spartium sp.p.* (σπάρτο) κλπ.

Ως όριο της ευμεσογειακής ζώνης βλάστησης, έχουμε εμφάνιση θερμόφιλων ειδών, όπως *Pistacia lentiscus* (σχίνος), *Olea europaea var. sylvestris* (αγριελιά), *Calycotome villosa* (ασπάλαθος) κλπ. Σε όλη την έκταση του νησιού συναντάμε έναν αριθμό από ανθεκτικά στην ξηρασία ολιγαρκή κωνοφόρα όπως *Pinus halepensis*, *Pinus pinea*, *Pinus brutia*, *Cupressus sempervirens* *Juniperus macrocarpa* κλπ. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται κάποια είδη που συναντάμε σε όλη την έκταση του νησιού φυσικά ή τεχνητά.

Πίνακας 6-35: Βλάστηση Ιθάκης

ΒΛΑΣΤΗΣΗ ΝΗΣΟΥ ΙΘΑΚΗΣ	
<i>Aesculus hippocastanum</i>	Ιπποκαστανιά (πικροκαστανιά)
<i>Anthyllis hermanniae</i>	Αλογοθύμαρο
<i>Arbutus adracne</i>	Γλιστοκουμαριά
<i>Arbutus unedo</i>	Κουμαριά
<i>Calicotome vilosa</i>	Ασπάλανθος
<i>Ceratonia siliqua</i>	Χαρουπιά
<i>Cercis siliquastrum</i>	Κουτσουπιά
<i>Cistus salvifolius</i>	Λαδανιά(κουνούκλα)
<i>Cornus sanguinea</i>	Αγριοκρανιά (Βυζοκρανιά)
<i>Coronilla emerus</i>	Κορονίλα της Κεφαλονιάς ή θαμνώδης
<i>Corylus avellana</i>	Λεπτοκαριά (Φουντουκιά)
<i>Crataegus monogyna</i>	Θαμνομουρτζιά ή θαμνοκράταιγος
<i>Cupresus sempervirens</i>	Κυπαρίσσι
<i>Cytisus monspessulunus</i>	Κύτισος του Μονπελιέ
<i>Elaeagnus angustifolius</i>	Τζιτζιφιά
<i>Erica arborea</i>	Ερείκη η δενδρώδης
<i>Erica manipuliflora</i>	Χαμορείκι

ΒΛΑΣΤΗΣΗ ΝΗΣΟΥ ΙΘΑΚΗΣ	
<i>Eucalyptus sp.</i>	Ευκάλυπτος (από αναδάσωση)
<i>Fraxinus ornus</i>	Φράξος
<i>Hebera helix</i>	Κισσός
<i>Jasminum fruticans</i>	Άγριο γιασεμί
<i>Juglans regia</i>	Καρυδιά
<i>Juniperus phoenicea</i>	Κέδρος (θαμνοκυπάρισσο)
<i>Laurus nobilis</i>	Δάφνη
<i>Lonicera caprifolium</i>	Αγιόκλημα
<i>Medicago arborea</i>	Δενδρομηδική
<i>Mespilus germanica</i>	Μεσπιλιά
<i>Morus alba / nigra</i>	Μουριά
<i>Myrtus communis</i>	Μυρτιά
<i>Nerium oleander</i>	Πικροδάφνη
<i>Olea europaea var. europaea</i>	Ελιά
<i>Olea europaea var. silvestris</i>	Άγριελιά
<i>Phillyrea latifolia</i>	Φιλλύκι
<i>Pinus brutia</i>	Τραχεία Πεύκη
<i>Pinus halepensis</i>	Χαλέπιος Πεύκη
<i>Pinus pinea</i>	Κουκουναριά
<i>Pistacia lentiscus</i>	Σχίνος (μάζα)
<i>Pistacia terebinthus</i>	Κοκορεβυθιά (κοκοροφιδιά)
<i>Sarcoterium spinosum L</i>	Στουβιά -αφάνα
<i>Prunus amygdalus</i>	Άγριομυγδαλιά
<i>Prunus spinosa</i>	Τσαπουρνιά
<i>Punica granatum</i>	Ροδιά
<i>Pyracantha coccinea</i>	Πυράκανθος
<i>Pirus amygdaliformis</i>	Γκορτσιά
<i>Pirus communis</i>	Άγριαχλαδιά
<i>Quercus ithaburensis</i>	Βελανιδιά
<i>Quercus coccifera</i>	Πουρνάρι
<i>Quercus ilex</i>	Αριά

ΒΛΑΣΤΗΣΗ ΝΗΣΟΥ ΙΘΑΚΗΣ	
Rhus coriaria	Ρούδι
Rhus cotinus	Χρυσόξυλο
Rosa sempervirens	Αειθαλής αγριοτριανταφυλλιά
Rosa vilosa	Απαλόφυλλη τριανταφυλλιά
Rubus idaeus	Σμεουρδιά (βάτο)
Rubus ulmifolius	Κοινή βατομουριά
Salvia triloba L	Αλιφασκιά
Sambucus nigra	Κουφοξυλιά
Satureja cuneifolia Ten.	Μοσχοστούβιά
Spartium junceum	Σπάρτο
Syringa vulgaris	Αγριοπασχαλιά
Tamarix galiica	Γαλλικό αρμυρίκι
Thymus capitatus	Θρώμβη (θρούμπι)
Urtica urens	Τσουκνίδα
Vitex agnus – castus a.	Λυγαριά

Η Ελληνική πανίδα δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο ιδιαίτερης μελέτης. Συνολικά στον Ελληνικό χώρο έχουν αναγνωρισθεί 670 είδη σπονδυλωτών εκ των οποίων ένας σημαντικός αριθμός συναντάται στην Κεφαλονιά (περίπου ≈30%).

Για την Κεφαλονιά έχουν γίνει καταγραφές της εμφανιζόμενης πανίδας σύμφωνα με τις οποίες έχουν συνταχθεί οι κατάλογοι που ακολουθούν για τα σημαντικότερα θηλαστικά, πτηνά (οрниθοπανίδα), ερπετά, αμφίβια, ψάρια και ασπόνδυλα.

Στην ευρύτερη περιοχή δύναται να απαντηθούν τα κατωτέρω είδη:

Θηλαστικά: σκαντζόχοιρος, ρινόλοφος (*rhinolophus blasii*), νυκτερίδα, λαγός (*Iepus europhaeus*), αγριοκούνελο, ποντικός των δασών (*arodemus sylvaticus*), αρουραίος, ποντικός, αλεπού (*vulpes vulpes*), νυφίτσα (*mustela nivalis*), κουνάβι (*martes foina*), ασβός (*meles meles*)

Πτηνά – οрниθοπανίδα: φιδαιτός (*circaetus gallicus*), ξεφτέρι (*accipiter nisus*), ασπροπάρης (*neophron percnopterus*), πετρίτης (*falco peregrinus*), ορτύκι (*coturnix coturnix*), μπεκατσίνι (*gallinago gallinago*), κουκουβάγια (*athene noctua*), γκιώνης (*otus scops*), αγριοπερίστερο (*columba livia*), λευκοσουσουράδα (*motacilla alba*), μαυρολαίμης (*Saxicola torquata*), κοκκινολαίμης (*erithacus rubecula*), γαλαζοκότσυφος (*monticola solitarius*), τρυποφράκτης (*troglyodytes troglodytes*), σπίνος (*fringilla coelebs*), καρδερίνα (*carduelis carduelis*), φλώρος (*carduelis chloris*), κίσσα (*garullus glandarius*), κόρακας (*corvus corax*).

Τα Ιόνια νησιά και η Δυτική Πελοπόννησος αποτελούν μία από τις κύριες μεταναστευτικές οδούς των πτηνών οι οποίες είναι επεκτάσεις των αεροδιαδρόμων της Μαύρης Θάλασσας, Κεντρικής Ευρώπης και Αδριατικής. Το πέρασμα από την Αφρική στις περιοχές του Ιονίου θεωρείται από τις μεγαλύτερες διαδρομές καθώς απαιτούνται 18-28 ώρες συνεχούς πτήσης, κάτω από ευνοϊκές συνθήκες.

Ερπετά και Αμφίβια:

- Σαύρες: ταρεντόλα (*tarentola mauritanica*), κυρτοδάκτυλος (*cyrtopodion kotschy*), σαμιαμίδι (*hemidactylus turcicus*), αβλέφαρος (*ablepharus kitaibeli*), κονάκι (*anguis cephalonicus*), τυφλίτης (*orphisaurus arodus*), τρανόσαυρα (*Iacerta trilineata*), πελοποννησιακή σαύρα (*algyroides moreoticus*), κερκυραϊκή σαύρα (*algyroides nigropunctatus*), ταυρική γουστέρα (*podarcis taurica*),
- Φίδια: δενδρογαλιά (*coluber gemonensis*), λαφίτης (*elaphe quatuorlineata*), σπιτόφιδο (*elaphe situla*), αγιόφιδο (*telescopus fallax*), σαπίτης (*malpolon monspessulanus*).

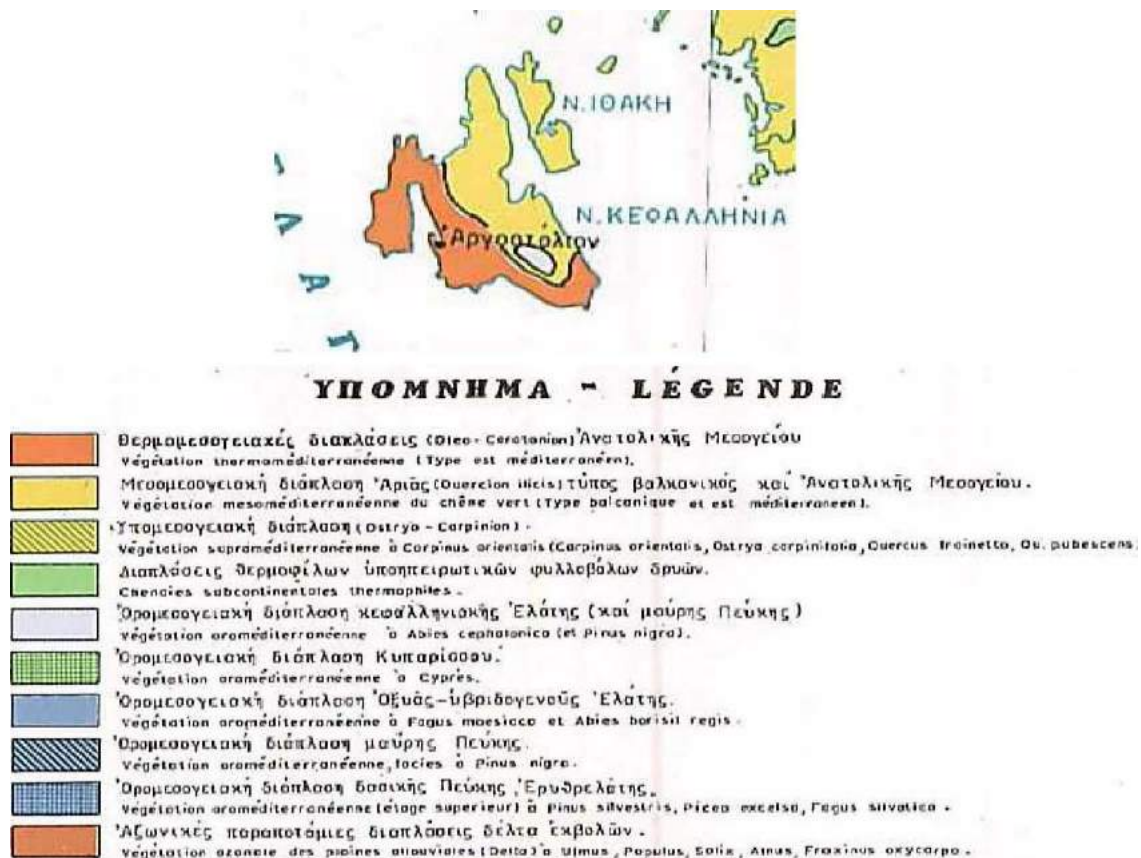
Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται είδη πανίδας που απαντώνται στο νησί της Ιθάκης. Τα στοιχεία ελήφθησαν από τον κυνηγετικό σύλλογο Ιθάκης.

Πίνακας 6-36: Πανίδα νήσου Ιθάκης

ΠΑΝΙΔΑ ΙΘΑΚΗΣ		
Πτηνά	Είδος	Οικογένεια
Αγριοπερίστερο	<i>Columba livia</i>	Περιστερίδες
Ασημόγλαρος	<i>Larus audouinii</i>	Λαρίδες
Ασπρόκωλος	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Κιχλίδες
Βραχοκιρκίνεζο	<i>Falco Tinnuscus</i>	Ιερακίδες
Γκιώνης	<i>Otus scops</i>	Στριγίδες
Δεκαοχτούρα	<i>Streptopelia decaocto</i>	Περιστερίδες
Θαλασσοκόρακας	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Φαλακροκορακίδες
Καρακάξα	<i>Pica pica</i>	Κορακίδες
Καρδερίνα	<i>Carduelis carduelis</i>	Σπιζίδες
Καστανοκεφαλόγλαρος	<i>Larus ridibundus</i>	Λαρίδες
Κατσουλιέρης	<i>Galerida cristata</i>	Κοριδαλίδες
Κοκκινολαίμης	<i>Erithacus rubecula</i>	Κιχλίδες
Κόρακας	<i>Cornus corax</i>	Κορακίδες
Κότσυφας(πετροκότσιφας)	<i>Turdus Merulus</i>	Κιχλίδες
Κούκος	<i>Cuculus canorus</i>	Κοκκυγίδες
Κουκουβάγια	<i>Athene noctua</i>	Στριγίδες

ΠΑΝΙΔΑ ΙΘΑΚΗΣ		
Κουρούνα	<i>Corvus corone cormix</i>	Κορακίδες
Μαυρολαίμης	<i>Saxicola torquata</i>	Κιχλίδες
Μπεκάτσα	<i>Scolopax Rusticola</i>	Σκολοπακίδες
Μπεκατσίνι	<i>Gallinago gallinago</i>	Σκολοπακίδες
Μπούφος	<i>Bubo bubo</i>	Στριγίδες
Ξεφτέρι	<i>Accipiter nisus</i>	Αετίδες
Ορτύκι	<i>Coturnix coturnix</i>	Φασιανίδες
Πετροπέρδικα	<i>Alectoris graeca</i>	Φασιανίδες
Σουσουράδα	<i>Molacilla cinerea</i>	
Σπίνος	<i>Fringilla coelebs</i>	Σπιζίδες
Σταρήθρα	<i>Alouda arvensis</i>	Κορυδαλίδες
Σταυλοχελίδονο		
Σταχτόχηννα ή Αγριόχηννα	<i>Anser anser</i>	Νησιίδες
Συκοφάγος	<i>Oriolus oriolus</i>	Χλωρονίδες
Τρυγόνι	<i>Streptopelia turtur</i>	Περιστερίδες
Τσαλαπετεινός	<i>Urupa erops</i>	Εποπίδες
Τσιρόνι		
Τσίχλα η κοινή	<i>Turtus tortualus</i>	Κιχλίδες
Τσουκάρι (Τσουκαρ πέρδικα)	<i>Alectoris chucar</i>	Φασιανίδες
Φάσσα	<i>Columba palumbus</i>	Περιστερίδες
Φασσοπερίστερο	<i>Columba oenas</i>	Περιστερίδες
Φλώρος	<i>Carduelis chloris</i>	Σπιζίδες
Ερπετά	Είδος	Οικογένεια
Χελώνα	<i>Testudo graeca</i>	Cheloniidae
Δενδρογαλιά	<i>Coluber jugularis</i>	Colubridae
Οχιά	<i>Vibera ammodytes</i>	Viperidae
Σαμαμίδι	<i>Hemidactylus turcicus</i>	Gekkonidae
Σαύρες		
Σκορπιοί	<i>Euscorpilus curpathicus</i>	

ΠΑΝΙΔΑ ΙΘΑΚΗΣ		
Εντομοφάγα	Είδος	Οικογένεια
Σκαντζόχοιρος	Erinaceus concolor	Erinaceidae
Τρωκτικά	Είδος	Οικογένεια
Αρουραίος	Microtus arvalis	Arvicalidae
Κουνέλι	Oryctolagus cuniculus	Leporidae
Λαγός	Lepus europeus	Leporidae
Σαρκοφάγα	Είδος	Οικογένεια
Αγριόγατος	Felis silvestris	Felidae
Κουνάβι	Martes foina	Mustelidae

Εικόνα 6-27: Χάρτης Βλαστήσεως της Ελλάδος, του Τομέα Δασικής Σταθμολογίας, του Ιδρύματος Δασικών Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας (κλίμακα 1:1.000.000)

Η έλλειψη νερού και η περιορισμένη τροφή είναι οι κύριοι λόγοι που περιορίζουν τον πληθυσμό των ειδών. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι η έλλειψη νερού είναι ο σπουδαιότερος παράγοντας μείωσης του πληθυσμού της Πετροπέρδικας.

Συγχρόνως, η βαθμιαία εγκατάλειψη των γεωργικών καλλιεργειών έχει οδηγήσει σε δραματική μείωση του πληθυσμού ειδών που τρέφονται από αυτές.

6.3.3.2. Προστατευόμενες Περιοχές

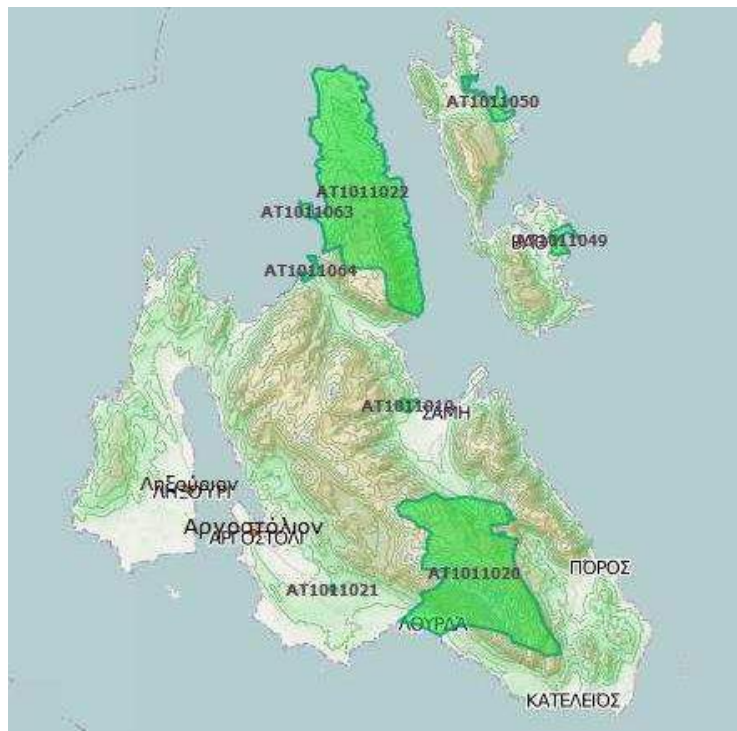
Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (Τ.Ι.Φ.Κ.)

Στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης απαντώνται τα παρακάτω Τ.Ι.Φ.Κ.:

Πίνακας 6-37: Τ.Ι.Φ.Κ. στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης

Όνομασία	Κωδικός
Εθνικός Δρυμός Αίνου ή Μόντε Νέρο και Κόλπος Λουρδάς	ΑΤ1011020
Κάστρο Αγ. Γεωργίου, Σαν Τζόρτζιο ή πόλη της Κεφαλονιάς	ΑΤ1011021
Λίμνη Μελισσάνη	ΑΤ1011019
Όρμος Μύρτου Κεφαλονιάς	ΑΤ1011064
Όρμος Σαρακίνικο Ιθάκης	ΑΤ1011049
Φρίκες -Κιόνι Ιθάκης	ΑΤ1011050
Χερσόνησος Άσσου	ΑΤ1011063
Χερσόνησος Ερίσσου	ΑΤ1011022

Πηγή: Φιλότης, ΕΜΠ

Εικόνα 6-28: Τ.Ι.Φ.Κ. των Δήμων Κεφαλονιάς και Ιθάκης

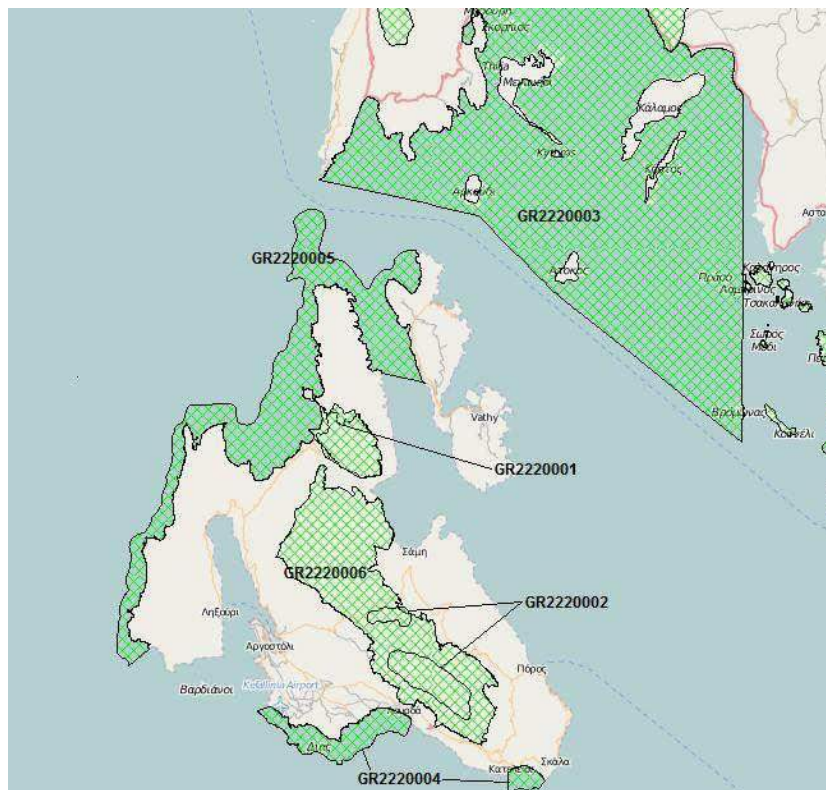
Περιοχές Δικτύου Natura 2000

Οι περιοχές του δικτύου NATURA 2000, αποτελούνται από δύο κατηγορίες περιοχών: από τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και από τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τα Πουλιά σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ. Στους Δήμους Κεφαλονιάς και Ιθάκης έχουν καταγραφεί και οριοθετηθεί έξι περιοχές σημαντικές προς προστασία και διαχείριση στα πλαίσια του Προγράμματος «Φύση 2000».

Πίνακας 6-38: Περιοχές NATURA 2000 στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης

Κωδικός Τόπου	Είδος Τόπου	Ονομασία Τόπου	Έκταση (ha)
GR2220001	ΕΖΔ	ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΗΝΙΑΣ	2566.19
GR2220002	ΕΖΔ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ	2779.43
GR2220003	ΕΖΔ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)	88333.27
GR2220004	ΕΖΔ	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΕΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΗΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ	3736.16
GR2220005	ΕΖΔ	ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ -ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ -ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ -ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ -ΚΕΝΤΡΙ -ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ)	18742.55
GR2220006	ΖΕΠ	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ	20715.15

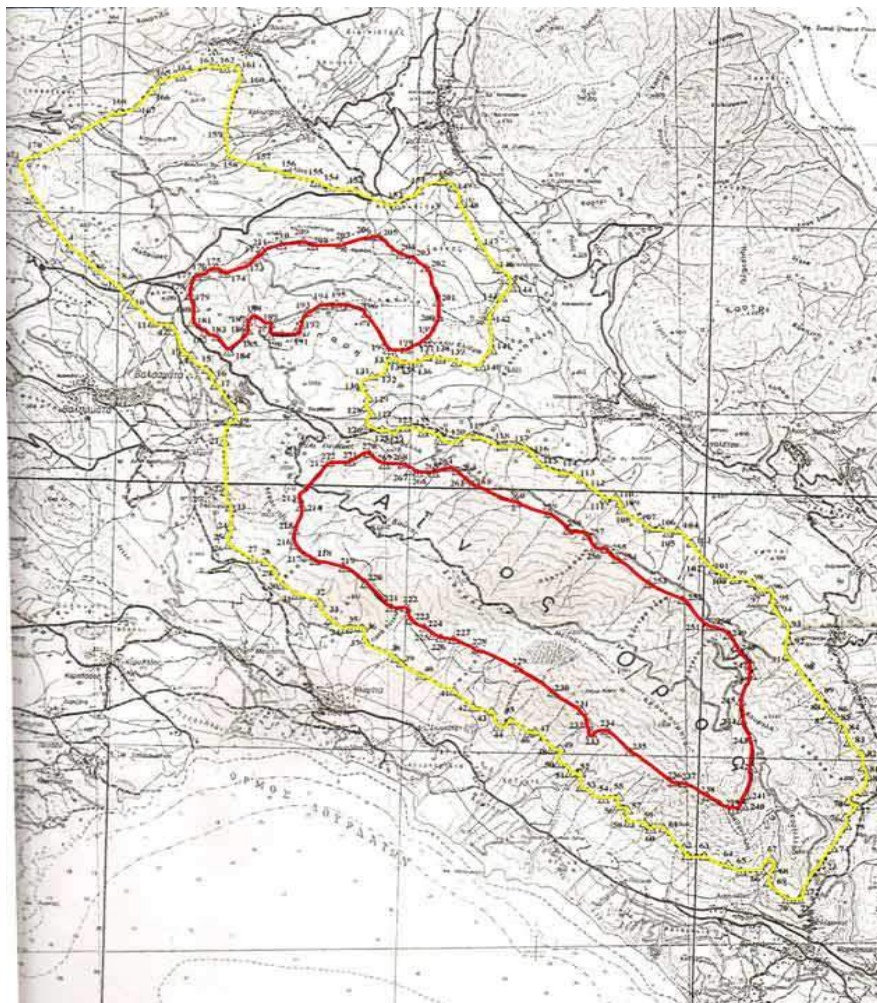
Πηγή: ΥΠΕΚΑ

Εικόνα 6-29: Περιοχές Natura 2000 των Δήμων Κεφαλονιάς και Ιθάκης

Εθνικά Πάρκα

Ο Εθνικός Δρυμός Αίνου, βρίσκεται στην Κεφαλονιά και περιλαμβάνει την ευρύτερη περιοχή του όρους Αίνος (1.600m) και το βουνό Ρούδι. Είναι ιδιαίτερα γνωστός εξαιτίας του πυκνού δάσους Κεφαλληνιακής ελάτης (*Abies cerhalonica*), το οποίο κυριαρχεί στα ανώτερα υψόμετρα. Το είδος αυτό είναι ενδημικό της Ελλάδας και περιγράφηκε για πρώτη φορά από την περιοχή αυτή (Loudon, 1838). Η περιοχή του Εθνικού Δρυμού Αίνου, περιλαμβάνει την ευρύτερη περιοχή του όρους Αίνος, τον υφιστάμενο Εθνικό Δρυμό Αίνου όπως έχει οριοθετηθεί από το Β.Δ. 776/1962, μαζί με την περιφερειακή ζώνη όπως προτείνεται από το «Γενικό Διαχειριστικό Σχέδιο του Εθνικού Δρυμού Αίνου»^[7] (ΓΔΣ) και την περιοχή με κωδικό GR 2220002 "Εθνικός Δρυμός Αίνου", η οποία έχει ενταχθεί στο κοινοτικό δίκτυο Ειδικών Ζωνών Διατήρησης Natura 2000 (Οδηγία 92/43/ΕΕ).

Εικόνα 6-30: Χάρτης του Εθνικού Δρυμού Αίνου. Με κόκκινο οριοθετούνται τα όρια των δύο πυρήνων του Εθνικού Δρυμού, ενώ με κίτρινο παρουσιάζονται τα όρια της προβλεπόμενης Περιφερειακής Ζώνης

7 Το «Γενικό Διαχειριστικό Σχέδιο Εθνικού Δρυμού Αίνου» συντάχθηκε από τη Γενική Γραμματεία Δασών & Φυσικού Περιβάλλοντος – Δ/ση Δασών Κεφαλληνίας το 1996.

Ως Εθνικό Πάρκο με την ονομασία "Εθνικός Δρυμός Αίνου", σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 18 και την παρ. 3 του άρθρου 19 του Ν. 1650/86, χαρακτηρίζεται η χερσαία περιοχή του όρους Αίνου που βρίσκεται στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 και κάτω των 2000 κατοίκων της τέως κοινότητας Ομαλών και των τέως Δήμων Σάμης, Λειβαθούς, Ελειού - Πρόνων και Αργοστολίου του Νομού Κεφαλληνίας.

Εντός του Εθνικού Πάρκου χαρακτηρίζεται ως Περιοχή Προστασίας της Φύσης (η οποία καλείται και πυρήνας του Εθνικού Δρυμού), σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 18 και την παρ. 2 του άρθρου 19 του Ν. 1650/86, η χερσαία περιοχή που βρίσκεται στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 και κάτω των 2000 κατοίκων της τέως κοινότητας Ομαλών και των τέως Δήμων Σάμης, Λειβαθούς, Ελειού - Πρόνων του Νομού Κεφαλληνίας.

Πίνακας 6-39: Έκταση περιοχών Εθνικού Πάρκου

		Έκταση (στρέμματα)
Πυρήνας	Όρος Αίνος	23.160
	Όρος Ρούδι	5.460
	Συνολική έκταση πυρήνα	28.620
Περιφερειακή ζώνη (προβλεπόμενη)		45.000
Εθνικό Πάρκο	Συνολική έκταση	73.620

Ο πυρήνας του Εθνικού Δρυμού^[8] έχει χαρακτηριστεί και ως Βιογενετικό Απόθεμα ^[9].

Παρά τη μικρή της έκταση, η περιοχή του Εθνικού Πάρκου παρουσιάζει αξιόλογο οικολογικό ενδιαφέρον, τόσο όσον αφορά τη χλωριδική της σύνθεση, με την ύπαρξη πολλών ενδημικών και στενότοπων ενδημικών ειδών και υποειδών, όσο και όσον αφορά την πανίδα, καθώς απαντώνται πολλά απειλούμενα και προστατευόμενα είδη.

Ο Εθνικός Δρυμός του Αίνου αποτελεί ένα τοπίο φυσικής ομορφιάς με οικολογικό ενδιαφέρον, που έγκειται κυρίως στην ύπαρξη του δάσους Κεφαλληνιακής ελάτης αλλά και στο μεγάλο αριθμό ενδημικών taxa φυτών. Στην περιοχή του Δρυμού υπάρχουν χερσότοποι, μακκία βλάστηση, φρύγανα, αλπικοί και υποαλπικοί λειμώνες, δάση κωνοφόρων, εσωτερικοί βράχοι, εσωτερικές θίνες, μόνιμο χιόνι και πάγος, υγροί και μεσόφιλοι λειμώνες.

Σημαντικό πρόβλημα για την περιοχή αποτελεί η μη ύπαρξη νομικού πλαισίου, όσον αφορά τις ζώνες προστασίας και τους ειδικούς όρους και περιορισμούς.

Ο Φορέας Διαχείρισης (Φ.Δ.), Ν.Π.Ι.Δ., συγκροτήθηκε με την Κ.Υ.Α 125190/363 (ΦΕΚ 126/Β/07-02-03) και ορίζεται υπεύθυνος για τη διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος, της πολιτιστικής κληρονομιάς και την προβολή του Εθνικού Δρυμού Αίνου και την ενημέρωση του κοινού. Είναι επίσης υπεύθυνος για την εφαρμογή του πλαισίου διαχείρισης της περιοχής, το συντονισμό και την παροχή συμβούλων.

⁸ Όπως αυτός ορίζεται με βάση το ΦΕΚ199/1962/, τ. Α'.

⁹ Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Βιογενετικών Αποθεμάτων ιδρύθηκε το 1976 από το Συμβούλιο της Ευρώπης και αποσκοπεί στη διατήρηση αντιπροσωπευτικών δειγμάτων χλωρίδας, πανίδας και φυσικών περιοχών της Ευρώπης. Στην Ελλάδα ως Βιογενετικά Αποθέματα έχουν χαρακτηριστεί 16 περιοχές.

Βασικοί στόχοι του Φορέα Διαχείρισης πρέπει να είναι η προστασία, διαχείριση και ανάδειξη της περιοχής. Με την Κ.Υ.Α 125190/363 (ΦΕΚ 126/Β/07-02-2003) καθορίστηκε ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Φ.Δ, ενώ με την Κ.Υ.Α 866 (ΦΕΚ 65/Β/21.01.2005) και τις τροποποιήσεις αυτής, εγκρίθηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας του Δ.Σ. του.

Καταφύγια Άγριας Ζωής

Στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης απαντώνται τα παρακάτω καταφύγια άγριας ζωής:

Πίνακας 6-40: Καταφύγια Άγριας Ζωής στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης

Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (ha)	Νομοθεσία
Βουνό Άτρος (Αγ. Νικολάου – Πόρου)	K402	1787	ΦΕΚ 441/07.07.92
Βούλισα (Φαρσών-Δαγάτων-Διλινάτων-Κουρουκλάτων)	K396	1400	ΦΕΚ 540/28.08.90
Λειβάδι Ληξουρίου	K393	80	ΦΕΚ 720/31.05.76
Όρος Καστέλι-Μπλωστή (Θηναίας-Ζωλών-Λιβαδίου)	K391	1080	ΦΕΚ 631/24.07.79
Νεοχώρι (ΚομιτάτωνΚαρυάς)	K386	1382	ΦΕΚ 636Β/96
Λεύκη-Σταυρός-Ανωγή (Ιθάκης)	K374	1100	ΦΕΚ 401/20.06.84

Εικόνα 6-31: Καταφύγια Άγριας Ζωής στους Δήμους Κεφαλονιάς και Ιθάκης

Βιότοποι CORINE

Οι βιότοποι CORINE στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης είναι οι κάτωθι:

Πίνακας 6-41: Βιότοποι Corine στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης

Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (ha)
Κορυφές Όρους Αίνος και Όρους Ρούδι	A00020040	5019,65
Καλόν Όρος Κεφαλληνίας	A00010214	843,24

Εικόνα 6-32: Βιότοποι Corine στα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης

6.3.4. Έδαφος και Γεωλογία της Περιοχής

6.3.4.1. Γεωμορφολογία

Η Κεφαλονιά, βρίσκεται ανάμεσα από τη Ζάκυνθο και τη Λευκάδα, δυτικά της Ιθάκης. Είναι νησί ορεινό, με κυρίαρχο βουνό τον Αίνο, έναν από τους δέκα ελληνικούς δρυμούς, που αποτελεί τον κύριο κορμό της.

Το ανάγλυφο της είναι έντονα επηρεασμένο από την τεκτονική δράση και διαμορφώνεται συνεχώς από τις διεργασίες αποσάθρωσης -διάβρωσης. Το νησί της Κεφαλονιάς διακρίνεται για το εξαιρετικά ορεινό και έντονα επικλινές έδαφός της. Τα υψόμετρα των βουνών θεωρούνται πολύ μεγάλα για νησιά ανάλογης έκτασης. Οι κλίσεις εδάφους υπερβαίνουν το 30%, ενώ απαντώνται και κλίσεις άνω του 50%. Οι πεδινές εκτάσεις είναι ελάχιστες, με κλίσεις μέχρι και 10%

Έχει έκταση 730 km², γεμάτα από φυσικές αντιθέσεις με καταπράσινες εύφορες εκτάσεις, απόκρημνες πλαγιές, δαντελωτές ακρογιαλιές, αμμουδιές, κόλπους, λιμανάκια και γραφικά χωριά που της δημιουργούν μια μοναδική και έντονη φυσιογνωμία. Στο βόρειο μέρος, οι ακτές περιβάλλονται από ψηλά βράχια, ενώ η δυτική, η νότια και η νοτιοανατολική πλευρά αποτελούνται από παραλίες με λεπτή κίτρινη άμμο.

Μεγάλο μέρος της έκτασης του καταλαμβάνει η οροσειρά Αίνος, με σημαντικότερες κορυφές τις Μέγας Σωρός (1.628μ.), Αγία Δυνατή (1.131μ.), Ευμορφία (1.043μ.) και Κόκκινη Ράχη (1.078μ.) Οι σημαντικότερες πεδιάδες είναι αυτές της Κραναίας, της χερσονήσου Παλικής, του Αρακλείου και της Σάμης.

Οι ακτές της Κεφαλονιάς σχηματίζουν πολλούς κόλπους και ακρωτήρια. Σπουδαιότεροι κόλποι είναι της Σάμης, του Μύρτου, του Λουρδά, του Αθέρα, του Φισκάρδου, του Γαϊδάρου, του Λιβαδιού, του Αργοστολίου γνωστός και ως Κουτάβου. Κυριότερα ακρωτήρια είναι (αρχίζοντας από το νότο και προχωρώντας με ανατολική κατεύθυνση) η Μούντα, η Κάπρος, το Σαρακήνικο, ο Μύτικας, το Κεντρί, το βορεινό Δαφνούδι, στα βορειοδυτικά ο Αθέρας, στα δυτικά τα Ορθολίθια, η Σκίζα και ο Γερόγομπος και νοτιότερα το Ακρωτήρι και η Αγία Πελαγία, ο Λιάκας, ο Καστανάς κ.ά. Οι ακτές είναι γενικά βραχύδεις και απότομες προς το Ιόνιο, ενώ έχουν ηπιότερους σχηματισμούς προς την ανατολική πλευρά.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα σπήλαια του νησιού, όπως τα βαραθρώδη Μελισσάνη, Αγκαλάκι, Αγίων Θεόδωρων, Ζερβάτη, η Σπηλιά Δρογκαράτη, το σπήλαιο Σάκκου κα.

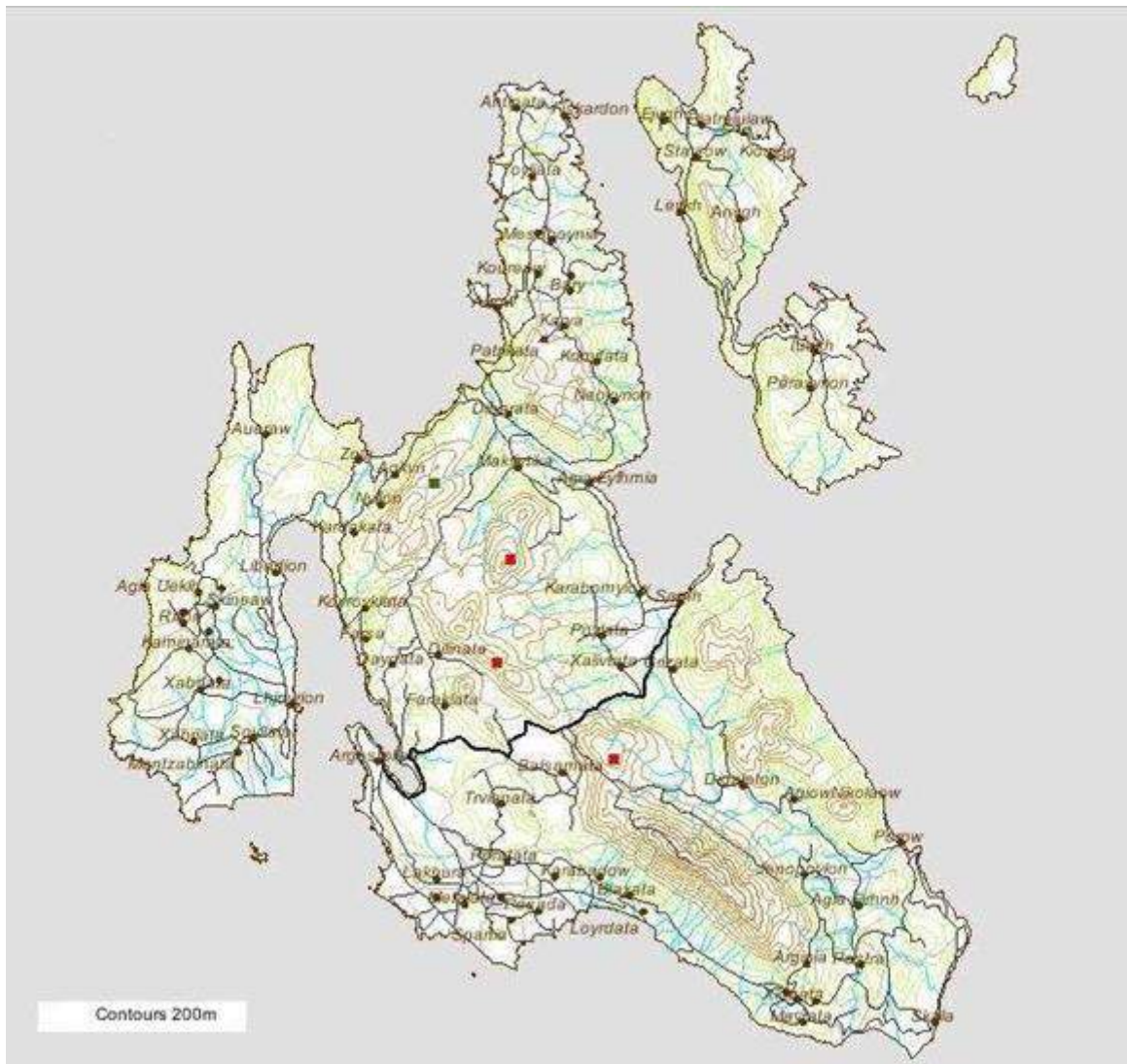
Η γεωμορφολογία του νησιού, κατά το μεγαλύτερο μέρος, είναι ορεινή και αποτελείται από ορεινούς όγκους με μεγάλο υψόμετρο και διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ. Παράλληλα, προς τους ορεινούς αυτούς όγκους διατάσσονται βυθίσματα που αποτελούν περιοχές με ήπιο ανάγλυφο και ομαλή επιφάνεια εδάφους. Οι οροσειρές συνίστανται από ανθρακικά πετρώματα, ενώ σε τοπογραφικά χαμηλές περιοχές συναντάμε σχηματισμούς από φλύσχη.

Η γεωμορφολογική εικόνα υποδηλώνει τον τύπο διάβρωσης που επικρατεί σε κάθε περιοχή. Στο νοτιοδυτικό τμήμα του νησιού παρατηρούμε κατά βάθος διάβρωση, ενώ στο βορειοανατολικό διαπιστώνουμε την παρουσία επιφανειών επίδοσης. Η διαμόρφωση του ανάγλυφου οφείλεται στην πολύπλοκη τεκτονική του Τεταρτογενούς, που προκάλεσε τον κατακερματισμό της περιοχής και την ανανέωση του ανάγλυφου, όπως φαίνεται από τη μορφολογία και τα σχετικά άφθονα κορήματα και ριπίδια.

Η Ιθάκη είναι το δεύτερο μικρότερο νησί των Επτανήσων, μετά τους Παξούς, με έκταση 92,5 km², ακτογραμμή 101,0 km και χωρίζεται από την Κεφαλονιά από ένα κανάλι εύρους περίπου 2 έως 4 km. Η δυτική ακτή του νησιού είναι απότομη και σχεδόν άγονη, σε αντίθεση με την πράσινη, προσιτή και εξευγενισμένη ανατολική ακτή.

Μορφολογικά το νησί έχει δύο κύρια χαρακτηριστικά: α) το ένα είναι οι πολλοί κόλποι και τα ακρωτήρια, κυρίως στις ανατολικές του ακτές (το άκρο στο Βορρά είναι το ακρωτήριο Μέλισσα και στο Νότο το ακρωτήριο Αγιος Ανδρέας), β) το άλλο χαρακτηριστικό είναι η ορεινή γεωμορφολογία. Οι δύο ορεινοί όγκοι του νησιού είναι το Νηρίτο Ορος με ύψος 806,0 m και το Μεροβίγλι με 669,0 m.

Η Ιθάκη είναι ουσιαστικά δύο δασώδεις κορυφές βουνών πλούσιες σε χλωρίδα και πανίδα, οι οποίες ξεπετάγονται σχεδόν από το Ιόνιο Πέλαγος και ενώνονται στο κέντρο του νησιού με μια λεπτή εδαφική έκταση. Χαρακτηριστικό του νησιού είναι τα άγονα εδάφη του και η λειψυδρία, που εμποδίζουν την ανάπτυξη γεωργίας.

Εικόνα 6-33: Μορφολογικός χάρτης των νησιών Κεφαλονιάς και Ιθάκης

6.3.4.2. Γεωλογία - Υδρογεωλογία

Στο νησί της Κεφαλονιάς υπάρχει σημαντικός αριθμός σπηλαίων με πιο γνωστό το σπήλαιο Δρογγαράτη. Αυτά αντιπροσωπεύουν κάθε μορφή το καρστικού ανάγλυφου και είναι προϊόντα καρστικής διεργασίας του νερού στις στους ασβεστόλιθους της ζώνης Παξών όπου ανήκει το μεγαλύτερο κομμάτι του νησιού.

Η γεωλογία της Κεφαλονιάς ανήκει στη ζώνη των Παξών και αποτελείται από ασβεστολιθικά πετρώματα και δολομίτες το οποία χρονολογικά κατατάσσονται στα ανώτερο, κατώτερο κρητιδικό και παλαιόκαινο.

Συγκεκριμένα, η νήσος Κεφαλληνία αποτελεί τμήμα των εξωτερικών Ελληνίδων όπου το μεγαλύτερο μέρος της ανήκει στην ενότητα των Παξών και ένα πολύ μικρότερο μέρος της στα νοτιοανατολικά, στην ενότητα της Ιονίου (Aubouin, J. & Dercourt, J., 1962). Η ενότητα των Παξών χαρακτηρίζεται από μια νηριτική ανθρακική ακολουθία ηλικίας κατώτερο Κρητιδικό έως ανώτερο Μειόκαινο. Οι στρωματογραφικοί ορίζοντες της ζώνης των Παξών αποτελούνται κυρίως από ανωτριάδικους – ιουρασικούς ασβεστόλιθους, έντονα αποκαρστωμένους και διερρηγμένους.

Η ενότητα της Ιονίου είναι επωθημένη πάνω στην ενότητα των Παξών και καλύπτει στο νοτιοανατολικό τμήμα της νήσου μια πολύ μικρή έκταση. Η ενότητα αυτή αποτελείται κυρίως από ιουρασικούς -ηωκαινικούς ασβεστόλιθους καθώς και εβαπορίτες τριαδικής ηλικίας. Οι μεταλλικές αποθέσεις αποτελούνται από μάργες, ψαμμίτες, κροκαλοπαγές και ασβεστόλιθους λιμναίας ή θαλάσσιας φάσης πλειοκαινικής ηλικίας και τεταρτογενή θαλάσσια ιζήματα και χερσαίοι σχηματισμοί αποτελούμενοι κυρίως από μάργες, αργίλους, άμμους κα. Οι τελευταίοι σχηματισμοί απαντώνται και στο νησί της Ιθάκης, όπου ανήκει και αυτό στην Ιόνιο ζώνη.

Τα γεωλογικά στοιχεία και υδρογεωλογικά στοιχεία που ακολουθούν προέρχονται από την μελέτη του Ι.Ε. Κουμαντάκη, "Έρευνα υπόγειας υδροφορίας Κεφαλονιάς", ΕΜΠ, Αθήνα 1992. Σύμφωνα με τα στοιχεία της παραπάνω μελέτης, λαμβανομένου υπόψη του ενεργού πορώδους και της υδροπερατότητας των διαφόρων πετρωμάτων και γεωλογικών σχηματισμών που δομούν το νησί και ενοποιώντας όσους απ' αυτούς έχουν παρεμφερή συμπεριφορά ως προς την κατείδυση και την ροή των υπόγειων νερών, διακρίνονται οι εξής ομάδες:

→ 1^η ομάδα - Υδροπερατοί σχηματισμοί: Σε αυτήν ταξινομούνται όλα τα συμπαγή πετρώματα στα οποία μπορεί να αναπτυχθεί δευτερογενές πορώδες, λόγω κερματισμού ή/και καρστικής διεργασίας, οι τιμές του οποίου είναι δυνατόν να κυμαίνονται ευρύτατα, με αποτέλεσμα η υδροπερατότητα των πετρωμάτων αυτών να παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις.

Μπορεί σε μεγάλου όγκου συμπαγείς βραχομάζες πετρωμάτων της κατηγορίας αυτής οι τιμές της υδροπερατότητας να είναι πολύ μικρές, όμως δεν είναι σπάνιες και τιμές πολύ μεγάλες, κυρίως λόγω μεγάλων καρστικών αγωγών.

Στην ομάδα αυτή υπάγονται τα ασβεστολιθικά πετρώματα, ασχέτως γεωτεκτονικής στρωματογραφικής ζώνης και ηλικίας. Στην ίδια ομάδα ταξινομούνται και οι δολομίτες, παρότι έχει διαπιστωθεί σε μεγαλύτερη συχνότητα, σε σχέση με τους ασβεστόλιθους, συμπεριφορά αυτών περίπου ως στεγανών πετρωμάτων.

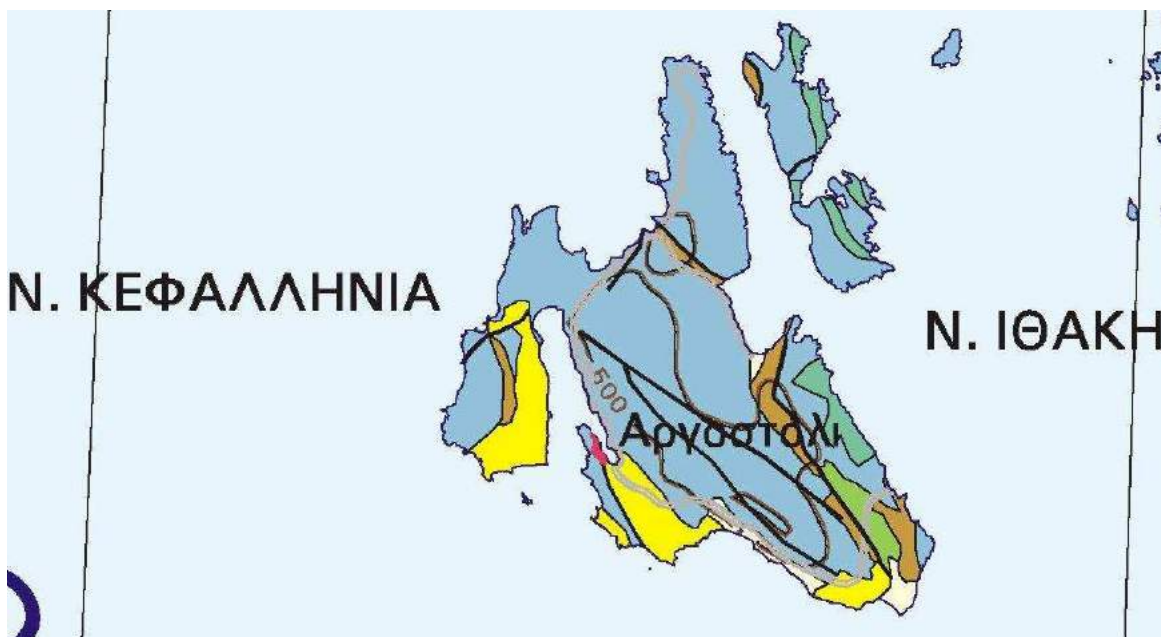
→ 2^η ομάδα - Ημιπερατοί σχηματισμοί: Στην κατηγορία αυτή υπάγονται οι γεωλογικοί σχηματισμοί στους οποίους εναλλάσσονται υδροπερατά με υδατοστεγανά πετρώματα, κατά την κατακόρυφη ή και την οριζόντια έννοια. Τα πάχη των στρωμάτων είναι ασταθή και οι αποσφηνώσεις συχνές.

Στην ομάδα αυτή ανήκουν τα εναλλασσόμενα στρώματα ψαμμιτών, μαργών, αργίλων, κροκαλοπαγών και μαργαϊκών ασβεστόλιθων του Μειόκαινου, Πλειόκαινου και Πλειστοκαινού (Υποομάδα α). Επίσης, στην ίδια ομάδα μπορούν να ταξινομηθούν οι χερσαίες τεταρτογενείς αποθέσεις, δηλαδή τα αλλούβια, οι κώνοι κορημάτων, οι αποθέσεις χειμάρρων και τα πλευρικά κορήματα (Υποομάδα β). Σημειώνεται ότι στις αποθέσεις αυτές η "αταξία" των υλικών είναι ο κανόνας και οι συχνές εναλλαγές, ενώ αποσφηνώσεις μπορεί να παρατηρούνται σε αποστάσεις λίγων μέτρων.

Στα υλικά της ομάδας αυτής μπορεί να αναπτύσσονται υπό πίεση υδροφόροι ορίζοντες, ή και ελεύθεροι, όταν η υδροφορία αναπτύσσεται σε κοκκώδεις σχηματισμούς, οι οποίοι δεν καλύπτονται από υδατοστεγανά υλικά.

→ 3^η ομάδα - Αδιαπέρατοι σχηματισμοί: Σ' αυτήν ταξινομούνται οι πρακτικά αδιαπέρατοι σχηματισμοί και πετρώματα, όπως το μίγμα αργίλου-λατυποπαγών-γύψων και οι νεογενείς και τεταρτογενείς αποθέσεις, στις οποίες επικρατούν τα αργιλικά, μαργαϊκά και λυώδη συστατικά.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, στις περιοχές εξάπλωσης των πετρωμάτων της κατηγορίας αυτής, μπορεί να αναπτυχθούν φτωχές υπόγειες υδροφορίες, είτε στο μανδύα αποσάθρωσής των, είτε σε υδροπερατά σώματα μικρού όγκου που άλλοτε επίκεινται και άλλοτε παρεμβάλλονται στο υδατοστεγανό σύνολο και έχουν τη δυνατότητα να τροφοδοτηθούν με απ' ευθείας κατείσδυση ή πλευρικά. Πολλές από τις μικροπηγές της Κεφαλονιάς αποστραγγίζουν τέτοιας μορφής φτωχές υδροφορίες.

Εικόνα 6-34: Υδρολιθολογικός Χάρτης των Δήμων Κεφαλονιάς και Ιθάκης

6.3.4.3. Υδατα

Το νησί δεν διαθέτει επιφανειακά υδάτινα ρεύματα. Διαθέτει, όμως, άφθονες καρστικές πηγές μεγάλης παροχής (Κούταβος, Καραβόμυλος, Λιβιάδι κ.ά.) και πολλούς καρστικούς σχηματισμούς, καταβόθρες, σπήλαια, υπόγειους αγωγούς, αποτελέσματα της ασβεστολιθικής σύστασης του νησιού.

Στο νησί της Κεφαλονιάς, όπως προαναφέρθηκε, κυριαρχούν τα ασβεστολιθικά πετρώματα. Το ελαφρά όξινο νερό της βροχής διεισδύει στον ασβεστόλιθο και τον διαλύει με τους αιώνες. Επιφανειακά δημιουργούνται πρηνή με απότομες κλίσεις, βαθιά αυλάκια και «έγκοιλα», δηλαδή χοάνες όπου το κεντρικό τους μέρος έχει διαβρωθεί, όπως η λιμνοπηγή Άβυθος κοντά στην Σάμη. Υπόγεια δημιουργούνται αγωγοί (τούνελ), συχνά μεγάλου μήκους καθώς και σπήλαια, τα οποία η διάβρωση των γύρω πετρωμάτων φέρνει καμιά φορά στην επιφάνεια. Όλα αυτά λέγονται «καρστικά» φαινόμενα.

Στην Κεφαλονιά υπάρχει ωστόσο και ένα πολύ ιδιαίτερο καρστικό φαινόμενο: το θαλασσινό νερό εισρέει μέσα σε παραθαλάσσιους αγωγούς στις «Καταβόθρες» στο Αργοστόλι, διαρρέει ολόκληρο τον ορεινό όγκο του νησιού, αναμιγνύεται με γλυκά νερά από τα βουνά και ξαναβγαίνει -υφάλμυρο πια- στη λίμνη του Καραβόμυλου, στο λιμνοσπήλαιο Μελισσάνη και άλλα λιμνοσπήλαια καθώς και μέσα στη θάλασσα, κοντά στην ακτή, μετά από διαδρομή 15 km, όπως απέδειξαν πειράματα με χρωστικές ουσίες. Η διαφορά πυκνότητας του θαλασσινού νερού στο Αργοστόλι με το υφάλμυρο στη Σάμη, η υποπίεση σε στενά σημεία των υπόγειων αγωγών και η ορμή των γλυκών νερών που κατεβαίνουν από τα βουνά σε υπόγειους αγωγούς δημιουργούν την αδιάκοπη ροή του νερού που χύνεται τελικά στη θάλασσα. Η αδιάκοπη ροή του νερού είναι ικανή να γυρίσει το μεταλλικό μύλο στον Καραβόμυλο. Παλιότερα γύριζε και ο μύλος στις Καταβόθρες.

Στην περιοχή υπάρχει και ένα μοναδικό σύμπλεγμα τουλάχιστον 17 σπηλαίων που αποτελεί τμήμα του υπόγειου ποταμού Αργοστόλι -Σάμη. Ενώ κάποτε τα λιμνοσπήλαια συγκοινωνούσαν μεταξύ τους, οι σεισμοί έχουν πλέον φράξει πολλούς αγωγούς. Τα πιο πολλά σπήλαια είναι «δολίνες», δηλαδή υπόγειες κοιλάδες, συχνά σε περίπου στρογγυλό σχήμα, που δημιουργούνται από τις δίνες των υπόγειων ποταμών. Με τον καιρό, η οροφή μπορεί να κατακρημνιστεί όπως έγινε και στην περίπτωση της Μελισσάνης.

Το σχεδόν στρογγυλό σπήλαιο της Δρογγαράτης με την άθικτη οροφή δεν είναι λιμνοσπήλαιο. Οι σταλακτίτες και σταλαγμίτες της δημιουργήθηκαν μέσα στους αιώνες από τα άλατα που αφήνει το νερό καθώς κυλάει στάλα στάλα από τα τοιχώματα και την οροφή. Με τον ίδιο τρόπο δημιουργήθηκαν και οι σταλακτίτες της Μελισσάνης.

Η Δρογγαράτη και η Μελισσάνη είναι, μέχρι τώρα, τα μόνα επισκέψιμα σπήλαια της περιοχής. Η Ζερβάτη, το Χιριδόνι, το Αγγαλάκι και τόσα άλλα σπήλαια περιμένουν να αξιοποιηθούν μέσα σε ένα γεωλογικό πάρκο που θα διασφαλίζει την προστασία και διατήρηση του μοναδικού αυτού γεώτοπου.

6.3.4.4. Τεκτονική

Το ρήγμα της Κεφαλονιάς αποτελεί το βόρειο τμήμα του Δυτικού Ελληνικού τόξου, είναι μια από τις πιο σεισμογενείς ζώνες της Ελλάδας, όπου έχουν παρατηρηθεί μετακινήσεις της τάξης 2-4 mm/yr βόρεια του ρήγματος και 7-30 mm/yr νότια του ρήγματος.

Συγκεκριμένα, βασικό στοιχείο του Ιονίου είναι η ύπαρξη του δεξιόστροφου ρήγματος μετασχηματισμού της Κεφαλονιάς. Αποτελεί το βορειοδυτικό τμήμα του Ελληνικού τόξου. Μέσω αυτού η βορειοδυτική Ελλάδα κινείται σε σχέση με το Αιγαίο και την Πελοπόννησο. Το ρήγμα αυτό διαχωρίζει τα νησιά που βρίσκονται στο νότιο Ιόνιο και την Πελοπόννησο από τα νησιά του βορείου Ιονίου τα οποία παρουσιάζουν ασήμαντη κίνηση σε σχέση με την Ευρώπη. Το ρήγμα της Κεφαλονιάς αποτελεί το δεύτερο μεγάλο όριο της κινητικότητας στη περιοχή της Ελλάδας (Hollenstein, 2007).

Υπό διερεύνηση είναι η πρόταση από τους Reuther et al., 1993, εάν η ζώνη του ρήγματος της Κεφαλονιάς αποτελεί τη δυτική συνέχεια του δεξιόστροφου συστήματος της λεκάνης του Βορείου Αιγαίου διακοπτόμενη από μια επεκτεινόμενη δομή στη Κεντρική Ελλάδα (Hollenstein, 2007)⁴¹.

Τεκτονικά, η Κεφαλονιά (και η Λευκάδα) θεωρούνται τα περισσότερο κατακερματισμένα τμήματα του πεδίου καθίζησης Άρτας Αγρινίου. Τα ρήγματα του Ιονίου διασταυρώνονται μεταξύ Παξών και Λευκάδας με τα ρήγματα του κόλπου της Άρτας και με τις προεκτάσεις των ρηγμάτων του Πατραϊκού κόλπου μεταξύ Κεφαλονιάς και Ζακύνθου. Στο σύστημα αυτών των ρηγμάτων ενδημούν οι σεισμικές εστίες του νησιού της Κεφαλονιάς. Ειδικότερα, ο σεισμός του 1953 είχε την εστία του στο σύστημα των ρηγμάτων που χωρίζουν την Κεφαλονιά από την Ιθάκη και τη Ζάκυνθο.

6.3.4.5. Σεισμικότητα

Οι Δήμοι Κεφαλονιάς και Ιθάκης κατατάσσονται στη Ζώνη Σεισμικής Επικινδυνότητας III, η οποία είναι η μέγιστη (βλέπε και § 6.2.2.5).

Κατά μήκος των ακτών της Δυτικής Ελλάδας από την Κέρκυρα ως τη Δυτική Κρήτη, η σεισμική δραστηριότητα μπορεί να διακριθεί γενικά σε τρεις περιοχές:

- Η πρώτη περιοχή βρίσκεται βορείως της Λευκάδας και η σεισμική δραστηριότητα εκεί οφείλεται σε συμπίεστικές δυνάμεις περίπου ανατολικής δυτικής διεύθυνσης (κάθετες στη διεύθυνση των ακτών της Δυτικής Ελλάδας).
- Η δεύτερη περιοχή βρίσκεται νοτίως της Κεφαλονιάς και αποτελεί το δυτικό τμήμα του Ελληνικού Τόξου. Η σεισμική δραστηριότητα εκεί οφείλεται στη σύγκλιση μεταξύ της αφρικανικής πλάκας και του Αιγαίου και της κατάδυσης της πρώτης κάτω από τη δεύτερη. Αποτέλεσμα της κατάδυσης αυτής είναι και η εκδήλωση σεισμικής δραστηριότητας ενδιάμεσου βάθους (εστιακά βάθη σεισμών μεγαλύτερα των 60 χιλιομέτρων) κάτω από την Πελοπόννησο και ανατολικά αυτής περίπου ως τον χώρο των Κυκλάδων.
- Η τρίτη περιοχή βρίσκεται μεταξύ των δύο προηγούμενων, στον ευρύτερο χώρο της Κεφαλονιάς, από τη Ζάκυνθο ως τη Λευκάδα. Η σεισμική δραστηριότητα εδώ εκδηλώνεται κυρίως κατά μήκος ενός ρήγματος, το οποίο έχει διεύθυνση βορειοανατολική -νοτιοδυτική. Με άλλα λόγια, η σεισμική δραστηριότητα στον χώρο αυτό εκδηλώνεται επειδή έχουμε μια οριζόντια κίνηση του χώρου νοτίως του ρήγματος προς τα νοτιοδυτικά (προς τη Μεσόγειο) και του χώρου βορείως του ρήγματος προς τα βορειοανατολικά (προς την Πίνδο). Η συνολική σχετική κίνηση κοντά στο ρήγμα αυτό είναι της τάξεως των 25 χιλιοστών ανά έτος.

Η σεισμικότητα της Ελλάδας κατανέμεται σε δύο ευρείες ζώνες οι οποίες συναντιούνται στα Ιόνια νησιά. Η πρώτη ζώνη ακολουθεί τη δυτική και νότια παράκτια περιοχή (Αλβανία – δυτική Ελλάδα –

Ιόνια νησιά – νότια της Πελοποννήσου – Κρήτη – Ρόδος) και η δεύτερη έχει βορειανατολική νοτιοδυτική διεύθυνση (βόρεια Ανατολία – βόρειο Αιγαίο – κεντρική Ελλάδα – Ιόνια νησιά). Έτσι δικαιολογείται η υψηλή σεισμική δραστηριότητα στη περιοχή του Ιονίου, δηλ. Λευκάδα, Κεφαλονιά, Ζάκυνθος (Παπαζάχος και Παπαζάχου, 2003).

Η περιοχή του Ιονίου, η ζώνη του ρήγματος της Κεφαλονιάς και το βορειοδυτικό μέρος του Δυτικού Ελληνικού Τόξου, είναι η πιο δραστήρια σεισμογενής περιοχή της Ελλάδας, που είναι σε συμφωνία με τις μεγάλες διαφορές στις ταχύτητες και την κατανομή των τάσεων στη περιοχή (Peter, 2000).

Στον πίνακα όπου ακολουθεί απεικονίζονται οι ισχυρότεροι σεισμοί την περίοδο 1900-2014.

Πίνακας 6-42: Ισχυρότεροι σεισμοί την περίοδο 1900-2014 στην Κεφαλονιά και Ιθάκη

Ημερομηνία	Τοποθεσία	Μέγεθος
24/1/1912	Κεφαλονιά	6.8
27/1/1915	Ιθάκη	6.6
7/8/1915	Ιθάκη	6.7
12/8/1953	Κεφαλονιά	7.2
17/9/1972	Κεφαλονιά	6.3
23/01/1992	Κεφαλονιά	5.0
01/02/1996	Κεφαλονιά	5.2
08/10/1998	Κεφαλονιά	5.2
09/12/2002	Κεφαλονιά	5.0
25/03/2007	Κεφαλονιά	5.5
30/07/2008	Κεφαλονιά	5.0
26/01/2014	Κεφαλονιά	5.8
26/01/2014	Κεφαλονιά	5.1
03/02/2014	Κεφαλονιά	5.7

Πηγή : Γεωδυναμικό Ινστιτούτο-Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

6.3.5. Υδατικοί Πόροι

6.3.5.1. Επιφανειακά Υδατα

Τα νησιά Κεφαλονιά, Ιθάκη και Ζάκυνθος ανήκουν στο Υδατικό Διαμέρισμα Βόρειας Πελοποννήσου (ΥΔ02).

Σύμφωνα με την ΥΑ 706/16-07-2010 (ΦΕΚ 1383/Β/02-09-2010 και ΦΕΚ 1572/Β/28-09-2010), της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «περί καθορισμού των Λεκανών Απορροής Ποταμών της χώρας και ορισμού των αρμόδιων Περιφερειών για τη διαχείριση και προστασία τους» και με το εγκεκριμένο «Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων Υδατικού Διαμερίσματος Βόρειας Πελοποννήσου (ΥΔ02)» (ΦΕΚ

1004/Β/24-04-2013), το Υδατικό Διαμέρισμα Βόρειας Πελοποννήσου περιλαμβάνει τις ακόλουθες Λεκάνες Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ).

Πίνακας 6-43: Λεκάνες Απορροής Ποταμών (ΛΑΠ) Υδατικού Διαμερισμάτος Βόρειας Πελοποννήσου

	Λεκάνη Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ)		
	Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (km ²)
Βόρειας Πελοποννήσου (ΥΔ02)	Ρεμάτων Παραλίας Βόρ. Πελοποννήσου	GR27	3.685
	Πείρου – Βέργα – Πηνειού	GR28	2.423
	Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου	GR45	1.289

Η Λεκάνη Απορροής Κεφαλονιάς-Ιθάκης-Ζακύνθου (GR45) βρίσκεται στο Ιόνιο πέλαγος και περιλαμβάνει τα ομώνυμα νησιά καθώς και τις νήσους Στροφάδες. Η έκταση της ΛΑΠ είναι 1.289 km² και περιλαμβάνει τα νησιά Κεφαλλονιά, Ιθάκη, Ζάκυνθο και Στροφάδες. Ο χαρακτήρας της Λεκάνης είναι καθαρά νησιωτικός χωρίς σημαντικά ποτάμια και λίμνες. Η μέση ετήσια βροχόπτωση εκτιμάται σε 950 mm ετησίως.

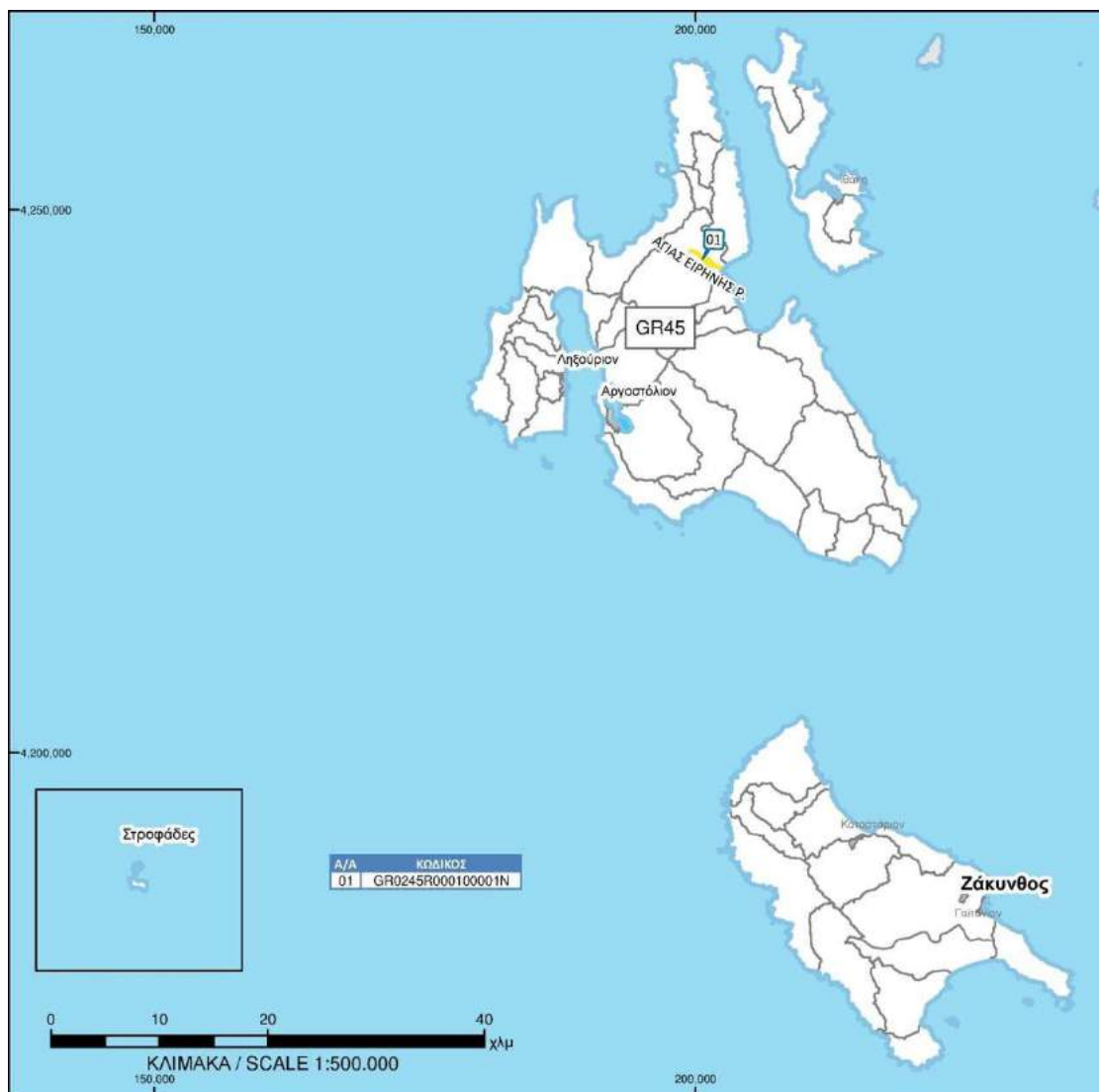
Τα επιφανειακά ΥΣ που προσδιορίστηκαν στην ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου, καθώς και στοιχεία για αυτά, δίνονται στον παρακάτω Πίνακα (βλέπε και ακόλουθες Εικόνες).

Πίνακας 6-44: Επιφανειακά ΥΣ, της ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (GR45)

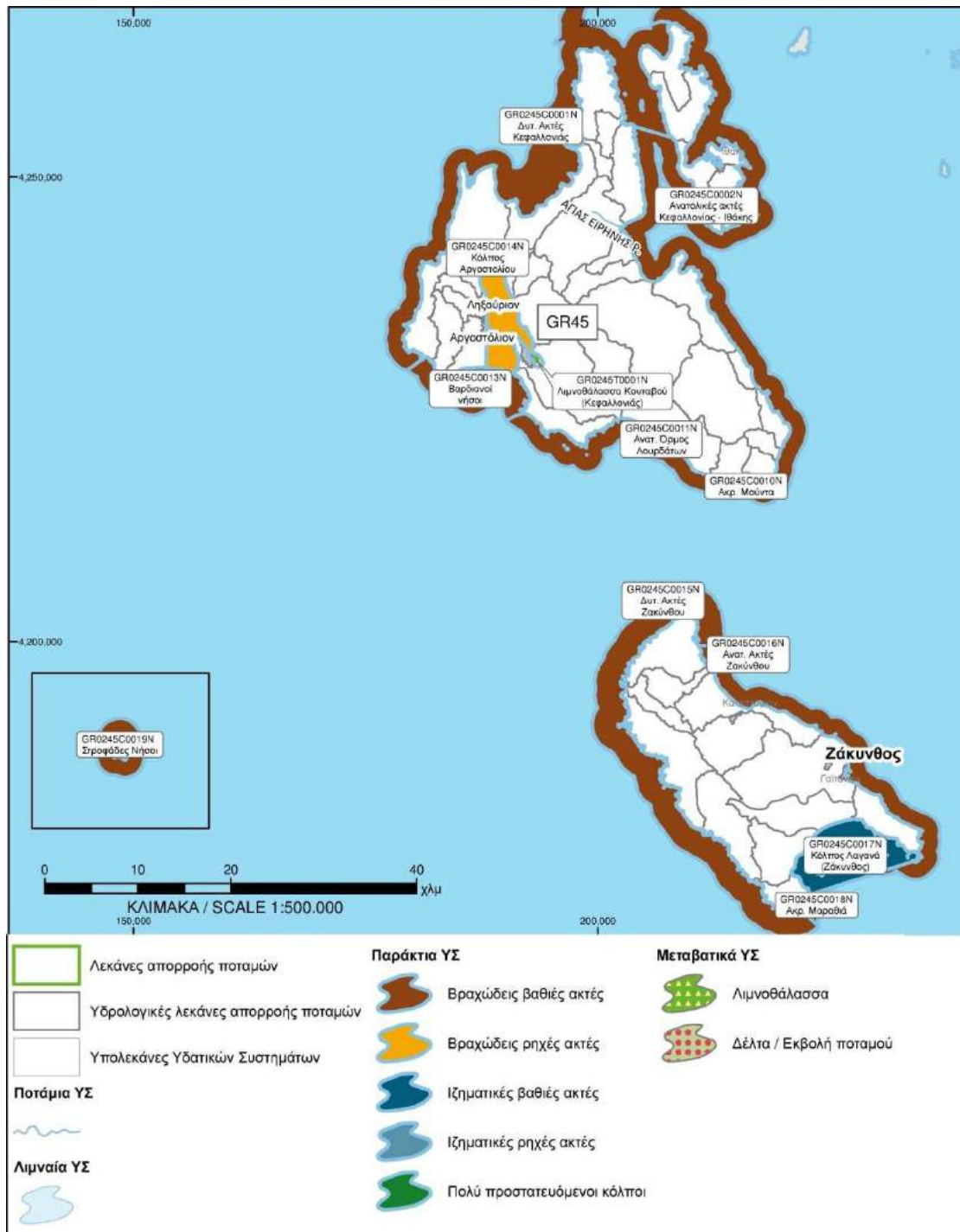
Κωδικός	Όνομασία ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	Οικολογική κατάσταση	Σε κίνδυνο
GR0245C0001N	Δυτ. Ακτές Κεφαλονιάς	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Όχι
GR0245C0002N	Ανατολικές Ακτές Κεφαλονιάς - Ιθάκης	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Αγνωστη
GR0245C0010N	Ακρ. Μούντα	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Όχι
GR0245C0011N	Ανατ. Ορμος Λουρδάτων	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Όχι
GR0245C0012N	Δυτ. Ορμος Λουρδάτων	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Όχι
GR0245C0013N	Βαρδιανοί	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Όχι
GR0245C0014N	Κόλπος Αργοστολίου	Παράκτιο ΥΣ	Μέτρια	Ναι
GR0245C0015N	Δυτ. Ακτές Ζακύνθου	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Όχι
GR0245C0016N	Ανατολικές Ακτές Ζακύνθου	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Όχι
GR0245C0017N	Κόλπος Λαγανά (Ζάκυνθος)	Παράκτιο ΥΣ	Καλή	Αγνωστη
GR0245C0018N	Ακρ. Μαραθιά	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Όχι
GR0245C0019N	Στροφάδες Νήσοι	Παράκτιο ΥΣ	Υψηλή	Όχι
GR0245R000100001N	Αγίας Ειρήνης ρ.	Ποτάμιο ΥΣ	Αγνωστη	Όχι
GR0245T0001N	Λιμνοθάλασσα Κουτάβου (Κεφαληνιάς)	Μεταβατικό ΥΣ	Μέτρια	Ναι

Το μοναδικό ποτάμιο υδατικό σύστημα που έχει καθοριστεί στη Λεκάνη Απορροής Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (GR45) είναι φυσικό. Επίσης στην εν λόγω λεκάνη (GR45) δεν έχουν καθοριστεί λιμναία υδατικά συστήματα. Όσον αφορά τα 12 παράκτια ΥΣ που έχουν καθοριστεί, κανένα δεν χαρακτηρίζεται ως ΙΤΥΣ ή ΤΥΣ, ενώ το ίδιο ισχύει και για το 1 μεταβατικό ΥΣ που έχει καθοριστεί και το οποίο επίσης δεν χαρακτηρίζεται ως ΙΤΥΣ ή ΤΥΣ.

Το κυριότερο ποτάμι στη ΛΑΠ – GR45 είναι το ρέμα Αγίας Ειρήνης, που βρίσκεται στη Δημοτική Ενότητα Πυλαρέων της Κεφαλονιάς. Πηγάζει από τους ορεινούς όγκους της Δημοτικής Ενότητας και ακολουθώντας πορεία νοτιοανατολική, εκβάλλει στο στενό της Ιθάκης, στις ακτές του χωριού Αγία Ευφημία. Το μήκος της κύριας κοίτης του ανέρχεται σε 3,49km, ενώ η έκταση της λεκάνης απορροής του σε 61,72 km².

Εικόνα 6-35: Ποτάμια ΥΣ, ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (GR45) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Βορ. Πελοποννήσου»)

Εικόνα 6-36: Παράκτια και Μεταβατικά ΥΣ, ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (GR45) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Βορ. Πελοποννήσου»)

Η λιμνοθάλασσα του Κουτάβου συγκροτεί σύστημα μεταβατικών υδάτων, έκτασης περίπου 1,3 km². Η λιμνοθάλασσα βρίσκεται στην Κεφαλονιά, νοτιοανατολικά του μυχού του κόλπου του Αργοστολίου, και αποτελεί έναν σημαντικό υγροβιότοπο για τα πτηνά και τα ψάρια.

Σύμφωνα με το «Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικών Πόρων του Υδατικού Διαμερίσματος Βόρειας Πελοποννήσου», στην ΛΑΠ Κεφαλονιάς-Ιθάκης-Ζακύνθου (GR45), οι συνολικές ετήσιες ανάγκες νερού για όλες τις δραστηριότητες και χρήσεις ανέρχονται σε ~17,4 εκ. m³. Στη γεωργία (αρδευθείσες εκτάσεις) που είναι και ο βασικός χρήστης νερού καταναλώνεται ~29,7% (~5,2 εκ. m³) των συνολικών αναγκών νερού, στη βιομηχανία το ~2,2% (~0,4 εκ. m³), στην ύδρευση ~61,4% (~10,7 εκ. m³) και στην κτηνοτροφία ~6,7% (~1,2 εκ. m³).

Όσον αφορά τις συνολικές ετήσιες απολήψεις νερού για όλες τις δραστηριότητες και χρήσεις, στην ΛΑΠ Κεφαλονιάς-Ιθάκης-Ζακύνθου (GR45), αυτές ανέρχονται σε ~23,9 εκ. m³. Στη γεωργία (αρδευθείσες εκτάσεις) που είναι και ο βασικός χρήστης νερού καταναλώνεται ~33,9% (~8,1 εκ. m³) των συνολικών αναγκών νερού, στη βιομηχανία το ~2,4% (~0,6 εκ. m³), στην ύδρευση ~57,6% (~13,8 εκ. m³) και στην κτηνοτροφία ~6,1% (~1,5 εκ. m³).

6.3.5.2. Υπόγεια Υδατα

Η περιοχή της λεκάνης απορροής ρεμάτων Κεφαλονιάς -Ιθάκης -Ζακύνθου δομείται τόσο από τους αλπικούς σχηματισμούς των γεωτεκτονικών ζωνών Παξών και Ιονίου στα ορεινά, όσο και από τις σύγχρονες τεταρτογενείς και νεογενείς αποθέσεις που έχουν πληρώσει τα τεκτονικά βυθίσματα κυρίως στα ανατολικά της Ζακύνθου και στα νότια της Κεφαλονιάς.

Συναντώνται οι παρακάτω σχηματισμοί στις αντίστοιχες ενότητες:

Ζώνη Παξών : Συναντάται στο σύνολο του δυτικού τμήματος της Ζακύνθου και στο σύνολο της Κεφαλονιάς με εξαίρεση την ανατολική παράκτια ζώνη του όρους Ατρος και περιλαμβάνει ασβεστολίθους και δολομίτες στρωματώδεις έως μεσοστρωματώδεις (Κρητιδικό) και νηριτικούς ασβεστολίθους (Ηώκαινο). Τοπικά στο νότιο τμήμα της Κεφαλονιάς και στο ΒΔ τμήμα της Ιθάκης συναντώνται στρώματα του φλύσχη.

Ζώνη Ιόνιος : Συναντάται στο σύνολο της Ιθάκης και στο ανατολικό τμήμα της Κεφαλονιάς (όρος Ατρος) και περιλαμβάνει τόσο παχυστρωματώδεις ασβεστολίθους και δολομίτες όσο και πλέον λεπτοπλακώδεις με παρεμβολές κερατολίθων και σχιστολίθων. Τοπικά συναντώνται μικρές εμφανίσεις στρωμάτων του φλύσχη στο κεντρικό και βόρειο τμήμα της Ιθάκης. Στη νοτιοανατολική χερσόνησο της Ζακύνθου συναντώνται επίσης τα ανθρακικά τριαδικά λατυποκροκαλοπαγή με γύψους.

Μεταλλικοί σχηματισμοί του νεογενούς και τεταρτογενούς. Οι σχηματισμοί αυτοί έχουν πληρώσει τα τεκτονικά βυθίσματα της Ανατολικής Ζακύνθου και της Νότιας Κεφαλονιάς. Αποτελούνται από εναλλαγές αδρομερών υλικών (κροκάλες, κροκαλοπαγή, άμμοι) με πλεον λεπτομερή υλικά (άργιλοι, μάργες, ιλύες).

Τέλος, στις μικρές παραλιακές πεδινές εκτάσεις συναντώνται σύγχρονες αλλουβιακές αποθέσεις, που στις περισσότερες περιπτώσεις έχουν ως υπόβαθρο νεογενείς και πλειστοκαινικούς σχηματισμούς.

Ολοι οι ανωτέρω σχηματισμοί και ιδιαίτερα οι αλπικοί, έχουν υποστεί την επίδραση επανειλημμένων τεκτονικών γεγονότων που είχαν ως αποτέλεσμα τόσο την πτύχωση και διάρρηξη των σχηματισμών όσο και τις ευρύτερες μετακινήσεις ζωνών με χαρακτηριστικό παράδειγμα εδώ την επώθηση της ζώνης της Ιονίου επί της ζώνης Παξών που συναντώνται στο ανατολικό τμήμα της Κεφαλονιάς και στο

ΒΔ τμήμα της Ιθάκης. Η έντονη τεκτονική καταπόνηση των ανθρακικών σχηματισμών συμβάλλει στη διαμόρφωση των επιμέρους υδρογεωλογικών συστημάτων και λεκανών.

Εντός της υδρολογικής λεκάνης ρεμάτων Κεφαλονιάς -Ιθάκης -Ζακύνθου αναπτύσσονται δύο τύποι υπογείων υδατικών συστημάτων:

- τα καρστικά συστήματα που συνδέονται με τους ασβεστολιθικούς σχηματισμούς των ζωνών της Ιονίου και Παξών και
- τα κοκκώδη συστήματα που συνδέονται με τις αποθέσεις του τεταρτογενούς και νεογενούς.

Στους ασβεστολίθους των ζωνών Παξών και Ιονίου αναπτύσσονται πλέον εκτεταμένα, κυρίως ενιαία, καρστικά συστήματα που η εκφόρτιση τους πραγματοποιείται μέσω μεγάλων παράκτιων ή υποθαλάσσιων πηγών (Σάμης -Καραβόμυλου, Κουταβου, Αγ. Ευφημίας κλπ) στην περίμετρο αυτών είτε διάσπαρτα απευθείας στη θάλασσα. Το χαρακτηριστικό γνώρισμα των καρστικών συστημάτων της λεκάνης απορροής ρεμάτων Κεφαλονιάς -Ιθάκης -Ζακύνθου είναι ότι στο σύνολό τους είναι ανοιχτά στη θάλασσα.

Κατά θέσεις παρατηρούνται τοπικές διαφοροποιήσεις που θα μπορούσαν να διαχωρίσουν τα συστήματα σε επιμέρους υποσυστήματα αναλόγως τόσο με τις εκφορτίσεις τους όσο και με το χημισμό τους. Στις ζώνες εκφόρτισης των παράκτιων πηγών έχουν γίνει έργα υδρομάστευσης ή έχουν ανορυχθεί υδρογεωτρήσεις ανάντη αυτών για την εκμετάλλευση των συστημάτων.

Τα καρστικά συστήματα παρουσιάζουν αυξημένες συγκεντρώσεις χλωριόντων λόγω φυσικού υποβάθρου. Οι συγκεντρώσεις αυτές αυξάνουν περαιτέρω στις ζώνες των αντλήσεων.

Στις σύγχρονες και νεογενείς αποθέσεις των χαμηλών λόφων και των πεδινών εκτάσεων (πεδινή και λοφώδη περιοχή Ζακύνθου και νότιας Κεφαλονιάς) αναπτύσσονται τοπικά υπόγεια υδροφόρα συστήματα στα αδρομερή υλικά (κροκάλες, άμμοι, κροκαλοπαγή). Στα συστήματα αυτά, πέραν της φρεάτιας υδροφορίας στις μικρές πεδινές εκτάσεις, εξαιτίας των εναλλαγών αδρομερών με πλεον λεπτομερή υλικά αναπτύσσονται σε βάθος υπό πίεση ή μερικώς υπό πίεση υπόγειες υδροφορίες.

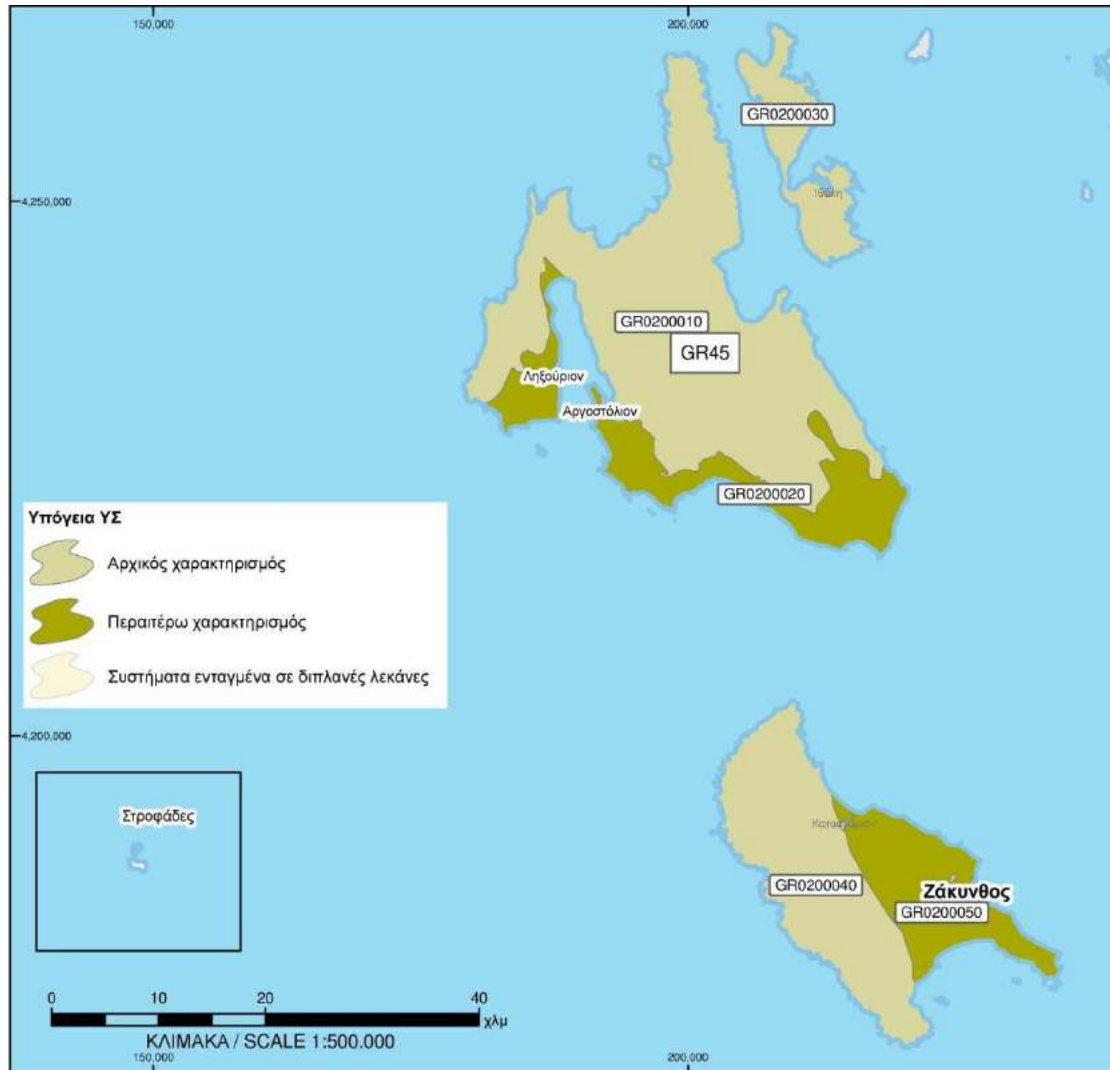
Στην ΛΑΠ Κεφαλονιάς -Ιθάκης -Ζακύνθου οριοθετήθηκαν 5 υπόγεια υδατικά συστήματα, τα στοιχεία των οποίων δίνονται στον παρακάτω Πίνακα (βλέπε και ακόλουθη Εικόνα).

Πίνακας 6-45: Υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Βορ. Πελοποννήσου»)

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Είδος υδροφορέα	Ποσοτική κατάσταση ΥΣ	Χημική κατάσταση ΥΣ
GR0200010	Σύστημα Κεφαλονιάς	Καρστικός	Καλή	Καλή
GR0200020	Σύστημα Ληξουρίου -Σκάλας	Κοκκώδης	Καλή	Καλή
GR0200030	Σύστημα Ιθάκης	Καρστικός	Καλή	Καλή
GR0200040	Σύστημα Βραχίωνα	Καρστικός	Καλή	Καλή
GR0200050	Σύστημα Ζακύνθου	Κοκκώδης	Καλή	Κακή

Σημειώνεται ότι σε δύο (2) από τα πέντε (5) υπόγεια υδατικά συστήματα της λεκάνης απορροής Κεφαλονιάς-Ιθάκη-Ζάκυνθο, που ορίσθηκαν, απαιτήθηκε περαιτέρω χαρακτηρισμός.

Ο περαιτέρω χαρακτηρισμός αφορούσε στα υπόγεια ΥΣ: «Σύστημα Ληξουρίου -Σκάλας» (GR0200020) και «Σύστημα Ζακύνθου» (GR0200050).

Εικόνα 6-37: Υπόγεια ΥΣ, ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (GR45) (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Βορ. Πελοποννήσου»)

Στον ακόλουθο Πίνακα δίδονται αναλυτικά στοιχεία των αντλήσεων ανά υπόγειο υδατικό σύστημα στην ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου.

Η φύση των αναπτυσσόμενων υδροφοριών στους εναλλασόμενους κοκκώδεις σχηματισμούς (υπό πίεση ή μερικώς υπο πίεση) καθιστά πολλές φορές αρκετά δύσκολη τη φυσική επαναπλήρωση των υπογείων αποθεμάτων σε περίπτωση υπερεκμετάλλευσής των με επακόλουθη μεγάλη πτώση στάθμης στις εκεί γεωτρήσεις.

Η ευκολία απόληψης, υπόγειου νερού από τους ρηχούς παράκτιους υδροφορείς, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη πάντα το ισοζύγιο προσφοράς, είχε ως αποτέλεσμα την ταπείνωση της στάθμης της υδροφορίας και την έντονη διείσδυση του θαλάσσιου νερού σε αυτούς με αποτέλεσμα την έντονη διακύμανση του χημισμού μεταξύ υγρής και ξηράς περιόδου.

Πίνακας 6-46: Ετήσια τροφοδοσία και απολήψεις από τα υπόγεια ΥΣ, της ΛΑΠ Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (Πηγή: «Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποτάμων, ΥΔ Βορ. Πελοποννήσου»)

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μέση ετήσια τροφοδοσία (10 ⁶ m ³)	Μέσες ετήσιες απολήψεις (10 ⁶ m ³)	Άρδευση (10 ⁶ m ³)	Υδρευση (10 ⁶ m ³)	Βιομηχανία (10 ⁶ m ³)
GR0200010	Σύστημα Κεφαλονιάς	230	7,0	4,2	2,5	0,4
GR0200020	Σύστημα Ληξουρίου – Σκάλας	12	1,8	1,2	0,6	-
GR0200030	Σύστημα Ιθάκης	30	0,4	0,1	0,3	-
GR0200040	Σύστημα Βραχίωνα	100	5,0	0,65	4,1	0,25
GR0200050	Σύστημα Ζακύνθου	16	5,0	3,6	0,8	0,6

Στα κοκκώδη συστήματα επίσης στον φρεάτιο κυρίως ορίζοντα συναντώνται τοπικώς υψηλές συγκεντρώσεις νιτρικών (NO₃) λόγω της λίπανσης των εντατικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Στη Ζάκυνθο συναντώνται επίσης τοπικά υψηλές τιμές θεικών λόγω της παρουσίας γύψου στις νεογενείς αποθέσεις όσο και ως υπόβαθρο αυτών στη νοτιοδυτική χερσόνησο αυτής.

6.3.5.3. Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι

Σύμφωνα με το Π.Δ., ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/19-06-2012 «Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν», στην Π.Ι.Ν., απαντώνται 51 περιοχές οι οποίες περιλαμβάνονται στον κατάλογο των «Μικρών Νησιωτικών Υγροτόπων», που κρίνονται ως σημαντικοί και χρήζουν προστασίας.

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζονται οι μικροί νησιωτικοί Υγρότοποι που απαντώνται στην Περιφερειακή ενότητα Κεφαλονιάς και Ιθάκης.

Πίνακας 6-47: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι Π.Ε. Κεφαλονιάς και Ιθάκης

Όνομασία	Κωδικός	Περιοχή	Έκταση (ha)
Π.Ε. Κεφαλονιάς και Π.Ε. Ιθάκης			
Αλυκή Ιθακής	Υ223ΙΤΗ001	Νήσος Ιθάκη	3
Λίμνη Καραβόμυλου	Υ223ΚΦΛ015	Νήσος Κεφαλονιά	6
Εκβολή ρύακα Λιβαδίου	Υ223ΚΦΛ018	Νήσος Κεφαλονιά	9
Εκβολή Μερσιάς	Υ223ΚΦΛ025	Νήσος Κεφαλονιά	8
Εκβολή ανώνυμου ρύακα	Υ223ΚΦΛ026	Νήσος Κεφαλονιά	8
Έλος βόρειας ακτής Ληξουρίου	Υ223ΚΦΛ027	Νήσος Κεφαλονιά	13
Εκβολή Άγιος Νικόλαος	Υ223ΚΦΛ036	Νήσος Κεφαλονιά	4
Λίμνη Άβυθος (Μεγάλη Άκολη)	Υ223ΚΦΛ037	Νήσος Κεφαλονιά	3
Λίμνη Άκολη	Υ223ΚΦΛ039	Νήσος Κεφαλονιά	3

6.3.6. Ανθρωπογενές Περιβάλλον

6.3.6.1. Δημογραφικά Στοιχεία

Σύμφωνα με την απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής το έτος 2011 τα νησιά Κεφαλονιάς και Ιθάκης ανέρχονται σε 39.032 κατοίκους.

Πίνακας 6-48: Πληθυσμός ανά ΟΤΑ των νησιών Κεφαλονιάς και Ιθάκης

A/A	Περιγραφή	Μόνιμος πληθυσμός (απογραφή 2011)
1	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΘΑΚΗΣ	3.231
1.1	ΔΗΜΟΣ ΙΘΑΚΗΣ (Έδρα: Ιθάκη,η)	3.231
2	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ (Έδρα: Αργοστόλιον,το)	35.801
2.1	ΔΗΜΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ (Έδρα: Αργοστόλιον,το)	35.801
2.1.1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	13.237
2.1.2	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛΕΙΟΥ - ΠΡΟΝΩΝ	3.677
2.1.3	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΙΣΟΥ	1.472
2.1.4	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	5.745
2.1.5	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΟΜΑΛΩΝ	840
2.1.6.	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΙΚΗΣ	7.098
2.1.7	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΥΛΑΡΕΩΝ	1.391
2.1.8	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΑΜΗΣ	2.341
	ΣΥΝΟΛΟ	39.032

6.3.6.2. Οικονομικές Συνθήκες - Απασχόληση

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζεται η απασχόληση του πληθυσμού σε επίπεδο Νομού με βάση τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το έτος 2011.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα νησιά Κεφαλληνίας και Ιθάκης παρουσιάζει σημαντική δραστηριότητα στον τριτογενή τομέα, γεγονός που οφείλεται αφενός στην αύξηση του τουρισμού και του εμπορίου και αφετέρου στη γενικότερη μεταβολή της οικονομίας προς τις υπηρεσίες.

Πίνακας 6-49: Απασχόληση οικονομικώς ενεργού πληθυσμού νησιών Κεφαλληνίας & Ιθάκης

Νομός	Οικονομικώς ενεργοί							Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι					Άνεργοι	
		Σύνολο	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας	Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας		
ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ & ΙΘΑΚΗΣ	15.995	13.526	1.425	2.233	9.589	279	2.469	23.037
ΠΟΣΟΣΤΟ (%)	40,9	84,56	10,53	16,5	70,89	2,06	15,44	59

Όπως παρουσιάζεται και στον ανωτέρω πίνακα, πρωταρχική θέση στην απασχόληση κατέχει ο τριτογενής τομέας. Ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει μικρή δραστηριότητα, στηριζόμενος περισσότερο στις κατασκευές. Όσον αφορά στους συγκεκριμένους κλάδους στους οποίους κατανέμεται η απασχόληση παρατίθεται ο επόμενος πίνακας.

Πίνακας 6-50: Απασχόληση ανά κλάδο στο Ν. Κεφαλληνίας & Ιθάκης

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Απασχολούμενοι
Σύνολο	13.526
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία, αλιεία	1.425
Μεταποιητικές βιομηχανίες	594
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	66
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	69
Κατασκευές	1.639
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	1.963
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	2.355
Μεταφορές και αποθήκευση	793
Ενημέρωση και Επικοινωνία	128
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	203
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες	529

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Απασχολούμενοι
Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες	412
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	1.104
Εκπαίδευση	995
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	693
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	118
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	161
Δήλωσαν ασαφώς ή ανεπαρκώς τον κλάδο ή δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	279

6.3.6.3. Οικονομικά – Παραγωγικά Στοιχεία

Ο νομός Κεφαλληνίας & Ιθάκης συνεισέφερε το 2005 κατά 0,3% στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) της χώρας. Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν του νομού Κεφαλληνίας ανήλθε το 2006 στα 541 εκατ. €, ενώ το κατά κεφαλή προϊόν για την ίδια χρονιά ήταν 14.179 € που αντιστοιχεί στο 79% του μέσου όρου της χώρας (77% του μέσου όρου της ΕΕ) και την κατατάσσει 21^η μεταξύ των 52 νομών στην Ελλάδα (μ.ο. χώρας 17,9 χιλ. €). Η θέση της ως προς το κριτήριο αυτό υποχωρεί ελαφρά την τελευταία διετία. Τα 3/4 του προϊόντος της Κεφαλονιάς προέρχεται από τον τριτογενή τομέα της οικονομίας (υπηρεσίες). Σε αυτό κατά 19% συμβάλει ο τουρισμός, (κυρίως υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων) με φθίνουσα, πάντως, συμμετοχή (21% το 2002). Με 376.785 διανυκτερεύσεις αλλοδαπών τουριστών το 2006, αναλογούν σε κάθε κάτοικο 10,1 διανυκτερεύσεις, (10ος στην κατάταξη των νομών με μικρή όμως συμμετοχή στο σύνολο των διανυκτερεύσεων: 0,9%).

Ο αριθμός των επιχειρήσεων σε εμπόριο και τουρισμό αυξάνεται, ενώ στη μεταποίηση μειώνεται με αργούς ρυθμούς και στη γεωργία αυξάνεται με αργούς, επίσης, ρυθμούς. Στο λιανικό εμπόριο οι μονάδες από 692 το 2000 ανήλθαν σε 763 το 2003 και στο χονδρικό εμπόριο οι μονάδες από 118 το 2000 ανήλθαν σε 168 το 2003 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία). Στον τουρισμό τα ξενοδοχεία από 101 το 2000 ανήλθαν σε 138 το 2007, στη μεταποίηση οι μονάδες είναι 4 (μετά το 2000) και οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις από 4.967 το 1999 ανήλθαν σε 5.128 το 2005.

Η Κεφαλονιά στις κατασκευές έχει σχετικά υψηλό δείκτη οικοδομικής δραστηριότητας με 2,6 νέες κατοικίες/100 κατοίκους το 2007 (μ.ο. χώρας 0,9/100 κατοίκους). Η συνολική συμμετοχή της γεωργίας στο προϊόν ανέρχεται στο 6,59%, της βιομηχανίας -κατασκευών στο 19,4%, ενώ των υπηρεσιών ανέρχεται στο 74% (στοιχεία 2005).

Στη γεωργική παραγωγή έχει αξιόλογη παραγωγή ελαιολάδου, γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων, κρέατος, πατάτες, ντομάτες και εσπεριδοειδή. Στην Κεφαλονιά η γεωργική γη είναι μικρής γονιμότητας, επικλινής και μικρού βάθους με εξαίρεση την περιοχή της Παλλικής όπου τα εδάφη είναι γόνιμα. Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε πτώση στην καλλιέργεια της σταφιδαμπέλου και των αροτραίων, ενώ αύξηση παρατηρήθηκε στα εσπεριδοειδή. Οι δενδρώδεις καλλιέργειες καταλαμβάνουν το 32,6% των συνολικών αγροτικών εκτάσεων του νομού, ενώ είναι ιδιαίτερα υψηλό και το ποσοστό των εκτάσεων αγρανάπαυσης (27,2%).

Στο Νομό Κεφαλληνίας & Ιθάκης λειτουργούν οι περισσότερες στην Περιφέρεια σε αριθμό και δυναμικότητα, ιχθυοτροφικές μονάδες. Τα βασικά παραγόμενα είδη από την ιχθυοτροφική δραστηριότητα είναι τσιπούρα και λαβράκι.

Ευρέως γνωστά είναι τα κρασιά της Κεφαλονιάς «Ρομπόλα», «Μοσχάτος» και «Μαυροδάφνη» όπως επίσης και το λάδι, ενώ βρίσκονται στην διαδικασία ολοκλήρωσης του χαρακτηρισμού το κεφαλοτύρι και η μυζήθρα Κεφαλονιάς.

Το δηλωθέν εισόδημα ανά φορολογούμενο στην Κεφαλονιά φτάνει τα 10.852 € το 2005, σημειώνοντας μείωση κατά 2% από το 2004, και κυμαίνεται στο 79% του μέσου όρου της Ελλάδας. Οι Κεφαλλονίτες φορολογούμενοι πλήρωσαν κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 715 €, (μ.ο. χώρας 1.222 €). Στην Κεφαλονιά αναλογεί το 0,4% των φορολογουμένων (αύξηση 17% μεταξύ 2004 και 2005), το 0,3% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (αύξηση 9% μεταξύ 2004 και 2005) και το 0,2% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (30^η θέση στη χώρα).

6.3.6.4. Χωροταξία – Χρήσεις Γης

Όπως έχει προαναφερθεί, σε επίπεδο του νησιωτικού συμπλέγματος του Ιονίου, έχει εκπονηθεί και εγκριθεί με την 48976/04 Υ.Α. η οποία δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. 56Β'/19.01.04, το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, το οποίο αναθεωρείται και αποτελεί το κύριο νομικό κείμενο για τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις της Περιφέρειας. Ειδικότερα, για το Ν. Κεφαλληνίας & Ιθάκης έχουν εκπονηθεί τα παρακάτω Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΓΠΣ):

- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Σκάλας ΦΕΚ 384Δ/88 (Κεφαλληνία)
- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Καραβόμυλου ΦΕΚ 520Δ/88 (Κεφαλληνία)
- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Αγίας Ευφημίας ΦΕΚ 520Δ/88 (Κεφαλληνία)
- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Σάμης ΦΕΚ 520Δ/88 (Κεφαλληνία)
- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Ιθάκης ΦΕΚ 67Δ/86 (Κεφαλληνία)
- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Πόρου ΦΕΚ 520Δ/88 (Κεφαλληνία)
- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Ληξουρίου ΦΕΚ 273Δ/85 (Κεφαλληνία)
- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Αργοστολίου ΦΕΚ 274Δ/85 (Κεφαλληνία).

Επιπλέον, έχουν εκπονηθεί οι ακόλουθες Μελέτες Πολεοδόμησης:

- Μελέτη Πολεοδόμησης Αργοστολίου ΦΕΚ 934Δ/86 (Κεφαλληνία)
- Μελέτη Πολεοδόμησης Ληξουρίου ΦΕΚ 139Δ/86 (Κεφαλληνία).

Επίσης, με το ΦΕΚ 441 ΑΑΠ/16.09.2009 έχει καθοριστεί Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε), κατωτάτου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προϋφισταμένων του έτους 1923 περιοχή Μύρτου του Δήμου Πυλαρέων (Ν. Κεφαλληνίας).

Επιπλέον, στην Π.Ε. Κεφαλονιάς έχει θεσμοθετηθεί ΒΙ.ΠΕ.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο Νομός Κεφαλληνίας & Ιθάκης έχει έκταση 902,4 km². Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή των εκτάσεων στις βασικές κατηγορίες χρήσεων γης για το σύνολο των εκτάσεων του Νομού.

Πίνακας 6-51: Βασικές κατηγορίες χρήσεων γης στο Ν. Κεφαλληνίας & Ιθάκης

	Βασικές κατηγορίες χρήσεως	Έκταση (Km ²)
	Σύνολο εκτάσεων	902,4
Γεωργικές περιοχές	Αρώσιμη γη	8,8
	Μόνιμες καλλιέργειες	42,9
	Βοσκότοποι -Μεταβατικές δασώδεις/ θαμνώδεις εκτάσεις	5,7
	Βοσκότοποι –Συνδυασμοί θαμνώδους και/ ή ποώδους βλάστησης	106,9
	Βοσκότοποι -Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	27,8
	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	207,5
Δάση ημι-φυσικές εκτάσεις	Δάση	57,3
	Μεταβατικές δασώδεις -θαμνώδεις εκτάσεις	56,2
	Συνδυασμοί θαμνώδους και/ ή ποώδους βλάστησης	276,6
	Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	95,2
Εκτάσεις που καλύπτονται από νερά	Χερσαία ύδατα	0,1
	Εσωτερικές υγρές ζώνες	0,0
	Παραθαλάσσιες υγρές ζώνες	0,4
Τεχνητές περιοχές	Αστική οικοδόμηση	15,5
	Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες	0,0
	Δίκτυα συγκοινωνιών	0,9
	Ορυχεία,χώροι απόρριψης απορριμμάτων και εργοτάξια	0,5
	Τεχνητές, μη γεωργικές ζώνες πρασίνου, αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων χώροι	0,1

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

6.3.7. Υφιστάμενες Υποδομές

6.3.7.1. Υποδομή Συγκοινωνιών

Οδικό Δίκτυο: Η Κεφαλλονιά και η Ιθάκη χαρακτηρίζονται κυρίως από δευτερεύον επαρχιακό δίκτυο. Είναι γεγονός ότι ένα μεγάλο μέρος του δικτύου βρίσκεται σε μέτρια κατάσταση (λακκούβες, ελλειπής σήμανση, έλλειψη διαγράμμισης, επικίνδυνες στροφές) και χρήζει βελτιώσεων.

Λιμενική υποδομή: Ο Νομός Κεφαλληνιάς και η Ιθάκης διαθέτει πολλά λιμάνια (Βαθύ, Πίσω Αετός, Αργοστολίου, Ληξουρίου, Φισκάρδου, Αγία Ευφημία, Σάμη, Πόρος), για την σύνδεση των νησιών της Κεφαλονιάς και Ιθάκης τόσο με την ηπειρωτική Ελλάδα, όσο και με τα πλησιέστερα Ιόνια νησιά (Ζάκυνθος, Λευκάδα). Το συνολικό επίπεδο εξυπηρέτησης, μέσω τακτικών δρομολογίων πλοίων αλλά και φεριμπότ, κρίνεται είναι ικανοποιητικό.

Αεροδρόμιο: Το νησί της Κεφαλονιάς εξυπηρετείται από το αεροδρόμιο Κεφαλονιάς που βρίσκεται στις Μηνιές κοντά στα Σβορωνάτα και στο οποίο φτάνουν πολλές πτήσεις αερογραμμών του εσωτερικού και πτήσεις charter από το εξωτερικό.

6.3.7.2. Υποδομή Ύδρευσης - Αποχεύσεως

Δίκτυα ύδρευσης: Το δίκτυο ύδρευσης του Νομού τα τελευταία χρόνια έχει υποστεί κάποια έργα αναβάθμισής του, όπως η αντικατάσταση και η επέκτασή του καθώς και η κατασκευή λιμνοδεξαμενών (Αγ. Ειρήνης χωρητικότητας 500.000 m³, ενώ σχεδιάζεται η κατασκευή της λιμνοδεξαμενής Γριζάτων).

Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων: Ο Νομός διαθέτει 4 ΕΕΛ, του Αργοστολίου, του Λιξουρίου, της Σάμης-Καραβόμυλου και του Πόρου-Σκάλας.

6.3.7.3. Δίκτυα Ηλεκτρικής Ενέργειας - Τηλεπικοινωνιών

Στο Νομό Κεφαλληνιάς και Ιθάκης υπάρχει πλήρως ανεπτυγμένο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και τηλεπικοινωνιών του ΟΤΕ, αλλά και πληθώρα σταθμών (κυρίως κινητής τηλεφωνίας) ιδιωτικών εταιριών.

6.3.8. Πολιτιστικά Στοιχεία – Αρχαιολογικοί Χώροι

Σύμφωνα με το αρμόδιο υπουργείο, σε ολόκληρο το Νομό Κεφαλληνιάς και Ιθάκης υπάρχει πλήθος κηρυγμένων χώρων και μνημείων. Τα μνημεία και οι αρχαιολογικοί χώροι αυτοί παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 6-52: Μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι Ν. Κεφαλληνιάς και Ιθάκης

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός Χώρος βόρεια του όρμου Γιαγάνα Κεφαλληνιάς				Βόρεια του όρμου Γιαγάνα Κεφαλληνιάς	Αρχαιολογικές Θέσεις
Φάρος Αγίων Θεοδώρων στο Δήμο Αργοστολίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ			Φάροι, Λιμενικές Εγκαταστάσεις

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο που βρίσκεται στον οικισμό Φαρακλάτα του Δήμου Αργοστολίου (Ν. Κεφαλληνίας), φερόμενης ιδιοκτησίας Σπυρίδωνος Κ. Κρούσου.	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ			Αστικά Κτίρια
Αρχαιολογικός χώρος της θέσης «Φελικιά» ή «Κάστρο της Βασίλισσας Βιργινίας» Αργινίων, Δήμου Κεφαλονιάς, Περιφ. Ιονίων Νήσων.	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		«Φελικιά» ή «Κάστρο της Βασίλισσας Βιργινίας» Αργινίων	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ι. Ναός Αγίου Ιωάννου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Βόρεια του χωριού, σε απόκρημνη πλαγιά	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Περιοχή "Λάκκος των Ιταλών"	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Βρίσκεται πάνω στον επαρχιακό δρόμο Λάσση - Φανάρι Αγίων Θεοδώρων	Φυσικοί Χώροι, Ιστορικοί Τόποι
Νεκροταφείο Αργοστολίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Δράπανο	Φυσικοί Χώροι, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ναός Παναγίας (Ναός Κοίμησης Θεοτόκου, κοιμητηριακός ναός Αργοστολίου)	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Δράπανο, εφαπτόμενη στην εξωτερική πλευρά του περιβόλου του Νεκροταφείου Αργοστολίου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Επιγραφή "DE BOSSET"	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Είναι χαραγμένη σε βράχο, που βρίσκεται σε λοφίσκο απέναντι από την πόλη του Αργοστολίου	Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Δύο Γεφύρια επί του επαρχιακού δρόμου Αργοστόλι - Μηνιές - Αεροδρόμιο	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Επί της οδού Αργοστόλι - Μηνιές - Αεροδρόμιο	Γέφυρες
Γεφύρι επί της οδού Διλινάτα - Φάλαρη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Επί της οδού προς Φάλαρη από Διλινάτα, θέση Μονοδένδρι	Γέφυρες
Μύλος Καταβόθρας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Καταβόθρας	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Ανεμόμυλος Πετρία στο Δήμο Αργοστολίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Κόλπος Αργοστολίου, μετά την γέφυρα Δεβοσέτ	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Υδατοδεξαμενή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Κούταβος	Συστήματα Υδρευσης

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ταφικό Μνημείο στο κοιμητήριο Μαζαρακάτων: Ανδρέα Ι. Θεοδωράτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Μαζαρακάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Οδογέφυρα Αργοστολίου - Δραπάνου (Δεβοσέτ)	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Μεταξύ Αργοστολίου και Δραπάνου	Γέφυρες, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος αρχαίας Κράνης	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Παλιόκαστρο, Ελαφώνα, Καστέλλι, Πελούζες	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Δύο Γεφύρια επί του επαρχιακού δρόμου Αργοστόλι - Μηνιές	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Περιοχή Μακρύς Γιαλός - Λάσση, επί του επαρχ. δρόμου Αργοστόλι - Μηνιές στην περιοχή Μακρύς Γιαλός - Λάσση	Γέφυρες
Δύο Γεφύρια επί της επαρχιακής οδού Αργοστολίου - Φαρακλάτων - Ραζάτων - Προκοπάτων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Πριν και μετά το εξωκλήσσι Αγ. Βαρβάρας	Γέφυρες
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Αριστείδη Λιοσάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Γερασίμου Γρ. Μεσολωρά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Γερασίμου Μ. Κουταβά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Διονυσίου Γεωργ. Νεοφύτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Διονυσίου Ι. Γαρμπή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Διονυσίου Π. Μεγκούλα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Διονυσίου Πέτρου Γαρμπή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Ερωτοκρίτου Νεοφύτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Ευαγγελίας Διον. Νεοφύτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Ευαγγέλου Αντων. Γαρμπή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Ευτυχίας Μεταξά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Ηλία Ζησ. Κουταβά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Θεοδώρου Σπ. Κουταβά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Θεοδώρου Σπ. Κουταβά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Ιερέων Δημητρίου και Βασιλείου Γαρμπή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Ιερέως Ιωάννου Γαρμπή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Ιωάννου Κ. Φαμπιάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Κυριακή Νεοφύτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Κυριακούλας Γ. Τζάκη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Κυριακούλας Σπ. Κορσιάνου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Κων/νου Νεοφύτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Κων/νου Χαρ. Τζάκη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Μιχάλη Παυλάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Νικολάου Γρηγ. Μεσολωρά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Νικολάου Διον. Κουρούκλη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Νικολάου Χ. Γαρμπή.	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Οικ. Αντωνίου Γαρμπή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Οικ. Γερασίμου Τζάκη ή Μπούζα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Οικ. Ευθυμίου Θ. Φαμπιάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Όλγας Νικ. Γαρμπή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Παναγή Γεωργ. Νεοφύτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Παναγή Ι. Νεοφύτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Ριχάρδου Σ. Γαρμπή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Σοφίας συζ. Ν. Στεφανίτση	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Σοφοκλή Γ. Ανζουλάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Σπυρίδωνος Ι. Νεοφύτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Σταματούλας Λιοστάου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Σταύρου Δ. Τζάκη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο νεκροταφείο Ι. Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου: Τριών αδελφών Κουταβά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ		Φραγκάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Κτίριο ιδιοκτησίας Σοφίας Ξένου και Ήβης Κοντοσταύλου, στον Αγκώνα Κεφαλλονιάς	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αγκών		Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αγκών		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Σπυρίδωνα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ι. Ναός Αγίων Αναργύρων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Ρακατζή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίας Αικατερίνης	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίας Άννας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίας Παρασκευής	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίου Γερασίμου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίου Γεωργίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίου Νικολάου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίου Σίμωνα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Ταξιαρχών	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Υπαπαντής	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Πλατεία Σισιώτισσας στο Αργοστόλι	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Κήπος Νάτιερ	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Κήποι / Πάρκα
Πλατεία Ενώσεως - Μέτελα και Κυανή Ακτή στο Δήμο Αργοστολίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Πλατεία Καμπάνας (συμπεριλαμβανομένου του Πύργου του Ρολογιού) στο Δήμο Αργοστολίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα, Ωρολόγια, Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Πλατεία του μνημείου Ριζοσπαστών Αργοστολίου στο Δήμο Αργοστολίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Στήλη των πεσόντων Ριζοσπαστών στο Δήμο Αργοστολίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Οικία Κοσμετάτου στην Λεωφόρο Ριζοσπαστών 15 και Ιωσήφ Μομφεράτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον	Λεωφόρος Ριζοσπαστών 15 και Ιωσήφ Μομφεράτου	Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον	Μηνιατάτα	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικία Καρτσωνάκη στην οδό Ηλ. Ζερβού 14	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον	Οδός Ηλ. Ζερβού 14	Αστικά Κτίρια
Λιθόστρωτο (οδός Κράνης)	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον	οδός Κράνης	Ιστορικοί Τόποι, Αστικά Κτίρια
Ναός Ευαγγελιστρίας και Αναλήψεως (σημερινή Μητρόπολη)	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Αργοστόλιον	Φουσατά	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός (Καθολικό) Μονής Παναγίας Λάμιας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Διλινάτα		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αποτομής Προδρόμου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Διλινάτα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αγροτική κατοικία ιδ. Σπ. Τζωρτζάτου στον οικισμό Διλινάτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Διλινάτα		Αγροτική Οικονομία
Ταφικό Μνημείο στο Νεκροταφείο Δραπάνου: Γερασίμου Βαλεντή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Δράπανον		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο Νεκροταφείο Δραπάνου: Θεμιστοκλή Μαρκεσίνη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Δράπανον		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο Νεκροταφείο Δραπάνου: Οικ. Ιωάννου Πέτρου Χωραφά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Δράπανον		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο Νεκροταφείο Δραπάνου: Οικ. Παναγή Καπατσώρη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Δράπανον		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο Νεκροταφείο Δραπάνου: Οικ. Χ. Δενδρινού	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Δράπανον		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Χαλιά"	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Καρδακάτα	Χαλιά	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ναός Αγίου Νικολάου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Κομποθεκράτα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο Ελένης Κουνάδη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Μηνιά		Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Μηνιά		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ταφικό Μνημείο στο κοιμητήριο Τρωϊανάτων: Γεωργίου Χριστοφοράτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Τρωϊανάτα		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Κτίριο ιδ. κληρονόμων Διονυσίου Πολλάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Φαρακλάτα		Αστικά Κτίρια
"Πανάιτ Ιστράτι "	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Φαρακλάτα		Αστικά Κτίρια
Κτίριο Διονυσίου Λαυράγκα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Φαρακλάτα		Αστικά Κτίρια
Κτίριο δωρεάς Σοφίας Σιμάτου - Θεοδωρίδου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Φαρακλάτα		Αστικά Κτίρια
Κτίριο ιδ. Βιολέττας Ιωαννίδου (Πολλάκη) στα Φαρακλάτα Κεφαλληνίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Φαρακλάτα		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Οικία ιδιοκτησίας Αναστ. Βαλλιανάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Φαρακλάτα		Αστικά Κτίρια
Ταφικό Μνημείο στο κοιμητήριο Φαρακλάτων: Διαμαντίνας Σπυρ. Παπανασασάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Φαρακλάτα		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αγροτική κατοικία ιδ. Αικ. Δήμα και Ιωαν. Μπερνιδάκη στα Φαρακλάτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Φαρακλάτα		Αγροτική Οικονομία
Ι. Ναός Παναγίας Φάρσων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Φάρσα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Άγιος Γεώργιος" Γραδούς	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ		"Άγιος Γεώργιος" Γραδούς	Αρχαιολογικές Θέσεις, Αρχαία Ιερά, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος Πάστρας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ		Κορνέλο, Ασπρογέρακας, Παλιόκαστρο, Τακορί	Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ναός Αγίας Κυριακής	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ		Λεβαθινάτα	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίου Ιωάννη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ		Μαρινάκι	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Παναγίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ		Παναγία	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός Χώρος Πόρου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ		Πάχνη, Αφράτι, Γρουζή, λοφοσειρά Πιεροβουνίου, Κάναλος, "Στου Λανί τον κάμπο", Λιθάρια, Μπούρτζι, λόφος Αρές (θέση Πλαιράχη), κουλάδα Τζανάτων, κατά μήκος του ποταμού Βρόχινα.	Αμυντικά Συγκροτήματα, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος Τριανταμοδίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ		Τριανταμόδι	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Γεφύρι στο Κατελειό Μαρκοπούλου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ	Κατελειός	Επί αγροτικού δρόμου	Γέφυρες

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος Κάτω Κατελειού	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ	Κάτω Κατελειός		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ιερά Μονή Υπεραγίας Θεοτόκου Άτρου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ	Μονή Υπεραγίας Θεοτόκου Άτρου	Όρος Άτρος	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίων Αναργύρων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ	Πάστρα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Δύο Γεφύρια επί της επαρχιακής οδού Αργοστόλι - Πόρος	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ	Πλατεία	Επί της επαρχιακής οδού Αργοστόλι - Πόρος	Γέφυρες
Οικία Καμπίτση	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ	Τζανάτα		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Ναός του Σωτήρα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ	Τζανάτα	Λεβεντάτα	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Πύργος ιδ. Π. Λευκαδίτη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ	Χιονάτα	Βρίσκεται 24 χλμ από το Αργοστόλι, στη θέση Αγνάντιο	Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι
Αρχαιολογικός χώρος Φισκάρδου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ			Αρχαιολογικές Θέσεις, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Πύργος" Κοινότητας Πλαγιάς Σάμης	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ			Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Οικία στον οικισμό Μαρκουλάτα του Δημοτικού Διαμερίσματος Τουλιάτων του Δήμου Ερίσου στο Ν. Κεφαλληνίας, φερόμενης ιδιοκτησίας Παναγιώτη Μολφέτα.	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ			Αστικά Κτίρια
Αλευρόμυλος ιδιοκτησίας κληρονόμων Νικόλα Μουρίκη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ		Στη θέση Αμπελάκια	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Κτίριο ιδ. Γερ. Σκιαδαρέση, Θεμ. Καβαδιά και Διον. Καβαδιά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ		Στην περιοχή Ένωση	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αγροτικό κτιριακό συγκρότημα ιδ. Σπ. και Γερ. Χαροκόπου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ		Τσιγαριδάτα	Αγροτική Οικονομία, Βοηθητικοί Χώροι, Αστικά Κτίρια
Κτίριο και αποθήκη στον οικισμό Αντιπάτα Δήμου Ερίσου Ν. Κεφαλονιάς, ιδιοκτησίας κληρονόμων Σπυρίδωνα Μεταξά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Αντιπάτα		Βοηθητικοί Χώροι, Αστικά Κτίρια
Φρούριο Άσου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Άσος	Στη Χερσόνησο της Άσου	Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Ώψεις δύο Κτιρίων , ιδ. Κληρονόμων Δεστούνη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Άσος	Στην κεντρική πλατεία της Άσου	Αστικά Κτίρια
Οικισμός Αστερίς	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Αστερίς (νησίς)		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Ιερός Ναός Αγίου Ιωάννου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Βαρύ		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου (Παναγία Κουγιάννα)	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Βαρύ	Στο Νεκροταφείο του χωριού	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικισμός Ευρετή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Ευρετή		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο Δημοτικού Σχολείου Καρυάς	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Καρυά		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Διώροφο κτίριο στον οικισμό Καρυάτου του Δήμου Ερίσου στο Νομό Κεφαλληνίας, φερόμενης ιδιοκτησίας Αλκιβιάδη Νικολάτου.	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Καρυά		Αστικά Κτίρια
Οικισμός Κατσαράτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Κατσαράτα		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Συγκρότημα οικιών Γεωργίου και Χαραλάμπους Κοντογούρη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Κατσαράτα		Συστήματα Ύδρευσης, Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος στις θέσεις "Καγκέλισες" και "Μαύρη Σπηλιά" Κοκολάτων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Κοκολάτα	"Καγκέλισες", "Μαύρη Σπηλιά"	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος Μαζαρακάτων και Κοκολάτων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Κοκολάτα	Ν. του σημερινού οικισμού Μαζαρακάτα και μεταξύ των οικισμών Μαζαρακάτα και Κοκολάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αγροτικό συγκρότημα ιδ. Ανθής Καββαδία	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Μάγγανος		Αγροτική Οικονομία, Βοηθητικοί Χώροι, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίου Ιωάννη Μαρκουλάτων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Μαρκουλάτα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικισμός Ματσουκάτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Ματσουκάτα		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Κέλυφος κτιρίου (Α) φερομένης ιδιοκτησίας Σοφίας και Αγγελικής Πατρικίου στον οικισμό Ματσουκάτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Ματσουκάτα		Τμήματα Κτιρίου
Κέλυφος κτιρίου (Β) φερομένης ιδιοκτησίας Σοφίας και Αγγελικής Πατρικίου στον οικισμό Ματσουκάτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Ματσουκάτα		Τμήματα Κτιρίου
Κωδωνοστάσιο Ναού Αγίας Παρασκευής	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Μεσοβούνια		Κωδωνοστάσια, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικία Σπύρου Πυλαρινού	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Μεσοβούνια		Αστικά Κτίρια
Συγκρότημα οικιών Νικολετάτου Χάιδως	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Μεσοβούνια		Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια
Κτίριο ιδ. Κλεοπάτρας Π. Χαλικιά στον οικισμό Πλαγιά	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Πλαγιά		Αστικά Κτίρια
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής ΝΔ της περιοχής Τζαμαρελλάτα Κεφαλληνίας.	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Τζαμαρελλάτα	ΝΔ της περιοχής Τζαμαρελλάτα	Ενάλιοι Χώροι
Οικία Στ. Δρακόπουλου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Τουλιάτα		Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Οικισμός Τσελεντάτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Τσελεντάτα		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο ιδ. Ροζαλίας Ιωαννίδου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Τσελεντάτα		Αγροτική Οικονομία
Κτίριο ιδ. Ειρήνης Πολυκράτη - Τσελέντη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Τσελεντάτα		Αγροτική Οικονομία
Οικισμός Φισκάρδο	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Φισκάρδον		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο ιδ. Οδυσσέας και Ειρήνης Τσελέντη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Φισκάρδον		Αστικά Κτίρια
Ο Φάρος στο Φισκάρδο της Νήσου Κεφαλληνίας (Ν. Κεφαλληνίας), Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ιδιοκτησίας Ελληνικού Δημοσίου (Υπηρεσία Φάρων Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού).	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Φισκάρδον		Φάροι
Έναλιος Αρχαιολογικός Χώρος νότια του όρμου Φισκάρδου Κεφαλληνίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Φισκάρδον	Νότια του όρμου Φισκάρδου Κεφαλληνίας	Ενάλιοι Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αγροτικό συγκρότημα ιδ. Ελ. Σκιαδαρέση στη Χαλικερή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΕΡΙΣΟΥ	Χαλικερή		Αγροτική Οικονομία
Ιερός Ναός Αγ. Βασιλείου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ			Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Νεκροταφείο κοινότητας Κεραμειών	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ			Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Επανακαθορισμός Ζωνών προστασίας Α? και Β' του αρχαιολογικού χώρου του Κάστρου Αγίου Γεωργίου, Δήμου Κάστρου, νήσου Κεφαλονιάς.	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ		Κάστρο Αγίου Γεωργίου	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Ι. Ναός Εισοδίων της Θεοτόκου (Παναγία Ντομάτων)	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ		Ντομάτα	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ταφικό Μνημείο στο κοιμητήριο Ντομάτων: Σπυρίδωνος Τρωϊάνου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ		Ντομάτα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Γεφύρι στη θέση Παναγία Πυρί Κεραμειών	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ		Παναγία Πυρί	Γέφυρες
Ι. Ναός Σισιωτίσης	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ		Σίσια, ανατολική ακτή όρμου Λούρδα	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Γεφύρι στην είσοδο του οικισμού Κεραμειών	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ		Στη είσοδο του οικισμού Κεραμειών	Γέφυρες
Κτίριο στον οικισμό Βλαχάτα του Δήμου Λειβαθούς στην Κεφαλονιά, φερόμενης ιδιοκτησίας Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Βλαχάτα		Τμήματα Κτιρίου
Κτίριο Γεωργίου Χαρίτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Δοριζάτα		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κάστρο Αγίου Γεωργίου. Καθορισμός ζωνών προστασίας και όρων δόμησης	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον		Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Ι. Ναός Αγίας Άννας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίας Τριάδας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Γερασίμου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Νικολάου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Κυρίας των Αγγέλων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ι. Ναός Αγίου Σπυρίδωνα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον	Κάστρο Αγίου Γεωργίου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίων Θεοδώρων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον	Κάστρο Αγίου Γεωργίου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Ευαγγελιστριάς	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον	Κάστρο Αγίου Γεωργίου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Φανερωμένης	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον	Κάστρο Αγίου Γεωργίου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Παναγίας Βάρδιας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον	Κάστρο Αγίου Γεωργίου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο στο Κάστρο Αγίου Γεωργίου, ιδ. Γεωργίου Κουρή	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κάστρον	Κάστρο Αγίου Γεωργίου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο ιδ. Κληρονόμων Βαλλιάνου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κεραμειαί		Αστικά Κτίρια
Κτίριο Σπύρου Θεοτοκάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κεραμειαί		Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Οικία Βαλλιάνου μαζί με την περίφραξη στον οικισμό Κεραμειών του Δ.Λειβαθούς, φερόμενης ιδιοκτησίας Μ.Ροκανά, Στ. Karageorgis, D.G.C. Demerbes, K. Zographos κ.α.	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κεραμειαί		Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Παναγίας Πλαστηριώτισσας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Κοριάννα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος νότια του οικισμού Λακήθρας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Λακήθρα	νότια του οικισμού Λακήθρας	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Χαλικερά"	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Μεταξάτα	"Χαλικερά"	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ναός Παναγίας Ελεούσας στα Περατάτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Περατάτα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Μονή Αγίου Ανδρέα Μηλαπιδιάς	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Περατάτα	Μηλαπιδιά: δεξιά της οδού Τραυλιάτων - Περατάτων	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικία Σταυράκη στα Σβορωνάτα Κεφαλληνίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Σβορωνάτα		Αστικά Κτίρια
Κτίριο Μαρίκας Τσιγάντε στα Σβορωνάτα Κεφαλληνίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Σβορωνάτα		Αστικά Κτίρια
Κτίριο Αναστασίας Σβορώνου στα Σβορωνάτα Κεφαλληνίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Σβορωνάτα		Αστικά Κτίρια
Οικία Γεράσιμου Μαυρογιάννη στα Σβορωνάτα Κεφαλληνίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Σβορωνάτα		Αστικά Κτίρια
Οικία Διονυσίου Γνεσούλη στα Σβορωνάτα Κεφαλληνίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Σβορωνάτα		Αστικά Κτίρια
Οικία κληρονόμων Παναγή Σβορώνου στα Σβορωνάτα Κεφαλληνίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Σβορωνάτα		Αστικά Κτίρια
Οικία Κωνσταντίνας Τσιγάντε στα Σβορωνάτα Κεφαλληνίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Σβορωνάτα		Αστικά Κτίρια
Οικία Λεάνδρου Κατσιγέρα στα Σβορωνάτα Κεφαλληνίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Σβορωνάτα		Αστικά Κτίρια
Ταφικό Μνημείο στο κοιμητήριο Σβορωνάτων Κεφαλληνίας: Σαράντη Γ. Σέρρα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Σβορωνάτα		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Κωδωνοστάσιο Αγίου Γερασίμου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Σπαρτιά		Κωδωνοστάσια, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο (ο χώρος του λουτρού, του ορόφου της νότιας όψης και η λότζια, ο εξώστης και τα εξωτερικά κλιμακοστάσια από οπλισμένο σκυρόδεμα της ανατολικής όψης) στην οδό Αγ. Γερασίμου 23, φερόμενης ιδιοκτησίας Σπύρου Τρομπέτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	Σπαρτιά	Οδός Αγ. Γερασίμου 23	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ταφικό Μνημείο στο κοιμητήριο παλαιού Ι. Ν. Αγίου Γεωργίου: Οικογενείας Λιναρδάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΟΜΑΛΩΝ	Βαλσαμάτα		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο κοιμητήριο παλαιού Ι. Ν. Ταξιαρχών: Γερασίμου Μιχ. Γαλιατσάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΟΜΑΛΩΝ	Βαλσαμάτα		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο κοιμητήριο παλαιού Ι. Ν. Ταξιαρχών: Ερωτοκρίτου Ευ. Νιφοράτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΟΜΑΛΩΝ	Βαλσαμάτα		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο κοιμητήριο παλαιού Ι. Ν. Ταξιαρχών: Παναγή Χ. Λορεντζάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΟΜΑΛΩΝ	Βαλσαμάτα		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο κοιμητήριο παλαιού Ι. Ν. Ταξιαρχών: Πέτρου Ε. Βαλλιανάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΟΜΑΛΩΝ	Βαλσαμάτα		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ταφικό Μνημείο στο κοιμητήριο παλαιού Ι. Ν. Ταξιαρχών: Σταυρούλας συζ. Σπύρου Γαλιατσάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΟΜΑΛΩΝ	Βαλσαμάτα		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ι. Ναός Αρχαγγέλου Μιχαήλ	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΟΜΑΛΩΝ	Βαλσαμάτα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Γερασίμου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΟΜΑΛΩΝ	Μονή Αγίου Γερασίμου		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Μονή Κηπουρίων ή Κηπουραίων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ			Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Μονή Ταφίου (Αγία Παρασκευή)	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ			Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος Αρχαίας Πάλης	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ		Βόρεια του Ληξουρίου	Αμυντικά Συγκροτήματα, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Οικία Χαραλ. Ζαφειράτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ		Γερασιά	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Γεφύρι επί της οδού Κλεισούρας - Κουβαλάτων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ		Επί της οδού Κλεισούρας - Κουβαλάτων	Γέφυρες
Γεφύρι επί της οδού Ληξούρι - Λιβάδι	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ		Επί της οδού Ληξούρι - Λιβάδι, προς την Ι. Μονή Κεχριώνος	Γέφυρες
Γεφύρι επί της οδού Ληξούρι - Χαβδάτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ		Επί της οδού Ληξούρι - Χαβδάτα	Γέφυρες
Κτιριακό συγκρότημα φερόμενης ιδιοκτησίας Σακκάτου - Κόκοτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Αθήρας		Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Μονή Ευαγγελισμού	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Βαρδιάνοι (νησίς)	Νησίδα Βαρδιάνων	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Γεφύρι στο Βουνί Κατωγής	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Βουνίων		Γέφυρες
Ι. Ναός Αγίου Ανδρέα στη θέση Γερασιά Δαμουλιανάτων Κεφαλληνίας, ιδιοκτησίας Νικ. και Ανδ. Θεοφιλάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Δαμουλιανάτα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχοντικό στη θέση Γερασιά Δαμουλιανάτων Κεφαλληνίας, ιδιοκτησίας Νικ. και Ανδ. Θεοφιλάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Δαμουλιανάτα	Γερασιά	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Παναγίας Ρόγγων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Δελλαπορτάτα	Ρόγγοι	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αγροικία Αρχιεπισκόπου Τυπάλδου - Χαριτάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Δελλαπορτάτα	Ρόγγοι	Αγροτική Οικονομία
Κτίριο σε κεντρικό σημείο του χωριού	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Καμιναράτα		Αστικά Κτίρια
Παραδοσιακό ελαιοτριβείο	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Καμιναράτα		Αγροτική Οικονομία, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Ι. Ναός Αγίου Ιωάννου Θεολόγου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Κοντογενάδα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτιριακό συγκρότημα ιδ. Κ. Στελλακάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Κοντογενάδα		Αγροτική Οικονομία, Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Οικιστικά Σύνολα, Μύλοι, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου Κοντογενάδας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Κοντογενάδα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικία Μαρινάτου - Βαγγελάτου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Κοντογενάδα		Αστικά Κτίρια
Κοινοτικό κατάστημα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Κοντογενάδα		Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Κοντογενάδα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής Λεπέδων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Λέπεδα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίας Τριάδος	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Ληξούριον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αναλήψεως	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Ληξούριον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παναγίας Περγλικού	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Ληξούριον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παντοκράτορος	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Ληξούριον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίου Ολυμπίου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Ληξούριον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο Μουσείου Τυπάλδων - Ιακωβάτων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Ληξούριον		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο ιδ. Αικ. Τυπάλδου - Φορέστη	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Λιβάδιον	Σαμόλι	Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος: Ύψωμα Κάστρο Αγίου Γεωργίου Δεματορών	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Μονοπολάτα	Ύψωμα Κάστρο Αγίου Γεωργίου. Περιοχή Δεματορών· θέση Πηγή.	Φυσικοί Χώροι, Συστήματα Ύδρευσης, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίας Μαρίνας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Σουλλάροι		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Τοιχοποιία κτιρίου στα Χαβδάτα Δ.Παλικής	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΑΛΙΚΗΣ	Χαβδάτα		Αστικά Κτίρια
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής ΒΑ του όρμου Αγ. Ευφημίας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΥΛΑΡΕΩΝ		ΒΑ του όρμου Αγ. Ευφημίας	Ενάλιοι Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος που περιλαμβάνει τις θέσεις Παλάτια, Λιοστάσια, Καραβοστάσι	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΥΛΑΡΕΩΝ		Παλάτια, Λιοστάσια, Καραβοστάσι	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Ναός Εισοδίων Θεοτόκου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΥΛΑΡΕΩΝ		Ποταμιανάτα	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ανεμόμυλος Σώκαρη (παπά - Γιάννη) και ο μηχανισμός του στη θέση Ποταμιανάτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΥΛΑΡΕΩΝ		Ποταμιανάτα	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Κτίριο ιδ. Ειρήνης Μαρκέτου στη θέση Ποταμιανάτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΥΛΑΡΕΩΝ		Ποταμιανάτα	Αστικά Κτίρια
Κτίριο ιδ. κληρονόμων Γεράσιμου Μακρή - Μπαρμπέτα στην Αγία Ευφημία	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΥΛΑΡΕΩΝ	Αγία Ευφημία	Ο.Τ. 3	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Αγροτική κατοικία ιδ. Μηνά και Ιωάννη Νικολετάτου στα Δρακοπουλάτα	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΥΛΑΡΕΩΝ	Δρακοπουλάτα		Αγροτική Οικονομία
Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΥΛΑΡΕΩΝ	Δρακοπουλάτα	Στη θέση Σκαλοπάτι	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος σπηλαίου Μελισσάνης	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΣΑΜΗΣ			Φυσικοί Χώροι, Σπήλαια

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος αρχαίας πόλης Σάμης	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΣΑΜΗΣ		Αγ. Φανέντες, Σκάλα, λόφος Βίγλα, Αλποβούνι, Λουτρό, Τσέκα, λόφος Μονής Αγριλίων	Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Ενάλιοι Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος πλησίον της Κοινότητας Πυργίου Σάμης	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΣΑΜΗΣ		Βρίσκεται στη συμβολή των δρόμων Χαράκτιου, Τσαγκαρισιάνου και Σάμης	Συστήματα Ύδρευσης, Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Γεφύρι επί της οδού Αγ. Ελευθερίου - Τσακαρισιάνο	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΣΑΜΗΣ		Επί της οδού Αγ. Ελευθερίου - Τσακαρισιάνο, στη θέση Μολού	Γέφυρες
Αρχαιολογικός χώρος περιοχής Καστρίου - Ράχης Κουλουράτων Σάμης	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΣΑΜΗΣ		θέση Καστρί και κορυφή της Ράχης Κουλουράτων	Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι, Αρχαιολογικές Θέσεις
Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής Λαταβινάτων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΣΑΜΗΣ		Λαταβινάτα	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παναγίας Λειβαθινάτων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΣΑΜΗΣ		Λειβαθινάτα	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ιερά Μονή Αγ. Νικολάου Γρούσπας	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΣΑΜΗΣ		Στη θέση Γρούσπα	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Σπυρίδωνα Γριζάτων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΣΑΜΗΣ	Γριζάτα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος περιοχής λόφου Αγίων Θεοδώρων	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΣΑΜΗΣ	Καραβόμυλος	Λόφος Αγίων Θεοδώρων	Αρχαιολογικές Θέσεις, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ι. Ναός Αγίου Σπυρίδωνα μαζί με το Κωδωνοστάσιο του	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΣΑΜΗΣ	Πουλάτα		Κωδωνοστάσια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Νήσος Ιθάκη	ΙΘΑΚΗΣ				Φυσικοί Χώροι, Οικιστικά Σύνολα
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής βορειοανατολικά του ακρωτηρίου Κεφαλή	ΙΘΑΚΗΣ			Βορειοανατολικά του ακρωτηρίου Κεφαλή	Ενάλιοι Χώροι
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής βορειοανατολικά του όρμου Γερολιμιώνα από την περιοχή Πετρολαγκάδα έως την περιοχή Πευκούς	ΙΘΑΚΗΣ			Βορειοανατολικά του όρμου Γερολιμιώνα από την περιοχή Πετρολαγκάδα έως την περιοχή Πευκούς	Ενάλιοι Χώροι
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής στη νήσο Κάλαμο, νότια του όρμου Βαθύ Λιμιόνι	ΙΘΑΚΗΣ			Νήσος Κάλαμος, νότια του όρμου Βαθύ Λιμιόνι	Ενάλιοι Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος στο Σταυρό Ιθάκης	ΙΘΑΚΗΣ			περιοχή Πηλικάτα, "Τρεις Λαγκάδες", Σπήλαιο Λοϊζου, όρος Ρουσάνος, οικισμός Σταυρού	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος αρχαίων Αλαλκομενών	ΙΘΑΚΗΣ			Πίσω Αετός Βαθέος	Λιμενικές Εγκαταστάσεις, Αρχαιολογικές Θέσεις, Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής, Οικιστικά Σύνολα
Οχυρωματικός πύργος "Σχολή Ομήρου"	ΙΘΑΚΗΣ			πλησίον Εξαγωγής	Φυσικοί Χώροι, Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι, Σπήλαια, Αρχαιολογικές Θέσεις
Ι. Ναός Κοίμησης Θεοτόκου	ΙΘΑΚΗΣ		Ανωγή		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο ιδιοκτησίας Π. Μολφέση	ΙΘΑΚΗΣ		Ιθάκη		Αστικά Κτίρια
Οικία ιδιοκτησίας Κανδηλιώτη	ΙΘΑΚΗΣ		Ιθάκη		Αστικά Κτίρια

Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο ιδιοκτησίας κληρονόμων Γ. Δρακούλη	ΙΘΑΚΗΣ		Ιθάκη		Αστικά Κτίρια
Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου (παλαιός)	ΙΘΑΚΗΣ		Περαχώριον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίου Ιωάννου	ΙΘΑΚΗΣ		Περαχώριον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Εισοδίων Θεοτόκου ("Μαρουλάτικη")	ΙΘΑΚΗΣ		Περαχώριον	ΝΔ του χωριού	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Σπήλαιο Λοΐζου	ΙΘΑΚΗΣ		Σταυρός		Φυσικοί Χώροι, Σπήλαια, Αρχαιολογικές Θέσεις
"Παλάτι Τζάνη" ή "Πύργος Τζάνη"	ΙΘΑΚΗΣ		Σταυρός		Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι

Πηγή: Ενιαίος διαρκής κατάλογος των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδας του αρμόδιου Υπουργείου. (http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php)

Πίνακας 6-53: ΦΕΚ των κηρύξεων Ν. Κεφαλληνίας και Ιθάκης

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΒΔ 25-2-1922	ΦΕΚ 28/Α/26-2-1922	Περί κηρύξεως προεχόντων Βυζαντινών μνημείων.
ΠΔ 18-2-1925	ΦΕΚ 61/Α/12-3-1925	
ΥΑ 102173/4603/10-4-1958	ΦΕΚ 121/Β/29-4-1958	Περί κηρύξεως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ 14793/4-3-1963	ΦΕΚ 152/Β/9-4-1963	Περί κηρύξεως ιστορικού διατηρητέου μνημείου εν Κεφαλληνία.
ΥΑ 1719/4-3-1963	ΦΕΚ 152/Β/9-4-1963	Περί κηρύξεως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ 24598/25-10-1968	ΦΕΚ 608/Β/8-11-1968	Περί χαρακτηρισμού ως έργου τέχνης χρήζοντος ειδικής προστασίας την εν Ληξουρίω Κεφαλληνίας οικίαν Ιακωβάτου.
ΥΑ 24599/25-10-1968	ΦΕΚ 621/Β/11-11-1968	Περί κηρύξεως ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
ΥΑ 3842/2-3-1970	ΦΕΚ 169/Β/10-3-1970	Περί κηρύξεως ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
ΥΑ 9521/12-9-1970	ΦΕΚ 666/Β/23-9-1970	Περί κηρύξεως ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
ΥΑ Α/Φ26/21907/20-6-1973	ΦΕΚ 777/Β/5-7-1973	Περί χαρακτηρισμού του Νεκροταφείου Αργοστολίου Κεφαλληνίας ως τόπου χρήζοντος ειδικής κρατικής προστασίας.

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΕ/Α/Φ31/33554/2632/21-7-1975	ΦΕΚ 907/Β/27-8-1975	Περί χαρακτηρισμού Κοινότητας Φισκάρδου Κεφαλληνίας ως τόπου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/41000/1840/16-7-1979	ΦΕΚ 750/Β/6-9-1979	Περί χαρακτηρισμού ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της οικίας Σταυράκη στα Σβορωνάτα Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1226/44049/25-7-1980	ΦΕΚ 874/Β/8-9-1980	Περί χαρακτηρισμού ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του αγροτικού συγκροτήματος, ιδιοκτησίας Ανθής Καββαδία, στο Μάγγανο Ερίσου Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1469/60961/15-9-1981	ΦΕΚ 621/Β/7-10-1981	Περί χαρακτηρισμού ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδιοκτησίας των κληρονόμων Χ. Βαλλιάνου, στις Κεραμιές Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1467/61672/15-9-1981	ΦΕΚ 640/Β/16-10-1981	Περί χαρακτηρισμού ως έργων τέχνης δύο κτισμάτων στην Άσο Κεφαλληνίας, ιδιοκτησίας κληρονόμων Δεστούνη.
ΥΑ ΔΙΛΑΠ/Γ/1476/64024/29-9-1981	ΦΕΚ 732/Β/4-12-1981	Περί τροποποίησης της υπ' αριθ. 24598/25-10-1968 υπουργικής απόφασης με την οποία κηρύχθηκε διατηρητέα η οικία Τυπάλδων - Ιακωβάτων στο Ληξούρι Κεφαλληνίας και χαρακτηρισμού και του περιβάλλοντα αυτή χώρου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/8687/163/6-4-1982	ΦΕΚ 176/Β/21-4-1982	Χαρακτηρισμός υψώματος Κάτρο Αγίου Γεωργίου περιοχής Δεματόρων Κεφαλληνίας ως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/458/27753/20-4-1982	ΦΕΚ 270/Β/18-5-1982	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης κτηριακού συγκροτήματος στην Κοντο γεννάδα Πάλης στην Κεφαλονιά, ιδιοκτησίας Κ. Στελλακάτου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ31/25185/555/5-5-1982	ΦΕΚ 320/Β/2-6-1982	Χαρακτηρισμός του Ενετικού Πύργου ιδιοκτησίας Π. Λευκαδίτη στα Χιονάτα Κεφαλληνίας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2930/62233/8-11-1982	ΦΕΚ 41/Β/3-2-1983	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της οικίας Αναστασίας Σβορώνου, ιδιοκτησίας Όλγας Μαριδάκη - Καρατζά στα Σβορωνάτα Κεφαλονιάς
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3387/69958/23-1-1984	ΦΕΚ 148/Β/15-3-1984	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης παλαιού μύλου στη θέση Καταβόθρα Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/47799/1069/26-9-1984	ΦΕΚ 752/Β/22-10-1984	Χαρακτηρισμός της οικίας ιδ. Ανδρ. Θεοφιλάτου στα Δαμουλιανάτα Κεφαλονιάς, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/38734/809/20-7-1984	ΦΕΚ 824/Β/19-11-1984	Χαρακτηρισμός Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου στα Μηνιατάτα Κεφαλληνίας, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/52386/1164/2-10-1984	ΦΕΚ 875/Β/17-12-1984	

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/47844/1064/2-10-1984	ΦΕΚ 892/Β/20-12-1984	Χαρακτηρισμός Ι.Ν. Παναγίας Λειβαθινάτων Σάμης Κεφαλονιάς ως κτιρίου χρήζοντος ειδικής κρατικής προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/47845/1063/2-10-1984	ΦΕΚ 891/Β/20-12-1984	Χαρακτηρισμός Ι.Ν. Αγίου Σπυρίδωνα Γριζάτων Σάμης Κεφαλονιάς ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Α1/Φ06/68117/2590 π.ε./18-1-1985	ΦΕΚ 82/Β/13-2-1985	Χαρακτηρισμός περιοχής Φισκάρδου Κεφαλονιάς ως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/75/4200/22-1-1985	ΦΕΚ 81/Β/13-2-1985	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδιοκτησίας κληρονόμων Διον. Πολλάτου στα Φαρακλάτα της Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/578/10476/11-4-1985	ΦΕΚ 242/Β/2-5-1985	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης κτιριακού συγκροτήματος ιδιοκτησίας Διον. Σακάτου-Κόκοτου και Σπ. Σωτήρα στον Αθέρα Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ31/33761/728/7-8-1985	ΦΕΚ 575/Β/24-9-1985	Χαρακτηρισμός κωδωνοστασίου Αγίας Παρασκευής Μεσοβουνίου Κεφαλονιάς, ως κτίσματος που χρειάζεται ειδική κρατική προστασία.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ31/50715/1085/30-10-1985	ΦΕΚ 723/Β/29-11-1985	Ανακοίνωση αρχαίου μνημείου (Ι. Ν. Αγ. Γεωργίου Κοντογενάδας Κεφαλονιάς).
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/61749/1297/10-1-1986	ΦΕΚ 65/Β/21-2-1986	Χαρακτηρισμός Ι. Ναού Αγίας Παρασκευής Λεπέδων Κεφαλονιάς ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/61741/1298/14-1-1986	ΦΕΚ 54/Β/21-2-1986	Χαρακτηρισμός Ι. Μονής Ευαγγελισμού Βαρδιάνων Κεφαλονιάς ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/30113/783/1-8-1986	ΦΕΚ 712/Β/23-10-1986	Ανακοίνωση αρχαίου μνημείου Αγ. Ανάργυροι Πάστρας Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/78125/4765/12-11-1986	ΦΕΚ 1192/Δ/12-12-1986	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/819/13937/15-7-1987	ΦΕΚ 458/Β/21-8-1987	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της οικίας ιδιοκτησίας Μαρινάτου - Ευαγγελάτου, στην Κοντογενάδα Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/36872/863/21-10-1987	ΦΕΚ 572/Β/3-11-1987	Χαρακτηρισμός του βυζαντινού ναού Αγ. Ιωάννου, που βρίσκεται στην Κοινότητα Ζόλα Κεφαλληνίας, ως αρχαίο μνημείο.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2893/194/27-11-1987	ΦΕΚ 13/Β/22-1-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/87/4198/21-1-1988	ΦΕΚ 40/Β/1-2-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/88/4367/21-1-1988	ΦΕΚ 84/Β/15-2-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/722/90/21-1-1988	ΦΕΚ 90/Β/19-2-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/85/4627/21-1-1988	ΦΕΚ 90/Β/19-2-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2749/13133/17-3-1988	ΦΕΚ 221/Β/22-4-1988	

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/30909/796/8-8-1988	ΦΕΚ 665/Β/9-9-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/27745/724/8-8-1988	ΦΕΚ 665/Β/9-9-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/27829/726/8-8-1988	ΦΕΚ 665/Β/9-9-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/30938/887/23-8-1988	ΦΕΚ 679/Β/13-9-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/48296/209 π.ε./17-1-1989	ΦΕΚ 127/Β/21-2-1989	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1474/32756/17-7-1979	ΦΕΚ 561/Β/31-7-1989	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της οικίας ιδιοκτησίας Στ. Δρακόπουλου, μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο της, στον οικισμό Τουλιατών, επαρχία Σάμης Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1903/34304/1-8-1989	ΦΕΚ 611/Β/22-8-1989	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της οικίας, ιδιοκτησίας Μαρίκας Τσιγάντε, στον οικισμό Σβορωνάτα Επαρχίας Κρανιάς Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3052/48498/6-11-1990	ΦΕΚ 739/Β/26-11-1990	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτησίας Κλεοπάτρας Π. Χαλικιά στην Πλαγιά Σάμης Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2975/45648/30-10-1990	ΦΕΚ 748/Β/30-11-1990	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδ. Γεωργ. Χαρίτου στη θέση Δοριζάτα, Κοιν. Πεσσάδας Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3150/7557/8-1-1991	ΦΕΚ 110/Β/28-2-1991	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της οικίας Πυλαρινού Σπυρ. στα Μεσοβούνια Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/54322/1176 π.ε./25-2-1991	ΦΕΚ 114/Δ/14-3-1991	Καθορισμός ζωνών προστασίας και όρων δόμησης στο Κάστρο Αγ. Γεωργίου Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/1470/30/7-2-1991	ΦΕΚ 493/Β/8-7-1991	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/48865/1131 π.ε./13-9-1991	ΦΕΚ 809/Β/3-10-1991	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3367/47334/14-10-1991	ΦΕΚ 891/Β/30-10-1991	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3945/55655/27-11-1991	ΦΕΚ 1027/Β/18-12-1991	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4494/1199/30-12-1991	ΦΕΚ 47/Β/30-1-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/5205/4678/30-1-1992	ΦΕΚ 86/Β/12-2-1992	Επέκταση της Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/578/10476/11 - 4 - 1985 και χαρακτηρισμός και ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του ήδη χαρακτηρισμένου ως έργου τέχνης κτιριακού συγκροτήματος φερόμενης ιδιοκτησίας Σακκάτου - Κόκοτου στον Αθέρα Κεφαλονιάς και ορισμός ζώνης προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/5205/4678/30-1-1992	ΦΕΚ 258/Β/14-4-1992	

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/18028/920/17-4-1992	ΦΕΚ 315/Β/12-5-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/447/23407/15-4-1992	ΦΕΚ 350/Β/28-5-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/54322/1176 π.ε./25-2-1991	ΦΕΚ 664/Δ/7-7-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/49416/989/16-11-1992	ΦΕΚ 687/Β/25-11-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/51764/1037/16-11-1992	ΦΕΚ 687/Β/25-11-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/51763/1038/16-11-1992	ΦΕΚ 687/Β/25-11-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/61891/3142/31-10-1992	ΦΕΚ 22/Β/22-1-1993	Χαρακτηρισμός περιοχής πλησίον της Κοινότητας Πυργίου Σάμης Κεφαλονιάς ως αρχαιολογικού χώρου
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/60253/3060/31-12-1992	ΦΕΚ 25/Β/27-1-1993	Χαρακτηρισμός θέσεων Παλάτια, Λιοστάσια, Καραβοστάσι στην Αγία Ευφημία Κεφαλονιάς ως αρχαιολογικών χώρων
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/59/11379/9-3-1993	ΦΕΚ 182/Β/19-3-1993	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/6109/264/8-3-1993	ΦΕΚ 193/Β/23-3-1993	Χαρακτηρισμός ως αρχαιολογικού χώρου της περιοχής Πόρου Κεφαλονιάς
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/6110/263/8-3-1993	ΦΕΚ 193/Β/23-3-1993	Χαρακτηρισμός περιοχής του οικισμού Κάτω Κατελείου Κεφαλονιάς ως αρχαιολογικού χώρου
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/6114/267/8-3-1993	ΦΕΚ 193/Β/23-3-1993	Χαρακτηρισμός θέσης Άγιος Γεώργιος - Γραδού Σκάλας Κεφαλονιάς ως αρχαιολογικού χώρου
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/6112/265/8-3-1993	ΦΕΚ 206/Β/26-3-1993	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/6111/266/8-3-1993	ΦΕΚ 206/Β/26-3-1993	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/34200/1443/28-7-1993	ΦΕΚ 605/Β/12-8-1993	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/63657/1290/17-12-1993	ΦΕΚ 12/Β/14-1-1994	Κήρυξη ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων των ερειπίων κατοικίας Αρχιεπισκόπου Τυπάλδου-Χαριτάτου στη θέση Ορόγγοι Μονοπολάτων Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/64332/1342/14-1-1994	ΦΕΚ 61/Β/31-1-1994	Κήρυξη του Ι.Ναού Αγ. Ανδρέα στη Γερασία Κεφαλληνίας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/63657/1290/17-12-1993	ΦΕΚ 148/Β/4-3-1994	Διόρθωση Σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/63657/1290/17-12-1993 υπουργική απόφαση κήρυξης ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων των ερειπίων κατοικίας Αρχιεπισκόπου Τυπάλδου-Χαριτάτου στη θέση Ορόγγοι Μονοπολάτων Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/563/18668/15-3-1994	ΦΕΚ 322/Β/26-4-1994	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου του Δημοτικού Σχολείου Καρυάς Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/21418/1157	ΦΕΚ 438/Β/9-6-1994	Χαρακτηρισμός περιοχών Μαζαρακάτων και Κοκολάτων Κεφαλονιάς ως αρχαιολογικών χώρων.

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/21419/1156/23-5-1994	ΦΕΚ 453/Β/16-6-1994	Χαρακτηρισμός περιοχής Αρχαίας Πάλης ως αρχαιολογικού χώρου στην Κεφαλληνία.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/8402/476/9-6-1994	ΦΕΚ 494/Β/30-6-1994	Κήρυξη λόφου Αγ. Θεοδώρων Καραβόμυλου Κεφαλληνίας ως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/36545/1887/8-8-1994	ΦΕΚ 647/Β/26-8-1994	Χαρακτηρισμός περιοχής αρχαίας πόλης Σάμης Κεφαλονιάς ως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/36546/646/19-8-1994	ΦΕΚ 700/Β/15-9-1994	Χαρακτηρισμός Ι. Ναού Παναγίας Ελεούσας στα Περατάτα Κεφαλληνίας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2271/44400/5-8-1994	ΦΕΚ 707/Β/20-9-1994	Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων (16) γεφυρών στο νησί της Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2249/45156/5-8-1994	ΦΕΚ 736/Β/29-9-1994	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου δωρεάς Σοφίας Σιμάτου - Θεοδωρίδου στα Φαρακλάτα Κεφαλονιάς & ορίζεται ζώνη προστασίας στα όρια της ιδιοκτ.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2922/50696/13-10-1994	ΦΕΚ 833/Β/9-11-1994	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτησίας Πολυκράτη - Τσελέντη στα Τσελεντάτα Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2271/44400/20-10-1994	ΦΕΚ 850/Β/15-11-1994	Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων (16) γεφυρών στο νησί της Κεφαλονιάς (Αναδημοσίευση).
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ6/46291/2437/26-9-1994	ΦΕΚ 891/Β/30-11-1994	Καθορισμός ζωνών Α', Β', προστασίας αρχαιολογικού χώρου του αρχαίου ναού στη θέση "Αγ. Γεώργιος" Γραδούς Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/992/23020/19-4-1995	ΦΕΚ 454/Β/23-5-1995	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού τύπου της πλατείας Σισιώτισσας στο Αργοστόλι Ν. Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ06/22431/1258/9-5-1995	ΦΕΚ 468/Β/26-5-1995	Καθορισμός ζωνών προστασίας Αρχαιολογικών Χώρων και Βυζαντινών Μνημείων Σάμης Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/22623/1294/19-6-1995	ΦΕΚ 575/Β/30-6-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1303/29097/16-5-1995	ΦΕΚ 600/Β/7-7-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/26158/1527/19-6-1995	ΦΕΚ 636/Β/18-7-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1303/29097/16-5-1995	ΦΕΚ 675/Β/31-7-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/26158/1527/19-6-1995	ΦΕΚ 799/Β/14-9-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2606/43482/7-9-1995	ΦΕΚ 818/Β/25-9-1995	

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3554/53067/25-10-1995	ΦΕΚ 946/Β/16-11-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3553/57151/16-11-1995	ΦΕΚ 1001/Β/5-12-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4168/64066/6-12-1995	ΦΕΚ 39/Β/19-1-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της οικίας Καρτσωνάκη στην οδό Η. Ζερβού 14 στο Αργοστόλι Κεφαλληνίας
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/15185/471/17-4-1996	ΦΕΚ 374/Β/24-5-1996	Κήρυξη Ι. Ν. Αγίου Ιωάννου κοινότητας Βαρέως Κεφαλληνίας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/8107/255/19-4-1996	ΦΕΚ 378/Β/24-5-1996	Κήρυξη Ι. Ν. Παναγίας Πλαστηριώτισσας της Κοινότητας Κορριάννας του νομού Κεφαλληνίας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/233/25995/4-4-1996	ΦΕΚ 441/Β/11-6-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων έξι κτιρίων στα Σβορωνάτα Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/54/25997/4-4-1996	ΦΕΚ 441/Β/11-6-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου και ως έργου τέχνης του κτιρίου ιδιοκτησίας Μαρίνου Φωκά - Κοσμετάτου στην οδό Ριζοσπαστών αρ. 15, στο Αργοστόλι Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/52/25993/24-4-1996	ΦΕΚ 441/Β/11-6-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου μιας υδατοδεξαμενής στη θέση Κούταβος, στο Αργοστόλι Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1125/29225/5-6-1996	ΦΕΚ 506/Β/1-7-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου με τον περιβάλλοντα χώρο του κτιρίου ιδιοκτησίας κ.κ. Γερ. Σκιαδαρέση, Θεμ. Καββαδία και Διον. Καββαδία, στην περιοχή Ένωση, της Κοινότητας Βασιλικιάδων στη Σάμη Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ06/46291/2437/26-9-1994	ΦΕΚ 537/Β/5-7-1996	Διορθώσεις σφαλμάτων στην ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ06/46291/2437/26-9-1994 απόφαση Υπουργού Πολιτισμού.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2289/33929/27-6-1996	ΦΕΚ 617/Β/22-7-1996	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της οικίας, ιδιοκτησίας Αναστ. Βαλλιανάτου, στα Φαρακλάτα Κραναίας Κεφαλονιάς με το περιβάλλοντα χώρο στα όρια της ιδιοκτ.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/31199/850/16-8-1996	ΦΕΚ 796/Β/30-8-1996	Χαρακτηρισμός Ι. Ναού Παναγίας Φάρσεων Κεφαλονιάς ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/31200/849/16-8-1996	ΦΕΚ 814/Β/4-9-1996	Χαρακτηρισμός Ι. Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου στην Κοντογενάδα Κεφαλληνίας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1235/19182/14-4-1997	ΦΕΚ 373/Β/12-5-1997	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του αλευρόμυλου ιδιοκτησίας κληρονόμων Νικολάου Μουρίκη στα Αμπελάκια Καρυάς Ερύσου Επαρχίας Σάμης Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/13075/330/3-7-1997	ΦΕΚ 673/Β/8-8-1997	Χαρακτηρισμός των Ιερού Ναού Αγ. Βασιλείου και νεκροταφείου Κοινότητας Κεραμείων,επαρχίας Κραναίας, Ν. Κεφαλληνίας, ως μνημείων που χρήζουν ειδικής προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/13073/331/3-7-1997	ΦΕΚ 673/Β/8-8-1997	Χαρακτηρισμός Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου, οικισμού Δρακοπουλάτων, επαρχίας Σάμης, Νομού Κεφαλληνίας, φερόμενης ιδιοκτησίας οικογένειας Νικολεάτου, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/13074/332/3-7-1997	ΦΕΚ 673/Β/8-8-1997	Χαρακτηρισμός ερειπωμένης Μονής Αγ. Νικολάου Γρούσπας, κοινότητας Χαλιωτάτων, επαρχίας Σάμης, Ν. Κεφαλληνίας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ45/48962/3029/14-10-1997	ΦΕΚ 972/Β/3-11-1997	Χαρακτηρισμός ορίων Ζώνης Β προστασίας αρχαιολογικού χώρου λόφου Αγ.Θεοδώρων Σάμης Κεφαλονιάς
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ45/48962/3029/14-10-1997	ΦΕΚ 134/Β/18-2-1998	Διόρθωση Σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ45/48962/3029/14.10.97 Υπουργική Απόφαση.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/ΚΗΡ/18668/743/19-5-1998	ΦΕΚ 601/Β/16-6-1998	Χαρακτηρισμός του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννη Μαρκουλάτων κοινότητας Κεφαλληνίας ως μνημείο χρήζοντος ειδικής κρατικής προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/37006/2195/22-7-1998	ΦΕΚ 855/Β/12-8-1998	Αποδέσμευση θαλασσίων περιοχών για υποβρύχια δραστηριότητα με αναπνευστικές συσκευές για εκπαιδευτικούς σκοπούς (Θεσπρωτία, Κεφαλληνία, Μεσσηνία, Λακωνία).
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/52447/3086 π.ε./2-3-1999	ΦΕΚ 222/Β/15-3-1999	Κήρυξη θέσης "Χαλιά" Κοιν. Καρδακάτων Κεφαλονιάς ως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/52449/3088 π.ε./2-3-1999	ΦΕΚ 222/Β/15-3-1999	Κήρυξη περιοχής νότια του οικισμού Λακήθρας Κεφαλονιάς ως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/52446/3085 π.ε./2-3-1999	ΦΕΚ 248/Β/23-3-1999	Κήρυξη θέσης "Χαλικερά" κοιν. Μεταξάτων Κεφαλονιάς ως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/52448/3087 π.ε./2-3-1999	ΦΕΚ 248/Β/23-3-1999	Κήρυξη θέσεων "Καγκέλισες" και "Μαύρη Σπηλιά" Κοιν. Κοκολάτων Κεφαλονιάς ως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/47799/1069/26-9-1984	ΦΕΚ 330/Β/8-4-1999	Διόρθωση σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/47799/1069/26.9.84 απόφαση Υπουργού Πολιτισμού.

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/14919/760/10-5-1993	ΦΕΚ 1020/Β/2-6-1999	Μερική τροποποίηση ορίων κηρυγμένου Αρχαιολογικού Χώρου Πόρου Κεφαλληνίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2701/41897/6-9-1999	ΦΕΚ 1822/Β/29-9-1999	Χαρακτηρισμός ως έργων τέχνης τριάντα εννέα (39) ταφικών μνημείων στο νεκροταφείο Ι.Ν. Υπεραγίας Θεοτόκου Φραγκάτωνμ πέντε (5) στο κοιμητήριο παλαιού Ι.Ν. Ταξιάρχων Βαλσαμάτων, ένα (1) στο κοιμητήριο παλαιού Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου Βαλσαμάτων, πέντε (5) στα κοιμητήρια στα Φαρακλάτα, Τρωϊανάτα, Μαζαρακάτα, Ντομάτακαι Σβωρονάτα, στην Κεφαλονιά, όπως ορίζονται στο συνημμένο Κατάλογο.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2701/41897/6-9-1999	ΦΕΚ 2089/Β/30-11-1999	Διόρθωση σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2701/41897/6-9-99 απόφαση Υπουργού Πολιτισμού.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ06/44469/2851/21-12-1999	ΦΕΚ 29/Β/19-1-2000	Καθορισμός Ζώνης Α προστασίας Αρχαιολογικών Χώρων Πόρου Κεφαλληνίας & χρήσεις γης εντός αυτής - Οριοθέτηση Ζώνης Β προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/ΚΗΡ/Φ31/18871/527/28-7-2000	ΦΕΚ 1130/Β/11-9-2000	Χαρακτηρισμός της προσεισμικής οικίας ιδ. Γεωργίου Κουρή στον οικισμό Κάστρου Αγ. Γεωργίου Κεφαλληνίας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/ΚΗΡ/37320/1128/25-8-2000	ΦΕΚ 1210/Β/3-10-2000	Χαρακτηρισμός Ι.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου δ.δ. Αγκώνας, δ. Αργοστολίου, επ. Πάλης, Ν. Κεφαλονιάς, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/11371/3011/30-4-2001	ΦΕΚ 402/Δ/31-5-2001	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1044/36210/9-7-2001	ΦΕΚ 936/Β/19-7-2001	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της κατοικίας ιδιοκτ. Αικ. Δήμα και Ιωαν. Μπερνιδάκη στα Φαρακλάτα, Δημοτ. Διαμερίσματος Φαρακλάτων του Δήμου Αργοστολίου Κεφαλονιάς με τον περιβάλλοντα χώρο στα όρια της ιδιοκτησίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/ΚΗΡ/39227/1245/20-8-2001	ΦΕΚ 1123/Β/29-8-2001	Χαρακτηρισμός Ιεράς Μονής Υπεραγίας Θεοτόκου Άτρου Δήμου Πόρου Ν. Κεφαλληνίας, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1004/54517/16-10-2001	ΦΕΚ 1370/Β/18-10-2001	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του συνόλου των κτηρίων, ιδιοκτησίας Μηνά και Ιωάννη Νικολετάτου, στον οικισμό Δρακοπουλάτα του Δήμου Πυλάρου Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2923/60489/8-11-2001	ΦΕΚ 1558/Β/21-11-2001	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του ανεμόμυλου Σώκαρη στον οικισμό Ποταμιανάτα του Δήμου Πυλάρου στο Ν. Κεφαλληνίας, μαζί με το μηχανισμό του.

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2920/60950/8-11-2001	ΦΕΚ 1561/Β/21-11-2001	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του συγκροτήματος κτιρίων με το περιβάλλοντα χώρο τους, στον οικισμό Χαλικερής Δήμου Ερίσου, Ν. Κεφαλληνίας, ιδιοκτησίας Ελ. Σκιαδαρέση.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2919/60949/8-11-2001	ΦΕΚ 1564/Β/23-11-2001	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτηρίου, ιδιοκτησίας Ειρήνης Μαρκέτου στον οικισμό Ποταμιανάτα, Δήμου Πυλάρου, Κεφαλονιάς με τον περιβάλλοντα χώρο.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2285/65629/16-11-2001	ΦΕΚ 1658/Β/12-12-2001	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδ. κληρονόμων Γεράσιμου Μακρή - Μπαρμπέτα στην Αγία Ευφημία (Ο.Τ. 3) του Δήμου Πυλάρου Κεφαλονιάς με τον περιβάλλοντα χώρο.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2922/66656/16-11-2001	ΦΕΚ 1675/Β/17-12-2001	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτησίας Σπ. Τζωρτζάτου, στον οικισμό Διλινάτα Δήμου Αργοστολίου Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/ΚΗΡ/66872/2206 π.ε./8-2-2002	ΦΕΚ 191/Β/20-2-2002	Χαρακτηρισμός: 1) Ι. Ναού Αγίας Άννας, 2) Αγίου Δημητρίου, 3) Αγίου Γερασίμου, 4) Κυρίας των Αγγέλων, 5) Αγίας Τριάδας, 6) Αγίου Γεωργίου, 7) Αγίου Νικολάου, οικισμού Κάστρου, Δημ. Διαμ. Περατάτων, Δήμου Λειβαθούς, επαρχ. Κραναίας, Ν. Κεφαλληνίας, ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/38734/809/20-7-1984	ΦΕΚ 379/Β/28-3-2002	Διόρθωση Σφάλματος στην ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/38734/809/20-7-1984 απόφαση Υπουργού Πολιτισμού.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/ΚΗΡ/8988/318/22-3-2002	ΦΕΚ 431/Β/8-4-2002	Χαρακτηρισμός Ι. Ναού Αρχαγγέλου Μιχαήλ οικισμού Βαλσαμάτων, κοιν. Ομαλών, επαρχ. Κραναίας, Νομού Κεφαλληνίας ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/ΚΗΡ/16602/592/5-4-2002	ΦΕΚ 474/Β/17-4-2002	Χαρακτηρισμός Ι. Ναού Αγίου Δημητρίου, Δημ. Διαμ. Μηνιών, Δήμου Αργοστολίου, επαρχ. Κραναίας, Ν. Κεφαλληνίας, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/589/33048/5-6-2002	ΦΕΚ 811/Β/28-6-2002	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του αγροτικού κτιριακού συγκροτήματος ιδιοκτησίας κληρ. Σπ. Και Γερ. Χαροκόπου, στη θέση Τσιγαριδάτα, Μεσοβουνίων Δήμου Ερύσου, Ν. Κεφαλληνίας.

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/42813/2830/2-9-2003	ΦΕΚ 1498/Β/10-10-2003	Ορισμός όρων άσκησης υποβρύχιων δραστηριοτήτων με αναπνευστικές συσκευές, βαθυσκάφη ή άλλα μέσασεπισκόπησης του βυθού, κατ εφαρμογή του άρθρου 15, παρ.3, του Ν. 3028/2002 Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/62769/4286/11-11-2003	ΦΕΚ 1769/Β/27-11-2003	Κήρυξη και οριοθέτηση του θαλάσσιου χώρου νότια του όρμου Φισκάρδου Κεφαλληνίας ως αρχαιολογικού χώρου
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/62769/4286/11-11-2003	ΦΕΚ 1769/Β/27-11-2003	Κήρυξη και οριοθέτηση του θαλάσσιου χώρου βόρεια του όρμου Γιαγάννα Κεφαλληνίας, ως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΝΣΑΚ/1135/2896/14-1-2004	ΦΕΚ 86/Β/22-1-2004	Χαρακτηρισμός ως μνημείου της οικίας και αποθήκης, ιδιοκτ. κληρονόμων Σπυρίδωνα Μεταξά, στον οικισμό Αντιπάτα Δήμου Ερίσου Ν. Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΝΣΑΚ/996/2831/12-1-2004	ΦΕΚ 131/Β/29-1-2004	Χαρακτηρισμός ως μνημείων των κελυφών των 2 κτιρίων, φερομένης ιδιοκτ. Σοφίας και Αγγελικής Πατρικίου, στον οικισμό Ματσουκάτα, Κοινότητας Φισκάρδου, Δήμου Ερίσου, Ν. Κεφαλονιάς, με τον περιβάλλοντα χώρο του σύμφωνα με το συνημμένο τοπογραφικό διάγραμμα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ06/18940/1182/3-3-2004	ΦΕΚ 508/Β/5-3-2004	Καθορισμός Ζώνης Β΄ Προστασίας αρχαιολογικού χώρου Σάμης Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/64833/1564/22-9-2004	ΦΕΚ 1547/Β/15-10-2004	Χαρακτηρισμός ως μνημείου του διώροφου κτιρίου στον οικισμό Καρυάτου του Δήμου Ερίσου στο Νομό Κεφαλληνίας, φερόμενης ιδιοκτησίας Αλκιβιάδη Νικολάτου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/82106/1938/17-11-2004	ΦΕΚ 1775/Β/2-12-2004	Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κτιρίου που βρίσκεται στον οικ. Φαρακλάτα του Δήμου Αργοστολίου (Ν. Κεφαλληνίας), φερόμενης ιδ. Σπυρίδωνος Κ. Κρούσου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/87965/2076/9-12-2004	ΦΕΚ 1902/Β/22-12-2004	Χαρακτηρισμός ως μνημείου οικίας στον οικισμό Μαρκουλάτα του Δημοτικού Διαμερίσματος Τουλιάτων του Δήμου Ερίσου στο Ν. Κεφαλληνίας, φερόμενης ιδιοκτησίας Παναγιώτη Μολφέτα.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/76710/2103/25-9-2008	ΦΕΚ 452/ΑΑΠ/15-2-2008	Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κτιρίου φερόμενης ιδιοκτ. Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, στον οικισμό Βλαχάτα του Δήμου Λειβαθούς στην Κεφαλονιά
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/50933/1104/9-9-2010	ΦΕΚ 401/ΑΑΠ/28-9-2010	Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κτηρίου επί της οδού Αγ.Γερασίμου 23 στον οικισμό Σπαρτιών του Δήμου Λειβαθούς, Ν. Κεφαλληνίας, φερόμενης ιδιοκτησίας Σπύρου Τρομπέτα

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟΤ/ΔΝΣΑΚ/73556/1612/14-09-2010	ΦΕΚ 420/ΑΑΠ/6-10-2010	Χαρακτηρισμός ως μνημείου της οικίας Βαλλιάνου στον οικισμό Κεραμειών του Δήμου Λειβαθούς, Ν. Κεφαλονιάς, φερόμενης ιδ. Μαρίας Ροκανά, D.G.C. Demerbes, Στεφανίας Karageorgis, Κ. Zographos, Σοφίας Κωστομένη, Ειρήνης Φακόν, G.E. Zographos, Ελένης Rascheff, Γεωργίου Μυτζάλη, Κερασιάς Ματιάτου, Μάρθας Μυτζάλη, Μαρίνας Ματιάτου και Δήμου Λειβαθούς.
ΥΑ ΥΠΠΟΤ/ΔΝΣΑΚ/89631/2002/22-11-2010	ΦΕΚ 542/ΑΑΠ/21-12-2010	Χαρακτηρισμός ως μνημείου της περιμετρικής τοιχοποιίας του κτηρίου στα Χαβδάτα Δήμου Παλικής του Ν. Κεφαλληνίας, φερόμενης ιδ. Αικατερίνης και Ασημίνας Μοσχονά Μπουρμπούλη, Διονυσίου Μπουρμπούλη και Έρρικας Μοσχονά του Ευαγγέλου.
ΥΑ ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ35/76918/3473/10-08-2011	ΦΕΚ 231/ΑΑΠ/13-09-2011	Κήρυξη της θέσης «Φελικιά» ή «Κάστρο της Βασίλισσας Βιργινίας» Αργινίων, Δήμου Κεφαλονιάς, Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Β1/Φ43/33769/1053/6-4-2012	ΦΕΚ 128/ΑΑΠ/24-4-2012	Έγκριση επανακαθορισμού Ζωνών προστασίας Α' και Β' του αρχαιολογικού χώρου του Κάστρου Αγίου Γεωργίου, Δήμου Κάστρου, νήσου Κεφαλονιάς.
ΥΑ ΥΠΑΙΘΠΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΝΣΑΚ/125359/11221/1533/12-11-2012	ΦΕΚ 387/ΑΑΠ/10-12-2012	Χαρακτηρισμός ως μνημείου του Φάρου στο Φισκάρδο της Νήσου Κεφαλληνίας (Ν. Κεφαλληνίας), Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ιδιοκτησίας Ελληνικού Δημοσίου (Υπηρεσία Φάρων Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού)
ΥΑ 82608/1965/2-10-1959	ΦΕΚ 372/Β/22-10-1959	Περί κηρύξεως αρχαιολογικού χώρου.
ΥΑ 3888/21-2-1967	ΦΕΚ 168/Β/9-3-1967	Περί χαρακτηρισμού αρχαιολογικών χώρων.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Α/Φ51/23823/2555/8-5-1976	ΦΕΚ 661/Β/17-5-1976	Περί χαρακτηρισμού νήσου Ιθάκης ως Τ.Ι.Φ.Κ. και χρήζοντος ειδικής Κρατικής προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Α/Φ31/20083/1539 π.ε./3-4-1976	ΦΕΚ 687/Β/24-5-1976	Περί χαρακτηρισμού ως αρχαιολογικών χώρων περιοχών της νήσου Ιθάκης.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/47843/1065/2-10-1984	ΦΕΚ 892/Β/20-12-1984	Χαρακτηρισμός Ι.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου και Ι.Ν. Εισοδίων Θεοτόκου στο Περαχώρι Ιθάκης ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/45687/1112/8-12-1986	ΦΕΚ 81/Β/13-2-1987	Χαρακτηρισμός του Πύργου Τζανή στο Σταυρό Ιθάκης, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/762/13028/24-4-1987	ΦΕΚ 305/Β/17-6-1987	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτ. Π. Μολφέση στο Βαθύ Ιθάκης.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/46097/2834/14-12-1987	ΦΕΚ 25/Β/28-1-1988	

Υπουργικής Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/30951/797/8-8-1988	ΦΕΚ 665/Β/9-9-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3308/52198 π.ε./20-1-1989	ΦΕΚ 99/Β/14-2-1989	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/51734/2578/25-11-1992	ΦΕΚ 723/Β/3-12-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/21420/1155/23-5-1994	ΦΕΚ 451/Β/16-6-1994	Χαρακτηρισμός περιοχής αρχαιολογικού χώρου Σταυρού Ιθάκης.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3509/58231/3-11-1995	ΦΕΚ 1022/Β/12-12-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/46590/2677/13-11-1995	ΦΕΚ 1088/Β/29-12-1995	Αποδεσμεύσεις θαλασίων περιοχών για υποβρύχια δραστηριότητα με αναπνευστικές συσκευές για εκπαιδευτικούς και ψυχαγωγικούς σκοπούς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/24185/1467/22-5-1998	ΦΕΚ 646/Β/26-6-1998	Υποβρύχια δραστηριότητες με καταδυτική συσκευή (Άρθρο 3).
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/46590/2677/13-11-1995	ΦΕΚ 827/Β/12-8-1998	Διόρθωση Σφάλματος στην απόφαση Υπ. Πολιτισμού για αποδεσμεύσεις θαλασίων περιοχών για υποβρύχια δραστηριότητα με αναπνευστικές συσκευές για εκπαιδευτικούς και ψυχαγωγικούς σκοπούς

Πηγή: Ενιαίος διαρκής κατάλογος των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδας του αρμόδιου Υπουργείου. (http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php)

6.4. ΖΑΚΥΝΘΟΣ

6.4.3. Φυσικό Περιβάλλον

6.4.3.1. Χλωρίδα - Πανίδα

Παρακάτω περιγράφονται τα σημαντικότερα είδη της χλωρίδας της Ζακύνθου όσον αφορά στη βλάστηση των αμμωδών παρακτίων οικοσυστημάτων και στην βλάστηση των φρυγάνων και των σχηματισμών από σκληρόφυλλα αείφυλλα είδη καθώς και τα σημαντικότερα είδη πανίδας και ορνιθοπανίδας του νησιού.

Βλάστηση των αμμωδών παρακτίων οικοσυστημάτων

Φυτικά είδη που εμφανίζονται: Cakile maritima ή Αγριοκαρδαμούδα, Salsola kali ή Καλιά-Τασένερη, Salsola soda ή Αρμύρα, Medicago marina, Echinophora spinosa ή Θαλάσσια Μηδική, Anthemis peregrina ή Εχινόφορα-Ακανθώδης, Otanthus maritimus ή Ώτανθος, Centaurea sonchifolia, Eryngium maritimum ή Γαλανόχορτο, Euphorbia paralias, Euphorbia peplis, Ammophila arenaria, Elymus repens, Sporobolus pungens, Cyperus capitatus, Pancratium maritimum ή Κρίνος της θάλασσας. Οι φυτοκοινότητες αυτές ανήκουν στις κλάσεις Cakiletea maritimae και Ammophiletea.

Σε περιοχές με εκτεταμένους σχηματισμούς αμμοθινών παρατηρούνται: Fumana thymifolia, Pistacia lentiscus, Coridothymus capitatus, Daucus carota, Petrorhagia dubia, Knautia integrifolia, Scabiosa

atrorepurea, Verbascum sinuatum, Atractylis cancelata, Centaurea sonchifolia, Reichardia picroides, Lagurus onatus, Scirpus holoschoenus, Cyperus capitatus, Pancratium maritimum.

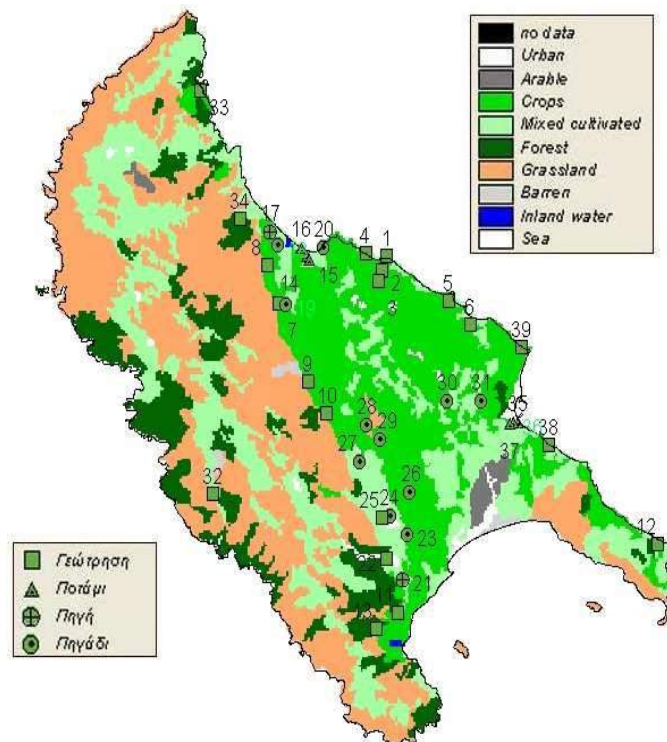
Στην περιοχή μεταξύ Καλαμακίου και Λαγανά παρατηρούνται δενδρώδη είδη όπως: Pinus brutia ή Πεύκη η Τραχεία, Pinus pinaster, Cupressus sempervirens ή Κυπαρίσσι το αειθαλές, Eucalyptus ή Ευκάλυπτος.

Στην κεντρική έκταση του Κόλπου σχηματίζονται μικροί βάλτοι όπου εμφανίζονται: Ranunculus muricatus, Arium nodiflorum, Dorycnium rectum, Pulicaria dysenterica, Alopecurus rendlei, Phragmites australis, Erianthus ravennae, Juncus heldreichianus, Scirpus holoschoenus, Alisma lanceolatum.

Βλάστηση των φρυγάνων και των σχηματισμών από σκληρόφυλλα αείφυλλα είδη: Ξυλώδη είδη φρυγάνων: Fumana thymifolia, Sarcopoterium spinosum ή Αστοιβή, Micromeria juliana, Phlomis fruticosa, Coridothymus capitatus, Teucrium flavum, Helichrysum stoechas, Phagnalon rupestre.

Μονοετή ή πολυετή φυτικά είδη και γεώφυτα: Globularia alypum, Dorycnium hirsutum, Hymenocarpus circinnatus, Trifolium campestre, Trifolium stellatum, Centaurium erythraea, Geranium purpureum, Pallenis spinosa, Reichardia picroides, Brachypodium ramosum, Stipa bromoides, Urginea maritima.

Πολυετή φυτικά είδη της Μακκίας βλάστησης (που διατηρούν το φύλλωμά τους): Juniperus phoenicea, Pistacia lentiscus, Phillyrea latifolia, Olea europaea, Calycotome villosa, Spartium junceum, Ceratonia siliqua, Myrtus communis, Smilax aspera, Asparagus acutifolius.

Εικόνα 6-38: Χάρτης Φυτοκάλυψης – Βλάστησης της Ζακύνθου

Σχετικά με την **Πανίδα** της Ζακύνθου πρέπει να σημειωθεί ότι το νησί αποτελεί το σημαντικότερο βιότοπο ωτοκίας των θαλασσίων χελωνών στη Μεσόγειο. Η Ελλάδα είναι η μοναδική Ευρωπαϊκή χώρα, στην οποία ωτοκοούν οι θαλάσσιες χελώνες *Caretta caretta*. Περαιτέρω, ένας μόνιμος πληθυσμός του κινδυνεύοντας με εξαφάνιση είδους φώκιας *Monachus monachus*, υπάρχει στις δυτικές ακτές της Ζακύνθου.

Συνοπτικά τα σημαντικότερα είδη πανίδας που συναντώνται είναι ακόλουθα: *Myotis blythi*, *Monachus monachus*, *Testudo hermanni*, *Elaphe quatuorlineata*, *Elaphe situla*, *Tursiops truncatus*, *Mauremys caspica*, *Caretta caretta*.

Όσον αφορά στην **Ορνιθοπανίδα** της Ζακύνθου έχουμε να σημειώσουμε ότι τα σημαντικότερα είδη είναι τα ακόλουθα και απαντώνται στη Δυτική και Βόρεια Ζάκυνθο: *Alectoris graeca* – Πετροπέρδικα, *Falco eleonorae* – Μαυροπετρίτης, *Phalacrocorax aristotelis* – Θαλασσοκόρακας, *Oenanthe hispanica* – Ασπροκόλα, *Hippolais olivetorum* – Λιοστριτίδα, *Sylvia melanocephala* – Μαυροτσιροβάκος, *Sylvia cantillans* – Κοκκινοτσιροβάκος, *Emberiza caesia* – Σκουρόβλαχος, *Emberiza melanocephala* – Αμπελουργός.

6.4.3.2. Προστατευόμενες Περιοχές

Δεδομένου του ότι στη Ζάκυνθο δεν υπάρχουν Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, παρακάτω παρουσιάζεται το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (Ε.Θ.Π.Ζ.), οι περιοχές που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000 και τα Καταφύγια Άγριας Ζωής.

Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (Ε.Θ.Π.Ζ.)

Το «Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (ΕΘΠΖ)» θεσμοθετήθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ) της 1^{ης} Δεκεμβρίου 1999 (ΦΕΚ 906/Δ/22.12.1999), το οποίο διορθώθηκε με το ΦΕΚ 916/Δ/29.10.2001 και τροποποιήθηκε με το ΠΔ της 29ης Οκτωβρίου 2003 (ΦΕΚ 1272/Δ/27.11.2003).

Σκοπός του Ε.Θ.Π.Ζ. είναι η διαφύλαξη της σημαντικότητας φυσικής κληρονομιάς και η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας της θαλάσσιας και παράκτιας έκτασης και των νησίδων του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων, νομού Ζακύνθου, με παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου στην ευρύτερη περιοχή αυτών.

Το Θαλάσσιο Πάρκο περιλαμβάνει την θαλάσσια έκταση και τις νησίδες του Κόλπου του Λαγανά, τις παραλίες ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας και μία ζώνη γης, που περιβάλλει αυτές, τον υγρότοπο της Λίμνης Κεριού και τις Νήσους Στροφάδες, οι οποίες βρίσκονται 40 περίπου μίλια νότια της Ζακύνθου.

Η Ζάκυνθος αποτελεί το σημαντικότερο βιότοπο ωτοκίας των θαλασσίων χελωνών στη Μεσόγειο. Πρέπει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα είναι η μοναδική Ευρωπαϊκή χώρα, στην οποία ωτοκοούν οι θαλάσσιες χελώνες *Caretta caretta*. Περαιτέρω, ένας μόνιμος πληθυσμός του κινδυνεύοντας με εξαφάνιση είδους φώκιας *Monachus monachus*, υπάρχει στις δυτικές ακτές της Ζακύνθου.

Η περιοχή του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου χαρακτηρίζεται από διάφορα είδη οικοσυστημάτων, Εθνικού αλλά και Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, όπως συστήματα αμμοθινών, υποθαλάσσια λιβάδια Ποσειδωνίας (*Posidonia oceanica*) και παράκτια οικοσυστήματα. Σ' αυτά απαντώνται εκατοντάδες είδη γλωρίδας και πανίδας.

Ειδικότεροι στόχοι που επιβάλλουν το χαρακτηρισμό του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου και της Περιφερειακής Ζώνης αυτού είναι, η εις το διηνεκές προστασία και διατήρηση:

- Των σημαντικότερων παράλιων ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, εκ των σημαντικότερων στη Μεσόγειο και του χώρου (θαλάσσιου και χερσαίου) που τις περιβάλλει.
- Των βιοτόπων και του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*.
- Των βιοτόπων των προστατευομένων ειδών ορνιθοπανίδας και ιδίως της μεταναστευτικής.
- Των βιοτόπων ενδημικής χλωρίδας.
- Των παράκτιων και θαλάσσιων τύπων οικοτόπων ευρωπαϊκού και μεσογειακού ενδιαφέροντος. Των αλιευτικών πόρων και, εν γένει, του θαλάσσιου οικοσυστήματος, τόσο από δραστηριότητες στη θάλασσα, όσο και από τη ρύπανση.

Η ανάπτυξη συμβατών με τα παραπάνω δραστηριοτήτων και η συστηματική παρακολούθηση της κατάστασης και εξέλιξης όλων των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος που αφορούν:

- Στην περιβαλλοντική εκπαίδευση -πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και φυσιολατρικές δραστηριότητες του κοινού.
- Στον τουρισμό και αναψυχή σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας.
- Στη διαφύλαξη των παραδοσιακών χρήσεων (αλιείας, βόσκησης, γεωργίας κ.λπ.). Στη διαφύλαξη του φυσικού και πολιτιστικού τοπίου, όπως οι στόχοι αυτοί αναφέρονται ειδικότερα στις καθοριζόμενες περιοχές.

Μέτρα Προστασίας

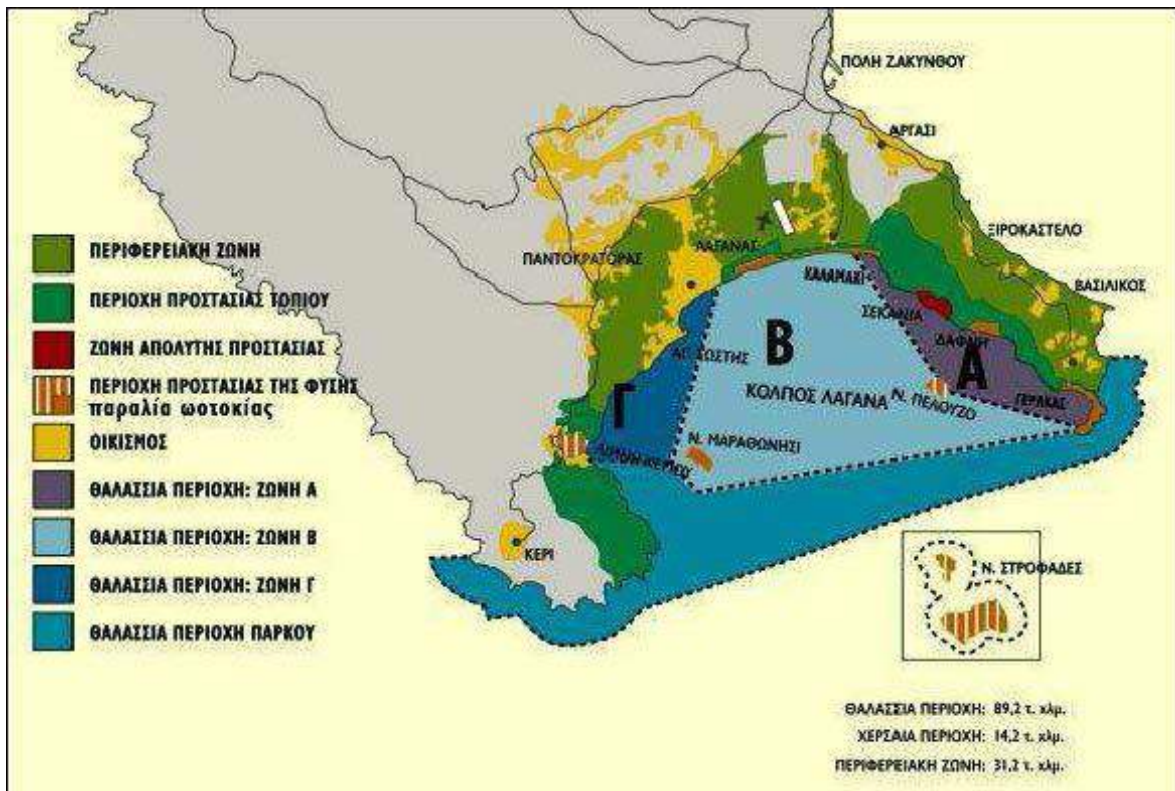
Στη θαλάσσια περιοχή του Πάρκου υπάρχουν τρεις ζώνες:

Ζώνη Α: κανένα πλωτό σκάφος δεν επιτρέπεται σε αυτή τη ζώνη

Ζώνη Β: επιτρέπεται η διέλευση σκαφών από αυτή τη ζώνη αλλά με όριο ταχύτητας 6 ναυτικών μιλίων την ώρα. Δεν επιτρέπεται η αγκυροβολία κανενός σκάφους.

Ζώνη Γ: επιτρέπεται η διέλευση σκαφών και σε αυτή τη ζώνη με όριο ταχύτητας 6 ναυτικών μιλίων την ώρα. Επιτρέπεται η αγκυροβολία.

Στην ξηρά, διάφορα μέτρα προστασίας έχουν ως στόχο να προστατεύσουν τις παραλίες ωτοκίας της *Caretta caretta* (απαγορεύεται η οικοδόμηση, η επίσκεψη στις παραλίες ωτοκίας επιτρέπεται από 07:00 πμ έως 07:00 μμ, έλεγχος στον αριθμό των επισκεπτών κ.ά.). Περαιτέρω απαγορεύσεις στην οικοδομική ανάπτυξη ισχύουν και στις ζώνες που γειτνιάζουν με τις παραλίες ωτοκίας.

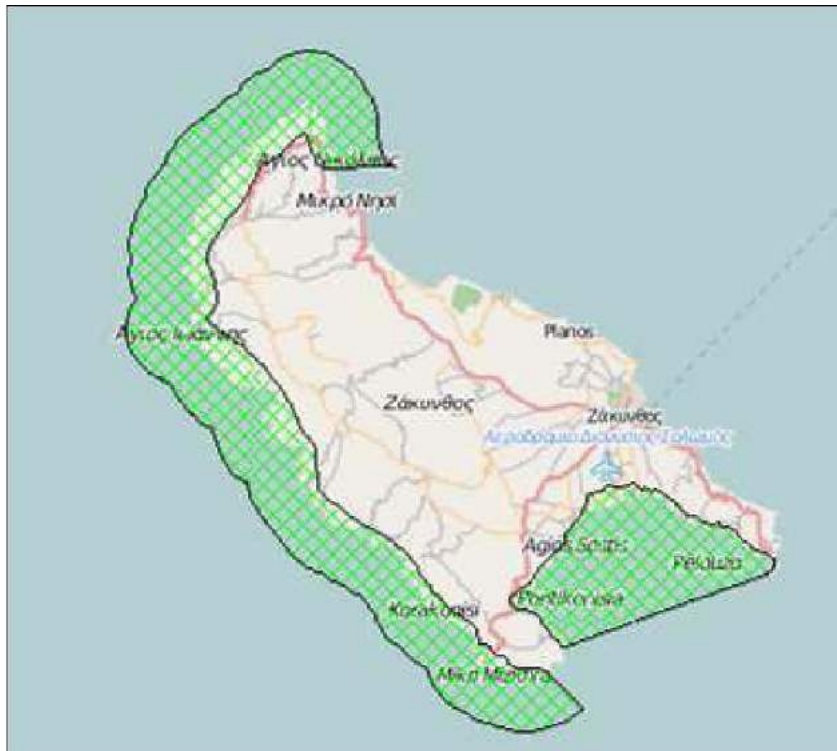
Εικόνα 6-39: Ζώνες Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου

Περιοχές Δικτύου Natura 2000

Οι περιοχές του δικτύου NATURA 2000 αποτελούνται από δύο κατηγορίες περιοχών: από τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και από τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τα Πουλιά σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ. Στο Νομό Ζακύνθου έχουν καταγραφεί και οριοθετηθεί τέσσερις περιοχές σημαντικές προς προστασία και διαχείριση στα πλαίσια του Προγράμματος «Φύση 2000» οι οποίες φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6-54: Περιοχές NATURA 2000 στο Νομό Ζακύνθου

Κωδικός Τόπου	Είδος Τόπου	Ονομασία Τόπου	Έκταση
ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ			
GR2210001	ΕΖΔ/ΖΕΠ	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	21419,22
GR2210002	ΕΖΔ	ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ-ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ & ΠΕΛΟΥΖΟ	6957,70
GR2210003	ΕΖΔ	ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ	525,43
GR2210004	ΖΕΠ	ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ & ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ)	138,00

Εικόνα 6-40: Περιοχές Natura 2000 της Ζακύνθου

Καταφύγια Άγριας Ζωής

Ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής ορίζεται η περιοχή στην οποία απαγορεύεται το κυνήγι κάθε θηράματος, με σκοπό την προστασία και την ανάπτυξη των πληθυσμών των θηραμάτων και των λοιπών ειδών της άγριας πανίδας ως και των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας.

Ιδρύονται καταφύγια άγριας ζωής, σε δασικές, δασοσκεπείς, χορτολιβαδικές, ελώδεις, υγροτοπικές, αγροτικές, παρόχθιες, παραλίμνιες και παράκτιες εκτάσεις, καθώς και σε ερημονησίδες, με την προϋπόθεση ότι οι εκτάσεις αυτές, είτε είναι απαραίτητες για την διατροφή, διαχείμανση, αναπαραγωγή ή την διάσωση των ειδών της άγριας πανίδας ή αυτοφυούς χλωρίδας, είτε είναι απαραίτητες για την επιβίωση ενός ή περισσότερων ειδών της άγριας πανίδας, ή αυτοφυούς χλωρίδας που είναι μοναδικά, σπάνια ή απειλούνται με εξαφάνιση ή είτε αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα τύπου βιοτόπου. (Παράγραφος 5 του άρθρου 57 του Ν 2637/98).

Στην Ζάκυνθο υπάρχει το ΚΑΖ στις Στροφάδες Ζακύνθου, ΦΕΚ Κήρυξης 457/Β/20-04-01 το οποίο έχει έκταση 136,00 εκτάρια και το ΚΑΖ στην περιοχή Βραχίωνας, ΦΕΚ Κήρυξης 575/Β/30-04-76, το οποίο έχει έκταση 10.200 στρέμματα.

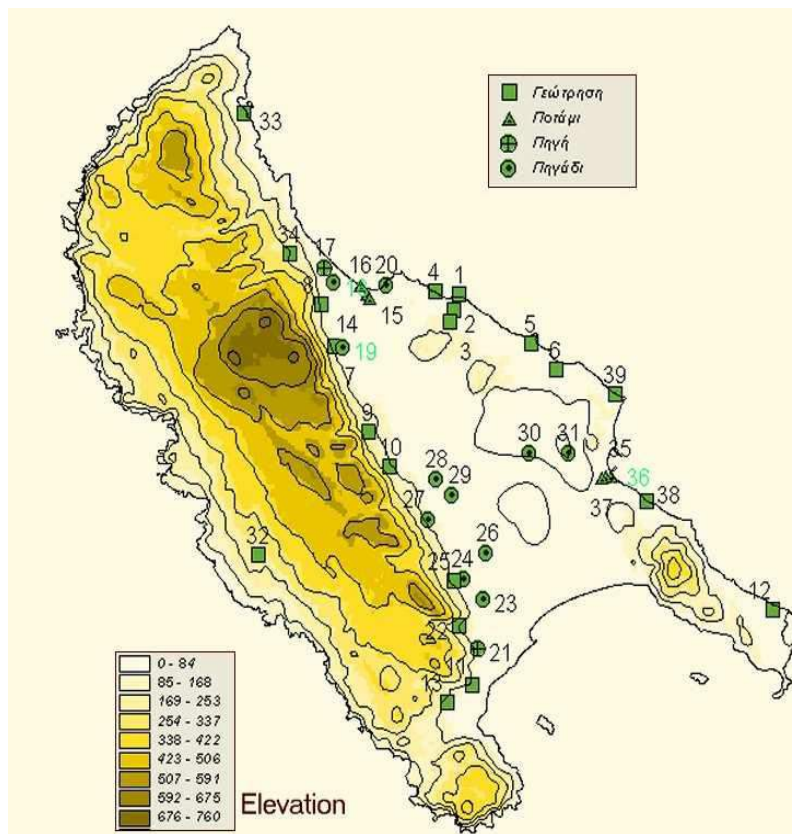
6.4.4. Έδαφος και Γεωλογία της Περιοχής

6.4.3.1. Μορφολογία - Έδαφος

Γεωμορφολογικά το νησί της Ζακύνθου διακρίνεται σε τρεις βαθμίδες: α) Ορεινή που καταλαμβάνει το Δυτικό, Βόρειο και ΝΑ τμήμα του νησιού. β) Λοφώδη που εκτείνεται στις παρυφές των ορεινών όγκων και γ) Πεδινή που εκτείνεται στο Κεντροανατολικό τμήμα του νησιού.

Το Δυτικό τμήμα του νησιού καλύπτεται από την οροσειρά της Βραχιώνας, η οποία αποτελείται από ένα μορφολογικό αντίκλινο με διεύθυνση ΒΒΔ-ΝΝΑ και υψόμετρο 758,0 m. Η Δυτική πλευρά του μορφολογικού αντικλίνου είναι η πλέον ορεινή με απόκρημνες ακτές.

Το έδαφος του Νομού είναι μισό ορεινό και πεδινό. Το κυριότερο βουνό του Νομού είναι ο Βραχιώνας (756,0 m). Άλλες κορυφές του Βραχιώνα είναι ο Λερογιάννης, η Κακή Ράχη, ο Λέβας κ.ά. Άλλο βουνό μικρότερο είναι ο Σκοπός. Εκτείνεται στα ΝΑ του νησιού, και έχει ύψος 429,0 m.

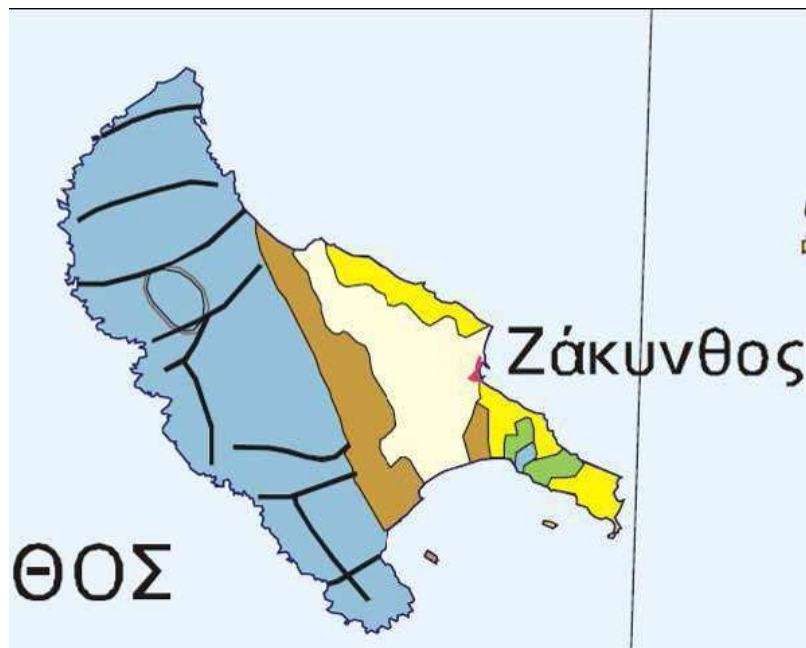
Εικόνα 6-41: Μορφολογικός χάρτης της Ζακύνθου

6.4.3.2. Υδρολιθολογία

Οι γεωλογικοί σχηματισμοί της Ζακύνθου διακρίνονται υδρολιθολογικά σε τρεις διαφορετικές ενότητες, στους υδροπερατούς, στους ημιπερατούς και στους πρακτικά αδιαπέρατους (Σκαγιάς, 1999). Στους υδροπερατούς σχηματισμούς εντάσσονται οι ασβεστόλιθοι του Τριαδικού της Ιόνιας

ζώνης, οι Κρητιδικοί ασβεστόλιθοι της ενότητας των Παξών καθώς επίσης και οι αδρομερείς αποθέσεις του Νεογενούς και του Τεταρτογενούς.

Ως ημιπερατοί χαρακτηρίζονται οι γύψοι και οι ανυδρίτες που εγκλείουν ασβεστολιθικά τεμάχη, οι μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι του Ολιγοκαίνου, οι ψαμμίτες του Μειόκαινου, οι Πλειστοκαινικές και αργιλοαμμώδεις αποθέσεις του Τεταρτογενούς και οι Ελλουβιακοί σχηματισμοί. Τέλος, ως πρακτικά, αδιαπέρατοι χαρακτηρίζονται οι λεπτομερείς αποθέσεις του Νεογενούς (Μειόκαινο -Πλειόκαινο) και του Τεταρτογενούς.

Εικόνα 6-42: Υδρολιθολογικός Χάρτης της Ζακύνθου

6.4.3.3. Καρστικά Περιβάλλοντα - Αποσάθρωση

Σε ότι αφορά στους λιθολογικούς σχηματισμούς που αναπτύσσονται στο νησί, αυτοί που ευνοούν την ανάπτυξη καρστικών υδρογεωλογικών περιβαλλόντων είναι οι ασβεστόλιθοι και οι γύψοι. Από διάφορους τύπους ασβεστόλιθων που αναπτύσσονται, αυτοί που παρουσιάζουν την υψηλότερη καρστικοποίηση, είναι οι ασβεστόλιθοι του Ηωκαίνου οι οποίοι δομούν την οροσειρά του Βραχιώνα. Στους ασβεστόλιθους αυτούς αναπτύσσεται πληθώρα καρστικών μορφών όπως δολίνες κλπ. Οι οποίες είναι πληρωμένες με ελλουβιακό μανδύα, υλικά αποσάθρωσης και κοκκινοπηλούς.

Οι Ηωκαινικοί και Ολιγοκαινικοί μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι λόγω της αργλικής συμμετοχής δεν ευνοούν την ανάπτυξη σημαντικών καρστικών μορφών. Σε πολλές περιπτώσεις γεωτρήσεις που έγιναν στις ανατολικές παρυφές του όρους Βραχιώνας, απέτυχαν να αποδώσουν νερό γιατί οι καρστικές μορφές που διέτρησαν ήταν γεμάτες με αργλικό υλικό.

Μια άλλη μορφή ψευδο-καρστικών γεωμορφών αναμένεται στους γύψους. Η διαλυτοποίηση του όμως εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την ορυκτολογική τους σύσταση (γύψος, ανυδρίτης κλπ),

από την έκταση και τις λοιπές προσμίξεις. Στην περιοχή ενδιαφέροντος όμως, και ιδιαίτερα στη χερσόνησο του Σκοπού, οι γύψοι αναπτύσσονται μαζί με συνοδό αργιλικά ιζήματα και κροκαλοπαγή. Η ανάπτυξη ψευδοκαρστικών γεωμορφών, στις περιοχές αυτές λόγω της πολυπλοκότητας της δομής τους αναμένεται να είναι τοπική και περιορισμένη.

Σε ότι αφορά στην ανάπτυξη της καρστικής υδροφορίας και στο παλαιοκάρστ, οι γεωτρήσεις που έγιναν στο νησί από το ΙΓΜΕ, την συνάντησαν σε απόλυτα υπόμετρα που κυμαίνονται από το επίπεδο της θάλασσας έως και σε βάθη -56 μέτρων.

6.4.3.4. Υδροφόροι Σχηματισμοί – Υπόγεια Νερά

Για την ανάπτυξη των υπόγειων υδροφόρων σχηματισμών και την κάλυψη των αυξημένων υδρευτικών αναγκών του νησιού, το ΙΓΜΕ από το 1981 έως το 2001 (Σκαγιάς, 1999) προέβη στα πλαίσια διαφόρων προγραμμάτων στην ανόρυξη 40 περίπου γεωτρήσεων ύδρευσης. Οι γεωτρήσεις αυτές κατανέμονταν στην πλειοψηφία τους κατά μήκος των δυτικών παρυφών της πεδιάδας από το Κερί έως το Καταστάρι. Οι γεωτρήσεις αυτές απέδωσαν ποσότητες νερού που κυμαίνονται από 2 έως και 100 m³/h, μέση εκμεταλλεύσιμη παροχή τους ήταν της τάξης των 20-50m³/h.

Οι κυριότερες καρστικές πηγές της Ζακύνθου είναι η παράκτια και υποθαλάσσια πηγή του Κεριού από τις οποίες εκφορτίζεται μέρος των καρστικών υδάτων των Κρητιδικών ασβεστόλιθων. Από στοιχεία υδρομετρήσεων προκύπτει ότι οι παροχές των πηγών αυτών κυμαίνονται από 100-200 m³/h ενώ εάν ληφθούν υπόψη και οι υποθαλάσσιες διαφυγές εκτιμάται ότι η συνολική παροχή τους είναι της τάξης των 400 m³/h (Σκαγιάς 1999). Ας σημειωθεί όμως ότι οι πηγές αυτές είναι υφάλμυρες.

Υδρογεωλογικά περιβάλλοντα-υδροφόροι σχηματισμοί

Από επιτόπου έρευνες (Σκαγιάς, 1985, 1999) καθώς και από την επεξεργασία των δεδομένων που παρουσιάστηκαν προηγούμενα, προκύπτει ότι τα υδρογεωλογικά περιβάλλοντα και οι υδροφόροι σχηματισμοί που αναπτύσσονται στο νησί διακρίνονται στις ακόλουθες ενότητες:

Καρστικοί σχηματισμοί: Ο σημαντικότερος καρστικός υδροφόρος σχηματισμός του νησιού είναι αυτός που αναπτύσσεται στους Κρητιδικούς ασβεστόλιθους που καλύπτουν το δυτικό τμήμα του νησιού οι οποίοι αποτελούν και την κατώτερη υδροστρωματογραφική ενότητα. Όπως αναφέρθηκε, δομικά κατά μήκος του όρους Βραχίωνας, αποτελούν μια αντικλινική δομή με άξονα διεύθυνσης ΒΔ-ΝΑ.

Εκτός από τους παραπάνω σχηματισμούς, καρστικοί ασβεστόλιθοι απαντούν και στο χερσόνησο του Σκοπού στο ΝΑ τμήμα του νησιού. Πρόκειται για τους Τριαδικούς ασβεστόλιθους της Ιόνιας ζώνης, οι οποίοι όμως δεν παρουσιάζουν υδρογεωλογικό ενδιαφέρον λόγω της γειτνίασης των γύψων και της υποβαθμισμένης ποιότητας του νερού λόγω της υπερβολικής συγκέντρωσης θειικών ιόντων.

Μειοκαινικοί σχηματισμοί: Έχουν πάχος μεγαλύτερο από 800 μέτρα και αποτελούνται από λεπτομερή, πρακτικά αδιαπέρατα ιζήματα και ως εκ τούτου δεν ευνοούν την ανάπτυξη υδροφόρων σχηματισμών. Η παρουσία των ιζημάτων αυτών ελέγχει ως αδιαπέρατο υδραυλικό όριο τη ροή του υπόγειου νερού στους ανθρακικούς σχηματισμούς που αναπτύσσονται δυτικότερα.

Πλειστοκαινικά ιζήματα: Αναπτύσσονται κυρίως στην ανατολική περιοχή του νησιού και αποτελούνται από εναλλαγές λεπτομερών και αδρομερών ιζημάτων. Από γεωτρήσεις που έγιναν διαπιστώνεται ότι η περιοχή που εμφανίζει αυξημένο υδρογεωλογικό ενδιαφέρον εντοπίζεται κυρίως στην περιοχή της Κυψέλης όπου αναπτύσσονται ψαμμιτικοί ορίζοντες σημαντικότερης έκτασης και πάχους.

Πλειοκαινικοί σχηματισμοί: Οι σχηματισμοί αυτοί αποτελούνται από χαλαρά ή συνεκτικά κροκαλοπαγή με λεπτομερές συνδετικό υλικό, ασβεστοψαμίτες και μάργες. Παρά το γεγονός ότι παρουσιάζουν ικανοποιητικά υδραυλικά χαρακτηριστικά δεν φιλοξενούν αξιόλογες ποσότητες νερού λόγω της περιορισμένης πλευρικής τους ανάπτυξης και της υδροστρωματογραφικής τους θέσης. Αυτοί που υπέρκεινται ανθρακικών σχηματισμών (π.χ. περιοχή ανάντη της Λιθακιάς), εκφορτίζονται κατακόρυφα στους υποκείμενους ασβεστόλιθους ενώ αυτοί που επίκεινται των Πλειοκαινικών μαργών παρουσιάζουν περιορισμένη έκταση.

Προσχώσεις: Οι προσχωματικές αποθέσεις καλύπτουν κυρίως το πεδινό τμήμα κατά μήκος του κεντρικού άξονα του νησιού. Αποτελούνται από αμμοχάλικα και αργίλους που προήλθαν από την αποσάθρωση των παλαιότερων σχηματισμών. Το πάχος τους όπως εκτιμήθηκε κατά την απογραφή των υδροσημείων (Σκάγιας 1999) δεν ξεπερνά τα 10 μέτρα.

Στις αποθέσεις αυτές διαμορφώνεται φτωχός φρέατος υδροφόρος ορίζοντας περιορισμένου υδρογεωλογικού ενδιαφέροντος που υφίσταται εκμετάλλευση για την κάλυψη τοπικών αρδευτικών αναγκών. Από στοιχεία χημικών αναλύσεων προκύπτει ότι ο υδροφόρος έχει υποστεί σημαντική υφαλμύρωση, ιδιαίτερα στις παράκτιες ζώνες, ενώ επίσης η ποιότητα του υπόγειου νερού υποβαθμίζεται σημαντικά από θειικά ιόντα λόγω της διάσπαρτης παρουσίας γύψων στους υποκείμενους Μειόκαινικούς σχηματισμούς.

Μηχανισμοί λειτουργίας -κίνηση του υπόγειου νερού: Η σημαντική φυσική τροφοδοσία που δέχονται οι Κρητιδικοί ασβεστόλιθοι εκφορτίζεται εν μέρει στη θάλασσα, σε διάσπαρτες παράκτιες και υποθαλάσσιες πηγές που αναπτύσσονται κατά μήκος των δυτικών ακτών καθώς επίσης και στις βόρειες και νότιες απολήξεις του σχηματισμού αυτού στη θάλασσα. Στο νότιο τμήμα χαρακτηριστικά σημεία εκφόρτισης είναι οι πηγές που αναβλύζουν στο Κερί.

Η ροή του υπόγειου νερού στο σχηματισμό αυτό ελέγχεται το μέγεθος της καρστικοποίησης, από τη ρηξιγενή και πτυχωσιγενή τεκτονική καθώς και από τα ανατολικά πλευρικά όρια με παρακείμενους δυσδιαπέρατους ή πρακτικά αδιαπέρατους λιθολογικούς σχηματισμούς.

Η παρουσία του αντικλίνου στο όρος Βαραχιώνας φαίνεται να ταυτίζεται γενικά με την παρουσία ενός υπόγειου υδροκρίτη. Από στοιχεία μεμονωμένων γεωτρήσεων που έγιναν στην περιοχή του Αγ. Λέοντα εκτιμάται ότι η υδροφορία που αναπτύσσεται το δυτικό σκέλος του άξονα της πτυχής παρουσιάζει πιεζομετρίες αντίστοιχες με τη στάθμη της θάλασσας και υφάλμυρα νερά σε σημαντική απόσταση από την ακτή.

Τα νερά που κατεισδύουν στο ανατολικό σκέλος της πτυχής, αφού συναντήσουν σταδιακά σχηματισμούς χαμηλότερης περατότητας (Ηωκανικοί ασβεστόλιθοι και μεταλλικά ιζήματα) ρέουν ανάλογα με τις εκάστοτε υδραυλικές συνθήκες βόρεια ή νότια και εκφορτίζονται σε παράκτιες και υποθαλάσσιες πηγές είτε στις βόρειες απολήξεις των ασβεστόλιθων στη θάλασσα είτε νότια στο Κερί. Σε ότι αφορά στις προσχωματικές αποθέσεις, η σημαντικότερη εκφόρτιση του υπόγειου νερού γίνεται

στο νότιο τμήμα στη ακτή του Λαγανά και της Ζακύνθου, ενώ ένα μικρότερο σχετικά τμήμα εκφορτίζει βόρεια στον όρμο των Αλυκών.

Στοιχεία ποιότητας υπόγειων νερών-Υφαλμύρωση: Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι οι μηχανισμοί που ευθύνονται για την υποβάθμιση των υπόγειων νερών είναι η υφαλμύρωση και ρύπανση τους με θειικά ιόντα που προέρχονται από τη διαλυτοποίηση των γύψων. Σε ότι αφορά στους Κρητιδικούς ασβεστόλιθους, η υφαλμύρωση λαμβάνει χώρα σε τρία διαφορετικά μέτωπα.

Το πρώτο μέτωπο της υφαλμύρωσης προσβάλλει τον καρστικό υδροφορέα στην περιοχή των γεωτρήσεων του Κεριού. Η υφαλμύρωση στην περιοχή αυτή αποδίδεται στην υπεράντληση των γεωτρήσεων για την κάλυψη των υδατικών αναγκών του νησιού. Ας σημειωθεί όμως ότι στην περιοχή αυτή εκτός από τις γεωτρήσεις άντλησης, υφάλμυρα νερά αναβλύζουν και από τις δύο πηγές που βρίσκονται στην περιοχή οι οποίες υφαλμυρώνονται από φυσικά αίτια.

Το δεύτερο μέτωπο της υφαλμύρωσης εντοπίζεται στις βόρειες απολήξεις των ασβεστόλιθων στις ευρύτερες περιοχές Κεραστάρι και Βολίμες. Το τρίτο μέτωπο της υφαλμύρωσης αφορά στο δυτικό σκέλος του αντικλίνου του Βραχιώνα. Όπως προκύπτει από μεμονωμένα στοιχεία γεωτρήσεων που έγιναν στον Άγιο Λέοντα η υφαλμύρωση έχει διεισδύσει σε σημαντικό τμήμα στο δυτικό σκέλος του Αντικλίνου.

Εκτός από τους καρστικούς σχηματισμούς υφαλμύρωση αναφέρεται και για τους προσχωματικούς υδροφορείς που αναπτύσσονται στο πεδινό τμήμα. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο, σημαντικός παράγοντας υποβάθμισης των υπόγειων νερών είναι και η μόλυνση τους από θειικά ιόντα που προέρχονται από τη διαλυτοποίηση των γύψων και των λοιπών εβαποριτών. Το φαινόμενο αυτό λαμβάνει χώρα στους προσχωματικούς υδροφορείς του πεδινού τμήματος και στους υδροφορείς που αναπτύσσονται τοπικά στο Νοτιοανατολικό τμήμα στη χερσόνησο του Σκοπού.

Από τα παραπάνω συνάγεται το συμπέρασμα ότι ο βασικότερος θύλακας γλυκού νερού, ικανοποιητικής ποιότητας που υπάρχει στο νησί είναι αυτός που αναπτύσσεται στο ανατολικό σκέλος του αντικλίνου του Βραχιώνα. Σε γενικές γραμμές, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, η ζώνη αυτή οριοθετείται νότια έως τις περιοχές Λιθακιάς και Κεριού και βόρεια έως την περιοχή της Καλλιθέας. Τα δυτικά της όρια δεν μπορούν να προσδιοριστούν με αντίστοιχη ακρίβεια λόγω ανεπάρκειας δεδομένων.

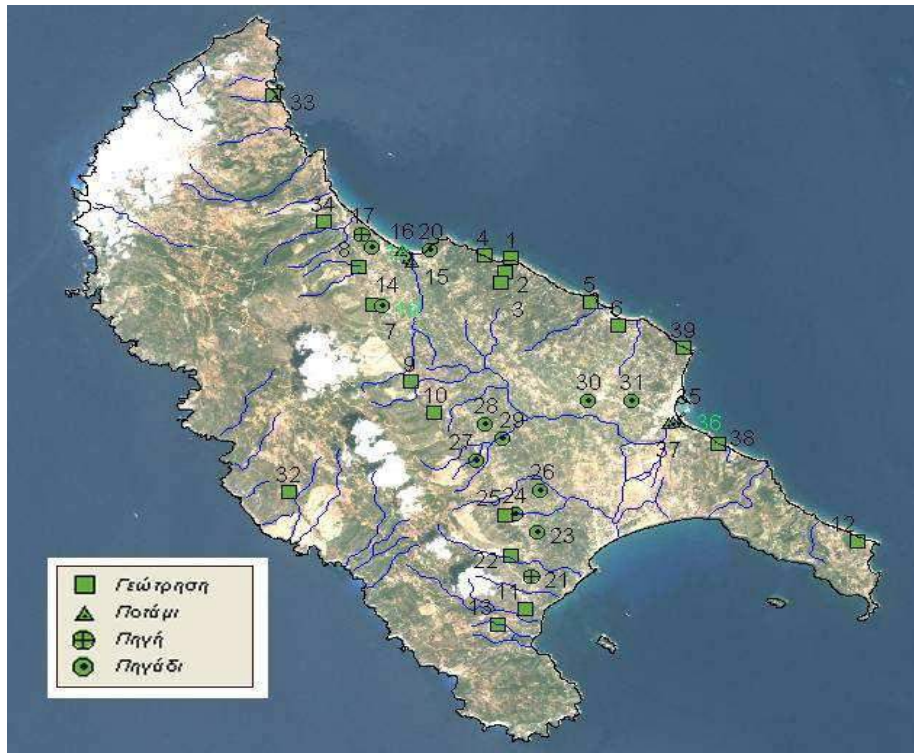
6.4.3.5. Επιφανειακά Νερά

Το υδρογραφικό δίκτυο της Ζακύνθου χαρακτηρίζεται κυρίως από κλάδους παροδικής ροής. Στον Υδρολογικό Χάρτη που επισυνάπτεται της παρούσης παρουσιάζονται με λεπτομέρεια οι κλάδοι του υδρογραφικού δικτύου. Σε ότι αφορά σε μετρήσεις επιφανειακής απορροής δεν βρέθηκαν διαθέσιμα στοιχεία.

Οι επικρατούσες διευθύνσεις του κύριου υδρογραφικού δικτύου του νησιού είναι ΔΝΔ-ΑΒΑ στο ανατολικό τμήμα του νησιού, ΑΒΑ-ΔΝΔ στο δυτικό τμήμα και ΔΒΔΑΝΑ στο νότιο τμήμα. Κανένα ρέμα δεν διατηρεί μόνιμη ροή κατά την θερινή περίοδο, λόγω ανεπαρκούς τροφοδοσίας και λόγω χρήσης της θερινής παροχής τους για άρδευση. Δεν υπάρχει κανένα έργο ταμίευσης ή άλλης μορφής

αξιοποίησης ή εκμετάλλευσης των χειμερινών απορροών, με αποτέλεσμα το σύνολο της ετήσιας χειμαρρικής απορροής του υδρογραφικού δικτύου της Ζακύνθου Βόρειας να καταλήγει στη θάλασσα.

Η κάλυψη των συνολικών υδατικών αναγκών της Ζακύνθου γίνεται σχεδόν αποκλειστικά από την εκμετάλλευση των υπόγειων νερών με μεγάλο αριθμό γεωτρήσεων και φρεάτων.

Εικόνα 6-43: Χάρτης Υδρογραφικού Δικτύου της Ζακύνθου

Ο ρυθμός εκτέλεσης των υδρογεωτρήσεων υπήρξε αυξητικός από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 έως και σήμερα, τόσο σε αριθμό όσο και σε διαρκώς αυξανόμενα βάθη, λόγω της διαδοχικής ταπείνωσης της στάθμης των υπόγειων νερών (κυρίως του φρεατίου ορίζοντα) από την υπερεκμετάλλευσή τους και της αλλαγής των κλιματολογικών συνθηκών (μείωση βροχοπτώσεων).

Πρέπει να σημειωθεί ότι στη χώρα μας μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1990 δεν υπήρχε Νομοθετικό πλαίσιο όσον αφορά τον περιορισμό ή την απαγόρευση εκτέλεσης υδροληπτικών έργων γενικότερα και υδρογεωτρήσεων ειδικότερα. Μετά από το 1990 που υπήρξε Νομοθετικό πλαίσιο και θεσπίστηκαν στην περιοχή απαγορευτικά και περιοριστικά μέτρα όσον αφορά την ανόρυξη γεωτρήσεων, τα οποία άμβλυναν σε κάποιο βαθμό το πρόβλημα, όχι όμως ιδιαίτερα σημαντικά δεδομένου ότι η εφαρμογή του είχε διοικητικές αλλά και άλλες αδυναμίες.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες στη Ζάκυνθο εκτιμάται ότι έχουν εκτελεστεί περίπου 1.500-2.000 γεωτρήσεις και φρέατα χωρίς προγραμματισμό, χωρίς μελέτη ή διαχειριστικό σχέδιο, όσον αφορά την «αντοχή» του υδροφόρου της περιοχής, με αποτέλεσμα σήμερα να απειλείται με ποσοτική υποβάθμιση, γεγονός στο οποίο συνέβαλε και η σημαντική μείωση των βροχοπτώσεων κατά την υγρή

περίοδο 2006-2007. Πέραν όμως από τη υπερεκμετάλλευσή του επήλθε και σημαντική ποιοτική υποβάθμισή του από την αύξηση των νιτρικών, φωσφορικών, αμμωνιακών κλπ, λόγω μείωσης του όγκου των υπογείων νερών, ενώ στις παράκτιες περιοχές παρατηρούνται ίχνη υφαλμύρωσης του (αυξημένα ιόντα χλωρίου Cl).

Από πλευράς φορέων του στενού και ευρύτερου Δημόσιου φορέα του Νομού (ΟΤΑ – συναρμόδιες υπηρεσίες κτλ) δεν έχει προσεγγιστεί το μέγεθος και η επικινδυνότητα του προβλήματος, γεγονός το οποίο εκτιμούμε ότι θα οξυνθεί κατά την τρέχουσα θερινή περίοδο λόγω και της χειμερινής ανομβρίας.

6.4.3.6. Γεωλογία - Στρωματογραφία

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα βιβλιογραφικά δεδομένα (Perry, Temple and Δημόπουλος, ,1980) οι σχηματισμοί που συνθέτουν τη γεωλογική δομή της Ζακύνθου εντάσσονται γεωτεκτονικά στις ενότητες των Παξών και της Ιονίου. Η ζώνη των Παξών δομεί κυρίως το δυτικό τμήμα της Νήσου ενώ η ζώνη της Ιονίου απαντά στο νοτιοανατολικό τμήμα στη χερσόνησο του Σκοπού, επωθημένη στην προηγούμενη ενότητα των Παξών. Το πεδινό τμήμα καλύπτεται από μεταλλικά ιζήματα, Πλειοκαινικής έως Ολοκαινικής Ηλικίας. Αναλυτικότερα, οι επιμέρους λιθολογικοί σχηματισμοί που συμμετέχουν είναι οι ακόλουθοι:

Ενότητα της Ιονίου:

Απαντά στο νοτιοανατολικό τμήμα της Νήσου στη χερσόνησο του Σκοπού, με δυο αντιπροσωπευτικούς σχηματισμούς του Τριαδικού:

- **Γύψος και ανυδρίτης (T.br, T.G):** Η δομή των υλικών αυτών είναι έντονα διαταραγμένη λόγω διαπυριισμού. Περιλαμβάνουν μεγάλα τεμάχια μαύρων ασβεστολιθικών θραυσμάτων ενώ επικρατέστερα υλικά είναι τα λατυποπαγή (T.br) τα οποία αποτελούν τα σχετικά αδιάλυτα συστατικά που παραμένουν μετά τη διάλυση και αποκόμιση της γύψου.
- **Ασβεστόλιθοι Τριαδικού (T.k):** απαντούν σε περιορισμένη σχετικά έκταση. Είναι μαύροι, μικροκοκκώδεις, πλακώδεις έντονα βιτουμενιούχοι και επίκεινται τεκτονικά των γύψων.

Ενότητα των Παξών:

Περιλαμβάνει κατά βάση ανθρακικούς σχηματισμούς ηλικίας Ανώτερου κρητιδικού έως Ολιγόκαινου και η στρωματογραφική της στήλη περατούται με κλαστικούς σχηματισμούς και γύψους του Μειόκαινου Συγκεκριμένα απαντούν:

- **Ασβεστόλιθοι Αν. Κρητιδικού (K₈₋₉.k):** Είναι λευκοί, λεπτοπλακώδεις έως παχυπλακώδεις, εύθρυπτοι και εναλλάσσονται με μικρολατυποπαγείς ασβεστόλιθους. Ο σχηματισμός αυτός είναι ο επικρατέστερος στο νησί και δομεί σχεδόν ολοκληρωτικά το δυτικό ορεινό τμήμα της Νήσου. Το συνολικό τους πάχος ξεπερνά το 500 μέτρα.
- **Μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι του Ηωκαίνου (E.k):** Είναι λευκού χρώματος, στρωματώδεις, πλακώδεις, έως λεπτοπλακώδεις, νηριτικής ή υφάλωδους φάσης και εναλλάσσονται με μικρολατυποπαγείς ασβεστόλιθους. Το συνολικό τους πάχος ξεπερνά το 300 μέτρα.

- **Μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι του Ολιγκαίνου (E.k):** Είναι λευκού χρώματος με λεπτές ενστρώσεις μάργων. Στην επαφή τους με τους υποκείμενους ασβεστόλιθους, του Ηωκαίνου παρεμβάλλεται ορίζοντας κροκαλοπαγούς με κροκάλες των υποκείμενων ασβεστόλιθων.
- **Κλαστικοί σχηματισμοί του Μειόκαινου (M):** Αποτελούν ουσιαστικά το "φλύσχη" της ενότητας των Παξών. Πρόκειται για ψαμμίτες, ιλυόλιθους και γαλαζωπές μάργες το συνολικό πάχος των οποίων ξεπερνά τα 700 μέτρα. Στους ανώτερους ορίζοντες απαντούν ενστρώσεις γύψου και συνεκτικής αργίλου με γύψους και ψαμμίτη με γύψο. Η γύψος είναι αδρομερής, κρυσταλλική, με καλά ανεπτυγμένους κρυστάλλους και απαντά σε ορίζοντες πάχους 5-20 μέτρων. Στο Αν. Μειόκαινο απαντούν εναλλαγές μαργών και πηλιτών με ελάχιστο ψαμμίτη και ιλυόλιθο.

Μεταλλικά ιζήματα:

Διακρίνονται σε Πλιοκαινικούς, Πλειστοκαινικούς και Ολοκαινικούς σχηματισμούς. Απαντούν κατά κανόνα στο κεντρικό πεδινό και στο Ανατολικό τμήμα της Νήσου. Συγκεκριμένα:

- **Πλειστόκαινο (P1):** Διακρίνεται σε δύο ορίζοντες, στον Ανώτερο, ο οποίος περιλαμβάνει ένα σύστημα από ανοιχτοκάστανους έως λευκούς ψαμμίτες με αργιλομαργαϊκές παρεμβολές και στον Κατώτερο, που αποτελείται από κυανές μάργες και μαργαϊκούς ψαμμίτες.
- **Πλειστόκαινο (Pt):** Περιλαμβάνει κυρίως παράκτιες αποθέσεις από χαλαρά ή συνεκτικά κροκαλοπαγή με μαργαϊκό συνδετικό υλικό, κυανές μάργες και ασβεστοψαμμίτες.
- **Ολόκαινο:** Διακρίνεται σε σύγχρονες προσχώσεις (a/) και σε σύγχρονες παράκτιες αποθέσεις (cd). Οι προσχώσεις προέρχονται από μεταφορά ποικίλων υλικών στα χαμηλότερα σημεία. Τοπικά απαντούν ελουβιακοί σχηματισμοί που προέρχονται από την εξαλλοίωση των Πλειστοκαινικών μαργών. Στους ανθρακικούς σχηματισμούς και ιδιαίτερα στους Κρητιδικούς ασβεστόλιθους, μέσα σε δολίνες και πόλγες, απαντούν ερυθρογαίες (tr) που αποτελούνται από ερυθρούς πηλούς και ψαμμούχρους πηλούς.

6.4.3.7. Τεκτονική

Οι γεωτεκτονικές ενότητες που απαντούν στο νησί είναι αυτές των Παξών και της Ιονίου. Η τελευταία επωθείται στην στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού συνθέτοντας δομικά τη χερσόνησο του "Σκοπού". Συνεπώς το μεγαλύτερο τμήμα του νησιού αντιπροσωπεύεται γεωτεκτονικά από την ενότητα των Παξών.

Βασικό τεκτονικό γνώρισμα είναι η ευρύτερη αντικλινική δομή της Κρητιδικής Μειοκαινικής σειράς που ο άξονας της οποίας αναπτύσσεται στο δυτικό ορεινό τμήμα με διεύθυνση ΒΒΔ-ΝΝΑ. Έτσι, μπορεί να λεχθεί ότι το μεγαλύτερο τμήμα του νησιού που αναπτύσσεται στις ανατολικές" παρυφές του Οροσειράς του Αγ. Λέοντα αποτελεί ουσιαστικά μια μονοκλινική ακολουθία που ταυτίζεται με το ανατολικό σκέλος της παραπάνω πτύχωσης.

Την ανθρακική Μεσοζωική σειρά τέμνει πληθώρα ρηγμάτων με επικρατέστερες διευθύνσεις ΔΒΔ-ΑΝΑ και ΑΒΑ -ΔΝΔ. Πολλά από τα ρήγματα αυτά έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην αρχική τεκτονική δομή, αφού όπως φαίνεται και στον αντίστοιχο γεωλογικό χάρτη ευθύνονται για την

μετατόπιση των αξόνων των πτυχώσεων. Τα ρήγματα αυτά εκτιμάται ότι έχουν επηρεάσει, ανάλογα, σε κάποιο και τη δομή των Νεογενών και Τεταρτογενών ιζημάτων του νησιού. Τέλος, ένας άλλος παράγοντας που συμμετέχει στη διαμόρφωση της δομής των ιζημάτων αυτών είναι και ο πιθανός διαπυρισμός των γύψων του Νεογενούς.

6.4.3.8. Σεισμική Δραστηριότητα

Ο Ελληνικός Αντισεισμικός Κανονισμός (Ε.Α.Κ., 2000) κατέταξε τη Ζάκυνθο στην κατηγορία (IV). Με τις τροποποιήσεις του Ε.Α.Κ. το 2003, οι τέσσερις (IV, III, II, I) ζώνες σεισμικής επικινδυνότητας της Ελλάδας έγιναν τρεις, δηλαδή (III, II, I), λόγω αναθεώρησης του χάρτη σεισμικής επικινδυνότητας (ΦΕΚ 11546/12-8-03). Σύμφωνα με την εν λόγω τροποποίηση, το νησί της Ζακύνθου Κυθήρων κατατάχθηκε στην κατηγορία III που είναι η μέγιστη.

Τα τελευταία 55 χρόνια έχουν καταγραφεί γύρω από την περιοχή του έργου αξιόλογες σεισμικές δονήσεις οι οποίες διάσπαρτες αφού η ευρύτερη περιοχή ταυτίζεται με το όριο το δύο γεωτεκτονικών πλακών της Μεσογείου. Η σεισμική δραστηριότητα του 20^{ου} αιώνα οδηγεί στο συμπέρασμα ότι πρέπει να ληφθεί ειδική αυξημένη μέριμνα για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων προβλημάτων από τη σεισμική δραστηριότητα.

Σύμφωνα με το Σεισμοτεκτονικό Χάρτη της Ελλάδας (ΙΓΜΕ, 1989) τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στη σεισμικότητα της περιοχής είναι τα ακόλουθα:

- Η μέγιστη αναμενόμενη επιτάχυνση με πιθανότητα 90% να μη γίνει υπέρβαση της στα επόμενα 25 χρόνια είναι 200 cm/sec^2 με περίοδο επανάληψης είναι 238 χρόνια
- Το πιο πιθανό μέγιστο μέγεθος σεισμού στην περιοχή για τα επόμενα 100 χρόνια είναι 7,2.
- Σύμφωνα με το Γενικευμένο Χάρτη Μέγιστων Εντάσεων που παρατηρήθηκαν στον Ελληνικό χώρο την περίοδο 1700-1981 η μέγιστη αναμενόμενη ένταση είναι IX έως X, δηλαδή από τις υψηλότερες στον Ελληνικό χώρο.

6.4.3.9. Εδαφομηχανικές Ιδιότητες – Κατολισθητικά Φαινόμενα

Οι διάφοροι λιθολογικοί σχηματισμοί που αναπτύσσονται στη Ζάκυνθο, σύμφωνα με βιβλιογραφικά δεδομένα (Γεωτεχνικός Χάρτης της Ελλάδας κλ. 1:500.000, ΙΓΜΕ, 1993) καθώς και από επιτόπου παρατηρήσεις, σε ότι αφορά στα γεωτεχνικά τους χαρακτηριστικά ταξινομούνται στις ακόλουθες ενότητες:

Τεταρτογενή χαλαρά, μικτών φάσεων (f,c-I): Αναπτύσσονται κυρίως στο κεντρικό πεδινό τμήμα της Ζακύνθου καθώς και σε μεμονωμένες θέσεις εντός των κοιλαδογενών περιοχών των ασβεστόλιθων στο όρος Βραχιώνας. Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει αργιλοϊλύες, άμμους, ψηφίδες, χάλικες και κροκάλες ποικίλης διαβάθμισης και σε κυμαινόμενα ποσοστά. Αποτελούν συνήθως αποθέσεις χαμηλών περιοχών, κοιλάδων, χειμάρρων και προέρχονται από τη διάβρωση παλαιότερων σχηματισμών ποικίλης σύστασης. Παρουσιάζουν κυμαινόμενο πάχος που ποικίλει από λίγα μέτρα έως και εκατοντάδες μέτρα παρουσιάζοντας ταχείες μεταβολές λιθολογικής σύστασης και κοκκομετρίας τόσο οριζόντια όσο και κατακόρυφα. Χαρακτηρίζονται από μέτρια έως υψηλή

υδροπερατότητα και ανάλογα με την κοκκομετρία τους σχηματίζουν υδροφόρους οριζόντες ποικίλης δυναμικότητας. Είναι σχηματισμοί επιδεκτικό στη διάβρωση και στην απόπλυση.

Τα φυσικά και μηχανικά τους χαρακτηριστικά ποικίλουν ανάλογα με τη λιθολογική και κοκκομετρική τους σύσταση ενώ η συμπεριφορά τους, ελέγχεται εκτός των ανωτέρω από το πάχος τους και την εδαφική κλίση.

Νεογενείς αποθέσεις (f-c): Αναπτύσσονται κυρίως στις ανατολικές και δυτικές παρυφές της πεδιάδας. Η υδροπερατότητα τους ποικίλει ανάλογα με τη σύσταση και την αλληλουχία των επιμέρους οριζόντων. Οι λεπτομερείς οριζόντες δίνουν παχύ εδαφικό μανδύα με συχνή εκδήλωση επιφανειών θραύσεων και ολισθήσεων. Η ετερογένεια των σχηματισμών αυτών (σε μακροκλίμακα) και κυρίως οι πλευρικές εξελίξεις και αποσφηνώσεις οριζόντων, συντελούν στην ανομοιόμορφη και ανισότροπη συμπεριφορά στο σύνολο τους και στην ταχεία μεταβολή των μηχανικών χαρακτηριστικών τους τόσο στην πλευρική όσο και στην κατακόρυφη ανάπτυξη. Οι ψαμμίτες, τα κροκαλοπαγή και οι μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι χαρακτηρίζονται συνήθως (σε υγιή κατάσταση) από υψηλές τιμές συνοχής και διατμητικής αντοχής.

Ασβεστόλιθοι (L): Είναι λεπτοπλακώδεις έως παχυπλακώδεις, εύθρυπτοι και εναλλάσσονται με μικρολατυποπαγείς ασβεστόλιθους και στους ανώτερους στρωματογραφικά οριζόντες μεταίππουν σε μαργαϊκούς ασβεστόλιθους. Είναι συνήθως έντονα αποκαρστωμένοι και διαρρηγμένοι. Χαρακτηρίζονται από μέτρια έως υψηλή δευτερογενή περατότητα και υψηλές τιμές μηχανικών αντοχών ενώ η συμπεριφορά της βραχομάζας είναι συνήθως ικανοποιητική για τη θεμελίωση τεχνικών έργων. Σε ορισμένες περιπτώσεις και σε τοπική κλίμακα το ασβεστολιθικό πέτρωμα θρυμματίζεται εύκολα σε μέγεθος ψηφίδας. Αστοχίες στα πρηνή συνήθως παρατηρούνται ως καταπτώσεις βραχωδών μαζών στις περιπτώσεις ευνοϊκών στρωματογραφικών και μορφολογικών κλίσεων και αυξημένης δευτερογενούς, χαλάρωσης της βραχομάζας ή διατάραξης της φυσικής ισορροπίας και δυναμικών φορτίσεων

Γύψοι και γυψούχα λατυποπαγή (G): Είναι σχηματισμοί με συνήθως τοπική εξάπλωση και παρουσιάζουν δυσμενή γεωτεχνικά χαρακτηριστικά. Χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα είναι η περιορισμένη ανθεκτικότητα στη διάβρωση και η περιορισμένη υδραυλική αγωγιμότητα. Στην περιοχή ενδιαφέροντος απαντούν είτε ως μονόμικτα υλικά είτε εντός συνοδών αργιλωδών ιζημάτων και κροκαλοπαγών τα οποία αποτελούν τα εναπομείναντα υλικά διάβρωσης του όλου σχηματισμού.

6.4.4. Υδατικοί Πόροι

6.4.4.1. Επιφανειακά ύδατα

Η ανάλυση έγινε μαζί με Κεφαλονιά και Ιθάκη.

6.4.4.2. Υπόγεια Ύδατα

Η ανάλυση έγινε μαζί με Κεφαλονιά και Ιθάκη.

6.4.4.3. Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι

Σύμφωνα με το Π.Δ., ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/19-06-2012 « Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν», στην Π.Ι.Ν., απαντώνται 51 περιοχές οι οποίες περιλαμβάνονται στον κατάλογο των « Μικρών Νησιωτικών Υγροτόπων», που κρίνονται ως σημαντικοί και χρήζουν προστασίας.

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζονται οι μικροί νησιωτικοί Υγρότοποι που απαντώνται στην Περιφερειακή ενότητα Ζακύνθου.

Πίνακας 6-55: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι Π.Ε. Ζακύνθου

Όνομασία	Κωδικός	Περιοχή	Έκταση (ha)
Π.Ε. Ζακύνθου			
Εκβολή ρύακα Κατασταρίου	Υ221ΖΑΚ004	Νήσος Ζάκυνθος	6
Αλικανάς	Υ221ΖΑΚ007	Νήσος Ζάκυνθος	33

6.4.5. Ανθρωπογενές Περιβάλλον

6.4.5.1. Δημογραφικά Στοιχεία

Σύμφωνα με την απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής το έτος 2011 ο Νομός Ζακύνθου αριθμεί 40.759 κατοίκους. Η πληθυσμιακή κατανομή στους Δήμους παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 6-56: Πληθυσμός ανά Δήμο και Δ.Ε. του Νομού Ζακύνθου

A/A	Περιγραφή	Μόνιμος Πληθυσμός (απογραφή 2011)
1	ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (Έδρα: Ζάκυνθος,η)	40.759
1.1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΛΥΚΩΝ	5.203
1.2	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΚΑΔΙΩΝ	5.215
1.3	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΤΕΜΙΣΙΩΝ	4.612
1.4	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛΑΤΙΩΝ	1.933
1.5	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ	16.810
1.6	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΓΑΝΑ	6.986
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	40.759

6.4.5.2. Οικονομικές Συνθήκες - Απασχόληση

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζεται η απασχόληση του πληθυσμού σε επίπεδο Νομού με βάση τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το έτος 2011. Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ο Νομός Ζακύνθου παρουσιάζει σημαντική δραστηριότητα στον τριτογενή τομέα, γεγονός που

οφείλεται αφενός στην αύξηση του τουρισμού και του εμπορίου και αφετέρου στη γενικότερη μεταβολή της οικονομίας προς τις υπηρεσίες.

Πίνακας 6-57: Απασχόληση οικονομικώς ενεργού πληθυσμού Νομού Ζακύνθου

Περιφέρεια, Νομός	Οικονομικώς ενεργοί							Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι					Άνεργοι	
		Σύνολο	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας	Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας		
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	88.693	73.350	6.898	9.852	56.392	208	15.343	119.162
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΕΚΑΤΟ	42,67%	82,7%	9,4%	13,43%	76,88%	0,28%	17,29%	57,32%
ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	18.271	15.206	2.158	1.756	10.992	300	3.065	22.488
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΕΚΑΤΟ	44,82%	83,22%	14,19%	11,54%	72,28%	1,97%	16,77%	55,17%

Ο πρωτογενής τομέας κατέχει τη δεύτερη θέση στην απασχόληση αλλά παρουσιάζει συνεχή πτωτική πορεία, με αποτέλεσμα να φτάσει στο 14% το 2011. Τέλος ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει μικρή δραστηριότητα, στηρίζεται περισσότερο στις κατασκευές παρά την μεταποίηση και κατέχει την Τρίτη θέση στην απασχόληση του πληθυσμού στο Νομό. Αναλυτικότερα στοιχεία για τις δραστηριότητες ανά τομέα παρουσιάζονται στις επόμενες τρεις παραγράφους. Όσον αφορά στους συγκεκριμένους κλάδους στους οποίους κατανέμεται η απασχόληση παρατίθεται ο επόμενος πίνακας.

Πίνακας 6-58: Απασχόληση ανά κλάδο στο Ν. Ζακύνθου

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Αριθμός κατοίκων
ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	15.206
Γεωργία, κτηνοτροφία, Θήρα, δασοκομία, αλιεία	2.158
Μεταποιητικές βιομηχανίες	594
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	41
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	96
Κατασκευές	1.162
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων, οχημάτων, μοτοσυκλετών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	2.471

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Αριθμός κατοίκων
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	3.703
Μεταφορές και αποθήκευση	762
Ενημέρωση και Επικοινωνία	133
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	189
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες	520
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	843
Εκπαίδευση	914
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	558
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	146
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	125
Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες	491
Δήλωσαν ασαφώς ή δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	300

Πρωτογενής τομέας

Ο πρωτογενής τομέας απασχόλησης και ειδικότερα η γεωργία αποτελεί ακόμη σημαντικότερη πηγή εισοδήματος του νησιού μαζί με τον τουρισμό, παρά το γεγονός της μείωσης των αροτραίων εκτάσεων κατά 19,98% εξ αιτίας της διόγκωσης του τουρισμού. Κύριες Καλλιέργειες είναι της ελιάς και του αμπελιού που υποστηρίζει την πλούσια οινική παράδοση της Ζακύνθου. Ένα από τα βασικά αμπελοργατικά προϊόντα είναι η μαύρη κορινθιακή σταφίδα. Στη Ζάκυνθο υπάρχουν καλλιεργούμενες ποικιλίες φυτών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες όπως το Ζακυνθινό Πεπόνι, το Ζακυνθινό Νεροκρέμμυδο. Επίσης, έχει αναπτυχθεί μία από τις πλέον μεγάλωσμες φυλές προβάτων στην Ελλάδα το πρόβατο φυλής Ζακύνθου.

Δευτερογενής τομέας

Ο Δευτερογενής τομέας συμμετέχει με μικρότερο ποσοστό στην οικονομία του Νησιού. Ο έντονος τουριστικός χαρακτήρας του Νησιού αποτρέπει ανάλογες δραστηριότητες οι οποίες θα ήταν ρυπογόνες για το Περιβάλλον.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των μονάδων του δευτερογενούς τομέα αφορά δύο συγκεκριμένες ομάδες α) τις μονάδες επεξεργασίας μεταποίησης συσκευασίας προϊόντων και β) τις μονάδες που σχετίζονται με την παραγωγή οικοδομικών υλικών ή γενικότερα έχουν σχέση με την οικοδομική δραστηριότητα.

Στην πρώτη ανήκουν τα οινοποιεία, σταφιδεργοστάσια, σφαγεία, τυροκομεία, αλευρόμυλοι κλπ και στη δεύτερη οι μονάδες παραγωγής αμμοχάλικου και έτοιμου σκυροδέματος, τα σχιστήρια πέτρας και μαρμάρου, τα ξυλουργεία, σιδηρουργεία κλπ. Ο δευτερογενής τομέας εξαιτίας της ανάπτυξης του Τουρισμού εμφανίζει ελαφρώς θετική εξέλιξη, αφού η οικοδομική δραστηριότητα δημιούργησε μια μικρή αύξηση στον τομέα των ορυχείων και αύξηση στον βιοτεχνικό τομέα.

Τριτογενής τομέας

Ο τομέας των υπηρεσιών, εκτός από τις υπηρεσίες του δημοσίου τομέα και των συναφών υπηρεσιών (ασφαλιστικά ταμεία κλπ) είναι ανάλογος με το μέγεθος της οικονομίας και του πληθυσμού του νησιού. Το ίδιο ισχύει και για το εμπόριο που κυρίως είναι λιανικό. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ανάπτυξη υποδομών και δραστηριοτήτων χονδρικού εμπορίου ευρισκόμενου σε συνάρτηση με τις τουριστικές δραστηριότητες. Υπολογίζεται ότι την τελευταία εικοσαετία τα καταστήματα λιανικού εμπορίου στο Νομό Ζακύνθου σχεδόν τριπλασιάστηκαν. Την ίδια περίοδο τα καταστήματα χονδρικού εμπορίου υπολογίζεται ότι υπερδιπλασιάστηκαν.

Ο τουρισμός αποτελεί τον δυναμικότερο τομέα της οικονομίας του νησιού και η συμμετοχή του τριτογενή τομέα γενικά στο Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν είναι καθοριστική και συνεχώς αυξανόμενη. Η "έκρηξη" του Τουρισμού και η απαρχή σημαντικών επενδύσεων συνέβη δεκαετία του 1980 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Η ανάπτυξη του τουριστικού τομέα συνοδεύτηκε από αλματώδη ανάπτυξη όλων των τεχνικών υποδομών και την ραγδαία εξέλιξη των τοπικών αγορών και της τοπικής οικονομίας.

6.4.5.3. Χωροταξία – Χρήσεις Γης

Στο Νομό Ζακύνθου έχει εκπονηθεί και εγκριθεί Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο για τον οικισμό Ζακύνθου του Δήμου Ζακυνθίων και της Κοινότητας Μπόχαλη του Νομού Ζακύνθου (Υπουργική Απόφαση 32891/1221/23.4.1986, ΦΕΚ 677/Δ/21.8.1986).

Επίσης, με Προεδρικό Διάταγμα (16 Ιουνίου 1990) έχει Καθοριστεί Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου κατωτάτου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχή και εκτός ορίων οικισμών υφισταμένων προ του 1923 των Κοινοτήτων Βασιλικού, Καλαμακίου, Λιθακιάς και Παντοκράτορα.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής ο Νομός Ζακύνθου έχει έκταση 405,9 km². Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή των εκτάσεων στις βασικές κατηγορίες χρήσεων γης για το σύνολο των εκτάσεων του Νομού.

Πίνακας 6-59: Βασικές κατηγορίες χρήσεων γης στο Νομό Ζακύνθου

	Βασικές κατηγορίες χρήσεως	Έκταση (Km ²)
	Σύνολο εκτάσεων	405,9
Γεωργικές περιοχές	Αρώσιμη γη	9,6
	Μόνιμες καλλιέργειες	103,8
	Βοσκότοποι -Μεταβατικές δασώδεις/ θαμνώδεις εκτάσεις	9,8
	Βοσκότοποι –Συνδυασμοί θαμνώδους και/ή ποώδους βλάστησης	28,2
	Βοσκότοποι -Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	0,2
	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	96,6

	Βασικές κατηγορίες χρήσεως	Έκταση (Κm ²)
Δάση ημι-φυσικές εκτάσεις	Δάση	36,8
	Μεταβατικές δασώδεις -θαμνώδεις εκτάσεις	12,7
	Συνδυασμοί θαμνώδους και/ ή ποώδους βλάστησης	84,3
	Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	13,3
Εκτάσεις που καλύπτονται από νερά	Χερσαία ύδατα	0,0
	Εσωτερικές υγρές ζώνες	0,0
	Παραθαλάσσιες υγρές ζώνες	0,5
Τεχνητές περιοχές	Αστική οικοδόμηση	8,9
	Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες	0,0
	Δίκτυα συγκοινωνιών	0,0
	Ορυχεία, χώροι απόρριψης απορριμμάτων και εργοτάξια	0,5
	Τεχνητές, μη γεωργικές ζώνες πρασίνου, χώροι αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων	0,7

6.4.6. Υφιστάμενες Υποδομές

6.4.6.1. Υποδομή Συγκοινωνιών

Οδικό Δίκτυο: Το οδικό δίκτυο της Ζακύνθου έχει μήκος 960 km περίπου (18% του συνολικού μήκους του οδικού δικτύου της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων). Από το δίκτυο αυτό το 2,2% (21km περίπου) χαρακτηρίζεται ως εθνικό (ο οδικός άξονας Ζακύνθου -Κεριού) και το 20,6% (περίπου 198km) χαρακτηρίζεται ως «επαρχιακό».

Ως κύρια προβλήματα του καταγράφονται η διέλευση οδικών αξόνων μέσα από οικισμούς, το ανεπαρκές πλάτος των οδικών αξόνων, η μη ικανοποιητική κατάσταση του οδοστρώματος, τα ανεπαρκή γεωμετρικά χαρακτηριστικά της χάραξης των αξόνων, η ελλιπής σήμανση, η ανεπάρκεια φωτισμού έξω από τους οικισμούς, οι ελλείψεις στην κατασκευή τεχνικών έργων, και οι ελλείψεις στην υποδομή οδικής ασφάλειας, παρά τις βελτιώσεις που επιχειρήθηκαν έως σήμερα. Σημαντικά επίσης προβλήματα παρουσιάζονται σε κομβικούς οικισμούς ή στα αστικά κέντρα όπου δεν υπάρχουν παρακαμπτήριες οδοί και στα δημοτικά δίκτυα λόγω της πολεοδομικά ανοργάνωτης διάρθρωσης.

Η υπεραστική εξυπηρέτηση της Ζακύνθου γίνεται από το υπεραστικό ΚΤΕΛ που έχει στην διάθεση του ένα σύγχρονο στόλο από λεωφορεία τα οποία εκτελούν 15 διαδρομές εντός του νησιού και 3 διαδρομές προς Πάτρα, Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Λιμενική υποδομή: Το λιμάνι της πόλης της Ζακύνθου είναι το μοναδικό λιμάνι του νησιού από το οποίο διακινείται το σύνολο σχεδόν των επιβατών και εμπορευμάτων που εισάγονται και εξάγονται από το νησί δια θαλάσσης. Το λιμάνι της Ζακύνθου διαμορφώνεται μπροστά από την πόλη μέσω δύο μόλων που συγκλίνουν για τη διαμόρφωση της εισόδου με άξονα προς ΝΝΑ. Μέσω του λιμένα αυτού πραγματοποιείται η ακτοπλοϊκή σύνδεση της Ζακύνθου με την Κυλλήνη, η οποία, κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, παρουσιάζει σημαντικούς φόρτους.

Νότια του λιμανιού έχουν κατασκευαστεί λιμενικές εγκαταστάσεις για μαρίνα 150 θέσεων. Οι λιμενικές υποδομές του νησιού συμπληρώνονται με άλλα μικρότερα λιμάνια, όπως αυτό του Αγ. Νικολάου Βολιμών στα ΒΑ του νησιού, μέσω του οποίου γίνεται εποχιακή διακίνηση προς Κεφαλληνία, καθώς και αυτά των Αλυκανά, του Γερακαρίου, της Κυψέλης του Πλάνου, του Βασιλικού και Αγ. Σώστη, τα οποία λειτουργούν κυρίως ως αλιευτικά καταφύγια.

Αεροδρόμιο: Το αεροδρόμιο της Ζακύνθου βρίσκεται σε απόσταση 6,0 χλμ. από τη Χώρα. Διαθέτει κύριο διάδρομο διαστάσεων 2.270 X 30 μ., επιφάνεια αεροσταθμού 4.350 μ και το 2001, η επιβατική κίνηση ανήλθε σε 980.000 επιβάτες (97% εξωτερικού). Επιπλέον, από το αεροδρόμιο Ζακύνθου, 3 φορές την εβδομάδα, ξεκινούν πτήσεις προς τη Θεσσαλονίκη με ενδιάμεσους σταθμούς το Αργοστόλι (Κεφαλονιά), το Άκτιο (Πρέβεζα-Λευκάδα) και την Κέρκυρα. Η αεροπορική σύνδεση με το εξωτερικό πραγματοποιείται μόνο κατά την διάρκεια του καλοκαιριού, με οργανωμένες πτήσεις charter από τα τουριστικά γραφεία του εξωτερικού.

6.4.6.2. Υποδομή Ύδρευσης - Αποχέτευσης

Δίκτυα ύδρευσης: Μοναδικός φορέας διαχείρισης του νερού στην Π.Ε. Ζακύνθου είναι η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Ζακύνθου. Ο αριθμός των ενεργών γεωτρήσεων του Συνδέσμου είναι είκοσι και το αντλούμενο νερό φθάνει τα 12.500 κυβικά ημερησίως. Υπάρχουν εβδομήντα δύο δεξαμενές και δέκα επτά αντλιοστάσια διανομής σε όλο το νησί. Ο Σύνδεσμος υποχρεούται, βάσει του κανονισμού λειτουργίας του, να παρέχει την απαιτούμενη ποσότητα νερού σε κάθε Δ.Ε. μέχρι τις δεξαμενές του. Διαθέτει όμως τρία υδροφόρα οχήματα για μεταφορά του νερού όπου αυτό απαιτείται.

Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων: Η εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων του Νομού Ζακύνθου βρίσκεται σε απόσταση τριών χιλιομέτρων ΝΔ του κέντρου της πόλης, όμορα με τον αερολιμένα και εντός του παλαιού χώρου απόθεσης απορριμμάτων του Νομού. Πριν από την έναρξη των εργασιών κατασκευής της εγκατάστασης, έγινε εξυγίανση του χώρου αυτού, προκειμένου να εξασφαλιστούν οι κατάλληλες συνθήκες ασφαλείας και υγιεινής. Η διάθεση των επεξεργασμένων λυμάτων γίνεται μέσω αγωγού μήκους 1.200m στο χείμαρρο του Αγ. Χαραλάμπους και τελικώς κατευθύνονται στη θάλασσα.

6.4.6.3. Δίκτυα Ηλεκτρικής Ενέργειας - Τηλεπικοινωνιών

Στη Ζάκυνθο υπάρχει πλήρως ανεπτυγμένο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και τηλεπικοινωνιών του ΟΤΕ.

6.4.7. Πολιτιστικά Στοιχεία – Αρχαιολογικοί Χώροι

Σύμφωνα με τη Διεύθυνση Αρχείου Μνημείων και Δημοσιευμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού, σε ολόκληρο το Νομό Ζακύνθου υπάρχει πλήθος κηρυγμένων χώρων και μνημείων. Τα μνημεία αυτά παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί, ο οποίος αποτελεί τμήμα του Διαρκή Καταλόγου των κηρυγμένων Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων της Ελλάδας.

Πίνακας 6-60: Μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι Ν. Ζακύνθου

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Είδος Μνημείου
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής στο Μακρύ Γιαλό Ζακύνθου.	Αλυκών		Ενάλιοι Χώροι
Ι. Μονή Αγίου Ιωάννου Προδρόμου	Αλυκών		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτιριακό συγκρότημα Στεφάνου Βούτου	Αλυκών	Καταστάριον	Αγροτική Οικονομία, Βοηθητικοί Χώροι, Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Ευαγγελιστρίας	Αλυκών	Κάτω Γερακάριον	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικία Σπύρου Μήλεση	Αλυκών	Μέσον Γερακάριον	Αστικά Κτίρια
Κωδωνοστάσιο Ι. Ναού Παναγίας Αναφωνήτριας	Αλυκών	Σκουληκάδον	Κωδωνοστάσια, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο ιδ. Παν. και Διον. Τσαφταρίδη	Αρκαδίων	Άγιος Κήρυκος	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στον Άγιο Κήρυκο, ιδ. Νικολάου Αγγελοπούλου	Αρκαδίων	Άγιος Κήρυκος	Αγροτική Οικονομία
Πύργος Αμπελοράβδη	Αρκαδίων	Ψαραίικα	Οικιστικά Σύνολα, Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Πυργίσκος Κυψέλης	Αρκαδίων		Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι
Ναός Παναγίας Κυψέλης	Αρκαδίων	Κυψέλη	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Πυργίσκος Πλάνου	Αρκαδίων	Πλάνος	Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι
Πυργίσκος Τραγακίου	Αρκαδίων	Τραγάκιον	Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι
Ι. Ναός Παναγίας Δερματούσας	Αρκαδίων	Τραγάκιον	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίας Μαρίας	Αρτεμισίων	Αγία Μαρίνα	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Ιωάννου Θεολόγου	Αρτεμισίων		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου	Αρτεμισίων	Βουγιάτον	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ανεμόμυλος στο Γυρί	Αρτεμισίων	Γύριον	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Κτίριο ιδιοκτησίας Αφών Ξένου	Αρτεμισίων	Γύριον	Αστικά Κτίρια
Ι. Μονή Υπεραγάθου (Μετόχι Σινά)	Αρτεμισίων		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Κωδωνοστάσιο Ι. Ναού Αγίου Νικολάου	Αρτεμισίων	Κοιλιωμένος	Κωδωνοστάσια, Θρησκευτικοί Χώροι
Ιερός Ναός και κωδωνοστάσιο Αγίου Ανδρέου	Αρτεμισίων	Λαγκαδάκια	Κωδωνοστάσια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ιερός Ναός και κωδωνοστάσιο Αγίου Γεωργίου	Αρτεμισίων	Λαγκαδάκια	Κωδωνοστάσια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο ιδιοκτησίας Κωνσταντίνου Κυπριώτη	Αρτεμισίων	Μαχαιράδον	Αστικά Κτίρια
Μονή Αναφωνήτριας	Ελατίων	Αναφωνήτρια	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Μονή Αγίου Γεωργίου των Κρημνών	Ελατίων	Βολίμαι	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Είδος Μνημείου
Ι. Ναός Αγίου Ανδρέα	Ελατίων	Βολίμαι	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Μονή Σπηλαιωτίσσης	Ελατίων	Μαρία	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου Μεγαλομάτη	Ζακυνθίων		Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Μονή Σκοπιωτίσσης	Ζακυνθίων		Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής στο ακρ. Γεράκι Ζακύνθου.	Ζακυνθίων		Ενάλιοι Χώροι
Ναός Αγίου Ιωάννου Θεολόγου	Ζακυνθίων	Γαϊτάνιον	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Οικία Χρονοπούλου Μπουντή στο Ακρωτήριο (Θερινή κατοικία Διονυσίου Σολωμού)	Ζακυνθίων		Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου Κομούτου	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Ιωάννου Λογοθετών	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Νικολάου Γερόντων	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Νικολάου των Ξένων (Μητρόπολη)	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Σπυρίδωνα Φλαμπουριάρη (Φλαμουριάρη)	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίων Πάντων	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίων Τεσσαράκοντα	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Ακαθίστου	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αναλήψεως	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Κυρίας των Αγγέλων	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Οδηγήτριας ή Αγιοδήτριας	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παναγίας Τσουρούφλη ή Αρσενιώτισσα	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Υπαπαντής	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Φανερωμένης	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίας Πελαγίας	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίου Ανδρέα	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίου Ελευθερίου	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιερόι Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Είδος Μνημείου
Ναός Αγίου Παύλου	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίου Δημητρίου	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
"Κόκκινος Βράχος"	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Φάρoi, Φυσικοί Χώροι, Αμυντικά Συγκροτήματα, Ιστορικοί Τόποι, Πύργοι, Λιμενικές Εγκαταστάσεις, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αγγλικό νεκροταφείο	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Ι. Ναός Αγίου Διονυσίου	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Καθολικό Μονής Αγίου Γεωργίου Καλογραιών	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Νικολάου Μώλου	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Λαζάρου	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίας Αικατερίνης -Μετόχι Σινά ή των Τριών Ιεραρχών	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίας Βαρβάρας	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Αθανασίου Κήπων	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Γερασίμου Κήπων	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Αντωνίου (Ανδρίτση)	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Επισκοπιανής	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Παρεκκλήσι Νεκροταφείου	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο Ιεροσπουδαστηρίου των Ιησουϊτών	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Ναός Αγίου Αντωνίου Τζίμη	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Παντοκράτορα	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Χαραλάμπους	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Εσταυρωμένου	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Ευαγγελιστριάς	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναός Αγίας Παρασκευής του Χαλβάτου ή στο Γυφτοκάντουνο	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίας Τριάδος	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Όνομασία Μνημείου	Δ.Ε.	Οικισμός	Είδος Μνημείου
Παρεκκλήσι Φρουρίου	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου του Κόλλα	Ζακυνθίων	Ζάκυνθος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Μονή Αγίου Διονυσίου	Ζακυνθίων	Μονή Στροφάδων	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Φρούριο Ζακύνθου	Ζακυνθίων	Μποχάλη	Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Ι. Ναός (Παναγίας) Χρυσοπηγής	Ζακυνθίων	Μποχάλη	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Λόφος Στράνη	Ζακυνθίων	Μποχάλη	Φυσικοί Χώροι, Ιστορικοί Τόποι
Ι. Ναός Προδρόμου	Ζακυνθίων	Μποχάλη	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής του κόλπου Λαγανάς Ζακύνθου σε ζώνη πλάτους 500μ.	Λαγανά		Ενάλιοι Χώροι
Συγκρότημα Κτιρίων ιδ. Δ. Γιατρά	Λαγανά	Αγαλάς	Βοηθητικοί Χώροι, Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο του Μουσείου Αγαλά Ζακύνθου.	Λαγανά	Αγαλάς	Αστικά Κτίρια
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής στο ακρ. Αγίου Νικολάου Ζακύνθου.	Λαγανά		Ενάλιοι Χώροι
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής στο ακρ. Μαραθιά Ζακύνθου.	Λαγανά		Ενάλιοι Χώροι
Κτίριο ιδ. Μαλούχου	Λαγανά		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κτίριο ιδ. οικογένειας Μεσσαλά	Λαγανά		Αστικά Κτίρια
Αγρέπαυλη ιδ. Ανδρεόλα	Λαγανά	Λιθακιά	Αγροτική Οικονομία, Βοηθητικοί Χώροι, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αγρέπαυλη ιδ. Μαλούχου	Λαγανά	Λιθακιά	Αγροτική Οικονομία, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

Πηγή: Ενιαίος διαρκής κατάλογος των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδας του αρμόδιου Υπουργείου. (http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php)

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται και τα ΦΕΚ των κηρύξεων.

Πίνακας 6-61: ΦΕΚ κηρύξεων μνημείων και αρχαιολογικών χώρων Ν. Ζακύνθου

Αριθμός Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΒΔ 25-2-1922	ΦΕΚ 28/Α/26-2-1922	Περί κηρύξεως προεχόντων Βυζαντινών μνημείων.
ΠΔ 18-2-1925	ΦΕΚ 61/Α/12-3-1925	
ΠΔ 15-4-1929	ΦΕΚ 151/Α/20-4-1929	Περί κηρύξεως διατηρητέου μεσαιωνικού μνημείου του Φρουρίου Ζακύνθου.
ΥΑ 13619/149/10-3-1952	ΦΕΚ 62/Β/17-3-1952	Περί κηρύξεως ιστορικού Μνημείου του εν Ζακύνθω Ιεροσπουδαστηρίου των Ισοητών.

Αριθμός Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ 80829/3388/26-11-1958	ΦΕΚ 350/Β/29-12-1958	Περί κηρύξεως Αρχαιολογικού Χώρου.
ΥΑ 29776/307/10-3-1959	ΦΕΚ 119/Β/2-4-1959	Περί χαρακτηρισμού τοποθεσιών κλπ. ως κρηζουσών της κατά τον Νόμον 1469/1950 προστασίας.
ΥΑ 7828/7-5-1965	ΦΕΚ 404/Β/6-7-1965	Περί κηρύξεως ως αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
ΥΑ Β1/Φ31/38535/1802/207-1978	ΦΕΚ 635/Β/26-7-1978	Περί κηρύξεως της θερινής κατοικίας του Διονυσίου Σολωμού στο Ακρωτήρι Ζακύνθου, ως "ιστορικό οικοδόμημα και έργο τέχνης", που χρειάζεται ειδική κρατική προστασία.
ΥΑ Β1/Φ31/51383/2701/2312-1978	ΦΕΚ 79/Β/20-1-1979	Περί κηρύξεως Ι. Ναού Αγίας Μαρίνας Ζακύνθου, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/61023/2343/17-11-1979	ΦΕΚ 194/Β/26-2-1980	Περί κηρύξεως της Ι. Μονής Αγίου Διονυσίου στα Στροφάδια Ζακύνθου, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/75380/2 894/4-12-1979	ΦΕΚ 195/Β/26-2-1980	Περί κηρύξεως Ι. Ναού Αγίας Μαρίνας Ζακύνθου ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/30659/8 53/12-7-1980	ΦΕΚ 748/Β/7-8-1980	Περί αποχαρακτηρισμού ιδιοκτησίας Χρονοπούλου Μπουντή στο Ακρωτήρι Ζακύνθου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/26417/7 57/17-7-1980	ΦΕΚ 761/Β/13-8-1980	Περί κηρύξεως Ι.Ν. Παναγίας Κυψέλης Ζακύνθου ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/109/5505/29-11981	ΦΕΚ 79/Β/6-2-1981	Περί χαρακτηρισμού ως έργου τέχνης του κτιριακού συγκροτήματος, ιδιοκτησίας Στεφάνου Βούτου, στην Κοινότητα Κατασταρίου Ζακύνθου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ31/82233/1886 π.ε./26-1-1982	ΦΕΚ 77/Β/22-2-1982	Κήρυξη του Ι.Ν. Παναγίας Δερματούσας στο Τραγάκι Ζακύνθου ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/44169/9 33/5-8-1983	ΦΕΚ 515/Β/5-9-1983	Κήρυξη ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κωδωνοστασίου του Ιερού Ναού του Αγίου Νικολάου στη Ζάκυνθο
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/2139/29 /13-1-1984	ΦΕΚ 38/Β/25-1-1984	Χαρακτηρισμός του κωδωνοστασίου του Ι.Ν. Αγίου Νικολάου της ομώνυμης κοινότητας Ζακύνθου ως κτιρίου χρήζοντος ειδικής κρατικής προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/14260/2 67/18-4-1984	ΦΕΚ 435/Β/29-6-1984	Κήρυξη ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του Καθολικού της Ι. Μονής Αγίου Γεωργίου Καλογραιών στη Ζάκυνθο.
ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/348/6608/21 -2-1985	ΦΕΚ 125/Β/8-3-1985	Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της βίλλας Σπύρου Μήλεση στο Μ. Γερακαρίου Ζακύνθου.
ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ31/50717/1102/ 1-11-1985	ΦΕΚ 723/Β/29-11-1985	Χαρακτηρισμός του κωδωνοστασίου του Ι. Ν. Παναγίας Αναφωνήτριας στο Σκουληκάδο Ζακύνθου ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/15545/3 85/21-4-1986	ΦΕΚ 338/Β/15-5-1986	Χαρακτηρισμός Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου Θεολόγου στην Κοινότητα Βουγιαίου Ζακύνθου, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.

Αριθμός Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/Γ73040/6294/1711-1987	ΦΕΚ 1212/Δ/21-121987	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/100 33/43-1988	ΦΕΚ 152/Β/18-3-1988	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4233/547/1 7-12-1991	ΦΕΚ 35/Β/27-1-1992	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/6116/15 4/25-2-1993	ΦΕΚ 163/Β/17-3-1993	Χαρακτηρισμός δύο Αγρεπαύλεων ιδιοκτησίας Ανδρεόλα και Μαλούχου στη Λιθακιά Ζακύνθου ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/63694/1 286/17-12-1993	ΦΕΚ 12/Β/14-1-1994	Χαρακτηρισμός του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Γερακαρίου Ζακύνθου ως κτιρίου που χρήζει ειδικής κρατικής προστασίας.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3609/61864 /21-12-1994	ΦΕΚ 988/Β/30-12-1994	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του ανεμόμυλου και του πηγαδιού ιδιοκτησίας Αναστασίου Γιακουμέλου ή Ρόρου στον οικισμό Γυρί Ζακύνθου και ορισμός ζώνης προστασίας 50μ. περιμετρικά του ανεμόμυλου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/850/20660/ 15-3-1995	ΦΕΚ 413/Β/15-5-1995	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού τόπου της θέσης "Κόκκινος Βράχος" στη Ζάκυνθο όπως φαίνεται στο συνημμένο τοπογραφικό απόσπασμα χάρτου με τα στοιχεία Α μέχρι Λ.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/848/24298/ 17-3-1995	ΦΕΚ 497/Β/6-6-1995	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδ. Αφών Ξένου καθώς και του κελύφους των βοηθητικών κτισμάτων του στο Γυρί Ζακύνθου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/60592/1 429/8-6-1995	ΦΕΚ 594/Β/7-7-1995	
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/31234/8 47/6-8-1996	ΦΕΚ 756/Β/27-8-1996	Χαρακτηρισμός Ι. Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου στο Βουγιάτο Ζακύνθου ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/31185/8 44/16-8-1996	ΦΕΚ 796/Β/30-8-1996	Χαρακτηρισμός Ι. Ναού και κωδωνοστασίου Αγίου Ανδρέου στα Λαγκαδάκια Ζακύνθου ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/31183/8 43/16-8-1996	ΦΕΚ 796/Β/30-8-1996	Χαρακτηρισμός Ι. Ναού και του κωδωνοστασίου Αγίου Γεωργίου στα Λαγκαδάκια Ζακύνθου ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/53873/3 041/8-10-1996	ΦΕΚ 1056/Β/22-11-1996	Αποδέσμευση θαλασσίων περιοχών για υποβρύχια δραστηριότητα με αναπνευστικές συσκευές, για ψυχαγωγικούς ή εκπαιδευτικούς σκοπούς.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/7948/22 0/3-7-1997	ΦΕΚ 711/Β/19-8-1997	Ανακοίνωση Ι. Ναού Αγίου Νικολάου Μεγαλομάτη στη Ζάκυνθο, ως αρχαίου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/31234/8 47/6-8-1996	ΦΕΚ 106/Β/12-2-1998	Διόρθωση σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/31234/847/6.8.1996 απόφαση Υπ. Πολιτισμού.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/24185/1 467/22-5-1998	ΦΕΚ 646/Β/26-6-1998	Υποβρύχιες δραστηριότητες με καταδυτική συσκευή (Άρθρο 3).

Αριθμός Απόφασης	Αριθμός ΦΕΚ	Τίτλος ΦΕΚ
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/5294/23805 /11-5-1999	ΦΕΚ 1175/Β/15-6-1999	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτ. οικογένειας Μεσσαλά, στην Κοινότητα Λιθακιά Ν. Ζακύνθου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/202/23834/ 11-5-1999	ΦΕΚ 1175/Β/15-6-1999	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου της οικίας ιδιοκτ. Παν και Διόν. Τσαφταρίδη, με τον περιβάλλοντα χώρο στα όρια της ιδιοκτησίας, στον Αγ. Κήρυκο Ζακύνθου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/5295/23850 /11-5-1999	ΦΕΚ 1175/Β/15-6-1999	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτ. Μαλούχου, στην Κοινότητα Λιθακιά Ν. Ζακύνθου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ31/28309/1 144 π.ε./8-7-2000	ΦΕΚ 1210/Β/3-10-2000	Χαρακτηρισμός οικίας ιδιοκτησίας Νικολάου Αγγελοπούλου στον Άγιο Κήρυκο Ζακύνθου, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1570/54706 /16-10-2001	ΦΕΚ 1370/Β/18-10-2001	Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του συγκροτήματος κτιρίων ιδιοκτ. Διονυσίου Γιατρά στον οικισμό Αγαλά, ορεινού δημ. Διαμ. Αγαλά του Δήμου Λαγανά Ζακύνθου.
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ41/42813/2830/2-9-2003	ΦΕΚ 1498/Β/10-10-2003	Ορισμός όρων άσκησης υποβρύχιων δραστηριοτήτων με αναπνευστικές συσκευές, βαθυσκάφη ή άλλα μέσα επισκόπησης του βυθού, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15, παρ. 3, του Ν. 3028/2002 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς".
ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙΝΣΑΚ/881/70845/1 0-12-2003	ΦΕΚ 1889/Β/19-12-2003	Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κτιρίου του Μουσείου Αγαλά, για τη Ζακυνθινή φύση στον οικισμό Αγαλά, Δ.Δ. Αγαλά, ιδιοκτ. Δήμου Λαγανά Ζακύνθου, με τον περιβάλλοντα χώρο του.

Πηγή: Ενιαίος διαρκής κατάλογος των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδας του αρμόδιου Υπουργείου. (http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php)

6.5 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΤΟΥΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ

Οι περιβαλλοντικές παράμετροι που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά από την εφαρμογή του προτεινόμενου Προγράμματος είναι το τοπίο, η ατμόσφαιρα και το κλίμα. Οι παράμετροι αυτές θα επηρεαστούν **θετικά** από την εφαρμογή των προνοιών του ΠΠΑ ΠΙΝ.

Οι πρόνοιες του Προγράμματος ενδέχεται να επιφέρουν παράλληλα και κάποιες έμμεσες πιέσεις και **αρνητικές** επιπτώσεις στις χρήσεις γης, στα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ατμόσφαιρας (θόρυβος, ατμοσφαιρική ρύπανση), ενδεχομένως στο τοπίο και το έδαφος καθώς και στη βιοποικιλότητα της περιοχής. Οι πιέσεις θα ασκηθούν, κατά κύριο λόγο, λόγω των σημαντικών έργων μεταφορών τα οποία θα υλοποιηθούν στην Περιφέρεια και τα οποία δεσμεύουν ένα σημαντικό μέρος του ΠΠΑ. Οι παραπάνω αρνητικές επιπτώσεις εκτιμάται ότι θα είναι μικρής έκτασης και έντασης και ότι δεν παρουσιάζουν στρατηγικό χαρακτήρα.

6.6 ΠΙΘΑΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Αξιολογώντας αφενός τη σημερινή εικόνα του περιβάλλοντος στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, τόσο σε ό,τι αφορά την κατάσταση των περιβαλλοντικών μέσων όσο και τις ασκούμενες πιέσεις και αφετέρου τον προγραμματισμό της ανάπτυξης, συνάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα: Η κατάσταση στην πλειοψηφία των περιβαλλοντικών συνιστωσών της Περιφέρειας είναι ενθαρρυντική. Η φέρουσα ικανότητα δεν έχει εξαντληθεί και οι κύριοι φυσικοί παράγοντες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος συντελούν στη διατήρηση της χλωρίδας, της πανίδας, της βιοποικιλότητας, των νερών και άλλων σημαντικών περιβαλλοντικών μέσων σε ικανοποιητικό επίπεδο. Η τάση αυτή δεν φαίνεται να διακυβεύεται στο ορατό μέλλον.

1. Πέραν των ευνοϊκών φυσικών συνθηκών, σημαντικό – ίσως το μεγαλύτερο – μέρος της ενθαρρυντικής κατάστασης του περιβάλλοντος οφείλεται στα ενεργητικά μέτρα προστασίας του, τα περισσότερα εκ των οποίων υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο προηγούμενων προγραμματικών περιόδων. Παράλληλα, οι εξελίξεις του περιβαλλοντικού δικαίου μαζί με την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης έχουν συμβάλει στην ανακατεύθυνση των παραγωγικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων προς περιβαλλοντικά συμβατότερες κατευθύνσεις.
2. Παρά την ενθαρρυντική γενική εικόνα του περιβάλλοντος, ορισμένοι τομείς υστερούν, με χαρακτηριστικότερους αυτούς:
 - της ορθής διαχείρισης στερεών αποβλήτων,
 - της επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων και της συνακόλουθης προστασίας των υδατικών αποδεκτών,
 - της διαχείρισης του υδατικού δυναμικού και
 - της αντιπλημμυρικής προστασίας.

Οι υστερήσεις στους παραπάνω τομείς σχετίζονται άμεσα με μια σειρά παραγόντων οι οποίοι με τη σειρά τους σχετίζονται τελικά με την ανεπάρκεια των πόρων και της κινητοποίησης που αφιερώθηκε προς τις σχετικές περιβαλλοντικές κατευθύνσεις μέχρι σήμερα.

3. Πέραν των παραπάνω υστερήσεων που κυρίως οφείλονται σε έλλειψη έργων, ένα άλλο μέρος των προβλημάτων που εντοπίζονται, προέρχεται περισσότερο από θεσμικές αδυναμίες σε σύνθετα θέματα παρά από ελλείψεις σε επίπεδο έργων ή δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, εντοπίζονται υστερήσεις στον έλεγχο της επέκτασης των – έστω και ήπιων – ανθρωπογενών επεμβάσεων σε «άβατες» φυσικές εκτάσεις και στη συγκράτηση των τάσεων υπερεκμετάλλευσης ορισμένων φυσικών πόρων.

Παράλληλα, από τη λεπτομερή ανάλυση του σημερινού περιβάλλοντος, διαπιστώνονται και τοπικού χαρακτήρα πιέσεις, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις είναι αρκετά έντονες, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τον τραυματισμό του τοπίου και της βλάστησης από την εξόρυξη μαρμάρων. Η εθνική και ευρωπαϊκή τάση διαρκούς περιβαλλοντικής βελτίωσης, η

οποία μεταξύ άλλων αποτυπώνεται και σε διαρκώς λεπτομερέστερες και αυστηρότερες νομικές ρυθμίσεις, αναμένεται να εκτονώσει σε κάποιο βαθμό τις πιέσεις αυτές.

Η οργάνωση της χωρικής ανάπτυξης χαρακτηρίζεται από αυξημένο βαθμό περιβαλλοντικής συνειδητοποίησης και δεν αναμένεται να δημιουργήσει σοβαρές νέες πιέσεις στο ορατό μέλλον.

Εν κατακλείδι:

Η μη εφαρμογή του προτεινόμενου Προγράμματος θα οδηγήσει σε συνθήκες μη αειφορικής ανάπτυξης της ΠΙΝ, με συνακόλουθες επιπτώσεις τόσο στο φυσικό περιβάλλον (περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας, προστατευόμενες περιοχές, τοπίο κ.λπ.) όσο και στο ανθρωπογενές και οικονομικό περιβάλλον (ερημοποίηση, μείωση γεωργικής παραγωγής κ.λπ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ

7 ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΠΑ ΠΙΝ

Μέχρι το σημείο αυτό, η μελέτη έχει αναλύσει τις τρεις βασικές συνιστώσες που οριοθετούν το υπόστρωμα, τη βάση του αντικειμένου της:

- Στα κεφάλαια «3. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025» και «4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2025» παρουσιάστηκε αναλυτικά η στρατηγική, η στοχοθεσία και ο προγραμματισμός των παρεμβάσεων που σχεδιάζονται στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (ΠΠΑ ΠΙΝ).
- Στο κεφάλαιο «6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ», αποτυπώθηκε η κατάσταση του περιβάλλοντος της Περιφέρειας, επί του οποίου πρόκειται να υλοποιηθούν τα έργα του ΠΠΑ ΠΙΝ.

Στις επόμενες ενότητες, οι πληροφορίες που παρουσιάστηκαν μέχρι το σημείο αυτό, συντίθενται μέσω μιας λεπτομερούς μεθοδολογικής προσέγγισης, ώστε να διαγνωσθούν οι ενδεχόμενες επιπτώσεις του ΠΠΑ ΠΙΝ στο περιβάλλον.

Συγκεκριμένα, στην αμέσως επόμενη ενότητα παρουσιάζεται η μεθοδολογία εκτίμησης των επιπτώσεων, ενώ στις ενότητες που την ακολουθούν παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της εκτίμησης και η τεκμηρίωσή τους.

7.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από ένα πρόγραμμα ή σχέδιο, εξ αντικειμένου χαρακτηρίζεται από σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας, κυρίως διότι:

- οι αδρές γραμμές περιγραφής των έργων και δραστηριοτήτων του προγράμματος ενδέχεται να συσκοτίζουν ως ένα βαθμό τα θέματα εκείνα που κατά την υλοποίηση μπορεί να αποδειχθούν μείζονος περιβαλλοντικής σημασίας, αλλά και
- η ευρύτητα που πρέπει να χαρακτηρίζει την αποτύπωση της κατάστασης του περιβάλλοντος πριν την έναρξη υλοποίηση του προγράμματος, ενδέχεται να εμποδίσει ως ένα βαθμό την εμβρίθεια με την οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν ορισμένες σημαντικές περιβαλλοντικές μεταβολές.

Κατανοώντας αυτές τις εγγενείς αδυναμίες, η ομάδα μελέτης προσανατολίστηκε στη σύνθεση μιας μεθοδολογικής προσέγγισης που να χαρακτηρίζεται από τον *μέγιστο βαθμό αναλυτικότητας που επιτρέπει το στρατηγικό επίπεδο*, ώστε να εντοπιστεί κάθε πιθανό ζήτημα μείζονος περιβαλλοντικής σημασίας, ακόμη και αν για ορισμένα ζητήματα η προσέγγιση αυτή ενδέχεται να καταλήγει σε υπερβολικά λεπτομερή ανάλυση. Στη βάση αυτού του σκεπτικού, συντέθηκε μια μεθοδολογία τριών σταδίων. Συνοπτικά:

- Στο πρώτο στάδιο προσδιορίζεται η πιθανότητα να επηρεαστεί κάποια περιβαλλοντική παράμετρος ή δείκτης από μία ή περισσότερες δράσεις του ΠΠΑ ΠΙΝ. Τα δεδομένα που

συνεκτιμώνται για τον προσδιορισμό αυτό είναι αφενός τα χαρακτηριστικά των στόχων και των αξόνων του προγράμματος και αφετέρου οι ιδιότητες του περιβάλλοντος της Περιφέρειας.

- Στο δεύτερο στάδιο, για τις μεταβολές που εκτιμήθηκαν ως πιθανές, εκτιμώνται τα χαρακτηριστικά των αλλαγών π.χ. η θετική ή αρνητική κατεύθυνση της αλλαγής, η μονιμότητα ή ο περιορισμένος χρόνος παραμονής της κ.ά.
- Στο τρίτο στάδιο, με βάση τα χαρακτηριστικά των επιπτώσεων και σε συνδυασμό με την ευαισθησία του περιβάλλοντος ως προς τη συγκεκριμένη μεταβολή, αξιολογείται η αναγκαιότητα λήψης μέτρων είτε προς την κατεύθυνση αντιμετώπισης των αρνητικών επιπτώσεων, είτε προς μεγιστοποίηση του περιβαλλοντικού οφέλους από τις θετικές επιπτώσεις.

Η μεθοδολογική προσέγγιση για το κάθε ένα εκ των τριών σταδίων παρουσιάζεται στις ακόλουθες ενότητες.

7.1.1 Μεθοδολογία του σταδίου προσδιορισμού των επιπτώσεων

Στο στάδιο αυτό αποσκοπείται να εντοπιστούν οι περιβαλλοντικές παράμετροι που ενδέχεται να επηρεαστούν από κάποιο έργο ή δράση του ΠΠΑ ΠΙΝ, μαζί με τις αιτίες της επίδρασης.

Για τις ανάγκες του σταδίου αυτού, η **μέθοδος διάγνωσης** συντέθηκε ως μια υβριδική προσέγγιση των μεθόδων που προτείνονται στα σημαντικά συγγράμματα του σχετικού επιστημονικού πεδίου.

Αφετηρία της σύνθεσης αποτέλεσε η μέθοδος των κρίσιμων ερωτήσεων του Handbook on SEA for Cohesion Policy, η οποία αξιοποιείται όταν οι μελέτες στρατηγικού επιπέδου οφείλουν να συνδυάζουν ποσοτικά με ποιοτικά μέτρα. Κατά την εφαρμογή της μεθόδου αυτής, ομογενή υποσύνολα του σχεδίου ή προγράμματος υποβάλλονται σε ένα «κόσκινο» (screen) ερωτήσεων ώστε να εκτιμηθεί η πιθανότητα και η κατεύθυνση μεταβολής κάθε περιβαλλοντικής συνιστώσας. *Η βασική διαφορά της μεθόδου που συγκροτήθηκε για την παρούσα μελέτη είναι ότι στρέφει τις κρίσιμες ερωτήσεις από τους περιβαλλοντικούς στόχους στις περιβαλλοντικές παραμέτρους.* Αυτή η επιλογή προωθεί σε σημαντικό βαθμό την αναλυτικότητα της διάγνωσης, για τον εξής λόγο: ένας περιβαλλοντικός στόχος (π.χ. η βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας) εξαρτάται από έναν αριθμό περιβαλλοντικών παραμέτρων (π.χ. συγκεντρώσεις NO₂, SO₂, PM₁₀, εκπομπές των ρύπων αυτών ανά τομέα κ.ά.). Στρέφοντας τις κρίσιμες ερωτήσεις στις περιβαλλοντικές παραμέτρους, μπορεί να διαπιστωθεί όχι μόνο εάν το σχέδιο συμβάλλει συνολικά στην επίτευξη του περιβαλλοντικού στόχου, αλλά και ποιες επιμέρους μεταβολές συνθέτουν τη συνολική συμβολή· έτσι, οι περαιτέρω εκτιμήσεις μπορούν να εστιάσουν στους λεπτομερείς αιτιακούς παράγοντες των επιπτώσεων και να προτείνουν κατάλληλα μέτρα.

Για την περιβαλλοντική εκτίμηση του ΠΠΑ ΠΙΝ, οι αναπτυξιακοί στόχοι, με τους στόχους από τους οποίους εκπορεύονται και με τις παρεμβάσεις στις οποίες εξειδικεύονται, υποβάλλονται σε μια μακρά σειρά ερωτημάτων του τύπου «ενδέχεται να επιφέρουν μεταβολές στην [περιβαλλοντική παράμετρο ή δείκτη x];». Οι ερωτήσεις ομαδοποιούνται θεματικά στους δεκατρείς περιβαλλοντικούς τομείς *κατάστασης* του σημείου στ' του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ και του σημείου Ζ' της ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006 (ΦΕΚ 1225 Β' / 5.9.2006), δηλαδή:

- βιοποικιλότητα,
- πληθυσμός,
- υγεία των ανθρώπων,
- πανίδα,
- χλωρίδα,
- έδαφος,
- ύδατα,
- αέρας,
- κλιματικοί παράγοντες,
- υλικά περιουσιακά στοιχεία,
- πολιτιστική κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς,
- τοπίο,
- σχέσεις μεταξύ των ανωτέρω παραγόντων
- αλλά και σε ορισμένους επιπλέον παράγοντες που αφορούν στις *διατροφικές περιβαλλοντικές πιέσεις*, όπως η διάθεση των αποβλήτων και η ενεργειακή αποτελεσματικότητα. Οι παράγοντες διατροφικών πιέσεων αναφέρονται σε ζητήματα που οι επιπτώσεις τους διαχέονται σε περισσότερες από μία περιβαλλοντικές συνιστώσες. Για παράδειγμα, ο τρόπος διάθεσης των αποβλήτων είναι δυνατόν να επηρεάσει την ανθρώπινη υγεία, το έδαφος, τα νερά και τη βιοποικιλότητα καθώς και τις μεταξύ τους σχέσεις.

Όπως αναφέρθηκε, στις κρίσιμες ερωτήσεις υποβάλλονται οι άξονες του προγράμματος. Αυτό το **επίπεδο ομαδοποίησης** επελέγη ώστε να εξασφαλιστεί ισορροπία μεταξύ σφαιρικότητας και αναλυτικότητας στην εκτίμηση. Πράγματι, μια εκτίμηση σε επίπεδο μεμονωμένης δράσης ή έργου, παρότι θα εξασφάλιζε επαρκές επίπεδο αναλυτικότητας, θα υστερούσε σημαντικά σε ικανότητα διάγνωσης των συνεργιστικών και αθροιστικών επιπτώσεων, αλλά και των επιπτώσεων στρατηγικού επιπέδου, δηλαδή των τάσεων και των δευτερογενών μεταβολών που θα επέφεραν τα οργανωμένα σύνολα των έργων. Από την άλλη πλευρά, η εκτίμηση σε επίπεδο είτε ολόκληρου του προγράμματος είτε γενικών στόχων, θα κάλυπτε το ζήτημα της διάγνωσης των στρατηγικής φύσης μεταβολών άλλα ενδεχομένως θα υπέφερε από μειωμένη αναλυτικότητα.

Τα **κριτήρια** για να εκτιμηθεί εάν σε κάποιον δείκτη κατάστασης ή πίεσης αναμένονται ή όχι μεταβολές επελέγησαν ώστε να αρμόζουν στον στρατηγικό χαρακτήρα της μελέτης αυτής, ως εξής:

- Ως μεταβολές σε ένα δείκτη κατάστασης ή πίεσης νοούνται οι διαφοροποιήσεις που αναμένονται στο επίπεδο αναφοράς του δείκτη, δηλαδή *σε επίπεδο Περιφέρειας ή σε μια περιοχή σημαντικά ευρύτερη από αυτή κάθε επιμέρους παρέμβασης*. Συνεπώς, επιπτώσεις τοπικού χαρακτήρα, στην άμεση περιοχή γύρω από κάθε μελλοντικό έργο ή δραστηριότητα του ΠΠΑ ΠΙΝ δεν θεωρούνται ως μεταβολές στρατηγικού χαρακτήρα. Παράλληλα, συνεκτιμάται το γεγονός ότι αυτές οι τοπικού

χαρακτήρα μεταβολές μπορούν να προληφθούν ή να αντιμετωπιστούν επαρκώς στα επόμενα στάδια σχεδιασμού, μέσω της διαδικασίας Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ) των νόμων 1650/86 και 3010/2002. Με τον τρόπο αυτό εκπληρώνεται και η επιταγή της Οδηγίας 2001/42, αλλά και της ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ 1225 Β'/ 5.9.2006) για αποφυγή επικαλύψεων των διαδικασιών περιβαλλοντικής εκτίμησης. Ανακεφαλαιώνοντας, οι μεταβολές τοπικού χαρακτήρα επαφίενται προς εκτίμηση και πρόληψη για τα επόμενα στάδια, αυτά των ΕΠΟ, και δεν αναγνωρίζονται ως μεταβολές στρατηγικού χαρακτήρα που θα πρέπει να προληφθούν στο τρέχον επίπεδο εκπόνησης του προγράμματος. Ένα παράδειγμα ίσως να είναι διαφωτιστικό επί του συγκεκριμένου ζητήματος: Μια από τις κρίσιμες ερωτήσεις είναι «Τα έργα Υποδομών και Υπηρεσιών έχουν τη δυνατότητα να προκαλέσουν μεταβολές στη χλωρίδα της Περιφέρειας, δηλαδή α) στον ρυθμό ετήσιας μέσης μεταβολής στη δασοκάλυψη ή β) σε άλλους καθοριστικούς για τη χλωρίδα της Περιφέρειας παράγοντες;». Η απάντηση και στα δύο σκέλη της ερώτησης είναι «Όχι», παρότι είναι γνωστό ότι κατά την κατασκευή οδικών ή σιδηροδρομικών έργων υπάρχει πιθανότητα να θιγούν ορισμένα δένδρα ή θαμνώδεις εκτάσεις. Ο λόγος είναι ότι οι επιπτώσεις αυτές είναι τοπικού χαρακτήρα και, όπως η εμπειρία αποδεικνύει, μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά κατά τη διαδικασία ΕΠΟ. Κυρίως όμως, ο λόγος του «Όχι» είναι ότι αυτές οι τοπικές επιπτώσεις στη χλωρίδα, δεν έχουν το εύρος ή την ένταση να μεταβάλουν σε ανιχνεύσιμο βαθμό ούτε τον ρυθμό ετήσιας μέσης μεταβολής στη δασοκάλυψη, ούτε άλλες, αντίστοιχου επιπέδου, παραμέτρους, όπως π.χ. το ποσοστό δασοκάλυψης ή την αναλογία πρασίνου ανά κάτοικο. Αυτό βέβαια συμβαίνει και λόγω του σχετικά περιορισμένου μεγέθους των έργων ή, ισοδύναμα, των πόρων του ΠΠΑ που κατευθύνονται προς αυτά· στην υποθετική περίπτωση που τα έργα αυτά είχαν μήκος πολλών εκατοντάδων χιλιομέτρων ή καταλάμβαναν δασικές εκτάσεις εκατοντάδων στρεμμάτων, οι μεταβολές που θα επέφεραν ενδεχομένως θα ήταν στρατηγικού χαρακτήρα.

- Επίσης, ως αναμενόμενες μεταβολές θεωρούνται όχι μόνο πρωτογενείς αλλαγές που συνδέονται απ' ευθείας με την υλοποίηση ενός υποσυνόλου έργων, αλλά και *διαφοροποιήσεις που είναι πιθανόν να προκληθούν δευτερογενώς*, αρκεί να διαπερνούν το φίλτρο του πρώτου κριτηρίου.
- Τέλος, τα δύο παραπάνω κριτήρια διάγνωσης χρησιμοποιούνται και για τις διασυνοριακές επιπτώσεις. Ειδικότερα, εάν μια μεταβολή θεωρείται πιθανή σε στρατηγικό επίπεδο, εξετάζεται κατά πόσο η επίπτωση αυτή ενδέχεται να επεκτείνεται και έξω από τα σύνορα της χώρας.

Συνοψίζοντας, στο στάδιο του προσδιορισμού των επιπτώσεων, επιχειρείται μια διαλογή με κριτήρια στρατηγικού επιπέδου, ώστε το επόμενο στάδιο να εστιάσει μόνο σε ουσιαστικές μεταβολές, που αναμένονται σε επίπεδο Περιφέρειας ή περιοχής με σημαντική έκταση. Με τον τρόπο αυτό, στο στάδιο του χαρακτηρισμού, περνούν μόνο οι περιβαλλοντικοί παράγοντες που είναι πιθανόν να επηρεαστούν, μαζί με τις αιτίες που τους επηρεάζουν.

7.1.2 Μεθοδολογία του σταδίου χαρακτηρισμού των επιπτώσεων

Για τις επιπτώσεις που εισέρχονται στο στάδιο αυτό, προσδιορίζονται οκτώ ιδιότητες, οι εξής:

- η κατεύθυνση της επίπτωσης, δηλαδή εάν πρόκειται για θετική ή αρνητική μεταβολή,
- η έκταση της επίπτωσης, δηλαδή η εκτιμώμενη γεωγραφική της εξάπλωση,
- η ένταση της επίπτωσης με όρους τάξης μεγέθους, δηλαδή εάν πρόκειται για μικρής, μέσης ή μεγάλης έντασης μεταβολή,
- ο μηχανισμός εμφάνισης, δηλαδή εάν πρόκειται για πρωτογενή ή δευτερογενή επίπτωση,
- ο χρονικός ορίζοντας της μεταβολής, δηλαδή εάν πρόκειται για βραχυ-, μεσο- ή μακροπρόθεσμη αλλαγή,
- η συσσωρευση ή/και η συνέργεια που η υπό χαρακτηρισμό μεταβολή μπορεί να παρουσιάσει είτε με άλλες επιπτώσεις του προγράμματος είτε με άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα της περιοχής,
- η δυνατότητα πρόληψης και
- η δυνατότητα εκ των υστέρων αντιμετώπισης.

Ο προσδιορισμός των ιδιοτήτων αυτών για κάθε επίπτωση πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη αφενός την κατάσταση της επηρεαζόμενης περιβαλλοντικής συνιστώσας στην Περιφέρεια και αφετέρου τους αιτιακούς παράγοντες που προκαλούν την επίπτωση, βάσει των σχετικών χαρακτηριστικών του Προγράμματος.

Αφού ολοκληρωθεί ο προσδιορισμός των συνολικά οκτώ χαρακτηριστικών για κάθε μεταβολή που εκτιμήθηκε ως πιθανή, δημιουργείται ένας συνοπτικός, αλλά ιδιαίτερα χρήσιμος, πίνακας των επιπτώσεων. Εκεί, μπορούν εύκολα να διαχωριστούν οι θετικές επιδράσεις από τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Οι τελευταίες, καθώς και οι θετικές επιδράσεις που έχουν περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης, οδηγούνται στο τρίτο στάδιο, ώστε να αξιολογηθεί η αναγκαιότητα και η δυνατότητα λήψης μέτρων.

7.1.3 Μεθοδολογία του σταδίου αξιολόγησης των επιπτώσεων

Ο σκοπός του σταδίου αυτού είναι να αξιολογήσει τα χαρακτηριστικά κάθε επίπτωσης ώστε αφενός να διαπιστωθεί εάν η ένταση, η έκταση, η δυνατότητα πρόληψης, η αντιστάθμιση ή μη από άλλες επιπτώσεις και οι άλλες ιδιότητες της επίπτωσης επιτρέπουν τη λήψη μέτρων και αφετέρου, σε καταφατική περίπτωση, να εντοπιστεί το είδος των μέτρων που προσφέρεται περισσότερο για την πρόληψη ή την αντιμετώπιση των ενδεχόμενων αρνητικών συνεπειών.

Το **βασικό κριτήριο αξιολόγησης** της αναγκαιότητας ή μη για λήψη μέτρων στο παρόν επίπεδο εκπόνησης του προγράμματος εκπορεύεται τόσο από την Οδηγία 2001/42/ΕΚ και την ΚΥΑ με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/107017/28.8.2006 όσο και από τη φύση και τη διαδοχή των σταδίων σχεδιασμού. Το κριτήριο αυτό είναι:

«Θα πρέπει να ληφθούν ενεργητικά μέτρα στο τρέχον, πρώιμο επίπεδο σχεδιασμού, ή η επίπτωση μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά σε επόμενα ωριμότερα στάδια σχεδιασμού;».

Η αιτιολόγηση της προσέγγισης αυτής έχει ως εξής:

- Στο τρέχον, στρατηγικό στάδιο σχεδιασμού, τα χαρακτηριστικά των έργων και των δράσεων είναι γνωστά μόνο σε αδρό βαθμό, ενώ σε επόμενα στάδια θα συγκεκριμενοποιηθούν περισσότερο. Για τον λόγο αυτό, τα ωριμότερα εκείνα στάδια είναι προσφορότερα για λήψη λεπτομερών μέτρων και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους.
- Η διαδικασία για τη λήψη μέτρων ανά έργο ή δράση είναι γνωστή και καθιερωμένη: πρόκειται για τη διαδικασία Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ) που καθορίζεται στους νόμους 1650/1986 και 3010/2002 καθώς και στις κατ' επιταγήν αυτών ΚΥΑ. Συνεπώς, για τα ζητήματα που μπορούν αποτελεσματικά να αντιμετωπιστούν κατά την ΕΠΟ, το στάδιο εκείνο είναι προσφορότερο.
- Παράλληλα, στο τρέχον στάδιο προγραμματισμού, θα πρέπει να εξεταστούν τα οργανωμένα σύνολα έργων ως προς το σφαιρικό τους περιβαλλοντικό αποτύπωμα, δηλαδή ως προς τις συνολικές αλλαγές που θα επέλθουν από την υλοποίησή τους. *Η υπερβολική προσήλωση στην αντιμετώπιση ανά έργο ή δράση ενδέχεται να υποβαθμίσει τη δυνατότητα σφαιρικής εκτίμησης.*
- Τέλος, λαμβάνεται υπόψη η φύση της επίπτωσης καθώς και αυτή των ενδεχόμενων μέτρων. Εάν τα μέτρα εκφεύγουν από το επίπεδο του έργου, τότε η αντιμετώπιση της επίπτωσης πρέπει να πραγματοποιηθεί σε στρατηγικό επίπεδο. Ως παράδειγμα αναφέρεται ότι τα έργα των μεταφορών ενδέχεται να επηρεάσουν τις εκπομπές NO_x αλλά και την έκθεση σε θόρυβο ορισμένων πολιτών, λόγω της αύξησης στην κυκλοφορία που είναι πιθανόν να επιφέρουν. Η έκθεση στον θόρυβο μπορεί επιτυχώς να αντιμετωπιστεί στο στάδιο της ΕΠΟ, με την ενσωμάτωση κατάλληλων προβλέψεων για ηχοπετάσματα, υπογειοποιήσεις ή αλλαγές χάραξης· συνεπώς, δεν αποτελεί πρόβλημα προς αντιμετώπιση σε στρατηγικό επίπεδο. Όμως, η αύξηση των εκπομπών NO_x είναι δύσκολο να αντιμετωπιστεί στην ΕΠΟ, διότι δεν εξαρτάται από τον σχεδιασμό των έργων, αλλά κυρίως από την πολιτική που ασκείται ως προς τα καύσιμα και τους ελέγχους των εκπομπών από τα οχήματα. Συνεπώς, η αντιμετώπιση της αύξησης των εκπομπών NO_x θα πρέπει να πραγματοποιηθεί τώρα, στο στρατηγικό επίπεδο, μέσω μέτρων που δεν σχετίζονται απ' ευθείας με τις λεπτομέρειες της υλοποίησης των έργων.

Για την ομαλή και αξιόπιστη **εφαρμογή του κριτηρίου** που διατυπώθηκε πιο πάνω, εξετάζονται μια σειρά από ιδιότητες της περιβαλλοντικής μεταβολής:

1. Η μεταβολή προέρχεται από ένα ή από περισσότερα έργα/ δράσεις; Αν οι αιτίες εντοπίζονται σε ένα μόνο έργο, το γεγονός αυτό είναι ένας καλός δείκτης για την παραπομπή της αντιμετώπισης στη διαδικασία ΕΠΟ του συγκεκριμένου έργου. Αντίθετα, εάν η μεταβολή προέρχεται από συνδυασμό έργων και δράσεων, τότε στο τρέχον στάδιο απαιτούνται ενέργειες συντονισμού και μέτρα για τη συνολική αντιμετώπιση της επίπτωσης.
2. Η χωρική εξάπλωση της μεταβολής περιορίζεται στην περιοχή επίδρασης ενός ή περισσότερων έργων; Αν η απάντηση είναι καταφατική, η αντιμετώπιση στη διαδικασία ΕΠΟ είναι μάλλον προσφορότερη. Αν όμως η εξάπλωση της μεταβολής είναι ευρύτερη της περιοχής επίδρασης των έργων ή δράσεων, το τρέχον, το στρατηγικό επίπεδο είναι το προσφορότερο για την αντιμετώπιση.

7.2 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Ο προσδιορισμός των επιπτώσεων στοχεύει στον εντοπισμό των πιθανών μεταβολών στις παραμέτρους του περιβάλλοντος και αποτελεί το πρώτο από τα τρία στάδια που συνθέτουν την εκτίμηση των επιπτώσεων. Η μεθοδολογία του προσδιορισμού έχει παρουσιαστεί στην ενότητα 7.1.1. Στις επόμενες ενότητες η μεθοδολογία αυτή εφαρμόζεται στον καθένα από τους Αναπτυξιακούς στόχους του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (ΠΠΑ ΠΙΝ).

7.2.1 Προσδιορισμός των επιπτώσεων από τον Αναπτυξιακό Στόχο 1: Έξυπνη Ανάπτυξη

Όπως αναφέρθηκε, ο προσδιορισμός των επιπτώσεων στο περιβάλλον λαμβάνει υπόψη δύο ομάδες πληροφοριών: αφενός τη σημερινή κατάσταση του περιβάλλοντος και αφετέρου τα χαρακτηριστικά του υποσυνόλου του προγράμματος που εισάγεται στη διαδικασία εκτίμησης.

Πίνακας 7-1: Προσδιορισμός των πιθανών επιπτώσεων από τον Στόχο 1: Έξυπνη Ανάπτυξη

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Έξυπνη Ανάπτυξη		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτόνομη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>NAI+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>NAI-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
1.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στη βιοποικιλότητα, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
1.1.	τον Δείκτη Βιοποικιλότητας;	OXI-1
1.2.	το ποσοστό της έκτασης υπό καθεστώς αυστηρής προστασίας;	OXI-2
1.3.	το ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων;	NAI-
1.4.	άλλους, καθοριστικούς για τη βιοποικιλότητα της Περιφέρειας παράγοντες;	OXI-3
2.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στον πληθυσμό της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
2.1.	τον ρυθμό γονιμότητας γυναικών;	OXI-1
2.2.	τον δείκτη έκθεσης σε περιβαλλοντικούς κινδύνους;	OXI-1
2.3.	άλλους, καθοριστικούς για τον πληθυσμό της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-1
3.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στην περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας;	OXI-1
4.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στη χλωρίδα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
4.1.	τον ρυθμό ετήσιας μέσης μεταβολής στη δασοκάλυψη;	OXI-1
4.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά εκτάριο αρόσιμης γης;	OXI-1
4.3.	άλλους, καθοριστικούς για τη χλωρίδα, παράγοντες;	OXI-1

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Έξυπνη Ανάπτυξη		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτονόητη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>NAI+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>NAI-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
5.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στην πανίδα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
5.1.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών θηλαστικών στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.2.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών πτηνών στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.3.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών αμφιβίων στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.4.	τον δείκτη υπεραλίευσης;	OXI-1
5.5.	άλλους, καθοριστικούς για την πανίδα, παράγοντες;	OXI-3
6.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στο έδαφος της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
6.1.	το ποσοστό έκτασης σε κίνδυνο οξίνισης;	OXI-1
6.2.	το ποσοστό της χερσαίας έκτασης με υψηλό αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων;	OXI-1
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά εκτάριο αρόσιμης γης;	OXI-1
6.4.	άλλους, καθοριστικούς για το έδαφος της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-3
7.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στα νερά της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
7.1.	τη συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου;	OXI-1
7.2.	την ηλεκτρική αγωγιμότητα;	OXI-1
7.3.	τη συγκέντρωση φωσφόρου;	OXI-1
7.4.	άλλους, καθοριστικούς για τα ύδατα της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-3
8.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στον αέρα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
8.1.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση NO ₂ σε αστικές περιοχές;	OXI-3
8.2.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση SO ₂ σε αστικές περιοχές;	OXI-3
8.3.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση PM ₁₀ σε αστικές περιοχές;	OXI-1
8.4.	τη χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km ² ;	OXI-1
8.5.	άλλους, καθοριστικούς για την ποιότητα της ατμόσφαιρας, παράγοντες;	OXI-1
9.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στους κλιματικούς παράγοντες, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
9.1.	τις εκπομπές άνθρακα ανά μονάδα ΑΕΠ;	OXI-1
9.2.	τις εκπομπές άνθρακα ανά κάτοικο;	OXI-1
9.3.	άλλους κλιματικούς παράγοντες;	OXI-1
10.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στα υλικά περιουσιακά στοιχεία;	OXI-1
11.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στην πολιτιστική κληρονομιά;	OXI-2

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Έξυπνη Ανάπτυξη		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτόνομη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>NAI+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>NAI-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
12.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στο τοπίο;	OXI-3
13.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει ουσιαστικές μεταβολές στις σχέσεις μεταξύ των περιβαλλοντικών παραγόντων;	OXI-1
14.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στις διατροφικές πιέσεις προς το περιβάλλον, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
14.1.	το οικολογικό αποτύπωμα ανά κάτοικο;	OXI-1
14.2.	τις εκπομπές NO _x προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-3
14.3.	τις εκπομπές SO ₂ προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-3
14.4.	τις εκπομπές VOC προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-3
14.5.	το κόστος βενζίνης σε σχέση με την παγκόσμια μέση τιμή;	OXI-1
14.6.	την επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα;	OXI-1
14.7.	το ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων;	OXI-1
14.8.	την παραγωγή επικίνδυνων αποβλήτων;	OXI-1
14.9.	την οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας;	OXI-1
14.10.	την ενεργειακή αποτελεσματικότητα;	OXI-1
14.11.	τις αγροτικές επιχορηγήσεις;	OXI-1
14.12.	το ποσοστό της έκτασης που βρίσκεται υπό μελλοντική απειλή έλλειψης νερού;	OXI-1
15.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στους δείκτες περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
15.1.	τη συχνότητα των «Τοπικών Agenda 21»;	OXI-1
15.2.	τον δείκτη του Διεθνούς Οικονομικού Φόρουμ για την περιβαλλοντική διακυβέρνηση;	OXI-1
15.3.	το ποσοστό των μεταβλητών του «Rio to Joburg Dashboard» που δεν παρακολουθούνται;	OXI-1
15.4.	τον δείκτη διαδικτυακής πρόσβασης;	NAI+
16.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στις διασυνοριακές περιβαλλοντικές πιέσεις, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
16.1.	το διασυνοριακά μεταφερόμενο SO ₂ ;	OXI-1
16.2.	τις εισαγωγές αγαθών που η παραγωγή τους συνοδεύεται από περιβαλλοντικές πιέσεις;	OXI-1

Συνοψίζοντας, οι αναμενόμενες περιβαλλοντικές μεταβολές από την υλοποίηση του Στόχου για την Έξυπνη Ανάπτυξη του ΠΠΑ ΠΙΝ είναι οι ακόλουθες:

- Ο δείκτης διαδικτυακής πρόσβασης θα δεχθεί θετική συνεισφορά από την παρέμβαση ενίσχυσης των υπηρεσιών και εφαρμογών για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο, η εκπαίδευση και κατάρτιση, η δικτύωση κ.λπ. Υπενθυμίζεται ότι η διαδικτυακή

πρόσβαση θεωρείται αντιπροσωπευτική για την πρόσβαση στη γνώση και τη γένεση πρωτοποριακών λύσεων σε περιβαλλοντικά ζητήματα. Μικρές αλλά θετικές επιπτώσεις αναμένεται να εμφανιστούν και λόγω της μείωσης στην κινητικότητα που σήμερα δημιουργείται από τις παραδοσιακές μορφές εμπορίου και γραπτής επικοινωνίας. Πάντως, επειδή οι σχετικές δαπάνες του ΠΠΑ ΠΙΝ είναι αρκετά περιορισμένες, ενώ σημαντικές αντίστοιχες δαπάνες αναμένεται να προβλεφθούν στο σχετικό τομεακό πρόγραμμα, τέτοιες βελτιώσεις δεν μπορούν να πιστωθούν στο ΠΠΑ ΠΙΝ.

7.2.2 Προσδιορισμός των επιπτώσεων από τον Αναπτυξιακό Στόχο 2: Πράσινη Ανάπτυξη

Στον Στόχο αυτόν περιλαμβάνονται οι παρεμβάσεις για την ενεργητική προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών πιέσεων. Από την άποψη της Στρατηγικής Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο περιβάλλον, το κεντρικό στοιχείο του Στόχου αυτού είναι η επιτυχής υλοποίηση των θετικών για το περιβάλλον παρεμβάσεων χωρίς παράπλευρες επιπτώσεις.

Όπως αναφέρθηκε, ο προσδιορισμός των επιπτώσεων στο περιβάλλον λαμβάνει υπόψη δύο ομάδες πληροφοριών: αφενός τη σημερινή κατάσταση του περιβάλλοντος και αφετέρου τα χαρακτηριστικά του υποσυνόλου του προγράμματος που εισάγεται στη διαδικασία εκτίμησης.

Πίνακας 7-2: Προσδιορισμός των πιθανών επιπτώσεων από τον Στόχο 2: Πράσινη Ανάπτυξη

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακό Στόχος: Πράσινη Ανάπτυξη		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτονόητη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>NAI+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>NAI-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
1.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στη βιοποικιλότητα, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
1.1.	τον Δείκτη Βιοποικιλότητας;	OXI-3
1.2.	το ποσοστό της έκτασης υπό καθεστώς αυστηρής προστασίας;	OXI-2
1.3.	το ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων;	OXI-3
1.4.	άλλους, καθοριστικούς για τη βιοποικιλότητα της Περιφέρειας, παράγοντες;	NAI+
2.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στον πληθυσμό της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
2.1.	τον ρυθμό γονιμότητας γυναικών;	OXI-1
2.2.	τον δείκτη έκθεσης σε περιβαλλοντικούς κινδύνους;	OXI-1
2.3.	άλλους, καθοριστικούς για τον πληθυσμό της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-1
3.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στην περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας;	NAI+

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακό Στόχος: Πράσινη Ανάπτυξη		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτόνομη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>NAI+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>NAI-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
4.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στη χλωρίδα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
4.1.	τον ρυθμό ετήσιας μέσης μεταβολής στη δασοκάλυψη;	OXI-1
4.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά εκτάριο αρόσιμης γης;	OXI-1
4.3.	άλλους, καθοριστικούς για τη χλωρίδα, παράγοντες;	NAI+
5.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στην πανίδα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
5.1.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών θηλαστικών στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.2.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών πτηνών στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.3.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών αμφιβίων στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.4.	τον δείκτη υπεραλίευσης;	OXI-1
5.5.	άλλους, καθοριστικούς για την πανίδα, παράγοντες;	NAI+
6.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στο έδαφος της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
6.1.	το ποσοστό έκτασης σε κίνδυνο οξίνισης;	OXI-1
6.2.	το ποσοστό της χερσαίας έκτασης με υψηλό αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων;	OXI-1
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά εκτάριο αρόσιμης γης;	OXI-1
6.4.	άλλους, καθοριστικούς για το έδαφος της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-3
7.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στα νερά της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
7.1.	τη συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου;	NAI+
7.2.	την ηλεκτρική αγωγιμότητα;	OXI-1
7.3.	τη συγκέντρωση φωσφόρου;	OXI-1
7.4.	άλλους, καθοριστικούς για τα ύδατα της Περιφέρειας, παράγοντες;	NAI+
8.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στον αέρα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
8.1.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση NO ₂ σε αστικές περιοχές;	OXI-1
8.2.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση SO ₂ σε αστικές περιοχές;	OXI-1
8.3.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση PM ₁₀ σε αστικές περιοχές;	OXI-1
8.4.	τη χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km ² ;	OXI-1
8.5.	άλλους, καθοριστικούς για την ποιότητα της ατμόσφαιρας, παράγοντες;	OXI-1

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακό Στόχος: Πράσινη Ανάπτυξη		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτόνομη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>NAI+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>NAI-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
9.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στους κλιματικούς παράγοντες, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
9.1.	τις εκπομπές άνθρακα ανά μονάδα ΑΕΠ;	NAI+
9.2.	τις εκπομπές άνθρακα ανά κάτοικο;	NAI+
9.3.	άλλους κλιματικούς παράγοντες;	OXI-1
10.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στα υλικά περιουσιακά στοιχεία;	OXI-1
11.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στην πολιτιστική κληρονομιά;	NAI+
12.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στο τοπίο;	NAI+
13.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει ουσιαστικές μεταβολές στις σχέσεις μεταξύ των περιβαλλοντικών παραγόντων;	OXI-1
14.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στις διατροφικές πιέσεις προς το περιβάλλον, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
14.1.	το οικολογικό αποτύπωμα ανά κάτοικο;	OXI-1
14.2.	τις εκπομπές NO _x προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-1
14.3.	τις εκπομπές SO ₂ προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-1
14.4.	τις εκπομπές VOC προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-1
14.5.	το κόστος βενζίνης σε σχέση με την παγκόσμια μέση τιμή;	OXI-1
14.6.	την επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα;	NAI+
14.7.	το ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων;	NAI+
14.8.	την παραγωγή επικίνδυνων αποβλήτων;	OXI-1
14.9.	την οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας;	NAI+
14.10.	την ενεργειακή αποτελεσματικότητα;	OXI-1
14.11.	τις αγροτικές επιχορηγήσεις;	OXI-1
14.12.	το ποσοστό της έκτασης που βρίσκεται υπό μελλοντική απειλή έλλειψης νερού;	NAI+
15.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στους δείκτες περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
15.1.	τη συχνότητα των «Τοπικών Agenda 21»;	OXI-1
15.2.	τον δείκτη του Διεθνούς Οικονομικού Φόρουμ για την περιβαλλοντική διακυβέρνηση;	OXI-1
15.3.	το ποσοστό των μεταβλητών του «Rio to Joburg Dashboard» που δεν παρακολουθούνται;	OXI-1
15.4.	τον δείκτη διαδικτυακής πρόσβασης;	OXI-1

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακό Στόχος: Πράσινη Ανάπτυξη		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτονόητη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>ΝΑΙ+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>ΝΑΙ-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
16.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στις διασυνοριακές περιβαλλοντικές πιέσεις, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
16.1.	το διασυνοριακά μεταφερόμενο SO ₂ ;	OXI-1
16.2.	τις εισαγωγές αγαθών που η παραγωγή τους συνοδεύεται από περιβαλλοντικές πιέσεις;	OXI-1

Συνοψίζοντας, οι αναμενόμενες περιβαλλοντικές μεταβολές από την υλοποίηση του Στόχου για την Πράσινη Ανάπτυξη του ΠΠΑ ΠΙΝ είναι οι ακόλουθες:

- Ορισμένοι καθοριστικοί για τη βιοποικιλότητα παράγοντες του περιβάλλοντος αναμένεται να βελτιωθούν. Πρόκειται για παράγοντες υποστρωματικής φύσης, οι οποίοι σχετίζονται με την ποιότητα των ενδιαιτημάτων που φιλοξενούν τα είδη του βιοτικού περιβάλλοντος. Οι κύριες βελτιώσεις αναμένονται στο έδαφος, στα νερά, στη συνοχή των οικοτόπων, στην προστασία των φυσικών ενδιαιτημάτων και στον περιορισμό της υποβάθμισής τους από ανεξέλεγκτες αποθέσεις απορριμμάτων και διαθέσεις λυμάτων. Οι βελτιώσεις αυτές επέρχονται ως αποτέλεσμα της άμβλυνσης των περιβαλλοντικών πιέσεων, λόγω των παρεμβάσεων για την καλύτερη διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων, αλλά και αυτών για την προστασία και ανάπτυξη της φυσικής κληρονομιάς.
- Θετική μεταβολή αναμένεται να σημειωθεί και στους παράγοντες που σχετίζονται με την ανθρώπινη υγεία. Οι παρεμβάσεις για ορθότερη διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων, συμπεριλαμβανόμενων των επικινδύνων, αλλά και αυτές για τη βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και διανομής πόσιμου νερού, αναμένεται να περιορίσουν τον βαθμό διεύθυνσης στην τροφική αλυσίδα, ουσιών που ενδέχεται να συντελούν στην υποβάθμιση της ανθρώπινης υγείας. Παράλληλα, οι απευθείας επενδύσεις στον κλάδο της υγείας αναμένεται να βελτιώσουν την ικανότητα του συστήματος, ως προς την απόκρισή του στις ανάγκες του τοπικού πληθυσμού. Δευτερογενώς, οι επενδύσεις στη δημόσια υγεία εκτιμάται ότι θα συνοδεύονται από επαύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού αλλά και της Πολιτείας σε ζητήματα πρόληψης· στο πλαίσιο αυτό, αναμένεται ότι παράγοντες που επάγουν περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις στην ανθρώπινη υγεία θα είναι δυνατόν να καταπολεμηθούν αποτελεσματικότερα. Τέτοιοι παράγοντες είναι π.χ. η ποιότητα του αέρα στο εσωτερικό των κτιρίων και η υποβάθμισή της από το κάπνισμα και τις εκπομπές δομικών υλικών, η έκθεση των αγροτών σε φυτοφάρμακα, η κατανάλωση προϊόντων από φυτά και ζώα που αναπτύσσονται πλησίον περιβαλλοντικά επιβαρυνμένων περιοχών κ.ά.

- Αναμένονται βελτιώσεις σε ορισμένους καθοριστικούς για τη χλωρίδα της Περιφέρειας παράγοντες, κυρίως λόγω των παρεμβάσεων για την προστασία και την ανάπτυξη φυσικής κληρονομιάς, αλλά και αυτών για την αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και μολυσμένης γης. Ειδικότερα, στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, όπως και στην πλειοψηφία των υπόλοιπων Περιφερειών, ένας από τους σημαντικούς παράγοντες υποβάθμισης της χλωρίδας είναι η υπερβόσκηση. Ιδιαίτερα όταν η πρακτική αυτή εφαρμόζεται στις περιφερειακές ζώνες προστατευόμενων περιοχών, οι επιπτώσεις στο περιβάλλον υπερβαίνουν το τοπικό επίπεδο και θίγουν ευρύτερες οικοσυστημικές λειτουργίες. Με τις παρεμβάσεις για την προστασία και την ανάπτυξη της φυσικής κληρονομιάς, αναμένεται ο περιορισμός της υπερβόσκησης, ιδίως εντός των προστατευόμενων περιοχών, ως αποτέλεσμα της λεπτομερέστερης και ορθολογικότερης διαχείρισης από τους αρμόδιους φορείς, οι οποίοι ενδυναμώνονται με τη συγκεκριμένη παρέμβαση. Παράλληλα, σε ό,τι αφορά την αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και μολυσμένης γης, οι δράσεις εξυγίανσης και αναβλάστησης που τυπικά αποτελούν μέρος τέτοιων παρεμβάσεων, αναμένεται να «επιστρέψουν» στη χλωρίδα εκτάσεις που είχαν αφαιρεθεί προ δεκαετιών.
- Ορισμένοι καθοριστικοί για την πανίδα παράγοντες του περιβάλλοντος αναμένεται να βελτιωθούν, για τους ίδιους λόγους με αυτούς των βελτιώσεων στη βιοποικιλότητα, οι οποίοι αναφέρθηκαν προηγουμένως. Συνοπτικά, οι βελτιώσεις που αναμένονται στο έδαφος, στα νερά, στη συνοχή των οικοτόπων, στην προστασία των φυσικών ενδιατημάτων και στον περιορισμό της υποβάθμισής τους από ανεξέλεγκτες αποθέσεις απορριμμάτων και διαθέσεις λυμάτων προσφέρουν σημαντικά οφέλη στους όρους διαβίωσης της πανίδας και της ορνιθοπανίδας.
- Η συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου (dissolved oxygen, DO) στα νερά της Περιφέρειας αναμένεται να αυξηθεί σε μικρό βαθμό, λόγω των παρεμβάσεων για την ολοκλήρωση της επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Υπενθυμίζεται ότι η συγκέντρωση DO θεωρείται ως «δείκτης υγείας» των υδατικών οικοσυστημάτων: υψηλές τιμές του αντιστοιχούν σε χαμηλά επίπεδα ευτροφισμού και αντίστροφα.
- Επιπλέον, θετική συνεισφορά στην ποιότητα των υδάτων αναμένεται από τα δευτερογενή αποτελέσματα των παρεμβάσεων που στοχεύουν στο επιβαρυμένο έδαφος βιομηχανικών χώρων και στα στερεά απόβλητα. Η άρση των ρυπογόνων παραγόντων στους τομείς αυτούς, πρόκειται να μειώσει τα ρυπαντικά φορτία που συνάγονται στα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα.
- Ο δείκτης πίεσης για την επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα αναμένεται να υποχωρήσει τόσο ως αποτέλεσμα των παρεμβάσεων που στοχεύουν στο επιβαρυμένο έδαφος βιομηχανικών χώρων, όσο και λόγω αυτών για την ολοκληρωμένη διαχείριση των υγρών και επικίνδυνων αποβλήτων. Πέραν των άμεσων αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων, η κινητοποίηση προς τις κατευθύνσεις αυτές, πιθανόν και σε συνέργεια με τις δράσεις για την εφαρμογή της Οδηγίας - Πλαίσιο για τα Νερά, αναμένεται να αυξήσει τον βαθμό ευαισθητοποίησης σε συλλογικό αλλά και επιχειρηματικό επίπεδο, για τη διατήρηση υψηλής ποιότητας νερών.

- Οι παρεμβάσεις για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αναμένεται να περιορίσουν τις εκπομπές CO₂ ανά μονάδα καταναλισκόμενης ενέργειας τόσο στην οικιακή χρήση όσο και στην παραγωγή. Συνεπώς, οι εκπομπές άνθρακα ανά κάτοικο εκτιμάται ότι θα υποχωρήσουν. Λόγω των ίδιων παρεμβάσεων, αναμένεται βελτίωση του δείκτη οικο-αποτελεσματικότητας της ενέργειας, ο οποίος συναρτάται προς το ποσοστό ενεργειακής παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές.
- Η πολιτισμική κληρονομιά αναμένεται να δεχθεί θετικές μεταβολές, λόγω των σχετικών παρεμβάσεων του Στόχου.
- Το τοπίο της Περιφέρειας αναμένεται να βελτιωθεί, αν και σε μικρό βαθμό, τόσο από τις παρεμβάσεις για την αποκατάσταση των βιομηχανικών χώρων όσο και από αυτές για την προστασία και την ανάπτυξη φυσικής κληρονομιάς.
- Ορισμένες περιβαλλοντικές πιέσεις – οι οποίες επηρεάζουν περισσότερες από μία περιβαλλοντικές συνιστώσες, και για το λόγο αυτό καλούνται διατροφικές – αναμένεται να αμβλυνθούν, λόγω των παρεμβάσεων του ΠΠΑ. Αυτές είναι:
 - η επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα, η οποία αμβλύνεται από τις παρεμβάσεις για τη διαχείριση των βιομηχανικών αποβλήτων και αυτές για την αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και μολυσμένης γης,
 - το ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων, το οποίο αναμένεται να αυξηθεί λόγω των δράσεων ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων, στο πλαίσιο του σχετικού στόχου,
 - το ποσοστό της έκτασης που βρίσκεται υπό μελλοντική απειλή έλλειψης νερού, το οποίο αναμένεται να περιοριστεί, λόγω των παρεμβάσεων του ΠΠΑ για την ορθολογική διαχείριση των υδάτων.

7.2.3 Προσδιορισμός των επιπτώσεων από τον Αναπτυξιακό Στόχο 3: Κοινωνική Ανάπτυξη

Όπως αναφέρθηκε, ο προσδιορισμός των επιπτώσεων στο περιβάλλον λαμβάνει υπόψη δύο ομάδες πληροφοριών: αφενός τη σημερινή κατάσταση του περιβάλλοντος και αφετέρου τα χαρακτηριστικά του υποσυνόλου του προγράμματος που εισάγεται στη διαδικασία εκτίμησης.

Πίνακας 7-3: Προσδιορισμός των πιθανών επιπτώσεων από τον Στόχο 3: Κοινωνική Ανάπτυξη

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Κοινωνική Ανάπτυξη		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτονόητη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>NAI+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>NAI-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
1.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στη βιοποικιλότητα, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
1.1.	τον Δείκτη Βιοποικιλότητας;	OXI-1
1.2.	το ποσοστό της έκτασης υπό καθεστώς αυστηρής προστασίας;	OXI-2
1.3.	το ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων;	OXI-1
1.4.	άλλους, καθοριστικούς για τη βιοποικιλότητα της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-3
2.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στον πληθυσμό της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
2.1.	τον ρυθμό γονιμότητας γυναικών;	OXI-1
2.2.	τον δείκτη έκθεσης σε περιβαλλοντικούς κινδύνους;	OXI-1
2.3.	άλλους, καθοριστικούς για τον πληθυσμό της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-1
3.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στην περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας;	OXI-1
4.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στη χλωρίδα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
4.1.	τον ρυθμό ετήσιας μέσης μεταβολής στη δασοκάλυψη;	OXI-1
4.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά εκτάριο αρόσιμης γης;	OXI-1
4.3.	άλλους, καθοριστικούς για τη χλωρίδα, παράγοντες;	OXI-1
5.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στην πανίδα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
5.1.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών θηλαστικών στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.2.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών πτηνών στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.3.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών αμφιβίων στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.4.	τον δείκτη υπεραλίευσης;	OXI-1
5.5.	άλλους, καθοριστικούς για την πανίδα, παράγοντες;	OXI-3
6.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στο έδαφος της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
6.1.	το ποσοστό έκτασης σε κίνδυνο οξίνισης;	OXI-1
6.2.	το ποσοστό της χερσαίας έκτασης με υψηλό αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων;	OXI-1
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά εκτάριο αρόσιμης γης;	OXI-1
6.4.	άλλους, καθοριστικούς για το έδαφος της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-3

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Κοινωνική Ανάπτυξη		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνειπώς, η αυτόνομη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>ΝΑΙ+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>ΝΑΙ-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
7.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στα νερά της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
7.1.	τη συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου;	OXI-1
7.2.	την ηλεκτρική αγωγιμότητα;	OXI-1
7.3.	τη συγκέντρωση φωσφόρου;	OXI-1
7.4.	άλλους, καθοριστικούς για τα ύδατα της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-3
8.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στον αέρα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
8.1.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση NO ₂ σε αστικές περιοχές;	OXI-3
8.2.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση SO ₂ σε αστικές περιοχές;	OXI-3
8.3.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση PM ₁₀ σε αστικές περιοχές;	OXI-1
8.4.	τη χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km ² ;	OXI-1
8.5.	άλλους, καθοριστικούς για την ποιότητα της ατμόσφαιρας, παράγοντες;	OXI-1
9.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στους κλιματικούς παράγοντες, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
9.1.	τις εκπομπές άνθρακα ανά μονάδα ΑΕΠ;	OXI-1
9.2.	τις εκπομπές άνθρακα ανά κάτοικο;	OXI-1
9.3.	άλλους κλιματικούς παράγοντες;	OXI-1
10.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στα υλικά περιουσιακά στοιχεία;	OXI-1
11.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στην πολιτιστική κληρονομιά;	OXI-2
12.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στο τοπίο;	OXI-3
13.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει ουσιαστικές μεταβολές στις σχέσεις μεταξύ των περιβαλλοντικών παραγόντων;	OXI-1

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Κοινωνική Ανάπτυξη		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνειπώς, η αυτόνομη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>ΝΑΙ+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>ΝΑΙ-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
14.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στις διατροφικές πιέσεις προς το περιβάλλον, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
14.1.	το οικολογικό αποτύπωμα ανά κάτοικο;	OXI-1
14.2.	τις εκπομπές NO _x προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-3
14.3.	τις εκπομπές SO ₂ προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-3
14.4.	τις εκπομπές VOC προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-3
14.5.	το κόστος βενζίνης σε σχέση με την παγκόσμια μέση τιμή;	OXI-1
14.6.	την επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα;	OXI-1
14.7.	το ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων;	OXI-1
14.8.	την παραγωγή επικίνδυνων αποβλήτων;	OXI-1
14.9.	την οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας;	OXI-1
14.10.	την ενεργειακή αποτελεσματικότητα;	OXI-1
14.11.	τις αγροτικές επιχορηγήσεις;	OXI-1
14.12.	το ποσοστό της έκτασης που βρίσκεται υπό μελλοντική απειλή έλλειψης νερού;	OXI-1
15.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στους δείκτες περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
15.1.	τη συχνότητα των «Τοπικών Agenda 21»;	OXI-1
15.2.	τον δείκτη του Διεθνούς Οικονομικού Φόρουμ για την περιβαλλοντική διακυβέρνηση;	OXI-1
15.3.	το ποσοστό των μεταβλητών του «Rio to Joburg Dashboard» που δεν παρακολουθούνται;	OXI-1
15.4.	τον δείκτη διαδικτυακής πρόσβασης;	OXI-1
16.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στις διασυνοριακές περιβαλλοντικές πιέσεις, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
16.1.	το διασυνοριακά μεταφερόμενο SO ₂ ;	OXI-1
16.2.	τις εισαγωγές αγαθών που η παραγωγή τους συνοδεύεται από περιβαλλοντικές πιέσεις;	OXI-1

Συνοψίζοντας, δεν αναμένονται περιβαλλοντικές μεταβολές από την υλοποίηση του Στόχου για την Κοινωνική Ανάπτυξη του ΠΠΑ ΠΙΝ.

7.2.4 Προσδιορισμός των επιπτώσεων από τον Αναπτυξιακό Στόχο 4: Ανάπτυξη Υποδομών

Ο προσδιορισμός των επιπτώσεων στο περιβάλλον λαμβάνει υπόψη δύο ομάδες πληροφοριών: αφενός τη σημερινή κατάσταση του περιβάλλοντος και αφετέρου τα χαρακτηριστικά του υποσυνόλου του προγράμματος που εισάγεται στη διαδικασία εκτίμησης.

Πίνακας 7-4: Προσδιορισμός των πιθανών επιπτώσεων από τον Στόχο 4: Ανάπτυξη Υποδομών

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Ανάπτυξη Υποδομών		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτονόητη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>NAI+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>NAI-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
1.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στη βιοποικιλότητα, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
1.1.	τον Δείκτη Βιοποικιλότητας;	OXI-1
1.2.	το ποσοστό της έκτασης υπό καθεστώς αυστηρής προστασίας;	OXI-2
1.3.	το ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων;	NAI-
1.4.	άλλους, καθοριστικούς για τη βιοποικιλότητα της Περιφέρειας, παράγοντες;	NAI-
2.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στον πληθυσμό της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
2.1.	τον ρυθμό γονιμότητας γυναικών;	OXI-1
2.2.	τον δείκτη έκθεσης σε περιβαλλοντικούς κινδύνους;	OXI-1
2.3.	άλλους, καθοριστικούς για τον πληθυσμό της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-1
3.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στην περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας;	OXI-1
4.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στη χλωρίδα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
4.1.	τον ρυθμό ετήσιας μέσης μεταβολής στη δασοκάλυψη;	OXI-1
4.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά εκτάριο αρόσιμης γης;	OXI-1
4.3.	άλλους, καθοριστικούς για τη χλωρίδα, παράγοντες;	OXI-1
5.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στην πανίδα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
5.1.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών θηλαστικών στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.2.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών πτηνών στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.3.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών αμφιβίων στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.4.	τον δείκτη υπεραλίευσης;	OXI-1
5.5.	άλλους, καθοριστικούς για την πανίδα, παράγοντες;	NAI-

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Ανάπτυξη Υποδομών		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτονόητη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>NAI+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>NAI-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
6.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στο έδαφος της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
6.1.	το ποσοστό έκτασης σε κίνδυνο οξίνισης;	OXI-1
6.2.	το ποσοστό της χερσαίας έκτασης με υψηλό αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων;	OXI-1
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά εκτάριο αρόσιμης γης;	OXI-1
6.4.	άλλους, καθοριστικούς για το έδαφος της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-3
7.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στα νερά της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
7.1.	τη συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου;	OXI-1
7.2.	την ηλεκτρική αγωγιμότητα;	OXI-1
7.3.	τη συγκέντρωση φωσφόρου;	OXI-1
7.4.	άλλους, καθοριστικούς για τα ύδατα της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-3
8.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στον αέρα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
8.1.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση NO ₂ σε αστικές περιοχές;	OXI-3
8.2.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση SO ₂ σε αστικές περιοχές;	OXI-3
8.3.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση PM ₁₀ σε αστικές περιοχές;	OXI-3
8.4.	τη χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km ² ;	NAI-
8.5.	άλλους, καθοριστικούς για την ποιότητα της ατμόσφαιρας, παράγοντες;	OXI-3
9.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στους κλιματικούς παράγοντες, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
9.1.	τις εκπομπές άνθρακα ανά μονάδα ΑΕΠ;	OXI-3
9.2.	τις εκπομπές άνθρακα ανά κάτοικο;	OXI-3
9.3.	άλλους κλιματικούς παράγοντες;	OXI-1
10.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στα υλικά περιουσιακά στοιχεία;	OXI-1
11.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στην πολιτιστική κληρονομιά;	OXI-2
12.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στο τοπίο;	NAI-
13.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει ουσιαστικές μεταβολές στις σχέσεις μεταξύ των περιβαλλοντικών παραγόντων;	OXI-1

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Ανάπτυξη Υποδομών		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτονόητη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>ΝΑΙ+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>ΝΑΙ-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
14.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στις διατροφικές πιέσεις προς το περιβάλλον, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
14.1.	το οικολογικό αποτύπωμα ανά κάτοικο;	OXI-1
14.2.	τις εκπομπές NO _x προς την κατοικημένη έκταση;	ΝΑΙ-
14.3.	τις εκπομπές SO ₂ προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-3
14.4.	τις εκπομπές VOC προς την κατοικημένη έκταση;	ΝΑΙ-
14.5.	το κόστος βενζίνης σε σχέση με την παγκόσμια μέση τιμή;	OXI-1
14.6.	την επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα;	OXI-1
14.7.	το ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων;	OXI-1
14.8.	την παραγωγή επικίνδυνων αποβλήτων;	OXI-1
14.9.	την οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας;	OXI-1
14.10.	την ενεργειακή αποτελεσματικότητα;	OXI-1
14.11.	τις αγροτικές επιχορηγήσεις;	OXI-1
14.12.	το ποσοστό της έκτασης που βρίσκεται υπό μελλοντική απειλή έλλειψης νερού;	OXI-1
15.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στους δείκτες περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
15.1.	τη συχνότητα των «Τοπικών Agenda 21»;	OXI-1
15.2.	τον δείκτη του Διεθνούς Οικονομικού Φόρουμ για την περιβαλλοντική διακυβέρνηση;	OXI-1
15.3.	το ποσοστό των μεταβλητών του «Rio to Joburg Dashboard» που δεν παρακολουθούνται;	OXI-1
15.4.	τον δείκτη διαδικτυακής πρόσβασης;	OXI-1
16.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στις διασυνοριακές περιβαλλοντικές πιέσεις, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
16.1.	το διασυνοριακά μεταφερόμενο SO ₂ ;	OXI-1
16.2.	τις εισαγωγές αγαθών που η παραγωγή τους συνοδεύεται από περιβαλλοντικές πιέσεις;	OXI-1

Συνοψίζοντας, οι αναμενόμενες περιβαλλοντικές μεταβολές από την υλοποίηση του Στόχου για την Ανάπτυξη Υποδομών του ΠΠΑ ΠΙΝ είναι οι ακόλουθες:

- Ορισμένοι σημαντικοί για τη βιοποικιλότητα της Περιφέρειας παράγοντες είναι πιθανόν να επηρεαστούν αρνητικά. Η εκτίμηση αυτή συνδέεται και με την προηγούμενη επίπτωση, εστιαζόμενη όμως σε ενδεχόμενη διατάραξη των φυσικών συνθηκών που διασφαλίζουν τη διατήρηση της βιοποικιλότητας σε σημαντικές εκτάσεις της Περιφέρειας. Επιπτώσεις από τα γραμμικά χερσαία συγκοινωνιακά έργα, όπως ο θόρυβος και οι εκπλύσεις υγρών ρύπων, εάν

δεν τηρηθούν ασφαλείς αποστάσεις από σημαντικούς θύλακες της βιοποικιλότητας, ενδέχεται να επιφέρουν δυσμενείς μεταβολές. Παράλληλα, ενδεχόμενη δημιουργία νέων λιμένων, αντί της ενίσχυσης των υφιστάμενων, είναι πιθανόν να διαταράξει τα παράκτια και κυρίως τα θαλάσσια οικοσυστήματα.

- Μια ειδικότερη πλευρά της διατάραξης που, όπως διαπιστώθηκε προηγουμένως, τα χερσαία συγκοινωνιακά έργα ενδέχεται να επιφέρουν στο περιβάλλον, αφορά στην πανίδα. Η προσέγγιση των έργων προσπελασιμότητας στους βιοτόπους αυτούς θα συνοδεύεται από τη μεταφορά οχλήσεων στα εκεί ζωικά είδη. Παράλληλα, πέραν των προστατευόμενων ειδών της πανίδας, αναφορικά με το σύνολο της έκτασης της Περιφέρειας, η υπερβολική πύκνωση των διαδρόμων που φιλοξενούν δρόμους ή σιδηρόδρομο είναι πιθανόν να οδηγήσει σε φαινόμενα διάσπασης της συνέχειας των οικοτόπων. Πάντως, οι επιπτώσεις αυτές είναι αντιμετωπίσιμες με την κατάλληλη μέριμνα, η οποία όμως θα πρέπει να αναληφθεί εγκαίρως.
- Η βελτίωση της προσπελασιμότητας αναμένεται ότι θα αυξήσει σε κάποιο βαθμό τη χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km². Η αύξηση αυτή εκτιμάται ότι θα επέλθει ως δευτερογενής ενίσχυση της υπάρχουσας τάσης διόγκωσης στη χρήση οχημάτων, λόγω βελτίωσης και πύκνωσης του οδικού δικτύου, παρά ως πρωτογενής γένεση αναγκών για χρήση οχημάτων. Με μια αναλυτικότερη εξέταση, η αναλογία δαπανών μεταξύ οδικών και σιδηροδρομικών μεταφορών φαίνεται να ενισχύει περαιτέρω την τάση διόγκωσης στη χρήση ιδιωτικών οχημάτων, πέραν της αρχικής αύξησης που αναμένεται λόγω καλύτερου και πυκνότερου οδικού δικτύου. Πάντως, η αναλογία αυτή αποτελεί μόνο το μέρος της συνολικής εικόνας που αφορά στο ΠΠΑ ΠΙΝ· παράλληλα, το τομεακό ΕΠ για την ενίσχυση της προσπελασιμότητας προβλέπει σημαντική ενίσχυση των σιδηροδρομικών μεταφορών. Συνεπώς, τα όποια αντικίνητρα μεταστροφής συγκοινωνιακού έργου από το οδικό στο σιδηροδρομικό δίκτυο φαίνεται να προκύπτουν από τη σχετική αναλογία δαπανών του ΠΠΑ ΠΙΝ, αναμένεται να υπερκερασθούν από το τομεακό ΕΠ.
- Σε περίπτωση που κατά τον σχεδιασμό των γραμμικών χερσαίων συγκοινωνιακών έργων δεν ληφθεί κατάλληλη μέριμνα, είναι πιθανή η αλλοίωση του τοπίου σε ορισμένες περιοχές. Η Περιφέρεια παρουσιάζει στο μεγαλύτερο μέρος της έντονα πτυχωμένο ανάγλυφο και η προσαρμογή των οδικών και σιδηροδρομικών έργων σε αυτό δεν είναι αυτονόητη. Πάντως, οι σύγχρονες τάσεις στον σχεδιασμό μεγάλων έργων, όπως η Εγνατία Οδός, δείχνουν ότι η υιοθέτηση επιλογών πληρέστερης προσαρμογής στο ανάγλυφο είναι και τεχνικά και οικονομικά εφικτή.
- Η αύξηση της χρήσης οχημάτων ανά κατοικημένο km² θα συνοδευτεί αναπόφευκτα από αύξηση των εκπομπών NO_x και VOCs. Η ένταση και η δυνατότητα αντιστάθμισης των επιπτώσεων αυτών θα αναλυθούν στην επόμενη ενότητα.

7.2.5 Προσδιορισμός των επιπτώσεων από τον Αναπτυξιακό Στόχο 5: Ενίσχυση Εξωστρέφειας

Όπως αναφέρθηκε, ο προσδιορισμός των επιπτώσεων στο περιβάλλον λαμβάνει υπόψη δύο ομάδες πληροφοριών: αφενός τη σημερινή κατάσταση του περιβάλλοντος και αφετέρου τα χαρακτηριστικά του υποσυνόλου του προγράμματος που εισάγεται στη διαδικασία εκτίμησης.

Πίνακας 7-5: Προσδιορισμός των πιθανών επιπτώσεων από τον Στόχο 5: Ενίσχυση Εξωστρέφειας

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Ενίσχυση Εξωστρέφειας		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτονόητη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέπει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>NAI+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>NAI-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
1.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στη βιοποικιλότητα, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
1.1.	τον Δείκτη Βιοποικιλότητας;	OXI-1
1.2.	το ποσοστό της έκτασης υπό καθεστώς αυστηρής προστασίας;	OXI-2
1.3.	το ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων;	OXI-1
1.4.	άλλους, καθοριστικούς για τη βιοποικιλότητα της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-3
2.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στον πληθυσμό της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
2.1.	τον ρυθμό γονιμότητας γυναικών;	OXI-1
2.2.	τον δείκτη έκθεσης σε περιβαλλοντικούς κινδύνους;	OXI-1
2.3.	άλλους, καθοριστικούς για τον πληθυσμό της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-1
3.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στην περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας;	OXI-1
4.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στη χλωρίδα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
4.1.	τον ρυθμό ετήσιας μέσης μεταβολής στη δασοκάλυψη;	OXI-1
4.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά εκτάριο αρόσιμης γης;	OXI-1
4.3.	άλλους, καθοριστικούς για τη χλωρίδα, παράγοντες;	OXI-1
5.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στην πανίδα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
5.1.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών θηλαστικών στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.2.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών πτηνών στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.3.	το ποσοστό απειλούμενων ειδών αμφιβίων στα γνωστά είδη;	OXI-1
5.4.	το δείκτη υπεραλίευσης;	OXI-1
5.5.	άλλους, καθοριστικούς για την πανίδα, παράγοντες;	OXI-3

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Ενίσχυση Εξωστρέφειας		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτόνομη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>NAI+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>NAI-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
6.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στο έδαφος της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
6.1.	το ποσοστό έκτασης σε κίνδυνο οξίνισης;	OXI-1
6.2.	το ποσοστό της χερσαίας έκτασης με υψηλό αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων;	OXI-1
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά εκτάριο αρόσιμης γης;	OXI-1
6.4.	άλλους, καθοριστικούς για το έδαφος της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-3
7.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στα νερά της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
7.1.	τη συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου;	OXI-1
7.2.	την ηλεκτρική αγωγιμότητα;	OXI-1
7.3.	τη συγκέντρωση φωσφόρου;	OXI-1
7.4.	άλλους, καθοριστικούς για τα ύδατα της Περιφέρειας, παράγοντες;	OXI-3
8.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στον αέρα της Περιφέρειας, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
8.1.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση NO ₂ σε αστικές περιοχές;	OXI-3
8.2.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση SO ₂ σε αστικές περιοχές;	OXI-3
8.3.	τη σταθμισμένη με τον πληθυσμό συγκέντρωση PM ₁₀ σε αστικές περιοχές;	OXI-1
8.4.	τη χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km ² ;	OXI-1
8.5.	άλλους, καθοριστικούς για την ποιότητα της ατμόσφαιρας, παράγοντες;	OXI-1
9.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στους κλιματικούς παράγοντες, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
9.1.	τις εκπομπές άνθρακα ανά μονάδα ΑΕΠ;	OXI-1
9.2.	τις εκπομπές άνθρακα ανά κάτοικο;	OXI-1
9.3.	άλλους κλιματικούς παράγοντες;	OXI-1
10.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στα υλικά περιουσιακά στοιχεία;	OXI-1
11.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στην πολιτιστική κληρονομιά;	OXI-2
12.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει εκτενείς μεταβολές στο τοπίο;	OXI-3
13.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει ουσιαστικές μεταβολές στις σχέσεις μεταξύ των περιβαλλοντικών παραγόντων;	OXI-1

Εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος: Ενίσχυση Εξωστρέφειας		
<p>Η αιτιολόγηση των απαντήσεων κωδικοποιείται ως εξής:</p> <p>OXI-1: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Ο εξεταζόμενος Αναπτυξιακός Στόχος και οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνει δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>OXI-2: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνειπώς, η αυτονόητη συμμόρφωση του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>OXI-3: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Ενδεχόμενες επιπτώσεις θα είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου της παρέμβασης.</p> <p>ΝΑΙ+: Είναι πιθανή μεταβολή προς τη θετική κατεύθυνση.</p> <p>ΝΑΙ-: Είναι πιθανή μεταβολή προς την αρνητική κατεύθυνση.</p>		
Θεματικός αριθμός ερώτησης	Ερώτηση	Απάντηση
14.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στις διατροφικές πιέσεις προς το περιβάλλον, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
14.1.	το οικολογικό αποτύπωμα ανά κάτοικο;	OXI-1
14.2.	τις εκπομπές NO _x προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-3
14.3.	τις εκπομπές SO ₂ προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-3
14.4.	τις εκπομπές VOC προς την κατοικημένη έκταση;	OXI-3
14.5.	το κόστος βενζίνης σε σχέση με την παγκόσμια μέση τιμή;	OXI-1
14.6.	την επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα;	OXI-1
14.7.	το ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων;	OXI-1
14.8.	την παραγωγή επικίνδυνων αποβλήτων;	OXI-1
14.9.	την οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας;	OXI-1
14.10.	την ενεργειακή αποτελεσματικότητα;	OXI-1
14.11.	τις αγροτικές επιχορηγήσεις;	OXI-1
14.12.	το ποσοστό της έκτασης που βρίσκεται υπό μελλοντική απειλή έλλειψης νερού;	OXI-1
15.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στους δείκτες περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
15.1.	τη συχνότητα των «Τοπικών Agenda 21»;	OXI-1
15.2.	τον δείκτη του Διεθνούς Οικονομικού Φόρουμ για την περιβαλλοντική διακυβέρνηση;	OXI-1
15.3.	το ποσοστό των μεταβλητών του «Rio to Joburg Dashboard» που δεν παρακολουθούνται;	OXI-1
15.4.	τον δείκτη διαδικτυακής πρόσβασης;	OXI-1
16.	Η υλοποίηση του εξεταζόμενου Στόχου έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει μεταβολές στις διασυνοριακές περιβαλλοντικές πιέσεις, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο	
16.1.	το διασυνοριακά μεταφερόμενο SO ₂ ;	OXI-1
16.2.	τις εισαγωγές αγαθών που η παραγωγή τους συνοδεύεται από περιβαλλοντικές πιέσεις;	OXI-1

Συνοψίζοντας, δεν αναμένονται περιβαλλοντικές μεταβολές από την υλοποίηση του Στόχου για την Ενίσχυση Εξωστρέφειας του ΠΠΑ ΠΙΝ.

7.2.6 Συμπεράσματα του προσδιορισμού των επιπτώσεων

Στις προηγούμενες ενότητες, ο καθένας από τους πέντε Αναπτυξιακούς Στόχους του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης, υποβλήθηκε στο «κόσκινο» (screen) των πενήντα κρισίων ερωτήσεων που συνθέτουν το εργαλείο διάγνωσης για τις αναμενόμενες περιβαλλοντικές μεταβολές,

βάσει της μεθοδολογίας που παρουσιάστηκε στην ενότητα 7.1.1. Μέσα από τη διαδικασία αυτή, εντοπίστηκαν κατ' αρχήν οι περιβαλλοντικές παράμετροι που δεν πρόκειται να υποστούν τάσεις αλλαγής από την υλοποίηση του ΠΠΑ, είτε διότι οι στόχοι και οι παρεμβάσεις του προγράμματος δεν συνοδεύονται από πιέσεις προς τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική συνιστώσα είτε γιατί οι όποιες μεταβολές θα είναι τοπικού χαρακτήρα και αντιμετωπίσιμες στο στάδιο των μελλοντικών περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων έργων και δραστηριοτήτων.

Με την ίδια διαδικασία, εντοπίστηκαν οι περιβαλλοντικοί παράγοντες που αναμένεται να μεταβληθούν από την υλοποίηση κάθε Στόχου του ΠΠΑ. Οι μεταβολές αυτές συνοψίζονται στον ακόλουθο Πίνακα και αφορούν σε δεκαοκτώ από τους πενήντα δείκτες για τους οποίους εξετάστηκε το ενδεχόμενο μεταβολής.

Ο ακόλουθος Πίνακας αποτελεί την ουσιαστική γέφυρα μεταξύ του τρέχοντος σταδίου και του επόμενου, στο οποίο θα πραγματοποιηθεί ο χαρακτηρισμός της κάθε μεταβολής.

Πίνακας 7-6: Σύνοψη των επηρεαζόμενων περιβαλλοντικών παραμέτρων και των αντίστοιχων μεταβολών που εκτιμάται ότι θα επέλθουν από την υλοποίηση του ΠΠΑ ΠΙΝ

Περιβαλλοντική Παράμετρος	Αναπτυξιακός Στόχος: Έξυπνη Ανάπτυξη	Αναπτυξιακός Στόχος: Πράσινη Ανάπτυξη	Αναπτυξιακός Στόχος: Κοινωνική Ανάπτυξη	Αναπτυξιακός Στόχος: Ανάπτυξη Υποδομών	Αναπτυξιακός Στόχος: Ενίσχυση Εξωστρέφειας
↑ Βελτίωση ↓ Επιδείνωση					
Περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας		↑			
Καθοριστικοί για τη βιοποικιλότητα παράγοντες		↑		↓	
Καθοριστικοί για την πανίδα παράγοντες		↑		↓	
Καθοριστικοί για τη χλωρίδα παράγοντες		↑			
Ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων	↓			↓	
Συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου στα νερά		↑			
Καθοριστικοί για τα νερά παράγοντες		↑			
Επιβάρυνση υδάτων από βιομηχανική δραστηριότητα		↑			
Εκπομπές οξειδίων του αζώτου				↓	
Εκπομπές πτητικών οργανικών ουσιών				↓	
Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου		↑			
Χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km ²				↓	
Ποσοστό ανακύκλωσης αποβλήτων		↑			
Δείκτης διαδικτυακής πρόσβασης	↑				
Οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας		↑			
Διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς	↑	↑			
Μεταβολές στο τοπίο		↑		↓	

Περιβαλλοντική Παράμετρος		Αναπτυξιακός Στόχος: Έξυπνη Ανάπτυξη	Αναπτυξιακός Στόχος: Πράσινη Ανάπτυξη	Αναπτυξιακός Στόχος: Κοινωνική Ανάπτυξη	Αναπτυξιακός Στόχος: Ανάπτυξη Υποδομών	Αναπτυξιακός Στόχος: Ενίσχυση Εξωστρέφειας
Ποσοστό έκτασης υπό μελλοντική απειλή έλλειψης νερού			↑			
Χρωματικό υπόμνημα						
	Δείκτες βιοτικού περιβάλλοντος				Δείκτες ατμόσφαιρας	
	Δείκτες υδάτων				Δείκτες διατροφικών περιβαλλοντικών πιέσεων	

7.3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΩΣΕΩΝ

Στην ενότητα που προηγήθηκε, εντοπίστηκαν δεκαοκτώ περιβαλλοντικές παράμετροι που ενδέχεται να μεταβληθούν είτε λόγω των δράσεων ενός μόνο Στόχου είτε λόγω του συνδυασμένου αποτελέσματος των δράσεων από περισσότερους του ενός Στόχου. Στην ενότητα αυτή πραγματοποιείται ο χαρακτηρισμός των μεταβολών, δηλαδή ο προσδιορισμός μιας σειράς ιδιοτήτων κάθε μεταβολής, ώστε να εντοπιστούν λεπτομερώς όλες οι τάσεις υποβάθμισης του περιβάλλοντος αλλά και να διαπιστωθούν οι θετικές συμβολές ορισμένων δράσεων.

7.3.1 Χαρακτηρισμός των επιπτώσεων σε παράγοντες των βιοτικών χαρακτηριστικών του περιβάλλοντος

Οι περιβαλλοντικοί παράγοντες που σχετίζονται με τα βιοτικά χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος και ενδέχεται να επηρεαστούν από την υλοποίηση ορισμένων δράσεων του ΠΠΑ, όπως προέκυψε από την ανάλυση της προηγούμενης ενότητας, είναι:

- η περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας
- ορισμένοι καθοριστικοί για τη βιοποικιλότητα παράγοντες
- ορισμένοι καθοριστικοί για την πανίδα παράγοντες
- ορισμένοι καθοριστικοί για τη χλωρίδα παράγοντες
- ορισμένοι καθοριστικοί στο ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων

Στους επόμενους πέντε Πίνακες πραγματοποιείται ο χαρακτηρισμός της επίπτωσης στον καθένα από τους παραπάνω περιβαλλοντικούς παράγοντες, μέσω της μεθοδολογίας που παρουσιάστηκε στην ενότητα 7.1.2.

Πίνακας 7-7: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στην περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας	
Αιτίες μεταβολής	<p><u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Ο βαθμός διείδυσης στην τροφική αλυσίδα, ουσιών που συντελούν στην υποβάθμιση της ανθρώπινης υγείας, περιορίζεται ως αποτέλεσμα των παρεμβάσεων για ορθότερη διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων, συμπεριλαμβανόμενων των επικινδύνων, αλλά και λόγω των παρεμβάσεων για τη βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και διανομής πόσιμου νερού. Παράλληλα, οι απευθείας επενδύσεις στον κλάδο της υγείας αναμένεται να βελτιώσουν την ικανότητα του συστήματος, ως προς την απόκρισή του στις ανάγκες του τοπικού πληθυσμού αλλά και ως προς τις προληπτικές δράσεις καταπολέμησης περιβαλλοντικών επιβαρύνσεων στην ανθρώπινη υγεία.</p>	
<i>Ιδιότητες της επίπτωσης</i>		<i>Συνοπτική τεκμηρίωση</i>
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Βελτιώνεται μια σειρά παραγόντων που σχετίζονται με τους κινδύνους που το περιβάλλον επάγει στην ανθρώπινη υγεία.
Έκταση επίπτωσης	Μεγάλη	Λόγω της διάχυτης φύσης των παραγόντων που βελτιώνονται, η έκταση της επίπτωσης πρακτικά συμπίπτει με την έκταση της Περιφέρειας, ενώ είναι πιθανόν οι βελτιώσεις να γίνουν αισθητές και σε ευρύτερη έκταση.
Ένταση της επίπτωσης	Μέση	Οι παράγοντες που βελτιώνονται, βρίσκονται και σήμερα σε καλή κατάσταση, οπότε η ένταση των μεταβολών δεν θα είναι μεγάλη.
Μηχανισμός εμφάνισης	Δευτερογενής	Η βελτίωση επέρχεται ως έμμεσο αποτέλεσμα στόχων και παρεμβάσεων που αφορούν στα απόβλητα, το πόσιμο νερό και το σύστημα υγείας.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Η εμφάνιση της βελτίωσης ξεκινά με την έναρξη των αιτιακών επεμβάσεων και παραμένει εάν δεν εμφανιστούν αντίρροπες τάσεις.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	Η βελτίωση βρίσκεται στο πέρας του μονοπατιού επίδρασης των αιτιακών της παρεμβάσεων.
Δυνατότητα πρόληψης	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι προς τη θετική κατεύθυνση.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι προς τη θετική κατεύθυνση.
<p>Σύνοψη: Η κατάσταση σε ορισμένους παράγοντες που επιβαρύνουν την ανθρώπινη υγεία αναμένεται να βελτιωθεί. Οι παρεμβάσεις για ορθότερη διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων, συμπεριλαμβανόμενων των επικινδύνων, αλλά και αυτές για τη βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και διανομής πόσιμου νερού, αναμένεται να περιορίσουν τον βαθμό διείδυσης στην τροφική αλυσίδα, ουσιών που συντελούν στην υποβάθμιση της ανθρώπινης υγείας. Οι απευθείας επενδύσεις στον κλάδο της υγείας αναμένεται να βελτιώσουν την ικανότητα περίθαλψης του συστήματος και παράλληλα να συνοδευτούν από επαύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού αλλά και της Πολιτείας σε ζητήματα πρόληψης, ώστε παράγοντες που επάγουν περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις στην ανθρώπινη υγεία να μπορούν να καταπολεμηθούν αποτελεσματικότερα. Τέτοιοι παράγοντες είναι π.χ. η ποιότητα του αέρα στο εσωτερικό των κτιρίων και η υποβάθμισή της από το κάπνισμα και τις εκπομπές δομικών υλικών, η έκθεση των αγροτών σε φυτοφάρμακα, η κατανάλωση προϊόντων από φυτά και ζώα που αναπτύσσονται πλησίον περιβαλλοντικά επιβαρυνμένων περιοχών κ.ά.</p>		

Πίνακας 7-8: Χαρακτηρισμός επίπτωσης σε ορισμένους καθοριστικούς για τη βιοποικιλότητα παράγοντες

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Καθοριστικοί για τη βιοποικιλότητα της Περιφέρειας παράγοντες	
Αιτίες μεταβολής	<p><u>Ανάπτυξη Υποδομών</u> Τύποι επιπτώσεων από τα γραμμικά χερσαία συγκοινωνιακά έργα, όπως η διάσπαση των οικοτόπων, ο θόρυβος και οι εκπλύσεις υγρών ρύπων, εάν δεν τηρηθούν ασφαλείς αποστάσεις από σημαντικές για τη βιοποικιλότητα περιοχές, ενδέχεται να επιφέρουν δυσμενείς μεταβολές. Παράλληλα, εάν προτιμηθεί η δημιουργία νέων λιμένων, αντί της ενίσχυσης των υφιστάμενων, είναι πιθανόν να διαταραχθούν τα παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα.</p> <p><u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Ορισμένοι παράγοντες υποστρωματικής φύσης, σχετικοί με την ποιότητα των ενδιαιτημάτων που φιλοξενούν τα είδη του βιοτικού περιβάλλοντος αναμένεται να βελτιωθούν ως αποτέλεσμα της άμβλυνσης των περιβαλλοντικών πιέσεων, λόγω των παρεμβάσεων για την καλύτερη διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων, αλλά και αυτών για την προστασία και ανάπτυξη της φυσικής κληρονομιάς. Οι κύριες βελτιώσεις αναμένονται στο έδαφος, στα νερά, στη συνοχή των οικοτόπων, στην προστασία των φυσικών ενδιαιτημάτων και στον περιορισμό της υποβάθμισής τους από ανεξέλεγκτες αποθέσεις απορριμμάτων και διαθέσιμες λυμάτων.</p>	
Ιδιότητες της επίπτωσης		
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Η επιδείνωση παραγόντων της βιοποικιλότητας από δράσεις του ΠΠΑ είναι πιθανή, αλλά εξισορροπείται πλήρως από τις βελτιώσεις λόγω των δράσεων του ΠΠΑ. Το τελικό ισοζύγιο των μεταβολών αναμένεται να είναι θετικό.
Έκταση επίπτωσης	Μεγάλη	Λόγω της διάχυτης φύσης των παραγόντων που επηρεάζονται, η έκταση της επίπτωσης συμπίπτει με την έκταση της Περιφέρειας.
Ένταση της επίπτωσης	Μικρή	Οι βελτιώσεις, λόγω του ΠΠΑ αναιρούνται εν μέρει από ενδεχόμενες αρνητικές επιδράσεις του ΠΠΑ.
Μηχανισμός εμφάνισης	Δευτερογενής	Οι παράγοντες που μεταβάλλονται αποτελούν τμήμα του υποστρώματος, επί του οποίου αναπτύσσεται η βιοποικιλότητα. Συγχρόνως, οι μεταβολές αυτών των παραγόντων επέρχονται ως έμμεσο αποτέλεσμα στόχων και παρεμβάσεων που αφορούν στις συγκοινωνιακές υποδομές, στα απόβλητα, το πόσιμο νερό και το έδαφος.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Ορισμένες από τις αιτίες μεταβολής, όπως η έκλυση ρύπων από τους συγκοινωνιακούς διαδρόμους και οι δράσεις προστασίας της φυσικής κληρονομιάς λειτουργούν σωρευτικά και μεσοπρόθεσμα, ενώ άλλες αιτίες, όπως η επέμβαση σε οικοτόπους έχουν άμεσο αποτέλεσμα.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	Η ίδια η εξεταζόμενη επίπτωση επέρχεται ως συνδυασμός πολλών αιτιακών παραγόντων, αλλά δεν αναμένεται αλληλεπίδραση με μεταβολές σε άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες.
Δυνατότητα πρόληψης	Μεγάλη	Οι αρνητικές επιπτώσεις στόχων και παρεμβάσεων του ΠΠΑ μπορούν να αποφευχθούν εκ των προτέρων.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η συνολική μεταβολή είναι προς τη θετική κατεύθυνση και μπορεί να ενταθεί εάν προληφθούν οι αρνητικές επιπτώσεις από τον ΠΠΑ.
<p>Σύνοψη: Η κατάσταση σε ορισμένους καθοριστικούς για τη βιοποικιλότητα παράγοντες αναμένεται να μεταβληθεί. Οι παρεμβάσεις άμβλυνσης των περιβαλλοντικών πιέσεων και προστασίας - ανάπτυξης της φυσικής κληρονομιάς ωθούν σε βελτιώσεις ενώ οι επιπτώσεις ορισμένων παρεμβάσεων ΠΠΑ οδηγούν προς επιδείνωση. Η συνολική μεταβολή αναμένεται θετική, αλλά περιορισμένης έκτασης, εάν δεν ληφθούν μέτρα πρόληψης των πιέσεων του ΠΠΑ. Η έκταση της επίπτωσης είναι μεγάλη, λόγω της διάχυτης φύσης των παραγόντων που επηρεάζονται.</p>		

Πίνακας 7-9: Χαρακτηρισμός επίπτωσης σε ορισμένους καθοριστικούς για την πανίδα παράγοντες

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Καθοριστικοί για την πανίδα της Περιφέρειας παράγοντες	
Αιτίες μεταβολής	<p><u>Ανάπτυξη Υποδομών</u> Επιπτώσεις από τα γραμμικά χερσαία συγκοινωνιακά έργα, όπως η διάσπαση των οικοτόπων, ο περιορισμός ζωτικού χώρου και ο θόρυβος, εάν δεν τηρηθούν ασφαλείς αποστάσεις από σημαντικές για την πανίδα περιοχές, ενδέχεται να επιφέρουν δυσμενείς μεταβολές.</p> <p><u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Ορισμένοι παράγοντες υποστρωματικής φύσης, σχετικοί με την ποιότητα των ενδιαιτημάτων της πανίδας αναμένεται να βελτιωθούν ως αποτέλεσμα της άμβλυσης των περιβαλλοντικών πιέσεων, λόγω των παρεμβάσεων για την καλύτερη διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων, αλλά και αυτών για την προστασία και ανάπτυξη της φυσικής κληρονομιάς.</p>	
Ιδιότητες της επίπτωσης		Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Η επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης της πανίδας από δράσεις του ΠΠΑ είναι πιθανή, αλλά εξισορροπείται πλήρως από τις βελτιώσεις λόγω των δράσεων του ΠΠΑ. Η τελική κατεύθυνση των μεταβολών αναμένεται να είναι θετική.
Έκταση επίπτωσης	Μεγάλη	Λόγω της διάχυτης φύσης των παραγόντων που επηρεάζονται, η έκταση της επίπτωσης συμπίπτει με την έκταση της Περιφέρειας.
Ένταση της επίπτωσης	Μικρή	Οι βελτιώσεις, λόγω του ΠΠΑ αναιρούνται εν μέρει από ενδεχόμενες αρνητικές επιδράσεις του ΠΠΑ.
Μηχανισμός εμφάνισης	Δευτερογενής	Οι παράγοντες που μεταβάλλονται αποτελούν τμήμα του υποστρώματος που φιλοξενεί τη μόνιμη ή εποχική διαβίωση της πανίδας. Συγχρόνως, οι μεταβολές αυτών των παραγόντων επέρχονται ως έμμεσο αποτέλεσμα στόχων και παρεμβάσεων που αφορούν στις συγκοινωνιακές υποδομές, στα απόβλητα, το πόσιμο νερό και το έδαφος.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Μεσοπρόθεσμη - Μόνιμη	Οι περισσότερες από τις αιτίες μεταβολής, όπως οι δράσεις προστασίας της φυσικής κληρονομιάς λειτουργούν μεσοπρόθεσμα, ενώ και οι χαρακτηριστικοί χρόνοι απόκρισης της πανίδας είναι σχετικά παρατεταμένοι. Κάποιες αιτίες, όπως η επέμβαση σε οικοτόπους έχουν αμεσότερο αποτέλεσμα.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	Η ίδια η εξεταζόμενη επίπτωση επέρχεται ως συνδυασμός πολλών αιτιακών παραγόντων, αλλά δεν αναμένεται αλληλεπίδραση με μεταβολές σε άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες.
Δυνατότητα πρόληψης	Μεγάλη	Οι αρνητικές επιπτώσεις στόχων και παρεμβάσεων του ΠΠΑ μπορούν να αποφευχθούν εκ των προτέρων.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η συνολική μεταβολή είναι προς τη θετική κατεύθυνση και μπορεί να ενταθεί εάν προληφθούν οι αρνητικές επιπτώσεις από τον ΠΠΑ.
<p>Σύνοψη: Η κατάσταση σε ορισμένους καθοριστικούς για την πανίδα παράγοντες αναμένεται να μεταβληθεί. Οι παρεμβάσεις άμβλυσης των περιβαλλοντικών πιέσεων και προστασίας - ανάπτυξης της φυσικής κληρονομιάς του ΠΠΑ, ωθούν σε βελτιώσεις, ενώ οι επιπτώσεις ορισμένων παρεμβάσεων του ΠΠΑ οδηγούν προς επιδείνωση. Η συνολική μεταβολή αναμένεται θετική, αλλά περιορισμένης έντασης, εάν δεν ληφθούν μέτρα πρόληψης των πιέσεων του ΠΠΑ. Η έκταση της επίπτωσης είναι μεγάλη, λόγω της διάχυτης φύσης των παραγόντων που επηρεάζονται.</p>		

Πίνακας 7-10: Χαρακτηρισμός επίπτωσης σε ορισμένους καθοριστικούς για τη χλωρίδα παράγοντες

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Καθοριστικοί για τη χλωρίδα της Περιφέρειας παράγοντες	
Αιτίες μεταβολής	<p><u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Ορισμένες από τις πιέσεις στη χλωρίδα, όπως η υπερβόσκηση αναμένεται να βελτιωθούν ως αποτέλεσμα του στόχου και των παρεμβάσεων για την προστασία και ανάπτυξη της φυσικής κληρονομιάς. Παράλληλα, οι δράσεις εξυγίανσης και αναβλάστησης που τυπικά αποτελούν συστατικό της αποκατάστασης βιομηχανικών χώρων και μολυσμένης γης, αναμένεται να «επιστρέψουν» στη χλωρίδα εκτάσεις που της είχαν αφαιρεθεί προ δεκαετιών.</p>	
<i>Ιδιότητες της επίπτωσης</i>		<i>Συνοπτική τεκμηρίωση</i>
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Αναμένονται βελτιώσεις σε σειρά υποστρωματικών παραγόντων της χλωρίδας.
Έκταση επίπτωσης	Μέση	Κάποιες από τις πιέσεις που αμβλύνονται, όπως η υπερβόσκηση, είναι διάχυτης φύσης, ενώ άλλες βελτιώσεις, όπως η αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων, είναι τοπικού χαρακτήρα.
Ένταση της επίπτωσης	Μέση	Οι παράγοντες που βελτιώνονται, βρίσκονται και σήμερα σε καλή κατάσταση, οπότε η ένταση των μεταβολών δεν θα είναι μεγάλη.
Μηχανισμός εμφάνισης	Πρωτογενής	Οι βελτιώσεις επέρχονται ως άμεσα επιμέρους αποτελέσματα στόχων και δράσεων που αφορούν σε ευρύτερα περιβαλλοντικά ζητήματα.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Μεσοπρόθεσμη - Μόνιμη	Η ανάταξη και ο εμπλουτισμός της χλωρίδας χρειάζονται χρόνο, ενώ και ορισμένες από τις αιτίες μεταβολής, όπως οι δράσεις προστασίας της φυσικής κληρονομιάς λειτουργούν μεσοπρόθεσμα.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	Δεν αναμένεται αλληλεπίδραση με μεταβολές σε άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες.
Δυνατότητα πρόληψης	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
<p>Σύνοψη: Η κατάσταση σε ορισμένους καθοριστικούς για τη χλωρίδα παράγοντες αναμένεται να βελτιωθεί, ως αποτέλεσμα του στόχου και των παρεμβάσεων του ΠΠΑ για την προστασία και ανάπτυξη της φυσικής κληρονομιάς καθώς και αυτών αποκατάστασης βιομηχανικών χώρων και μολυσμένης γης. Οι βελτιώσεις αναμένεται να αφορούν σε μεγάλη έκταση αλλά με μέση ένταση.</p>		

Πίνακας 7-11: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στο ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων	
Αιτίες μεταβολής	<p><u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Η Περιφέρεια φιλοξενεί σημαντικές εκτάσεις, στις οποίες οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες είναι ακόμη ανεπαίσθητες, κυρίως λόγω της δυσχερούς πρόσβασης. Εάν τα οδικά και σιδηροδρομικά έργα εισβάλουν στις ζώνες αυτές, η αδιατάρακτη φύση των περιοχών γύρω από τα έργα θα διαταραχθεί.</p> <p><u>Ενίσχυση Εξωστρέφειας</u> Εάν ο φυσιολατρικός τουρισμός ενισχυθεί χωρίς αιφροδική μέριμνα, ορισμένες εγκαταστάσεις και δραστηριότητες ενδέχεται να διαταράξουν εκτάσεις που σήμερα είναι «άβατες», αλλοιώνοντας την ικανότητα των περιοχών αυτών να διατηρούν προστατευόμενα είδη της πανίδας και εύρος βιοποικιλότητας.</p>	
	Ιδιότητες της επίπτωσης	Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Αρνητική	Η μείωση του ποσοστού της έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στερεί χώρο από τις αμιγείς περιοχές του φυσικού περιβάλλοντος.
Έκταση επίπτωσης	Μικρή	Ακόμη και εάν η επίπτωση αφευθεί ανεξέλεγκτη, το δυσχερές ανάγλυφο που σήμερα αποτρέπει την πρόσβαση, αναμένεται να περιορίσει την έκταση των επεμβάσεων.
Ένταση της επίπτωσης	Μεγάλη	Ο αδιατάρακτος χαρακτήρας των εκτάσεων είναι σημαντικός για τις περιβαλλοντικές και οικοσυστημικές λειτουργίες, ιδίως για τη διατήρηση σπάνιων ειδών πανίδας και για τη διατήρηση μεγάλου εύρους ποικιλομορφίας ειδών χλωρίδας και πανίδας.
Μηχανισμός εμφάνισης	Πρωτογενής	Οι επιπτώσεις επέρχονται ως άμεσα αποτελέσματα παρεμβάσεων στις εν λόγω εκτάσεις.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Οι επιπτώσεις στις οικοσυστημικές λειτουργίες εμφανίζονται άμεσα, με την υλοποίηση των παρεμβάσεων και παραμένουν μόνιμω.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	Δεν αναμένεται αλληλεπίδραση με μεταβολές σε άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες ή συνεργιστικό αποτέλεσμα με άλλες παρεμβάσεις του προγράμματος.
Δυνατότητα πρόληψης	Μεγάλη	Εάν ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα αποφυγής διατάραξης των περιοχών με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, οι επιπτώσεις μπορούν να προληφθούν πλήρω.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Μικρή	Εάν η μεταβολή δεν προληφθεί, οι εκ των υστέρων ενέργειες έχουν περιορισμένες δυνατότητες επαναφοράς.
<p>Σύνοψη: Η Περιφέρεια φιλοξενεί ορισμένες δασοσκεπείς εκτάσεις, στις οποίες οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες είναι περιορισμένες. Οι παρεμβάσεις ενίσχυσης της προσπελασιμότητας και του φυσιολατρικού τουρισμού, ενδέχεται να επάγουν πιέσεις στις περιοχές αυτές, διαταράσσοντας τις οικοσυστημικές λειτουργίες και την ικανότητα διατήρησης προστατευόμενων ειδών και βιολογικής ποικιλομορφίας. Η έκταση της ενδεχόμενης επίπτωσης είναι περιορισμένη αλλά η έντασή της είναι σημαντική. Η δυνατότητα πρόληψης είναι μεγάλη, ενώ η εκ των υστέρων αντιμετώπιση διαφαίνεται ατελέσφορη.</p>		

7.3.2 Χαρακτηρισμός των επιπτώσεων σε παράγοντες των υδάτων

Οι περιβαλλοντικοί παράγοντες που σχετίζονται με τα νερά της Περιφέρειας και ενδέχεται να επηρεαστούν από την υλοποίηση ορισμένων δράσεων του ΠΠΑ, όπως προέκυψε από την ανάλυση της προηγούμενης ενότητας, είναι:

- η συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου
- ορισμένοι καθοριστικοί για την ποιότητα των νερών παράγοντες
- η επιβάρυνση υδάτων από βιομηχανική δραστηριότητα.

Οι αιτίες των μεταβολών, οι οποίες είναι στο σύνολό τους θετικές, προκύπτουν ως αποτέλεσμα των στόχων και δράσεων του Στόχου για την Πράσινη Ανάπτυξη.

Στους επόμενους τρεις Πίνακες πραγματοποιείται ο χαρακτηρισμός της επίπτωσης στον καθένα από τους παραπάνω περιβαλλοντικούς παράγοντες, μέσω της μεθοδολογίας που παρουσιάστηκε στην ενότητα 7.1.2.

Πίνακας 7-12: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στη συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου στα νερά	
Αιτίες μεταβολής	<u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Οι στόχοι και οι παρεμβάσεις του Στόχου αυτού για την ολοκλήρωση της επεξεργασίας αστικών λυμάτων, αναμένεται να αυξήσουν τη μέση συγκέντρωση του διαλυμένου οξυγόνου (DO) στα νερά, μειώνοντας τη φόρτισή τους σε ρύπους, ιδίως δε σε αυτούς που σήμερα εκφεύγουν τελείως της επεξεργασίας.	
	Ιδιότητες της επίπτωσης	Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Βελτιώνεται ένας δείκτης αντιπροσωπευτικός για την «υγεία» των υδατικών οικοσυστημάτων.
Έκταση επίπτωσης	Μέση	Η βελτίωση αφορά τις περιοχές που συνδέονται με τους ποταμούς.
Ένταση της επίπτωσης	Μέση	Αν και η συνεισφορά των προγραμματιζόμενων έργων επεξεργασίας λυμάτων είναι σημαντική, ο δείκτης DO εξαρτάται επίσης και από την επιβάρυνση που δέχονται οι ποταμοί της Περιφέρειας από τα όμορα κράτη.
Μηχανισμός εμφάνισης	Πρωτογενής	Η βελτίωση επέρχεται ως άμεσο αποτέλεσμα στόχων και παρεμβάσεων που αφορούν στον περιορισμό της επιβάρυνσης των υδάτινων αποδεκτών.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Η εμφάνιση της βελτίωσης ξεκινά με την έναρξη των αιτιακών επεμβάσεων και παραμένει εάν δεν εμφανιστούν αντίρροπες τάσεις.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	Μεταξύ βελτίωσης και αιτιακών της παρεμβάσεων δεν παρεμβάλλονται αλληλεπιδράσεις. Επίσης, δεν αναμένεται αλληλεπίδραση με άλλες μεταβολές.
Δυνατότητα πρόληψης	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι προς τη θετική κατεύθυνση.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι προς τη θετική κατεύθυνση.
<p>Σύνοψη: Οι στόχοι και οι παρεμβάσεις του στόχου αυτού για την ολοκλήρωση της επεξεργασίας λυμάτων αναμένεται να βελτιώσουν την ευρωστία των υδατικών οικοσυστημάτων, η οποία αποτυπώνεται στον δείκτη συγκέντρωσης διαλυμένου στο νερό οξυγόνου. Η έκταση της βελτίωσης είναι μέσου μεγέθους· η έντασή της κυμαίνεται επίσης σε μέσο μέγεθος διότι η συνολική επιβάρυνση των ποταμών εξαρτάται επίσης και από τη διασυννοριακή τους ρύπανση.</p>		

Πίνακας 7-13: Χαρακτηρισμός επίπτωσης σε ορισμένους καθοριστικούς για τα νερά παράγοντες

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Καθοριστικοί για τα νερά της Περιφέρειας παράγοντες	
Αιτίες μεταβολής	<p><u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Οι στόχοι και παρεμβάσεις για την αποκατάσταση του επιβαρυσμένου εδάφους βιομηχανικών χώρων και ρυπασμένης γης, καθώς και για τα στερεά και επικίνδυνα απόβλητα αναμένεται να περιορίσουν, μεταξύ άλλων, τη συναγωγή ρύπων στα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα.</p>	
Ιδιότητες της επίπτωσης		Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Μειώνεται το ρυπαντικό φορτίο των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.
Έκταση επίπτωσης	Μέση	Τα εναύσματα της μεταβολής είναι τοπικού χαρακτήρα αλλά η διάχυση της αποφόρτισης είναι σημαντική.
Ένταση της επίπτωσης	Μέση	Η ποιότητα των υδάτων βρίσκεται και σήμερα σε καλή κατάσταση, οπότε η ένταση των μεταβολών δεν θα είναι μεγάλη.
Μηχανισμός εμφάνισης	Δευτερογενής	Οι βελτιώσεις επέρχονται ως έμμεσο αποτελέσματα στόχων και δράσεων που αφορούν σε ευρύτερα περιβαλλοντικά ζητήματα.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Η αποφόρτιση των υδάτινων αποδεκτών ξεκινά αμέσως μετά την υλοποίηση των αιτιακών παρεμβάσεων και παραμένει μόνιμω.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	Δεν αναμένεται αλληλεπίδραση με μεταβολές σε άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες.
Δυνατότητα πρόληψης	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
<p>Σύνοψη: Η ποιότητα των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων στην Περιφέρεια βελτιώνεται, ως έμμεσο αποτέλεσμα των στόχων και παρεμβάσεων για την αποκατάσταση χώρων που έχουν επιβαρυνθεί από βιομηχανικούς ρύπους καθώς και αυτών για την ορθή διαχείριση στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων. Οι δράσεις αυτές, μεταξύ άλλων, περιορίζουν τη συναγωγή ρύπων προς τα νερά. Η σημερινή επιβάρυνση των υδάτων είναι περιορισμένη, οπότε η διαφορά θα είναι μέσης έντασης.</p>		

Πίνακας 7-14: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στην επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Επιβάρυνση των υδάτων της Περιφέρειας από τη βιομηχανική δραστηριότητα	
Αιτίες μεταβολής	<u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Οι στόχοι και παρεμβάσεις για την ολοκληρωμένη διαχείριση βιομηχανικών και υγρών αποβλήτων καθώς και για την αποκατάσταση του επιβαρυσμένου εδάφους βιομηχανικών χώρων και ρυπασμένης γης, εκτιμάται ότι θα βελτιώσουν την τιμή του δείκτη επιβάρυνσης των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα.	
Ιδιότητες της επίπτωσης		Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Μειώνεται το ρυπαντικό φορτίο των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων που προέρχεται από τις βιομηχανικές δραστηριότητες.
Έκταση επίπτωσης	Μέση	Τα εναύσματα της μεταβολής είναι τοπικού χαρακτήρα αλλά η διάχυση της βελτίωσης είναι σημαντική.
Ένταση της επίπτωσης	Μέση	Η τιμή του δείκτη επιβάρυνσης των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα βρίσκεται και σήμερα σε ικανοποιητικό επίπεδο, οπότε η ένταση των μεταβολών δεν θα είναι μεγάλη.
Μηχανισμός εμφάνισης	Δευτερογενής	Οι βελτιώσεις επέρχονται ως έμμεσο αποτέλεσμα στόχων και δράσεων που αφορούν σε ευρύτερα περιβαλλοντικά ζητήματα.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Η αποφόρτιση των υδάτινων αποδεκτών ξεκινά αμέσως μετά την υλοποίηση των αιτιακών παρεμβάσεων και παραμένει μονίμως.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Πιθανή	Οι ενέργειες για την εφαρμογή της Οδηγίας - Πλαίσιο για τα Νερά αναμένεται να δημιουργήσουν θετικές συνέργειες με τις αιτιακές παρεμβάσεις της βελτίωσης.
Δυνατότητα πρόληψης	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
<p>Σύνοψη: Ο δείκτης πίεσης για την επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα αναμένεται να υποχωρήσει τόσο ως αποτέλεσμα των παρεμβάσεων για την ολοκληρωμένη διαχείριση των βιομηχανικών και υγρών αποβλήτων, όσο και λόγω αυτών που στοχεύουν στο επιβαρυσμένο έδαφος βιομηχανικών χώρων. Πέραν των άμεσων αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων, η κινητοποίηση προς τις κατευθύνσεις αυτές, πιθανόν και σε συνέργεια με τις δράσεις για την εφαρμογή της Οδηγίας - Πλαίσιο για τα Νερά, αναμένεται να αυξήσει τον βαθμό ευαισθητοποίησης σε συλλογικό αλλά και επιχειρηματικό επίπεδο, για τη διατήρηση υψηλής ποιότητας νερών. Η ένταση και έκταση της βελτίωσης εκτιμάται ότι θα είναι μέσου μεγέθους.</p>		

7.3.3 Χαρακτηρισμός των επιπτώσεων σε παράγοντες της ατμόσφαιρας και της κλιματικής αλλαγής

Οι περιβαλλοντικοί παράγοντες που σχετίζονται με την ποιότητα της ατμόσφαιρας και την κλιματική αλλαγή, και οι οποίοι ενδέχεται να επηρεαστούν από την υλοποίηση ορισμένων στόχων και δράσεων του ΠΠΑ, όπως προέκυψε από την ανάλυση της προηγούμενης ενότητας, είναι:

- οι εκπομπές οξειδίων του αζώτου
- οι εκπομπές πτητικών οργανικών ουσιών

- οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.

Πίνακας 7-15: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στις εκπομπές οξειδίων του αζώτου

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Εκπομπές NO _x	
Αιτίες μεταβολής	Υποδομές Ανάπτυξης Η πύκνωση του οδικού δικτύου και η βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας, ως αποτέλεσμα των στόχων και παρεμβάσεων του συγκεκριμένου Στόχου, αναμένεται να οδηγήσουν σε αύξηση των εκπομπών NO _x .	
Ιδιότητες της επίπτωσης		Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Αρνητική	Σημαντικό μερίδιο των εκπομπών NO _x στην Περιφέρεια οφείλεται στην οδική κυκλοφορία. Η πύκνωση του οδικού δικτύου πρόκειται να αυξήσει τις εκπομπές αυτές.
Έκταση επίπτωσης	Μέση	Τα άμεσα αποτελέσματα της αύξησης των εκπομπών – οι υψηλότερες συγκεντρώσεις NO _x που υποβαθμίζουν την ποιότητα του αέρα – περιορίζονται γύρω από τις πηγές εκπομπής. Έμμεσα αποτελέσματα είναι δυνατόν να εμφανιστούν και σε ευρύτερη έκταση είτε ως μικρή μείωση του pH της βροχής είτε ως μικρές αυξήσεις στη συγκέντρωση O ₃ .
Ένταση της επίπτωσης	Μικρή	Η αιτία της επίπτωσης, δηλαδή η δημιουργία νέων οδικών έργων, είναι περιορισμένου μεγέθους, σε σχέση με το μέγεθος του σημερινού δικτύου. Παράλληλα, τόσο ο δείκτης εκπομπών NO _x όσο και ο δείκτης συγκέντρωσής του βρίσκονται σε ικανοποιητικά επίπεδα στην Περιφέρεια· μικρές αυξήσεις δεν φαίνεται να συντείνουν στη δημιουργία μεγάλου προβλήματος.
Μηχανισμός εμφάνισης	Δευτερογενής	Η επίπτωση προκύπτει ως έμμεσο αποτέλεσμα της αύξησης του μήκους στο οδικό δίκτυο και τη συνακόλουθη αύξηση της κυκλοφορίας.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Μεσοπρόθεσμη - Μόνιμη	Η πύκνωση του οδικού δικτύου δημιουργεί βαθμηδόν αυξήσεις στην κυκλοφορία, οι οποίες παραμένουν μόνιμα.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Πιθανή	Η επίπτωση αφορά μια από τις πλευρές των εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων, ενώ μια άλλη πλευρά είναι οι εκπομπές VOCs. Δράσεις για τη μείωση της επιβάρυνσης της ατμόσφαιρας, ιδίως από την οδική κυκλοφορία, έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν και τα δύο είδη εκπομπών.
Δυνατότητα πρόληψης	Μέση	Η αιτία της επίπτωσης (αύξηση της οδικής κυκλοφορίας) σχετίζεται έμμεσα με τους στόχους και παρεμβάσεις του ΠΠΑ (βελτίωση οδικού δικτύου). Χρειάζονται ευρύτερης φύσης μέτρα (π.χ. πληρέστερος έλεγχος εκπομπών των οχημάτων, κίνητρα για υιοθέτηση φιλικότερων προς το περιβάλλον μοντέλων κ.ά.) για την πρόληψη της επίπτωσης.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Μεγάλη	Οι δράσεις περιορισμού των εκπομπών αέριων ρύπων από την οδική κυκλοφορία μπορούν να είναι εξίσου αποτελεσματικές ακόμη και αν ληφθούν μετά την υλοποίηση των οδικών έργων.
<p>Σύνοψη: Οι εκπομπές οξειδίων του αζώτου στην Περιφέρεια αναμένεται να αυξηθούν, με αφορμή τα νέα οδικά έργα και την πρόσθετη κυκλοφορία που αυτά θα δημιουργήσουν. Η ένταση της επίπτωσης είναι περιορισμένη και δεν δημιουργεί ανησυχίες εξάντλησης της φέρουσας ικανότητας, λαμβάνοντας υπόψη την πολύ καλή ποιότητα του αέρα σήμερα. Η έκταση της επίπτωσης υπερβαίνει το τοπικό επίπεδο. Η επίπτωση αναμένεται να εμφανιστεί μαζί με αύξηση και άλλων ρύπων που εκπέμπονται από την οδική κυκλοφορία. Η δυνατότητα πρόληψης είναι μέσου μεγέθους, καθότι δεν εξαρτάται άμεσα από</p>		

το ΠΠΑ αλλά από ευρύτερης φύσης πολιτικές περιβάλλοντος. Η δυνατότητα εκ των υστέρων περιορισμού ή αντιστροφής είναι σημαντική.

Πίνακας 7-16: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στις εκπομπές πτητικών οργανικών ουσιών

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Εκπομπές VOCs	
Αιτίες μεταβολής	<u>Υποδομές Ανάπτυξης</u> Η πύκνωση του οδικού δικτύου και η βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας, ως αποτέλεσμα των στόχων και παρεμβάσεων του συγκεκριμένου Στόχου, αναμένεται να οδηγήσουν σε αύξηση των εκπομπών πτητικών οργανικών ουσιών (Volatile Organic Compounds, VOCs).	
Ιδιότητες της επίπτωσης		
Κατεύθυνση επίπτωσης	Αρνητική	Σημαντικό μερίδιο των εκπομπών VOCs στην Περιφέρεια οφείλεται στην οδική κυκλοφορία. Η πύκνωση του οδικού δικτύου πρόκειται να αυξήσει τις εκπομπές αυτές.
Έκταση επίπτωσης	Μέση	Τα άμεσα αποτελέσματα της αύξησης των εκπομπών – οι υψηλότερες συγκεντρώσεις VOCs που υποβαθμίζουν την ποιότητα του αέρα – περιορίζονται γύρω από τις πηγές εκπομπής. Έμμεσα αποτελέσματα είναι δυνατόν να εμφανιστούν και σε ευρύτερη έκταση.
Ένταση της επίπτωσης	Μικρή	Η αιτία της επίπτωσης, δηλαδή η δημιουργία νέων οδικών έργων, είναι περιορισμένου μεγέθους, σε σχέση με το μέγεθος του σημερινού δικτύου. Παράλληλα, ο δείκτης εκπομπών VOCs της Περιφέρειας βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα· μικρές αυξήσεις δεν φαίνεται να συντείνουν στη δημιουργία μεγάλου προβλήματος.
Μηχανισμός εμφάνισης	Δευτερογενής	Η επίπτωση προκύπτει ως έμμεσο αποτέλεσμα της αύξησης του μήκους στο οδικό δίκτυο και της συνακόλουθης αύξησης της κυκλοφορίας.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Μεσοπρόθεσμη - Μόνιμη	Η πύκνωση του οδικού δικτύου δημιουργεί βαθμηδόν αυξήσεις στην κυκλοφορία, οι οποίες παραμένουν μόνιμα.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Πιθανή	Η επίπτωση αφορά μια από τις πλευρές των εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων, ενώ μια άλλη πλευρά είναι οι προαναφερθείσες εκπομπές NO _x . Δράσεις για τη μείωση της επιβάρυνσης της ατμόσφαιρας, ιδίως από την οδική κυκλοφορία, έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν και τα δύο είδη εκπομπών.
Δυνατότητα πρόληψης	Μέση	Η αιτία της επίπτωσης (αύξηση της οδικής κυκλοφορίας) σχετίζεται έμμεσα με τους στόχους και παρεμβάσεις του ΠΠΑ (βελτίωση οδικού δικτύου). Χρειάζονται ευρύτερης φύσης μέτρα (π.χ. πληρέστερος έλεγχος εκπομπών των οχημάτων, κίνητρα για υιοθέτηση φιλικότερων προς το περιβάλλον μοντέλων κ.ά.) για την πρόληψη της επίπτωσης.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Μεγάλη	Οι δράσεις περιορισμού των εκπομπών αέριων ρύπων από την οδική κυκλοφορία μπορούν να είναι εξίσου αποτελεσματικές ακόμη και αν ληφθούν μετά την υλοποίηση των οδικών έργων.
<p>Σύνοψη: Οι εκπομπές πτητικών οργανικών ενώσεων στην Περιφέρεια αναμένεται να αυξηθούν, με αφορμή τα νέα οδικά έργα και την πρόσθετη κυκλοφορία που αυτά θα δημιουργήσουν. Η ένταση της επίπτωσης είναι περιορισμένη και δεν δημιουργεί ανησυχίες εξάντλησης της φέρουσας ικανότητας, λαμβάνοντας υπόψη την καλή ποιότητα του αέρα σήμερα. Η έκταση της επίπτωσης υπερβαίνει το τοπικό</p>		

επίπεδο. Η επίπτωση αναμένεται να εμφανιστεί μαζί με αύξηση και άλλων ρύπων που εκπέμπονται από την οδική κυκλοφορία. Η δυνατότητα πρόληψης είναι μέσου μεγέθους, καθότι δεν εξαρτάται άμεσα από το ΠΠΑ αλλά από ευρύτερης φύσης πολιτικές περιβάλλοντος. Η δυνατότητα εκ των υστέρων περιορισμού ή αντιστροφής είναι σημαντική.

Πίνακας 7-17: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Εκπομπές CO ₂	
Αιτίες μεταβολής	<u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Οι στόχοι και οι παρεμβάσεις του συγκεκριμένου Στόχου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) αναμένεται να περιορίσουν τις εκπομπές CO ₂ ανά μονάδα παραγόμενης ενέργειας, συμβάλλοντας στον περιορισμό των παραγόντων της κλιματικής αλλαγής.	
Ιδιότητες της επίπτωσης		Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Το σημαντικότερο μερίδιο εκπομπών CO ₂ και άλλων αερίων του θερμοκηπίου βαρύνει τον τομέα ενεργειακής παραγωγής. Η μείωση αυτών των εκπομπών ως αποτέλεσμα της διείσδυσης των ΑΠΕ περιορίζει τους παράγοντες κλιματικής αλλαγής.
Έκταση επίπτωσης	Μεγάλη	Οι κλιματικοί παράγοντες, οι οποίοι ευνοούνται από τη μείωση των εκπομπών CO ₂ αποτελούν διάχυτα μεγέθη, κλίμακας που υπερβαίνει την έκταση της Περιφέρειας.
Ένταση της επίπτωσης	Μέση	Η συνολική εικόνα του τομέα ενεργειακής παραγωγής βελτιώνεται αισθητά. Ωστόσο, αφενός λόγω της σημερινής καλής του εικόνας στην Περιφέρεια και αφετέρου λόγω του μέσου μεγέθους των σχετικών παρεμβάσεων, το μέγεθος της βελτίωσης δεν αναμένεται να είναι θεαματικό.
Μηχανισμός εμφάνισης	Πρωτογενής	Η ενίσχυση των ΑΠΕ συνοδεύεται άμεσα από ευρύτερα περιβαλλοντικά οφέλη, ένα εκ των οποίων είναι ο περιορισμός των εκπομπών CO ₂ .
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Ο περιορισμός του εκπεμπόμενου CO ₂ αναμένεται αμέσως μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων για τις ΑΠΕ.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Πιθανή	Επιπλέον περιορισμός των εκπομπών CO ₂ αναμένεται από τις δράσεις εθνικού επιπέδου που υλοποιούνται στο πλαίσιο υποχρεώσεων της Χώρας για το Πρωτόκολλο του Κιότο.
Δυνατότητα πρόληψης	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Σύνοψη: Οι εκπομπές CO ₂ αναμένεται να περιοριστούν, λόγω των στόχων και παρεμβάσεων του ΠΠΑ για τις ΑΠΕ. Η βελτίωση είναι σημαντική, αλλά η σχετικά καλή σημερινή κατάσταση δεν προϊδεάζει για θεαματικά αποτελέσματα. Οι δράσεις εθνικού επιπέδου για τον περιορισμό εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου αναμένεται να εμφανίσουν συνέργεια με τις σχετικές δράσεις του ΠΠΑ, μειώνοντας ακόμη περισσότερο τις εκπομπές CO ₂ στην Περιφέρεια.		

7.3.4 Χαρακτηρισμός των επιπτώσεων στους παράγοντες διατροφικών περιβαλλοντικών πιέσεων

Πέραν των παραμέτρων που εξετάστηκαν στις τρεις προηγούμενες ενότητες και αφορούν σε μεμονωμένες περιβαλλοντικές συνιστώσες, το ΠΠΑ εκτιμάται ότι θα προκαλέσει μεταβολές και σε

παράγοντες των οποίων οι επιπτώσεις διαχέονται σε περισσότερες από μία περιβαλλοντικές συνιστώσες. Οι δείκτες τέτοιων διατροφικών περιβαλλοντικών παραγόντων που αναμένεται να μεταβληθούν εξαιτίας της υλοποίησης του ΠΠΑ είναι:

- η χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km²
- το ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων
- ο δείκτης διαδικτυακής πρόσβασης
- η οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας
- η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- οι μεταβολές στο τοπίο
- το ποσοστό της έκτασης υπό μελλοντική απειλή έλλειψης νερού.

Στους επόμενους επτά Πίνακες πραγματοποιείται ο χαρακτηρισμός των ιδιοτήτων της μεταβολής καθενός από τους πιο πάνω παράγοντες, μέσω της μεθοδολογίας που παρουσιάστηκε στην ενότητα 7.1.2.

Πίνακας 7-18: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στη χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km²

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km ²	
Αιτίες μεταβολής	<u>Υποδομές Ανάπτυξης</u> Η πύκνωση του οδικού δικτύου και η βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας, ως αποτέλεσμα των στόχων και παρεμβάσεων του συγκεκριμένου στόχου, αναμένεται να οδηγήσουν σε αύξηση της χρήσης οχημάτων ανά κατοικημένο km ² . Ο δείκτης αυτός αντιπροσωπεύει τις πιέσεις προς το περιβάλλον που σχετίζονται με την οδική κυκλοφορία, όπως η εκπομπή ατμοσφαιρικών ρύπων, ο οδικός κυκλοφοριακός θόρυβος, η εκπομπή CO ₂ , οι εκπλύσεις των οδοστρωμάτων κ.ά.	
	Ιδιότητες της επίπτωσης	Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Αρνητική	Η χρήση οχημάτων ανά km ² , η οποία αποτελεί δείκτη του συνόλου των πιέσεων που η οδική κυκλοφορία ασκεί στο περιβάλλον, αυξάνεται.
Έκταση επίπτωσης	Μέση	Ορισμένες από τις πιέσεις που αντιπροσωπεύονται από τον εν λόγω δείκτη είναι τοπικού χαρακτήρα, ενώ άλλες διαχέονται σε ευρύτερες περιοχές.
Ένταση της επίπτωσης	Μικρή	Η αιτία της επίπτωσης, δηλαδή η δημιουργία νέων οδικών έργων, είναι περιορισμένου μεγέθους, σε σχέση με το μέγεθος του σημερινού δικτύου. Παράλληλα, η σημερινή τιμή του δείκτη στην Περιφέρεια βρίσκεται σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα· μικρές αυξήσεις δεν φαίνεται να συντείνουν στη δημιουργία μεγάλου προβλήματος.
Μηχανισμός εμφάνισης	Δευτερογενής	Η επίπτωση προκύπτει ως έμμεσο αποτέλεσμα της αύξησης του μήκους στο οδικό δίκτυο και τη συνακόλουθη αύξηση της κυκλοφορίας.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Μεσοπρόθεσμη - Μόνιμη	Η πύκνωση του οδικού δικτύου δημιουργεί βαθμηδόν αυξήσεις στην κυκλοφορία, οι οποίες παραμένουν μόνιμα.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Πιθανή	Δεν αναμένονται αλληλεπιδράσεις με άλλες παρεμβάσεις του ΠΠΑ, αλλά είναι πιθανή η αθροιστικότητα με παρεμβάσεις του εθνικού τομεακού προγράμματος για την ενίσχυση της προσπελασιμότητας.
Δυνατότητα πρόληψης	Μέση	Η αιτία της επίπτωσης (αύξηση της οδικής κυκλοφορίας) σχετίζεται έμμεσα με τους στόχους και παρεμβάσεις του ΠΠΑ (βελτίωση οδικού δικτύου). Χρειάζονται ευρύτερης φύσης μέτρα (π.χ. πληρέστερος έλεγχος εκπομπών ρύπων και θορύβου των οχημάτων, ενίσχυση μέσων μαζικής μεταφοράς κ.ά.) για την πρόληψη της επίπτωσης.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Μεγάλη	Οι δράσεις περιορισμού των πιέσεων που αντιπροσωπεύονται από τον δείκτη, μπορούν να είναι εξίσου αποτελεσματικές ακόμη και αν ληφθούν μετά την υλοποίηση των οδικών έργων.
<p>Σύνοψη: Η χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km² αναμένεται να αυξηθεί, λόγω των στόχων και παρεμβάσεων του ΠΠΑ για τα οδικά έργα. Η έκταση των επιπτώσεων που αντιπροσωπεύονται από τον δείκτη είναι σημαντική, αλλά η αύξηση αναμένεται να είναι μικρού μεγέθους. Η σημερινή τιμή του δείκτη στην Περιφέρεια είναι ικανοποιητική, οπότε δεν δημιουργούνται ανησυχίες παραβίασης της φέρουσας ικανότητας. Για την πρόληψη της επίπτωσης δεν προσφέρονται σημαντικές δυνατότητες, ενώ η εκ των υστέρων αντιμετώπισή της είναι εφικτή.</p>		

Πίνακας 7-19: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στο ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων	
Αιτίες μεταβολής	<u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Οι στόχοι και παρεμβάσεις του συγκεκριμένου Στόχου σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, αναμένεται να βελτιώσουν το ποσοστό ανακύκλωσης.	
Ιδιότητες της επίπτωσης		Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Η αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης μεταφράζεται σε μείωση της προς απόθεση ποσότητας απορριμμάτων, καθώς σε εξοικονόμηση φυσικών πόρων και ενέργειας που θα απαιτούνταν για την εκ νέου παραγωγή των ανακυκλωμένων υλικών.
Έκταση επίπτωσης	Μεγάλη	Η μεταβολή εκτιμάται ότι θα προέλθει από τις δράσεις κινητοποίησης του συνόλου των πολιτών, οπότε αφορά σε όλη την έκταση της Περιφέρειας.
Ένταση της επίπτωσης	Μικρή	Έχει εμπειρικά αποδειχθεί ότι οι δράσεις ενίσχυσης της ανακύκλωσης δεν συνοδεύονται άμεσα από θεαματική υιοθέτηση εκ μέρους των παραγωγών απορριμμάτων. Χρειάζεται επιμονή και διαρκής ενεργοποίηση της σχετικής πολιτικής για να καταγραφούν μεγάλες αλλαγές.
Μηχανισμός εμφάνισης	Πρωτογενής	Η επίπτωση προκύπτει ως άμεσο επιμέρους αποτέλεσμα των στόχων και δράσεων του ΠΠΑ για την ορθολογική διαχείριση στερεών αποβλήτων.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Μεσοπρόθεσμη - Μόνιμη	Όπως αναφέρθηκε, οι παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ανακύκλωσης χρειάζονται χρόνο για να υιοθετηθούν.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Πιθανή	Δεν αναμένονται αλληλεπιδράσεις με άλλες παρεμβάσεις του ΠΠΑ, αλλά είναι πιθανή η συνέργεια με τις δράσεις του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων.
Δυνατότητα πρόληψης	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
<p>Σύνοψη: Η ενίσχυση της ανακύκλωσης αποτελεί τη συνηθέστερη – και πρωταρχικού ενδιαφέροντος – συνιστώσα όλων των σύγχρονων συστημάτων ορθολογικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Οπότε, οι σχετικοί στόχοι και παρεμβάσεις του ΠΠΑ αναμένεται να αυξήσουν το σημερινό μικρό ποσοστό ανακύκλωσης των απορριμμάτων στην Περιφέρεια. Η ένταση της θετικής αυτής εξέλιξης δεν αναμένεται να είναι μεγάλη, κυρίως λόγω του χρόνου που έχει αποδειχθεί ότι απαιτείται για την υιοθέτηση τέτοιων πρακτικών από μεγάλα μέρη του κοινωνικού συνόλου. Η έκταση της βελτίωσης αφορά στο σύνολο της Περιφέρειας.</p>		

Πίνακας 7-20: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στον δείκτη διαδικτυακής πρόσβασης

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Δείκτης διαδικτυακής πρόσβασης	
Αιτίες μεταβολής	<p><u>Έξυπνη ανάπτυξη</u></p> <p>Ο δείκτης διαδικτυακής πρόσβασης αφενός θεωρείται αντιπροσωπευτικός για την πρόσβαση στη γνώση και για τη γένεση πρωτοποριακών λύσεων σε περιβαλλοντικά ζητήματα, αφετέρου είναι αντιστρόφως ανάλογος των επιπτώσεων από τις παραδοσιακές μορφές γραπτής επικοινωνίας, εκπαίδευσης - κατάρτισης και εμπορίου. Οι στόχοι και παρεμβάσεις του ΠΠΑ αναμένεται να ενισχύσουν τον εν λόγω δείκτη, κυρίως σε ότι αφορά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.</p>	
Ιδιότητες της επίπτωσης		Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Η βελτίωση του δείκτη διαδικτυακής πρόσβασης δημιουργεί προσδοκίες εκσυγχρονισμού της περιβαλλοντικής αντίληψης σε συλλογικό επίπεδο, καθώς και μείωσης επιπτώσεων από παραδοσιακές δραστηριότητες που αντικαθίστανται βαθμιαία με αντίστοιχες διαδικτυακές μορφές.
Έκταση επίπτωσης	Μεγάλη	Οι αιτιακοί παράγοντες της βελτίωσης αφορούν σε όλη την έκταση της Περιφέρειας.
Ένταση της επίπτωσης	Μικρή	Οι πόροι που αφιερώνονται στους σχετικούς στόχους και παρεμβάσεις δεν προϋδεάζουν για μεγάλα μεγέθη βελτίωσης.
Μηχανισμός εμφάνισης	Πρωτογενής	Η επίπτωση προκύπτει ως άμεσο αποτέλεσμα των στόχων και δράσεων του ΠΠΑ για την ψηφιακή σύγκλιση.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Οι ρυθμοί ανταπόκρισης του διαδικτυακού τομέα είναι εξαιρετικά ταχείς.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Πιθανή	Η συνέργεια με το εθνικό τομεακό πρόγραμμα για την ψηφιακή σύγκλιση αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντικό μέγεθος βελτίωση του δείκτη διαδικτυακής πρόσβασης.
Δυνατότητα πρόληψης	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
<p>Σύνοψη: Η ενίσχυση του δείκτη διαδικτυακής πρόσβασης αποτελεί έμμεση ένδειξη για ουσιαστικές περιβαλλοντικές βελτιώσεις. Το τμήμα της μεταβολής που οφείλεται στο ΠΠΑ είναι σχετικά περιορισμένο, αλλά η συνολική μεταβολή, σε συνέργεια με το εθνικό τομεακό πρόγραμμα ψηφιακής σύγκλισης αναμένεται σημαντική.</p>		

Πίνακας 7-21: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στην οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας	
Αιτίες μεταβολής	<u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Οι στόχοι και παρεμβάσεις του ΠΠΑ σχετικά με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) οδηγούν σε βελτίωση του δείκτη οικο-αποτελεσματικότητας της ενέργειας, ο οποίος συνδέεται με το ποσοστό της παραγόμενης ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες ή φιλικές για το περιβάλλον πηγές.	
	Ιδιότητες της επίπτωσης	Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Η ενίσχυση των ΑΠΕ βελτιώνει την τιμή του εν λόγω δείκτη και περιορίζει την ένταση των επιπτώσεων που προέρχονται από τις παραδοσιακές μορφές ενεργειακής παραγωγής.
Έκταση επίπτωσης	Μεγάλη	Η βελτίωση αφορά σε όλη την έκταση της Περιφέρειας.
Ένταση της επίπτωσης	Μέση	Η συνολική εικόνα του τομέα ενεργειακής παραγωγής βελτιώνεται αισθητά. Ωστόσο, αφενός λόγω της σημερινής καλής του εικόνας στην Περιφέρεια και αφετέρου λόγω του μέσου μεγέθους των σχετικών παρεμβάσεων, το μέγεθος της βελτίωσης δεν αναμένεται να είναι μεγάλο.
Μηχανισμός εμφάνισης	Πρωτογενής	Η ενίσχυση των ΑΠΕ οδηγεί ευθέως στη βελτίωση του δείκτη οικο-αποτελεσματικότητας της ενέργειας.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Η υλοποίηση των παρεμβάσεων για τις ΑΠΕ οδηγεί άμεσα στη βελτίωση του δείκτη οικο-αποτελεσματικότητας της ενέργειας, η οποία παραμένει μόνιμω.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Πιθανή	Επιπλέον ενίσχυση των ΑΠΕ, και συνακόλουθα του δείκτη οικο-αποτελεσματικότητας της ενέργειας, αναμένεται από τις δράσεις εθνικού επιπέδου που υλοποιούνται στο πλαίσιο υποχρεώσεων της Χώρας για το Πρωτόκολλο του Κιότο.
Δυνατότητα πρόληψης	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
<p>Σύνοψη: Η βελτίωση του δείκτη οικο-αποτελεσματικότητας της ενέργειας, ο οποίος σχετίζεται με το ποσοστό της παραγόμενης ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες ή φιλικές για το περιβάλλον πηγές, προκύπτει ως άμεσο αποτέλεσμα των στόχων και παρεμβάσεων του ΠΠΑ για την ενίσχυση των ΑΠΕ. Το απευθείας αποτέλεσμα του ΠΠΑ δεν αναμένεται να είναι μεγάλου μεγέθους, όμως σε συνέργεια με σχετικές δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο εθνικών προγραμμάτων για το Πρωτόκολλο του Κιότο, η συνολική ενίσχυση των ΑΠΕ στην Περιφέρεια αναμένεται σημαντική.</p>		

Πίνακας 7-22: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς	
Αιτίες μεταβολής	<u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Οι στόχοι και παρεμβάσεις του συγκεκριμένου Στόχου για την προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς καθώς και για την ανάπτυξη πολιτιστικών υποδομών, αναμένεται να συμβάλουν στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.	
	Ιδιότητες της επίπτωσης	Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Η διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς, η οποία σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο αποτελεί πάγια προτεραιότητα, προωθείται μέσω των σχετικών παρεμβάσεων του ΠΠΑ.
Έκταση επίπτωσης	Μεγάλη	Οι σχετικές προβλέψεις του ΠΠΑ αφορούν στο σύνολο της Περιφέρειας.
Ένταση της επίπτωσης	Μεγάλη	Η αφιέρωση σημαντικών πόρων στον πολιτισμό προϋποθέτει για σημαντικές βελτιώσεις.
Μηχανισμός εμφάνισης	Πρωτογενής	Η βελτίωση προκύπτει ως απευθείας αποτέλεσμα των παρεμβάσεων για την πολιτισμική κληρονομιά.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Η βελτίωση εμφανίζεται άμεσα, με την υλοποίηση των σχετικών παρεμβάσεων και παραμένει μονίμως.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	Προβλέπεται συνδυασμός των παρεμβάσεων του Περιφερειακού ΠΑ για τη διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς με το τομεακό ΕΠ για τον πολιτισμό. Αναμένεται θετική συνέργεια.
Δυνατότητα πρόληψης	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Σύνοψη: Η κατεύθυνση σημαντικών πόρων του ΠΠΑ στην προστασία και διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς καθώς και στην ανάπτυξη πολιτισμικών υποδομών αναμένεται να συνοδεύεται από άμεσες και σημαντικού μεγέθους βελτιώσεις στον βαθμό διατήρησης της πολιτισμικής κληρονομιάς. Η θετική συνέργεια με το τομεακό ΕΠ για τον πολιτισμό αναμένεται να αυξήσει το μέγεθος των βελτιώσεων.		

Πίνακας 7-23: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στο τοπίο

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Μεταβολές στο τοπίο	
Αιτίες μεταβολής	<p><u>Ανάπτυξη Υποδομών</u> Μια από τις τυπικές επιπτώσεις των γραμμικών χερσαίων συγκοινωνιακών έργων, η αλλοίωση του τοπίου, ενδέχεται να οδηγήσει σε δυσμενείς μεταβολές.</p> <p><u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Σημαντικό μέρος των στόχων και παρεμβάσεων για το περιβάλλον, όπως κυρίως ο εξορθολογισμός της διαχείρισης στερεών αποβλήτων, ο οποίος αναμένεται να περιορίσει την ανεξέλεγκτη διάθεση απορριμμάτων σε αξιόλογες περιοχές της υπαίθρου, η αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και επιβαρυσμένων εκτάσεων, τα σχέδια αστικής και αγροτικής αναζωογόνησης κ.ά., αναμένεται να συνοδεύονται από άμεσες και έμμεσες βελτιώσεις στα τοπία της Περιφέρειας.</p>	
Ιδιότητες της επίπτωσης		Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Η επιδείνωση του τοπίου από τα γραμμικά χερσαία συγκοινωνιακά έργα του ΠΠΑ είναι πιθανή, αλλά εξισορροπείται πλήρως από τις βελτιώσεις λόγω των δράσεων του ΠΠΑ. Το τελικό ισοζύγιο των μεταβολών αναμένεται να είναι θετικό.
Έκταση επίπτωσης	Μεγάλη	Οι αιτιακές παρεμβάσεις του ΠΠΑ εξαπλώνονται σε όλη την έκταση της Περιφέρειας.
Ένταση της επίπτωσης	Μικρή	Οι βελτιώσεις, λόγω της Πράσινης Ανάπτυξης αναιρούνται εν μέρει από ενδεχόμενες αρνητικές επιδράσεις της Ανάπτυξης Υποδομών.
Μηχανισμός εμφάνισης	Πρωτογενής	Οι παρεμβάσεις που οδηγούν σε μεταβολές του τοπίου εκκινούν με διαφορετικούς στόχους, αλλά οι επιπτώσεις στο τοπίο προκύπτουν ως απευθείας αποτέλεσμα κάθε παρέμβασης.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Οι μεταβολές του τοπίου συνοδεύουν άμεσα την υλοποίηση των αιτιακών παρεμβάσεων.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	Η ίδια η εξεταζόμενη επίπτωση επέρχεται ως συνδυασμός πολλών αιτιακών παραγόντων, αλλά δεν αναμένεται αλληλεπίδραση με μεταβολές σε άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες.
Δυνατότητα πρόληψης	Μεγάλη	Οι αρνητικές επιπτώσεις στόχων και παρεμβάσεων της Ανάπτυξης Υποδομών μπορούν να αποφευχθούν εκ των προτέρων, οδηγώντας σε μεγιστοποίηση της συνολικής βελτίωσης.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η συνολική μεταβολή είναι προς τη θετική κατεύθυνση και μπορεί να ενταθεί εάν προληφθούν οι αρνητικές επιπτώσεις από την Ανάπτυξη Υποδομών.
<p>Σύνοψη: Τμήματα του τοπίου στην Περιφέρεια αναμένεται να μεταβληθούν. Σημαντικό μέρος των παρεμβάσεων της Πράσινης Ανάπτυξης ωθούν σε βελτιώσεις, ενώ οι επιπτώσεις ορισμένων παρεμβάσεων της Ανάπτυξης Υποδομών οδηγούν προς επιδείνωση. Η συνολική μεταβολή αναμένεται θετική, αλλά περιορισμένης έντασης, εάν δεν ληφθούν μέτρα πρόληψης των πιέσεων του ΠΠΑ. Η έκταση της επίπτωσης είναι μεγάλη, λόγω των πολλών και εξαπλωμένων σε όλη την Περιφέρεια αιτιακών παρεμβάσεων.</p>		

Πίνακας 7-24: Χαρακτηρισμός επίπτωσης στο ποσοστό έκτασης υπό μελλοντική απειλή λειψυδρίας

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Ποσοστό έκτασης υπό μελλοντική απειλή έλλειψης νερού	
Αιτίες μεταβολής	<u>Πράσινη Ανάπτυξη</u> Οι στόχοι και παρεμβάσεις του συγκεκριμένου Στόχου για τη διαχείριση υδατικών πόρων αναμένεται να εξασφαλίσουν περισσότερο και καλύτερης ποιότητας νερό για την Περιφέρεια, περιορίζοντας το ποσοστό της έκτασης στο οποίο η κατανάλωση υπερβαίνει το 40% της διαθέσιμης ποσότητας· η έκταση αυτή θεωρείται ότι τελεί υπό μελλοντική απειλή λειψυδρίας.	
	Ιδιότητες της επίπτωσης	Συνοπτική τεκμηρίωση
Κατεύθυνση επίπτωσης	Θετική	Η καλύτερη διαχείριση των πλούσιων υδατικών πόρων της Περιφέρειας εξασφαλίζει πολυδιάστατα οφέλη τόσο για τον άνθρωπο όσο και για το περιβάλλον.
Έκταση επίπτωσης	Μεγάλη	Οι σχετικές προβλέψεις του ΠΠΑ αφορούν στο σύνολο της Περιφέρειας.
Ένταση της επίπτωσης	Μεγάλη	Η αφιέρωση σημαντικών πόρων στη διαχείριση και διανομή ύδατος προΐδεάζει για σημαντικές βελτιώσεις, σε έναν τομέα που οι φυσικοί πόροι βρίσκονται σε αφθονία.
Μηχανισμός εμφάνισης	Πρωτογενής	Η βελτίωση προκύπτει ως απευθείας αποτέλεσμα της καλύτερης διαχείρισης των υδατικών πόρων.
Χρονικός ορίζοντας της μεταβολής	Άμεση - Μόνιμη	Η βελτίωση εμφανίζεται άμεσα, με την υλοποίηση των σχετικών παρεμβάσεων και παραμένει μόνιμης.
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	Δεν προβλέπεται ουσιαστικός συνδυασμός των παρεμβάσεων του ΠΠΑ για τους υδατικούς πόρους με άλλα σχέδια ή προγράμματα. Εφαπτομενική συσχέτιση μπορεί να εμφανιστεί με προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, στα οποία η γενική τάση είναι η στροφή προς λιγότερο απαιτητικές σε νερό καλλιέργειες.
Δυνατότητα πρόληψης	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	Δεν απαιτείται	Η μεταβολή είναι αμιγώς θετική.
Σύνοψη: Η κατεύθυνση αξιόλογου τμήματος του προϋπολογισμού του ΠΠΑ στη διαχείριση υδατικών πόρων, η οποία διεθνώς αποτελεί πλέον σημαντικό διακύβευμα, αναμένεται να συνοδευτεί από άμεσο περιορισμό του δείκτη που μετρά το ποσοστό έκτασης υπό τη απειλή μελλοντικής λειψυδρίας. Η βελτίωση του δείκτη αντιπροσωπεύει σημαντικά οφέλη σε όλα τα ζητήματα που εξαρτώνται από την ποσότητα και την ποιότητα του διαθέσιμου νερού.		

7.3.5 Συμπεράσματα του χαρακτηρισμού των επιπτώσεων

Στις τρεις προηγηθείσες ενότητες προσδιορίστηκαν οι ιδιότητες των δεκαοκτώ μεταβολών που αναμένεται να προκαλέσει η υλοποίηση του ΠΠΑ σε ισάριθμους περιβαλλοντικούς δείκτες. Υπενθυμίζεται ότι οι δείκτες αυτοί είναι οι δεκαοκτώ από τους πενήντατρείς που εκτιμήθηκε ότι θα μεταβληθούν, μέσω της ανάλυσης που πραγματοποιήθηκε στην ενότητα 7.2.

Ο προσδιορισμός των ιδιοτήτων αυτών των μεταβολών πραγματοποιήθηκε με συστηματικό τρόπο, ο οποίος μεθοδολογικά αναλύθηκε στην ενότητα 7.1.2. Τα αποτελέσματα του προσδιορισμού των ιδιοτήτων συνοψίζονται στον επόμενο Πίνακα, από τον οποίο προκύπτει ότι:

- Αμιγώς θετικές επιδράσεις δέχονται έντεκα περιβαλλοντικοί δείκτες, γεγονός αναμενόμενο αφού το ΠΠΑ αφιερώνει σημαντικό τμήμα στόχων και πόρων στην κατεύθυνση της βελτίωσης του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής.
- Αμιγώς αρνητικές επιπτώσεις εντοπίζονται σε τέσσερις δείκτες. Η ένταση των επιπτώσεων αυτών είναι σχετικά περιορισμένη και, με τα κατάλληλα μέτρα, οι επιπτώσεις αυτές είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν πλήρως.
- Επίσης, εντοπίστηκαν τρεις περιπτώσεις στις οποίες, παρότι η συνισταμένη της περιβαλλοντικής μεταβολής κινείται προς τη θετική κατεύθυνση, τμήματα του προγράμματος ωθούν σε βελτιώσεις ενώ άλλα τμήματα λειτουργούν αντίρροπα. Για τις επιπτώσεις αυτές, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα που να συγκρατούν τις τάσεις περιβαλλοντικής επιδείνωσης, ώστε η τελική συνισταμένη να καταστεί κατά το δυνατόν θετικότερη.

Ο ακόλουθος Πίνακας αποτελεί την ουσιαστική γέφυρα μεταξύ του τρέχοντος σταδίου και του επόμενου, στο οποίο θα πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση των επιπτώσεων και θα εκτιμηθεί η αναγκαιότητα ή μη λήψης μέτρων για την επαύξηση της περιβαλλοντικής συμβατότητας.

Πίνακας 7-25: Σύνοψη των ιδιοτήτων των επιπτώσεων του ΠΠΑ

Στη στήλη 1 τα σύμβολα σημαίνουν: + : Θετική - : Αρνητική (+) : Συνδυασμός θετικών και αρνητικών τάσεων		Στη στήλη 4 τα σύμβολα σημαίνουν: Π : Πρωτογενής Δ : Δευτερογενής					Στη στήλη 6 τα σύμβολα σημαίνουν: ~ : Μόνιμη ! : Προσωρινή			
Στις στήλες 2, 3, 8 και 9 τα σύμβολα σημαίνουν: ■ : Μικρή ■■ : Μέση ■■■ : Ευρεία ☒ : Δεν απαιτείται		Στη στήλη 5 τα σύμβολα σημαίνουν: A : Άμεση M : Μεσοπρόθεσμη					Στη στήλη 7 τα σύμβολα σημαίνουν: ☑ : Πιθανή ☒ : Απίθανη			
Αριθμός στήλης →	1	2	3	4	5		6	7	8	9
Μεταβολή	Κατεύθυνση	Έκταση	Ένταση	Μηχανισμός	Χρονικός ορίζοντας		Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Δυνατότητα πρόληψης	Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής	
					Εμφάνιση	Παραμονή				
Ποσοστό χερσαίας έκτασης με ανεπαίσθητο αντίκτυπο ανθρωπογενών δραστηριοτήτων	-	■■■■	■■■	Δ	A	~	☒	■■■■	■	
Εκπομπές NO _x	-	■■■	■	Δ	M	~	☑	■■■	■■■■	
Εκπομπές VOCs	-	■■■	■	Δ	M	~	☑	■■■	■■■■	
Χρήση οχημάτων ανά κατοικημένο km ²	-	■■■	■	Δ	M	~	☑	■■■	■■■■	
Καθοριστικοί για τη βιοποικιλότητα παράγοντες	(+)	■■■■	■	Δ	A	~	☒	■■■■	☒	
Καθοριστικοί για την πανίδα παράγοντες	(+)	■■■■	■	Δ	M	~	☒	■■■■	☒	
Μεταβολές στο τοπίο	(+)	■■■■	■	Π	A	~	☒	■■■■	☒	
Περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας	+	■■■■	■■■	Δ	A	~	☒	☒	☒	
Καθοριστικοί για τη χλωρίδα παράγοντες	+	■■■	■■■	Π	M	~	☒	☒	☒	
Συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου στα νερά	+	■■■	■■■	Π	A	~	☒	☒	☒	
Ποσοστό έκτασης υπό μελλοντική απειλή λειψυδρίας	+	■■■■	■■■■	Π	A	~	☒	☒	☒	
Καθοριστικοί για τα νερά της Περιφέρειας παράγοντες	+	■■■	■■■	Δ	A	~	☒	☒	☒	
Επιβάρυνση των υδάτων από τη βιομηχανική δραστηριότητα	+	■■■	■■■	Δ	A	~	☑	☒	☒	
Εκπομπές CO ₂	+	■■■■	■■■	Π	A	~	☑	☒	☒	
Ποσοστό ανακύκλωσης των αποβλήτων	+	■■■■	■	Π	M	~	☑	☒	☒	
Δείκτης διαδικτυακής πρόσβασης	+	■■■■	■	Π	A	~	☑	☒	☒	
Οικο-αποτελεσματικότητα της ενέργειας	+	■■■■	■■■	Δ	A	~	☑	☒	☒	
Διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς	+	■■■■	■■■■	Π	A	~	☒	☒	☒	

7.4 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Στις ενότητες 7.2 και 7.3 εντοπίστηκαν οι περιβαλλοντικές μεταβολές που αναμένονται από την υλοποίηση του ΠΠΑ και προσδιορίστηκαν οι ιδιότητες των μεταβολών αυτών. Συνοπτικά, βρέθηκε ότι:

- Η υλοποίηση του ΠΠΑ αναμένεται να συνοδευτεί από μεταβολές σε δεκάοκτώ περιβαλλοντικές παραμέτρους, οι οποίες αντιπροσωπεύονται από ισάριθμους δείκτες.
- Οι έντεκα από τις παραπάνω μεταβολές κινούνται προς τη θετική κατεύθυνση· πρόκειται για βελτιώσεις, οι οποίες προκύπτουν κυρίως από τον προσανατολισμό σημαντικού τμήματος στόχων και πόρων του προγράμματος προς το περιβάλλον.
- Τρεις από τις αναμενόμενες μεταβολές αποτελούν συνδυασμούς θετικών και αρνητικών επιδράσεων του προγράμματος. Παρότι το τελικό ισοζύγιο εκτιμάται ως θετικό, είναι εφικτή η λήψη μέτρων που θα περιορίσουν τις αρνητικές συμβολές και θα μεγεθύνουν τις θετικές, οδηγώντας σε σημαντική τελική περιβαλλοντική βελτίωση.
- Οι υπόλοιπες τέσσερις μεταβολές κινούνται προς την αρνητική κατεύθυνση και απαιτούν την ανάληψη δράσης για την προληπτική αντιμετώπισή τους.

Στην παρούσα ενότητα, αυτές οι αρνητικές περιβαλλοντικές μεταβολές, καθώς και οι μερικώς θετικές, υποβάλλονται σε αξιολόγηση, βάσει της μεθοδολογίας που παρουσιάστηκε στην ενότητα 7.1.3.

Για τη θεματική διάταξη της παρούσας ενότητας, προτιμήθηκε η σειρά των περιβαλλοντικών παραγόντων που αναφέρεται στο σημείο Ζ του Παραρτήματος ΙΙΙ της ΚΥΑ με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 (ΦΕΚ 1225 Β').

Τα συμπεράσματα που εξήχθησαν από την αξιολόγηση αυτή συνοψίζονται ως εξής:

1. Στα ζητήματα του πληθυσμού και των υλικών περιουσιακών στοιχείων καθώς και στη σχέση μεταξύ των περιβαλλοντικών παραγόντων δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου από την υλοποίηση του ΠΠΑ.
2. Η κατάσταση ως προς:
 - την περιβαλλοντική επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας,
 - τη χλωρίδα,
 - τα ύδατα,
 - το έδαφος και
 - τους κλιματικούς παράγοντες

αναμένεται να βελτιωθεί κατά και μετά την υλοποίηση του προγράμματος, λόγω της σημαντικής μέριμνας και των ανάλογων στόχων και πόρων που έχουν προβλεφθεί στο ΠΠΑ για τα ζητήματα αυτά.

3. Στα ζητήματα:

- της βιοποικιλότητας,
- της πανίδας
- της ατμοσφαιρικής ποιότητας και
- του τοπίου

καταγράφηκαν μικτές τάσεις: κάποιες από τις δράσεις του ΠΠΑ ωθούν σε βελτιώσεις, ενώ άλλες συνοδεύονται από πιθανή επιδείνωση. Γι' αυτές τις τελευταίες, επισημάνθηκε η αναγκαιότητα και το είδος των μέτρων που θα πρέπει να ληφθούν. Η αναλυτική περιγραφή των μέτρων αυτών αποτελεί το αντικείμενο της επόμενης ενότητας.

7.5 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που είναι πιθανόν να συνοδεύουν την υλοποίηση του ΠΠΑ, κατέδειξε τους τομείς για τους οποίους χρειάζονται μέτρα αντιμετώπισης καθώς και το είδος των μέτρων αυτών. Η κοινή, βασική αρχή για το είδος των μέτρων είναι η στόχευσή τους στις αιτίες και όχι στα αποτελέσματα. Η αρχή αυτή αποτελεί μια ειδική μορφή εφαρμογής της αρχής της πρόληψης και εκκινεί από την αναγνώριση ότι προλαμβάνοντας ή αντιμετωπίζοντας τις αιτίες που πρόκειται να οδηγήσουν σε περιβαλλοντικές επιπτώσεις, επιτυγχάνεται σφαιρικότερο αποτέλεσμα και προστατεύεται αποτελεσματικότερα η φέρουσα ικανότητα των συστημάτων.

Οι περιβαλλοντικές συνιστώσες για τις οποίες χρειάζεται να ληφθεί μέριμνα στο τρέχον επίπεδο σχεδιασμού, διαπιστώθηκε ότι είναι:

- η βιοποικιλότητα,
- η πανίδα
- η ποιότητα του αέρα και
- το τοπίο.

Ειδικότερα, κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων διαπιστώθηκε ότι *οι αιτίες των πιέσεων προς τη βιοποικιλότητα και προς την πανίδα είναι κοινές κατά μεγάλο μέρος*. Συνεπώς, με βάση τη στόχευση της αντιμετώπισης στα αίτια των επιπτώσεων, τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τις δύο αυτές περιβαλλοντικές συνιστώσες είναι κατά μεγάλο μέρος κοινά και αναλύονται μαζί. Αντίθετα, τα μέτρα για τη διατήρηση της καλής ποιότητας του αέρα και αυτά για το τοπίο είναι διαφορετικής φύσεως και αναλύονται σε διακριτές ενότητες.

7.5.1 Μέτρα για τη βιοποικιλότητα και την πανίδα

Όπως διαπιστώθηκε από την εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων, η ενδεχόμενη επιδείνωση στην κατάσταση της βιοποικιλότητας και της πανίδας είναι δυνατόν να προέλθει από δύο διακριτά μέρη του προγράμματος:

- τα οδικά και σιδηροδρομικά έργα του ΠΠΑ, εάν αυτά σχεδιαστούν αδιαφορώντας για τις επιπτώσεις σε ευαίσθητες περιοχές
- τις επενδύσεις σε επιχειρήσεις του ΠΠΑ, εάν αυτές καταλήξουν σε υπερενίσχυση του φυσιολατρικού τουρισμού.

Λαμβάνοντας υπόψη το είδος των επιπτώσεων, οι οποίες προέρχονται από την πιθανότητα διατάραξης των οικοσυστημάτων ή γενικότερα των περιοχών που φιλοξενούν σημαντικά για τη βιοποικιλότητα και την πανίδα στοιχεία, διαπιστώθηκε ότι ο στόχος των ενδεδειγμένων μέτρων θα πρέπει να είναι η αποφυγή της διατάραξης αυτής. Ο προσφορότερος τρόπος για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός είναι η διατήρηση επαρκών αποστάσεων από τα ευαίσθητα στοιχεία των οικοσυστημάτων, ενώ λιγότερο αποτελεσματικοί τρόποι περιλαμβάνουν την υλοποίηση έργων και δραστηριοτήτων σε μικρή απόσταση από τα στοιχεία αυτά, αλλά με προϋποθέσεις που να διασφαλίζουν τη συμβατότητά τους με την αυξημένη περιβαλλοντική ευαισθησία.

Η συγκρότηση των διαπιστώσεων αυτών σε ένα σώμα εφαρμόσιμων μέτρων, πραγματοποιείται βάσει του ακόλουθου σκεπτικού:

1. Οι σημαντικές για τη βιοποικιλότητα και την πανίδα περιοχές διακρίνονται σε δύο είδη:
 - περιοχές του δικτύου Natura 2000
 - περιοχές που δεν ανήκουν στο δίκτυο Natura 2000 αλλά είναι περιβαλλοντικά σημαντικές διότι έχουν διατηρηθεί ανεπηρέαστες από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες.
2. Για την υλοποίηση έργων και δραστηριοτήτων εντός των περιοχών αυτών, η ισχύουσα νομοθεσία προβλέπει μια σειρά προϋποθέσεων, οι οποίες μπορούν να προστατεύσουν επαρκώς τα ενδιαίτηματα. Οι προϋποθέσεις αυτές εκκινούν από το άρθρο 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και καθορίζονται στον ν. 1650/1986 όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 3010/2002, τις κατ' επιταγήν του εκδοθείσες ΚΥΑ και την ΚΥΑ 33318/3028/11.12.1998 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Στην πράξη, οι διατάξεις αυτές επιβάλλουν τη λεπτομερή εκτίμηση των επιπτώσεων ενός έργου ή δραστηριότητας που σχεδιάζεται εντός προστατευμένης περιοχής, ιδίως ως προς τις μεταβολές που ενδέχεται να επέλθουν στα ενδιαίτηματα. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται στο στάδιο της Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ) και με τον τρόπο αυτό διαπιστώνεται η συμβατότητα ή μη του σχεδιαζόμενου έργου με τις ιδιαιτερότητες της περιοχής· σε καταφατική περίπτωση, αυτή η λεπτομερής εκτίμηση των επιπτώσεων επιτρέπει την επιβολή εξίσου λεπτομερών μέτρων υλοποίησης και λειτουργίας του έργου, ώστε να διασφαλίζεται με αναλυτικό τρόπο η διατήρηση των προστατευόμενων ειδών.
3. Εξάλλου, οι προστατευόμενες περιοχές έχουν οριοθετηθεί με τρόπο που να επιτρέπει τις ήπιες ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε ορισμένες περιφερειακές τους ζώνες. Ειδικότερα, η

οριοθέτηση κάθε περιοχής έχει προβλέψει τις ζώνες περιβαλλοντικού ελέγχου, οι οποίες περιβάλλουν τις περιοχές των προστατευόμενων ενδιαιτημάτων, λειτουργώντας ως *bufferzones* για την εκτόνωση των πιέσεων από τις χρήσεις και δραστηριότητες που αναπτύσσονται κοντά στα εξωτερικά όρια της περιοχής Natura. Εξ όσων προκύπτουν από τα έως τώρα εγκεκριμένα σχέδια διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών, στις ζώνες περιβαλλοντικού ελέγχου, είναι δυνατή η υλοποίηση ορισμένων έργων και δραστηριοτήτων του ΠΠΑ, υπό λεπτομερείς προϋποθέσεις, οι οποίες καθορίζονται στο στάδιο της ΕΠΟ.

4. Επιπλέον αυτού του γενικού κανονιστικού πλαισίου, το σώμα γνώσεων για κάθε προστατευόμενη περιοχή ξεχωριστά έχει επαυξηθεί σε σημαντικό βαθμό μέσω των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και εμπλουτίζεται διαρκώς, κυρίως μέσω της δραστηριότητας των Φορέων Διαχείρισης αλλά και της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ. Συνεπώς, *οι αρχικές αβεβαιότητες αναφορικά με το ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να προστατευτούν τα είδη κάθε περιοχής έχουν αρθεί σε μεγάλο βαθμό.*
5. Και για τις περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον, υπάρχουν παραδείγματα που δείχνουν ότι είναι δυνατή η υλοποίηση έργων σε ζώνες υψηλής οικολογικής αξίας, μετά τη λήψη λεπτομερών μέτρων προστασίας.
6. Από τα δεδομένα αυτά, μπορεί να αντληθεί το συμπέρασμα ότι, εφόσον αναληφθεί η κατάλληλη μέριμνα κατά τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία γραμμικών συγκοινωνιακών έργων, τα είδη που φιλοξενούνται εντός περιοχών του δικτύου Natura μπορούν να προστατευθούν αποτελεσματικά. Συνεπώς, *σε επίπεδο μεμονωμένου έργου, δεν απαιτούνται περαιτέρω προϋποθέσεις ή μέτρα στο τρέχον στάδιο προγραμματισμού.* Το ίδιο ισχύει και για το περιβάλλον των οικολογικά σημαντικών εκτάσεων της Περιφέρειας που δεν έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura.
7. Ένα ενδεχόμενο που δεν καλύπτεται επαρκώς από το πλέγμα ρυθμίσεων που προαναφέρθηκε, είναι η πιθανότητα συσσώρευσης έργων του ΠΠΑ εντός μίας ή περισσότερων προστατευόμενων περιοχών. Παρότι ο διοικητικός μηχανισμός που αξιολογεί την περιβαλλοντική συμβατότητα έχει κάποια δυνατότητα να αποτρέψει μια τέτοια συσσώρευση, αυτό ενδεχομένως θα πρέπει να γίνει σε στάδιο που έχουν ήδη επενδυθεί πόροι και προσπάθεια για τον σχεδιασμό των έργων. Για τον λόγο αυτό, προτείνεται να ληφθεί κατάλληλη μέριμνα από τον φορέα υλοποίησης του ΠΠΑ, η οποία μπορεί να εξειδικευθεί σε δύο κατευθύνσεις:
 - την εκ των προτέρων ενημέρωση των φορέων που σχεδιάζουν και υλοποιούν οδικά έργα του ΠΠΑ, καθώς και των υποψηφίων επενδυτών σε τουριστικές εγκαταστάσεις πλησίον περιοχών Natura, αναφορικά με την ανάγκη αποφυγής συσσώρευσης έργων εντός των περιοχών αυτών,
 - την πρωιμότερη δυνατή αξιολόγηση των προτάσεων προς ένταξη στο ΠΠΑ, ώστε να καθίσταται γνωστό το εάν η αξιολογούμενη πρόταση συντελεί στην απευκταία συσσώρευση έργων και δραστηριοτήτων εντός οικολογικά σημαντικών περιοχών.
8. Ως προς την πρώτη, ενημερωτική κατεύθυνση μέτρων, συγκεκριμένα προτείνεται:

- Οι ενημερωτικές ενέργειες που θα διεξάγει η Αρχή Υλοποίησης του ΠΠΑ στην έναρξη εφαρμογής και αργότερα (ημερίδες, παρουσιάσεις κ.ά.) θα πρέπει να τονίζουν, με σαφή τρόπο, τις περιβαλλοντικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την ένταξη έργων και δραστηριοτήτων στο πρόγραμμα.
 - Το έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό που θα δημοσιευτεί για την προώθηση του ΠΠΑ (καταχωρήσεις στον τύπο, διαδικτυακή πύλη του ΠΠΑ κ.ά.) θα πρέπει να τονίζει ότι τα προς ένταξη έργα και οι δράσεις θα πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα για το περιβάλλον στο πρωιμότερο δυνατό στάδιο του σχεδιασμού τους.
 - Παράλληλα με τα παραπάνω, η Αρχή Υλοποίησης θα πρέπει να εκπονήσει και να δημοσιεύσει έναν οδηγό περιβαλλοντικής συμβατότητας μεταξύ έργων και προστατευόμενων ή οικολογικά ευαίσθητων περιοχών. Αφετηρία για το υλικό του οδηγού αυτού μπορούν να αποτελέσουν η συστηματοποίηση των προβλέψεων των εγκεκριμένων διαχειριστικών σχεδίων για τις προστατευόμενες περιοχές, η συλλογή και συστηματοποίηση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών ή των Τυποποιημένων Δελτίων Δεδομένων για τις περιοχές εκείνες που εκκρεμεί η έγκριση διαχειριστικού σχεδίου καθώς και η συλλογή των βασικών χαρακτηριστικών για τις οικολογικά ενδιαφέρουσες περιοχές της Περιφέρειας που δεν ανήκουν στο δίκτυο Natura.
9. Ως προς την περαιτέρω εξειδίκευση της δεύτερης κατεύθυνσης των μέτρων πρόληψης των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα και στην πανίδα, αυτή της αποτροπής συσσωρεύσεων, προτείνεται:
- Στις προδιαγραφές των τεχνικών δελτίων (ή της διάδοχης μορφής τους), τα οποία αποτελούν το εναρκτήριο λάκτισμα εξέτασης της επιλεξιμότητας ή μη μιας πρότασης, θα πρέπει να περιληφθεί ρητή απαίτηση για την αναφορά στα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της έκτασης στην οποία αναπτύσσεται η πρόταση. Σε συνδυασμό με τα μέτρα παρακολούθησης, που θα προταθούν πιο κάτω, η Αρχή Υλοποίησης μπορεί, στο στάδιο αυτό, να διασταυρώνει την πρόταση με τα έως τότε ενταγμένα έργα και να ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο για τη συμβατότητα ή μη της πρότασής του.
 - Στις μελέτες που είναι απαραίτητες κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης του προς ένταξη έργου, η Αρχή Υλοποίησης μπορεί αφενός να συστήνει την ειδική αναφορά για το ενδεχόμενο συσσωρευτικών επιπτώσεων εντός οικολογικά σημαντικών περιοχών και αφετέρου να παρέχει τα στοιχεία αρμοδιότητάς της σχετικά με τα ενταγμένα στο ΠΠΑ έργα της περιοχής.
 - Τέλος, στις ειδικές περιπτώσεις που μια πρόταση έργου είτε είναι καταφανώς ασύμβατη με τις δεσμεύσεις που ισχύουν εντός προστατευόμενων περιοχών είτε δημιουργεί προφανή συσσωρευτικά, δυσμενή για το περιβάλλον αποτελέσματα, σε συνδυασμό με ήδη ενταγμένα στο ΠΠΑ έργα, η Αρχή Υλοποίησης θα πρέπει να ενημερώνει άμεσα τον ενδιαφερόμενο για τα ζητήματα αυτά, ώστε να αποφεύγονται άσκοπα κόστη μελετών και δραστηριοποίησης για μια πρόταση που είναι καταφανώς περιβαλλοντικά ασύμβατη.
10. Σε μια τρίτη κατεύθυνση, συμπληρωματική προς τις δύο παραπάνω, κατά την υλοποίηση του προγράμματος θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για τη διασφάλιση των κονδυλίων που

προορίζονται για την εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων. Το σκεπτικό και η τελική πρόταση μέτρων επ' αυτού, έχουν ως εξής:

- Το βασικό εργαλείο πρόληψης ή αναστροφής των επιπτώσεων κατά την εκτέλεση των έργων του προγράμματος που βαρύνονται με πιθανότητες επιδείνωσης του περιβάλλοντος, ιδίως στις προστατευόμενες ή οικολογικά σημαντικές περιοχές, είναι η διαδικασία Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Η θετική έκβαση της διαδικασίας αυτής (διότι ενδέχεται να υπάρξει και αρνητική έκβαση, ακύρωσης του έργου) καταλήγει στην Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Στην απόφαση αυτή, η οποία οφείλει να προηγείται της έγκρισης της οριστικής μελέτης, επιβάλλονται μέτρα και προϋποθέσεις που οφείλουν να ενσωματωθούν στην εκτέλεση και λειτουργία του έργου. Τα μέτρα αυτά, υποχρεωτικά στην τήρησή τους, συνοδεύονται συχνά από συγκεκριμένα κόστη. Κάποιες φορές, έχει παρατηρηθεί αδυναμία κάλυψης του σχετικού κόστους από τον φορέα του έργου και αποφυγή υλοποίησης των μέτρων αυτών. Σε συνέργεια δε και με την μέχρι προσφάτως αποσπασματική πρακτική ελέγχου τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, οι συνέπειες της παραβίασης των περιβαλλοντικών όρων ήταν – και συχνά παραμένουν – ιδιαίτερα δυσμενείς. Οι αρμόδιες για την έκδοση ΑΕΠΟ Υπηρεσίες, έχοντας υπόψη τα συγκεκριμένα συμβάντα, συχνά προβλέπουν εντός των αποφάσεών τους την υποχρέωση δέσμευσης κονδυλίων ειδικά για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, κατά προτεραιότητα σε σχέση με τις άλλες δαπάνες. Αυτή η τακτική είναι ωφέλιμο να επεκταθεί και στα στάδια εκτέλεσης των έργων που ελέγχονται από τον Φορέα Υλοποίησης του ΠΠΑ.
- Με βάση το παραπάνω σκεπτικό, προτείνεται η υιοθέτηση των κατάλληλων διαδικασιών από μέρος του Φορέα Υλοποίησης του ΠΠΑ ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος αναφορικά με το εάν, στον προϋπολογισμό του προτεινόμενου προς ένταξη έργου, έχουν προβλεφθεί οι δαπάνες εκείνες που αφορούν στην τήρηση των περιβαλλοντικών όρων. Ουσιαστικά, πρόκειται για μια έμπρακτη δικλείδα ασφαλείας, ώστε να προωθείται εναργέστερα η τήρηση των υποχρεώσεων περιβαλλοντικής προστασίας· σε συνδυασμό δε με τις εξελίξεις στο πεδίο της περιβαλλοντικής επιθεώρησης (ίδρυση και λειτουργία Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος κ.ά.), εκτιμάται ότι η δικλείδα αυτή θα συντελέσει ουσιαστικά στην πρόληψη της υποβάθμισης, ειδικά στις περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές.

7.5.2 Μέτρα για την ποιότητα του αέρα

Όπως διαπιστώθηκε από την εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων του ΠΠΑ, οι επιπτώσεις του ΠΠΑ στην ποιότητα του αέρα αναμένονται ελαφρώς δυσμενείς, έμμεσες και μεσοπρόθεσμες. Οι αιτιακοί παράγοντες των επιπτώσεων αυτών εντός του ΠΠΑ εντοπίζονται στην πύκνωση του οδικού δικτύου και τη βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας που επέρχεται λόγω των στόχων και παρεμβάσεων ΠΠΑ. Ενώ οι παράγοντες αυτοί, εάν αφήνονταν να επιδράσουν μόνοι τους, δεν θα ήταν είναι πιθανό να κατέληγαν σε ουσιαστική επιδείνωση της ατμοσφαιρικής ποιότητας, συνδυαζόμενοι με εξελίξεις ευρύτερες του προγράμματος καταλήγουν σε πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα. Οι εξελίξεις αυτές αφορούν την αύξηση της κινητικότητας λόγω του σύγχρονου τρόπου ζωής αλλά και τη βελτίωση των ατομικών (προσωπικών - οικογενειακών) οικονομικών δυνατοτήτων, οι οποίες επιτρέπουν την ευχερέστερη απόκτηση και χρήση ιδιωτικών οχημάτων. Παράλληλα, οι επιδράσεις

παράλληλων τομεακών προγραμμάτων, όπως του ΕΠ για την Προσπελασιμότητα, αναμένεται να προσθέσουν επιπλέον χιλιόμετρα στο οδικό δίκτυο της Περιφέρειας, καθιστώντας το ακόμη πιο ελκυστικό.

Βασικό παράγοντα σύνδεσης μεταξύ των ευρύτερων αυτών κοινωνικοοικονομικών εξελίξεων και της μεσοπρόθεσμης επιδείνωσης της ποιότητας του αέρα, αποτελεί η έλλειψη σοβαρών εναλλακτικών δυνατοτήτων βιώσιμης κινητικότητας στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, δηλαδή ελκυστικών μέσων μαζικής μεταφοράς τόσο σε αστικό όσο και σε υπεραστικό επίπεδο.

Το πλέγμα των παραπάνω στοιχείων οδηγεί στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

- Η εκτιμώμενη επιδείνωση στην ποιότητα του αέρα οφείλεται σε παράγοντες τόσο εντός όσο και εκτός Προγράμματος.
- Οι αιτιακοί παράγοντες εντός ΠΠΑ συνδέονται απευθείας με τους στόχους του ΠΠΑ, οι οποίοι αναφέρονται σε, κατά τα άλλα, απαραίτητες βελτιώσεις στην ποιότητα των κυκλοφοριακών συνθηκών. Βάσει της διαπίστωσης αυτής, ενδεχόμενη λήψη μέτρων για τη συγκράτηση πιέσεων στην ατμοσφαιρική ποιότητα, θα αφορούσε τον περιορισμό του μήκους των οδικών έργων που μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα. Όμως, μια τέτοια αντιμετώπιση, παρότι θα απέφερε κάποια οφέλη στην ποιότητα του αέρα, θα συνοδευόταν από δυσανάλογο κόστος, αυτό της καθήλωσης του επιπέδου ασφάλειας και εξυπηρέτησης του οδικού δικτύου στα σημερινά επίπεδα. Μια τέτοια εξέλιξη είναι προφανώς απευκαίρια, ιδίως εάν ληφθεί υπόψη ότι η έξοδος από το παραπάνω δίλημμα είναι υπαρκτή και αναλύεται ακολούθως.
- Οι εκτός του ΠΠΑ παράγοντες που συντείνουν στη δημιουργία τάσεων επιδείνωσης της ατμοσφαιρικής ποιότητας, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Οι τρεις κατηγορίες τέτοιων παραγόντων, που είναι οι αυξημένες ανάγκες μετακινήσεων λόγω του σύγχρονου τρόπου ζωής, η βελτίωση των προσωπικών οικονομικών δυνατοτήτων που καθιστά ελκυστική την απόκτηση και χρήση ιδιωτικών αυτοκινήτων και η αθροιστική βελτίωση της ελκυστικότητας του οδικού δικτύου λόγω των παρεμβάσεων του σχετικού τομεακού ΕΠ δεν είναι δυνατόν να τύχουν αντιμετώπισης εντός του πλαισίου του ΠΠΑ της Περιφέρειας.
- Για τους λόγους αυτούς, *τα μέτρα αντιμετώπισης των πιέσεων στην ποιότητα του αέρα της Περιφέρειας θα πρέπει να αναληφθούν σε ευρύτερο του προγράμματος επίπεδο.*
- Η συγκρότηση των προτεινόμενων μέτρων μπορεί να ξεκινήσει με ένα απλό ερώτημα: Ποιος ρυπαίνει, ο δρόμος ή τα αυτοκίνητα; Η απάντηση προφανώς αφορά στα δεύτερα και υποδεικνύει ότι τα μέτρα θα πρέπει να στοχεύουν στις εκπομπές ρύπων από τη χρήση αυτοκινήτων. Ο περιορισμός αυτών των εκπομπών μπορεί να πραγματοποιηθεί συνδυάζοντας δύο κατευθύνσεις. Η πρώτη αφορά στον περιορισμό του αριθμού των ιδιωτικών οχημάτων που κυκλοφορούν, δια της μετακύλισης μέρους της κινητικότητας προς τα μέσα μαζικής μεταφοράς και η δεύτερη αναφέρεται στο λεπτομερέστερο έλεγχο των εκπομπών των οχημάτων.
- Στην πρώτη κατεύθυνση, προτείνεται η *ενίσχυση της ελκυστικότητας των μέσων μαζικής μεταφοράς στην Περιφέρεια, τόσο στις αστικές όσο και στις υπεραστικές συγκοινωνίες.*
- Στη δεύτερη κατεύθυνση, προτείνεται η *ενίσχυση των ενημερωτικών ενεργειών προς τους χρήστες οχημάτων (ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης), αλλά και η εντατικοποίηση των ελέγχων εκπομπών.*

- Όπως γίνεται εμφανές, οι δύο πιο πάνω προτάσεις δεν είναι αποκλειστικού ενδιαφέροντος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, αλλά αφορούν σε προβλήματα που είναι υπαρκτά και αναγνωρισμένα στο σύνολο της Ελλάδας. Συνεπώς, τα μέτρα μείωσης των εκπομπών αέριων ρύπων από τα οχήματα αφορούν στο επίπεδο της εθνικής πολιτικής για την ποιότητα του αέρα. Ήδη, σε διάφορα επίπεδα της Πολιτείας, κυοφορούνται μέτρα προς κάποια εκ των δύο πιο πάνω κατευθύνσεων, με πιο πρόσφατη εξέλιξη τα αυστηρότερα πρόστιμα του νέου κώδικα οδικής κυκλοφορίας για την έλλειψη κάρτας ελέγχου καυσαερίων.
- Ο ρόλος της Περιφέρειας στο συγκεκριμένο ζήτημα μπορεί να καταστεί σημαντικός, με την ανάληψη πρωτοβουλιών ανακίνησης και ανάδειξης του θέματος για τη διατήρηση της καλής ποιότητας του αέρα. Είναι γνωστό ότι οι εξελίξεις στην κατανομή των αποφασιστικών αρμοδιοτήτων στην Ελλάδα κατά την τελευταία δεκαετία έχουν αναγάγει τις τοπικές αρχές Περιφερειακού επιπέδου σε βασικούς διαμορφωτές του μίγματος προτεραιοτήτων στις πολιτικές που αφορούν στο περιβάλλον. Αξιοποιώντας αυτή τη δυνατότητα, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων μπορεί να υιοθετήσει μια τακτική ανάδειξης της αναγκαιότητας για τη λήψη μέτρων μείωσης των εκπομπών αέριων ρύπων. Για παράδειγμα, η Περιφέρεια μπορεί:
 - να εισαγάγει τη σχετική αναγκαιότητα σε υψηλή θέση των προτεραιοτήτων της, οι οποίες διαμορφώνουν το πρόγραμμα δράσης της, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες στις δύο κατευθύνσεις που αναφέρθηκαν πιο πάνω,
 - να συστηματοποιήσει την αναφορά στο θέμα, κατά τη συμμετοχή της σε διαπεριφερειακού και εθνικού επιπέδου όργανα,
 - να προβεί στην περιοδική αποστολή σχετικών επιστολών ενδιαφέροντος για την ποιότητα του αέρα και τη διατήρησή της στα αρμόδια όργανα της κεντρικής Διοίκησης (κυρίως Υπουργεία ΠΕΝ και Υποδομών και Μεταφορών), ώστε να προκαλέσει την κινητοποίηση των οργάνων αυτών.
- Η πιο πάνω προσέγγιση δεν αναμένεται να επιφέρει άμεσα αποτελέσματα. Όμως, ο μεσοπρόθεσμος, έμμεσος και σχετικά περιορισμένης έντασης χαρακτήρας της επίπτωσης επιτρέπει στην προτεινόμενη, επίσης μεσοπρόθεσμη προσέγγιση να καρποφορήσει.

Συνοψίζοντας, τα μέτρα για τη συγκράτηση των πιέσεων στην ατμοσφαιρική ποιότητα θα πρέπει να ληφθούν σε επίπεδο ευρύτερο του ΠΠΑ. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να στοχεύουν στον περιορισμό των εκπομπών από την οδική κυκλοφορία, συνδυάζοντας τις ενέργειες βελτίωσης της ελκυστικότητας των μέσων μαζικής μεταφοράς με δράσεις εντατικοποίησης της ενημέρωσης και του ελέγχου εκπομπών από τα ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης οχήματα. Ο ρόλος της Περιφέρειας μπορεί να είναι σημαντικός στην ανάδειξη του συγκεκριμένου ζητήματος, διαμέσου παραινετικών ενεργειών προς την κεντρική Διοίκηση, αλλά και μέσω εισαγωγής του θέματος στην ατζέντα διαπεριφερειακών και εθνικών οργάνων. Τέλος, ο ρόλος της Περιφέρειας συμπληρώνεται με την ανάληψη δράσης στις κατευθύνσεις μέτρων που προτάθηκαν, είτε σε συνεργασία με την κεντρική Διοίκηση είτε αυτόνομα.

7.5.3 Μέτρα για το τοπίο

Όπως διαπιστώθηκε κατά την εκτίμηση των επιπτώσεων του ΠΠΑ, αναμένονται μεταβολές στο τοπίο της Περιφέρειας υπό την επίδραση τόσο θετικών όσο και αρνητικών αποτελεσμάτων του προγράμματος. Η συνισταμένη των επιδράσεων αυτών εκτιμάται ότι θα κινηθεί προς τη θετική κατεύθυνση, αλλά εάν περιοριστούν οι αρνητικές συνεισφορές, υπάρχει η δυνατότητα μεγιστοποίησης της περιβαλλοντικής βελτίωσης.

Οι θετικές συνεισφορές, που ωθούν σε βελτιώσεις του τοπίου, προέρχονται από σημαντικό μέρος των παρεμβάσεων του ΠΠΑ, όπως κυρίως ο εξορθολογισμός της διαχείρισης στερεών αποβλήτων, ο οποίος αναμένεται να περιορίσει την ανεξέλεγκτη διάθεση απορριμμάτων σε αξιόλογες περιοχές της υπαίθρου, η αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και επιβαρυσμένων εκτάσεων, τα σχέδια αστικής και αγροτικής αναζωογόνησης κ.ά. Οι αρνητικές συνεισφορές προέρχονται από τις τυπικές επιπτώσεις των γραμμικών χερσαίων συγκοινωνιακών έργων του ΠΠΑ.

Η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΕΠΟ) έχει αποδειχθεί ότι περικλείει τις δυνατότητες αποτροπής των επιπτώσεων στο τοπίο από τα οδικά και σιδηροδρομικά έργα, τόσο μέσω προληπτικών επιλογών, στο στάδιο του σχεδιασμού, όσο και μέσω των κατάλληλων ενεργειών ένταξης των έργων στο τοπίο, κατά τη φάση υλοποίησής τους. Συνεπώς, στο τρέχον επίπεδο προγραμματισμού, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα που αφενός να προωθούν ενεργά τις συγκεκριμένες δυνατότητες της διαδικασίας ΕΠΟ και αφετέρου να αντιμετωπίζουν τις επιπτώσεις στο τοπίο από ομάδες έργων που ενδέχεται να συσσωρευθούν σε μια μικρή έκταση.

Με βάση τις διαπιστώσεις αυτές προτείνονται τα ακόλουθα μέτρα:

1. Κατά την αξιολόγηση των σχεδίων έργων προς ένταξη στις γραμμικές συγκοινωνιακές παρεμβάσεις του ΠΠΑ, ο Φορέας Υλοποίησης του ΠΠΑ θα πρέπει να εισαγάγει ρητό, διακριτό κριτήριο σχετικά με την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο τοπίο. Η πρακτική αυτή μπορεί να ξεκινήσει με την απαίτηση για περιεκτικές αναφορές στις ενδεχόμενες τοπιολογικές αλλοιώσεις εντός της πρότασης ένταξης (στο τεχνικό δελτίο ή τη διάδοχη μορφή του) και να καταλήγει σε θέσπιση ειδικών κριτηρίων, σύμφωνα με τα οποία, όσο μεγαλύτερες είναι οι τοπιολογικές αλλοιώσεις που συνοδεύουν ένα σχέδιο υποψήφιου έργου τόσο να μειώνονται οι πιθανότητες ένταξής του στο ΠΠΑ. Η πρόταση αυτή στοχεύει στο να κινητοποιήσει τους φορείς σχεδιασμού των έργων προς επιλογές λιγότερο παρεμβατικές ως προς το τοπίο. Οπότε, οποιαδήποτε εναλλακτική πρόταση επιτυγχάνει τον σκοπό αυτό μπορεί εξίσου καλά να αντικαταστήσει το πιο πάνω μέτρο.
2. Σε περιπτώσεις συσσώρευσης οδικών ή σιδηροδρομικών έργων (ή συνδυασμού τους) στην ίδια ζώνη, θα πρέπει να προωθούνται, μέσω των κριτηρίων επιλεξιμότητας, μέτρα για τη διατήρηση της ποιότητας του τοπίου. Τέτοια μέτρα μπορούν να είναι η συνεργασία των φορέων σχεδιασμού των έργων, ώστε να εντοπίζεται η λιγότερο παρεμβατική λύση (όπως διατήρηση του σιδηροδρόμου στο φυσικό ανάγλυφο και ανύψωση ή υποβιβασμός του οδικού έργου σε περιπτώσεις διασταυρώσεων, χαράξεις στον ίδιο διάδρομο ή επαρκής απομάκρυνση των χαράξεων σε περιπτώσεις παράλληλων οδύσεων) και οι συμβατές μέθοδοι αποκατάστασης του τοπίου (π.χ. με παρόμοιες κλίσεις πρανών και φυτεύσεις με ομοειδή είδη και συνδέσμους).

Συνοψίζοντας, ο στόχος των μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων στο τοπίο είναι ο περιορισμός των αλλοιώσεων από τα γραμμικά συγκοινωνιακά έργα του ΠΠΑ, ώστε το τελικό ισοζύγιο τοπιολογικών μεταβολών να είναι κατά το δυνατόν θετικότερο, λόγω των βελτιώσεων από τις παρεμβάσεις του ΠΠΑ. Τα μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων στο τοπίο, είναι προσηγορότερο να συγκεκριμενοποιούνται στο στάδιο των ΕΠΟ κάθε έργου. Στο τρέχον επίπεδο προγραμματισμού, προτείνονται μέτρα ανάδειξης της ανάγκης περιορισμού των τοπιολογικών αλλοιώσεων, μέσω κριτηρίων επιλεξιμότητας, αλλά και με την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των φορέων σχεδιασμού των έργων, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι συνεργιστικού τύπου επιπτώσεις.

7.6 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Τόσο η Οδηγία 2001/42/ΕΚ όσο και η ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 απαιτούν την παρακολούθηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον κατά την υλοποίηση ενός σχεδίου ή προγράμματος, ώστε να εξασφαλίζεται η δυνατότητα έγκαιρου εντοπισμού και αντιμετώπισης. Οι επιπτώσεις αυτές μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής:

- επιπτώσεις που έχουν υποστεί εκτίμηση και για τις οποίες έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα με την έγκριση του εγγράφου προγραμματισμού· για τις επιπτώσεις αυτές η παρακολούθηση οφείλει να καταγράφει τη διατήρησή τους ή μη εντός του πλαισίου που προβλέπεται στη μελέτη εκτίμησης και στο ως άνω έγγραφο,
- επιπτώσεις που έχουν διαφύγει της εκτίμησης· γι' αυτές απαιτείται ο έγκαιρος εντοπισμός τους και η ανάληψη πρωτοβουλίας για την αντιμετώπισή τους.

Το σύστημα παρακολούθησης που θα υιοθετηθεί θα πρέπει να καλύπτει και τις δύο παραπάνω κατηγορίες επιπτώσεων. Για τον λόγο αυτό, η παρακολούθηση οφείλει να είναι σφαιρικού χαρακτήρα.

Στην επόμενη ενότητα αναλύονται οι πτυχές των αναγκών για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών αλλαγών που συνδέονται με το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ώστε οι προτάσεις της μελέτης να αποτελέσουν προϊόν τεκμηριωμένων με διαφανή τρόπο προσεγγίσεων. Κατόπιν, στη μεθεπόμενη ενότητα, συγκροτείται ένα σώμα εφαρμόσιμων μέτρων για την παρακολούθηση.

7.6.1 Ανάλυση βασικών πτυχών

Ένα πρώτο ζήτημα που χρήζει ανάλυσης είναι το **ποιοι δείκτες θα πρέπει να παρακολουθούνται**. Το φάσμα δυνατοτήτων ξεκινά από το ένα άκρο, την παρακολούθηση αδιακρίτως όλων των δεικτών της παρούσας μελέτης ενώ στο άλλο άκρο βρίσκεται η παρακολούθηση ελάχιστων σε αριθμό αλλά αντιπροσωπευτικών δεικτών. Η επιλογή, μέσα σε αυτό το φάσμα, μπορεί να πραγματοποιηθεί εάν ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων, δηλαδή των διαπιστώσεων που παρουσιάστηκαν στην ενότητα 7.4 αναφορικά με το ποιες περιβαλλοντικές παράμετροι αναμένεται να επιδεινωθούν, ποιες αναμένεται να βελτιωθούν και τέλος ποιες αναμένεται να μείνουν ανεπηρέαστες από την υλοποίηση του ΠΠΑ (οι τελευταίες δεν σημαίνει ότι θα μείνουν αμετάβλητες·

απλώς, μέσα στους παράγοντες που καθορίζουν την εξέλιξή τους δεν περιλαμβάνονται επιρροές του προγράμματος). Προφανώς, *οι περιβαλλοντικές συνιστώσες στις οποίες αναμένονται πιέσεις από το ΠΠΑ θα πρέπει να παρακολουθούνται κατά προτεραιότητα, ενώ οι ουδέτερες και οι βελτιούμενες δεν είναι απαραίτητο να παρακολουθούνται λεπτομερώς.*

Όπως αναφέρθηκε, οι περιβαλλοντικές συνιστώσες που ενδέχεται να πιεστούν από την υλοποίηση του ΠΠΑ είναι η βιοποικιλότητα, η πανίδα, η ποιότητα του αέρα και το τοπίο. Για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων, έχουν προταθεί συγκεκριμένα μέτρα, οπότε η παρακολούθηση θα πρέπει να περιλάβει και την αποτελεσματικότητα των μέτρων αυτών.

Η μέθοδος της παρακολούθησης, δηλαδή τα «εργαλεία» που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την καταγραφή και επεξεργασία των μεταβολών στις περιβαλλοντικές παραμέτρους, αποτελούν το επόμενο προς ανάλυση ζήτημα. Εδώ, το φάσμα δυνατοτήτων ξεκινά από μελέτες βάσης, με αποκλειστικό σκοπό την καταγραφή της κατάστασης σε ένα ή περισσότερα περιβαλλοντικά θέματα, και φθάνει έως την εξαγωγή έμμεσων συμπερασμάτων, μέσω της ανάλυσης υφιστάμενων καταγραφών και αποτυπωμένων τάσεων, χωρίς την πραγματοποίηση απευθείας μετρήσεων. Το κριτήριο για να εντοπιστεί η βέλτιστη μέθοδος εντός του φάσματος αυτού, είναι οι δυνατότητες των διαδικασιών υλοποίησης του προγράμματος, ιδίως δε αυτές που σχετίζονται με την υλοποίηση έργων και δραστηριοτήτων, δηλαδή με τους κύριους παράγοντες γένεσης περιβαλλοντικών πιέσεων. Τα περισσότερα εξ αυτών των έργων και δραστηριοτήτων του ΠΠΑ θα χρειαστεί, στην πρώιμη φάση του σχεδιασμού τους να υποβληθούν στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, στην οποία περιλαμβάνεται η εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ). Η ΜΠΕ αποτελεί ένα αναλυτικό εργαλείο εκτίμησης των επιπτώσεων του έργου στο περιβάλλον, οπότε περιλαμβάνει δύο από τα βασικά στοιχεία που απαιτεί η παρακολούθηση των περιβαλλοντικών μεταβολών του ΠΠΑ: την καταγραφή της κατάστασης του περιβάλλοντος τη χρονική «στιγμή» πριν από το έργο και την εκτίμηση των επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον αυτό. Συνεπώς διαφαίνεται ότι η αξιοποίηση των ΜΠΕ των έργων και δραστηριοτήτων του ΠΠΑ για τους σκοπούς της παρακολούθησης των επιπτώσεων του προγράμματος θα πρέπει να είναι ουσιαστική.

Ένα τρίτο ζήτημα που χρήζει ανάλυσης είναι η **χρονική οργάνωση της παρακολούθησης**, δηλαδή η βέλτιστη επιλογή μεταξύ μιας υπερλεπτομερούς, π.χ. τριμηνιαίας, περιόδου παρακολούθησης και μιας αδρομερούς, συγκεντρωτικής περιόδου, π.χ. τριετίας. Για την επιλογή της περιόδου, θα πρέπει κατ' αρχήν να ληφθεί υπόψη ο πενταετής χρονικός ορίζοντας υλοποίησης του προγράμματος, αλλά και το ενδεχόμενο παράτασης, το οποίο είναι βάσιμο σύμφωνα με την εμπειρία των τριών προηγούμενων προγραμματικών περιόδων. Παράλληλα, θα πρέπει να συνυπολογιστεί ότι, οι περισσότερες επιπτώσεις του προγράμματος δεν πρόκειται να εμφανιστούν άμεσα, όπως εκτιμήθηκε στην ενότητα 7.3, αλλά μετά από μια περίοδο «επάσης», η διάρκεια της οποίας κυμαίνεται από λίγους μήνες έως λίγα έτη. Συνεπώς, η παρακολούθηση των επιπτώσεων δεν θα πρέπει να λειτουργεί με χαρακτήρα κατεπείγουσας καταγραφής. Αντίθετα, πολύ σημαντικότερη είναι η αποτύπωση της πλήρους έντασης των ενδεχόμενων περιβαλλοντικών μεταβολών, μετά τον κύκλο γένεσής τους. Με βάση τα στοιχεία αυτά, συνεκτιμώντας και τη διαφορετική βαρύτητα που θα πρέπει να αποδίδεται στις περιβαλλοντικές παραμέτρους που επηρεάζονται δυσμενώς από το πρόγραμμα, σε σχέση με αυτές που παραμένουν ανεπηρέαστες ή βελτιώνονται, διαφαίνεται ότι η βέλτιστη χρονική οργάνωση της παρακολούθησης είναι:

- μια πλήρης έκθεση ανά διετία, με αναφορά στις μεταβολές όλων των περιβαλλοντικών παραμέτρων που εξετάστηκαν στην παρούσα μελέτη ή και άλλων που να επαυξάνουν τη σφαιρικότητα,
- μια ενδιάμεση έκθεση ανά έτος (στο μέσον της πιο πάνω διετίας) με αναφορά στις μεταβολές κρίσιμων δεικτών που συνδέονται με εκείνες τις περιβαλλοντικές συνιστώσες που εκτιμήθηκε ότι θα επηρεαστούν δυσμενώς,
- μια συγκεντρωτική έκθεση, στο στάδιο που έχει ολοκληρωθεί η υλοποίηση του 80% του προγράμματος, ώστε να υπάρχει περιθώριο ανάληψης διορθωτικών μέτρων, εάν τα αποτελέσματα της έκθεσης αυτής καταδείξουν ως αναγκαίο το ενδεχόμενο αυτό.

7.6.2 Συγκρότηση προτάσεων

Μέχρι το σημείο αυτό, αναλύθηκαν οι τρεις βασικές πτυχές του ζητήματος της παρακολούθησης και κατεβλήθη προσπάθεια να επιλεγούν οι βέλτιστες κατευθύνσεις σε καθεμία από τις πτυχές αυτές. Στη συνέχεια, οι κατευθύνσεις αυτές συγκεκριμενοποιούνται σε ένα σώμα εφαρμόσιμων μέτρων.

7.6.2.1 Ετήσια αναφορά

Για τις περιβαλλοντικές συνιστώσες που εκτιμήθηκε ότι ενδέχεται να επηρεαστούν δυσμενώς και για τις οποίες η αποτύπωση προτείνεται να είναι ετήσια, θα πρέπει να επιλεγούν δείκτες που να μπορούν να υπολογιστούν με λειτουργικό τρόπο, αξιοποιώντας τις ΜΠΕ των έργων. Παράλληλα, οι δείκτες αυτοί θα πρέπει να δίνουν επαρκή πληροφορία αναφορικά με τον βαθμό διατήρησης των περιβαλλοντικών συνιστωσών και την αναγκαιότητα ή μη για την ανάληψη διορθωτικών δράσεων.

Με βάση το σκεπτικό αυτό, προτείνεται η ετήσια καταγραφή των ακόλουθων μεγεθών:

1. Βιοποικιλότητα και πανίδα

- **Έκταση, σε στρέμματα, και ποσοστό κατάληψης εδάφους εντός περιοχών του δικτύου Natura:** Με βάση τις ΜΠΕ των έργων του ΠΠΑ, θα πρέπει να καταγράφεται η αθροιστική κατάληψη εδάφους από τα έργα του ΠΠΑ. Παράλληλα, θα πρέπει να υπολογίζεται το ποσοστό στο οποίο αντιστοιχεί η καταλαμβανόμενη από τα έργα έκταση σε σχέση με αυτή ολόκληρης της περιοχής. Η υπέρβαση ενός ποσοστού ασφαλείας θα πρέπει να θεωρείται ένδειξη συσσώρευσης έργων στην περιοχή, οπότε ο φορέας υλοποίησης του ΠΠΑ θα πρέπει να αναλαμβάνει κατάλληλες πρωτοβουλίες αποτροπής περαιτέρω επιδείνωσης. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα έργα υποδομής επιτρέπονται στις περιφερειακές ζώνες των προστατευόμενων περιοχών και όχι εντός των περιοχών απολύτου προστασίας, ως ένα ενδεικτικό ποσοστό ασφαλείας προτείνεται το 5%. Η πρόταση αυτή, θα πρέπει να αξιολογηθεί από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας πριν την υιοθέτησή της. Εναλλακτικές προτάσεις «εξατομικευμένων» ποσοστών ασφαλείας ανά περιοχή, πιθανώς αντιστρόφως ανάλογων της σημασίας και της ευαισθησίας της, μπορούν να εξυπηρετήσουν πληρέστερα την ισορροπία μεταξύ ανάπτυξης και

περιβάλλοντος, αλλά η έρευνα αυτή υπερβαίνει τον στρατηγικό χαρακτήρα της παρούσας μελέτης.

- **Συνολικός αριθμός ειδών που τέθηκαν σε κίνδυνο ή δέχτηκαν πιέσεις από την υλοποίηση έργων του ΠΠΑ:** Ο δείκτης προκύπτει ως άθροισμα των ειδών που, σύμφωνα με τις ΜΠΕ των έργων και δραστηριοτήτων του ΠΠΑ, αναμένεται να τεθούν σε κίνδυνο μείωσης του πληθυσμού τους ή να δεχθούν πιέσεις, όπως η υποβάθμιση του ενδιαίτημά τους. Παρά την απλότητα του δείκτη αυτού, τα συμπεράσματα στα οποία μπορεί να οδηγήσει είναι σημαντικά, ιδίως σε συνδυασμό με τους άλλους δύο δείκτες της παρούσας θεματικής ενότητας.
- **Μέτρα που υλοποιήθηκαν για την πρόληψη των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα και την πανίδα:** Αν και όχι απολύτως ποσοτικός, ο δείκτης αυτός έχει πολλαπλή χρησιμότητα, διότι αφενός δείχνει το μέγεθος της μέριμνας που αφιερώθηκε για την προστασία των ενδιαιτημάτων και αφετέρου επιτρέπει την εκτίμηση επάρκειας της μέριμνας αυτής.
- **Έκταση δασικών εκτάσεων που υποβαθμίστηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ:** Αν και η χλωρίδα της Περιφέρειας δεν αναμένεται να υποστεί ουσιαστικές μεταβολές λόγω των έργων του ΠΠΑ, οι δασικές εκτάσεις συνιστούν βασικό παράγοντα διατήρησης πολλών από τα είδη που διαβιούν στην Περιφέρεια. Τα είδη αυτά δεν είναι απαραίτητα προστατευόμενα ή προτεραιότητας, αλλά ο ρόλος τους στην διατήρηση των οικοσυστημικών ισορροπιών είναι συνήθως σημαντικός. Εάν η κατάληψη ή η υποβάθμιση των δασικών εκτάσεων, χάριν έργων του ΠΠΑ, επεκταθεί υπερβολικά, η ισορροπία ορισμένων οικοσυστημάτων ενδέχεται να διαταραχθεί. Με τον δείκτη αυτό, καθίσταται εφικτή μια συνολική καταγραφή η οποία έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει ως «σήμα κινδύνου» ώστε να αποτραπεί περαιτέρω υποβάθμιση των υποστρωματικών παραγόντων της πανίδας και της βιοποικιλότητας.

2. Ποιότητα του αέρα

- **Αδρό ποσοστό συγκέντρωσης CO, NO_x και BTX, σε σχέση με το εκάστοτε ισχύον όριο, στις πρωτεύουσες των ΠΕ και σε αντιπροσωπευτικές θέσεις της υπαίθρου:** Προτείνεται η αντιστοίχιση τεσσάρων χρωμάτων σε διαστήματα ποσοστών της συγκέντρωσης κάθε ρύπου, σε σχέση με το εν ισχύ όριο του (στο οποίο εμπεριέχεται και η χρονική αναφορά). Για ποσοστά από 0% έως 50% του ορίου προτείνεται το πράσινο χρώμα, μεταξύ 50% και 75% το γαλάζιο, για ποσοστά από 75% έως 95% το κίτρινο και για το διάστημα από 95% και πάνω (περιλαμβανόμενων των υπερβάσεων) προτείνεται το κόκκινο χρώμα. Ο στόχος είναι να εκπονείται ένας ετήσιος χάρτης ποιότητας του αέρα στην Περιφέρεια, ώστε να διαπιστώνονται τάσεις υποβάθμισής της. Η καταγραφή των συγκεντρώσεων μπορεί να πραγματοποιείται μέσω συνδυασμού απευθείας μετρήσεων και υπολογιστικών τεχνικών εκτίμησης. Ο στόχος του δείκτη, δηλαδή η αδρή σύγκριση των συγκεντρώσεων με τα όρια, αλλά και η σημερινή καλή κατάσταση του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος σε όλη την έκταση της Περιφέρειας, επιτρέπουν την εισαγωγή ενός ποσοστού στοχαστικότητας στις συγκεντρώσεις. Συνεπώς, για τις μεγάλες χρονικές περιόδους αναφοράς σε ορισμένα όρια, όπως τα ετήσια, μπορούν να συνδυάζονται δειγματοληπτικές μετρήσεις και τεχνικές προεκβολής, ενώ για τη γεωγραφική κατανομή, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένα από τα

πολλά καθιερωμένα υπολογιστικά εργαλεία εκτίμησης της κατανομής συγκεντρώσεων. Λαμβάνοντας υπόψη τις μετεωρολογικές συνθήκες που είναι επαρκώς γνωστές στην Περιφέρεια και βαθμονομώντας το μοντέλο σύμφωνα με τις δειγματοληπτικές μετρήσεις, μπορούν να παραχθούν αξιόπιστοι χάρτες συγκεντρώσεων. Ως προς το είδος των ρύπων, των οποίων προτείνεται η παρακολούθηση, επελέγησαν ουσίες αντιπροσωπευτικές κάποιας σημαντικής πτυχής της ποιότητας του αέρα: το CO αντιπροσωπεύει ρύπους από παλαιάς και νέας τεχνολογίας οχήματα και παράλληλα επιτρέπει τον υπολογισμό των συγκεντρώσεων για ουσίες με συναφείς χρόνους παραμονής και συντελεστές διάχυσης, όπως το SO₂. Τα NO_x σχετίζονται με τις εκπομπές από οχήματα νέας τεχνολογίας και η αυξημένη συγκέντρωσή τους παραπέμπει σε κινδύνους για τη δημόσια υγεία και φαινόμενα οξίνισης τόσο της βροχής όσο και του εδάφους. Τέλος, τα ΒΤΧ (βενζόλιο – ξυλένιο – τουλουόλιο) προέρχονται σχεδόν αποκλειστικά από κακοσυντηρημένους καταλυτικούς μετατροπείς ιδιωτικών οχημάτων νέας τεχνολογίας· ανησυχητικές συγκεντρώσεις τους υποδεικνύουν άμεση αναγκαιότητα λήψης μέτρων πληρέστερου ελέγχου των εκπομπών από την οδική κυκλοφορία. Τέλος, θα πρέπει να εξηγηθεί η χαλαρή συσχέτιση των χαρτών ποιότητας του αέρα με τα έργα και τις δραστηριότητες του ΠΠΑ, αφού και άλλες πηγές ενδέχεται να συμβάλουν στην υποβάθμισή της. Αυτή η χαλαρή συσχέτιση είναι υπαρκτή, αλλά οι χάρτες ποιότητας του αέρα είναι σαφείς δείκτες της αποτελεσματικότητας των μέτρων που προτάθηκαν για τον περιορισμό της επιβάρυνσης της ατμόσφαιρας από την υλοποίηση του ΠΠΑ. Τα μέτρα αυτά, που θα πρέπει να προωθηθούν από επίπεδα αποφάσεων ευρύτερα του ΠΠΑ, έχουν σφαιρικό χαρακτήρα περιορισμού των εκπομπών από τα οχήματα, είτε αυτά κυκλοφορούν σε δρόμους που υλοποιήθηκαν από το ΠΠΑ είτε σε όλους τους άλλους δρόμους. Συνεπώς, η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων αυτών έχει διπλή χρησιμότητα: αφενός υποδεικνύει εάν το ειδικό ζήτημα του περιορισμού στην επιβάρυνση της ατμόσφαιρας από την υλοποίηση του ΠΠΑ προωθείται επαρκώς ή όχι και αφετέρου παρέχει ευρύτερου ενδιαφέροντος πληροφορία αναφορικά με την ποιότητα του αέρα.

- **Αριθμός ενεργειών του Φορέα Υλοποίησης του ΠΠΑ για την προώθηση των μέτρων ενημέρωσης και ελέγχου των εκπομπών από οχήματα:** Στον δείκτη αυτό αθροίζεται το πλήθος των ετήσιων πρωτοβουλιών που ανέλαβε ο φορέας για την προώθηση των μέτρων βελτίωσης της ατμοσφαιρικής ποιότητας τα οποία προτάθηκαν στην ενότητα 7.5.2.

3. Τοπίο

- **Θέση και μέγεθος των σημαντικών από τοπιολογικής άποψης επεμβάσεων από τα γραμμικά συγκοινωνιακά έργα του ΠΠΑ:** Με βάση τις ΜΠΕ, καταγράφονται οι θέσεις και το μέγεθος των επεμβάσεων που οφείλονται στα οδικά και σιδηροδρομικά έργα του ΠΠΑ και έχουν τη δυνατότητα να αλλοιώσουν ουσιαστικά το τοπίο. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να διαπιστωθεί η συσσώρευση τέτοιων επεμβάσεων σε περιορισμένης έκτασης ζώνη, η οποία καθιστά την τελική αντίληψη του αποτελέσματος δυσμενέστερη από το άθροισμα των μεμονωμένων επεμβάσεων και υποδεικνύει καθαρά την αναγκαιότητα μέτρων αποκατάστασης.

- **Βαθμός πρόόδου των μέτρων τοπιολογικής αποκατάστασης:** Με βάση τα στοιχεία από την υλοποίηση των έργων, μπορεί να υπολογιστεί, με όρους ποσοστού, η πρόοδος της τοπιολογικής αποκατάστασης που έχει επιβληθεί μέσω των περιβαλλοντικών όρων σε ορισμένα έργα. Ως πλήρης αποκατάσταση μπορεί να θεωρηθεί η πλήρης ανάπτυξη των μέτρων· εάν σε αυτά περιλαμβάνονται φυτοτεχνικές πτυχές, θα πρέπει να συνεκτιμάται και ο χρόνος ανάπτυξης των φυτών μέχρι να επιτευχθεί η επιθυμητή εικόνα.

Με την παρακολούθηση των πιο πάνω δεικτών εκτιμάται ότι θα επιτυγχάνεται μια σφαιρική ετήσια αποτίμηση της κατάστασης στους τέσσερις περιβαλλοντικούς παράγοντες που αναμένεται να πιεσθούν από την υλοποίηση του ΠΠΑ.

7.6.2.2 Διετής αναφορά

Για ορισμένους από τους υπόλοιπους παράγοντες του περιβάλλοντος, οι οποίοι μένουν ανεπηρέαστοι ή βελτιώνονται, η διετής παρακολούθηση των μεταβολών τους μπορεί να πραγματοποιείται μέσω αντιπροσωπευτικών δεικτών οι οποίοι συνδυάζουν δύο χαρακτηριστικά: αφενός συνδέονται στενά με τα έργα και τις δραστηριότητες του ΠΠΑ, ώστε να υποδεικνύουν το μέρος των περιβαλλοντικών που οφείλεται στο πρόγραμμα και όχι σε γενικότερες αιτίες, και αφετέρου να μπορούν με εύλογο τρόπο να υπολογιστούν, χωρίς υπερβολική επιβάρυνση των διαδικασιών υλοποίησης του ΠΠΑ. Οι προτεινόμενοι δείκτες παρουσιάζονται στον επόμενο Πίνακα και, όπως διαπιστώνεται, αφορούν μόνο στους τέσσερις περιβαλλοντικούς παράγοντες που είναι κρίσιμοι για την οικολογική ισορροπία και, παράλληλα, οι εκτιμήσεις των επιπτώσεων στο παρόν στάδιο σχεδιασμού έχουν σημαντικό ποσοστό αβεβαιότητας. Για τους υπόλοιπους παράγοντες, η παρακολούθησή τους μέσω της συγκεντρωτικής έκθεσης της επόμενης ενότητας εκτιμάται ότι είναι επαρκής.

Πίνακας 7-26: Προτεινόμενοι δείκτες για τη διετή παρακολούθηση ορισμένων περιβαλλοντικών παραγόντων που εκτιμήθηκε ότι θα επηρεαστούν ελάχιστα από την υλοποίηση του ΠΠΑ

Περιβαλλοντική συνιστώσα	Πρόταση δείκτη παρακολούθησης	Περιγραφή	Πηγή δεδομένων
Χλωρίδα	Έκταση, σε στρέμματα, εκτάσεων άγριας χλωρίδας που καταλήφθηκε από έργα του ΠΠΑ, εξαιρούμενων των εκτάσεων που αποκαθίστανται βλαστητικά.	Η κατάληψη εκτάσεων που φιλοξενεί άγρια χλωρίδα είναι ένα μέτρο της πίεσης που τα έργα του ΠΠΑ επιβάλλουν στη χλωρίδα. Οι αποκαθιστούμενες εκτάσεις δεν προσμετρώνται, αφού διατίθενται για την εκ νέου φιλοξενία χλωρίδας. Ομοίως, δεν προσμετράται η κατάληψη καλλιεργειών· τα είδη φυτών σε αυτές έχουν μικρή περιβαλλοντική αξία, λόγω της αφθονίας τους και της μικρής τους συνεισφοράς στη βιοποικιλότητα.	ΜΠΕ και στοιχεία από την παρακολούθηση υλοποίησης των έργων
Έδαφος	Όγκος εδαφικών υλικών που μετακινήθηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ.	Ο όγκος των εδαφικών υλικών μπορεί να λειτουργήσει ως δείκτης της έντασης των επεμβάσεων στο έδαφος. Προτείνεται να διερευνηθεί η δυνατότητα υπολογισμού ενός προσεγγιστικού μέσου κόστους ανά m ³ εδάφους (π.χ. σταθμίζοντας τις τιμές για διαφορετικές συστάσεις και αποστάσεις μεταφοράς), ώστε ο δείκτης να υπολογίζεται εύκολα από τις ροές πληρωμών.	Μελέτες και οικονομικά στοιχεία της υλοποίησης των έργων.
Νερά	Αριθμός υδατορροών που αναδιευθετήθηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ.	Μετρώντας την ένταση της συχνότερης επέμβασης των έργων στις υδατορροές, αντιπροσωπεύεται ο βαθμός διατάραξης ρεμάτων και χειμάρρων.	ΜΠΕ και οριστικές μελέτες έργων
Κλιματικοί παράγοντες	Ισοδύναμοι τόνοι CO ₂ ετήσιων εκπομπών από τα ολοκληρωμένα οδικά έργα του ΠΠΑ και τις βιομηχανικές μονάδες που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα.	Ο δείκτης αθροίζει τις ετήσιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τις δύο εντατικότερες κατηγορίες πηγών: τα οδικά έργα και τις μονάδες ενεργειακής έντασης. Για τον υπολογισμό του δείκτη προτείνεται η στατιστική προσέγγιση των μέσων ετήσιων εκπομπών CO ₂ ανά km οδικού έργου και ο πολλαπλασιασμός με το μήκος των έργων του ΠΠΑ που δόθηκαν σε κυκλοφορία, καθώς και οι συναλλαγές δικαιωμάτων εκπομπής από βιομηχανικές μονάδες που εντάχθηκαν στο ΠΠΑ.	Παρακολούθηση της υλοποίησης

7.6.2.3 Συγκεντρωτική έκθεση

Η αποτύπωση των συνολικών επιπτώσεων του ΠΠΑ προτείνεται να ολοκληρωθεί με την εκπόνηση της συγκεντρωτικής έκθεσης παρακολούθησης στο στάδιο όπου έχει υλοποιηθεί το 80% του

προγράμματος. Το στάδιο αυτό επελέγη ώστε αφενός να αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο δυνατό ποσοστό ολοκλήρωσης του ΠΠΑ και αφετέρου να παρέχει τη δυνατότητα ανάληψης μέριμνας για την αναστροφή περιβαλλοντικών πιέσεων, εάν κάτι τέτοιο διαπιστωθεί.

Το περιεχόμενο της έκθεσης αυτής προτείνεται να στοχεύει στη διαπίστωση των συγκριτικών μεταβολών που θα έχουν επέλθει στον χρόνο εκπόνησής της, σε σχέση με τη σημερινή κατάσταση του περιβάλλοντος, όπως αποτυπώνεται στο Κεφάλαιο 6 της παρούσας μελέτης και παράλληλα, στη σύνδεση των μεταβολών που θα διαπιστωθούν με τις παρεμβάσεις του ΠΠΑ που θα έχουν ολοκληρωθεί. Η σύνδεση αυτή μπορεί να στηριχθεί, μεταξύ άλλων, και στα δεδομένα των δύο προηγούμενων εργαλείων παρακολούθησης. Για παράδειγμα, εάν οι διετείς εκθέσεις δείχνουν μικρή παρεμβατικότητα του ΠΠΑ στα νερά και η συγκεντρωτική έκθεση καταγράψει σημαντικές μεταβολές, τότε μπορεί να συναχθεί ότι οι τελευταίες δεν οφείλονται στην υλοποίηση του ΠΠΑ.

7.6.3 Σύνοψη συμπερασμάτων και προτάσεων για την παρακολούθηση

Στο κεφάλαιο αυτό μελετήθηκε το ζήτημα της παρακολούθησης των επιπτώσεων του ΠΠΑ στο περιβάλλον. Με την ανάλυση τριών βασικών πτυχών του ζητήματος και την αναζήτηση των κατάλληλων δεικτών, διαμορφώθηκε η πρόταση του ακόλουθου σχήματος παρακολούθησης:

1. Ετήσια παρακολούθηση των περιβαλλοντικών συνιστωσών που επηρεάζονται δυσμενώς από το ΠΠΑ, δηλαδή της βιοποικιλότητας, της πανίδας, της ατμοσφαιρικής ποιότητας και του τοπίου, διαμέσου των ακόλουθων οκτώ δεικτών:
 - Έκταση, σε στρέμματα, και ποσοστό κατάληψης εδάφους εντός περιοχών του δικτύου Natura
 - Συνολικός αριθμός ειδών που τέθηκαν σε κίνδυνο ή δέχτηκαν πιέσεις από την υλοποίηση έργων του ΠΠΑ
 - Μέτρα που υλοποιήθηκαν για την πρόληψη των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα και την πανίδα
 - Έκταση δασικών εκτάσεων που υποβαθμίστηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ
 - Αδρό ποσοστό συγκέντρωσης CO, NO_x και BTX, σε σχέση με το εκάστοτε ισχύον όριο, στις πρωτεύουσες των Π.Ε. και σε αντιπροσωπευτικές θέσεις της υπαίθρου
 - Αριθμός ενεργειών του Φορέα Υλοποίησης του ΠΠΑ για την προώθηση μέτρων ενημέρωσης και ελέγχου των εκπομπών από οχήματα
 - Θέση και μέγεθος των σημαντικών από τοπιολογικής άποψης επεμβάσεων από τα γραμμικά συγκοινωνιακά έργα του ΠΠΑ
 - Βαθμός προόδου των μέτρων τοπιολογικής αποκατάστασης.

2. Διετής παρακολούθηση ορισμένων εκ των περιβαλλοντικών συνιστωσών που εκτιμήθηκε ότι επηρεάζονται ευμενώς ή καθόλου από το ΠΠΑ μέσω των ακόλουθων δεικτών:
 - Έκταση, σε στρέμματα, εκτάσεων άγριας χλωρίδας που καταλήφθηκε από έργα του ΠΠΑ, εξαιρούμενων των εκτάσεων που αποκαθίστανται βλαστητικά
 - Όγκος εδαφικών υλικών που μετακινήθηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ
 - Αριθμός υδατορροών που αναδιευθετήθηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ
 - Ισοδύναμοι τόνοι CO₂ ετήσιων εκπομπών από τα ολοκληρωμένα οδικά έργα του ΠΠΑ και τις βιομηχανικές μονάδες που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα.
3. Συγκεντρωτική αποτίμηση των επιπτώσεων του ΠΠΑ στο περιβάλλον, διαμέσου μιας εκτενούς αποτύπωσης όλων των μεγεθών που αναλύθηκαν στο Κεφάλαιο 7, στο χρονικό στάδιο που θα έχει υλοποιηθεί το 80% του προγράμματος, ώστε να υπάρχει περιθώριο μέτρων αντιστάθμισης ή αναστροφής, εάν κάτι τέτοιο αποδειχθεί αναγκαίο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

8 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Η εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων του ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων οδήγησε στο συμπέρασμα ότι αναμένονται πιέσεις σε τέσσερις περιβαλλοντικές συνιστώσες: στη βιοποικιλότητα, στην πανίδα, στην ποιότητα του αέρα και στο τοπίο. Στις συνιστώσες αυτές, οι επιδράσεις του προγράμματος αποτελούνται από συνδυασμό θετικών και αρνητικών συνεισφορών, οπότε τα μέτρα που προτάθηκαν στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών πλευρών. Οι υπόλοιπες περιβαλλοντικές συνιστώσες είτε παραμένουν ανεπηρέαστες από το πρόγραμμα είτε βελτιώνονται.

Παράλληλα, οι ανάγκες παρακολούθησης των επιπτώσεων του ΠΠΑ στο περιβάλλον αναλύθηκαν υπό το πρίσμα των πιο πάνω διαπιστώσεων, συνεκτιμώντας ότι οι εκτιμήσεις για ένα πολυδιάστατο πρόγραμμα με ελάχιστη διάρκεια πέντε ετών, αναπόφευκτα περιέχουν κάποιο βαθμό αβεβαιότητας. Οι προτάσεις για την παρακολούθηση διαμορφώνουν ένα σπονδυλωτό σχήμα που αποτελείται από την ετήσια αποτύπωση αντιπροσωπευτικών μεγεθών για τις τέσσερις περιβαλλοντικές συνιστώσες που πιέζονται από την υλοποίηση του ΠΠΑ, τη διετή καταγραφή αντιπροσωπευτικών δεικτών για τέσσερις περιβαλλοντικές συνιστώσες που παραμένουν ανεπηρέαστες ή βελτιώνονται και μια συγκεντρωτική, αναλυτική έκθεση αποτίμησης των επιπτώσεων του προγράμματος, στο στάδιο κατά το οποίο συμπληρώνεται το 80% της υλοποίησης, ώστε να παραμένει περιθώριο ανάληψης διορθωτικών δράσεων, εάν διαφανεί τέτοια ανάγκη.

Συμπυκνώνοντας τα πορίσματα για τα αναγκαία μέτρα αντιμετώπισης και παρακολούθησης των επιπτώσεων του ΠΠΑ στο περιβάλλον, στην κανονιστική πράξη περιβαλλοντικής έγκρισης του προγράμματος προτείνεται να περιλαμβάνονται οι ακόλουθες διατάξεις:

Πίνακας 8-1: Προτάσεις για το περιεχόμενο της κανονιστικής πράξης περιβαλλοντικής έγκρισης του ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

A. Για την **αντιμετώπιση** ενδεχόμενων επιπτώσεων του ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στο περιβάλλον, πραγματοποιούνται οι ακόλουθες ενέργειες:

1. Για την αποτροπή υποβάθμισης σημαντικών παραγόντων διατήρησης της βιοποικιλότητας, λόγω ενδεχόμενης συσσώρευσης έργων και δραστηριοτήτων εντός περιοχών του δικτύου Natura 2000, αλλά και περιοχών που έχουν διατηρηθεί σε σημαντικό βαθμό ανεπηρέαστες από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες, με πρωτοβουλία του φορέα υλοποίησης του ΠΠΑ λαμβάνονται μέτρα σε δύο κατευθύνσεις:

- α) την ενημέρωση των τελικών δικαιούχων για την αξία του περιβάλλοντος στις περιοχές αυτές και την ανάγκη σχεδιασμού των έργων τους μέσω επιλογών συμβατών με την αξία αυτή,
- β) την πρωιμότερη δυνατή αξιολόγηση των προτάσεων προς ένταξη στο ΠΠΑ, ώστε να καθίσταται γνωστό το εάν η αξιολογούμενη πρόταση συντελεί στην απευκταία συσσώρευση έργων και δραστηριοτήτων εντός οικολογικά σημαντικών περιοχών.

2. Για την πρώτη εκ των δύο παραπάνω κατευθύνσεων, στο πλαίσιο των ενημερωτικών ενεργειών του φορέα υλοποίησης του ΠΠΑ, θα πρέπει να ενταχθούν τουλάχιστον οι

ακόλουθες πρωτοβουλίες:

- 2.1. Οι ενημερωτικές ενέργειες που θα διεξάγει η Αρχή Υλοποίησης του ΠΠΑ στην έναρξη εφαρμογής και αργότερα (ημερίδες, παρουσιάσεις κ.ά.) θα πρέπει να τονίζουν, με σαφή τρόπο, τις περιβαλλοντικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την ένταξη έργων και δραστηριοτήτων στο πρόγραμμα.
 - 2.2. Το έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό που θα δημοσιευτεί για την προώθηση του ΠΠΑ (καταχωρήσεις στον τύπο, διαδικτυακή πύλη του ΠΠΑ κ.ά.), θα πρέπει να τονίζει ότι τα έργα και οι δράσεις που ενδιαφέρονται για ένταξη, θα πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα για το περιβάλλον στο πρωιμότερο δυνατό στάδιο του σχεδιασμού τους.
 - 2.3. Ο φορέας υλοποίησης θα πρέπει να εκπονήσει και να δημοσιεύσει έναν οδηγό περιβαλλοντικής συμβατότητας μεταξύ έργων και προστατευόμενων ή οικολογικά ευαίσθητων περιοχών. Αφετηρία για το υλικό του οδηγού αυτού μπορούν να αποτελέσουν η συστηματοποίηση των προβλέψεων των εγκεκριμένων διαχειριστικών σχεδίων για τις προστατευόμενες περιοχές, η συλλογή και συστηματοποίηση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών ή των Τυποποιημένων Δελτίων Δεδομένων για τις περιοχές εκείνες που εκκρεμεί η έγκριση διαχειριστικού σχεδίου καθώς και η συλλογή των βασικών χαρακτηριστικών για τις οικολογικά ενδιαφέρουσες περιοχές της Περιφέρειας που δεν ανήκουν στο δίκτυο Natura.
3. Για τη δεύτερη εκ των δύο κατευθύνσεων αποτροπής της υποβάθμισης παραγόντων διατήρησης της βιοποικιλότητας, ο φορέας υλοποίησης λαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα μέτρα:
- 3.1. Στις προδιαγραφές των τευχών που υποβάλλονται για την αξιολόγηση της επιλεξιμότητας ή μη μιας πρότασης, θα πρέπει να περιληφθεί ρητή απαίτηση για την αναφορά στα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της έκτασης στην οποία αναπτύσσεται η πρόταση. Ο φορέας υλοποίησης θα πρέπει, στο στάδιο αυτό, να διασταυρώνει την πρόταση με τα έως τότε ενταγμένα έργα και να ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο για τη συμβατότητα ή μη της πρότασής του.
 - 3.2. Στις μελέτες που είναι απαραίτητες κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης του προς ένταξη έργου, ο φορέας υλοποίησης μπορεί αφενός να συστήνει την ειδική αναφορά για το ενδεχόμενο συσσωρευτικών επιπτώσεων εντός οικολογικά σημαντικών περιοχών και αφετέρου να παρέχει τα στοιχεία αρμοδιότητάς της σχετικά με τα ενταγμένα στο ΠΠΑ έργα της περιοχής.
 - 3.3. Στις ειδικές περιπτώσεις που μια πρόταση έργου είτε είναι καταφανώς ασύμβατη με τις δεσμεύσεις που ισχύουν εντός προστατευόμενων περιοχών είτε δημιουργεί προφανή συσσωρευτικά, δυσμενή για το περιβάλλον αποτελέσματα, σε συνδυασμό με ήδη ενταγμένα στο ΠΠΑ έργα, ο φορέας υλοποίησης ενημερώνει άμεσα τον ενδιαφερόμενο για τα ζητήματα αυτά, ώστε να αποφεύγονται άσκοπα κόστη μελετών και δραστηριοποίησης.
4. Επιπλέον των δύο πιο πάνω κατευθύνσεων, λαμβάνονται επίσης μέτρα για την εκ των

προτέρων εξασφάλιση των δαπανών που προορίζονται για την εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων προστασίας της βιοποικιλότητας και του περιβάλλοντος που τη φιλοξενεί. Στο πλαίσιο αυτό, ο φορέας υλοποίησης του ΠΠΑ οφείλει να υιοθετήσει τις κατάλληλες διαδικασίες ελέγχου αναφορικά με το εάν, στον προϋπολογισμό του προτεινόμενου προς ένταξη έργου, έχουν προβλεφθεί οι δαπάνες εκείνες που αφορούν στην τήρηση των περιβαλλοντικών όρων.

5. Για την πρόληψη ή αντιστάθμιση των δυσμενών επιρροών του ΠΠΑ στις παραμέτρους της ποιότητας του αέρα, είναι αναγκαίο να αναληφθούν πρωτοβουλίες σε επίπεδο ευρύτερο από αυτό των διαδικασιών υλοποίησης του προγράμματος. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να κατευθύνονται αφενός προς την ενίσχυση της ελκυστικότητας των μέσων μαζικής μεταφοράς στην Περιφέρεια, τόσο στις αστικές όσο και στις υπεραστικές συγκοινωνίες, και αφετέρου προς την ενίσχυση των ενημερωτικών ενεργειών προς τους χρήστες οχημάτων (ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης), αλλά και προς την εντατικοποίηση των ελέγχων εκπομπών. Για την προώθηση των πρωτοβουλιών αυτών, ο φορέας υλοποίησης θα πρέπει:
 - α) να συνεργαστεί με τη διοίκηση της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ώστε η αναγκαιότητα μείωσης των εκπομπών αέριων ρύπων από τη χρήση ιδιωτικών οχημάτων να εισαχθεί σε υψηλή θέση μεταξύ των προτεραιοτήτων που διαμορφώνουν το πρόγραμμα δράσης της Περιφέρειας,
 - β) να συστηματοποιήσει την αναφορά στο θέμα αυτό κατά τη συμμετοχή σε διαπεριφερειακού και εθνικού επιπέδου όργανα,
 - γ) να προβαίνει στην περιοδική αποστολή σχετικών επιστολών ενδιαφέροντος για την ποιότητα του αέρα και τη διατήρησή της στα αρμόδια όργανα της κεντρικής Διοίκησης, ώστε να προκαλέσει την κινητοποίηση των οργάνων αυτών.
 6. Για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο τοπίο, οι οποίες ενδέχεται να προκληθούν από γραμμικά συγκοινωνιακά έργα του προγράμματος, ο φορέας υλοποίησης του ΠΠΑ οφείλει να προβεί τουλάχιστον στις ακόλουθες ενέργειες:
 - 6.1. Κατά την αξιολόγηση των σχεδίων έργων προς ένταξη στις γραμμικές συγκοινωνιακές παρεμβάσεις του ΠΠΑ, θα πρέπει να εισαχθεί ρητό, διακριτό κριτήριο σχετικά με την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο τοπίο.
 - 6.2. Σε περιπτώσεις συσσώρευσης οδικών ή σιδηροδρομικών έργων (ή συνδυασμού τους) στην ίδια ζώνη, θα πρέπει να προωθούνται, μέσω των κριτηρίων επιλεξιμότητας, μέτρα για τη διατήρηση της ποιότητας του τοπίου. Τέτοια μέτρα μπορούν να είναι η συνεργασία των φορέων σχεδιασμού των έργων, ώστε να εντοπίζεται η λιγότερο παρεμβατική λύση και οι συμβατές μέθοδοι αποκατάστασης του τοπίου, π.χ. με παρόμοιες κλίσεις πρανών και φυτεύσεις με ομοειδή είδη και συνδέσμους.
- B.** Για την παρακολούθηση των ενδεχόμενων επιπτώσεων του ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στο περιβάλλον, πραγματοποιούνται οι ακόλουθες ενέργειες:
1. Η παρακολούθηση πραγματοποιείται μέσω ενός σπονδυλωτού σχήματος που αποτελείται από ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τις μεταβολές στις τέσσερις περιβαλλοντικές συνιστώσες

που εκτιμήθηκε ότι είναι πιθανόν να πιεσθούν, διετείς εκθέσεις σχετικά με κρίσιμες περιβαλλοντικές παραμέτρους που εκτιμήθηκε ότι θα παραμείνουν ανεπηρέαστες ή θα βελτιωθούν και μια συγκεντρωτική συγκριτική ανάλυση του συνόλου των περιβαλλοντικών μεταβολών στη φάση εκείνη που έχει καταγραφεί σημαντική πρόοδος της υλοποίησης του ΠΠΑ.

2. Στις ετήσιες εκθέσεις αποτυπώνονται οι επιπτώσεις του ΠΠΑ στη βιοποικιλότητα, στην πανίδα, στην ατμοσφαιρική ποιότητα και στο τοπίο, διαμέσου των ακόλουθων οκτώ δεικτών:
 - Έκταση, σε στρέμματα, και ποσοστό κατάληψης εδάφους εντός περιοχών του δικτύου Natura
 - Συνολικός αριθμός ειδών που τέθηκαν σε κίνδυνο ή δέχτηκαν πιέσεις από την υλοποίηση έργων του ΠΠΑ
 - Μέτρα που υλοποιήθηκαν για την πρόληψη των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα και την πανίδα
 - Έκταση δασικών εκτάσεων που υποβαθμίστηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ
 - Αδρό ποσοστό συγκέντρωσης CO, NO_x και BTX, σε σχέση με το εκάστοτε ισχύον όριο, στις πρωτεύουσες των Π.Ε. και σε αντιπροσωπευτικές θέσεις της υπαίθρου
 - Αριθμός ενεργειών του φορέα υλοποίησης του ΠΠΑ για την προώθηση των μέτρων ενημέρωσης και ελέγχου των εκπομπών από οχήματα
 - Θέση και μέγεθος των σημαντικών από τοπιολογικής άποψης επεμβάσεων από τα γραμμικά συγκοινωνιακά έργα του ΠΠΑ
 - Βαθμός πρόοδου των μέτρων τοπιολογικής αποκατάστασης.
3. Στις διετείς εκθέσεις, αποτυπώνονται οι επιπτώσεις του ΠΠΑ στη χλωρίδα, στο έδαφος, στα νερά και στους κλιματικούς παράγοντες, διαμέσου των ακόλουθων τεσσάρων δεικτών:
 - Έκταση, σε στρέμματα, εκτάσεων άγριας χλωρίδας που καταλήφθηκε από έργα του ΠΠΑ, εξαιρούμενων των εκτάσεων που αποκαθίστανται βλαστητικά
 - Όγκος εδαφικών υλικών που μετακινήθηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ
 - Αριθμός υδατοροών που αναδιευθετήθηκαν λόγω έργων του ΠΠΑ
 - Ισοδύναμοι τόνοι CO₂ ετήσιων εκπομπών από τα ολοκληρωμένα οδικά έργα του ΠΠΑ και τις βιομηχανικές μονάδες που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα.
4. Η συγκεντρωτική αποτίμηση των επιπτώσεων του ΠΠΑ στο περιβάλλον, πραγματοποιείται διαμέσου μιας εκτενούς αποτύπωσης όλων των μεγεθών που αναλύθηκαν στο Κεφάλαιο 7 της ΣΜΠΕ, στο χρονικό στάδιο που θα έχει υλοποιηθεί το 80% του προγράμματος, ώστε να υπάρχει περιθώριο μέτρων αντιστάθμισης ή αναστροφής, εάν κάτι τέτοιο αποδειχθεί αναγκαίο. Το περιεχόμενο της σχετικής μελέτης θα πρέπει να περιλαμβάνει τη διαπίστωση των συγκριτικών μεταβολών που θα έχουν επέλθει στον χρόνο εκπόνησής της, σε σχέση με τη σημερινή κατάσταση του περιβάλλοντος και τη σύνδεση των μεταβολών που θα

διαπιστωθούν με τις παρεμβάσεις του ΠΠΑ που θα έχουν ολοκληρωθεί.

Γ. Για την **εξειδίκευση** και την **εφαρμογή** των μέτρων αντιμετώπισης και παρακολούθησης των ενδεχόμενων επιπτώσεων του ΠΠΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στο περιβάλλον, λαμβάνονται υπόψη οι πληροφορίες της ΣΜΠΕ που συνοδεύει την κανονιστική πράξη περιβαλλοντικής έγκρισης του προγράμματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

9 ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

Κατά την εκπόνηση της μελέτης, η άριστη συνεργασία των εμπλεκόμενων δεν άφησε περιθώρια δημιουργίας κανενός προβλήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

10 ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

Λαμβάνοντας υπόψη όσα προαναφέρθηκαν στο Κεφάλαιο 6 της παρούσας, προκύπτει βάσιμα η διαπίστωση ότι για το περιβάλλον της Περιφέρειας δεν εκκρεμεί κάποια κρίσιμη ερευνητική αναγκαιότητα και συνεπώς, τα έργα και οι δραστηριότητες του προγράμματος μπορούν να εγκριθούν με βάση το τρέχον γνωστικό απόθεμα για το περιβάλλον.

Παρά ταύτα, η διερεύνηση ορισμένων πλευρών του περιβάλλοντος της Περιφέρειας είναι σημαντική, κυρίως υπό την έννοια ότι μπορεί να οδηγήσει σε λεπτομερέστερη επίγνωση ορισμένων περιβαλλοντικών ζητημάτων που σήμερα είναι γνωστά μόνο σε γενικές γραμμές. Ενώ οι πρώτες σκέψεις γύρω από το ζήτημα της λεπτομερέστερης περιβαλλοντικής επίγνωσης επικεντρώνονται συνήθως στην οικολογική πλευρά, υπάρχει μια σημαντική πτυχή, η οποία έχει ιδιαίτερη βαρύτητα στον αναπτυξιακό σχεδιασμό: η λεπτομερής γνώση οδηγεί σε πιο ισορροπημένα μέτρα προστασίας και οι σταθμίσεις στο πλαίσιο επιδίωξης της αειφόρου ανάπτυξης μπορούν να πραγματοποιούνται πιο αντικειμενικά. Αντίθετα, το έλλειμμα λεπτομερών καταγραφών σε συνδυασμό με την υψηλή αξία των περιβαλλοντικών πόρων, δικαιολογημένα οδηγεί σε υπερβολική αυστηρότητα ως προς τις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, χάριν της περιβαλλοντικής προστασίας. Ειδικότερα, είναι γνωστό ότι ορισμένες φορές, με αφορμή θέματα περιβαλλοντικής προστασίας, έχουν ληφθεί αποφάσεις που εκ των υστέρων αποδείχθηκαν υπερβολικές. Τη στιγμή της λήψης των αποφάσεων αυτών, η γνώση των κρίσιμων περιβαλλοντικών παραμέτρων του ζητήματος ήταν συνήθως περιορισμένη ή αποσπασματική, κυρίως λόγω έλλειψης συστηματικών δεδομένων και μελετών που θα έπρεπε να είχαν προηγηθεί. Όταν αργότερα, οι μελέτες βάσης έδειξαν ότι οι αποφάσεις θα μπορούσαν να είχαν επιτρέψει κάπως εντατικότερη ανάπτυξη, οι όποιες υστερήσεις είχαν ήδη επέλθει.

Συμπερασματικά, οι περιβαλλοντικές μελέτες βάσης είναι απαραίτητο να προωθηθούν, για τη διασφάλιση ισορροπίας στις σταθμίσεις της αειφόρου ανάπτυξης. Τέτοιες μελέτες βέβαια, εκφεύγουν των στόχων και του θεματικού πεδίου του υπό μελέτη προγράμματος· η προώθησή τους είναι δυνατή μόνο μέσω κινητοποίησης σε ευρύτερα επίπεδα πολιτικών για το περιβάλλον.

Στην κατεύθυνση αυτή, προτεραιότητες για τις περιβαλλοντικές μελέτες βάσης αποτελούν κυρίως:

- η ολοκλήρωση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών για όλες τις περιοχές του δικτύου Natura στην Περιφέρεια,
- η τομεακή και χωρική ανάλυση των πηγών ρύπανσης, τόσο σε ότι αφορά το ατμοσφαιρικό περιβάλλον όσο και τα υγρά απόβλητα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΧΑΡΤΗ	ΚΛΙΜΑΚΑ
1.	ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΙΑ	1:250.000
2.	ΚΑΛΥΨΗ ΓΗΣ (CORINE LAND COVER)	1:250.000
3.	ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ & ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	1:250.000
4.	ΥΔΡΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ	1:250.000

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ακολούθως παρουσιάζονται ανά Στόχο Πολιτικής και Προτεραιότητα τα ενταγμένα έργα καθώς και ο προϋπολογισμός ένταξής τους στο εθνικό σκέλος του Π.Δ.Ε της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, έως και την 31-12-2021.

Πίνακας ΙΙ-1: Αναλυτικός Πίνακας Έργων Υφιστάμενου Π.Δ.Ε. της Π.Ι.Ν. Στόχου Πολιτικής 2 & Προτεραιοτήτων

ΣΠ2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Περιλαμβάνει: Βιώσιμη ανάπτυξη και κυκλική οικονομία)					Σύνολο ΣΠ2: 47.742.573,11 €
α/α	ΣΑ	Ενάρημος	Τομέας Παρέμβασης - Τίτλος Έργου	Περιφερειακή Ενότητα	π/υ Έργου(ων)
2.1 Ενεργειακή απόδοση					400.000,00€
1	ΜΠ922	2020ΜΠ92200001	ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ - ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΝ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΤΗΣ Π.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ (2020ΜΠ92200001)	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	400.000,00€
2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων					4.653.773,11€
1	ΕΠ022	2015ΕΠ02200004	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΔΕΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ & ΤΑΦΗ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	4.653.773,11€
2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων					23.250.000,00€
1	ΕΠ522	2019ΕΠ52200003	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΙΣΗ ΚΟΥΝΟΥΠΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2020-2021	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙ ΑΚΑ	150.000,00 €
2	ΕΠ022	2016ΕΠ02200000	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΛΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΣΕΙΣΜΟΥΣ ΣΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	Π.Ε ΛΕΥΚΑΔΑΣ	5.100.000,00€
3	ΕΠ022	2015ΕΠ02200006	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΛΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΣΕΙΣΜΟΥΣ ΣΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ - ΠΕ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ - ΠΕ ΙΘΑΚΗΣ	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙ ΑΚΑ	18.000.000,00
2.10 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)					18.050.000,00€
1	ΕΠ522	2016ΕΠ52200001	ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΠΟΤΑΜΩΝ, ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ,	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙ ΑΚΑ	4.000.000,00€

ΣΠ2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Περιλαμβάνει: Βιώσιμη ανάπτυξη και κυκλική οικονομία)					Σύνολο ΣΠ2: 47.742.573,11 €
α/α	ΣΑ	Ενάρθρος	Τομέας Παρέμβασης - Τίτλος Έργου	Περιφερειακή Ενότητα	π/υ Έργου(ων)
			ΡΕΜΑΤΩΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΠΙΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2017-2018		
2	ΕΠ522	2015ΕΠ52200000	ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ Π.Ι.Ν.	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ	4.100.000,00€
3	ΕΠ522	2020ΕΠ52200002	ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ι.Ν.	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ	5.000.000,00 €
4	ΜΠ922	2020ΜΠ92200005	ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ - ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΓΥΡΑΣ ΑΠΟ Ι.Ν. ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ ΕΩΣ ΤΑΟΛ & ΑΠΟ ΓΗΠΕΔΟ 7Χ7 ΔΗΜΟΥ ΕΩΣ ΚΟΜΒΟ ΓΙΑ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	580.000,00€
5	ΜΠ922	2020ΜΠ92200012	ΜΕΛΕΤΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΟΣ ΔΡΑΠΑΝΟΥ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	Π.Ε ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	370.000,00€
6	ΕΠ522	2016ΕΠ52200001	ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΙΣΜΟΙ ΠΟΤΑΜΩΝ, ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ, ΡΕΜΑΤΩΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΠΙΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2017-2018	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ	4.000.000,00€
2.12 Πράσινες πόλεις (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)					1.388.800,00€
1	ΕΠ022	2017ΕΠ02200007	ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΟΔΩΝ 21ης ΜΑΪΟΥ ΚΑΙ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΩΝ	Π.Ε ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	1.388.800,00€

Πηγή: Στοιχεία ΠΔΕ ΔιαΠ Ιανουάριος 2021, επεξεργασία Συμβούλου

Πίνακας II-2: Αναλυτικός Πίνακας Έργων Υφιστάμενου Π.Δ.Ε. της Π.Ι.Ν. Στόχου Πολιτικής 3 & Προτεραιοτήτων

ΣΠ3. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (Περιλαμβάνει: Δίκτυα, Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα)					Σύνολο ΣΠ3: 51.039.825,01 €
α/α	ΣΑ	Ενάρθρος	Τομέας Παρέμβασης - Τίτλος Έργου	Περιφερειακή Ενότητα	π/υ Έργου(ων)
3.3 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών					409.825,01€
1	ΕΠ022	2015ΕΠ02200000	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΓΚΥΡΟΒΟΛΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΣΤΗΝ	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	409.825,01€

ΣΠ3. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (Περιλαμβάνει: Δίκτυα, Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα)					Σύνολο ΣΠ3: 51.039.825,01 €
α/α	ΣΑ	Ενάρθρος	Τομέας Παρέμβασης - Τίτλος Έργου	Περιφέρεια κή Ενότητα	π/υ Έργου(ων)
			ΑΛΥΠΑ ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΙΤΣΑΣ (πκ 2005ΕΠ02230130)		
3.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών					49.735.000,00 €
1	ΕΠ522	2016ΕΠ52200000	ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΠΙΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2017- 2018	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ	10.000.000,00€
2	ΕΠ522	2018ΕΠ52200008	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΠΙΝ	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ	25.100.000,00€
3	ΕΠ522	2018ΕΠ52200003	ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΗΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	Π.Ε ΖΑΚΥΝΘΟΥ	1.000.000,00€
4	ΕΠ522	2014ΕΠ52200003	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ-ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΩΝ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΙΩΝ (ΟΘΩΝΟΙ - ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ - ΜΑΘΡΑΚΙ) (Π.Κ2013ΕΠ02200003).	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	735.000,00€
5	ΕΠ522	2018ΕΠ52200000	ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	Π.Ε ΛΕΥΚΑΔΑΣ	800.000,00€
6	ΕΠ522	2014ΕΠ52200002	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (Π.Κ.2013ΕΠ02200001)	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ	9.100.000,00€
7	ΜΠ922	2020ΜΠ92200006	ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΗΓΑΝΙΑ-ΑΛΥΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ 6Η ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ- ΒΟΛΙΜΩΝ (2020ΜΠ92200006)	Π.Ε ΖΑΚΥΝΘΟΥ	300.000,00€
8	ΜΠ922	2020ΜΠ92200009	ΜΕΛΕΤΗ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (2020ΜΠ92200009)	Π.Ε ΖΑΚΥΝΘΟΥ	300.000,00€
9	ΜΠ922	2020ΜΠ92200010	ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΝΟΤΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΕΩΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΜΕ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΚΟΜΒΩΝ "ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΗ" "ΛΟΥΜΠΑΣ" ΚΑΙ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΣ	Π.Ε ΖΑΚΥΝΘΟΥ	350.000,00€

ΣΠ3. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (Περιλαμβάνει: Δίκτυα, Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα)					Σύνολο ΣΠ3: 51.039.825,01 €
α/α	ΣΑ	Ενάρθρος	Τομέας Παρέμβασης - Τίτλος Έργου	Περιφέρεια κή Ενότητα	π/υ Έργου(ων)
			(2020ΜΠ92200010)		
10	ΜΠ922	2020ΜΠ92200002	ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗΣ ΑΡΓΥΡΑΔΩΝ (2020ΜΠ9220002)	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	200.000,00€
11	ΜΠ922	2020ΜΠ92200003	ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗΣ ΣΚΡΙΠΕΡΟΥ (2020ΜΠ9220003)	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	200.000,00€
12	ΜΠ922	2020ΜΠ92200004	ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΥΚΛΙΚΩΝ ΚΟΜΒΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ (2020ΜΠ92200004)	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	200.000,00€
13	ΜΠ922	2020ΜΠ92200013	ΜΕΛΕΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ Ε.Ο. 1 ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ - ΠΟΡΟΥ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΤΖΑΝΝΑΤΩΝ	Π.Ε ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	190.000,00€
14	ΜΠ922	2020ΜΠ92200014	ΜΕΛΕΤΗ ΝΕΑΣ ΓΕΦΥΡΑΣ ΕΠΙ ΤΗΣ Ε.Ο. 1 ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ - ΠΟΡΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ «ΚΟΛΑΪΤΗ»	Π.Ε ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	200.000,00€
15	ΜΠ922	2020ΜΠ92200000	ΜΕΛΕΤΗ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	650.000,00€
16	ΜΠ922	2020ΜΠ92200011	ΜΕΛΕΤΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΡΑΝΑΙΑ - ΚΟΚΥΛΙΑ ΤΗΣ Ε.Ο. 1 ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ – ΠΟΡΟΥ	Π.Ε ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	410.000,00€
3.13 Λοιπές υποδομές					895.000,00€
1	ΕΠ022	2013ΕΠ02200002	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΡΩΗΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΕΓΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	895.000,00€

Πηγή: Στοιχεία ΠΔΕ ΔιαΠ Ιανουάριος 2021, επεξεργασία Συμβούλου

Πίνακας II- 3: Αναλυτικός Πίνακας Έργων Υφιστάμενου Π.Δ.Ε. της Π.Ι.Ν. Στόχου Πολιτικής 4 & Προτεραιοτήτων

ΣΠ4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Περιλαμβάνει: Υγεία, Απασχόληση, Παιδεία Αθλητισμό & Κοινωνική Συνοχή)					Σύνολο ΣΠ4: 6.248.000,00 €
α/α	ΣΑ	Ενάρθρος	Τομέας Παρέμβασης - Τίτλος Έργου	Περιφερειακή Ενότητα	π/υ Έργου(ων)
4.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός					6.248.000,00 €
1	ΕΠ022	2020ΕΠ02200001	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ	6.248.000,00 €

Πηγή: Στοιχεία ΠΔΕ ΔιαΠ Ιανουάριος 2021, επεξεργασία Συμβούλου

Πίνακας II-4: Αναλυτικός Πίνακας Έργων Υφιστάμενου Π.Δ.Ε. της Π.Ι.Ν. Στόχου Πολιτικής 5 & Προτεραιοτήτων

ΣΠ5.ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ (Περιλαμβάνει: Πολιτισμό, Τουρισμό, Αγροδιατροφικό Τομέα, Μεταποίηση)					Σύνολο ΣΠ5: 3.915.975,00€
α/α	ΣΑ	Ενάρθρος	Τομέας Παρέμβασης - Τίτλος Έργου	Περιφερειακή Ενότητα	π/υ Έργου(ων)
5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές					1.000.000,00€
1	ΕΠ522	2017ΕΠ52200002	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ ΕΤΟΥΣ 2018-2019	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ	300.000,00
2	ΕΠ522	2019ΕΠ52200002	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2020	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ	350.000,00 €
3	ΕΠ522	2020ΕΠ52200000	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ	350.000,00 €
5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος					2.915.975,00€
1	ΕΠ022	2017ΕΠ02200000	ΑΝΑΣΚΑΠΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	Π.Ε ΛΕΥΚΑΔΑΣ	50.000,00
2	ΕΠ022	2014ΕΠ02200002	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΑΓ. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	1.965.975,00
3	ΕΠ022	2016ΕΠ02200002	ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	Π.Ε ΛΕΥΚΑΔΑΣ	100.000,00
4	ΜΠ922	2020ΜΠ92200007	ΜΕΛΕΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ «ΣΑΝ ΤΖΙΑΚΟΜΟ»	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	200.000,00

ΣΠ5.ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ (Περιλαμβάνει: Πολιτισμό, Τουρισμό, Αγροδιατροφικό Τομέα, Μεταποίηση)					Σύνολο ΣΠ5: 3.915.975,00€
α/α	ΣΑ	Ενάρθρος	Τομέας Παρέμβασης - Τίτλος Έργου	Περιφερειακή Ενότητα	π/υ Έργου(ων)
5	ΜΠ922	2020ΜΠ92200008	ΜΕΛΕΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ «ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ» ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ	Π.Ε ΚΕΡΚΥΡΑΣ	600.000,00

Πηγή: Στοιχεία ΠΔΕ ΔΙΑΠ Ιανουάριος 2021, επεξεργασία Συμβούλου

Πίνακας II-5: Αναλυτικός Πίνακας Έργων Υφιστάμενου Π.Δ.Ε. της Π.Ι.Ν. Στόχου Πολιτικής 6 & Προτεραιοτήτων

ΣΠ6. Υποστήριξη Προγραμμάτων					Σύνολο ΣΠ6: 1.796.891,19 €
α/α	ΣΑ	Ενάρθρος	Τομέας Παρέμβασης - Τίτλος Έργου	Περιφερειακή Ενότητα	π/υ Έργου(ων)
6.1 Διοικητική Υποστήριξη					1.666.891,19€
1	ΕΠ022	2000ΕΠ02200007	ΠΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 1% ΤΟΥ ΑΡΘ. 55 ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Ν. 2218/94 & 45743/31-12-99	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙ ΑΚΑ	1.666.891,19€
6.2 Τεχνική Βοήθεια					130.000,00 €
1	ΕΠ022	2020ΕΠ02200003	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΕΠΑ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙ ΑΚΑ	130.000,00 €

Πηγή: Στοιχεία ΠΔΕ ΔΙΑΠ Ιανουάριος 2021, επεξεργασία Συμβούλου

Πίνακας II- 6: Συνεχιζόμενα έργων ΠΔΕ ανά ΣΠ

	Πλήθος Προτάσεων	Π/Υ Δημοπράτησης έργων
2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Περιλαμβάνει: Βιώσιμη ανάπτυξη και κυκλική οικονομία)	ΣΠ2: 37	110.369.918,76 €
2.1 Ενεργειακή απόδοση	1	400.000,00 €
2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	4	7.198.878,80 €
2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	8	44.757.811,52 €
2.8 Επιχειρηματικότητα – φιλικές προς το περιβάλλον διεργασίες παραγωγής	1	142.974,00 €

	Πλήθος Προτάσεων	Π/Υ Δημοπράτησης έργων
2.10 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)	11	24.583.242,84 €
2.11 Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς (βιοποικιλότητα, περιοχές Natura κλπ)	1	2.200.000,00 €
2.12 Πράσινες πόλεις (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)	11	31.087.011,60 €
3. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (Περιλαμβάνει: Δίκτυα, Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα)	ΣΠ3: 46	111.428.404,37 €
3.3 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών	8	24.283.407,13 €
3.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών	31	83.910.094,58 €
3.8 Οδική ασφάλεια	2	1.728.543,68 €
3.13 Λοιπές υποδομές	5	1.506.358,98 €
4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Περιλαμβάνει: Υγεία, Απασχόληση, Παιδεία Αθλητισμό & Κοινωνική Συνοχή)	ΣΠ4: 3	11.648.000,00 €
4.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	1	6.248.000,00 €
4.16 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	2	5.400.000,00 €
5.ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ (Περιλαμβάνει: Πολιτισμό, Τουρισμό, Αγροδιατροφικό Τομέα, Μεταποίηση)	ΣΠ5: 13	14.407.719,46 €
5.1 Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές	5	5.804.944,46 €
5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	7	8.515.975,00 €
5.7 Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες	1	86.800,00 €
6.ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	ΣΠ6: 4	3.619.832,00 €
6.1 Τεχνική Βοήθεια	4	3.619.832,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	103	251.473.874,59 €

Πηγή: Στοιχεία ΠΔΕ ΔιαΠ Νοέμβριος 2020, επεξεργασία Συμβούλου

Πίνακας II-7: Νέα έργα ανά Στόχο Πολιτικής ΕΠΑ

	Πλήθος Προτάσεων	Π/Υ έργων
1. ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Περιλαμβάνει έρευνα & ανάπτυξη, ψηφιακό μετασχηματισμό και καινοτομία & επιχειρηματικότητα)	ΣΠ1: 19	25.660.000,00
1.1 Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών προγραμμάτων σε τομείς αιχμής	3	1.200.000,00

	Πλήθος Προτάσεων	Π/Υ έργων
1.4 Έξυπνη Εξειδίκευση – Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις	6	7.660.000,00
1.6 Ψηφιακή οικονομία- Επιχειρηματικότητα	3	3.800.000,00
1.7 Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη, Κατάρτιση	1	2.000.000,00
1.9 Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονική μάθηση, κλπ)	1	1.000.000,00
1.10 Ηλεκτρονική υγεία (e-health)	3	7.000.000,00
1.11 Ψηφιακή διασύνδεση μονάδων δημόσιας διοίκησης, Εξοπλισμός Μονάδων	1	1.000.000,00
1.13 Έξυπνες πόλεις	1	2.000.000,00
2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Περιλαμβάνει: Βιώσιμη ανάπτυξη και κυκλική οικονομία)	ΣΠ2: 24	84.266.200,00 €
2.1 Ενεργειακή απόδοση	1	N/A
2.2 ΑΠΕ-ΣΥΜΠΑΡΑΓΩΓΗ	1	N/A
2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	2	40.000.000,00
2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	2	11.600.00,00
2.5 Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα- ενεργειακή μετάβαση	1	N/A
2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων	1	N/A
2.8 Επιχειρηματικότητα – φιλικές προς το περιβάλλον διεργασίες παραγωγής	2	2.500.000,00
2.10 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)	14	41.766.200,00
3. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (Περιλαμβάνει: Δίκτυα, Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα)	ΣΠ3: 10	130.366.175,08
3.1 ΤΠΕ/ Ευρυζωνικό δίκτυο πολύ υψηλής χωρητικότητας, άλλα είδη υποδομών ΤΠΕ	1	2.000.000,00
3.2 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός ενεργειακών δικτύων και υποδομών	1	2.000.000,00
3.3 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός λιμενικών υποδομών	3	18.000.000,00
3.5 Ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών	2	25.000.000,00
3.8 Οδική ασφάλεια	1	10.000.000,00
3.13 Λοιπές υποδομές	2	8.500.000,00
4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Περιλαμβάνει: Υγεία, Απασχόληση, Παιδεία Αθλητισμό & Κοινωνική Συνοχή)	ΣΠ4: 36	33.355.001,00
4.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	10	10.000.000,00

	Πλήθος Προτάσεων	Π/Υ έργων
4.2 Τόνωση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (προγράμματα επιχειρηματικής κατάρτισης, μικροπιστώσεις για επιχειρηματικά σχέδια ανέργων κλπ.)	2	N/A
4.4 Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης ΑΜΕΑ	2	N/A
4.5 Κοινωνικές επενδύσεις (πχ στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)	1	N/A
4.7 Λοιπές υποδομές και δράσεις βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων	2	N/A
4.8 Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές (μεταφορικό ισοδύναμο)	1	N/A
4.9 Λοιπές δράσεις εκπαίδευσης – κατάρτισης εργαζομένων	1	N/A
4.10 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (μετάβαση σε αποκεντρωμένο σύστημα μεγαλύτερων και λιγότερων μονάδων, ενίσχυση ψηφιακών και λοιπών υποδομών, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κλπ.)	1	N/A
4.13 Ενίσχυση δομών ενσωμάτωσης Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού (α. 1 παρ. 4 ν. 4019/2011) στην εκπαίδευση, δημιουργία μηχανισμών υποστήριξης	1	N/A
4.16 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	15	23.355.001,00
5.ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ (Περιλαμβάνει: Πολιτισμό, Τουρισμό, Αγροδιατροφικό Τομέα, Μεταποίηση)	ΣΠ5: 16	45.384.800,00
5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	8	22.634.800,00
5.4 Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής στον τομέα του τουρισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς	1	450.000,00
5.5 Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα	1	3.000.000,00
5.7 Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες	1	2.500.000,00
5.8 Επενδύσεις στήριξης του παραγωγικού δυναμικού	1	2.000.000,00
5.9 Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές	1	7.000.000,00
5.10 Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) και προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ)	3	7.800.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	105	319.032.176,08

Πηγή: Στοιχεία ΠΔΕ ΔιαΠ Νοέμβριος 2020, επεξεργασία Συμβούλου